4

ιουνης 1980

ΙΤΑΛΙΑ

- ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ Ο 774
- ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΗΞΗ

πολιτικο δελτιο πληροφορησης για μια προλεταριακη αριστερα

Η ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ

Μετά τίς καταλήφεις, μετά τή "γέννηση τοῦ νέου κινήματος" καί τήν ἔκφρασή του σ'ἕνα σύνολο ἀπό τομεῖς, καί κύρια στή μαζική ἀντι-τρομοκρατική πάλη πού ἐγκαινιάστηκε μέ τίς πορεῖες στή Βουλή ἐνάντια στήν τρομοκρατία, μπαίνει ὅλο καί πιό ἔντονα, ὅλο καί πιό ἀποφασιστικά, ἡ ἀνάγκη τῆς συνέχειας.

Συνέχεια γιατί καί πρός τί;

Συνέχεια πρός τήν οἰκοδόμηση, μέσα ἀπό τό μάγμα τοῦ χώρου τῆς λεγόμενης αὐτονομίας, ἑνός πολιτικοῦ ρεύματος, ἑνός ρεύματος πού ξεκαθαρίζει τήν πορεία του, αὐτοπροσδιορίζεται, αὐτοοικοδομεῖται.

α) Η σημερινη περιοδος στην ιστορια της ακρας αριστερας

Στή χώρα μας ἡ ἄκρα ἀριστερά ἔχει μιά ἱστορία σχεδόν πιά εἴκοσι χρόνων. Μιά ἱστορία πού ἡ ἀργόσυρτη διάρκειά της καθορίζεται ἀπό τήν ἀργόσυρτη διαμόρφωση μιᾶς νέας κοινωνικῆς πραγματικότητας καί ἀκόμα περισσότερο ἀπό τήν ἀργόσυρτη ἀλλαγή τῶν ἰδεολογικῶν καί πολιτικῶν ὅρων. Μιά πορεία πού ὁδηγεῖ ἀπό τήν ἁπλή θέληση τῆς "ἀναγέννησης" τοῦ παλιοῦ κινήματος, ὅπως ἐμφανίστηκε τό 1963-64, στή θέληση τῆς οἰκοδόμησης ἑνός ριζικά διαφορετικοῦ νέου ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Αὐτή ἡ ἀργή ἀλλαγή, ἡ ἀργή διαδικασία τῆς οἰκοδόμησης

- νεολαια
- ροκ

γειτονιες

ἑνός ἀντικαπιταλιστικοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ἐξηγεῖται ἀπό τήν ἴδια τή φύση τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Σέ μιά κοινωνία παρασιτική, ἀγροτική ἀκόμα τό 60, μιά κοινωνία ὅπου οἱ ἀντιθέσεις φαίνονταν νά ἔρχονται ἀπό τά ἔξω -Κύπρος, 'Αμερικάνοι, κλπ.- ἤ νά ἐξάγονται πρός τά ἔξω -μετανάστευση- ὅλα ἔμοιαζαν νά προχωροῦν ἀργά, σάν τόν κάβουρα. 'Αντιθέσεις καί ταξικές συγκρούσεις νά καλύπτονται ἀπό τά μαξιλαράκια πού ἔμπαιναν ἀνάμεσα στίς ταξικές συγκρούσεις καί τίς μετέβαλαν σέ πολιτικές ἀντανακλάσεις κορυφῆς. Σ'αὐτές τίς συνθῆκες ἦταν ἀργή καί ἡ διαμόρφωση μιᾶς νέας ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς. Ἔπρεπε νά περάσει ἀπό ἕνα σύνολο σταδίων, ἐνῶ στό μεταξύ ἔπρεπε νά μεταβληθεῖ ἡ σύνθεση τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας γιά νά ὁδηγήσει σέ ὡριμότερες μορφές.

Μέσα σ'αὐτό τό πλαίσιο, μιά ἀντικαπιταλιστική ἐπαναστατική ἀντίληψη ἄργησε πολύ νά διαμορφωθεῖ, καί ἀκόμα περισσότερο νά περάσει ἀπό ἕνα στάδιο θεωρητικό, ἀφηρημένο, στή μεταβολή του σ'ἕνα συγκεκριμένο πολιτικό ρεῦμα. Ἔπρεπε νά περάσει μέσα ἀπό ἕνα σύνολο μεταμορφώσεων. Ἄς τίς δοῦμε πιό συγκεκριμένα.

'Η φύση τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας σάν ἰμπεριαλιστικοῦ παράσιτου τῆς Δύσης καθόριζε καί τίς ἰδιομορφίες της. Τή χαμηλή ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, τήν κυριαρχία τῆς κατανάλωσης ἀπέναντι στήν παραγωγή, τό σχετικά μεγάλο βάρος τῶν μεσαίων στρωμάτων. Αὐτή ἡ πραγματικότητα ἦταν ἐκείνη πού ἔκανε τό προλεταριάτο καί τήν προλεταριακή ἀντίληψη νά καλύπτονται πίσω ἀπό τό παχύ στρῶμα μεσοστρωμάτων πού καθόριζε τίς πολιτικές ἐξελίξεις. Ἔτσι, μιά ἀντίληψη ἀντικαπιταλιστική, προλεταριακή, δέν ἦταν δυνατό νά βγεῖ ἄμεσα, αὐθόρμητα, μέσα ἀπό τίς ταξικές συγκρούσεις, ἀλλά μποροῦσε μόνο νά διαμορφωθεῖ <u>θεωρητικά</u>. 'Αντίθετα ἡ τάση τῆς <u>ρήξης</u> μέ τήν <u>παλιά ἀριστερά</u> δέν ἦταν δυνατό παρά νά παίρνει ὀργανωτικά ἀποκρυσταλλώματα παραδοσιακά, δεμένα μέ τίς"παλιές καλές παραδόσεις τοῦ κινήματος" Ἔτσι, στήν περίοδο 1963-64 ἐμφανίζονται αὐτά τά στοιχεῖα, μιᾶς νέας ἀντίληψης καί ἑνός ὀργανωτικοῦ ἀποκρυσταλλώματος, <u>ἀσύνδετα</u> μεταξύ τους.

'Από τή μιά πλευρά εἶναι ὁ "'Αντιμπεριαλιστής" καί οἱ "Φίλοι Νέων Χωρῶν", γύρω ἀπό τό Ν. Ψυρούκη, πού προσπαθοῦν νά βάλουν μιά νέα ἀντίληψη γιά τήν ἑλληνική πραγματικότητα -ἡ μικροϊμπεριαλιστική φύση τῆς ἑλληνικῆς ἀστικῆς τάξης- ἀλλά αὐτό τό κάνουν μ'ἕναν τρόπο ἐξωτερικό καί ἱστορικίστικο, δηλαδή βλέπουν τή δράση ΕΞΩ ἀπό τήν 'Ελλάδα αὐτῆς τῆς ἀστικῆς τάξης καί δέ μποροῦν νά δοῦν τίς ἐσωτερικές ἀντιθέσεις καί τό ρόλο τοῦ προλεταριάτου σά φορέα τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. Αὐτή ἡ ἄποψη, πού ἀποτελεῖ τήν ἀπαρχή μιᾶς νέας ἀντίληψης, δέ μπορεῖ νά ξεπεράσει τά ὅρια μιᾶς γκρούπας θεωρητικοῦ χαρακτήρα, δέν μπορεῖ οὔτε νά περάσει σέ ΔΡΑΣΗ οὔτε σέ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

'Αντίθετα, ἡ τάση γιά ΟΡΓΑΝΩΣΗ ἐμφανίζεται ἐντελῶς ξεκομμένα ἀπό μιά νέα ἀντίληψη, μέσα ἀπό τό περιοδικό "'Αναγέννηση", τή μετέπειτα ΟΜΛΕ καί ΚΚΕ(μ-λ), πού παραμένει στίς παλιές θεωρίες γιά "μισοφεουδαρχική"(!) 'Ελλάδα, στό παλιό πρόγραμμα τοῦ ΚΚΕ, ἀλλά τό θέλει πιό ριζοσπαστικό. Καί εἶναι φυσικό. 'Η καινούργια ἀντίληψη δέ μποροῦσε νά χτίσει ὀργάνωση, ἐνῶ ἀντίθετα ἡ ὀργάνωση μποροῦσε νά οἰκοδομηθεῖ μόνο μέ βάση τήν παλιά ἀντίληψη.

Σέ μιά δεύτερη περίοδο, ἀπό τό 70 μέχρι τό 76, οἱ ἀλλαγές τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας γίνονται πιό ἐξώφθαλμες καί οἱ πολιτικές συνθῆκες ἀλλάζουν. Ἔτσι, ἀπό τή μιά ἡ ἀντίληψη γιά σοσιαλιστική ἐπανάσταση καί ἀντικαπιταλιστικό κίνημα

Σέ μιά δεύτερη περίοδο, ἀπό τό 70 μέχρι τό 76, οἱ ἀλλαγές τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας γίνονται πιό ἐξώφθαλμες καί οἱ πολιτικές συνθῆκες ἀλλάζουν. 'Η ἀντίληψη γιά σοσιαλιστική ἐπανάσταση περνάει σέ μιά πιό ὁλοκληρωμένη μορφή. Τό ἀντικαπιταλιστικό κίνημα θά ἀναπτυχθεῖ "ἀπό τά μέσα" καί μπαίνει ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ΔΡΑΣΗΣ, ἔστω καί ἄν ἀκόμα δέν ὑπάρχει ἐκεῖνο τό μαζικό πολιτικό ρεῦμα πού νά ἐπιτρέπει τή δημιουργία ὀργάνωσης· ἡ ὀργανωτικότητα παραμένει στό ἐπίπεδο μικρῶν ὁμάδων. 'Η πρώτη συγκροτημένη παρέμβαση αὐτοῦ τοῦ χώρου εἶναι στήν περίοδο 1974-75, στό ἐργατικό κίνημα καί τίς ἀπεργίες τῶν ἐργοστασίων. Ὅμως, παρόλα αὐτά, τό κυρίαρχο ἰδεολογικό ρεῦμα παραμένει ἀκόμα δεμένο μέ τήν παραδοσιακή ἀντίληψη. 'Η πιό ὁλοκληρωμένη της ἔκφραση εἶναι τό ΕΚΚΕ, πού ἐξακολουθεῖ νά ἀναφέρεται στήν παλιά καλή ἐποχή τοῦ Ζαχαριάδη, ἀλλά πού σέ ἀντίθεση μέ τήν ΟΜΛΕ-ΚΚΕ(μ-λ), ἐκφράζει ἕνα νέο στοιχεῖο, τό στοιχεῖο τῆς ΔΡΑΣΗΣ μαζί μέ τήν ὀργάνωση. Κι αὐτό φαίνεται τόσο ἀπό τό ρόλο του στή δικτατορία ὅσο καί ἀμέσως μετά.

Ἔτσι ἔχουμε δυό ρεύματα μέσα στήν ἄκρα ἀριστερά: ἕνα πού ξεκινάει ἀπό τήν ὀργάνωση καί φτάνει σέ μιά κάποια δράση, χωρίς ὅμως νά ἔχει μιά νέα ἀντίληψη, καί πού μέχρι τό 1977 ἀποτελεῖ τή συντριπτική πλειοψηφία τῆς ἑλληνικῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, καί ἕνα δεύτερο ρεῦμα πού ξεκινάει ἀπό μιά διαφορετική, ἀντικαπιταλιστική ἀντίληψη καί φτάνει μέχρι τά ὅρια τῆς δράσης.

Τό 1977 ἀποτελεῖ τήν ἀπαρχή τῆς μεγάλης κρίσης τῆς πρώτης ἄποψης. 'Η ἑλληνική κοινωνία εἶναι πιά ἐξώφθαλμα κάτι ἄλλο ἀπό τίς θεωρίες τῆς "κομπραδόρικης ἀστικῆς τάξης" τῶν κάθε εἴδους μ-λ. Τό νέο ἐπαναστατικό κίνημα θά 'ναι κάτι ριζικά διαφορετικό ἀπό τήν καρικατούρα τῆς ἐπανάληψης τοῦ 1930, πού ἐνσαρκώνουν τά κόμματα καί κομματίδια κάθε εἴδους. Καί ἀρχίζει μιά μεταβατική περίοδος κρίσης. Μιά περίοδος ἀποχώρησης καί διάλυσης ὀργανώσεων, μιά περίοδος ἀποσύνθεσης τῆς παλιᾶς ἄκρας ἀριστερᾶς πού ἀλλοῦ ἔχουμε περιγράψει. 'Αποσύνθεση πού γεννάει, ἔστω μέ ἀτομικό τρόπο καί ἀναρχικό "ἀντιεξουσιαστικό" ντύμα, μιά καινούργια ἀντίληψη σέ μαζικό ἐπίπεδο. Μπαίνουν οἱ βάσεις, ἀρχικά στή νεολαία, ἑνός μαζικοῦ ἀντικαπιταλιστικοῦ κινήματος. Ἄρα οἱ βάσεις γιά μιά τρίτη φάση στήν ἀνάπτυξη τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς. Ὅπου <u>νέα ἀντίληψη, δράση καί ὀργανωτικότητα θά μπορέσουν νά ἑνοποιηθοῦν.</u>

Καί ἡ πρώτη μαζική ἐκδήλωση αὐτοῦ τοῦ νέου κινήματος μέ πανεθνική ἀπήχηση ὑπῆρξαν οἱ καταλήψεις.

β) Ο συγκεκριμενος τροπος αναπτυξης του νεου κινηματος

Φυσικά, αὐτό τό νέο ἀντικαπιταλιστικό ὀργανωμένο κίνημα δέ θά βγεῖ πάνοπλο καί ἕτοιμο σάν τήν 'Αθηνά ἀπό τό κεφάλι τοῦ Δία. ΘΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙ ΣΤΑΔΙΑΚΑ. Αὐτή ἡ σταδιακή τουδιαμόρφωση ἔχει περάσει μέχρι σήμερα ἀπό δύο φάσεις.

συνεχεια στη σελιδα 113

ΤΟ ΞΕΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

῾Η μεταπολίτευση χαρακτηρίζεται σά μιά περίοδος τομῆς στή σύγχρονη ἑλληνική πραγματικότητα, μέ τό πέρασμα σέ μιά περίοδο "εὐρωπαϊκῆς δημοκρατίας", τό ξεπέρασμα τῆς παλιᾶς Δεξιᾶς καί τή δημιουργία ἐκσυγχρονισμένων πολιτικῶν κομμάτων, τήν ἐμφάνιση στό φῶς τῆς ἡμέρας, σέ σχετικά εὐρεῖακλί μακα, τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καί τέλος -καί κυριότερο- τήν ἐμφάνιση τοῦ ἐργοστασιακοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Μ᾽αὐτή τήν ἔννοια ἀποτέλεσε βασικό κόμβο ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνικῆς καί πολιτικῆς πραγματικότητας. ᾽Από τήν ἄλλη ἀποτέλεσε καί μιά ἐποχή ἰδεολογικῆς ἐκπόρνευσης, ἄθλιας δημαγωγίας καί πολιτικῆς συσκότισης. Χαραχτηρίστηκε ἀπό ἕνα κλίμα ρηχοῦ ἀντιιμπεριαλισμοῦ, χορτασμένου ἀντικατεστημενισμοῦ καί ψευδοκαταγγελιῶν. ῎Αν κάποιος μπορεῖ νά δώσει μιά ἀνάγλυφη εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ κλίματος εἶναι ἕνα δημοσιογραφικό φύλλο πού κυκλοφόρησε μετά τή μεταπολίτευση, ἡ "Ελευθεροτυπία".

Τό κλίμα τῆς οὐσιαστικῆς ἀκινησίας πού κυριαρχοῦσε πίσω ἀπό τόν πληθωρισμό ἑνός κενοῦ λόγου, ἑνός στήν οὐσία ἰδεολογικοῦ τέλματος, ἐρχόταν παράδοξα σέ ἀντίφαση μέ τό ἀγωνιστικό καί εἰλικρινές κλίμα πού ἄρχισε νά ὑπάρχει τόν τελευταῖο καιρό τῆς μεταπολίτευσης.

Αὐτή ἡ ἐμπορευματοποίηση τῶν πάντων καί τό ἄθλιο κραυγαλέο ἐπίπεδο, πού ὅμως πίσω του ὑπῆρχε ἡ μεγαλύτερη δυνατή κενότητα, ἐκφράστηκε σέ ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. ᾽Από τό τραγούδι μέχρι τά συνθήματα τῶν διαδηλώσεων.

Τό ζήτημα πού μπαίνει εἶναι νά ἑρμηνεύσουμε αὐτό τό κλίμα πού κατόρθωσε, ἔστω πρόσκαιρα, νά πνίξει τή μόνη ἀληθινή φωνή πού ξεπήδησε σ᾽αὐτή τήν περίοδο, τή φωνή τοῦ ἐργοστασιακοῦ ἐργατικοῦ κινήματος.

Πιστεύουμε ὅτι αὐτή ἡ ἐκπόρνευση ἦταν τό ἀποτέλεσμα τῆς κάλυψης ἀπό τήν ἀστική τάξη καί τόν Καραμανλῆ τοῦ οὐσιαστικοῦ προγράμματος τῶν δυνάμεων πού κατόρθωναν νά σφραγίζουν ἰδεολογικά τήν ἀντιχουντική ἀντίσταση. ᾽Από τή στιγμή καί πέρα πού τό πρόγραμμά τους, ἀπό τή "δημοκρατία" μέχρι τήν τεχνική ἐκπαίδευση καί τό... ρεμπέτικο τραγούδι, καλύφθηκε ἀπό τήν ἄρχουσα τάξη, τό μόνο πού ἀπόμενε σ᾽αὐτό τόν κόσμο ἦταν μιά ἄθλια κραυγαλέα δημαγωγία καί ἐμπορευματοποίηση γιά νά μπορέσει νά ἐπιβιώσει.

῎Ετσι, οἱ πραγματικές ἀντιθέσεις, τά πραγματικά προβλήματα ἔμεναν σκεπασμένα πίσω ἀπό ἕνα κλίμα σαλτιμπαγκισμοῦ.

῞Ομως ὅλα ἔχουν ἕνα τέλος σ᾽αὐτή τή ζωή. Καί τό τέλος αὐτοῦ τοῦ ἐξαθλιωμένου κλίματος μοιάζει νά πλησιάζει. Καί αὐτό γιατί ἕνα ὅλο καί μεγαλύτερο κομμάτι τῶν μαζῶν ἀρνεῖται πιά αὐτή τή σούπα, γιατί ἡ οἰκονομική καί κοινωνικήκρίση πού βαθαίνει δέν ἐπιτρέπει τούς εὔκολους σαλτιμπαγκισμούς ἀλλά ἀπαιτεῖ κάτι τό πιό οὐσιαστικό, κάτι πού νά πιάνει τά προβλήματα τῶν μαζῶν σήμερα.

῎Ετσι, ἡ μεταπολίτευση μπαίνει σέ κρίση καί ἀρχίζει νά ξεπερνιέται. Καί αὐτό ἐκφράζεται σ᾽ὅλα τά ἐπίπεδα. ᾽Από τό ὅτι τό ἴδιο τό πολιτικό της σχῆμα, ἡ καραμανλική παντοδυναμία, μπαίνει σέ κρίση, ἀπό τό ὅτι ἡ οἰκονομική ἀκινησία ὁδηγεῖ σέ κρίση, ἀπό τό ὅτι ἀρχίζει νέα ἐπίθεση τοῦ κεφά-

λαιου ἐνάντια στό βιοτικό ἐπίπεδο τῶν μαζῶν, μέχρι τήν ἐξαφάνιση τοῦ "ἀντιστασιακοῦ" τραγουδιοῦ, τήν ἄνθιση τοῦ ρόκ καί τέλος, ἀλλά ὄχι ἐλάχιστο, τή γέννηση ἑνός νέου ἀντικαπιταλιστικοῦ κινήματος στή νεολαία. Μοιάζει σά νά ἔχει ἀρχίσει μιά διαδικασία προσαρμογῆς καί ἀνταπόκρισης τῶν πολιτικῶν δυνάμεων στίς νέες συνθῆκες.

Καί κάτι τέτοιο, εἶναι φυσικό, στό ἐπίπεδο τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, νά ἀρχίσει ἀπό τά ἀριστερά, καί μάλιστα ἀπό τήν ἄκρα ἀριστερά, δηλαδή ἐκεῖνες τίς πολιτικές δυνάμεις πού εἶναι ὑποχρεωτικά πιό εὐαίσθητες στίς ἀλλαγές.

Καί μέσα στήν ἄκρα ἀριστερά γίνεται μιά ὁλόκληρη "κοσμογονία".

Ἄς θυμηθοῦμε τό κλίμα της μερικά χρόνια πρίν, μέ τήν κυριαρχία τῶν "πέντε κεφαλῶν", τά κενά συνθήματά της, τήν προσκόλλησή της σέ Κίνα καί Ἀλβανία, τήν ἀναφορά της ἀδιάκοπα σέ ξεπερασμένες μέθοδες πολιτικῆς πάλης, τήν ἀντιμπεριαλιστική της "ἔξαρση", στά λόγια τουλάχιστον, τίς πολυποίκιλες"ὀργανώσεις τῆς ἐργατικῆς τάξης"πού συσπείρωναν μιά ἀκαθόριστα πολιτικοποιημένη νεολαία.

Ἄς θυμηθοῦμε ὀνόματα καί σήματα ὀργανώσεων πού ἔσβησαν καί τό κυριότερο, ἄς δοῦμε χιλιάδες ἀπ'αὐτούς τούς σκληρούς ἐπαναστάτες, βολεμένους σήμερα στίς δουλίτσες τους,βασικούς προπαγανδιστές τοῦ "δέ γίνεται τίποτα". Τό πρόβλημα καί ἡ ἀποτυχία αὐτῆς τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς δέν ἦταν ἁπλά καί μόνο "πολιτική ἀποτυχία", ἦταν κάτι βαθύτερο. Ἦταν ὅλη ἡ συνολική της κοσμοαντίληψη καί κουλτούρα πού δέν ξεπερνοῦσε, οὔτε ἦταν σέ ριζική ἀντίθεση, μέ τήν κυρίαρχη στά κόμματα τῆς ἀντιπολίτευσης ἀντίληψη. Ἀναφέρονταν στήν ἴδια "ἀντίσταση", τά ἴδια ἀντάρτικα τραγούδια, τήν ἴδια ἠθική, τήν ἴδια δημαγωγία, τήν ἴδια μυθική ἱστορία τοῦ μεσοπόλεμου, καί προπαντός στίς ἴδιες κοινωνικές τάξεις. Ἄρα ἡ πτώση ἦταν ἀναπόφευκτη.

Ἦταν ὅμως ταυτόχρονα καί ἀναγκαία. Γιατί μέσα ἀπό τήν κρίση τους δόθηκε ἡ δυνατότητα ν'ἀρχίσει ἡ μορφοποίηση τοῦ νέου. Καί δέ θά ἐπιμείνουμε ἐδῶ στή ριζικά διαφορετική κουλτούρα καί ἰδεολογία πού φέρνει τό νέο κίνημα σ'ὅλα τά ἐπίπεδα: τήν ἀλλαγή τῶν στόχων -σοσιαλισμός καί κομμουνισμός ἀντί γιά κενές λαϊκοδημοκρατίες- τή διαφορετική ἀντίληψη γιά τήν πολιτική καί τό προσωπικό, τή διαφορετική ἀντίληψη γιά τή σύγκρουση, τό κράτος, κλπ. Ὅλα αὐτά εἶναι φανερά. Εἶναι φανερό μέ λίγα λόγια πώς γιά πρώτη φορά δημιουργεῖται μιά μαζική ἀντικαπιταλιστική πολιτιστική καί ἰδεολογική βάση. Εἶναι δέ σημαντικό ὅτι ἀκόμα κι αὐτές οἱ "παλιές" ὀργανώσεις πού ἐπέζησαν, ἔστω καί κουτσουρεμένες, ὑποχρεώνονται νά προσαρμοστοῦν ἰδεολογικά. Τό ΕΚΚΕ, γιά νά μήν πεθάνει ὁριστικά, κάνει ἄνοιγμα στήν "αὐτονομία", τό ΚΚΕ(μ-λ) ἐγκαταλείπει καί τήν Ἀλβανία μετά τήν Κίνα καί προσπαθεῖ νά ἐκμοντερνιστεῖ. Καί ἀναπτύσσονται νέες τάσεις σ'αὐτό τό χῶρο.

Τουλάχιστο γιά τήν ἄκρα ἀριστερά, ἡ μεταπολίτευση ξεπεράστηκε. Τείνει νά προσαρμοστεῖ στίς νέες συνθῆκες,Καί ἡ πρώτη πράξη, ὑλικά, αὐτῆς τῆς προσαρμογῆς της ὑπῆρξαν οἱ καταλήψεις.

Κι αὐτή ἡ"προσαρμογή" ξαπλώνεται. Ἀγκαλιάζει ὅλο καί περισσότερους διανοούμενους, πού ἀρχίζουν νά ἀπομακρύνονται ἀπό τά κόμματα. Φτάνει ἀκόμα καί στήν ΚΝΕ πού ἀπό τίς καταλήψεις καί μετά τό ρίχνει κύρια στήν "ἰδεολογική ἀντιπαράθεση" ἐνῶ ταυτόχρονα "ἀριστερεύει". Τό ΠΑΣΟΚ στά ΚΑΤΕΕ προωθεῖ καταλήψεις, κλπ.

Κι αὐτές οἱ ἀλλαγές τείνουν νά συσσωρεύονται ἀδιάκοπα, ὁδηγώντας, ἐπιταχύνοντας στή συνολική κρίση,σέ γενικό πολιτικό ἐπίπεδο, τοῦ"κλίματος" τῆς μεταπολίτευσης,ὁδηγώντας σέ μιά γενική πολιτική κρίση.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

— ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

23 'Απριλίου.
Μιά μέρα ἀνοιξιάτικη, ὁ ἥλιος κι' ἐκείνη ἡ αἴσθηση τῶν γιορτινῶν ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, τήν ἔνοιωθες τόσο ψεύτικη πάνω σου μέσα στήν ἀπομονωμένη μικρή κοινωνία τῆς φυλακῆς.

Περιμέναμε κι' αὐτό τό πρωϊνό τήν ὥρα πού θά ἀνοίξει τό προαύλιο. 'Εκεῖ μποροῦσες νά ἑνώσεις τήν ἀγωνία σου μέ τίς ἄλλες, νά νοιώσεις τή ζεσταριά τοῦ ἥλιου, νά περπατήσεις ν' ἀκούσεις, νά μιλήσεις.

Κι' ἀρχίζει ὁ καθημερινός περίπατος, ὁ γῦρος τοῦ προαύλιου, ἕνας κύκλος πού προσπαθεῖς νά τόν τετραγωνίσεις, νά τόν μεγαλώσεις, νά τόν περπατήσεις περισσότερο, κάνοντας στροφές γιά νά μήν τσακιστεῖς στούς τοίχους. Σύριζα σχεδόν στό τοῖχο γιά νά μεγαλώσεις τήν ἀπόσταση, μετρᾶς 200 βήματα κάτω ἀπό τή σκιά πού ρίχνει ὁ ὄγκος τῆς Α'πτέρυγας, συναντᾶς τόν τοῖχο, στροφή, 200 βήματα στό φῶς πού σέ ζαλίζει καί σέ περιμένει τό ἄλλο ντουβάρι πού ὁδηγεῖ στούς καμπινέδες. Θέλεις νά τρέξεις μά φοβᾶσαι τή φόρα, ἔπειτα, τά γέλια "γιά πού τὄβαλες ἔτσι βιαστική ;" Συνεχίζεις ἀνάμεσα σέ σκόρπιες κουβέντες πού ἀκοῦς περπατόντας μέσα στό γκρίζο καί λευκό πού ἁπλώνεται μέσα στά μάτια σου ἀντικρύζοντας τό κτίριο μέ τά σιδερόφρακτα παράθυρα, τούς ψηλούς τοῖχους πού σέ κόβουν, καί μακριά στό βάθος ἕνα ἴχνος τῆς πόλης.

Η 1η αποπειρα αυτοκτονιας

ΙΙ ἡ ὥρα. Σέ μισή ὥρα μᾶς κλείνουν. Μιά μαυροφορεμένη μορφή ἡ κυρά Μαρία (ἰσοβίτισα, Ι0 χρόνια μέσα), πάνω στό χορτάρι σκυμμένη ψάχνει νά κόψει κανένα λουλούδι γιά τό κελλί της.

'Η κραυγή της μᾶς παγώνει "Βαγγελιώ, Βαγγελιώ τί κάνεις" χτυπᾶ τό κεφάλι της μέ τάδυό της χέρια, τρέξαμε ὅλες τριγύρω της νομίζοντας πώς κάτι ἔπαθε, μέχρι πού ἀκολουθήσαμε τό βλέμμα της καρφωμένο μέ ἀπελπισία στό δεύτερο παράθυρο τῆς Α'πτέρυγας, ἀντίκρυμας.

"Ενα σεντόνι, δεμένη ἡ μιά ἄκρη του στό πιό ψηλό σίδερο τοῦ παραθύρου, ἡ ἄλλη μιά θηλειά πού σχεδόν μ' ἀγάπη κρατοῦσε στά χέρια της ἡ Βαγγελιώ γιά νά περάσει τό κεφάλι της μέσα. Μέσα σέ δευτερόλεπτα παραλυμένες ἀπ' τήν ἀγωνία ἀντικρύζαμε τό σῶμα νά αἰωρεῖται πίσω ἀπ' τά σίδερα τοῦ παράθυρου.

Σάν ἕνα ἄλλο σῶμα ὅρμηξαν οἱ γυναῖκες μαζί, τρέχαμε φωνάζοντας πρός τό κελλί τῆς Βαγγελιῶς. Οἱ φυλάκισες τρόμαξαν μπροστά στό πανικό μας, προσπαθοῦσαν νά μᾶς κρατήσουν μακριά, μά δέν τά κατάφεραν. 'Ανακαλύψαμε πώς ἦταν κλειδωμένη. 'Ανοιξαν τό κελλί .... σώθηκε.

Μόνο τότε κατάφεραν οἱ φυλάκισες μέσα στή ταραχή, τό φόβο μας καί τήν ἀγωνία ἡ πέρασε, μέ σπρωξιές, φωνές καί ἀπειλές νά μᾶς κλειδώσουν στά κελλιά μας. Τελευταία στιγμή μερικές κρατούμενες ζήτησαν νά κάτσουν μαζί της, νά μήμείνει μόνη, μά ἤδη ἡ Βαγγελιώ εἶχε πάρει τό δρόμο γιά τό Δαφνί. 'Οποια δημιουργεῖ προβλήματα στή φυλακή εἶναι γιά τήν διεύθυνση τρελλή, μιά "κατάλληλη θεραπεία" στό τρελλοκομεῖο, πού ἀρχίζει ἀπό ἠλεκτροσόκ μέχρι φυτοφάρμακα "σωφρονίζει" μέ τόν ἀποτελεσματικότερο τρόπο.

'Η Βαγγελιώ, Εὐαγγελία 'Αδαμάκη εἶναι ἐπιληπτική. Σέ μιά κρίση της σκότωσε τήνσπιτονοικοκυρά της. 'Εχει κάνει Ι4 χρόνια μέσα, κι' ἔχει καταδικαστεῖ ἰσόβια. 'Εχει ἀνάγκη συστηματικῆς θεραπείας. 'Ο φυλίατρος τῆς φυλακῆς της ἔχει δώσει ὑπνωτικά χάπια. Σύμφωνα μέ τό σύστημα τῆς φυλακῆς κάθε κρατούμενη μπορεῖ νά παίρνει τό φάρμακό της μόνο τό πρωΐ στίς ΙΙ,30 καί τ' ἀπόγευμα στίς 7,30, πού εἶναι ἀνοικτό τό φαρμακεῖο τῆς φυλακῆς, καί μόνο μπροστά στή νοσοκόμα. Τό ὑπνωτικό χάπι πού ἔπαιρνε ἡ Βαγγελιώστίς 7,30 της ἔφερνε ὕπνο ἀπό τίς 8,30, μέ ἀποτέλε

σμα νά ξυπνάει τά μαδοα μεσάνυκτα, νά ξενυχτάει καθημερινά καί τήν ημέρα νάναι πάντα έκνευρισμένη. Μετά άπό έπανηλημένες άναφορές της στό γιατρό, συμφώνησε κι ό ίδιος νά έπιτρέψει νά της δίνουν τόχάπι καί νά τό παίρνει άργότερα. Όμως ή νοσοκόμα άρνήθηκε ή Βαγγελιώ θέλησε νά βγεϊ άναφορά στή διευθύντρια, τής τό άρνήθηκαν, κι άπελπισμένη όρμηξε στή νοσοκόμα νά πάρει τό χάπι της. Τιμωρήθηκε σέ απομόνωση καί χωρίς φάρμακα, άπό κείνη τή στιγμή μέχρι τήν άλλη μέρα πού άποπειράθηκενά αύτοκτονήσει γιά νά τραβήξει τελικά τό δρόμο γιά τό τρελλοκομεΐο.

I2,30 μεσημέρι. Κλειδωμένες στά κελλιά. Ένοιωθες μιά ταραχή νά σέ ξεχυλίζει καί ν άπλώνεται έξω άπ τίς σιδερένιες πόρτες τών κελλιών, νά ένώνεται σ ένα κύμα άγανάκτησης πού πλανιόταν στόν άέρα τής φυλακής μας. Κρατούσαμε καί τήν άναπνοή μας άφουγκραζόμενες μέσα άπ τούς τοίχους τής άπομόνωσής μας, κάποιο ξέσπασμα, κάποια κραυγή, κάτι πού δέν γνώριζε καμμιά, άλλά όλες τό περιμέναμε.

Δέν έφαγε σχεδόν καμμιά χωρίς καμμιά συνενόηση, χωρίς τίποτα νά πούμε, λές κι είχαμε μιλήσει μέ τά μάτια καί περιμέναμε. Νοιώθαμε σάν ένα σώμα όλες μαζί έτοιμο γιά νά δεχτεΐ κάποιο χτύπημα.

Αύτή ή έκρηκτική ήσυχία έσπασε γύρω στίς I ή ώρα, όταν άπ τό ισόγειο τής Β΄πτέρυγας άκούστηκαν φωνές "βοήθεια τήν σκοτώνουν" κι ένας έκωφαντικός θόρυβος άπό χτυπήματα στίς σιδερένιες πόρτες τών κελλιών, σπάσιμο τζαμιών καί άπελπισμένες κραυγές τών γυναικών.

Φωνάζοντας άπ τά παράθυρα έξωτερικά, άνάμεσα στίς 2 πτέρυγες, έγινε γνωστό τό τί συμβαίνει. Τέσσερεις μπάτσοι όρμηξαν στό κελλί τής κρατούμενης Νέλσα Βάλτερ καί τήν έσυραν χτυπόντας την, γιά νά τήν πάνε στό Δαφνί, έπειδή άρνιόταν νά πάει. Χωρίς νά καταλαβαίνει ούτε κάν τή γλώσσα, κι ένώ τήν έσερναν άπ τά τέσσερα φώναζε άπεγνωσμένα καί ρωτούσε "τί έκανε έγώ ;".

Ή Νέλσα Βάλτερ, αύστριακή ύπόδικος 6 μήνες γιά ναρκωτικά, έπρεπε κατ έντολή τού ψυχίατρου τής φυλακής Μαράτου, νά πάει στό Δαφνί γιά θεραπεία. Πέρα άπ τό ότι δένχρειαζόταν καμμιά θεραπεία κι ίδιαίτερα στό Δαφνί, ό Μαράτος τό άποφάσισε μετά 6 μήνεςκαί μόλις I0 μέρες πρίν τήν δίκη της, έτσι ώστε νά μή μπορεΐνάχει ούτε κι αύτή τήν άπαραίτητη έπαφή μέ κάποιον δικηγόρο έν όψει τής δίκης της.

Η 2η αποπειρα — αντισταση

Ή κτηνώδης βία τών μπάτσων καί τού ψυχίατρου ξεσήκωσαν τίς ήδη άγανακτισμένες κρατούμενες. Μέ μιάς όλόκληρη ή φυλακή δονούνταν σέ μιά πρωτοφανή έξέγερση τών γυναικών ένάντια στή βία, ένάντια στήν καθημερινή τους έξόντωση. Μάτωναν τά χέρια καί τά πόδια χτυπόντας δυνατά τίς σιδερένιες πόρτες, μά συνέχιζαν μέ μιά άκράτητη δύναμη άπελπισίας, προσπαθόντας νά γκρεμίσουν τή φυλακή, ν άκουστούν οί κραυγές έξω στόν κόσμο. Ή άπόγνωση γιγαντώνονταν όλες ένοιωθαν πώς δέν μπορούσαν πιά ν άνεχθούν αύτή τή ζωή. Ή Φρόσω Άρβανιτάκη, βλέποντας άπό τό μάτι τού κελλιού της τή βία τών μπάτσων πάνω στήν Βάλτερ, έχοντας νοιώσει τήν ίδια βία στό πετσί της, δέν άντεξε, σπάει τό τζάμι καί κόβει τίς φλέβες της βαθειά.

Είναι μέσα γιά πορνεία ήδη ένα χρόνο καί σήμερα έκτίει τήν ποινή ένός χρόνου άκόμη φυλάκισης. Καταδικάστηκε έρήμην τό δεύτερο χρόνο ένώ βρισκόταν στή φυλακή, άπό λάθος ή άμέλεια τής γραμματείας τών φυλακών πού δέν έστειλαν στό δικαστήριο τά χαρτιά της. Ή συγκρατούμενή τηςστό ίδιο κελλί προσπαθούσε νά δέσει τίς πληγές, άλλά τό αίμα έτρεχε, πλημμύρισε τό κελλί μέχρι έξω στό διάδρομο. Οί φωνές τών γυναικών "πεθαίνει", δέν συγκίνησαν τίς φυλάκισες. Μετά ένα τέταρτο πέρασε ή άρχιφύλακας Τσαμπρού, κοίταξε, κι είπε "καλά νά πάθει, άφήστε τη νά πεθάνει". Μετά μισή ώρα τήν πήραν γιά τό νοσοκομεΐο, χρειάστηκαν 4 λίτρα αίμα γιά νά σωθεΐ. Τά χτυπήματα στά κελλιά κι οί κραυγές συνεχίζονταν, ήδη ήταν ή ώρα νά μάς ξεκλειδώσουν, θέλαμε νά βγούμε έξω, νά δούμε ή μιά τήν άλλη, νά άγγιχτούμε, νά μάθουμε γιά τίς συγκρατούμενές μας. Μετά ένα τέταρτο καθυστέρηση άναγκάστηκαν νά μάς άνοίξουν τά κελλιά, δέν άντεχαν άλλο. Μά περισσότερο φοβήθηκαν πώς θά ύπήρχαν κι άλλες άπόπειρες, πίστεψαν πώς ή έξέγερση αύτή θά τέλειωνε έκεΐ.

Μεσημέρι 3 ή ώρα. Όλες οί κρατούμενες μαζεμένες στό ίσόγειο τής Β΄πτέρυγας έξω άπό τό κελλί τής Φρόσως. Βουβές οί γυναΐκες κοιτούν μέ χαμηλωμένο τό κεφάλι τίς λιμνούλες άπ τό αίμα πού άφησε στό πέρασμά της ή Φρόσω. Μιά βαριά σιωπή συνοδεύει τίςσκέψεις όλων μας "θά τήν προλάβουν; θά ζήσει άραγε;"

Κάποια σάν νά ξυπνάει άπό έφιάλτη σκέπτεται δυνατά "κάτι πρέπει νά κάνουμε", καί συνεχίζουν οί άλλες σάν ένας άνθρωπος "ναί, κάτι πρέπει νά γίνει", "δυό άπόπειρες αύτοκτονίας σ ένα πρωϊνό", "ή Φρόσω μπορεΐ νάναι τώρα νεκρή", "κοντεύουμε νά συνηθίσουμε τήν καθημερινή μας έξόντωση", "δέν μπορούμε πιά νά ζούμε έτσι", "δέν μπορούν νά μάς σκοτώνουν έδώ μέσα". Κάποια προτείνει "νά ζητήσουμε νάρθει είσαγγελέας, νά γίνουν άνακρίσεις, νάρθουν νά δούν τί γίνεται έδώ, πώς ζούμε, νά δούν τά αίματα". "Σιγά μή σού φέρουνε καί τόν πρωθυπουργό, σέ λίγο θά σφουγγαρίσουν τά αίματα καί τό πολύ-πολύ αύριο μεθαύριο νάρθει κάποιος είσαγγελέας, θά του τά πεΐ ή διευθύντρια καί τέλειωσε, ή ύπόθεση θά μείνει σέ κάποιο συρτάρι τού γραφείου του".

"Γιατί νά τούς άφήσουμενά τά σκεπάσουν όλα; Νά μείνουμε όλες έδώ, θά τούς έμποδίσουμε νά σφουγγαρίσουν τά αίματα καί δέν θά μπούμε στά κελλιά μας άν δέν έρθει σήμερα είσαγγελέας καί δημοσιογράφος νά φωτογραφίσει τό κελλί τής Φρόσως, νά γίνουν όλα γνωστά στόν κόσμο".

"Ναί, νά μήν μπούμε στά κελλιά, νά μήν κοιμηθούμε νά μή φάμε. Θά μείνουμε έδώ μέχρι νά γίνουν αύτά πού ζητάμε".

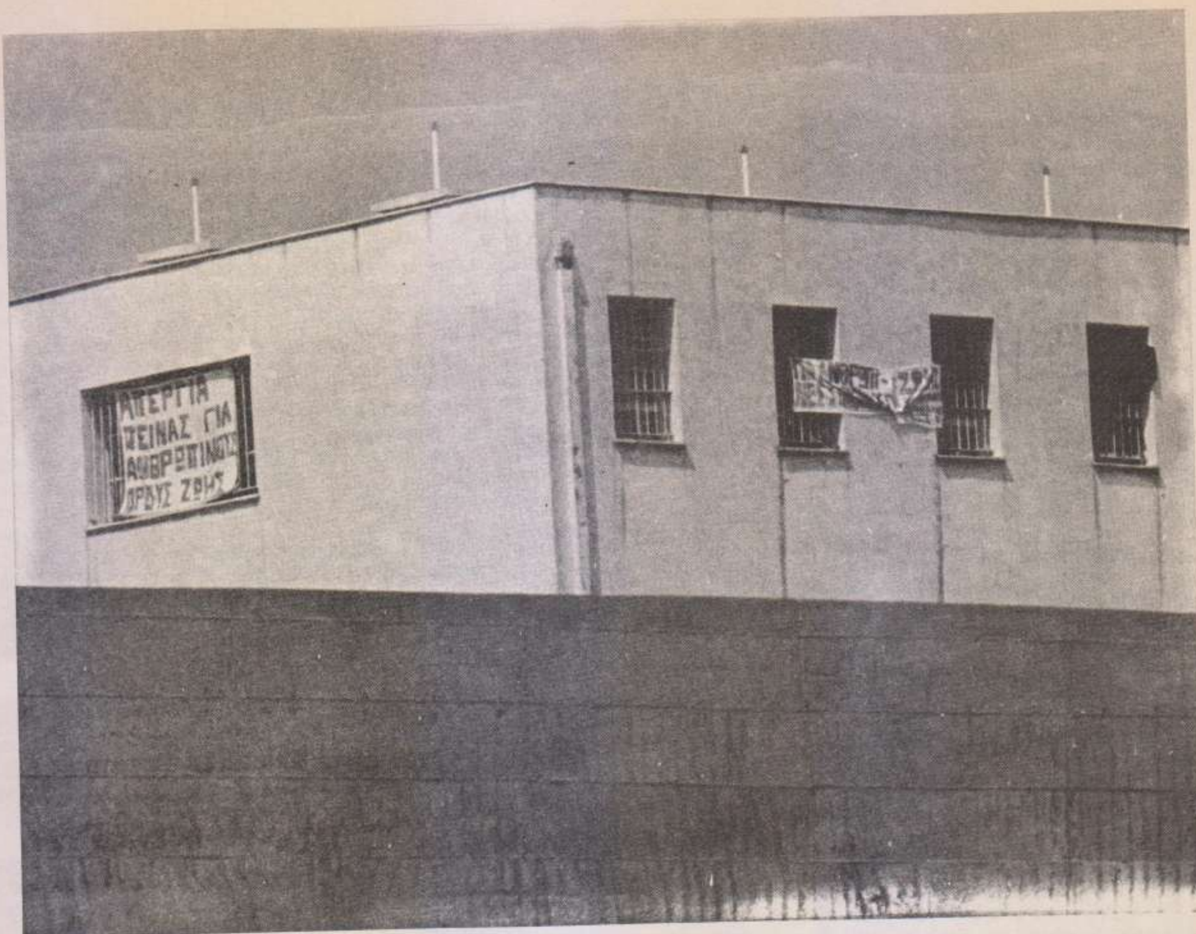
Καμμιά τριανταριά γυναΐκες όσες συζητούσαν έκεΐ μπροστά συμφώνησαν όλες μ ένα στόμα "έτσι νά γίνει".

ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ

ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΜΑΖΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΤΟΥΣ

ΟΛΟΙ ΣΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12-5 ΩΡΑ 7.00

Χωριστήκαμε βάρδιες πού θά έμεναν συνέχεια έξω από κελλί, γιατί σέ λίγο στίς 3,30 θ άρχιζε τό έπισκεπτήριο. Κανονίστηκε οί περισσότερες νά συζητήσουν μέ τίς υπόλοιπες τήν άπόφασή μας καί σ'όσες εἶχαν έπισκεπτήριο νά ένημέρωναν τούς δικούς τους γιά τά γεγονότα έτσι ώστε νά γίνουν γνωστά στόν κόσμο. Ζητούσαμε εἰσαγγελέα καί δημοσιογράφους.

Καί θαρρεῖς πώς άλλαξε ὁ άέρας μέσα στή φυλακή. Μέ μιά υπερένταση πηγαινοέρχονταν οἱ κρατούμενες σάν ξαφνικά αὐτός ὁ φρικτός χῶρος τῆς φυλακῆς, πού μισοῦσαν, νάγινε δικός τους. Κυκλοφορούσαμε μέ άνεση, πού πήγαζε άπ'τήν άποφασιστικότητα.

Στούς διαδρόμους έξω άπό τά κελλιά, συζητήσεις, φωνές. Οἱ πιό άποφασισμένες μιλοῦσαν μ'έξαφη στίς έπιφυλακτικές, μά όλων τά πρόσωπα εἶχαν άλλάξει.

Οἱ φυλάκισες εἶχαν χαθεῖ στίς γωνιές, μ'ένα φόβο καί μιά ένοχή σ'όλη τους τή στάση, δέν έβγαζαν άχνα, μόνο κοιτοῦσαν, άκουγαν κι έτρεχαν νά τ'άναφέρουν στή διεύθυνση.

Στίς 4,30 πού τέλειωσε τό έπισκεπτήριο, μαζεύτηκαν όλες οἱ κρατούμενες στό ἰσόγειο τῆς Β'πτέρυγας, στό χῶλλ, έξω άπ'τό κιγκλίδωμα. Άποφασίσαμε νά μείνουμε έξω άπ'τά κιγκλιδώματα γιά νά έχουμε έπαφή οἱ πάνω μέ τίς κάτω. Βγῆκε μιά έπιτροπή ἡ όποία πῆγε στή διευθύντρια γιά νά τήν ένημερώσει γιά τά αἰτήματα. Μέσα σέ μιά ώρα έμφανίστηκε ἡ διευθύντρια μέ κάποιον ὁ όποῖος εἶπε πως ἦταν ὁ εἰσαγγελέας. Άφοῦ έρριξε μιά ματιά στό ματωβαμένο κελλί τῆς Φρόσως, ζήτησε άπό κάποια νά τοῦ πεῖ τί συνέβη.

Στήν άρχή όλες μαζί προσπαθοῦσαν νά μιλήσουν, νά τά ποῦν όλα. Σιγά-σιγά έγινε μιά κάποια ἡσυχία κι οἱ γυναῖκες μιά-μιά άρχισαν νά μιλᾶνε. Ἡ κάθε μιά εἶχε καί κάτι νάπεῖ πέρα άπ'τά γεγονότα, γιά τίς αἰτίες πού όδήγησαν σ'αὐτά, γιά τίς συνθῆκες ζωῆς μας, γιά τά άνθρώπινα στοιχειώδη δικαιώματα τῶν φυλακισμένων.

Ὁ εἰσαγγελέας άκουγε μέ κατεβασμένο τό κεφάλι χωρίς νά τολμάει νά μᾶς κοιτάξει στά μάτια. "Θά κοιτάξω τήν υπόθεση...δέν ένδιαφέρουν αὐτά άλλά μόνο τό τί συνέβη, καί θά δοῦμε...".

Ἡ άδιαφορία του, ἡ ὕπουλη καί μαζεμένη στάση του έκανε τίς γυναῖκες νά άμφιβάλλουν γιά τό άν πράγματι ἦταν εἰσαγγελέας. Τοῦ ζητήσαμε τό όνομά του καί νά μᾶς πεῖ τί θά γίνει καί πότε θά γίνουν οἱ άνακρίσεις. Άρνήθηκε νά μᾶς πεῖ τό πρῶτο όσο γιά τά άλλα άρχισε νά τά μασάει μέ "δέν ξέρω.. θά δοῦμε κλπ.". Τότε άρχισαν οἱ διαμαρτυρίες κι οἱ φωνές τῶν γυναικῶν "μᾶς κοροϊδεύουν", "ποιός εἶσαι, ποιός σ'έφερε έδῶ", "καί σύ νά τά κουκουλώσεις θέλεις", κι άκολούθησαν τά γιουχαρίσματα, κι ὁ κλοιός γύρω του έκλεινε άπειλητικά. Πανικόβλητος μαζί μέ τήν διευθύντρια καί τίς φυλάκισες φύγανε στά γρήγορα.

Τά γέλια καί τά γιουχαρίσματα τῶν γυναικῶν τούς άκολούθησαν μέχρι πού έξαφανίστηκαν άπό μπροστά μας. Σιγά σιγά μέσα σ'αὐτό τό πανηγύρι άπό φωνές, διαμαρτυρίες καί γέλια όπου μιλούσαμε όλες μαζί μέ τήν έξαφη πού μᾶς δημιουργοῦσε ἡ δυνατότητα νά μιλᾶμε, ν'άπαιτοῦμε, νά υπάρχουμε, άρχισε νά μπαίνει άπό κάθε μιά ἡ άνάγκη νά συζητήσουμε τό τί κάνουμε άπό δῶ καί πέρα, νά δοῦμε πώς θά όργανωθοῦμε γιά νά άντιμετωπίσουμε τή κατάσταση.

Κατ'άρχήν στό βαθμό πού ὁ εἰσαγγελέας δέν μᾶς έδινε τό όνομά του, δέν πιστεύαμε πώς

ήταν καί άν άκόμα ήταν, είμασταν σίγουρες ότι ή ύπόθεση θά θαφτεΐ. Γι' αύτό συνεχίζαμε στό αίτημά μας νά ρθοΰνδημοσιογράφοι.

Να φυγει ο Μαρατος και η Τσαμπρου

Έπειτα, μέ τή συζήτηση ξεπήδησε άκόμη ένα άμεσο αίτημά μας, νά φύγει ό ψυχίατρος Μαράτος (αίτημα πού έκαιγεκύρια τίς κρατούμενες γιά τάναρκωτικά, άλλά κι όλες τίς άλλες φυλακισμένες, στό βαθμό πού είχαν διαρκώς πάνω άπ' τό κεφάλι τους τήν άπειλή ότιθά σταλοΰν στό τρελλάδικο). Καί νά άπολυθεΐ ή άρχιφύλακας Τσαμπροΰ (ή πιό γριά φυλάκισσα πού ήδη έπρεπε νάχε βγεΐ στή σύνταξη – φασίστρια μέχρι τό κόκκαλο, ή όποία όπως μαρτυροΰν παλιές ίσοβίτ:σες, ζητοΰσε άπό μόνη της νά παρευρίσκεται στίς έκτελέσεις τών γυναικών μετά τόν έμφύλιο).

Όλη ή Β' πτέρυγα ήταν ομόφωνη νά μείνει έξω άπ' τά κελλιά καί τά κιγγλιδώματα καί νά συνεχίσει τήν άπεργία πείνας. Είμασταν οί 27 τοΰ όρόφου (Ι3 πολιτικές καί Ι4 ξένες, οί περισσότερες (8) γιά ναρκωτικά), καί 30 στό ίσόγειο (Ι5 γιά ναρκωτικά, ξένες κιέλληνίδες, 2-3 γιά ξυλοδαρμό μπάτσων, 2 γιά κλοπές κι οί ύπόλοιπες γιά πορνεία καί μαστροπεία). Σύνολο 57 γυναΐκες. Ή Α' πτέρυγα ίσόγειο καί όροφος έχει σύνολο 58 κρατούμενες, άπό αύτές οί 24 είναι βαρυποινίτισες (άπό Ι5χρόνια μέχρι ίσόβια, γιά φόνους) καί οί ύπόλοιπες γιά κλοπές, άπάτες ή γιά άπόπειρες φόνων, καθώς κι ένα θάλαμο άνηλίκων). Οί περισσότερες βαρυποινίτισες κι ίδιαίτερα οί πολύ μεγάλες στήν ήλικία, ήταν σύμφωνες άλλά φοβόντουσαν τίς συνέπειες περισσότερο άπ' όλες. Άπό αύτές 3 μονάχα θέλησαν νάρθουν στήν άλλη πτέρυγα κι άλλες 5-6 νά κάνουν άπεργία πείνας στά κελλιά τους. Τελικά άπό τό σύνολο τών γυναικών τής Α' πτέρυγας κάνανε άπεργία πείνας Ι5 κρατούμενες κι άλλες 5 ήρθαν μαζί μαςστή Β' πτέρυγα.

Εξω απ' τα κελια μας

Άποφασίσαμε νά μείνουμε κι έξω άπ' τά κιγγλιδώματατής Β' πτέρυγας γιά νά είμαστε όλες μαζί συγκεντρωμένες, κι όχι κατά όροφο. Άμέσως φέραμε

Καταγγελια των κρατουμενων

Έμεΐς οί κρατούμενες τών γυναικείων φυλακών Κορυδαλλοΰ έχουμε νά καταγγείλουμε μέ άφορμή 3 γεγονότα πού συνέβησαν σήμερα 23/4/80 τήν κατάσταση πού έπικρατεΐ στίς φυλακές σέ σχέση μέ τή μεταχείριση τών κρατουμένων.

Έδώ στίς φυλακές οί κρατούμενες ζοΰμε μέ τήν άπειλήτου ψυχειατρείου, τό σταμάτημα τής δουλειάς καί τήν έκθεση διαγωγής. Μόλις διατυπωθεΐ ένα παράπονο καί άρχίζει ένας άγώνας γιά καλύτερες συνθήκες ή τήν έπίλυση κάποιου προβλήματος μπαίνουν στή μέση παράγοντες ψυχολογικοΰ έκβιασμοΰ. Στάλσιμο στό ψυχιατρεΐο καί σταμάτημα τής δουλειάς. Είδικά τό τελευταΐο έχει μεγάλη σημασία γιά τίς κρατούμενες πού έχουν χρόνια μπροστά τους καί πού μέ τή δουλειά μετριάζεται ή ποινή. Είδικά στίς ίσοβίτισες γίνεται ίδιαίτερη έκμετάλλευση τοΰ έργατικοΰ δυναμικοΰ τους – δουλειά μέ έλάχιστη πληρωμή.

Κύριος ύπεύθυνος γιά τά θέματα ψυχιατρείου είναι ό "ψυχίατρος" Μαράτος ό όποΐος έχει διωχθεΐ ήδη άπό τίς άνδρικές. Έπί "βασιλείας του" είχαν φτάσει κρατούμενες πού δέν παίρνανε ούτε άσπιρίνη νά παίρνουνε τά ήρεμιστικά μέ τίς χοΰφτες. Γιά τήν άπαράδεκτη διάγωγή του έχουν ήδη γίνει πάρα πολλά διαβήματα καί άναφορές στόν Είσαγγελέα Πειραιάκαί στό Ύπουργεΐο Δικαιοσύνης. Έχουν ήδη έλθει είσαγγελεΐς όπως ό κ. Μαυρόπουλος καί άλλοι πού δέν έχουν δώσει τά στοιχεΐα τους καί πού ύποσχέθηκαν ότι θά διεξάγουν άνακρίσεις. Παρ' όλα αύτά μέχρι σήμερα κανένα άποτέλεσμα δέν έχουμε. Ήδη σήμερα κατατέθηκε μήνυση έπώνυμη τής συγκρατουμένης μας Ρόζενταλ ένάντιά του.

Μαζί μέ όλα αύτά ύπάρχει καί ή άπαράδεκτη είδική μεταχείριση σέ όρισμένες κρατούμενες πού καταδίδουν συγκρατούμενές τους. Ή Κοινωνική Ύπηρεσία είναι ούσιαστικά άνύπαρκτη καθώς καί ή ίατροφαρμακευτική περίθαλψη. Έπιχειρεΐται ή άπομόνωση τών πτέρυγων τής φυλακής καί τών κρατουμένωνμεταξύ τους ένώ ή μορφωτική ψυχαγωγία είναι άνύπαρκτη.

Όλη αύτή ή κατάσταση όδήγησε στίς σημερινές άπόπειρες αύτοκτονίες 2 συγκρατουμένων μας.

Τό πρωΐ ή συγκρατούμενή μας Άδαμάκη κρεμάστηκε άπ' τό παράθυρο τοΰ κελλιοΰ της. Έπασχε άπό έπιληψία καί κατάθλιψη καί ένώ στή συγκεκριμένη περίπτωση ή ίδια ήθελε νά μεταφερθεΐ στό νοσοκομεΐο μετά άπό όρισμένα έπεισόδια κλείστηκε σέ άπομόνωση μέ άποτέλεσμα τή σημερινή άπόπειρα αύτοκτονίας. Ή Άδαμάκη σώθηκε τή τελευταία στιγμή μετά άπό έπέμβαση συγκρατουμένων της κι όχι φυλάκων. Λίγο άργότερα καί ένώ κλειδωθήκαμε γιά τό μεσημέρι πήρανε μέ τή βία μιά άλλη συγκρατουμένη μας Βάλτερ γιά τό Δαφνί., κατηγορούμενη γιά ύπόθεση ναρκωτικών, τάχα γιά θεραπεία, τάχα 6 μήνες μετά άπό τή σύλληψή της καί Ι0 μέρες μόλις πρίν άπό τή δίκη της. Τή Βάλτερ τή πήρανε σέρνοντάς την στό πάτωμα παραβιάζοντας τά στοιχειώδη άνθρώπινα δικαιώματα στή προσωπικότητα τών κρατουμένων. Βλέποντας αύτό τό γεγονός ή συγκρατούμενη Φρόσω Άρβανιτάκη ποΰχει περάσει ήδη άπ' τό Δαφνί καί γνωρίζει τίς άπάνθρωπες συνθήκες καί πού τήν πήρανε μέ τόν ίδιο τρόπο, έκοψε τίς φλέβες της.

Ή συγκρατούμενή της στό ίδιο κελλί φώναξε άμέσως βοήθεια όμως ή φύλακας κ. Τσαμπροΰ πού πέρασε μπροστά άπό τό κελλί όταν σέρνανε τή Βάλτερ άπάντησε χαρακτηριστικά στίς έκκλήσεις γιά βοήθεια "άς κόψει καί τό λαιμό της". Μισό ώρα πέρασε μέχρι νά παρουσιαστεΐ φύλακας ένώ ή κοπέλλα αίμοραγοΰσε. Τελικά τήν πήρανε άναίσθητη μετά άπό έπίμονες έκκλήσεις καί φωνές. Αύτή τή στιγμή βρίσκεται στό Ζάννειοκαί κανείς μας δέν γνωρίζει τίποτε γιά τή τύχη της. Τό κελλί της είναι άκόμη γεμάτο αίματα.

Μετά άπό όλα αύτά, όλες οί κρατούμενες στίς φυλακές άποφασίσαμε νά κάνουμε άπεργία πείνας καταγγέλλοντας τίς συνθήκες κράτησής μας πού όδηγοΰν στήν αύτοκτονία τών κρατουμένων.

Άπαιτήσαμε νά έρθει είσαγγελέας γιά νά κάνει αύτοψία. Ήδη παρουσιάστηκε ένας ό όποΐος όμως δέν μάς έδωσε τάστοι

χεῖα του. Γι'αὐτό καί δέν σταματᾶμε ἐδῶ.

Θέλουμε νά δωθεῖ φῶς στίς καταστάσεις πού ὁδηγοῦν στίς αὐτοκτονίες καί στούς νευρικούς κλονισμούς συγκρατουμένων μας. Ἤδη μέ ὑπόμνημα στόν Εἰσαγγελέα Ἐφετῶν ζητοῦμε ἄνοιγμα φακέλλου καί τήν εἰσαγγελική ἔρευνα καθώς καί τή τιμωρία τῶν ὑπευθύνων.

Ἀκόμη ζητᾶμε τή παρουσία δημοσιογράφων καί νά δοθεῖ δημοσιότητα στήν ὑπάρχουσα κατάσταση.

Κρατούμενες τῶν γυναικείων φυλακῶν
Κορυδαλλοῦ

23/4/80

ἀπ'τά κελλιά μας κουβέρτες πού στρώσαμε σ'ὅλη τήν ἐπιφάνεια τοῦ χώλλ καί καθήσαμε ὅλες κάτω νά συζητήσουμε.Στίς 7,30 ἦρθαν οἱ φυλάκισες νά μᾶς κλειδώσουν,δέν κουνήθηκε καμμιά κι'ἔφυγαν κλειδώνοντας τή πόρτα πρός τόν διάδρομο,ἀπομονώνοντας τίς δυό πτέρυγες.

Βγῆκε μιά ἐπιτροπή γιά νά γράψει σ'ἕνα κείμενο τήν καταγγελία μας καί τά αἰτήματά μας γιά τούς δημοσιογράφους, ὅλα ὅσα εἶχαν συζητηθεῖ μέχρι ἐκείνη τή στιγμή.

Συνεχίσαμε τή συζήτηση ὅταν στήν ἀγωνία μας στό νάγίνει γνωστός ὁ ἀγώνας μαςστόν ἔξω κόσμο,ἀκούστηκε ἡ πρόταση νά φτιάξουμε πανώ καί νά τά κρεμάσουμε στά παράθυρα πού βλέπουν πρός τόν δρόμο . Κυριαρχοῦσε ἕνας ἐνθουσιασμός μιά πρωτόγνωρη ἑνότητα, συντροφικότητα κι'ἀγάπη μεταξύ μας. Κάποιες σκίσανε τά σεντόνια τους,ἄλλες ἔτρεξανστά κελλιά νά βροῦν μαρκαδόρους, καί μερικές νερομπογιές ἀπό ἐκεῖνες πού ζωγράφιζαν. Φτιάχτηκαν 3 πανώ,τά 2 κρεμάστηκαν στήν Β'πτέρυγα καί τ'ἄλλο στήν Α'τήν ἄλλη μέρα τό πρωΐ.

Δυό κρατούμενες πού ἔχουν κιθάρες κάθησαν στή μέση καί τριγύρω ὅλες οἱ γυναῖκες. Ἄρχισε τό τραγούδι,δυό τρεῖς σηκώθηκαν καί στό χορό,ἡ Ζωή μιά τσιγγάνα μικρομάνα χόρεψε γιά ὅλες μας,ἀγκάλιαζε ἡ μιά τήν ἄλλη καί ξεχειλίζαμε ἀπό ἀγάπη κι'ἐνθουσιασμό,ἀπό ἐκείνη τήν αἴσθηση πού σέ πλημμυρίζει ὅταν νοιώθεις ἕνα μ'ὅλους,ὅταν παλεύεις,διεκδικεῖς κι'ὑπάρχεις μέσα σ'ἕναν ἀγώνα κοινό. Ὁλόκληροτό βράδυ οἱ περισσότερες ξενύχτησαν συζητόντας,μά πάντα σ'ἐπιφυλακή μήν ἀνοίξουν οἱ πόρτες καί μᾶς ὁρμήξουν στόν ὕπνο. Ἡ κάθε μιά μίλησε γιά τή ζωή της γιά τό πῶς βρέθηκε καί γιά τό πῶς ζεῖ καθημερινά τή φυλακή της.

Ξημέρωσε,μαζέψαμε τ'ἀποτσίγαρα,καθαρίσαμε τό χῶρο , καί καθισμένες στίς κουβέρτες περιμέναμε νά μᾶς ἀνοίξουν γιά νά βρεθοῦμε καί μέ τίς ἄλλες τῆς Α'πτέρυγας. Μᾶς ἄνοιξαν,κρεμάσαμε τό 3ο πανώ στήν ἄλλη πτέρυγα καί μαζευτήκαμε ὅλες στό διάδρομο ἔξω ἀπ'τίς πτέρυγες,ὅταν στό βάθος,ἔξω ἀπ'τό κιγγλίδωμα πού χωρίζει τή φυλακή ἀπ'τά γραφεῖα τῆς διεύθυνσης,παρατηρήσαμε κίνηση καί μιά ἀναστάτωση τῶν ὑπαλλήλων. Σκεφτήκαμε πως ἴσως νά ἦρθαν δημοσιογράφοι,μά οἱ περισσότερες δέν μποροῦσαν νά πιστέψουν μιάτόσο εὔκολη νίκη μας.

Ἀκούστηκε ἀπό τίς ὑπαλλήλους ὅτι ἔχουν ἔρθει ἀπ'τό ὑπουργεῖο. Πράγματι,σέ λίγο ἦρθαν οἱ ἀρχιφύλακες καί μᾶς εἶπαν πως ἔχει ἔρθει ὁ Λαμπρίας γενικός ἐπιθεωρητής τῶν φυλακῶν,μαζί μέ κάποιον Γιαλγκέτση τοῦ ὑπουργείου δικαιοσύνης,οἱ ὁποῖοι θἄθελαν νά συζητήσουν μέ κάποια ἀπό μᾶς γιά τά αἰτήματά μας.

Το Υπουργειο μας κοροϊδευει

Ἡ ἀντίδραση ὅλων τῶν φυλακισμένων γυναικῶν ἦταν ἄμεση,καθαρή κι'ἀπόλυτη,"δέν ἔχουμε νά ποῦμε τίποτε μ' αὐτόν τόν κύριο","ὅποτε γίνεται κάτι,ἔρχεται μᾶς ἀκούει καί πέρα βρέχει,δέν γίνεται τίποτε μ'αὐτόν,τούς "ἁρμόδιους"","δέν ζητήσαμε αὐτούς , θέλουμε δημοσιογράφους γιά νά μάθει ὁ κόσμος"κλπ.Οἱ ὑπάλληλοι μεταφέροντας αὐτά μέσα στά γραφεῖα,ξαναέρχονται σέ λίγο γιά νά μᾶς ποῦν πώς δέχεται ἔστω ὁ κ. Λαμπρίας νά πάει μιά ἀντιπροσωπεία ἡ ἐπιτροπή ἀπό μᾶς γιά νά συζητήσουν. Μά οἱ κρατούμενες ἦταν ἀποφασισμένες νά μήν μποῦν σέ διαπραγματεύσεις μέ αὐτούς τούς κύριους,γνωρίζοντας ἀπό παλιά τήν κοροΐδία καί ἀδιαφορία τους.

"Δέν ἔχουμε ἀντιπροσώπους οὔτε θέλουμε νά μιλήσουμε σέ αὐτούς τούς κύριους. Ἄν ἔχουν ἐκεῖνοι κάτι νά μᾶς ποῦν νά ἔρθουν ἐδῶ μπροστά σ'ὅλεςμας νά τό ποῦν".

Σέ λίγο ἄνοιξαν τό κιγγλίδωμα καί προχωρόντας μπροστά ἡ διευθύντρια μέ τόν Λαμπρία καί τόν Γιαλγκέτση ἀπειλητικά καί τρέχοντας σχεδόν πίσω τους ὅλη ἡ συγχωρδία ἀπό τίς φυλάκισες,ὑπαλλήλους μέχρι καί τόν θυρωρό τῆς φυλακῆς.

Μέ ὕφος ἐκνευρισμένο ὁΛαμπρίας προχωράει τόσο ὅσο νά μήν κυκλωθεῖ ἐν τελῶς ἀπότίς κρατούμενες καί λέει : " Τί εἶναι αὐτά,τί γίνεται ἐδῶ μέσα,τί θέλετε; Ἐμπρός σᾶς ἀκούω.Ποιά θά μοῦ πεῖ τί συμβαίνει." Οἱ γυναῖκες τόν κοιτοῦν ἀπαθέστατα κρατόντας τό στόμα τους κλειστό. "Δέν μιλᾶτε ἔ..δέν λέτε τίποτε. Τά ξέρω ἐγώ αὐτά τά πολιτικά , μοῦ βάλατε καί πανώ,οἱ πολιτικές, αὐτές εἶναι λοιπόν. Λοιπόν ,λοιπόν σᾶς ἀκούω".Κάποια διαμαρτυρήθηκε "ἔχουμε αἰτήματα πού ἀφοροῦν ὅλες ἐμᾶς τίς φυλακισμένες,δέν εἶναι πολιτικά".Κάποια ἄλλη "σᾶς ἔχουμε κάνει τόσα ὑπομνήματα καί δέν κάνετε τίποτα". Ὁ Λαμπρίας "Ἐ, λοιπόν, τί θέλετε ἄντε μιλεῖστε"."Δέν ἔχουμε νά σᾶς ποῦμε τίποτα , τά προβλήματά μας τά γνωρίζετ. καλύτερα ἀπ'τόν καθένα,ἔχουμε αἰτήματα θέλουμε νἄρθουν δημοσιογράφοι γιά νά γίνουν γνωστά στόν κόσμο". Λαμπρίας "εἶσαι τρελλή,δέν ξέρεις τί λές...δημοσιογράφοι δέν πρόκειται νά πατήσουν οὔτε τόν ἄλλο αἰώνα..καί τί αἰτήματα,μονάχα παρακλήσεις δεχόμαστε,μονάχα ἄν παρακαλέσετε θά δοῦμε... τό κράτος δέν διαπραγματεύεται... μιλεῖστε γιά νά λήξει αὐτή ἡ ἱστορία, γιατί θά πάρουμε τά σκληράμέτρα μας καί θά μετανοιώσετο "

-"Δέν παρακαλᾶμε κανέναν καί γιά τίποτα,ἔχουμε αἰτήματαμέ βάση τ'ἀνθρώπινα δ.καιώματα πού ἀφοροῦν καί τούς φυλακισμένους". -"Δέν εἶναι πράγματα αὐτά..νά παρθοῦν μέτρα,νά παρθοῦν μέτρα.." Κι'ἀποχώρησε ξεφυσόντας σάν μαινόμενος ταῦρος.

Οἱ γυναῖκες σχεδόν εὐτυχισμένεςβλέποντας τήν κατάσταση τοῦ κ.Λαμπρία,ἀνάσαιναν μ'ἀνακούφιση πού ἐπιτέλους τοῦ τἄπαν ἔτσι ὅπως τἄνοιωθαν. "Αὐτοί παιδάκι μου ὅλο λόγια εἶναι,αὐτοί ποτέ τους δέν θά κάνουν καλό γιά μᾶς,αὐτοίφταίνε γιά ὅλα ὅσα τραβᾶμε".Χρόνια τώρα μέσα μιά γριούλα ἰσοβίτισα γνωρίζει καλά τούς ἁρμόδιους τῶν ὑπουργείων.

Οι απειλες δεν περασαν

"Νά μαζευτοῦμε, νά κουβεντιάσουμε, νάμαστε όλες μαζί" ἀκούστηκαν φωνές ἀπό τίς πιό πολλές κρατούμενες. Μά ἤδη ἦταν I2 ἡ ὥρα πού μᾶς κλειδώνουν καί μέσα στήν ἀναστάτωση χωρίσαν πάλι οἱ γυναῖκες κατά πτέρυγα. Πρόλαβαν κι ἦρθαν πάλι οἱ 5 ἀπό τήν Α΄στήν Β΄πτέρυγα. Μά ἄν ὑπῆρχε ὁ χρόνος ἴσως νά ἀποφασίζαμε νά πᾶμε όλες τῆς Β΄στήν Α΄πτέρυγα. Ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχαν οἱ πιό μεγάλες γυναῖκες φοβισμένες, ἰσοβίτισες οἱ περισσότερες. Ἀπό ἐκείνη τή στιγμή δέν μᾶς ξανάνοιξαν, έτσι ὥστε νά μήν μπορέσουμε νά ἐπικοινωνήσουμε ἄμεσα οἱ δυό πτέρυγες. Παρ΄ όλα αὐτά μέ φωνές ἀπ΄τά παράθυρα ξέραμε πώς οἱ I5 συνέχιζαν τήν ἀπεργία πείνας κλεισμένες στά κελλιά τους. Ἔτσι μπόρεσαν οἱ φυλάκισες καί κατέβασαν ἀπό κεῖ τό πανώ μας, καί ἔμειναν τά δυό στήν Βπτέρυγα, ὅπου ἦταν σχεδόν κανονική κατάληψη τοῦ χώρου ἀπ΄τίς φυλακισμένες.

Ὁλόκληρο τό μεσημέρι συζητούσαμε γιά τά πρωϊνά σέ σχέση μέ τόν Λαμπρία, ποιός εἶναι, τί ἀντιπροσωπεύει, παλιά γεγονότα τῆς φυλακῆς καί τό ρόλο πού ἔπαιξε, καθώς καί τό νόημα τοῦ "νά παρθοῦν σκληρά μέτρα". Ὅλες γνωρίζαμε καλά πώς τό πιό εὔκολο γι΄αὐτούς εἶναι νά φέρουν τούς μπάτσους νά μᾶς διαλύσουν καί νά κλείσουν στά γρήγορα αὐτή τήν ἱστορία. Ὅλες σκεπτόμασταν μέ πολύ φόβο αὐτό τό ντοῦ τῶν μπάτσων, τό ξύλο, τήν παγίδευσή μας μέσα στά κελλιά ἔρμαιες στά χέρια τους πού λυσσᾶνε γιά ξύλο. Ὅμως ἀκόμη δέν τό πολυπιστεύαμε, κι ἐλπίζαμε ἀκόμη νά ρθοῦμε σ΄ἐπαφή μέ δικηγόρους καθώς καί μέ τίς ἄλλες τῆς Α΄πτέρυγας. Ενωμένες όλες νοιώθαμε πιό δυνατές. Μά ἀπό τή στιγμή πού πάτησε τό πόδι του τό ὑπουργεῖο, ἡ φυλακή δέν ξαναλειτούργησε ὅπως τήν προηγούμενη μέρα. Μᾶς ἄφησαν χωρίς δικηγόρους, ἀπομονωμένες στίς πτέρυγες κάτω ἀπό τό φόβητρο τῶν ἀπειλῶν τους πιστεύοντας πώς σέ λίγο θά σπάγαμε.

Τό ἀπόγευμα κάναμε φασαρία νά μᾶς ἀνοίξουν. Ἦρθανοἱ φυλάκισες καί μᾶς ρώτησαν ἄν ἔχουμε νά ποῦμε τίποτε στόν κ. Λαμπρία ὁ ὁποῖος περιμένει μέσα στήν διεύθυνση γιά νά μάθει τό τί ἀποφασίσαμε. Τό πρῶτο πιά αἴτημά μας ἔγινε τό νά μᾶς ἀφήσουν νά ρθοῦμε σέ ἐπαφή μέ τήν Α΄πτέρυγα γιά ν΄ἀποφασίσουμε όλες μαζί τό τί θάκάνουμε, κι ἀκολούθησαν διαμαρτυρίες γιά τό κλείσιμό μας καί τήν ἀπομόνωσή μας ἀπό τούς δικηγόρους μας. Μά ἦταν ἀποφασισμένοι νά μᾶς ἀφήσουν έτσι μέχρι νά σπάσουμε ἀπ΄τό φόβο τοῦ ξύλου.

Ο αγωνας μας ενωνει

Ὅμως τό ἠθικό όλων τῶν γυναικῶν ἦταν στά ὕψη. Περισσότερο ἀπ΄ὅλα ἦταν ἐκεῖνο τό συναίσθημα τοῦ ἀγώνα μέχρι τέλους, τῆς συντροφικότητας, αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ τρόπου ζωῆς ὅλων μας, πού δέν θέλαμε νά τελειώσει, ζώντας τόσο ἔντονα τήν πιό ὅμορφη ἀνθρώπινη ἐπαφή καί ζεστασιά, ἑνός τρόπου ζωῆς πού σπάνια μπορεῖ κανείς νά ζήσει ἀκόμη κι ἔξω ἀπ΄τή φυλακή. Ἦταν ἡ αἴσθηση τῆς ἐξέγερσης τῆς κάθε μιᾶς μας πού μποροῦσε νά τήν δεῖ καί στήν ἄλλη, στό σύνολο τῶν γυναικῶν, πού μᾶς ἔδενε μιά κοινή ἀπάνθρωπη καταπίεση, ἡ καθημερινή ἐξόντωση πίσω ἀπ΄τά σίδερα τῆς φυλακῆς μας. Ἦταν χαρακτηριστικό ότι εἶχε περάσει πάνω ἀπό ἕνα 24ωρο, καί δέν εἶχε δημιουργηθεῖ ἡ παραμικρή φασαρία ἀνάμεσαστίς γυναῖκες, οὔτε ένας καυγᾶς. Ἀκόμη αὐτές τίς στιγμές μπόρεσαν όλες οἱ φυλακισμένες νά ἀντιμετωπίσουν τό ἰδιαίτερο πρόβλημα τῆς κάθε μιᾶς, όσο κι ἄν αὐτό ἦταν ἡ αἰτία τίς προηγούμενες μέρες νά φτάσουν στό σημεῖο μέχρι νά παίξουν ξύλο μεταξύ τους.

Τό πρόβλημα π.χ. μιᾶς κλεπτομανοσ κρατούμενης μέ τίς ὑπόλοιπες πού διαμαρτύρονταν γιά τό χάσιμο τῶν ρούχων τους

ἀκόμη κι ὁλόκληρων βαλιτσῶν, ἀντιμετωπίστηκε μέ πολύ χιούμορ κι ἀτέλειωτη πλάκα μέ τό νά τήν συνοδεύουν πάντα ἀπό μακριά δυό γυναῖκες πού εἶχαν καθῆκον νά ξανακουβαλοῦν μετά ἀπό λίγο τά κλοπιμαία στή θέση τους. Ἔτσι ἦταν εὐχαριστημένη ἡ μιά γιατί ἔκλεβε, κι οἱ ἄλλες γιατί δέν χάναν τίποτα κι ἐπιπλέον διασκέδαζαν σάν νάβλεπαν κάποιο βουβό θεατρικό σκέτς. Μέσα σ΄ένα τέτοιο κλῖμα ἀνάμεσα σέ συζητήσεις πάνω σέ προβλήματα τῆς φυλακῆς, σέ προβλήματα τῆς κάθε μιᾶς ἀνάλογα μέ τό ἀδίκημα γιά τό ὁποῖο βρίσκεται μέσα ἤ πάνω στό τί ἔχουμε ν΄ἀντιμετωπίσουμε ἀπό δῶ καί πέρα καί κατά πόσο ἔχει γίνει γνωστός ὁ ἀγώνας μας στόν ἔξω κόσμο, ἦρθε τό δεύτερο βράδυ πού συνεχίζαμε ἔξω ἀπό τά κελλιά μας. Νοιώθαμε όλες τό πόσο σημαντικό θάναι νά συνεχίσουμε καί σήμερα, μά κι ὁ φόβος τό βράδυ μεγαλώνει.

Καλυτερα μεσα με τη βια παρα εθελοντικα

"Μπορεῖ νά μᾶς κλείσουντά φῶτα, νά μποῦν καί νά μᾶς λιανίσουν στό ξύλο καί κανείς ἔξω δέν θά πάρει χαμπάρι τίποτα". -"Μά εἶναι σημαντικό νά κρατήσουμε καί σήμερα, νά ὑπάρχουν κι αὔριο τό πρωΐ τά πανώ μας κρεμασμένα, μπορεῖνά μην τάχει δεῖ ἀκόμη ὁ κόσμος" -"Αὔριο δέν μπορεῖ κάποιοςδημοσιογράφος θἄρθει. Ἔπειταοἱ δικοί μας θἄρθουν ἐπισκεπτήριο, θά κάνουν φασαρία ἄν δέν τούς ἀφήσουν νά μᾶς δοῦν. Δέν μπορεῖ κάτι θά γίνει κάποιοι θά μᾶς συμπαρασταθοῦν ἀπ΄ἔξω δέν μπορεῖ νά μήν μάθανε τίποτε". -"Στό κάτω-κάτω μετά ἀπό ὅλα αὐτά ἐμένα δέν μοῦ πάει νά μπῶ ἔτσι ἥσυχα κι ἐθελοντικά στό κελλί μου, σάν νά μήν ἔγινε τίποτε. Ἄς μποῦννά μᾶς βάλουν μέ τή βία, τό πολύ πολύ νά φᾶμε καί καμμία, οὔτε ἡ πρώτη θάναι οὔτε ἡ τελευταία". -"Ναί καλύτερα, ἄν δέν μπορεῖ νά γίνει τίποτε, καλύτερα νά μᾶς βάλουν μέ τό ζόρι, τί θά πάθουμε δηλαδή".

Ἐντωμεταξύ μέχρι τίς 9τό βράδυ, ἡ διευθύντρια ἦρθε 2φορές γιά νά δεῖ τί γίνεταικαί νά τίς δώσουμε τά αἰτήματά μας γιά νά μᾶς κλειδώσουνστά κελλιά. Ἐμεῖς ἐπιμέναμε νά ρθοῦμε σ΄ἐπαφή μέ τίς ἄλλες πού κάνουν ἀπεργία πείνας στήν Α΄πτέρυγα ἤ ἔστω μιά ἀντιπροσωπεία ἀπό μᾶς νά πάει

απέναντι και νά βγεί μιά έπι τροπή άπ'όλες τίς φυλακισμένες γιά νά μπορέσουμε νά συζητήσουμε. Στίς 10 ξαναέρχεται μαζί μέ τόν Λαμπρία πού ήταν μέσα άπ'τό πρωΐ,γιά νά μάς δώσει τό τελευταίο τελεσίγραφο,διορία μισή ώρα ακόμη γιά νά μπούμε στά κελλιά μας.

Σ'όλο αύτό τό διάστημα φτιάξαμε ένα λεπτομερή κατάλογο τών αιτημάτων μας άφού συζητήσαμε ξεχωριστά σάν έπι τροπές κατά αδικήματα,στό βαθμό πού υπήρχαν ιδιαίτερα αιτήματα π.χ. τών ξένων σέ σχέση μέ τίς πρεσβείες τους ή αύτών γιά τά ναρκωτικά σχετικά μέ τή θεραπεία τους.

Μετά τήν τελευταία επίσκεψη τού Λαμπρία,έγινε συζήτηση όπου κυριάρχησε ή άποψη τού νά μείνουμε καί σήμερα έξω μέχρι τουλάχιστον τό πρωΐ μέ σκοπό νά μπορέσουμε νά ρθούμε σ'επαφή μέ τήν Α'πτέρυγα καί μέ τόν έξω κόσμο (επισκεπτήριο),κι'ότι καλύτερα νά μάς βάλουν μέ τή βία,παρά νά μπούμε εθελοντικά.Μπήκαν γιά τελευταία φορά οί φυλάκισες νά ρωτήσουν άν θέλει καμ μιά νά μπεί στό κελλί της. Δέν κουνήθηκε ούτε μία. Στή συνέχεια κανονίστηκαν βάρδιες καί ξενυχτήσουν όσες τό δυνατόν περισσότερες γιά νάμαστε σ'επιφυλακή γιά κάθε ενδεχόμενο επίθεσή τους μέσα στή νύχτα.

Η συμπαρασταση

Ξημέρωσε ή 25η,ή τρίτη μέρα τής εξέγερσης στίς γυναικείες φυλακές.Παρ'όλο τό ξενύχτι καί τήν άπεργία πείνας νοιώθαμε όλες έτοιμες ν'αντιμετωπίσουμε τά πάντα,μέσα σέ μιά φοβερή ένταση όλων αυτών πού ζούσαμε.

Ήταν αφάνταστος ό ενθουσιασμός μας όταν κάποια ώρα ανακαλύψαμε άπ'τά παράθυρά μας κάποιους απέναντι νά φωτογραφίζουν τά πανώ μας.Τώρα ξέραμε πώς σίγουρα κάτι γίνεται κι'έξω γιά μάς.

Στίς 9,30 τό πρωΐ ακούσαμε φασαρία στήν απέναντι πτέρυγα κι'ονόματα γιά επισκεπτήριο. Περιμέναμε τή σειρά μας,όπως τό φανταστήκαμε φρόντισαν γιά νά μήν συναντηθού με μεταξύ μας,νά μάς κάνουν χωριστά επισκεπτήριο κατάπτέρυγα. Σέ λίγο επιτέλους φώναξαν μερικές άπό μάς. Ενημερώσαμε τούς δικούς μας γιά ότι συμβαίνει καί μ'αγωνία ζητήσαμε νά κινηθούν γιά συμπαράσταση πρίν μάς χτυπήσουν.Σκοπεύαμε μέ κάποιο τρόπο νάρθω με σέ μιά επαφή μέ τίς απέναντι καί νά πάμε νά συζητήσου με τά αιτήματα άφού φτιαχτεί μιά όσο τό δυνατόν περισσότερο αντιπροσωπευτική επιτροπή μέ τή συμμετοχή καί τής Απτέρυγας.

Εντωμεταξύ μέ τό τέλος του επισκεπτήριου μπορέσαμε καί πήραμε όλες τίς πρωϊνές εφημερίδες. Έτσι γύρω στίς12 τό μεσημέρι έγινε κι'ή τελευταία συνέλευση - συζήτηση όλων τών γυναικών,όπου διαβάστηκαν όλες οί εφημερίδεςπού έγραφαν γιά τήν υπόθεσή μας έγινε ενημέρωση άπ'ότι νέα μάς είπαν οί συγγενείς μας, κι'αποφασίσαμε νά διεκδική - σουμε μέχρι τέλους τά αιτήματά μας,σ'αυτόν τόν άνισο αγώνα μας μέ τό ίδιο τό κράτος. Η συμπαράσταση άπ'έξω είχε τεράστια σημασία γιά τόν αγώνα μας,έδωσε τεράστια δύναμη γιά τή συνέχισή του,κι'άποτελούσε μιά αρχή ενημέρωσηςγιά πιθανή συμπαράσταση καί τών φυλακισμένων σ'άλλες φυλακές. Ήδη είχε ακουστεί ότι καί απέναντι στίς ανδρικές φυλακές Κορυδαλλού οί φυλακισμένοι συζητούσαν νά κατέβουν κι'αυτοί σ'απεργία πείναςγιά συμπαράστασή μας.

Σ'όλες τίς συζητήσεις συμμετείχαν κι'όλες οί ξένεςκρατούμενες παρ'όλο πού ήταν φοβερά κουραστικό νά μεταφράζονται όλες οί κουβέντες άπό δυό τρείς φυλακισμένες πού γνώριζαν γαλλικά κι'αγγλικά. Έτσι υπήρχε άμεση κι'απόλυτη συμμετοχή όλων τών γυναικών στόν αγώνα.

Το τελος

Στίς 12,30 ήρθαν οί φυλάκισες νά μάς κλειδώσουν, δέν μπήκε καμμία. Δέν πέρασαν 10 λεπτά καί ξανάρθαν γιά νάμάς επισημάνουν πώς μάς τό λένε γιά τελευταία φορά. Ταραχτήκαμε,δέν περιμέναμε νά χτυπήσουν μεσημεριάτικα κι'ενώ ακόμη έξω μπορεί νάταν συγγενείς μας. Παρ'όλα αυτά υπήρχε ή αίσθηση εκείνη τού άμεσου κίνδυνου. Μιά ζήτησε νά τήν κλειδώσουν.Οί άλλες πάγωσαν γιά λίγο,μέχρι νά φύγουν οί φυλάκισες.'Αμέσως όλες συγκεντρωθήκαμε καί καθήσαμεκάτω στό πάτωμα. Σέ δυό λεπτά άνοιξε ή πόρτα κι'όρμηξαν καμμιά τριανταριά μπάτσοι μέ τά κλόμπς ν'ανεμίζουν στόν αέρα. Μάς βούτηξαν άπ'τά μαλλιά,άπ'τά χέρια καί πόδια κι'άρχισαν νά μάς σέρνουν στό διάδρομο τών κελλιών βρίζοντας καί χτυπόντας μας άλύπητα.

'Ατέλειωτα τά πόδια τους καί τά κλόμπς πού ανεβοκατέβαιναν,ήταν ή μόνη εικόνα,μέχρι εκεί έφτανε ή ματιά τών γυναικών πού σέρνονταν. Έτσι ζαν τά χτυπήματα καί σέ σούβλιζαν οί κλωτσιές τους, μά πάνω άπ'αυτά σέ κυριαρχούσε εκείνος ό τρόμος πού νοιώθεις σάν βρίσκεσαι στά χέρια τους καί δέν γνωρίζεις τί σέ περιμένει όταν βρεθείς μόνη μαζί τους σ'ένα κελλί. Ο ξυλοδαρμός δέν είχε τελειωμό. Οί μπάτσοι μή ξέροντας τά κελλιά μας, μάς έβαζαν όπου έβρισκαν καί στή συνέχεια μέ τίς υποδείξεις άπ'τίς φυλάκισες,μάς ξανάπαιρναν μέ τόν ίδιο τρόπο βαρόντας μ' όλη τους τή φυχή γιά νά μάς πάνε στά δικά μας κελλιά,όπου καί εκεί έρριχναν τίς τελευταίες κλείνοντας τίς πόρτες.

'Υπήρχε συνέχεια τού ξυλοδαρμού γιά μερικές (12) πού τράβηξαν γιά τήν απομόνωσηφορώντας χειροπέδες. Οί πέντε έφυγαν αμέσως,μεταγωγή στίς πειθαρχικές φυλακές τής Πάτρας.Οί υπόλοιπες 7 έμειναν στήν απομόνωση άπό τίς 1 ή ώρα μεσημέρι τήν Παρασκευήπού έγινε τό μακελειό,μέχρι τίς 4 τό μεσημέρι τού Σαββάτου. ('Από τίς 7 οί 3 ήταν ξένες) Μετά τό ξύλο έφεραν στήν απομόνωση καί μιά κρατούμενη άπό τήν Α'πτέρυγα,γιά παραδειγματισμό γιατί συνέχιζαν καί οί 15 τήν απεργία πείνας καί μετά τό ξύλο,όπως φυσικά κι'οί υπόλοιπες τής Β'πτέρυγας.

Τό Σάββατο τέλειωσε ή απομόνωση γιά όλες εκτός άπό 5 κρατούμενες πού μεταφέρθηκαν 2άπ'αυτές στίς φυλακές Θεσσαλονίκης,2 στά Τρίκαλα καίμιά στό Βόλο.

Στό Κορυδαλλό ή απεργία πείνας έληξε τήν Κυριακή. Οί υπόλοιπες κρατούμενες πού μεταφέρθηκαν στά Τρίκαλα, Θεσσαλονίκη καί Βόλο, συνέχισαν μέχρι τήν Τετάρτη ή Πέμπτη, πού ενημερώθηκαν γιά τό τέλος τής απεργίας στόν Κορυδαλλό.

'Αργότερα έγινε γνωστόπώς οί μπάτσοι πού μάς χτύπησαν, ήταν φύλακες τών ανδρικών φυλακών καί πώς βρίσκονταν εκεί,κρυμμένοι,άπό τήν ώραπού ήρθε ό Λαμπρίας.

ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

'Η αὐθόρμητη αὐτή ἐξέγερση τῶν φυλακισμένων γυναικῶν πού ξέσπασε στόν Κορυδαλλό,ἦταν μιά ἀπάντηση ἀπελπισίας κι ἀπόγνωσης,μιά ἄρνηση στόν "σωφρονισμό" πού ἐπιβάλλει ἡ ἐξουσία τῆς φυλακῆς,μιά ἀντίσταση στήν καθημερινή ἐξόντωση τῶν κρατουμένων.

Χαρακτηριστικό στοιχεῖο εἶναι τό ὅτι ἡ ἱστορία ξεκίνησε ἀπό τίς κρατούμενες γιά ναρκωτικά,οἱ Οποῖες ὑφίστανται πιό ἄμεσα τήν ψυχολογική βία καί τήν ἀπειλή τῆς ἐξόντωσης στους στό τρελλοκομεῖο. Εἶναι οἱ περισσότερες νέες καί κοινωνικά ἀμφισβητοῦν ἕνα τρόπο ζωῆς ἐνταγμένο στή μιζέρια τοῦ συστήματος. Ἡ ἐξέγερσή τους ἀγκάλιασε ὁλόκληρη τή φυλακή μά ὑπῆρχαν ὁρισμένα στοιχεῖα πολύ καθοριστικά.

'Η ὕπαρξη καί μόνο τῶν πολιτικῶν κρατούμενων ἔπαιξε ἕνα ρόλο,περισσότερο ὅμως ἀπό τήν κατάσταση καί τό κλῖμα πού εἶχε δημιουργηθεῖ στήν φυλακή,πρίν τά γεγονότα. Πράγματι μέτίς πολιτικές κρατούμενες κάτι εἶχε ἀλλάξει μέσα στή φυλακή. Ἡ στάση τους ἀπέναντι στήν διεύθυνση,ἡ συνείδηση,ἡ γνώση καί ἡ διεκδίκηση τῶν δικαιωμάτων τους σάν φυλακισμένες,ἡ ἀλληλεγγύη καί ἡ ἑνότητα πού προωθοῦσαν ἀνάμεσα σ'ὅλες τίς κρατούμενες,μερικά αἰτήματα πούδιεκδικήθηκαν μαζικά καί κατακτήθηκαν καί τό σπάσιμο τοῦ τσαμπουκά τῶν ὑπαλλήλων,εἶχανπροκαλέσει μιά ἄλλη αἴσθηση σ'ὅλες τίς φυλακισμένες. Δημιουργήθηκε γενικά ἕνα τέτοιο κλῖμα πού ἄρχισε νά φαίνεται φυσικό κάτι πού πρίν ἦταν ἀδιανόητο, τό δικαίωμα δηλ. τοῦ νά ὑπάρχουμε καί νά ἀπαιτοῦμε τό δίκιο μας.

Καθοριστικός ἦταν ἐπίσης ὁ ρόλος τῆς συμμετοχῆς τῶν ξένων (πιό πολιτικοποιημένες ἀπό τίς ὑπόλοιπες κρατούμενες) καί φυσικά νέεςκι αὐτές. Ἀπό τίς γυναῖκες πού ἔχουν καταδικαστεῖ γιά φόνο,μερικές νέες πρωτοστάτησαν, οἱ ὑπόλοιπες (ἰσοβίτισες οἱ περισσότερες μεγάλης ἡλικίας) ἦταν φοβισμένες καί τρομοκρατημένες γιά τίς συνέπειες.

'Η κοινωνική σύνθεση λοιπόν τῶν κρατουμένων κι οἱ πολιτικές,καθώς καί ἡ κοινή κατα-πίεση ἰδιαίτερα σάν γυναῖκες φυλακισμένες,ἦταν στοιχεῖα πού βοήθησαν πολύ γιά τήν ἑνότητα καί τήν συνέχιση αὐτοῦ τοῦ ἀγώνα.

Μά τό κυριότερο πού ὑπῆρχε ἀντικειμενικά, ἀπό πρίν, ἦταν ἡ οὐσιαστική κατάργηση τοῦδιαχωρισμοῦ τῶν ἀδικημάτων. Ζῶντας ὅλες οἱ γυναῖκες καθημερινά μαζί βρέθηκαν ἀπόλυτα ἑνωμένες ἀπέναντι στήν ἐξουσία τῆς φυλακῆς. Ἔπειτα ὁ σχετικά μικρός ἀριθμός τῶν φυλακισμένων καί ἡ συγκέντρωσή τους σέ 2 μονάχα χώρους,πού εἶχαν μιά ἐπικοινωνία σχετική μεταξύ τους,ἦταν ἀλλο ἕνα ἀπ'τά θετικά στοιχεῖα τῶν γυναικῶν. Γι'αὐτό καί ἡ προσπάθεια τῆς διεύθυνσης ἦταν ἔστω ὅσο ἦταν δυνατόν καίμπορούσε,νά μᾶς ἀπομονώσει,χωρίζοντάς μας στίς 2 πτέρυγες.

'Εκεῖνο πάντως πού μπορεῖ πολύ σημαντικά νά βοηθήσει ν'ἀναπτυχθεῖ καί νά συνεχιστεῖ ἕνας ἀγώνας μέσα στή φυλακή, εἶναι ἡ συμπαράσταση ἀπ'ἔξω. Ἄν καί δέν μπόρεσαν νά γίνουν καί πολλά πράγματα πού νά δείχνουν τήν συμπαράσταση τοῦ κόσμου στόν ἀγώνα τῶν φυλακισμένων,τό γεγονός καί μόνο πού γράφτηκαν ἔστω 2 λογάκια στίς ἐφημερίδες,ἔδωσε στίς γυναῖκες φοβερή δύναμη καί κουράγιο γιά νά συνεχίσουν.

Ἄλλωστε ἐκεῖνο πού φοβοῦνται περισσότερο τό κράτος καί τά ὑπουργεῖα,εἶναι ἡ κινητοποίηση τοῦ κόσμου,αὐτή μονάχα μπορεῖ νά ἀσκήσει μιά πραγματική πίεση, πού μαζί μέ τόν ἀγώνα τῶν φυλακισμένων, μπορεῖ νά δημιουργήσει ἕνα κίνημα γιά τή ζωή καί τίς συνθῆκες τῆς φυλακῆς, ἕνα κίνημα ἐνάντια σ'αὐτήν τήν ἴδια τήν φυλακή τοῦ "σωφρονισμοῦ τῶν ἀντικοινωνικῶν στοιχείων" στά πρότυπα πού θέλουν τό κράτος καί τ'ἀφεντικά.

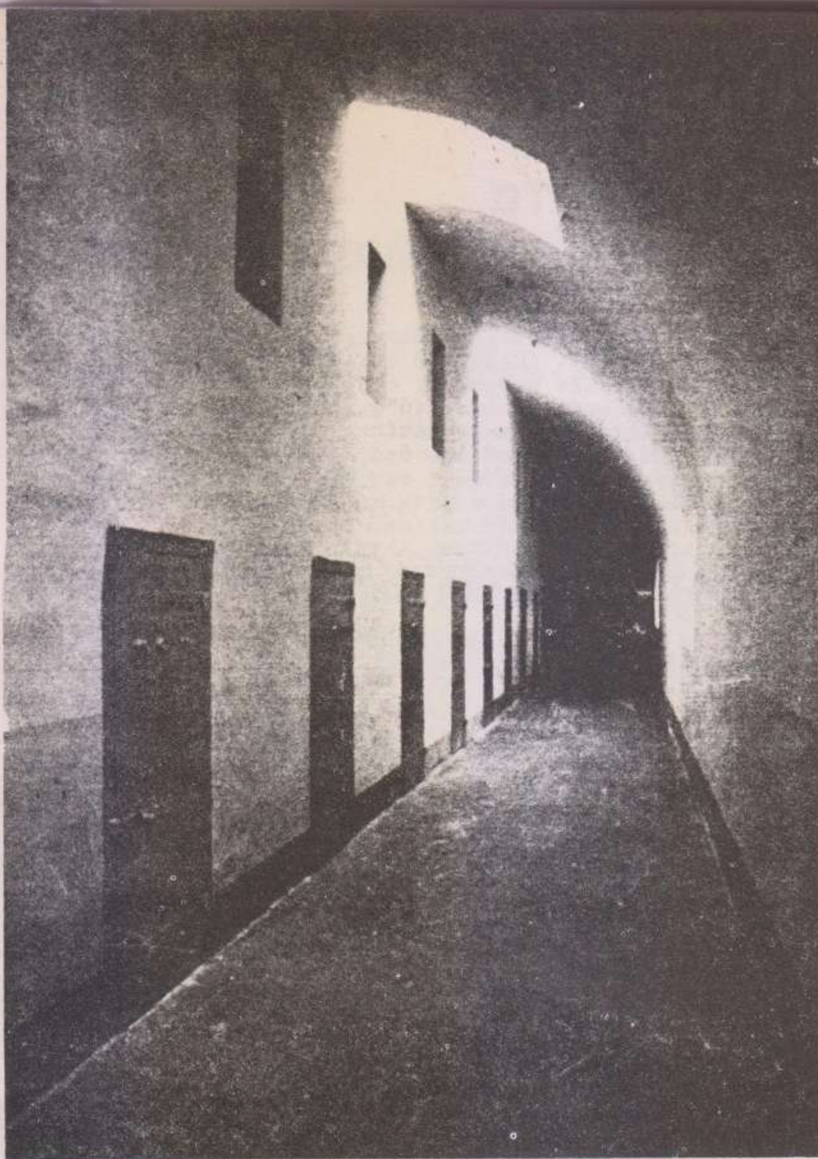
ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΖΩΗΣ

Οἱ γυναικεῖες φυλακές Κορυδαλλοῦ εἶναι ἀπ τίς πιό σύγχρονες τῆς Ἑλλάδας. Κτίστηκαν καί πρωτολειτούργησαν κατά τή διάρκεια τῆς δικτατορίας. Ἀρχιτεκτονικά ἀποτελεῖται ἀπό ἕνα διόροφο κτίριοκατά μῆκος τοῦ δρόμου ἀπ' ὅπου κι ἡ εἴσοδος τῶν φυλακῶν. Ἐκεῖ βρίσκονται στό ἰσόγειοτά γραφεῖα τῆς διεύθυνσης,ἡ γραμματεία κι ὁ χῶρος τοῦ ἐπισκεπτήριου μέ τή σίτα.Στόν ὄροφο ὑπάρχει τό ἰατρεῖο καθώς καί τά διαμερίσματα τῆς διευθύντριας καί τῶν ὑπαλλήλων πού μένουν μέσα ἀπό τήν μιά, κι ἀπό τήν ἄλλη,οἱ χῶροι ἐργασίας τῶν φυλακισμένων, ραφεῖο,ταπητουργεῖο,καί ὑφαντήριο. Τό κτίριο εἶναι ἐντελῶς ἀπομονωμένο ἀπ'τήν ὑπόλοιπη φυλακή. Ἕνα τεράστιο κιγγλίδωμα τό χωρίζει ἀπό ἕναν κάθετο στό κτίριο διάδρομο,ὁ ὁποῖος καταλήγει στό βάθος στό κτίριο τῆς ἐκκλησίας. Κάθετα στό διάδρομο στή σειρά δεξιά ὑπάρχουν δυό πόρτες πού ὁδηγοῦν σέ ξεχωριστέςπτέρυγες παράλληλες πού χωρίζονται μεταξύ τους ἀπ'τό προαύλιο τῆς κάθε μιᾶς. Ἀριστερά στό διάδρομο εἶναι ἡ τεράστια κουζίνα κι ἄλλη μιά πιό μικρή πτέρυγα πού δέν λειτουργεῖ καί τήν χρησιμοποιοῦνγιά ἀπομόνωση.Κάθε πτέρυγα ἀποτελεῖται ἀπό ἡμιϋπόγειο,ἰσόγειο κι ὄροφο.

Μέχρι τά Χριστούγεννα τοῦ 79,λειτουργοῦσε μόνο ἡ Α'πτέρυγα καί τά τρία πατώματα. Ἐκτός ἀπ'τό στρίμωγμα τῶν φυλακισμένων (μέχρι 16 σ'ἑναθάλαμο) οἱ συνθῆκες στό ἡμιυπόγειο εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλες (φοβερή ὑγρασία καί κακή λειτουργία τῶν ἀποχετεύσεων).

Οἱ φυλακισμένες ἀγανακτισμένες ἔκαναν ὅλες ἀπεργία πείνας γιά νά λειτουργήσει κι ἡ Β'πτέρυγα. Κράτησε μιά μέρα καί κέρδισαν τό αἴτημά τους.

Κάθε ὄροφος στήν πτέρυγα, ἔχει περίπου 10κελλιά ὅπου μένουν μόνες ἡ ἀνά δύο φυλακισμένες,κι ἀπό 2-3 θάλαμους, πού ἀνάλογα τήν περίοδο μένουν ἀπό 5-6 μέχρι 16 γυναῖκες. Τό σύνολο τῶν φυλακισμένων γυναικῶν κυμαίνεται ἀπό 100-110 μέχρι 130 τό μεγαλύτερο. Εἶναι οἱ μοναδικές καθαρά γυναικεῖες φυλακές στήν Ἑλλάδα,ὅπου ὑπάρχει συγκεντρωμένο τό σύνολο τῶν φυλακισμένων γυναικῶν.

Τελευταία πού κτίστηκανκι οί φυλακές τῆς Πάτρας,ὑπάρχει ἕνα τμῆμα γιά τίς γυναῖκες , πού λειτουργεῖ περισσότερο σάν πειθαρχική φυλακή γυναι- κῶν μέ μεταγωγή τους άπ τόν Κορυδαλλό. Στίς ἄλλες φυλα - κές σ'ὅλη τήν ἑλλάδα δέν ὑπά ρχει ξεχωριστό τμῆμα γυναι - κείων φυλακῶν."Ετσι ὅσες με- ταφέρονται γιά πειθαρχικό πα ράπτωμα ἐκεῖ,ἤ μένουν μετάτή δίκη τους μέχρι νά γίνει ἡμε ταγωγή τους στόν Κορυδαλλό , εἶναι στριμωγμένες ὅλες μαζί σ'ἕνα χῶρο (κυρίως κάτι σάν ἀποθήκη τῶν φυλακῶν)πού μόνο κατοικίσιμος δέν εἶναι, καί φυσικά κλειδωμένες ὅλη τήδιά ρκεια τῆς μέρας,μιᾶς καί δέν ὑπάρχει ἰδιαίτερο προαύλιο ἤ ἐπισκεπτήριο παρά μονάχα γιά τούς ἄνδρες.

Τόν 'Απρίλη,ὅταν ἔγινε κι ἡ τελευταία ἐξέγερση στίς γυ ναικεῖες φυλακές Κορυδαλλοῦ, ὑπῆρχαν γύρω στίς 115 κρατού μενες. 'Από τίς 115 φυλακισμέ νες τό μεγαλύτερο ποσοστό εἰ ναι μέσα μέ τό ἀδίκημα τοῦφό νου καί γιά ναρκωτικά,πιό μι κρό γιά πορνεία καί μικρότε- ρο γιά κλοπές ἀπάτες ξυλοδαρ μούς κλπ. Εἶναι δέ φοβερά με γάλες οἱ ποινές γιά τά 2 πρῶ τα ἀδικήματα.'Από 15 χρόνια μέχρι ἰσόβια εἶναι καταδικα- σμένες 24 γυναῖκες γιά φόνο καί 4-5 γιά ἀπόπειρα φόνου , δηλ. γύρω στίς 30,κύρια ἀγρό τισες ἀπ'ὅλη τήν ἑλλάδα."Αλ- λες 30 περίπου εἶναι γιά ναρ κωτικά,οἱ μισές περίπου ξέ- νες (τουρίστριες) κι οἱ ὑπό- λοιπες ἑλληνίδες ἀπό ἐργατι- κές καί μικροαστικές οἰκογέ- νειες,στήν πλειοψηφία τους ὅ λες σχεδόν ἀνήλικες.Πολλέςκά νουν καί πάνω ἀπό χρόνο ὑπό- δικες,κι οἱ καταδίκες φτά - νουν μέχρι καί τά 5 χρόνια γιά μερικά γραμμάρια χασίσι. 'Από 10 μέχρι 15 φτάνουν οἱ φυλακισμένες γιά πορνεία, κι ἄλλες τόσες γιά κλοπές (ἰδι- αίτερα μικρές κοπέλλες ἀνήλι κες). Τελευταῖα σημαντικός ἔ γινε κι ὁ ἀριθμός τῶν γυναι- κῶν πολιτικῶν κρατούμενωνπού τόν 'Απρίλη ἦταν 13 στό σύνο λο τῶν 115 φυλακισμένων γυ - ναικῶν.Οἱ ὑπόλοιπες κρατοῦ - ντε γιά διάφορα μικροαδικήμα τα ὅπως ἀπάτες,εμπρησμό,ἀκρω τηριασμοί,ἐμπορικά ξυλοδαρ - μοί καί μοιχεία.

"Αν καί ὁ ἀντιδραστικός χουντικός σωφρονιστικός κῶδι κας τῶν φυλακῶν ἐπιβάλει τήν κράτηση χωριστά κατά ἀδικήμα τα,κανονισμός πού βολεύει τή διεύθυνση καί τό κράτος γιά νά διασπᾶ τίς φυλακισμένεςμέ ψευτοδιαχωρισμούς,δέν μπορεῖ νά λειτουργήσει λόγω χώρου , κι ἔλλειψης προσωπικοῦ. Ο μή διαχωρισμός τῶν ἀδικημάτωνεἰ ναι τεράστιο κέρδος τῶν φυλα κισμένων,ὅπως φάνηκε κι ἀπό τά γεγονότα τοῦ 'Απρίλη, για τί τούς διασφαλίζει τήν μεγα λύτερη ἑνότητά τους ἀπέναντι στήν καθημερινή καταπίεση κι ἐξόντωσή τους. Αὐτός ἦταν ὁ λόγος πού πάντα ἡ διεύθυνση, ἀπειλοῦσε ὅσες κυκλοφοροῦσαν σ'ὅλη τή φυλακή (ὅταν ἦταν ἀ νοικτή)κι ἀπαγόρευε στίς φυ- λακισμένες νά βλέπουν συγκρα τούμενές τους ἀπό τήν ἄλλη πτέρυγα.Οἱ ἀπαγορεύσεις κι ἀ πειλές ὅμως δύσκολα πέρασαν, μιά καί δέν ὑπῆρχε οὔτε στό κανονισμό τῆς φυλακῆς,πάντα ὅμως μ'ἕνα τσαμπουκά καί διε κδίκηση τῶν κρατουμένων. Γι' αὐτό ἀκριβῶς καί κατά τή διά ρκεια τῶν γεγονότων προσπάθη σαν νά ἀπομονώσουν τίς δυό πτέρυγες. Καί φυσικά μετά τό τέλος τῆς ἐξέγερσης ἔχουν ἀ- πομονώσει ἐντελῶς τίς πολιτι κές κρατούμενες.Μέχρι κι ἡ ἰ διαίτερη ὥρα ἐπισκεπτηρίου καί δικηγόρων γιά ὅσες κρα - τοῦντε μέ τόν 774 γιά νά μήν ἔχουν καμμιά ἐπαφή μέ τίς ὑ- πόλοιπες φυλακισμένες.

Τό ἰατρεῖο τῆς φυλακῆςλει τουργεῖ κάθε πρωΐ 10-11,30ἔ- χει μία γιατρό παθολόγο τήν Μπάρλου καί μιά νοσοκόμα, ὁ ὁποία ἀναλαμβάνει καί τό φαρ μακεῖο. Δηλ. νά δίνει τά χά- πια πού ἐγκρίνει ἡ γιατρόστό πρωΐ 11-11,30 καί τό ἀπόγευ- μα 7-7,30.Τά περισσότερα φάρ μακα εἶναι δωρεές ἀπό διάφο- ρες φαρμακευτικές ἑταιρεῖες, πού τά δίνουν διαφημιστικά.

Κάπου στήν Α'πτέρυγα ὑπάρ χει ἕνα δωμάτιο πού ἀπ' ἔξω γράφει "κοινωνική ὑπηρεσία". Μέσα ὑπάρχουν 3 κοινωνικοί λειτουργοί πού τό μοναδικόκα θῆκον τους εἶναι νά παίρνουν τηλέφωνο τούς συγγενεῖς τῶν φυλακισμένων καί νά μεταφέ - ρουν τήν συνδιάλεξη γιατί ἀ- παγορεύεται στίς κρατούμενες νά μιλᾶνε ἀπ'εὐθείας στό τη- λέφωνο,κάθε κρατούμενη δικαι οῦται μονάχα 1 τηλέφωνο τήν βδομάδα.

Η μεγαλύτερη ἐκμετάλλευ- ση τῶν φυλακισμένων γίνεται ἀπό τήν καντίνα ἤ τόν μπακά-

λη τῆς φυλακῆς.Κατ'ἀρχήν μπο
ρεῖς νά παραγγείλεις μιά φο-
ρά τήν βδομάδα ὅτι χρειάζε -
σαι καί θά τά πάρεις τήν επό
μενη βδομάδα. Ἡ ποιότητα τῶν
πραγμάτων εἶναι ἡ χειρότερη
πού ὑπάρχει καί οἱ τιμές οἱ
ἀκριβότερες ἀπ'ὅτι πουλιοῦ -
νται ἔξω ἰδιαίτερα ὅλα αὐτά
πού ἀπαγορεύονται νά στά φέρ
νουν στό ἐπισκεπτήριο.π.χ. ὁ
καφές ἔχει 20 δρχ. παραπάνω
ἀπ'ὅτι ἔξω. Στίς διαμαρτυρί-
ες τῶν φυλακισμένων δέν κά-
νουν τό κόπο οὔτε νά ἀπαντή-
σουν.

Η αγρια εκμεταλλευση εργατικου δυναμικου

Στήν φυλακή ὑπάρχει ἡ δυ-
νατότητα στούς φυλακισμένους
νά δουλέψουν καί νά μειώσουν
τήν ποινή τους. Τό μεροκάμα-
το ἀναλογεῖ μέ μείωση I μέ-
ρας τῆς ποινῆς στήν βαριάδου
λειά ἤ τά 3/4 στίς πιό ἐλα -
φρές δουλειές.Στίς γυναικεῖ-
ες φυλακές Κορυδαλλοῦ ἐργάζο
νται περίπου 40 γυναῖκες. Ὅ-
σες δουλεύουν ζοῦν διαρκῶς
κάτω ἀπ'τήν ἀπειλή ὅτι θά χά
σουν τή δουλειά τους ἐπειδή
θέλουν νά δουλέψουν οἱ περισ
σότερες κι'ὑπάρχει ἔλλειψη ἐ
ργασίας.

Ἡ ἐκμετάλλευση ἀπό τόκρά
τος τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ
τῶν φυλακισμένων εἶναι τεράσ-
στια. Οἱ πιό ἀνθυγιεινές δου
λειές πού χαρακτηρίζονταικαί
βαριές (αὐτές πού μειώνουν
τήν ποινή κατά μία μέρα τόμε
ροκάματο) εἶναι τό ὑφαντήριο
καί τό ραφεῖο.Οἱ ὑπόλοιπες ,
εἶναι ταπητουργεῖο,κουζίνα ,
πληντύριο καί γενικῆς καθαρι
ότητας. Στό ὑφαντήριο ἐργάζο
νται 7 κρατούμενες καί μία ὑ
πάλληλος ἐπιστάτης. Ὑπάρχουν
6 παλιά ἀργαλειά 3 καινούρ -
για οἱ διάστριες καί 2 μασού
ρια.Οἱ φυλακισμένες σηκώνουν
μεταφέουν τά νήματα στά μα -
σούρια καί φτιάχνουν ὕφασμα,
γιά τό ὁποῖο πληρώνονται γύ-
στίς 4 δρχ. τό μέτρο ἀκάθαρ-
τα (ὑπάρχει 30%φόρος στό με-
ροκάματό τους).

Στό ραφεῖο δουλεύουν 7 σέ
μηχανές καί I κόπτρια καθώς
κι ἡ ὑπάλληλος ἐπιστάτης.Πλη
ρώνονται μέ τό κομμάτι,IIδρχ
τό παντελόνι,I5ἡ πυτζάμα, 25
ἡ φόρμα,3 τό μαξιλάρι,4 τόσε
ντόνι,24 ἡ ἰατρική ρόμπα κλπ
ἀκάθαρτα δηλ. μεῖον ἡ κράτη-
ση τοῦ φόρου 30%.Στό ταπητου
ργεῖο (πού θεωρεῖται ἡ πιό ἀ
κριβοπληρωμένη δουλειά) καί

Τα αιτηματα των φυλακισμενων γυναικων

ΑΙΤΗΜΑ Ιον
● Οἱ εὑρισκόμενες ἐδῶ κρατούμενες γιά ναρκωτικά ζητᾶμε νά
καταργηθεῖ τό Δαφνί (Κρατικόν ψυχιατρεῖον) ὡς ἀποτοξικονι-
κό ἵδρυμα διότι δέν προσφέρει σέ ἐμᾶς τίποτε καί νά δημιου
ργηθεῖ ἐδῶ μιά πτέρυγα ὅπως τό"ψυχιατρικό παράρτημα" διά
τούς ἄνδρες κατηγορούμενους ἐπίσης γιά ναρκωτικά.Διότι, ὁ
Κορυδαλλός μέ τήν τωρινή του διαμόρφωση μᾶς προσφέρει ἀκα-
τάλληλον περιβάλλον. Μένουμε είς ἕνα ὄροφο πού συγκρατοῦ -
νται διά ἄλλα ἀδικήματα ἄσχετα μέ ἐμᾶς μέ σκοπό νά ὑφιστά-
μεθα ψυχολογικάς καταστάσεις ἀπό τίς ἐκδηλώσεις τους (π.χ.
θέματα ὑγιεινής καθαριότητας κλπ.). Αὐτές δέν προσφέρουν
σέ ἐμᾶς καμμία καλυτέρευση παρ' χειροτερεύουν τά ἤδη ὑπάρ-
χοντα ψυχολογικά προβλήματά μας.

ΑΙΤΗΜΑ 2ον
● Τό θέμα ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ εἶναι σοβαρό σημαίνει δέ ψυχολογία ὄ-
χι ΤΡΕΛΛΑ ὄχι τιμωρία ὄχι ψυχρές καταδίκες. Ὄχι στήν χρό -
νια ὑποδικία πού σημαίνει γιά ἕνα τοξικομανή I χρόνο παρα-
μονῆς είς τό ἀκατάλληλον Κορυδαλλό ἤ Δαφνί καί ἔπειτα ἀπό
τό δικαστήριο παίρνουμε ἐγκλεισμό καί ἐπαναφερόμεθα πάλι
στό δρόμο τῆς καταπιεστικῆς τρέλλας ἤ στόν ἐθισμό πού κα -
λεῖται χάπια.

ΑΙΤΗΜΑ 3ον
● Οἱ κρατούμενες χρειάζονται ἀπόλυτη κάλυψη ἰατροφαρμακευ
τικῆς περίθαλψης διότι αὔτη εἶναι ἐλλειπής.

ΑΙΤΗΜΑ 4ον
● Κατάργηση ἀπειλῶν προσαγωγῆς μας στό Δαφνί.Οἱ ἀπειλές
δέν ἀφοροῦν μόνον τίς τοξικομανεῖς. Καθώς ζητᾶμε καλύτερες
συνθῆκες διαβίωσής μας είς τήν φυλακή. Ἐπίσης κατάργηση
τῶν ἀπειλῶν τοῦ δικαιώματός μας ἐργασίας καί μείωσης τῆς
ποινῆς καί τῶν χαρτιῶν τοῦ δικαστηρίου μας.

ΑΙΤΗΜΑ 5ον
● Ἡ καλύτερη ἐξυπηρέτησή μας ἀπό τήν κοινωνική ὑπηρεσία.
Τηλέφωνο κατευθείαν, ἰδιαίτερη ὁμιλία μέ τά παιδιά μας.

ΑΙΤΗΜΑ 6ον
● Τό θέμα μπακάλης νά ἐλεγχθεῖ εἶναι δέ ἀποδεδειγμένονκαί
ἤδη θιγμένον καί ἀπειλημένον ἀπό τήν ὑπηρεσίαν νά ἀποσιωπη
θεῖ. Θά θέλαμε τό θέμα "μπακάλης" καί τροφίμων ζητοῦμε τή
λειτουργία καθημερινῆς καντίνας καί ὄχι ἑβδομε ,τίως ἀπ'ὅ-
που θά προμηθευόμαστε καθημερινά τά τσιγάρα μα καί εἴδη
πρώτης ἀνάγκης.

ΑΙΤΗΜΑ 7ον
● Ψυχαγωγία ἐγκεφαλική ἀπασχόληση ἤτοι (βιβλιοθήκη,διδα -
σκαλία γλωσσῶν, σωματική ἀγωγή).

ΑΙΤΗΜΑ 8ον
● Συμπεριφορά ὑπαλλήλων (κατανόησις ἀνθρώπινη) π.χ. (θέμα
Τσαμπροῦ).

ΑΙΤΗΜΑ 9ον
● Νά μήν μᾶς ἐπιβληθεῖ καμμιά πειθαρχική κύρωση σέ ὅσες
κρατούμενες συμμετέχουν σ'αὐτήν τήν δικαιολογημένη ἀπεργία
πείνας.

ΑΙΤΗΜΑ 10ον
● Θέμα ἀλληλογραφίας. Παραδεχόμαστε τόν ἔλεγχο ὄχι ὅμως
τήν λογοκρισία. Ἐπίσης τήν γρήγορη παράδοσή της στά χέρια
μας καί στούς παραλῆπτες ὅταν στέλνουμε.

ΑΙΤΗΜΑ 11ον
● Νά μᾶς ἐπιτραπεῖ μέ μία μόνο αἴτηση πού θά κάνουμε στήν
ἀρχή νά ἔχουμε κάθε μῆνα ἐπίσκεψη στίς ἀνδρικές φυλακές ὅ-
που θά βλέπουμε τούς ἄνδρες μας.

ΑΙΤΗΜΑ 12ον
● Ἐλεύθερο ἐπισκεπτήριο κάθε Κυριακή αὐτή καί μιᾶς ἄλλης
μέρας ἐπισκεπτηρίου πρός διευκόλυνση τῶν δικῶν μας καί πε-
ρισσότερη ὥρα ἐπισκεπτήριον.

ΑΙΤΗΜΑ Ι3ον

● Σέ κρατούμενες πού δέν έχουν συγγενεῖς γιά νά τίς έπισκέπτονται ζητᾶμε νά έπιτραπεῖ σέ γνωστό τους φιλικό πρόσωπο έπισκεπτήριο 3 φορές τήν έβδομάδα ἤ ἔστω 2.

ΑΙΤΗΜΑ Ι4ον

● Τό θέμα τροφῆς ζητᾶμε νά καλυτερεύσει στήν ποιότητα βιταμινῶν καί τό κυριότερο νά χορηγεῖται φροῦτο καθημερινῶς.

ΑΙΤΗΜΑ Ι5ον

● Ζητοῦμε ὅπως καί στίς ἄλλες φυλακές τῆς Ἑλλάδος νά τοποθετηθοῦν τραπεζοκόμοι είς τήν κουζίνα πού θά μᾶς προμηθεύουν καθημερινῶς τήν τροφή. Καί ἔτσι θά καταργηθεῖ τό καθῆκον πού μᾶς ἔχει έπιβληθεῖ νά κάνουμε τήν "Μαρία".

ΑΙΤΗΜΑ Ι6ον

● Γιά τίς έργαζόμενες είς τήν γενική καθαριότητα νά χορηγοῦνται τά ὑλικά τῆς δουλειᾶς ὅπως σκούπα σφουγγαρόπανο κουβᾶς κλπ. άπό τήν δαπάνη τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν.

Οἱ φυλακισμένες στόν Κορυδαλλό 24/4/80

άνήκει χώρια άπ'τ'ἄλλα στήν Πρόνοια,έργάζονται 9 κρατούμενες καί μία ὑπάλληλος έπιστάτης,σέ 5 άργαλειά. Δουλεύουν ἀνά δύο καί πληρώνονται ἀνάλογα μέ τήν παραγωγή,Ι750 δρχ. τό τετραγωνικό ἀκάθαρτα. Εἶναι ἡ πιό βρώμικη δουλειά. Καί στού τρεῖς αὐτούς χώρους έργάζονται 7,Ι/2 ὧρες τήν μέρα μέ μισή ὥρα διακοπή ἐκτός Κυριακῆς.Στό πλητνύριο έργάζονται 3-4 κρατούμενες 5,Ι/2 ὧρες τή μέρα χωρίς πληρωμή,ὅπως καί στήν κουζίνα καί τή γενική καθαριότητα (καθημερινό σφουγγάρισμα καί σκούπισμα ὅλης τῆς φυλακῆς).'Ιδιαίτερα ἡ δουλειά τῆς κουζίνας, εἶναι ἡ χειρότερη γιά τίςκρατούμενες γιατί δουλεύουν μέσα στή λάντζα πάνω άπό Ι0 ὧρες τήν μέρα. Παρά τήν έξοντωτική δουλειά μέ τούς έντατικούς ρυθμούς,χωρίς καμμιά προφύλαξη γιά τ'ἀτυχήματαπού γίνονται καθημερινά καί τήν ἄγρια ἐκμετάλλευση σέ σχέση μέ τήν πληρωμή τῆς δουλειᾶς τους,οἱ φυλακισμένες θέλουν στήν πλειοψηφία τους νά δουλέψουν γιά νά βγοῦν τό γρηγορότερο ἀπ'τή φυλακή.

Η ιδιαιτερη αντιμετωπιση σα γυναικες

Πέρα άπ'τίς άπάνθρωπες συνθῆκες ζωῆς πού έπικρατοῦν στίς φυλακές,ἡ λειτουργία ἀκόμη τοῦ χουντικοῦ σωφρονιστικοῦ κώδικα,τό έλάχιστο ὅριο χρόνου έπισκπτηρίου πίσω άπό τή σίτα,οἱ λιγοστοί χῶροι γιά καθαριότητα,ἡ ἔλλειψη τοῦ ζεστοῦ νεροῦ,ἡ ὑποτυπώδης θέρμανση,ἡ ἄθλια ποιότητα τοῦ λιγοστοῦ φαγητοῦ,κι ὅλα αὐτά πού έν όνόματι τῆς πολιτικῆς τῆς λιτότητας,ὅπως λέει κι ἡ διευθύντρια ὅταν διαμαρτυρόμαστε,πληρώνονται πολύ ἀκριβά άπό τίς φυλακισμένες,στό σημεῖο νά γίνεται καυγᾶς γιά τό πόσες έλιές πῆρε ἡ κάθε μιά (φυσικό ἀφοῦ ἀναλογοῦν 3 γιά κάθε κρατούμενη). Πέρα λοιπόν ἀπ'αὐτέςτίς στοιχειώδεις ἀνάγκες πού ἡ ἔλλειψή τους όδηγοῦν στήν όργανική καί σωματική έξόντωση τῶν φυλακισμένων καί πού ἡ διεκδίκησή τους όδηγεῖ στήν ἀπομόνωση,στίς πειθαρχικές φυλακές καί τό ξύλο,ὑπάρχεικαί μιά μεγαλύτερη καί ίδιαίτερη καταπίεση κι έξόντωση τῶν φυλακισμένων γυναικῶν.

Εἶναι ἡ ψυχολογική βία,οἱ ἐκβιασμοί κι οἱ άπειλές πού ὑφίστανται ίδιαίτερα σάν γυναῖκες. Σύμφωνα μέ τό πρότυπο τοῦ κοινωνικοῦ ρόλου τῆς γυναίκας,ἔτσι ὅπως τό θέλειη καπιταλιστική ἀνδροκρατική κοινωνία μας,οἱ φυλακισμένες γυναῖκες εἶναι ἐκεῖνες πούεἶναι διπλά καταδικασμένες ὄχι μονάχα ἀπ'τούς νόμους τοῦ κράτους ἀλλά ἀπ'ὁλόκληρη τήν κοινωνία. Πρέπει νά ντρέπεται ὄχι μονάχα γιατί σκότωσε τόν καταπιεστή της πού τήνβασάνιζε μιά όλόκληρη ζωή,ἀλλά γιατί σκότωσε κι εἶναι γυναίκα,γιατί ἔκλεψε κι εἶναι γυναίκα,γιατί θέλησε νά ξεφύγει ἀπ'τήν ἀπάνθρωπη πραγματικότητα μέ τά ναρκωτικά κι εἶναι γυναίκα. Τό μετάνοιωμά της πρέπει νάναι διπλό. Πρέπει νάναι γλυκειά κι ὑποταχτική,δουλοπρεπής καί πάλι στά καινούργια της ἀφεντικά, πούναι αὐτή τή φορά οἱ γυναῖκες φυλάκισες,οἱ κυρίες τῆς φιλανθρωπίας,ἡ διεύθυνση.Χαρακτηριστικό εἶναι κι αὐτό πού ἀκούστηκε στή διάρκεια τοῦ ἀγώνα τῶν γυναικῶν,ἀπ'τίς ἀπέναντι ἀνδρικές φυλακέςἀπό κάποιον πολύ βαρύ κι ἀσήκωτο πούναι μάγκας καί γι'αὐτό πίσω ἀπ'τά σίδερα,"σιγά μωρέ , σιγά μή κάνω ἀπεργία πείνας γιά τίς πουτάνες".

'Η γυναίκα πούχει κάνειφυλακή χαρακτηρίζεται ἀπ'τόνπερισσότερο κόσμο σάν έγκληματική καί διεστραμμένη διπλά. Τήν φονοῦνται γιά ὅτι μπορεῖ νά ἔκανε ἀλλά ἰδιαίτερα γιατί τὄκανε κι εἶναι γυναίκα.

'Η ἀντιμετώπιση τῶν φυλακισμένων γυναικῶν ἀπ'τή διεύθυνση,τούς γιατρούς καί τό κράτος,εἶναι ἀντιμετώπιση πρός ἀρρωστημένες ὑστερικές ὑπάρξεις. Χρειάζονται διπλή προσοχή ἀπ'τίς δεσμοφύλακες, γιατί "ἔχουν ἀδύνατα νεῦρα , καί δέν ξέρεις τί μποροῦν νά κάνουν",γιατί "εἶναι ὅλες ὑστερικές,δέν ξέρουν τί θέλουν",γιατί "ἄν τίς ἀφήσεις μόνες τους θά ἀλληλοσκοτωθοῦν",γιατί "εἶναι ὅλο κακία","εἶναι πονηρές","γυναῖκες εἶναι". Γι'αὐτό διπλή πρέπει νάναι ἡ καταπίεση γιά αὐτές,γι'αὐτό ἡ ἀντίστασή τους,ἡ διεκδίκησή τους εἶναι ἐπικίνδυνη ,γι'αὐτό τό κάθε πρόβλημα τῆς φυλακισμένης λύνεται μέ χοῦφτες ἀπό χάπια ὑπνωτικά,ἠρεμιστικά,χάπια πού θά τήν καταντήσουν ἀκίνδυνη, χάπια πού θά τήν κάνουν φυτό.

Η απειλη του ψυχιατρειου

'Η ψυχολογική βία,κι'οἱ ἐκβιασμοί τῆς διεύθυνσης σέ κάθε αἴτημα τῶν φυλακισμένων πέρα ἀπ'τήν ἀπειλή τῶν χαρτιῶν κακῆς διαγωγῆς γιά τόδικαστήριο καί τό φόβητρο νά μήν τῆς κόψουν τή δουλειά,εἶναι ἡ ἀπειλή τοῦ τρελλοκομείου. Ὁ ψυχίατρος τῆς φυλακῆς Μαράτος λύνει καί δένει τά προβλήματα τῶν γυναικῶνμέ μιά συνταγή πάντα στό χέρι. Κατ'ἀρχάς ἔτσι καί σ'ἀντιπαθήσει κάπκες,δέν πρόκειταινά ἡσυχάσει ἄν δέν διαπιστώσει τήν "τρέλλα"σου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα γιά τήν εὐκολία πού στέλνονται-στό Δαφνί οἱ φυλακισμένες,εἶναι ἡ περίπτωση μιᾶς κρατούμενης ἡ ὁποῖα ἔνοιωθε θλιμένη κι ἰδιαίτερα κάθε δειλινό λίγοπρίν βραδιάσει τήν ἔπιανε τό παράπονο καί ἔκλαιγε. Θεωρήθηκε "τρελλή" καί στάλθηκε στό Δαφνί γιά θεραπεία. Τό ἴδιο συμβαίνει σ'ὁποιαδήποτε περίπτωση ὅπως καί σέ κάθε ἀπόπειρα αὐτοκτονίας.'Οπως μαρτυροῦν οἱ κρατούμενες τό Δα-

φνί εἶναι τό μέρος ἀπ'τό ὁ-
ποῖο σίγουρα θά βγεις ἤ τρελ
λή ἤ φυτό. Οἱ θεραπεῖες πού
συνιθίζονται εἶναι τά ἠλεκτ-
ροσόκ καί ὑπνοθεραπεία μέ χά
πια,πού σέ κάνουν νά μήν μπο
ρεῖς οὔτε νά σκεφτεῖς. Ὁ πλή
ρης δηλαδή ἀφανισμός σου. Ὅ-
ταν καταλάβουν πώς ἡ ἀποβλά-
κωσή σου ἔχει φτάσει τά ὅρια
τοῦ νά μήν ἔχεις καμμιά ἀντί
δραση σ'ὁτιδήποτε σου συμβαί
νει,τότε ἔχει πετύχει ἡ θερα
πεία καί ἐπιστρέφεις στό Κο-
ρυδαλλό,ἀνίκανη πιά ν'ἀντι -
δράσεις στό "σωφρονισμό" πού
σου ἐπιβάλλουν. Αὐτή ἡ τακτι
κή ἀφορᾶ ὅλες τίς φυλακισμέ-
νες μά ἰδιαίτερα τίς κρατού-
μενες γιά ναρκωτικά,τίς ὁ -
ποῖες τίς στέλνουν ἀμέσως μέ
τό παραμικρό πρόβλημα πούμπο
ρεῖ νά δημιουργήσουν,μέ τήν
δικαιολογία δῆθεν τῆς θερα -
πείας τους γιά ἀποτοξίνωση ἀ
πό τά ναρκωτικά. Τώρα τί σχέ
ση ἔχει τό Δαφνί μέ τήν θερα
πεία ἀποτοξίνωσης ἀπό ναρκω-
τικά,εἶναι ἕνα πρόβλημα πού
δέν τούς ἐνδιαφέρει νά τό λύ
σουν πρός τό παρόν.

Η εκμεταλλευση απ' τις δεσμοφυλακες

Ἡ διεύθυνση τῆς φυλακῆς,
πέρα ἀπό τήν διευθύντρια Παυ
λίνα Σαβόγλου,2-3 ὑπαλλήλους
τῆς γραμματείας πού ἀσχολοῦ-
νται μέ τά χαρτιά τῶν κρατου
μένων,τόν ἔλεγχο τῆς ἀλληλο-
γραφίας τους καί ὅτι ἀφορᾶ
τίς αἰτήσεις τους πρός εἰσαγ
γελεία καί ὑπουργεῖο,ἀποτε -
λεῖται ἀπό : 4 ἀρχιφύλακες ,
πού πλαισιώνουν τήν διευθύν-
τρια, Καραΐνδου,Πέρα,Τσαμπ -
ροῦ,Τσουλούφα, 3 ὑπαρχιφύλα-
κες Δαμβέτα,Κτώρου,Χατζοποῦ-
λου καί I5 περίπου φυλάκισες.
Γενικά παρατηρεῖται φοβερή ἔ
λλειψη γυναικείου προσωπικοῦ
γιά τίς φυλακές (ἰδιαίτερο
παράπονο τῆς κας Σαβόγλου!).
  Οἱ χειρότερες εἶναι οἱ με
γάλες στήν ἡλικία,ἀπ'τίς μι-
κρότερες οἱ περισσότερες θέ-
λουν ν'ἀλλάξουν δουλειά. Ἡ
ἐκμετάλλευση τῶν φυλακισμέ -
νων γυναικῶν (ἰδιαίτερα ἰσο-
βίτισες),ἀπό τίς φυλάκισες ,
εἶναι τεράστια. Προμηθεύουν
μαλλιά,κεντήματα καί κλωστές
γιά ἐργόχειρα τά ὁποία δου -
λεύουν οἱ φυλακισμένες καίτά
ἀγοράζουν οἱ φυλάκισες σχεδόν
τζάμπα. Ἕνα ὁλόκληρο πουλό -
βερ ἕνα κατοστάρικο,ἕνα τρα-
πεζομάντηλο κεντημένο πού ἔ-
ξω ἔχει πάνω ἀπό ? χιλ.τό κά
νουν οἱ κρατούμενες γιά 2 κα
τοστάρικα. Καί φυσικά γιά νά
διατηρεῖται στά κρυφά αὐτή ἡ
κατάσταση καί γιά νά μήν δια
μαρτύρονται οἱ φυλακισμένες,
φροντίζουν οἱ φυλάκισες νάδη
μιουργοῦν ὄχι μονάχα ἕνα φο-
βερό ἀνταγωνισμό μεταξύ τους
ἀλλά φτάνουν μέχρι τό σημεῖο
νά τούς λένε διάφορα στά κρυ
φά ἔτσι ὥστε νά δημιουργοῦ -
νται προστριβές μεταξύ τους,
κι ἄγριοι καυγάδες μέχρι ξυ-
λοδαρμοῦ. Ἡ ὑπάλληλος Παπα -
σταματίου ἡ ὁποῖα κερδοσκο -
πεῖ σέ βάρος τῶν κρατουμένων
δέν δίστασε νά βάλει τήν ἰσο
βίτισα Σφεντουράκη νά ἐπιτε-
θεῖ καί νά ξυλοκοπήσει τήν
συγκρατούμενή της ἐπίσης ἰσο
βίτισα Πάντου μέ τό πρόσχημα
ὅτι ἡ Πάντου ρουφιανεύει. Αὐ
τό ἔγινε μέ τήν πλήρη κάλυψη
τῆς Παπασταματίου ἔτσι ὥστεη
Σφεντουράκη νά μήν ἔχει καμ-
μιά συνέπεια γιά τόν ξυλοδαρ
μό. Κι'ὅλο αὐτό ρέβαια ἔγινε
γιατί ἡ Πάντου διεκδίκησε πε
ρισσότερα χρήματα γιά τήν ἐρ
γασία πού πρόσφερε στήν φυλά
κισα.
  Ἔτσι βάζοντας τίς κρατού
μενες νά ἀλληλοφαγώνονται με
ταξύ τους,δημιουργόντας ὅλες
τίς προϋποθέσεις γι'αὐτό, οἱ
φυλάκισες τίς ἐκμεταλλεύο -
νται ἄγρια καί τίς ἐκβιάζουν
κι'ἀπό πάνω.

Κάτω ἀπ'αὐτές τίς συνθή -
κες πού ζοῦν οἱ φυλακισμένες
στόν Κορυδαλλό,ὁδηγοῦνται συ
στηματικά στόν ἀφανισμό τους.
Η σωματική καί πνευματική
τους ἐξόντωση εἶναι καθημερι
νό φαινόμενο πού τίς περισσό
τερες φορές τίς ἐξωθεῖ πρός
τήν ἀπόπειρα αὐτοκτονίας,σάν
ἕνα παθητικό μέσο ἀντίστασής
τους στήν ἄμεση καί ψυχολογι
κή βία πού ὑφίστανται στόν ἀ
πάνθρωπο "σωφρονισμό" πού
τούς ἐπιβάλλει τό κράτος τῶν
ἀφεντικῶν. Ὅμως παρ'ὅλα αὐτά
ἀκόμη καί κεῖ μέσα,κάτω ἀπό
αὐτές τίς συνθῆκες κι ἀντιμε
τωπίζοντας ἄμεσα κι'ὁλοκληρω
τικά τόν μηχανισμό τῆς βίας
τοῦ κράτους, ΑΝΤΙΣΤΕΚΟΝΤΑΙμα
ζικά. Μποροῦν νά ὑπάρχουν,νά
διεκδικοῦν καί νά παλεύουν
γιά τήν ἐπιβίωσή τους,ἐνάν -
τια στόν "σωφρονισμό" τοῦ
κράτους τῶν ἀφεντικῶν. Ἡ ἀπε
ργία πείνας τῶν γυναικῶνπρίν
τά Χριστούγεννα,καθώς καί ἡ
ἐξέγερσή τους τόν Ἀπρίλη,εἰ
ναι γιά τίς φυλακισμένες τοῦ
Κορυδαλλοῦ μονάχα μιά ἀρχή.Ἡ
ἐμπειρία τοῦ ἀγώνα τους κι ἡ
συμπαράσταση πού μπορεῖ νά
δημιουργηθεῖ ἀπ'ἔξω θά βοηθή
σει πολύ.

ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟ

..Αμα σε δερνει η φτωχειακαι
καμμια αναποδια της ζωης σε
πεταξει στα δυχτια του νομου
που κι αυτος με τη σειρα του
σε πεταει στη φυλακη δεν υ-
παρχει διεξοδο και το βασανο
της αναποδιας σου με το περα
σμα του καιρου θα γινει συμ-
φορα που μεσα της θα σερνε -
ται σα φαντασμα η ζωη σου γι
ατι ο νομος γιατι ο νομοςκρα
τα για μενα τα παραθυρια του
κλειστα με καγκελα χοντρατου
δικαστη η συ νειδηση ειναικο
λαση που καταπινει τους φτω-
χους και του φυλακα το γελιο
μοιαζει ροπαλοφορου αφεντι -
κου πουχει δικαιωμα και απαι
τηση να τον υπηρετουνε οσοι
ζουνε κατω απ'τη σκια του...

...Ενας καταδικος στην Κερκυ
ρα πριν τον τρελανει ο φο -
βος στο παραμιλητο του ρωτου
σε πως γινεται και δεν κατα-
λαβαινω το νησι που αγαπανε
οι τουριστες ναχει τους πιο
κακους ανθρωπους.Ενας αλλος
μαραζωνε μπρος στο ξεπεσμο
του κρατους γιατι το ραδιοει
πε στις ειδησεις πως δεν ε-
χει κανεις το δικαιωμα να βα
σανιζει τους κρατουμενουςκαι
το χειροτερο δεν ειχαν περα-
σει και 20 λεπτα που μιαντου
ζινα φυλακες στο διπλανο κε-
λι διχως αιτια δειραν το Γι

ωργο τον Αποστολοπυλο με κλο
μπς.Η κερκυρα κοντα στα τεσ-
σερα χρονια που εγινε πειθαρ
χικη ειναι ενα δειγμα της δη
μοκρατιας και επειδη ολες οι
δημοσιες υπηρεσιες λειτουρ -
γουνε με νομους και κανονισ-
μους καλο ειναι να ξερει οκο
σμος την πραχτικη τους εφαρ-
μογη.Αλι και τρισαλιμονο στο
φουκαρα που εξαρτιεται η ζωη
του απ'το κακουργο που το κα
πελο και η γραβατα τον εχου-
νε κανει εκτελεστικο οργανο
του νομου.

Στη φυλακη ο ανθρωπος κα-
θημερινα και για πολυ καιρο
συμπεριφερεται σαν αντικειμε
νο του νομου και καθε του εκ
δηλωση που ειναι βασικη ανα-
γκη της ζωης του απ'τον υπνο
μεχρι τι φαι ειναι προγραμα-
τισμενη με κανονισμους που
τους εφαρμοζει μια μεριδα κα
κης ποιοτητας ανθρωπων,μασκα
ρεμενη με καπελο και γραβατα
οργανα και υπαληλοι του δημο
σιου.....

.....Το πρωτο ειναι που μεσα
στη βαρβαροτητα του ο μπατσος
ξετσιπωτα και με το ξεπεσμο
του πιο χυδαιου τροπου θατου
κουρελιασει ποδοπατωντας τον
την αξιοπρεπεια που καθε αν-
θρωπος οσο και ναναι ατυχος
και φουκαρας εχει αναγκη στη
ζωη και την αναγκη αυτη ο νο
μος την εχει κατωχυρωμενη.Το
δευτερο,χειροτερο απ'το πρω-
το σταδιο,ειναι ο δικαστης
που σαν τον πεινασμενο λυκο
βλεπει τον καθε φουκαρα σαν
προβατο για να τον κατασπα -
ραξει.Το τριτο σταδιο πουνε
το πιο χειροτερο και πιο κα-
κο απ'ταλλα δυο ειναι η φυ -
λακη.....

.....Γι'αυτα τα ξεφτυλισματα
και τις λαχταρες που ακολου-
θουνε καθε αναποδια μοναδικη
υπευθυνοιδεν ειναι οι αρμο-
διοι και ο υπουργος,εχουνε κι
αλλοι μεγαλο στην ευθυνη μεθ
τικο;οσοι κατα καιρους περα-
σανε πολιτικοι κρατουμενοι
στις φυλακες που δεν τους ε-
στριψε τ'αντερα η πεινα και
ειχανε για δυο κουτια τσιγα-
ρα και υπηρετη στη διαθεση
τους να σφουγκαριζει το κελι
τους.Ως και τα πιατα να τους
πλενει γιατι αυτοι δεν τρωγα
νεστη καραβανα και ειχανε ο-
λοτελα ξεκοψει απ'το καζανι.
Σα βγηκανε απ'τη φυλακη ξεχα
σανε πως ζησανε τοσο καιροδι
πλα και αναμεσα σ'ανθρωπους
φουκαραδες που η αδικια τους

ειχε γονατισει και διχως κου
ραγιο στα ποδια τους να τους
στηλωσει με την ελπιδα καιτα
ονειρα τους σκορπισμενα στα
κελια ειχανε καταντησει τη
ζωη σωστο ρεμαλι.Σαν ηρθανε
στα πραγματα οι περισσοτεροι
απο δαυτους ξεχασανε τουςφου

καραδες πουτανε πρωην συγκρα
τουμενοι τους και πουχανεαπο
κοντα τη συμφορα τους ζησει
πουτανε αγαθοι και αφελειςμε
σα στην κακομοιρια τους.....

.....Τα πραγματα ομως αφουπε
ρασανε τα δυο πρωτα χρονια α
πο την χουντα αλλαξανε δρομο
απο την μερα που η κυβερνηση
αναψε το πρασινο και εγινε η
Κερκυρα πειθαρχικη.Απο δωκαι
περα αρχινα η τραγωδια τουκα
θε φουκαρα καταδικου που αρ-
νιοτανε να γινει ρουφιανος
στο συστημα της καθε φυλακης
και για την κουταμαρα τουαυ-
τη βρεθηκε στη πειθαρχικητης
Κερκυρας για να σωφρονιστει.
Και γω που γραφω τουτες τις
σειρες ημουνα με τις πρωτες
κλουβες που φτασανε στην Κερ
κυρα τον Ιουλιο του 76.Ευτυ-

χως που καταφερα 22 μηνες με
σα στο τρομο και στο πανικο
να διατηρησω την κουταμαραπου
με εστειλε στη Κερκυρα.Να με
τι τροπο σκαρωθηκε η πειθαρ-
χικη.Φτανανε κλουβες γεματες
καταδικους και μπογους. Στη
φυλακη τους παραλαβαινανεκαμ
μια 80αρια φυλακες με κεφα-
λεστους αρχιφυλακες Καμπανα-
Ζερβα και διπλα τους οι υπαρ
χιφυλακοι Παγκρατης,Καφαρα -
κης,Μαρινοπουλος,Βηχας,Καρδα
μης κι αλλοι που δεν ξερωπως
τους λενε γιατι ειχανε ερθει
οι πιο πολλοι κι απο τους φυ
λακες απο αλλες φυλακες με
αποσπαση για να βασανιζουν.
Γι'αυτο τους ειχανε διαλεγμε
νους.Πριν παραδωσουνε τα χαρ
τια η χωροφυλακη της συνοδει
ας και πρωτου σε γραφουνεστα
βιβλια της φυλακης πηγαινανε
τους μισους στο πειθαρχικο
και τους αλλους μισους τους
κρατουσανε στο αρχιφυλακιο.
απ'εξω αρχιζε το μεγαλο βασα
νο για τους καταδικους και η
μεγαλη χαρα για τους φυλακες
γιατι καθως χτυπουσανε με τα
κλομπς και με τα παπουτσιαςά
τους κανιβαλους εσκουζανεκαι
τα ουρλιαχτα τους αυτα εκρυ-
βαν τις κραυγες των δυστυχισ
σμενων καταδικων που η ατυ -
χια τους τους ειχε μεταβαλει

απ'ανθρωπους σε μεσο εκτωνω-
σης για να βγαλουνε τ'απωθη-
μενα τους διεστραμενοι βασα-
νιστες που ειχανε βρεθει κα-
τω απ'το καπελο και στο χερι
κρατουσανε το ραβδι της εξου
σιας.

Επειδη οι κλουβες ερχονταν
δυο και τρεις φορες την εβδο
μαδα και τα πειθαρχικα ειχα-
νε δεκα κελια περιπου οσους
ειχανε μεσα τρωγανε τρειςκαι
τεσσερεις φορες την ημερα ξυ
λο.Με προφαση ο Καμπανας οτι
κανει ανακριση για τη συμπε-
ριφοραμας στις αλλες φυλακες
τραβουσε στο αρχιφυλακιο απο
το πρωι ως το βραδυ κρατουμε
νους και τους δερνανε. Τους
πρωτους δυο μηνες η φυλακη
ουτε ανοιγε καθολου γιατι ει
μαστεολοι κλεισμενοι εκτοςκα
τι ρουφιανους που σαν εργαζο
μενους τους ειχανε σε δυο α-
κτινες κανονικα.

Εμας μας ανοιγανε αναμισα-
ωρο δυο φορες την ημερα ν'α-
δειασουμε τα καθηκια και να
πλυθουμε,οχι ολοι μαζι.Τοπιο
μεγαλο βασανο ηταν οταν μας
ανοιγανε ενα-ενα το πρωι στο
γαλα και το μεσημερι και βρα
δυ για το φαγητο.Βγαινοντας
απ'το κελι μας ηταν αραδια -
σμενοι οι φυλακες με τα κλο-
μπς.Στο διαδρομο στις σκαλες
και μεχρι εξω στην κιγκλιδα
πουστεκε το καζανι οσο εκα -
νες να περασεις πηγαινελα α-
ναμεσα τους με την καραβανα
στο χερι σου ερχονταν βροχη
οι κλομπιες,ασε τις βρισιες
αυτες που ακουγε η οικογενει
α σου,πουστη και γαμημενε σε
ανεβοκατεβαζανε.

Δε φτανανε οσα τραβουσαμε
την ημερα στην αρχη που τακο
ρμια μας ηταν πρησμενα κι ε-
πανωστο στρωμα δεν βρισκαμε
ησυχια,απο τους πονους.Ο Πα-
γκρατης και ο καφαρακης αχο-
ρταγοι σαν τους βρυκολακεςμε
τα τις δωδεκα τη νυχτα και ο
Καρδαμης πουτανε υπαρχιφυλα-
κας και νοσοκομος παιρνανεμι
α ομαδα απο 15-20 φυλακεςκαι
οποιον δεν χωνευανε απο πιο
παλια του κανανε επισκεψηστο
κελι του.

Ακου με τι τροπο ηρθανεκαι
στο δικο μου.Ανοιγανε την πο
ρτα και γεμιζε καπελα και χα
μογελα ο χωρος του κελιου. Ο
υπαρχιφυλακας σουλεγε με το
πιο μελισταλαχτο και βρωμικο
τροπο:Ορε μαςσυμπαθας που σε
ανυσυχισαμε μα επειδη ξερου-
με πως εισαι κρατουμενος μη-
πως θες τιποτα να σε εξυπηρε
τισουμε,γιατι εμεις οι Κερκυ
ραιοι αγαπαμε τους ανθρωπους
γιαυτο και το νησι μας τραβα
ει τους τουριστες.Τουλεγες ο
χι και αυτος συνεχιζε,ορεμην
ντρεπεσε,μπας και εισαι αρω-
στος να σου φεραμε και για-

τρο,οτυ ξαναλεγες οχι,ορεσου λεγε μπας και εισαι στεναχωρημενος με την οικογενειασου να σε παμε να κανεις καμμια βολτα στο προαυλιο,να σε χτυπησει καθαρος αερας ή μηπως ορε και τραβαει τιποτα η ψυχουλα σου,ορε μην ντρεπεσαι, εμεις ειμαστε καλοι ανθρωποι και οτι μας πεις θα παμε να σου το φερουμε απο την πολη.

Σου ελειπε το κουραγιο να τους φτυσεις και κραταγες το στομα σου κλειστο.Αυτοι εσπαγαν τη σιωπη σου με τα κλομπ και με τα ουρλιαχτα τους. Το συνθημα να πεσουν ολοι μαζι επανω σου ηταν το ξαφνικο χαστουκι πουσουδινε ο υπαρχιφυλακας.Φευγοντας σ'αφηνανε να σπαρταρας απο τους πονους πανω στο τσιμεντο.

Επειδη στην Ελλαδα ολα γινονται προχειρα και βιαστικα βρεθηκανε στην Κερκυρα κρατουμενοι υποδικοι που πολλοι απο δαυτους στο μηνα απανωγυρισαν στο Κορυδαλο για δικαστηριο.Αλλοι σε λιγο διαστημα και ετσι μαθευτηκανε ολα τα βασανιστηρια που εγιναν στη Κερκυρα.Ο Ψαρουδακης που ητανε στο Κορυδαλο αυτο το καιρο και τα ειχε μαθει τα δημοσιευσε στην ελευθεροτυπια πηγανε και πολλοι κρατουμενοι και ταπανε στους δημοσιογραφουςτα μαθανε και οι πρωην πολιτικοι κρατουμενοι, που ειχαν αρπαξει αξιωματαμεπαχια μηνιατικα γιατι πολλοι απο δαυτους γίνανε βουλευταδες. Τι κανανε για μας τους ταλαιπωρους που και μεσ' στα βασανα μας αν κανουμε παραβαση το πιο λιγο μερτικο τηςευθυνης βαραινει εμας και το υπολοιπο αλλους.Η ευθυνη που βαραινει καθε βολεμενο μασκαρα που λιποταχτησε στο χρεος πουχει απεναντι στους συνανθρωπους του δεν δικαιολογειται με τιποτα. Γιατι εχουμε την περιπτωση του Σεριφη που η μηχανογραφια του Καραθαναση πηγε να τον αφανισει στην κολαση της αδικιας και η κινητοποιηση και το ενδιαφερον τον γλυτωσε. Ενω εμεις εγκατελημενοι στη λησμονια μενουνε τα βασανα μας αδιαφορα και συνεχιζουνε γιατι εχουν σφιξει ολες οι φυλακες. Κυβερνουνται σα φεουδα και σαν τσιφλικια αναλογα με το κεφι του αρχιφυλακα και του δευθυντη. Τα χαστουκια που δωσε η χουντα γινανε βασανιστηρια καί μετατραπηκανε σε παρασημα γιαυτους που τα δεχτηκενε ενω το δικο μας σοπακι που τρωμε στα κρατητηρια της αστυνομιας και στις φυλακεςδεν ειναι βασανιστηρια γιατι μας τοχει προικισει η ζωη γιατι αυτοι που μας φερανε στον κοσμο ηταν φτωχοι.

Ενα γραμμα κριτικης

Πρός τή Ρήξη

Πρόκειται γιά τήν προκήρυξη πού κυκλοφόρησε στίς 27-4-80, σχετικά μέ τήν ἐξέγερση τῶν κρατούμενων γυναικῶν στόν Κορυδαλλό. Ἡ προκήρυξη αὐτή μοῦ προκάλεσε κάποια ἀντίδραση -ὄχι ἐνθουσιασμοῦ, μά ἐκνευρισμοῦ. Εἶναι κι αὐτό κάτι. Συνήθως κοιτᾶμε ποιός ὑπογράφει καί δέ διαβάζουμε παραπέρα· τουλάχιστο, ἐμεῖς πού βρισκόμαστε σέ κάποιο "σχετικό χῶρο". Ἀφήνω τό γενικό ἡρωϊκό ὕφος καί τό στόμφο περί "ὑποδειγματικοῦ κινήματος" πού δημιουργήθηκε στίς φυλακές μόλις μπῆκαν οἱ"συντρόφισσες". Προτιμῶ νά τό πάρω σάν κοινή-καί κατανοητή ἴσως- ἁμαρτία ὅλων ὅσων ἀπό μᾶς ἀγωνίζονται σέ χώρους μειονότητας, ὅπως ἀριστεριστές, γυναικεῖο κίνημα, ὁμοφυλόφιλοι, κλπ. Καί στό κάτω-κάτω, ὅπως πολύ σωστά λέτε στό τέλος, ἡ φυλακή πλανιέται πάνω ἀπό τόν καθένα πού ἀντιστέκεται, κι ἄρα ἡ συνειδητοποίηση αὐτῆς τῆς προοπτικῆς κι ἡ ἐπιλογή μιᾶς πιθανόν "ἐπικίνδυνης" μορφῆς πάλης ἀνήκει σέ κάθε ἄτομο ἤ ὀργάνωση πού ἀγωνίζεται. Συνεπῶς, δέν καταλαβαίνω τίς ἐπιπλήξεις πού ἐκτοξεύει ἡ Ρήξη στούς "δημοκράτες" καί "σοβαρούς ἀκροαριστερούς" πού "δέν κούνησαν τό δαχτυλάκι τους". Ἐκτός βέβαια ἄν οἱ ἐπιπλήξεις κι οἱ θιγμένοι χαρακτηρισμοί ἀπευθύνονται σέ συγκεκριμένα ἄτομα ἤ ὀργανώσεις,ὁπότε ἡ Ρήξη ἔπρεπε νά κάνει καυγά ἤ συζήτηση ἤ προπαγάνδα σ'αὐτούς καί ὄχι νά βγάζει σέ προκήρυξη τήν πληγωμένη της ἀγωνιστικότητα. Τό κίνημα δέν ὑπόσχεται τίποτα σέ κανέναν.

Ὅσο γιά τούς ποινικούς καί τούς πολιτικούς, καμιά ἀντίρρηση. Κοινωνικοί κρατούμενοι, ἄν θέλετε. Ἤθελα ὅμως νά 'μαι ἀπό μιά μεριά νά ἔβλεπα τί θά 'κανε ἡ Ρήξη ἄν π.χ. κάποια συντρόφισσά σας καταδικαζόταν σά μαστροπός ἤ ἔμπορος ναρκωτικῶν. Τότε θά φαινόταν πραγματικά ἄν οἱ διακρίσεις σέ πολιτικούς καί ποινικούς εἶναι γιά σᾶς ἁπλῶς "πατροπαράδοτες προκαταλήψεις". Ἐκτός κι ἄν ἡ πολιτική στράτευση τῆς συντρόφισσας τῆς ἔδινε τό ἄλλοθι νά εἶναι "κατά βάθος πολιτική κρατούμενη" κι αὐτή, ὁπότε ἐντάξει,βολεύεται κι αὐτό.

Τό παράδειγμα δέν εἶναι τόσο φανταστικό ὅσο φαίνεται. Ἄς μή νομισθεῖ ὅτι ἡ γράφουσα ἔρχεται ἀπό ἀντίπαλο κόμμα ἤ τά λέει αὐτά γιατί εἶναι ἀναρχική ἤ κάτι ἄλλο. Εἶμαι μιά μέ τήν πλατιά ἔννοια "συμπαθοῦσα" τῆς Ρήξης, πού ἐκτιμοῦσα ὡς τώρα τή Ρήξη καί τό χῶρο της ἀκριβῶς γιατί ἔκφραζε μιά πρωτοπορία στήν ἰδεολογία της, καί γιά τήν εὐαισθησία πού ἔδειχνε στά προβλήματα ἑνός ὁλόκληρου χώρου πού πολεμάει νά ξεπεράσει τήν πεπατημένη ἀπό κάθε ἄποψη.

Γιά τά παιδιά πού ταλαιπωρήθηκαν, ἡ καρδιά μου εἶναι μαζί τους. Ἀλλά ἡ ἡρωοποίηση χωρίζει τό κίνημα σέ ἥρωες καί ὀπαδούς -αὐτό δέν ὑποτίθεται πώς πιστεύουμε; Ἤ ὄχι;

Μέ φιλικούς χαιρετισμούς

Μιά ἁπλή ἀγωνίστρια

ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ

'Από τήν στιγμή πού οί φυλακές τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἄρχισαν νά φιλοξενοῦν καί πάλι πολιτικούς κρατούμενους,ἄρχισε καί ἡ κοινή γνώμη νά ἐνδιαφέρεται κάπως περισσότερο γιά τίς συνθῆκες ζωῆς ἐκεῖ.Πάντως τό γεγονός εἶναι ὅτι μέχρι σήμερα τό καθεστώς τῶν ἑλληνικῶν "σωφρονιστικῶν ἱδρυμάτων" δέν εἶχε σχεδόν καθόλου ἀπασχολήσει τήν πολιτικοποιημένη διανόηση.'Η παληά παραδοσιακή ἀριστερά ἀντιμετώπιζε τούς ποινικούς σάν τούς "παρασυρμένους" ἀπό τήν ἰδεολογία τοῦ συστήματος καί "ξεστρατισμένους" προλετάριους πού θά μποροῦσε καί θἄπρεπε νά ἀσχοληθεῖ κανείς μαζί τους,ἀλλά μόνο μετά τήν πραγματοποίηση τῆς ἐπανάστασης.Στήν ἀριστερή φιλολογία βρίσκουμε νά ἐκφράζεται ὅλο τό χάσμα πού χωρίζει τόν πολιτικό κρατούμενο ἀπό τόν ποινικό. 'Ο κακός ποινικός εἶναι ὁ χαφιές καί ὁ συνεργάτης τῶν βασανιστῶν.'Ο καλός ποινικός εἶναι στήν καλύτερη περίπτωση,ἐκεῖνος πού θαυμάζει βουβά καί βοηθάει μυστικά τούς ἥρωες πολιτικούς."Ισως στήν καλύτερη περίπτωση κάποιος ποινικός πολύ ἀνώτερος σέ ἱκανότητα καί νοημοσύνη ἀπό τούς ἄλλους,νά ἀποκτήσει φιλικό δεσμό μέ κάποιον πολιτικό.Καί σ'αὐτή τή περίπτωση πάλι ἡ σχέση παραμένει ἡ ἴδια. 'Ο ἕνας θαυμάζει,ὁ ἄλλος παραχωρεῖ τήν φιλία του."Ολη αὐτή ἡ ἀντίληψη πάντως καί τό πνεῦμα πού φανερώνει δέν ἀποτελοῦν δημιούργημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ τῶν ἀριστερῶν πού πέρασαν ἀπό τίς φυλακές καί κατέγραψαν τίς ἐντυπώσεις τους."Εστω κι ἄν ἡ ἐνστικτώδικη ἀπέχθεια τοῦ ἀριστεροῦ διανοούμενου γιά τά λοῦμπεν λαϊκά στοιχεῖα εἶναι ἔκδηλη,ἐκφράζεται μέσα ἀπ' αὐτήν καί μιά πραγματικότητα γιά τή κοινωνικήσύνθεση καί τόν χαρακτήρα τῶν ποινικῶν κρατουμένων μέχρι πρίν μιά ἤ δυό δεκαετίες.

Ο «νεος τυπος» κρατουμενων

Οἱ ποινικοί κρατούμενοι δέν ἦταντότε παρά οἱ ἄνθρωποι πού ἐκφραζαν μέ τόν πιό γλαφυρό τρόπο,τόν παραδοσιακό χαρακτήρα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί τήν ἰδεολογία πού τήν κυριαρχοῦσε.'Εγκλήματα "τιμῆς",σεξουαλικά ἐγκλήματα,ἀντεκδικήσεις κλπ. ἦταν ἀδικήματα πού ἀντανακλοῦσαν τήν πραγματικότητα μιᾶς κοινωνίας κλειστῆς,παραδοσιακῆς,γεμάτης ὑλική ἀλλά καί πνευματική μιζέρια."Ηταν λοιπόν φυσικό νά χωρίζει ἕνα χάσμα τούς ποινικούς ἀπό τούς πολιτικούς κρατούμενους μιᾶς καί ὁ στόχος τῶν τελευταίων δέν ἦταν ἄλλος ἀπό τόν πάσει θυσία ἐκσυγχρονισμό τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας."Αλλωστε ἔχει μεγάλη σημασία καί τόὅτι στά πρῶτα μεταπολεμικά χρόνια,οἱ ποινικοί ἦταν προνομιοῦχοι καί εὐνοούμενοι σέ σχέση μέ τούς πολιτικούς πού ζοῦσαν κάτω ἀπό πολύ χειρότερες συνθῆκες.'Απ'ὅλα αὐτά ἔρχεται σάν φυσική συνέπεια ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀριστερῶν γιά τό τί συμβαίνει μές στίς φυλακές,ὅταν ἔβγαιναν ἔξω καί ξαναγίνονταν μέλη τῆς " ἐλεύθερης" κοινωνίας.

Σήμερα τά πράγματα φαίνεται πώς ἔχουν πιά ἀλλάξει,τουλάχιστον ὅσο ἀφορᾶει τήν σύνθεση καί τόν κοινωνικό χαρακτήρα τῶν ποινικῶν κρατουμένων.Αὐτό ἔγινε σέ ἀντιστοιχία μέ τό γενικώτερο μετασχηματισμό τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἀπό τήν δεκαετία τοῦ '60 καί μετά.'Ηπαραδοσιακή οἰκογένεια καί οἱ σεξουαλικές ἀπαγορεύσεις πού τήν στηρίζουν ἔχουν ἀρχίσει νά καταρρέουν μαζί μέ τούς κοινωνικούς χώρους τοῦ τύπου "γειτονιά" πού τήν ἐνσωμάτωναν.'Η πεῖνα καί ἡ ἀνέχεια ἔχουν ἐξαφανισθεῖ σάν προβλήματα ἀπό τό σύνολο σχεδόν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ Τώρα κύρια ἀνάγκη γίνεται ἡ ὅλο καί μεγαλύτερη κατανάλωση πού ἰσοδυναμεῖ μέ κοινωνική ἀκτινοβολία καί ἀναγνώριση.Κατανάλωση πού ἀρχίζει ἀπό κάθε εἴδους ὑλικό ἀγαθό καί φθάνει ὡς τό σέξ καί τήν ἀνάγκη γιά ἀνθρώπινες σχέσεις.Τό χρῆμα,ἐκτός ἀπό κύριος συντελεστής γιά τήν ἱκανοποίηση τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν,ὅπως ἦταν πάντα, τώρα γίνεται καί μοναδικός,ἀποκλειώντας πιά τίς ἔννοιες τῆς "τιμῆς",τῆς

"μαγκιᾶς" καί τοῦ "φιλότιμου" πού κάποτε ἔπαιζαν ἕνα παρόμοιο ρόλο. Τώρα ὅλα αὐτά ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπό τήν καταναλωτική ἱκανότητα τοῦ καθενός, ἱκανότητα πού ἀντανακλᾶ τήν χρηματική του ἐπιφάνεια καί ὑπονοεῖ τή θέση του στήν κοινωνική ἱεραρχία. Ἔτσι ὅμως σήμερα δημιουργοῦνται συνθῆκες γιά ἄλλου εἴδους ἀδικήματα, σέ σχέση μέ αὐτά πού γινόντουσαν παλιότερα. Αὐτό βέβαια δέν σημαίνει ὅτι τά παραδοσιακά ἀδικήματα ἔχουν πιά ἐξαφανισθεῖ, ἀλλά σημαίνει ὅτι ὅλο καί περισσότερο ὑποχωροῦν παραχωρώντας τήν θέση τους στά ἀδικήματα μοντέρνου τύπου. Ἔτσι εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἐνῶ στήν δεκαετία τοῦ '60 τά 3/4 περίπου τῶν ἀδικημάτων γιά τά ὁποῖα τά διαστήρια ἔκδωσαν καταδικαστικές ἀποφάσεις ἦταν "κατά φυσικῶν προσώπων", στήν δεκαετία τοῦ '70 τείνουν νά πέσουν στό 1/2 τοῦ συνόλου τῶν ἀδικημάτων. Αὐτό σημαίνει ὅτι, γιά παράδειγμα, ὅλο καί περισσότεροι Ἕλληνες γίνονται τοξικομανεῖς ζητώντας μιά φανταστική διέξοδο στά πραγματικά τους προβλήματα, ὅλο καί περισσότεροι γίνονται καταχραστές καί ἀπατεῶνες ζητώντας νά "πιάσουν τήν καλή" ἤ ὅλο καί περισσότεροι ἔρχονται σέ διαμάχη μέ τό μεγαλύτερο ἀφεντικό τῆς ἐποχῆς μας τό Κράτος. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά πάλι, ὅλο καί λιγώτεροι Ἕλληνες σκοτώνουν τήν γυναίκα τους γιατί τούς ἀπάτησε, μαχαιρώνουν αὐτόν πού τούς κοίταξε λοξά, ἤ πλακώνουν στό ξύλο τόν ἀγαπητικό τῆς ἀδελφῆς τους. Στήν πραγματικότητα δέν ἔχουμε νά κάνουμε παρά μέ τόν ἐκμοντερνισμό τῆς ἀλλοτρίωσης, μιᾶς ἀνθρώπινης ἀλλοτρίωσης πού τείνει νά γίνεται ὅλο καί περισσότερο ἐμπορευματική.

Στόν ἀντίποδα αὐτῆς τῆς κατάστασης οἱ πολιτικοί κρατούμενοι σήμερα ἐκφράζουν μέ τήν σειρά τους τόν μετασχηματισμό τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Δέν εἶναι πιά αὐτοί πού παλεύουν μέ στόχο "εἰρήνη καί δημοκρατία". Τό κύριο χαρακτηριστικό τους εἶναι ἡ ἄμεση ἄρνησή τους ἀπέναντι στό σύστημα τῆς ἐκμεταλλεύσης καί ἡ σύγκρουσή τους μέ αὐτό. Ἔτσι δέν ἔχουν τίποτε νά χωρίσουν μέ ἐκείνους πού ἄν δέν ἔχουν ἀρνηθεῖ τό ἴδιο τό σύστημα τουλάχιστον ἔχουν ἀρνηθεῖ τόν ὀρθολογισμό του καί τίς διαδικασίες του, δηλ. τούς ποινικούς. Ἀντίθετα μέ τούς παραδοσιακούς ἀριστερούς πού τίποτα δέν τούς ἕνωνε μέ τούς παλιούς ποινικούς κρατούμενους γιατί οἱ μέν ἤθελαν τόν ἐκσυγχρονισμό τῆς κοινωνίας καί οἱ δέ τήν συντήρηση τῶν ἀξιῶν της, σήμερα οἱ κοινωνικές διαδικασίες πού γεννᾶνε τό "ποινικό" ἀδίκημα καί τήν πολιτική πράξη φαίνεται ὅτι συγκλίνουν ὅλο καί περισσότερο. Καί οἱ ποινικοί καί οἱ πολιτικοί ἐκφράζουν ἄλλος λίγο ἄλλος πολύ τήν ἀντίθεση μέ τίς καπιταλιστικές ἀξίες. Οἱ πράξεις τους ὅλο καί περισσότερο στρέφονται ἐναντίον τῶν ἀπρόσωπων καταπιεστικῶν μηχανισμῶν πού ρυθμίζουν τήν ζωή μας, ὅπως εἶναι οἱ μεγάλες ἑταιρεῖες ἤ καί τό ἴδιο τό κράτος. Εἶναι ἡ ἴδια ἡ ἐξέλιξη τοῦ κεφάλαιου, πού ἐπειδή ὑποτάσσει σ' αὐτό κάθε μορφή κοινωνικῆς δραστηριότητας, δημιουργεῖ αὐτή τή δυνατότητα γιά μελλοντική ταύτιση. Δέν εἶναι ἄλλωστε στήν ἐφιαλτική κοινωνία τοῦ "1984" πού τό ἔγκλημα δέν ἔχει χαρακτηρισμό, γιατί σάν "ἔγκλημα", σάν πράξη πού παραβαίνει τούς κανόνες καί διασαλεύει τήν "τάξη", εἶναι πάντα πολιτικό;

•ΝΑ ΑΘΩΩΘΟΥΝ ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΜΕΤ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
•ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ Ο 774
•ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ
εναντια στη κρατικη τρομοκρατια
-ΕΚΘΕΣΗ φωτογραφια-αφισσα } ΤΕΤΑΡΤΗ-ΠΕΜΠΤΗ 14-15/5 πρωι-αποgεμα στον ανοιχτο χωρο της Νομικης
-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
προβολη φιλμ: «Βασανιστηρια στη Βραζιλια»
ΠΕΜΠΤΗ 15/5 αμφ. Φιλοσοφικης ωρα 8.30 το βραδυ
Επιτροπη Εναντια στη Κρατικη Τρομοκρατια

Χωρις ωραιοποιησεις

Στίς σημερινές συνθήκες λοιπόν γίνεται άπαραίτητο γιά τό έπαναστατικό κίνημα νά συμπεριλάβει μέσα στούς στόχους του καί τούς στόχους τοῦ κινήματος τῶν φυλακισμένων. Ἐδῶ θά πρέπει νά ξεκαθαρίσουμε ὅτι αὐτή ἡ ἄποψη δέν κρύβει καμμιά προσπάθεια ἐξωραϊσμοῦ καίέξιδανίκευσης τῶν ποινικῶν κρατουμένων. Τό ὅτι τό σύστημα εἶναι κακό καί δημιουργεῖ δολοφόνους γιά παράδειγμα, δέν σημαίνειότι πρέπει νά άντιμετωπίζουμε τόν δολοφόνο πρῶτα καίκύρια σάν θύμα, γιατί ὅποιο καί νά εἶναι τό σύστημα, στίς πράξεις τῶν ἀνθρώπων πρέπει πάντοτε νά σταθμίζεται καί ὁ παράγοντας τῆς ἀτομικῆς εὐθύνης. Ἔτσι-παίρνουμε μιά ἀκραία περίπτωση-αὐτός πού σκότωσε τήν γυναίκα του καί τά παιδιά του, ἄσχετα κι ἄν φταῖνε χίλιοι-δυό ἐξωτερικοί παράγοντες πού ἔφθασεως ἐκεῖ ἔχει τήν ἀπόλυτη εὐθύνη γιά τήνέπιλογή του. Ἔχει τήν εὐθύνη γιατί θάμπορουσε νά ἀντισταθεῖ στούς ἐξωτερικούς παράγοντες πού τόν ὤθοῦσαν. Ὅμως ἄσχετα πάλι μέ τό τί πραγματικά εἶναι, δέν παύει νά εἶναι καί ἄνθρωπος πού πρέπει ὅλα τά δικαιώματα του νά γίνουν σεβαστά καί πού πρέπει νά τοῦ δοθεῖ ἡ δυνατότητα μέσα ἀπ'τήν προσωπική του αὐτοδιαμόρφωση νά ἀποκτήσει τήν εὐθύνη γιά ἄλλου τύπου ἐπιλογές. Κανείς δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τοῦ στερήσει αὐτή τή δυνατότητα καί ἀκόμη περισσότερο νά τόν ὁδηγήσει στήν πνευματική καί σωματική ἐξόντωση δῆθεν γιά νά τόν "σωφρονίσει" ἤ νά τόν " κολάσει" γιά τίς πράξεις του. Καί ἄν αὐτό βέβαια ἰσχύει γιά τήν πιό τραβηγμένη καί σπαραξικάρδια περίπτωση ὅπως ἡ παραπάνω θά ἔπρεπε πολύ περισσότερο νάἰσχύει γιά τήν συντριπτική πλειοψηφία τῶν ποινικῶν πού μακρυά ἀπό τό νἄχουν σκοτώσει τήν γυναίκα τους καί τό παιδί τους, δέν ἔκαναν τίποτε ἄλλο ἀπό τό νά παραβοῦν τούς κανόνες καί τίς ἐπιταγές τῶν καπιταλιστικῶν κοινωνικῶν σχέσεων. Αὐτή τους ἡ παραβίαση βέβαια δέν φθάνει γιά νά τούς κάνει ἥρωες οὔτε γιά νά τούς μετατάξει στήν κατηγορία τῶν "αἰχμαλώτων τοῦ κοινωνικοῦ πολέμου"ὅπως πιστεύουν μερικοί. Ἔστω κι ἄν πολλοί ἀπό αὐτούς μποροῦν ὕστερα ἀπό μιά διαδικασία ἰδεολογικῆς συνειδητοποίησης νά περάσουν ὁριστικά μέ τήν μεριά τῆς ἐπανάστασης, ἄλλοι βαθειά διαβρωμένοι ἀπό τήν ἐπίδραση τῶν κατεστημένων ἀξιῶν εἶναι δυνατόν νά περάσουν ἤ νά συνεχίσουν νά παραμένουν μέ τή μεριά τῆς ἀντίδρασης. Ὅμως ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία εἶναι ὅτι ὅλοι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι βρίσκονται σέ μιά ἰδιαίτερη σχέση μέ τούς κατασταλτικούς μηχανισμούς τοῦ συστήματος καί δέχονται ἐπάνω τους ἕνα πολύ μεγάλο ποσοστό τῆς βίας αὐτῶν τῶν μηχανισμῶν. Αὐτό καί μόνο φθάνει γιά νά τούς κάνει ἀντικειμενικά σύμμαχους τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος μιᾶς καί ἔχουν κοινούς ἐχθρους καί κοινούς στόχους μέχρι ἕνα τουλάχιστον σημεῖο. Πάλι ὅμως θά πρέπει νά ξεκαθαρισθεῖ ὅτι ὁ ποινικός ἐνῶ δέν εἶναι οὔτε κοινωνικό "μίασμα" οὔτε καί σέ τίποτα χειρότερος ἀπό τόν νομιμόφρονα καί εὐυπόληπτο πολίτητῆς κοινωνίας, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι εἶναι καί ἐπαναστάτης. Ἡ ἀμφισβήτηση τῶν καπιταλιστικῶν ἀξιῶν ἀπό μέρους του, οὔτε εἶναι ὁλική οὔτε ξεφεύγει ἀπό τά ὅρια τῆς ἐπιθυμίας γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν προσωπικῶν του μόνο ἀναγκῶν. Τό πέρασμα του σέ μιά κατάσταση ἐπαναστατικῆς συνειδητοποίησης προϋποθέτει τήν ἀπόρριψη ἀπό μέρους του, τῆς προηγούμενης ἰδεολογίας του. Μιά ἀπόρριψη πού δέν θἄχει τόν χαρακτῆρα τοῦ ξεκόματος ἀπό τό "ἁμαρτωλό παρελθόν", ἀλλά τόν χαρακτῆρα τοῦ περάσματος ἀπό τήν ἄρνηση τῆς ἔνταξης στό σύστημα μέ βάση τούς κανόνες του, στήν ἄρνηση τοῦ ἴδιου τοῦ συστήματος.

Τό πρόβλημα ὅμως ἐδῶ δέν εἶναι ὁ "ποινικός". Εἶναι ἡ διασύνδεσή του μέ τήν κοινωνική πραγματικότητα μέσω τοῦ θεσμοῦ πού λέγεται φυλακή, καί ὁ σκοπός ποὐ ἐξυπηρετεῖται μέ τήν ὕπαρξή της. Σέ κάθε σκοπό βέβαια ἀντιστοιχοῦν κἄί τά ἀνάλογα μέσα. Στήν ταξική κοινωνία πού ζοῦμε οἱ ταξικές σχέσεις διατηροῦνται καί ἀναπαράγονται μέ τήν ἄσκηση βίας σέ ὅλα τά ἐπίπεδα, εἴτε ὑλική μορφή ἔχει αὐτή ἡ βία εἴτε ἰδεολογική. Φυσικά στή φυλακή αὐτό συμβαίνει μέ περισσότερη ἔνταση παρά ὁπουδήποτε ἀλλοῦ. Ἐδῶ τό σύστημα δέν ἔχει νά κάνει μέ μερικούς ἀπό ἐκείνους πού ἁπλά θέλουν προσοχή γιά νά μήν παραβιάσουν τούς κανόνες του, ἀλλά μέ ἐκείνους πού

τούς ἔχουν ἤδη παραβιάσει.Γι'αὐτό ἡ βία πρέπει νά ἔχει πολλαπλάσια ἔνταση μιᾶς καί σκοπεύει στό νά τούς ἀποτρέψει ἀπό τό νά ξαναπέσουν στό ἴδιο"ὀλίσθημα".Χρειάζεται λοιπόν ἀλλαγή στή δομή τῆς ἐγκληματικῆς προσωπικότητάς τους,δηλαδή μέ ἄλλα λόγια,πνευματική ἐξόντωση πού συμβαδίζει μέ τήν σωματική καί μεταβολή τουςσέ ἄβουλα καί ὑποταγμένα ὄντα πού δέν θά ἔχουν πιά διάθεση νά ἐπιχειρήσουν νά ξαναπεράσουν τήν κόκκινη γραμμή τῶν κοινωνικῶν συμβάσεων. Γι αὐτό καί ἡ συνέχεια τῆς φυλακῆς ὅταν αὐτή δέν μπορεῖ νά ἀνταπεξέλθει στόν ρόλο της,εἶναι τό ψυχιατρεῖο. Ὅλη αὐτή ἡ διαδικασία στήν ἐπίσημη γλώσσα λέγεται "σωφρονισμός" καί "κοινωνικοποίηση τῶν ἀντικοινωνικῶν στοιχείων".Ὅμως οἱ ἀγῶνες τῶν φυλακισμένων πού ἀντιστέκονται ἐνάντια στήν ἐξόντωσή τους βάζουν αὐθόρμητα καί ἀντικειμενικά τό ἐρώτημα:Γιατί ἀπό τόν σωφρονισμό -δηλ. τήν ἐξόντωση- τῶν ἀνθρώπινων προσωπικοτήτων, δέν περνᾶμε καλύτερα στόν σωφρονισμό -δηλ. ἐξόντωση-τῆς ἀπάνθρωπης κοινωνίας πού γεννάει τούς"ἐγκληματίες"; Αὐτό εἶναι πού κάνει τό κίνημα τῶν φυλακισμένων "ἐν δυνάμει" ἐπαναστατικό κίνημα.

Οι οροι για ενα κινημα

Εἶναι φυσικό ἡ φυλακή νά παρουσιάζει σημαντικές διαφορές σέ σχέση μέ τούς ὑπόλοιπους κοινωνικούς χώρους. Διαφορές τέτοιες πού κάνουν πολύ πιό δύσκολη τήν γέννηση καί τήν ἀνάπτυξη ἑνός κινήματος μέσα σ'αὐτές.Μιά πρώτη σημαντική διαφορά,εἶναι ὅτι ἡ φυλακή δέν λειτουργεῖ κύρια στή βάση τῆς ἐκμετάλλευσης τῆς ἐργασίας τῶν φυλακισμένων ἔτσι ὥστε νἄχουν τήν δυνατότητα νά ἀσκήσουν πίεση γιά τήν ἱκανοποίηση τῶν αἰτημάτων τους,χρησιμοποιώντας μορφές πάλης ὅπως ἡ ἀπεργία.Ἄλλο ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό εἶναι ὅτι ἐδῶ πολλές φορές,ἀριθμητικά ὑπερέχουν ἐκεῖνοι πού βρίσκονται στήν ὑπηρεσία τοῦκράτους καί τῆς καταστολῆς,καί ὅτι οἱ κρατούμενοι δέν ἔχουν τήν δυνατότητα νά ἐπιλέξουν τόν χῶρο πού θά δώσουν τόν ἀγώνα τους.Αὐτά σέ ἀντίθεση μέ τούς ἐργάτες ἑνός ἐργοστάσιου γιά παράδειγμα πού συνήθως καί πολυπληθέστεροι εἶναι ἀπό τούς ἐπίδοξους καταστολεῖς τους,καί ἔχουν τήν δυνατότητα νά διαλέξουν ἄν θά διαδηλώσουν στό κέντρο τῆς πόλης ἤ θά καταλάβουν τό ἐργοστάσιο τους.Τρίτη καί σημαντικότερη ἴσως διαφορά εἶναι τό γεγονός ὅτι οἱ μέν ἀγωνιστές τῶν κινημάτων τῶν ἄλλων κοινωνικῶν χώρων σέ περίπτωση ἀποτυχίας τους γνωρίζουν συνήθως συνέπειες πού δέν ἔχουν καί τόσο δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις σέ βάρος τους καί πού χειρότερη εἶναι ἡ ἔξωση ἀπό τόν κοινωνικό χῶρο(ἀπόλυση τοῦ ἀπεργοῦ γιά παράδειγμα)ἐνῶ στήν περίπτωση τῆς φυλακῆς αὐτό εἶναι ἀδύνατο νά συμβεῖ.Σέ περίπτωση ἀποτυχίας ὁ κάθε ἀγωνιστής μένει πάλι στήν ἀπόλυτη δικαιοδοσία τῶν ὀργάνων τῆς καταστολῆςκαί στό ἔλεος τῆς ἐκδικητικῆς τους μανίας.

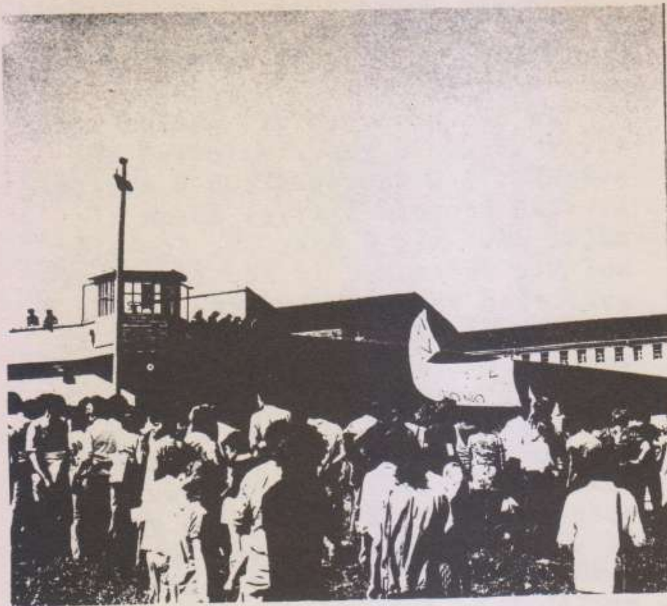
Δέν εἶναι ὅμως μονάχα αὐτές οἱ ἰδιαιτερότητες τῶν φυλακῶν πού δυσχεραίνουν τήν ἀνάπτυξη ἑνός κινήματος τῶν φυλακισμένων.Ἐξίσου χαρακτηριστική εἶναι καί ἡ δυνατότητα πού ἔχει ἡ ἐξουσία τῶν φυλακῶν νά διασπᾶ τούς κρατούμένους μεταξύ τους καί νά τούς μετατρέπει σέ μέλη ὁμάδων μέ ἀντιτιθέμενα συμφέροντα.Φυσικά αὐτό εἶναι προσπάθεια τῆς ἐξουσίας σέ κάθε κοινωνικό χῶρο ἀλλά πουθενά δέν ἔχει τήν εὐχέρεια νά τό πετυχαίνει ὅσο στή φυλακή.Γιά παράδειγμα στό ἐργοστάσιο τό ἀφεντικό προσπαθεῖ νά διασπάσει τούς ἐργάτες διαφορίζοντας τούς μισθούς τους καί τήν ἐργασία πού ἐκτελοῦν,διαχωρίζοντας τους σέ λιγώτερο ἤ περισσότερο προνομιούχους τῆς ἐργασιακῆς διαδικασίας.

Αὐτός βέβαια εἶναι ἕνας τρόπος μέ σχετικά ἀποτελέσματα μιᾶς καί τό δέ λεαρ του εἶναι σχετικό μέ τίς ἀνάγκες πρός τίς ὁποῖες ἀπευθύνεται.Πράγμα πού σημαίνει πῶς μόλις ἡ κατάσταση ὀξύνεται παραπάνω ἀπό τό κανονικό, λίγα κατοστ.ρικα περισσότερα ἤ λιγώ τερα στό μεροκάματο ἤ μιά πιό ξεκού ραστη καί"ὑπεύθυνη"θέση δέν φθάνουν νά ἀποτελέσουν ἐμπόδιο στούς ἐργάτες γιά νά συσπειρωθοῦν μεταξύ τους καί νά παλαίψουν ἐνάντια στ'ἀφεντικά.Στή φυλακή τά πράγματα ὅμως εἶναι πολύ πιό ὀξυμένα.'Η ἐξουσία της δέν ἔχει ἁπλά καί μόνο δικαιοδοσία στήνέργα τική δύναμη γιά ἕνα ὀκτάωρο καθημε ρινά,ἀλλά ἔχει ἀπόλυτη δικαιοδοσία στήν ζωή τῶνκρατουμένων γιά πολλά ἴσως χρόνια.Μπορεῖ νά καθορίσει τόν τρόπο διαβίωσης τους γιά ὅσον χρόνο θά βρίσκονται ἐκεῖ.Μπορεῖ ἀκόμη περ ισσότερο-ἀφοῦ τό σωφρονιστικό σύστη μα δέν εἶναι παρά προέκταση τῆς δικ αιοσύνης-νά καθορίσει τήν διάρκεια τῆς παραμονῆς τοῦκαθενός στή φυλακή. Ἔτσι ἔχει τήν δυνατότητα νά φκιάξει ἀσύγκριτα πιό συμπαγεῖς καί ὁμοιογε νεῖς ὁμάδες ἀντιτιθεμένων συμφερόντ ων ἀνάμεσα στούς φυλακισμένους ἀπ' ὅτι ἡ ἐξουσία ὁποιουδήποτε ἄλλου κοι νωνικοῦ χώρου ἀνάμεσα στούς δικούς της "ὑφιστάμενους".Συνέπεια αὐτουνοῦ εἶναι ὅτι καί μιά ἐνέργεια ἀντίστασ ης θά συναντάει πολλαπλέςἀντιδράσεις ἀπό τούς μή ἄμεσα ἐνδιαφερόμενους πού μέ τήν παραμικρή ἔνδειξη συμπα- ράστασης πρός αὐτή θά κινδυνεύουν νά χάσουν κάποια προνόμια πού ἔχουν ἀποκτήσει ἤ κάποια προνόμια πού ἐλπί ζουν νά ἀποκτήσουν μελλοντικά.Καί βέβαια εἶναι ἐξαιρετικά δύσκολο νά βρεθεῖ ἕνα αἴτημα πού θά μπορεῖ νά ἐνδιαφέρει ὅλους καί στόν ἴδιο βαθμό ἀφοῦ ἡ κάθε "ὁμάδα" ἔχει διαφορετικά προβλήματα.Φυσικά,καταλαβαίνει κανείς, ὑπάρχουν καί κάποιοι "προλετάριοι" τῆς φυλακῆς πού θά ἔχουν διάθεσηγιά ἀντίσταση καί ἐξέγερση περισσότερο ἀπό τούς ἄλλους(βαρυποινίτες,ριγμέν στή παροχή τῶν προνομίων κλπ.)"Ομως καί ἐδῶ τό σύστημα φροντίζει νά δημ ιουργήσει διαχωρισμούς διασπείροντας τά "ταραχοποιά στοιχεῖα" ἐδῶ κι ἐκεῖ ἤ ἀπομονώνοντας τα σέ ὡρισμένες φυλ ακές μέ "πειθαρχικό" χαρακτήρα,μακρ υά ἀπό τούς ὑπόλοιπους κατάδικους. Ἔτσι στήν ἀδυναμία νά βρεθοῦν κοι- νά σημεῖα ἀντίστασης ἔρχεται νά προ στεθεῖ καί ἡ ἀδυναμία νά συντονισ- θοῦν οἱ κρατούμενοι μεταξύ τους,μέ ἀποτέλεσμα νά γίνεται ἀκόμη πιό δύσ κολη ἡ ἐκδήλωση ἑνός κινήματος.

'Απ'ὅλα αὐτά βγαίνει καθαρά ποιό εἶναι τό κύριο χαρακτηριστικό τῆς φυλακῆς.'Ενῶ παντοῦ ἀλλοῦ ἡ καπιτα- λιστική ἐξουσία ἐλέγχει ἄμεσα τίς μάζες μόνο τίς 8 ὧρες τῆς δουλειᾶς καί τίς ὑπόλοιπες 16 δέν τό καταφέ- ρνει αὐτό παρά ἔμμεσα,στήν φυλακή ὁ ἔλεγχος εἶναι ἄμεσος γιά ὅλο τό 24 ωρο καί μάλιστα μέ τόν πιό ἐντατικό τρόπο.Γι'αὐτό πολύ σωστά λέγεται,ὅτι ἡ φυλακή εἶναι ἡ ἰδανική εἰκόνα τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο ὁ καπιταλισμός θέλει νά ὀργανώσει τήν κοινωνία.Μετα τρέποντας την σέ μιά μεγάλη φυλακή θά μπορεῖ νά ἐλέγχει ἀπόλυτα τήν τα ξική πάλη μέχρι σημείου ἐξαφάνισής της,ἀφοῦ θά ἔχει ἐξουθενώσει καί ἐξα φανίσει παράλληλα τόν σχετικά αὐτόνο μο ἄνθρωπο πού εἶναι ἡ κινητήρια δύ ναμη τῆς ταξικῆς πάλης.

Σήμερα ὅμως ἐκεῖνο πού δίνει τόν τόνο στή ζωή τῶν φυλακῶν εἶναι τό ὅτι ἕνας μικρός ἀριθμός ἀνθρώπων δέχεται τό βάρος καί τήν συνδθασμένη πίεση ὅλου σχεδόν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἀκόμη καί ἐκείνων τῶν τομέων του πού φαινομενικά δέν ἔχουν καμμιά σχέ ση μέ τό σωφρονιστικό σύστημα.Τό κρά τος χρησιμοποιώντας ὅλη τήν ἰδεολογι κή του λειτουργία ἔχει καταφέρει νά ἐπιβάλλει στή κοινή συνείδηση τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ στέρηση κάθε κοινωνι κοῦ καί ἀνθρώπινου δικαιώματος στούς φυλακισμένους,εἶναι ἕνας παράγοντας ἀσφαλείας γιά τήνεὐημερία τῶνἄλλων. Αὐτή ἡ ἄνιση σχέση εἶναι πού δημιου ργεῖ δυσχέρειες γιά τήν γέννηση ἑνός κινήματος.'Η ἀνατροπή αὐτῆς τῆς σχέ σης εἶναι ὁ κόμβος ἀπ'ὅπου πρέπει ν' ἀρχίσει ἕνα κίνημα τῶν φυλακισμένων. 'Ανατροπή πού δέν μπορεῖ νά γίνει ἄν τό μαζικό ἐπαναστατικό κίνημα δέν πάρει τό μέρος τῶν φυλακισμένων ποι νικῶν καταδίκων ἔτσι ὥστε νά μπορεῖ νά ἀντισταθμίσει τήν πίεση τοῦ κρατ ικοῦ μηχανισμοῦ.Αὐτό συγκεκριμένα σημαίνει ὅτι τό κίνημα "ἔξω" εἶναι ἐξίσου καθοριστικό ὅσο καί τό κίνη μα"μέσα",γιά νά μεταβληθεῖ τό καθε στώς τῶν φυλακῶν.Τό μαζικό κίνημα συμπαράστασης χτυπώντας τήν κυρίαρ- χη ἰδεολογία μπορεῖ νά ἀνατρέψει αὐ τή τήν ἔντονη ἀνισορροπία ἀνάμεσα στούς 3.000 περίπου Ἕλληνες ποινι

Απο διαδήλωση στην 'Ιταλία ένάντια στις φυλακές υψηλής ασφάλειας

κούς καί τόν τεράστιο ίδεολογικό μη χανισμό τοῦ κράτους."Ετσι εὐαισθητο ποιώντας τήν κοινή γνώμη καί κινητο ποιώντας την νά διεκδικήσει καλύτε ρες συνθῆκες ζωῆς γιά τούς φυλακισ-μένους θά δημιουργηθοῦν οἱ συνθῆκες γιά νά άναπτυχθεῖ τό κίνημα περισσό τερο καί μέσα στίς φυλακές,δπου θά ἔχουν άμβλυνθεῖ οἱ δυσκολίες πού ἀνα φέραμε παραπάνω.

Πολιτικοι και ποινικοι

Στίς μέρες μας ή κατάσταση ἄρχισε νά ἀλλάζει μέ τήν εἴσοδο πολιτικῶν κρατουμένων στίς φυλακές.Αὐτοί φέρ-νουν ἐκεῖ μέσα μερικά πράγματα πού μέχρι τώρα δέν ὑπῆρχανΑὐτά τά πράγ-ματα εἶναι:πρῶτα μιά συγκροτημένη ἰδεολογία πού μπορεῖ νά δώσει μιά προοπτική στίς αὐθόρμητες ἐνέργειες τῶν φυλακισμένων,δεύτερο μιά ἀντίλη ψη ὀργανωτικότητας πού συνήθως λεί-πει ἀπό τούς ποινικούς καί τό τρίτο καί κυριώτερο εἶναι τό ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης γιά τό τί συμβαί νει μέσα στίς φυλακές.Στοιχεῖα πού καί τά τρία μαζί μποροῦν νά συμβάλ-λουν στήν γέννηση καί τήν ἀνάπτυξη ἑνός κινήματος τῶν φυλακισμένων.

Εἶναι φανερό πῶς ή παραμικρή ἐνέ ργεια συμπαράστασης πού ἐμεῖς οἱ ἀπ' ἔξω κάνουμε γιά τά δικαιώματα τῶν φυλακισμένων ἔχει θετικές ἐπενέργει ες στή ζωή τους πού σέ μᾶς δέν γίνο νται ἄμεσα ὁρατές μέ τήν πρώτη ματιά. 'Εκτός ἀπό αὐτό δμως δταν ἀγωνιζόμα στε γιά τούς φυλακισμένους στή πραγ ματικότητα ἀγωνιζόμαστε καί γιά τούς ἴδιους τούς ἑαυτούς μας, μιᾶς καί τό σύστημα σκοπεύει εἴτε σέ πρώτη φάση νά στείλει πολλούς ἀπό ἐμᾶς τούς"ἔξω" μέσα,εἴτε ἀργότερα νά καταργήσει τίς φυλακές ἁπλώνοντάς τις πάνωσ' δλη τήν κοινωνία.Αὐτά φθάνουν γιά ν'απο τελέσουν κίνητρο γιά μᾶς νά παλαί-ψουμε γιά τή δημιουργία ἑνός κινήμα τος συμπαράστασης στούς φυλακισμένους ἄν μάλιστα πάρουμε ὑπ'δψη μας πόσο αὐτή ή συμπαράσταση θά συμβάλει γιά τήν ἀνάπτυξη ἑνός κινήματος καί μέσα στίς φυλακές.'Ενός κινήματος πού,ἄν μή τι ἄλλο θάἔχει σημαντικότατα σωφ-ρονιστικά ἀποτελέσματα.Αὐτό γιατί,δ-σο ἰσχύει τό σύστημα τῆς ἀπάνθρωπης "κοινωνικοποίησης"στίς φυλακές ὁ κάθε ἕνας πού καταφέρνει νά κρατηθεῖ ὀρθι ος καί ἀξιοπρεπής μέσα σ'αὐτό,καί λόγω τῆς ἔλλειψης μιᾶς ἐπαναστατικῆς ἰδεολογίας πού θά τοῦ ἐπιτρέπει νά ἑρμηνεύει σωστά τήν ὑπόθεση,βλέπει σάν μοναδική διέξοδο καί ἐπιβεβαίωση τῆς ἀτομικότητάς του τήν συνέχιση τῆς δραστηριότητας δπως καί πρίν. Μέ αὐτή τήν ἔννοια εἶναι που τό σύστημα τῶν φυλακῶν δέν μπορεῖ νά"σωφρονίσει"."Ενα ἐπαναστατικό κίνημα τῶν φυλακισμένων δμως δίνει στό καθένα μιά διαφορετική προοπτική,μιά προ-οπτική πού δέν ἔχει σχέση μέ τήν προσωπική του τυφλή ἀντίθεση στά πάντα δπως πρίν,ἀλλά μέ τήν συγκεκ ριμένη συνειδητή πάλη ἐνάντια στήν καπιταλιστική κοινωνία.Μιά πάλη πού δημιουργεῖ ἀλλά καί προυποθέτει ἐπα ναστατική συνείδηση.Καί δποιος ἀποκ τάει τέτοια συνείδηση θά προβιβά-ζεται (ή θά ὑποβιβάζεται."Οπως τό πάρει κανείς,ἐδῶ ἀκόμη τά πράγματα εἶναι λίγο μπερδεμένα).'Από "κακο ποιός" θά γίνεται "τρομοκράτης".

ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ: ΑΜΠΩΤΙΣ Η ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ

Μέ τό ξεκίνημα τῆς φετεινῆς χρονιᾶς, γίναμε ὅλοι μάρτυρες ἑνός πρωτοφανέρωτου - γιά τά μεταπολιτευτικά δεδομένα - κύματος κρατικῆς τρομοκρατίας. Στήν ἀρχή εἴχαμε τίς μαζικές συλλήψεις ἀγωνιστῶν, μέ πρόσχημα τίς ἀνακρίσεις γύρω ἀπό τήν ὑπόθεση Πέτρου - Σταμούλη. Στή συνέχεια καί ἐνῶ δέν πέρασε καλά-καλά ἕνας μήνας, ἦρθαν οἱ ἀπανωτές "ἐξαρθρώσεις" τριῶν "τρομοκρατικῶν" ὁμάδων, "ἐξαρθρώσεις" πού βρέθηκαν στό κέντρο τῆς ἐπικαιρότητας γιά περισσότερο ἀπό τρεῖς βδομάδες, ἐπισκιάζοντας κάθε ἄλλο θέμα, εἴτε τά γεγονότα τοῦ 'Ιράν ἦταν αὐτό, εἴτε τό ἅλμα τοῦ Καραμανλῆ γιά προεδροποίηση.

Καί εἶναι ἀξιοπρόσεκτο, πώς γιά πρώτη φορά καί ἡ "δημοκρατική" κοινή γνώμη καί τά κυβερνητικά μέσα ἐνημέρωσης (τύπος καί κρατικός μηχανισμός) συμφωνοῦσαν γιά τήν ἔκταση πού πρέπει νά δοθεῖ στό θέμα. Κάτι παρόμοιο σπάνια συνέβαινε μέχρι σήμερα γιά τέτοιου εἴδους θέματα,και γι αὐτό δέν πρέπει νά περάσει ἀπαρατήρητο.

Μετά τήν τρομοκρατολογία σέ κεντρικό ἐπίπεδο, πού ἀφοροῦσε πολύ σοβαρά θέματα(μέχρι καί ἡ γεωλογική δομή τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου κινδύνευσε ν' ἀλλοιωθεῖ μέ τήν ἀπειλή τῆς ἐξαφάνισης ὁλόκληρων νησιῶν ἀπό τόν χάρτη) περάσαμε στήν μαζική "ἐξάρθρωση" συμμοριῶν δευτέρας κατηγορίας, σέ πανελλαδικό ἐπίπεδο: ἀναρχικοί καί τρομοκράτες μέ μακρυά μαλλιά, μέ ἀναρχικά βιβλία,πού σχίζουν ἀπουσιολόγια,πού ἀποπλανοῦν κορίτσια, πού βλάπτουν τά χρηστά ἤθη τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, συλλαμβάνονται ἀπ'ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδας, πρίν ξεκινήσουν τήν τρομοκρατική τους δραστηριότητα γιά τά καλά, καί μετατρέψουν τήν παραδεισένια μας κοινωνία σέ κόλαση. Ἡ ἀναρχική τρομοκρατία φαίνεται νά δέχεται τρομερά πλήγματα - πρίν κάν προλάβει νά ἐκδηλωθεῖ - στήν 'Ιστιαία, στή Χαλκίδα, στήν Καβάλα.

Πέρα ἀπό τό γελοῖο τῆς ὑπόθεσης, μέ τήν πρώτη ματιά μπορεῖ κανείς νά δεῖ ὅτι πρόκειται γιά μιά καλά σχεδιασμένη καί προσεκτικά ἐφαρμοσμένη ἐπιχείρηση τῶν κρατικῶν κατασταλτικῶν μηχανισμῶν.

Στή πρώτη φάση τό κλίμα πού ἐπιδιώκουν νά ἐπιβάλλουν δημιουργεῖται στό κεντρικό πολιτικό ἐπίπεδο μέ τίς μεγάλες "ἐπιτυχίες" τῶν ἀρχῶν ἀσφαλείας, πού πρόλαβαν δῆθεν ἐν τῇ γεννέσει τους τίς θεαματικές ἐνέργειες πού θ'ἀποσταθεροποιοῦσαν τήν πολιτική ζωή τῆς χώρας καί θά ὑπονόμευαν τά θεμέλια τῆς δημοκρατίας. Στή δεύτερη φάση, τό κλίμα αὐτό διαχέεται περιφερειακά καί φθάνει σέ κάθε γωνιά καί περιοχή τῆς Ἑλλάδας μέ τήν ἐξουδετέρωση ἐκείνων τῶν στοιχείων πού θά ἀποδιάρθρωναν τήν κοινωνική ζωή τοῦ τόπου καί θά σκόρπιζαν τή σύγχιση, τήν παρακμή καί τήν ἀνασφάλεια στούς καλούς νοικοκυραίους τῆς περιοχῆς.

Ἔτσι ἡ δίωξη τῶν "τρομοκρατῶν" περνάει ἀπό τά ὅρια τῆς μακρυνῆς καί ἄσχετης ἀπό τήν καθημερινή ζωή, μυθολογίας πού ἀφοράει ὁρισμένους ὑπουργούς καί ὁρισμένα μυθικά πρόσωπα "ἀναρχικῶν" καί τείνει νά γίνει στοιχεῖο τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν ἁπλῶν ἀν-

θρώπων μιᾶς καί πάντα ἀνάμεσά μας ἐλλοχεύει ἕνας τρομοκράτης ἕτοιμος νά "σχίσει τά ἀπουσιολόγια" δηλ. νά ἀρνηθεῖ τούς κανόνες ὑποταγῆς στό σύστημα, καί νά προπαγανδίσει ἰδέες ἀμφισβήτησης καί ἐξέγερσης. Καί ἄν μέχρι πρίν ἀπό λίγα χρόνια αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ ἐνέργειες καί οἱ ἰδέες ἔμεναν περιθωριακές καί διασπασμένες, χωρίς νά τολμοῦν νά παρουσιαστοῦν στά φανερά πρός τά ἔξω, σήμερα φαίνονται νά γίνονται ἀποδεκτές ἀπό ὅλο καί περισσότερο κόσμο καί ειδικώτερα ἀπό ἕνα κομμάτι τῆς νεολαίας πού καθε μέρα γίνεται καί μεγαλύτερο.

'Ενῶ λοιπόν βλέπουμε ἀπό τή μιά μεριά νά πληθαίνουν ἐκεῖνοι πού σάν μόνη ἀντιμετώπιση τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητας ἐπιλέγουν τήν ἄρνησή της, ἀπό τήν ἄλλη βλέπουμε τό κράτος νά ἀναγάγει αὐτούς πού μέχρι χθές ἦταν "ἀπροσάρμοστοι", "ἀνώριμοι", κωλόπαιδα" κλπ, σέ τρομοκράτες ὁλκῆς. Δημιουργιέται ἔτσι μιά ἐκ τῶν πραγμάτων ὁριοθέτηση τῶν κοινωνικῶν ἀντιλήψεων κι ἐνεργειῶν , μιά ὁριοθέτηση πού ξεχωρίζει τούς νομιμόφρονες ἀπό τούς "τρομοκράτες" μέ καινούργια κριτήρια πού μέχρι τώρα δέν ἴσχυαν. 'Ο παλιός διαχωρισμός ἀνάμεσα σέ ἐθνικόφρονες καί ἀριστερούς, φαίνεται νά ἐξαφανίζεται ἤ τουλάχιστον περνάει σέ δεύτερη μοίρα, ἐνῶ ὁ κύριος διαχωρισμός τώρα πιά πάει νά γίνει ἀνάμεσα σέ "ἀναρχικούς τρομοκράτες" καί σέ "δημοκρατικούς πολίτες. Στήν ἀλλαγή τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς δηλαδή, ἀντίστοιχεῖ μιά ἀλλαγή στήν συμπεριφορά τῶν κρατικῶν μηχανισμῶν.

Πολλοί βέβαια ἔχουν διαφορετική ἀντίληψη ἀπό αὐτήν πού ἀναφέραμε παραπάνω. Καί οἱ διαφορές γιά ἐκτιμήσεις τέ-τοιων γεγονότων, ὅπως εἶναι ἡ μορφή πού παίρνει ἡ κρατική τρομοκρατία, ἔχουν μιά ἰδιαίτερη σημασία γιατί ἀπ'αὐτές τίς διαφορές προκύπτει καί ὁ διαφορετικός τρόπος μέ τόν ὁποῖο ὁ καθένας ἀγωνίζεται ἐνάντια στήν κρατική τρομοκρατία.

Ετσι γιά παράδειγμα ὑπάρχει μιά ἄποψη σύμφωνα μέ τήν ὁποία, ὅλες οἱ ἐνέργειες τῆς ἀσφάλειας αὐτόν τόν καιρό δέ ἔχουν ἄλλο σκοπό παρά νά διασκεδάσουν τίς ἐντυπώσεις πού δημιουργήθηκαν σέ βάρος της ἀπό τήν ἀδυναμία της νά βρεῖ τούς ἐκτελεστές τῶν Πέτρου - Σταμούλη. Αὐτή ἡ δεξιά ἄποψη πού εἶναι ταυτόχρονα καί "ἀριστερή" γιατί θεωρεῖ τήν ἐνέργεια τῆς "I7 Νοέμβρη" σάν κεντρικό γεγονός, καί ὄχι περιθωριακό ὅπως πραγματικά εἶναι, ἄν ἐπικρατοῦσε στό κίνημα, θά ὁδηγοῦσε τελικά στήν ἀδυναμία νά δημιουργηθεῖ ἕνα κίνημα ἐνάντια στήν κρατική τρομοκρατία. Αὐτό γιατί, δέν μπορεῖς πραγματικά ν'ἀναπτύξεις ἕνα τέτοιο κίνημα, ὅταν προσπαθεῖς νά ἑρμηνεύσεις τη κρατική τρομοκρατία, ὄχι μέ βάση τή σύγκρουση κράτους - μαζικοῦ κινήματος, ἀλλά μέ βάση τήν ψυχολογική κατάσταση τῶν στελεχῶν ἤ τό πληγμένο γόητρο τοῦ ἴδιου τού κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Τό ἴδιο ἀποτέλεσμα θά εἶχε βέβαια καί ἡ ἄποψη τοῦ ΠΑΣΟΚ ἄν ἐπικρατοῦσε. Ἄποψη σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὅλο τό πρόβλημα ἔγκειται στήν προσπάθεια προσεταιρισμοῦ τῆς ἐκλογικῆς πελατείας τῆς Εθνικῆς Παράταξης ἀπό τή Νέα Δημοκρατία, πράγμα πού προσπαθοῦν ὁ Καραμανλῆς καί οἱ διάδοχοί του νά τό πετύχουν, ἐπισείοντας τό φόβητρο τῆς τρομοκρατίας πού χωρίς αὐτούς θά αναπτύσσονταν ἀπειλιτικά . Ετσι μ'αὐτή τή λογική, τό κύριο βάρος τοῦ ἀγώνα ἐνάντια στή τρομοκρατία δέν πέφτει στήν καταγγελία της καί τήν κινητοποίηση, ἀλλά στήν ἐνδυνάμωση τοῦ ΠΑΣΟΚ πού ὅταν γίνει κυβέρνηση θά λύσει τό πρόβλημα γιά τά καλά.

'Εκτός ὅμως ἀπ'αὐτές τίς δυό ἀπόψεις, πού δέν ἔχουν ἄλλωστε καί καμμιά οὐσιαστική στό χῶρο τῶν δυνάμεων πού ἀγωνίζονται ἐνεργά ἐνάντια στήν κρατική τρομοκρατία, ὑπάρχει καί μιά ἄλλη. Ἐκείνη πού ὑποστηρίζει ότι πίσω ἀπό ὅλη αὐτά βρίσκεται ἡ προσπάθεια τῆς δεξιᾶς καί τοῦ κράτους νά περιορίσουν τά δικαιώματα τῶν 'Ελλήνων "πολιτῶν" κατά τέτοιο τρόπο πού νά ἐπιτρέπει στίς δυνάμεις τῆς συντήρησης νά διαιωνίζουν τήν κυριαρχία τους. Ἔτσι ἡ τρομοκρατία πού ἀσκεῖται σέ βάρος ὁρισμένων ἀνθρώπων πού σήμερα εἶναι λιγοστοί ἀριθμητικά καί ἀδύναμοι πολιτικά, αὔριο θά ἐπεκταθεῖ καί στούς ὑπόλοιπους, ἐξαφανίζοντας τό δικαίωμα γιά ἐλεύθερη ἔκφραση καί καταργῶντας τίς πολιτικές ἐλευθερίες. Γι'αὐτό ὁ καλύτερος τρόπος ν'ἀντιμετωπιστεῖ ἡ τρομοκρατία -πιστεύει αὐτή ἡ ἄποψη - εἶναι ἡ δημιουργία ἑνός πλατιοῦ λαϊκοῦ μέτωπου πού θά ὑπερασπίζει τίς δημοκρατικές ἐλευθερίες. Νά ὅμως πού τά γεγονότα δέν φαίνεται νά συμφωνοῦν μαζί της. Ἄς τά πάρουμε ἀπό τήν ἀρχή.

Τι χτυπαει η τρομοκρατια

Τό κύμα τῆς κρατικῆς τρομοκρατίας ἐμφανίστηκε ὄχι σέ ἀνύποπτο χρόνο, ἀλλά ἀντίθετα στήν πιό σημαδιακή στιγμή. Αμέσως μετά τίς φοιτητικές καταλήψεις, ἕνα γεγονός πού ὑπῆρξε τεράστιας σημασίας γιά τήν μεταπολιτευτική 'Ελλάδα. Στίς καταλήψεις ἔγιναν πολλά σημαντικά πράγματα. Ἐκεῖ εἴδαμε γιά πρώτη φορά νά ἐμφανίζεται μιά ἄκρα ἀριστερά πού δέν ἦταν ὅπως πρίν, ἕνα ἀπλό συνοθύλευμα γνωμῶν καί ἀπό-ψεων, ἀλλά μιά πολιτική δύναμη μέ κοινωνικό ἔρεισμα.

'Εκτός ἀπ'αὐτό, οἱ καταλήψεις ἦταν ἡ πρώτη καί κεντρική ἀντιπαράθεση μέ τό κράτος, ἑνός κινήματος τῆς νεολαίας πού ὅπως ὅλα δείχνουν γεννιέται μέσα στούς ἐκπαιδευτικούς μηχανισμούς, ἀλλά καί ἔξω ἀπό αὐτούς, σαύ ἀντίδραση στή κοινωνική ὑποβάθμιση καί τήν προλεταριοποίηση πρός τήν ὁποία τό σύστημα ὠθεῖ τή νεολαία. Ἔχουμε δηλ. ἕνα κίνημα μέ καινούργια ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά, πού γιά πρώτη φορά σπάει τό φράγμα τῆς ἐθνικῆς ἑνότητας, καί τό κυριώτερο, ἀναγκάζει τόν Καραμανλῆ νά δεχθεῖ τήν πρώτη του ἧττα ἀπό τό 1974 κι ἐδῶ ὅταν οἱ καταλήψεις παιρνουν μιά κεντρικότητα στή πολιτική συγκυρία, ὁ Καραμανλῆς πανικόβλητος ὑποχωρεῖ κι προσπαθεῖ νά ἀποτρέψει τό μεγάλο κίνδυνο πού εἶναι, ἡ συγκέντρωση γύρω ἀπ'αὐτό τό νέο κίνημα ὅλης τῆς συσσωρευμένης κοινωνικῆς δυσαρέσκειας. Ἔτσι ἐνῶ ὑποχωρεῖ σ'ἕνα ἐπίπεδο, ἐπιτίθεται σέ ἄλλο

ΛΕΥΤΕΡΙΑ
στους ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ
ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
ΓΗΠΕΔΟ ΣΠΟΡΤΙΓΚ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΡΤΗ 6 μ.μ.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ:
Λουκ. ΚΗΛΑΗΔΟΝΗΣ - ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ - Βασ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - Δημ. ΠΟΥΛΙΚΑΚΟΣ - Π. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ - ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ - ΣΩΚΡΑΤΕΣ

ομαδα πρωτοβουλιας εναντια στην τρομοκρατια

Μέ τήν "ἀντιτρομοκρατική" ὑστερία πού ἐξαπολύει, ἐπιδιώκει δυό πράγματα:

Πρῶτα νά καταστείλει αὐτό τό κίνημα χτυπώντας το μέ σκοπό νά τό βυθίσει σέ σύγχιση καί νά τό περιορίσει σέ ἄμυνα. Δεύτερον, νά τό ἀποκόψει ἀπό τά ὑπόλοιπα κοινωνικά κινήματα πού γιά τήν ὥρα ὑστεροῦν σέ δυναμισμό ἀπέναντί του, ἀλλά πού στήν ἐπαφή τους μ'αὐτό μποροῦν νά ἐπηρεασθοῦν ἄμεσα, μέ προοπτική νά γίνουν στήν ἀμέσως ἐπόμενη φάση, τό ἴδιο ἐπικίνδυνα.

Τόσο ὁ πρῶτος, ὅσο καί ὁ δεύτερος στόχος μποροῦν νά πραγματοποιηθοῦν μέ τήν ἐμπέδωση τῆς κατάστασης πού τήν ὀνομάζουμε ποινικοποίηση τῶν πολιτικῶν φρονημάτων. Δηλαδή τό νά μπορεῖ τό κράτος νά φυλακίζει κάποιον μόνο καί μόνο γιά τίς ἰδέες του ἤ τά βιβλία πού ἔχει στό σπίτι του. Οταν θά ἔχει καταφέρει νά ἐπιβάλλει στήν κοινή γνώμη τή ἐντύπωση ὅτι μακρυμάλλης ἴσον ὕποπτος καί ὅταν τά κριτήρια γιά τό ἄν εἶσαι τρομοκράτης ἤ ὄχι εἶναι τό κατά πόσον διάγεις βίον ἐνάρετον καί χρηστόν, τότε θά συλλαμβάνει ἀδιαμαρτύρητα ὅποιον θέλει. Ἔτσι θά μπορεῖ νά τρομοκρατεῖ, νά ἀποστελεχώνει καί νά ἀδρανοποιεῖ τό κίνημα πού ἀπειλεῖ σήμερα τήν πολιτική καί κοινωνική κυριαρχία τοῦ κεφάλαιου.

Γι'αὐτό ἄλλωστε καί οἱ προσπάθειες τοῦ κράτους γιά τό στήσιμο τῶν σκευωριῶν δέν ἤτανε "ἄρτιες". Ἡ κοινή γνώμη ἔπρεπε νά ἐθιστεῖ στό νά ἀποδέχεται παραβιάσεις ἀκόμα καί τῶν ἀστικῶν συνταγματικῶν κανόνων, καθώς καί παραβιάσεις σέ βάρος τῆς πιό στοιχειώδους λογικῆς, ἀλλιῶς ὅλη ἡ ἐπιχείρηση δέν θἄχε νόημα. Η "ἀντιτρομοκρατία" εἶχε ἄλλωστε ἕνα συγκεκριμένο μύνημα, ἐκτός ἀπό τόν ἐθισμό τῆς κοινῆς γνώμης: ἕνα μύνημα πού ἀπευθυνότανε πρός τόν καθένα πού νοιώθει τήν ἀνάγκη νά ἐκφράσει ἔμπρακτα τήν ἀντίθεσή του στήν καπιταλιστική ἐκμετάλλευση: "Αὐτή μπορεῖ νἄναι καί ἡ δική σου κατάληξη."

Ὅσο γιά τόν χῶρο πού ἁπλώθηκε ἡ τρομοκρατική ἐπίθεση τοῦ κράτους, οὔτε κι αὐτός ἤτανε τυχαῖος. Ἡ τρομοκρατία δέν σκόπευε μόνο στο φοιτητικό κίνημα. Αὐτό δέν ἤταν παρά ἡ πρώτη ἔκφραση τοῦ καινούργιου κινήματος ἀμφισβήτησης πού γεννιέται στή χώρα μας. Πέρα ὅμως ἀπό τόν φοιτητικό χῶρο πού γιά λόγους ἱστορικῆς ἀνάπτυξης καί γιά λόγους πολιτικῆς συγκρότησης, μπόρεσε νά τό ἐκφράσει πρῶτος, ὑπάρχει μιά νεολαία διάσπαρτη σέ σχολεῖα κι ἐργοστάσια πού ἀντιμετωπίζει καθημερινά μιά σκληρή πραγματικότητα καί μιά ἀπάνθρωπη ἐκμετάλλευση καί πού φυσικά βαδίζει πρός τήν διαμόρφωση ἑνός κινήματος ἀκόμα πιό ριζοσπαστικοῦ καί δυναμικοῦ ἀπό τό φοιτητικό. Ἄλλωστε, αὐτό τό κίνημα ὑπάρχει σέ ἐμβρυώδη μορφή, μέ τήν τάση γιά ἄμεση ἀντιπαράθεση μέ τό κράτος στόν δρόμο, πού παρατηριόταν σέ πολύ κόσμο πρίν τίς καταλήψεις, καί πού ἐν μέρει συνέτεινε στό νά δημιουργηθεῖ εὐνοϊκό κλίμα γιά νά πραγματοποιηθοῦν.

Ἄν ἀφαιρέσουμε τόν μόνιμο καί μεγαλύτερο φόβο τοῦ κεφάλαιου, δηλ. τό ἐργατικό κίνημα, εἶναι τό κίνημα τῆς νεολαίας πού θέλει νά προλάβει σήμερα τό κράτος, τώρα μάλιστα πού δεν ἔχει ἀκόμα ἀναπτυχθεῖ καί βρίσκεται στά πρῶτα του βήματα. Τό πόσο αὐτό τό "ἐν δυνάμει" κίνημα, ἄν μάλιστα τό συνδυάσουμε καί μέ τό φοιτητικό πού ἤδη ὑπάρχει εἶναι σημαντικό, τό φανερώνει ἡ ἔκταση πού ἔδωσαν ὅλα τά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης στά τελευταῖα "ἀντιτρομοκρατικά" - τρομοκρατικά περιστατικά.

Ἀπό τή μεριά τοῦ κράτους, φάνηκε καθαρά ὅτι ἡ ἐμπέδωση τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ μέ τίς τελευταῖες πολιτικές ἐξελίξεις εἶναι ἄρρηκτα δεμένη μέ τήν τρομοκρατική ἐπίθεση ἐναντίον τῶν δυνάμεων πού βρίσκονται ἔξω ἀπό τίς κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Καί οἱ δυνάμεις αὐτές δέν εἶναι ἄλλες ἀπό ἐκεῖνα τά μαζικά κοινωνικά κινήματα πού δέν συγκρούονται μόνο μέ τήν δεξιά, ἀλλά καί μέ τίς καπιταλιστικές δομές.

Βέβαια τό νά ὑποστηρίξει κανείς ὅτι ἡ νέα τρομοκρατική κρατική ἐκστρατεία σκόπευε μόνο αὐτό τό κίνημα καί τίποτε ἄλλο, θἄναι λάθος. Στή προοπτική της βρίσκεται ἡ δημιουργία τοῦ ἰσχυροῦ μοντέρνου κράτους μέ τό ὁλοκληρωτικό καθεστώς "κοινοβουλευτικοῦ" τύπου, πού κάθε ἐνέργεια πού θά ξεπερνάει τά ὅρια ἀνοχῆς τοῦ κεφάλαιου καί πού θά ἐκφράζει τήν ταξική πάλη με ἀνταγωνιστικό τρόπο, θά θεωρεῖται τρομοκρατική. Ὅμως ἔχει σημασία νά ξέρουμε πώς αὐτό τό κράτος δέν μπορεῖ νά φτιαχτεῖ πάνω στά συντρίμμια τῶν γενικῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν ἀλλά μόνο πάνω στά συντρίμμια τῶν πραγματικά ἀνατρεπτικῶν κοινωνικῶν κινημάτων, μόλις καταφέρει νά τά ὑποτάξει.

Ἐκτός ὅμως ἀπό τό κράτος οἱ δυνάμεις καί ὁ τύπος τῆς "δημοκρατικῆς" ἀντιπολίτευσης, ἀντιμετώπισαν κι αὐτοί τήν "ἀντιτρομοκρατική" ὑστερία τῆς κυβέρνησης Καραμανλῆ σάν κεντρικό θέμα, κάτι πού δέν ἔκαναν παλιότερα. Τό γεγονός εἶναι εὔγλωττο ἀπό μόνο του γιατί φανερώνει οτι ὑπάρχει κάτι πού ἀναγκάζει ὅλους αὐτούς νά πάρουν θέση. Αὐτό τό κάτι εἶναι ἡ ὕπαρξη τοῦ νέου κινήματος. Ὅταν τά κόμματα τῆς "ἀριστερᾶς" καί ὁ "δημοκρατικός" τύπος γνωρίζουν ὅτι τώρα πιά ὑπάρχει ἕνα κίνημα πού ὅτι καί νά κάνουν, αὐτό ἀκόμα καί μόνο του θά ἀντισταθεῖ στήν κρατική τρομοκρατία, ἀναγκάζονται νά συρθοῦν κι αὐτοί ἀπό πίσω του, γιά νά διατηρήσουν μιά ἐπίφαση δημοκρατικότητας καί γιά νά προσπαθήσουν ἄν γίνε-

ται νά τό φέρουν στα δικά
τους μέτρα.

Τό γεγονός ὅμως καθ'ἑαυτό
παραμένει θετικότατο, γιατί
φανερώνει ὅτι κάτι ἔχει ἀλλά
ξει ἀπό τόν καιρό πού ὁ Φ.κι
ἡ Σ. Κυρίτση καί ὁ Γ. Σκανδά
λης ἐξοντώνονταν στήν κυριο-
λεξία, χωρίς νά ἀντιδράσει
κανείς. Τότε ὅμως δέν ὑπῆρχε
οὔτε τό ἔμβρυο τοῦ νέου κινή
ματος, κι ἔτσι ἡ "δημοκρατι-
κή" ἀντιπολίτευση δέν ἦταν ἀ
ναγκασμένη νά πάρει θέση.

Η αντισταση στην κρατικη τρομοκρατια

Γίνεται φανερό λοιπόν ὅτι
στόχος τῆς κρατικῆς τρομοκρα
τίας δέν εἶναι κάποιος ἀφηρη
μένος "πολίτης", ἀλλά εἶναι
οἱ ἀγωνιστές πού μάλλον ἀρνι
οῦνται τήν ἰδιότητα τοῦ"πολί
τη" πού τούς περιορίζει στόν
ρόλο τοῦ παθητικοῦ ψηφοφόρου
καί θεατή τῶν δρωμένων τῆς
πολιτικῆς σκηνῆς, καί πού
προτιμοῦν νά γίνουν αὐτοί οἱ
ἄμεσοι πρωταγωνιστές τῶν δια
δραματιζόμενων μές στούς κοι
νωνικούς τους χώρους, ἀλλά
καί στό γενικό πολιτικό ἐπί
πεδο. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος
γιά τόν ὁποῖο γίνονται στό -
χοι τῆς κρατικῆς τρομοκρατί-
ας. Γι'αὐτό καί μιά πετυχημέ
νη καμπάνια ἐνάντιά της δέν
μπορεῖ νά γίνει στό ὄνομα τῶν
ἀφηρημένων δημοκρατικῶν δι -
καιωμάτων, ἀλλά μόνο στό ὄνο
μα τῆς ὑπεράσπισης ἑνός νέου
κοινωνικοῦ κινήματος.

Γιατί ἐκεῖνο πού μπορεῖ ν'
ἀνατρέφει ὅλο τό σημερινό κλί
μα δέν εἶναι μιά πλαδαρή ἑνό
τητα ὅλων τῶν "ἀντικαραμανλι -
κῶν"δυνάμεων, ἀπό τό ΚΟΔΗΣΟ
ὥς τά φρηκιά , πού δέν θά
μπορεῖ νά προχωρήσει πέρα ἀ-
πό τό ἐπίπεδο τῶν διακηρύξε-
ων καί τῶν ἐκκλήσεων (χωρίς
αὐτό βέβαια νά σημαίνει πώς
κι αὐτές δέν εἶναι ἀπαραίτη-
τες), ἀλλά μιά ἀγωνιστική κι
νητοποίηση στήν βάση τῆς ὑ-
περάσπισης ἐκείνου πού πραγ-
ματικά χτυπιέται, δηλ.τοῦ νέ
ου ἀντικαπιταλιστικοῦ κινήμα
τος. 'Ακόμη κι ἄν αὐτή φαίνε
ται μειοψηφική, στήν πραγμα-
τικότητα ἡ δυναμική της ξεπε
ρνάει τά στενά ἀριθμητικά
της πλαίσια κι ἐκφράζει πολύ
περισσότερο τήν κοινωνική
πραγματικότητα ἀπό ὅτι μιά
πιό πλατειά ἑνότητα τῶν "δη-
μοκρατικῶν" δυνάμεων, τελεί-
ως ἀδρανής καί σέ ἀποσύνθεση

Ἄλλωστε αὐτό τό κίνημα,μό
νο ὅταν σταθεῖ στά πόδια του
αὐτοδύναμα, θά ὑποχρεώσει καί
τίς ὑπόλοιπες δυνάμεις νά
τό ἀκολουθήσουν στόν ἀγώνα
του ἐνάντια στήν κρατική τρο
μοκρατία, καί μόνο τότε θά
μπορέσει νά δημιουργηθεῖ αὐ-
τή ἡ πλατειά λαϊκή ἑνότητα.
Πιό χαρακτηριστικό παράδειγ-
μα γι αὐτό, εἶναι ἡ ἀντιτρο-
μοκρατική διαδήλωση πού ἔκα-
νε τό φοιτητικό κίνημα.Παρ'ὅ
τι ξεκίναγε καί τελείωνε μό
νο σ'ἕναν κοινωνικό χῶρο(τό
πανεπιστήμιο), ἐπειδή αὐτός
ὁ χῶρος ἦταν ὁ πιό ἐνεργοποι
ημένος καί ὁ πιό συγκροτημέ-
νος πολιτικά, τά ἀποτελέσμα-
τα ἦταν καταπληκτικά.Αὐτό βέ
βαια ὀφείλεται καί στή τάση
τοῦ νέου φ.κ. καί ὅλων ὅσων
βρίσκονται πέρα ἀπό τίς ἡγε-
τικές παρατάξεις, πού ἦταν
ἀποφασισμένοι νά προχωρήσουν
ἔστω καί μόνοι τους. Αφοῦ ὅ-
μως ξεκίνησαγ στή συνέχεια ἀ
ναγκάστηκαν νά τούς ἀκολουθή
σουν καί οἱ μεγάλες παρατά -
ξεις καί μετά ἀναγκάστηκε
μέ τή σειρά του καί τό κρά-
τος νά ὑποχωρήσει.

'Η ἐκδήλωση τοῦ φ.κ. ἦταν
ὁ πρῶτος σκόπελος πού πάνω
του ἔσπασε τό κύμα τῆς κρατι
κῆς τρομοκρατίας. Στή συνέ -
χεια, ἡ τρομοκρατική παλίρ -
ροια ἄρχισε νά ὑποχωρεῖ. Δέν
"ἐξαρθρώθηκαν" νέες "συμμορί
ες", μερικές σκευωρίες κατέρ
ρευσαν καί τό κλίμα ἄλλαξε ρι
ζικά.

Τώρα τό κράτος φαίνεται νά
ρίχνει σ'αὐτή τή φάση τό βά-
ρος του στήν προσπάθεια ὄχι νά
φτιάξει νέες σκευωρίες, ἀλλά
νά στηρίξει ὅσες παλιές τοῦ
ἀπόμειναν. Ὅλα αὐτά βέβαια
δέν ὀφείλονται σέ μιά πετυχη
μένη μπλόφα τῶν δυνάμεων τοῦ
νέου φ.κ. ἀλλά στή σωστή πο-
λιτική τους ἐπιλογή νά στηρι
χτοῦν στίς δυνάμεις ἐκεῖνες
πού μποροῦν νά ἐνεργοποιηθοῦν
ἐνάντια στό κράτος σ'αὐτή τή
φάση. Στηριζόμενοι ὅμως σ'αὐ
τές τίς δυνάμεις κέρδισαν καί
τίς ὑπόλοιπες,πού σέ ὁποιαδή
ποτε ἄλλη περίπτωση, θά ἀρ -
κοῦνταν σέ μιά ἄχρωμη καταγ-
γελία τῆς τρομοκρατίας " ἀπό
ὅπου κι ἄν προέρχεται".

Τό νέο κίνημα μπορεῖ ν'ἀ-
τενίζει τό μέλλον μ'αἰσιοδο-
ξία. Στίς σημερινές συνθῆκες
τό νά λές ὅτι ἡ τρομοκρατία
δέν θά περάσει, δέν εἶναι μιά
ἁπλή συνθηματολογική διακήρυ
ξη. 'Η ἱστορική ἐμπειρία τῶν
μαζικῶν ἀγώνων μᾶς δείχνει ὅ
τι ἡ κρατική τρομοκρατία πε-
τυχαίνει τούς σκοπούς της μό
νο ὅταν βρίσκει ἕνα κίνημα σέ
κάμψη, ἕνα κίνημα ἀποδυναμω-
μένο. 'Αντίθετα, ἄν ἔχει νά
ἀντιμετωπίσει ἕνα κίνημα πού
βρίσκεται σέ ἄνοδο, πού ὁ δυ
ναμισμός του δέν ἔχει σπατα-
ληθεῖ σέ ἀγῶνες δίχως νόημα,
τότε τ'ἀποτελέσματα τῆς κρα-
τικῆς τρομοκρατίας εἶναι μη-
δαμινά. Αὐτό μπορεῖ νά συμβ-
εῖ καί στήν 'Ελλάδα σήμερα.

ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ των: Κυριτση, Μοιρα, Μπου κετσιδη απο τις 25/3/80 για συμπαρασταση στι γυναικες και για αλλους λογους

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η παλη εναντια στην τρομοκρατια

Οἱ πρῶτες προσπάθειες γιά νά ὑπάρξει μιά ἀπάντηση στήν κρατική τρομοκρατία στή θεσσαλονίκη ξεκινᾶνε ἀπό πολύ παλιά, ἀπ'τό Ι977. Τότε, μετά τή δίκη τῶν διαδηλωτῶν πού πιάστηκαν στήν πορεία διαμαρτυρίας γιά τή δολοφονία τῶν 3 τῆς RAF, δημιουργήθηκε ἡ "Επιτροπή ἐνάντια στήν τρομοκρατική ἐπίθεση τῆς κυβέρνησης" πού κινήθηκε κύρια σ'ἕνα ἐπίπεδο ἐνημέρωσης καί συμπαράστασης σέ δίκες μέ ἀφίσσες, προκυρήξεις, μιά μπροσούρα, μερικές συγκεντρώσεις στό πανεπιστήμιο.

"Ομως σ'ὅλη αὐτή τή περίοδο, ἡ προσπάθεια αὐτή ἔμεινε περιθωριακή καθώς οἱ δυνάμεις πού θά τή στήριζαν, ἡ ἄκρα ἀριστερά, ἦταν ἐλάχιστα ἀναπτυγμένη ἐδῶ.

"Ετσι ἡ καμπάνια πού ἔγινε ἀργότερα γιά τό Σερίφη, δέν εἶχε οὔτε τήν ἔκταση, οὔτε τήν ἔνταση πού πῆρε στήν Αθήνα, ἄν κι ἔγιναν ἀρκετά πράγματα (πάλι στό ἐπίπεδο τῆς ἐνημέρωσης) καί συσπειρώθηκε ἕνας κάποιος κόσμος, δέν ἔφτασε νά δημιουργήσει ἕνα πραγματικό κίνημα.

1. Η γεννηση ενος κινηματος

'Η κατάσταση ἄρχισε ν'ἀλλάζει ἀπό πέρσυ, μέ τήν ἐμφάνιση καί τήν ἀνάπτυξη τοῦ ρεύματος τῶν αὐτόνομων στό πανεπιστήμιο.

'Απ'τήν πρώτη στιγμή ἦταν καθαρό ὅτι ἡ ὑπόθεση τῆς τρομοκρατίας ἦταν ὑπόθεση αὐτοῦ τοῦ ρεύματος, κι ἀκόμα περισσότερο, ἦταν πόλος συσπείρωσης κι ἀντιπαράθεσής του μέ τούς Κνίτες καί τούς ὑπόλοιπους. Κι αὐτό φαινόταν τόσο στίς συζητήσεις ὅσο καί στήν πρός τά ἔξω ἔκφραση, τά συνθήματα, τίς ἀφίσσες, τίς προκυρήξεις κλπ, πού ὑπογράφονταν ἀπ'τίς διάφορες ὁμάδες πού δημιουργοῦνταν.

"Ετσι ἡ ἀνάγκη νά πιαστεῖ τό ζήτημα τῆς τρομοκρατίας σάν κεντρικό καί γύρω ἀπ'αὐτό νά ὑπάρξουν κινητοποιήσεις ἦταν ἔντονη ἀπ'τήν ἀρχή τῆς χρονιᾶς φέτος.

Τόν 'Οχτώβρη τοῦ'79 ἔγινε μιά συγκέντρωση στή ΦΜΣ γιά τούς Κυρίτσηδες ἀπό μιά ὁμάδα συμπαράστασης, καί παίχτηκε τό φιλμ "Φυλακές Αττικα"Η συγκέντρωση ἐξελίχτηκε αὐθόρμητα σέ πορεία στή πόλη, στίς ΙΙτό βράδυ.

Τό Νοέμβρη-Δεκέμβρη ἡ ἔνταση στό φοιτητικό δέν ἄφησε νά γίνουν ἰδιαίτερες κινητοποίησεις γιά τήν τρομοκρατία Ομως ἡ κυριαρχία τῶν συνθημάτων ἐνάντια στό κράτος καί τήν τρομοκρατία του στά μπλοκ τῶν αὐτόνομων, τό πέρασμα δηλ. τῆς πάλης ΜΕΣΑ στά πλαίσια τῶν κινητοποιήσεων γιά τά φοιτητικά ζητήματα, ὁδήγησε στό νά δεθεῖ ἀκόμα περισσότερο μέ τά πιό ριζοσπαστικά στοιχεῖα ἑνός κινήματος πού ἔβγαινε ἀπό ἕνα μαζικό χῶρο.

Στό βαθμό πού ἡ ἀντι-τρομοκρατική πάλη δέθηκε ὀργανικά μ'αὐτό τό κίνημα, δώθηκε ἡ δυνατότητα νά πιαστεῖ σέ ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο(αὐτό τῶν κινητοποιήσεων) σάν ξεχωριστό πολιτικό ζήτητμα. "Ετσι μονάχα μπόρεσε νάπεράσει ἀπό τήν ἀφίσσα, στήν διαδήλωση.

Τόν Γενάρη τοῦ '80, κι ἐνῶ ὁ Κυρίτσης ἔκανε ἀπεργία πείνας, ἔγινε πορεία ἀπό τή Φιλοσοφική ὥς τήν Αριστοτέλους. Ηπορεία ὀργανώθηκε στόμα-στόμα, εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καί ἀκολουθήθηκε ἀπό μιά συγκέντρωση στόν κινηματογράφοΑΡΙΑ

"Εχοντας ἔτσι δημιουργηθεῖ οἱ ὅροι γιά μιά πιό σταθερή δουλειά, μετά ἀπό μιά συγκέντρωση στή ΦΜΣ σημιουργήθηκε ἡ "Επιτροπή ἐνάντια στήν κρατική τρομοκρατία".

'Η δράση τῆς ἐπιτροπῆς περιλάμβανε μερικές βασικές καμπάνιες πού κατάληξαν οἱ περισσότερες, σέ κινητοποιήσεις στό δρόμο.

"Οταν ἔπεσε τό κύμα τῶν συλλήψεων στήν Αθήνα ἔγινε μιά καμπάνια ἐνημέρωσης καί πρώτης ἀπάντησης στήν ἔνταση τῆς τρομοκρατίας:βγῆκε ἀφίσσα, μοιράστηκαν χιλιάδες προκυρήξεις , ἔγινε μιά συγκέντρωση στή ΦΜΣ καί ὑπῆρξε συμμετοχή σάν μπλόκ στήν πορεία τῆς ΦΕΑΠΘ πού ἔγινε ταυτόχρονα μ'ἐκείνη τοῦ Πανσπουδαστικοῦ.

Γιά τή δίκη τῶν φοιτητῶν τῆς Κτηνιατρικῆς πού δικάζονταν γιά τήν κατάληψη, καί ταυτόχρονα γιά τούς ἀναρχικούς πού πιάστηκαν στή Δ.Ε.Θ. μέ τό γκαζάκι. "Εγινε πορεία ἀπ τήν Εγνατία, πού κατάληξε σέ συγκέντρωση ἔξω ἀπτά δικαστήρια γιά ὅση ὥρα γινόταν ἡ δίκη. 'Η συμμετοχή τῆς ἐπιτροπῆς ἦταν ἀρκετά δυναμική κάί γιά πρώτη φορά ὑπῆρξε μιά προετοιμασία κι ὀργάνωση γιά τήν περίπτωση πού μᾶς κόφουν τά ΜΑΤ.

Γιά τη δίκη τῶν διαδηλωτῶν πού πιάστηκαν στή σύγκρουση μέ τούς φασίστες καί τά ΜΑΤ στίς ΙΙ Νοέμβρη. Σ' αὐτή τήν ἱστορία ὑπῆρξε μιά ἀρκετά ὀξυμμένη ἀντιπαράθεση μέ τήν ΠΠΣΠ, πού θεωρῶντας τούς δικαζόμενους "δικούς της" ἔφτιαξε ἄλλη ἐπιτροπή μέ τήν ΣΑΚΕ, διαφώνησε μέ τήν πορεία πού πρότεινε ἡ ἐπιτροπή, μέ το σκεπτικό ὅτι ἡ σύγκρουση μέ τούς φασίστες ἦταν κεντρικό πολιτικό γεγονός στή Θεσσαλονίκη, καί ἄρα ἡ ὑπεράσπιση τῶν δικαζόμενων πρέπει νά πάρει τόν ἴδιο χαρακτήρα μέ κεντρική κινητοποίηση. Επίσης, καί μέ ἀνακοινώσεις στόν τύπο διαχώρισε τή θέση της δημόσια κι ἀρκετά προβοκατόρικα, ὅταν ἄρχισε νά προπαγανδίζεται μιά τέτοια "τυχοδιωκτική" ἐνέργεια.
Η πορεία τελικά δέν ἔγινε καθώς ἀναβλήθηκε ἡ δίκη.

Γιά τή δίκη τῆς "Λαϊκῆς Μετωπικῆς Πρωτοβουλίας" ὀργανώθηκε ἕνα πολιτικό διήμερο πού περιλάμβανε καμπάνια στή πόλη, μιά ἔκθεση φωτογραφίας, ἔντυπων κι ἀφίσσας ἔξω ἀπ' τή Νομική, καί δυό συγκεντρώσεις στή Φιλοσοφική (ἡ μιά ἔγινε ἀπό ὁμάδα συμπαράστασης τῆς Φιλοσοφικῆς) μέ προβολές φίλμ. Στίς Ι6/5, στήν πορεία τῆς ΦΕΑΠΘ γιά τόν αὐταρχισμό κλπ, ἡ ἐπιτροπή συμμετεῖχε σάν μπλόκ μ'ἕνα περιεχόμενο ἐνάντια στήν τρομοκρατία καί συμπαράστασης σ'ὅλους τούς πολιτικούς κρατούμενους ἀγωνιστές, μπῆκε μπροστά στή πορεία κι ἔμεινε ἐκεῖ, πρός μεγάλη λύσσα τῶν Κνιτῶν πού βρέθηκαν ἀπό πίσω γιά πρώτη φορά στή Θεσσαλονίκη.

2. Χαρακτηριστικα της δουλειας μας

Τά βασικά χαρακτηριστικά πού καθόρισαν τήν πορεία τῆς ἐπιτροπῆς ὥς τά τώρα ἦταν δύο Η στήριξη σ'αὐτό πού ὀνομάζουμε νέο φ.κ., κι ἡ ἄμεση κινητοποίηση. Αὐτά τά δυό, μέ ὅλες τίς πλευρές τους, θετικές κι ἀρνητικές πρέπει νά δοῦμε πιό ἀναλυτικά.

'Η ἐπιτροπή ἀπευθυνόταν καί στηριζόταν πολιτικά σ'ἕνα κόσμο πού κινιόταν μέσα στό πανεπιστήμιο. Κι'αὐτό ἔβγαινε ἀπό τήν ἀντικειμενική πραγματικότητα τῆς Θεσσαλονίκης.

'Η Θεσσαλονίκη, παρ'ὅλο τό μεγάλο πληθυσμό της, στό πολιτικό ἐπίπεδο ζεῖ τή ζωή μιᾶς ἐπαρχιακῆς πόλης, ἐκτός ἀπ'τό χῶρο τοῦ πανεπιστήμιου. Τό ἀντιφασιστικό κίνημα στήν

ΠΟΡΕΙΑ
στα δικαστηρια
ΟΛΟΙ στο ΧΗΜΕΙΟ 11π.μ.
Τεταρτη 30-4-80
ΘΑΝΑΤΟΣ στο ΦΑΣΙΣΜΟ
-ΝΑ ΑΘΩΩΘΟΥΝ οι ΔΙΚΑΖΟΜΕΝΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
-ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

διάρκεια τῆς χούντας, πιό ἀδύναμο, δέν ἔφτασε σέ μαζικές κινητοποιήσεις. Ακόμα, τό κύμα τῶν ἀπεργιῶν τοῦ 74 -76 δέν πῆρε (μέ ἐξαίρεση τή ΜΕΛ τίς διαστάσεις τῆς 'Αθήνας. Οἱ δυνάμεις τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἦταν πολύ πιό ἀδύναμες, κ αὐτές περιορισμένες στό πανεπιστήμιο.

Ἔτσι, τό πανεπιστήμιο ἔγινε ὁ πόλος πού συγκέντρωνε τό σύνολο τῆς πολιτικῆς ζωῆς μιᾶς πόλης ὅπου ὁ κάθε πολιτικοποιημένος νέος ἦταν ἐξ ὁρισμοῦ φοιτητής κι ὁ κάθε φοιτητής πολιτικοποιημένος. Η μεγάλη ἀναλογία τῶν φοιτητῶν σέ σχέση μέ τόν ὑπόλοιπο πληθυσμό τῆς πόλης, ἡ συγκέντρωση τοῦ πανεπιστήμιου σ'ἕνα χῶρο καί τῶν φοιτητῶν σέ 3-4 γειτονιές γύρω ἀπ'αὐτό, ἐπέτρεφε κάτι τέτοιο.

Τά φαινόμενα ἀνάπτυξης ἑνός ριζοσπαστικοῦ κινήματος στά σχολειά καί τίς γειτονιές ὑπῆρξε σέ πολύ περιορισμένο βαθμό στή Θεσσαλονίκη.
Ἔτσι μιά δουλειά γιά τήν τρομοκρατία δέν μποροῦσε παρά νά στηριχτεῖ ὅπου ὑπάρχει ἕνα ζωντανό καί δυναμικό κίνημα, δηλ. στό πανεπιστήμιο. Τό ἀντίθετο θά σήμαινε ὅτι θά παρίστανε κανείς κάτι πού δέν εἶναι, δηλ. ὁ πόλος τῶν πλατιῶν ἐργαζόμενων μαζῶν καί μπλά - μπλά.

Βέβαια αὐτό δέν σημαίνει ὅτι μιά δουλειά πού ἔγινε, περιορίστηκε στό γκέττο τοῦ ἀσύλου. Ὅλες οἱ καμπάνιες ἔγιναν καί πρός τά ἔξω (κι ἀπό ποσοτική ἄποψη ΚΥΡΙΑ πρός τά ἔξω). Οἱ πορεῖες πού ἔγιναν ἦταν ταυτόχρονα κι ἕνα μέσο ν'ἀπευθυνθοῦμε στόν κόσμο τῆς πόλης. Κι αὐτό εἶχε σάν ἀποτέλεσμα ν'ἀρχίσουν νά ἔρχονται στίς κουβέντες τῆς ἐπιτροπῆς, καί σέ μεγαλύτερο βαθμό στίς κινητοποιήσεις, κόσμος πού δέν ἦταν φοιτητές.

Μετά τό κύμα τῶν καταλήψεων τοῦ Δεκέμβρη, ὅλες οἱ κινητοποιήσεις τοῦ φοιτητικοῦ "χώρου" ἔγιναν γιά τήν τρομοκρατία. Πολιτικό κέντρο αὐτό τόν καιρό ἦταν η ἐπιτροπή (ἕνα ρόλο πού πρίν ἔπαιζαν οἱ ὁμάδες κι οἱ συσπειρώσεις τω σχολῶν.

Κι ἐδῶ ὑπῆρξε ἡ πρώτη ἀντίδραση: "πᾶτε νά φτιάξετε ὀργάνωση".

Φυσικά, οἱ εἰδικοί τῆς πολιτικῆς μέ κεφαλαῖο "Π", αὐτοί πού πιστεύουν ὅτι πολιτική φτιάχνει μόνο τό κόμμα κι ὄχι οἱ μάζες, αὐτοί πού δέν εἶδαν ποτέ μιά ἐπιτροπή σαύ κάτι περισσότερο ἀπό κάποιους ὑπεύθυνους κομμάτων κι ὀργανώσεων πού συζητᾶνε γύρω ἀπό ἕνα τραπέζι, δέν μποροῦσαν παρά νά νοιώσουν τά χωράφια τους νά ἀπειλοῦνται. Γιά αὐτό ὅποτε ἦρθαν ἔβαλαν προβλήματα ὑπευθυνότητας, ὀργάνων κλπ.

'Η ἐπιτροπή εἶναι ἕνα πολιτικό ἐπίπεδο δράσης καί συγκρότησης τοῦ "χώρου". Κι αὐτό μέ τήν ἔννοια ὅτι ὁ "χῶρος" μέσα ἀπ'αὐτή τήν ἐπιτροπή συσπειρώθηκε σέ μιά βάση ὄχι ἁπλά γιά "Γ' περίοδους καί 3μεταφορές", ἀλλά πιό συνολική, ἡ ἀντιτρομοκρατική πάλη εἶναι ἕνα κανάλι πού ἔφερε σέ ἕνα κόσμο στό πανεπιστήμιο τήν ἀναγκαιότητα μιᾶς γενικότερης πολιτικῆς παρέμβασης, καί παρά πέρα μιά ἐπαφή καί μιά κοινή πρακτική μέ ἄτομα ἔξω ἀπ'τό πανεπιστήμιο (μαθητές, νεολαίους ἀπό γειτονιές κλπ).

Φυσικά, κάθε πολιτικό ὄργανο δέν εἶναι ἡ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, οὔτε καί μιά πολιτική παρέμβασ γύρω ἀπ'τήν τρομοκρατία μπορεῖ νά ξεπεράσει τή μερικότητά της, νά γίνει ἡ συνολική πολιτική παρέμβαση.

Κι αὐτό, γιατί ὅσο ἡ πάλη μένει στό γενικό ἐπίπεδο, δί νεται δηλ. ἐνάντια στή "φανερή" πλευρά τῆς βίας τοῦ κεφάλαιου, ὅσο δέ μπαίνει τό στοιχεῖο τῆς κρυφῆς βίας πού ἀσκεῖται καθημερινά σ'ὅλους τούς κοινωνικούς χώρους, ἀπό τόν ἐπιστάτη ὥς τόν δάσκαλο καί τόν ψυχίατρο, ἀπ'τό κελλί τῶν φυλακῶν ὥς τά κελλιά τῶν φυλακῶν τῆς σύγχρονης πολεοδομίας, δέν παύει νἆναι μιά πάλη μερική, πού δέ μπορεῖ νά φέρει σέ μιά συνολική ἀντιπαράθεση μέ τήν ἐξουσία.

Κι ὅλα αὐτά δέν ἔχουν νά

κάνουν μέ τό ἄν "βάζει" κανείς αὐτά τά προβλήματα, γιατί καί ἡ ἐπιτροπή τά ἔβαλε ἀλλά μέ τό πόσο μπορεῖ κανείς νά τά προώθηση ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ μέσα σ'ὅλους τούς κοινωνικούς χώρους. Καμμιά ἐπιτροπή καί καμμιά συμμετοχή στήν ἀντιτρομοκρατική πάλη δέν μπορεῖ νά ὑποκαταστήσει τήν πάλη καί τή συμμετοχή στά μαζικά κινήματα ΜΕΣΑ στούς κοινωνικούς χώρους, τήν πολιτική δουλειά μέ βάση τά προβλήματα αὐτῶν τῶν χώρων.

Ἄν ἡ ἀντιτρομοκρατική πάλη μπορεῖ ὥς ἕνα σημεῖο νά συσπειρώσει ἕναν κόσμο ἀπό διάφορους χώρους καί νά τόν κινητοποιήσει, αὐτό δέ σημαίνει πώς ἀπό μόνη της μπορεῖ νά φτάσει πέρα ἀπό ἕνα ἀξεπέραστο ὅριο, πού πρέπει νά τό δοῦμε ἄν θέλουμε νά διατηρήσουμε τήν ἐπαφή μας μέ τήν πραγματικότητα.

ΠΡΟΚΥΡΗΞΗ που κυκλοφόρησε στά Χανιά μετά τη σύλληψη των 7.

ΘΑ ΒΟΥΛΙΑΞΗ ΤΟ ΝΗΣΙ

'Επί τέλους μποροῦμε νά κοιμηθοῦμε ησυχοι.

Πιαστήκανε οἱ φοβεροί καί τρομεροί τρομοκράτες πού σκορπούσανε τόν τρόμο στήν Κρήτη τρομοκρατώντας τούς φιλήσυχους πολίτες της.

Τά βρωμερά τους σχέδια νά βουλιάξουνε τό νησί μας μέ τίς μπόμπες τους ἀπότυχαν, χάρις στίς κρατικές ἀρχές πού ἀγρυπνοῦνε γιά μᾶς, γιά νά μποροῦμε ἐμεῖς νά κοιμώμαστε, νά κοιμώμαστε, νά κοιμώμαστε, νά κοιμώμαστε ...

Ἕνα βάρος μᾶς ἔφυγε ἀπό τήν καρδιά τώρα πού ἐξουδετερωθήκανε οἱ αἱμοβόροι αὐτοί κακοῦργοι πού μᾶς ἀπειλούσανε μέ τίς φωτογραφικές τους μηχανές καί τίς πατερίτσες τους.

'Ο Ἅγιος Νεκτάριος, μεγάλη ἡ χάρη του, ἔβαλε τό χέρι του καί πιάστηκαν αὐτοί οἱ ἄνθρωποι πού δέν εἶχαν οὔτε ἱερό οὔτε ὅσιο.

Γιατί, γιά φαντάσου νά πετυχαίνανε τά ὕπουλά τους σχέδια καί νά τό βουλιάζανε τό νησί! Καί νά χατότανε τόσοι μητσοτακικοί πού ἔχει, νά πηγαίνανε χαράμι οἱ ἄνθρωποι καί ποῦ θά βρίσκαμε καινούργιους.

Καί νάτανε μόνο οἱ Μητσοτακικοί!

Τόσα στειροπρόβατα στά χειμαδιά, τόσους τράους, τόσους κριγιούς, τόσα μουσκάρια πού βόσκουνται στά λειβάδια, αὐτά δέν τά λυπηθήκανε;

Καί νάτανε μόνο τά μουσκάρια!

Τίς ἀρχές τοῦ τόπου πού θά βουλιάζανε κι'αὐτές μαζί μ'ἐμᾶς τούς παραδεύτερους, δέν τίς σκεφτήκανε καθόλου;

Τόν δήμαρχό μας πού εἶναι καί ἀντιστασιακός; Τό νομάρχη μας πού έστρωσε ὅλους τούς δρόμους μέ χαλιά; Τό μητροπολίτη; Τούς διευθυντές τῶν τραπεζῶν πού φωμοζητᾶνε οἱ ἄνθρωποι γιατί ἀνοίξανε τά ταμεῖα καί μοιράσανε τίς λίρες στούς ἀγρότες; Τό διευθυντή τῆς ἀσφάλειας πού εἶναι ἀετός ὁ μπαγάσας καί τσακάνει τόν τρομοκράτη στά χίλια μέτρα;

Οἱ βουλευτές μας μόνο θά γλυτώνανε, γιατί ἐκεῖ στήν 'Αθήνα πού εἶναι, δέν ἔχουνε φόβο μέχρι τίς ἄλλες ἐκλογές πού θαρθουνε νά μᾶς περιοδεύσουνε. 'Αλλά γιά σκέφου νά μείνουνε κι'αὐτοί χωρίς νησί! Μέ τί βέτο οἱ ἄνθρωποι θά βγαίνουνε νά μιλᾶνε στή Βουλή, νά μᾶς ἐκπροσωποῦνε;'

Γι'αὐτό συγχαίρομε τό Κράτος γιά τή μεγάλη ἐπιτυχία του, καί εὐχόμαστε γρήγορα νά καταδικαστοῦνε οἱ τρομοκράτες στό πύρ τό ἐξώτερο, γιατί κι'ἀπό τό μάτια τούς φαίνεται πώς εἶναι κακοί ἄνθρωποι.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΡΟΥΦΙΑΝΟΦΡΟΝΩΝ

3. Σε ποιους απευθυνεται

Τώρα, ὅσον ἀφορᾶ τό σέ ποιούς ἀπευθύνθηκε ἡ ἐπιτροπή, πού κατά τήν ΠΠΣΠ "στέ - νεψε μονάχη της τή βάση της" οἱ ἐπιλογές ἦταν καθαρές. Ἀπευθύνονταν στόν κόσμο, ἀρχίζοντας ἀπό τούς φοιτητές τοῦ χώρου καί καταλήγοντας στό κάθε ἀγωνιστή πού δίνοντας μιά πάλη κι ἀμφισβήτηση ἐνάντια στήν ἐξουσία τοῦ κεφάλαιου, ὅπως κι ἄν ἐκφράζεται αὐτή, ἔρχεται σέ σύγκρουση μέ τή κρατική καταστολή.

Κι αὐτό, γιατί ἡ κρατική τρομοκρατία δέν χτυπάει ἀφηρημένα τά δημοκρατικά δικαιώματα καί τούς δημοκράτες, οἱ δημοκράτες τῆς ΚΝΕ μποροῦν νά διοργανώνουν ἐλεύθερα τά φεστιβάλ τους. Χτυπάει ἐκείνους τούς ἀγῶνες πού τείνουν νά ξεπεράσουν τά ἀσφυκτικά ὅρια τῆς μεταπολιτευτικῆς ζωῆς πού σημαδεύεται ἀπό τόν κοινοβουλευτικό κρετινισμό, τίς σιωπηρές μειοψηφίες καί τήν ἀκόμα πιό σιωπηρή μειψηφία. Χτυπάει ἀκόμα ἐκείνους τούς ὀργανωμένους ἤ ὄχι ἀγωνιστές πού λιγότερο ἤ περισσότερο μέ τόν τρόπο του ὁ καθένας, βοήθησαν καί προώθησαν αὐτούς τούς ἀγῶνες καί τήν ἰδεολογία τῆς ρήξης καί τῆς σύγκ - ρουσης.

'Αναγκαστικά ὑπάρχουν δυό ἐπίπεδα δουλειᾶς: τό ἕνα, τό "στενό" ἀπευθύνεται σ'ἕνα πιό περιορισμένο κόσμο, ἐκεῖνον πού μπορεῖ στίς σημερινές συνθῆκες νά κινητοποιηθεῖ γύρω ἀπ'τήν τρομοκρατία, ν'ἀποτελέσει τή ζωντανή βάση τῆς ἀντιτρομοκρατικῆς πάλης. Ετσι μονάχα μπορεῖ νά ὑπάρξει τό δεύτερο, τό "πλατύ", πού περιλαμβάνει ὅλους τούς δημοκράτες κλπ. Ἄν τό δεύτερο εἶναι ἐκεῖνο πού ἐξασφαλίζει μιά πλατύτερη καί μεγαλύτερη δυνατότητα πολιτικῆς πίεσης, τό πρῶτο εἶναι ἀναγκαῖο γιά νά ὑπάρξει μιά συνέχεια καί μιά σταθερότητα πολιτικῆς παρέμβασης.

Μιά τέτοιου εἴδους πάλη δέν μπορεῖ ποτέ νά στηρίζεται σέ "προσωπικότητες". 'Εκεῖνο πού μπορεῖ νά κάνει εἶναι νά συμπαρασύρει καί "προσωπικότητες", σέ μιά κίνηση πού ἤδη ἔχει ἀρχίσει. Στή Θεσσαλονίκη ἐξ ἄλλου δέν ὑπάρχουν τέτοιοι "δημοκράτες", παρά μονάχα σά δείγματα. Καί σίγουρα τό νά φτιάχνουμε "προσωπικότητες" τούς δικούς μας "συνδικαλιστές", "ἐκλεγμένα μέλη διοικήσεων" καί μπλά -μπλάει ναι λιγάκι ἀστεῖο.

Σήμερα στήν ἐπιτροπή μπαίνει τό πρόβλημα ξεπεράσματος τῆς προηγούμενης φάσης. Ἡ λειτουργία μέ βάση τά γεγονότα καί μόνο, τό κεντράρισμα στή διαδήλωση καί μόνο, εἶναι καιρός νά πάει παραπέρα. Καί αὐτό δέν σημαίνει ὅτι μπορεῖ ἡ δουλειά τῆς ἐπιτροπῆς νά πάψει νάχει σκαμπανεβάσματα, κάτι τέτοιο εἶναι ἀδύνατο. Ἀπλά σημαίνει ὅτι εἶναι δυνατό νά ὑπάρξει κι ἑνός ἄλλου τύπου δουλειά.

- Ἤδη τό πολιτικό διήμερο γιά τή δίκη τῆς "Λ.Μ.Π." ἦταν μιά πρώτη προσπάθεια γιά νά ὀργανωθοῦν τέτοιου τύπου καμπάνιες, πού ἀπαιτοῦν πολύ περισσότερη προσπάθεια καί συμμετοχή, ἀλλά ἔχουν μιά πλατιά ἀπήχηση καί φέρνουν σέ ἐπαφή μέ περισσότερη κόσμο.

- Τό ὅτι στήν ἐπιτροπή συμμετέχουν κι ἄτομα ἀπ'τήν Θεσσαλονίκη καί ἀρκετά δεμένα μέ τίς γειτονιές, καθώς καί ἡ κατάσταση σ'ὁρισμένες ἀπό αὐτές, κάνει σήμερα δυνατή μιά "ἀποκέντρωση" τῆς δουλειᾶς, ἕνα πιό ὀργανικό δέσιμο μέ ἐξωπανεπιστημιακούς χώρους. 'Εκδηλώσεις, ἐκθέσεις, κλπ. στίς γειτονιές θά μποροῦσαν νάναι ἡ ἀρχή γιά κάτι τέτοιο.

- Μιά δουλειά μέ ἔντυπα θά βοηθοῦσε νά ὑπάρξει ἕνας πολιτικός διάλογος μέσα στήν ἐπιτροπή, ἀλλά κι ἑνός ἄλλου τύπου ἐνημέρωση καί πρός τά ἔξω.

«ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ» Η ΑΣΤΙΚΟΚΡΑΤΟΣ;

Μέ τό ξάπλωμα τῆς πάλης ἐνάντια στήν τρομοκρατία τῆς κυβέρνησης καί σέ ἄλλες πλατύτερες πολιτικές δυνάμεις, ἐμφανίστηκε καί ἕνα σύνθημα πού, γιά ἕνα διάστημα τουλάχιστον, φάνηκε νά κυριαρχεῖ στίς μαζικές ἐκδηλώσεις τοῦ κινήματος, τό σύνθημα "Τρομοκράτης εἶναι τό κράτος τῆς δεξιᾶς".

Φυσικά δέ θά εἶχε καί τόση σημασία νά ἀσχοληθοῦμε μέ ἕνα σύνθημα ἄν αὐτό δέν συνοδευόταν καί μέ μιά ἀντίληψη γιά τήν πάλη ἐνάντια στήν τρομοκρατία, ἀντίληψη πού πιστεύουμε ὅτι ἀποπροσανατολίζει τό κίνημα γιατί τό στρέφει σέ μιά ἀντιπαράθεση μέ τήν κυβέρνηση ἐκλογικοῦ τύπου, πού ἀφαιρεῖ τή δυνατότητα ἀντιπαράθεσης μέ τό μόνο πραγματικό κράτος, τό ἀστικό κράτος, καί κατά συνέπεια τό κάνει ἀναποτελεσματικό. Ταυτόχρονα, πρόκειται γιά μιά ἀντίληψη πού παραμένει προσκολημένη σέ μιά προδικτατορική κατάσταση καί πού δέ βλέπει ἤ δέ θέλει νά δεῖ ὅτι τά πράγματα ἔχουν ἀλλάξει πολύ ἀπό τότε.

Γιά νά μπορέσουμε νά καταλάβουμε τή σημερινή κατάσταση θά πρέπει νά κάνουμε τή σύγκρισή ἀνάμεσα στό προδικτατορικό κράτος (πού ἦταν πραγματικά ἕνα κράτος τῆς δεξιᾶς) καί τό σημερινό μεταπολιτευτικό κράτος.

Τό προδικτατορικό κράτος εἶχε οἰκοδομηθεῖ στή βάση ἑνός ἄκρατου ἀντι-κομμουνισμοῦ καί σχεδόν ἀπόλυτης ἐξάρτησης ἀπό τούς Ἀμερικάνους, στό βαθμό πού ἡ ἀστική τάξη εἶχε ἀντιμετωπίσει πρόσφατα τό φάσμα τῆς ἐπανάστασης καί τοῦ ἐμφυλίου ἀπό τόν ὁποῖο διασώθηκε κύριαχάρη στή βοήθεια τῶν ἀμερικάνων. Ἦταν ἡ ἐποχή, πού τό βασικό της μέλημα ἦταν νά ἐπιβάλει τήν κυριαρχία της σ'ἕνα λαό πού εἶχε ἐπαναστατήσει καί αὐτό δέν μποροῦσε νά τό πετύχει παρά μόνο μέ τήν πιό ἄγρια καί μαζική τρομοκρατία καί ταυτόχρονα τήν ἀπόλυτη ὑποταγή της στόν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό, τήν κύρια δύναμη πού ἦταν σέ θέση νά τῆς ἐξασφαλίσει αὐτή τήν κυριαρχία. Τό καθεστώς ἦταν τόσο εὔθραυστο κοινωνικά πού δέ μποροῦσε νά ἀνεχτεῖ τήν παραμικρή ἀντιπολίτευση χωρίς νά μπεῖ σέ βαθιά κρίση. Ἡ τρομοκρατία καί ἡ καταπίεση ἀπευθυνόταν ἀδιάκριτα ἐναντίον ὁποιουδήποτε ἀμφισβητοῦσε ἔστω καί στά λόγια, τό καθεστώς.

Ἦταν ἡ ἐποχή πού ὁ κόσμος ἀγόραζε τήν "Αὐγή" (ἐφημερίδα τῆς ΕΔΑ) στά κρυφά, πού δέν τολμοῦσες νά μοιράσεις μιά προκήρυξη χωρίς νά περάσεις ἀπό τήν Ἀσφάλεια, ἡ ἐποχή τῆς βίας καί τῆς νοθείας στίς ἐκλογές, ἡ ἐποχή πού ἀκόμα καί γιά νά πάρεις ἄδεια ὁδηγοῦ χρειαζόσουνα, πιστοποιητικό κοινωνικῶν φρονημάτων, ἡ ἐποχή πού οἱ φυλακές καί οἱ ἐξορίες ἦταν ἀκόμα γεμάτες ἀπό πολιτικούς κρατούμενους (μέχρι καί τό 1964).

Κοινωνικά καί οἰκονομικά αὐτό τό κράτος στηριζόταν στά παρασιτικά μικροαστικά στρώματα, τά δεμένα κύρια μέ τόν κρατικό μηχανισμό, στήν ἐμπορική ἀστική τάξη καί τήν οἰκοδομή. Κι'αὐτό γιατί, στό βαθμό πού ἤθελε ν'ἀποκτήσει μιά ἔστω καί στοιχειώδη κοινωνική βάση, δέν εἶχε τά πολιτικά περιθώρια νά προχωρήσει σέ μιά ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων πού θά σήμαινε μαζική καταστροφή τῶν μεσοστρωμάτων. Αὐτή ἡ κατάσταση καθόριζε καί τήν ἀντίστοιχη ἰδεολογία, τήν ἰδεολογία τῆς "ψωροκώσταινας", τοῦ παρασιτισμοῦ καί τῆς προγονολατρείας, καί στό πολιτικό ἐπίπεδο τοῦ φανατικοῦ ἀντι-κομμουνισμοῦ.

Αὐτή ἡ κατάσταση εὐνοοῦσε τή συσπείρωση, τῆς ἀντιπολίτευσης-στήν ὁποία πολιτικά εἶχαν κυριαρχίσει τά μικροαστικά, ἀναπτυξιακά στρώματα-γύρω ἀπό αἰτήματα ἀστικο-δημοκρατικοῦ κύρια τύπου: ὄχι στήν ἀμερικάνικη ἐξάρτηση, ἀνάπτυξη μέ κέντρο τήν ἐσωτερική ἀγορά, ἐκπαιδευτική μεταρρύθμιση, δημοτική, ἐκδημοκρατισμός τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Ὅλα τά παραπάνω συνοψίζονταν κύρια στήν περίοδο 1963-64-στό σύνθημα: νά φύγει ἡ δεξιά ἀπό τήν ἐξουσία (πού γιά τήν τότε ἀριστερά ἔφτασε μάλιστα νά γίνει καί στρατηγική της).

Σήμερα ὅμως τά πράγματα ἔχουν ἀλλάξει πολύ. Ἡ ἀστική τάξη δέν μποροῦσε νά ἀντιμετωπίσει τήν κρίση της μέ τό κράτος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Εἶχε ἀνάγκη ἀπό ἕνα σύγχρονο ἀστικό κράτος, ἀπό καινούργιες κοινωνικές συμμαχίες. Παράλληλα, μπρός στήν ἀλλαγή τοῦ παγκόσμιου συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων (ξεπεσμός τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ, δημιουργία πολλῶν καί σχετικά ἰσότιμων ἰμπεριαλιστικῶν πόλων), δέν ἦταν δυνατό νά ξεπεράσει τήν κρίση της συνεχίζοντας νά παραμένει δεμένη στό ἅρμα τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ. Εἶχε ἀνάγκη νά δεθεῖ περισσότερο μέ τήν Εὐρώπη (καί φυσικά αὐτή τή φορά σέ πιό ἰσότιμη βάση).

Ὁ ἐκσυγχρονισμός αὐτός τοῦ κεφαλαίου, ἀφοῦ ξεκίνησε μέ τό μόνο δυνατό τρόπο, τό βούρδουλα τοῦ Παπαδόπουλου (παρά τήν καταστροφική φιλολογία τῆς τότε ἀντιπολίτευσης, αὐτή ἦταν ἡ ἐποχή πού μπῆκαν οἱ πρῶτες βάσεις τοῦ σύγχρονου ἀστικοῦ κράτους), συνεχίστηκε μέ τή "μεταρρυθμιστική" πολιτική τῆς "φωτισμένης" δεξιᾶς τοῦ Καραμανλή, πού στό μεταξύ εἶχε ἀναβαπτισθεῖ στή "δημοκρατική" κολυμπήθρα τοῦ Σιλωάμ, τή Γαλλία τοῦ Ζισκάρ.

Φυσικά θά ἦταν λάθος νά ποῦμε ὅτι ὁ ἐκσυγχρονισμός ἔχει ὁλοκληρωθεῖ. Ὄχι, κάτι τέτοιο δέν ἔχει γίνει. Κιαὐτό γιατί ἡ κυβέρνηση εἶναι ἀκόμα ὑποχρεωμένη νά στηρίζεται πολιτικά σ' ἐκεῖνα τά στρώματα (παραδοσιακά, παρασιτικά) πού κοινωνικά θέλει σήμερα νά ἐξαλείψει, γιά νά ὁλοκληρώσει τόν ἐκσυγχρονισμό. Αὐτό ἔχει σά συνέπεια τήν ἀνάπτυξη δύο τάσεων τόσο μέσα στήν ἀστική τάξη ὅσο καί στήν πολιτικήτης ἐκπροσώπηση, τή Νέα Δημοκρατία.

α) Μιά τάση παραδοσιακή δεξιά, φανατικά ἀντικομμουνιστική, δεμένη μέ τά παρασιτικά μεσοστρώματα κι ἐκεῖνο τό κομμάτι τοῦ κεφαλαίου πού βλέπει μέ δέος νά μειώνονται τά κέρδη του ἀπό τήν "κοινωνική πολιτική" τῆς κυβέρνησης, τίς αὐξήσεις τῶν μεροκάματων, τίς ἀπεργίες, κλπ.

β) Μία τάση ἐκσυγχρονιστική, πού εἶναι καί ἡ κυρίαρχη τάση τοῦ κεφαλαίου σήμερα, πού ἀποβλέπει σέ μιά αὐτομεταρρύθμιση στή βάση τῶν νέων οἰκονομικῶν ἀναγκῶν καί τῶν νέων παγκόσμιων συσχετισμῶν (ἀποδέσμευση σχετική ἀπό τούς Ἀμερικάνους, δέσιμο μέ τήν Εὐρώπη, βλέψεις πρός Μέση Ἀνατολή, κλπ.).

Αὐτή ἡ δεύτερη τάση εἶναι πού κυριάρχισε, ἀμέσως μετά τή μεταπολίτευση στό πρόσωπο τοῦ Καραμανλῆ καί πού ἔβαλε σά στόχο της τή δημιουργία τοῦ σύγχρονου εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Μέσα σ' αὐτά τά πλαίσια πῆρε μιά σειρά ἀπό μέτρα (νομιμοποίηση τοῦ ΚΚΕ, ἐκπαιδευτική μεταρρύθμιση, δημοτική γλώσσα, "κοινωνική πολιτική", κλπ.) πού μάλιστα ἀφαίρεσαν τό ἔδαφος κάτω ἀπό τά πόδια τῆς ἀντιπολίτευσης μιά καί γι' αὐτήν ἦταν ἀδιανόητο τό ὅτι ἡ ἀστική τάξη μποροῦσε ποτέ νά κάνει κάτι τέτοιο. Γιατί, ἔχοντας μείνει προσκολλημένη στήν "δημοκρατική ἀλλαγή" της δέ μποροῦσε νά δεῖ ὅτι ἐκεῖνο πού ἐνδιέφερε πάντα τό κεφάλαιο εἶναι τό πώς θά ὑποτάσσει ἐκεῖνες τίς κοινωνικές δυνάμεις πού τοῦ ἀμφισβητοῦν, καί του ὑπονομεύουν τήν κυριαρχία. Τό ἄν αὐτό θά γίνει μέ τό βούρδουλα ἤ μέ τίς μεταρρυθμίσεις, ἤ καί μέ τά δύο μαζί, λίγο τό νιάζει.

Καί σήμερα ἡ μέθοδος πού χρησιμοποιεῖ εἶναι ἀκριβώς ἡ τελευταία: ἀπό τή μιά οἱ μεταρρυθμίσεις, ἡ δημοκρατική ἐπίφαση τῆς πολιτικῆς ζωῆς (ἔχουμε δημοκρατία, πολιτικά κόμματα, Βουλή, ἐκλογές χωρίς νοθεία, μιλᾶμε δημοτική, τί ἄλλο θέλουμε;) καί ἀπό τήν ἄλλη ὁ βούρδουλας, τά ΜΑΤ, τά σκυλιά, ὁ τρομοκρατικός νόμος, (μόνο πού αὐτά ἀπευθύνονται σ' ὅσους δέν ἐννοοῦν νά συμμορφωθοῦν μέ τόν κανόνα τοῦ παιχνιδιοῦ καί ἐπιμένουν νά κάνουν ἀπεργίες, διαδηλώσεις, καταλήψεις στά πανεπιστήμια. κλπ.)

Καί τελικά τί ἄλλο εἶναι τό λεγόμενο σύγχρονο ἀστικό κράτος; Γιά νά τό καταλάβουμε αὐτό θά πρέπει νά δοῦμε τήν τελική του κατάληξη πού ἔχει πάρει στή Γερμανία καί πού σήμερα πιά παίρνει καί στήν Ἰταλία καί σέ ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης.

Τό σύγχρονο κράτος τοῦ ἀναπτυγμένου καπιταλισμοῦ εἶναι ἕνα κράτος ὁλοκληρωτικό. Ἕνα κράτος πού ἔχει εἰσβάλλει στήν κοινωνική καί ἀτομική ζωή, πού δέν εἶναι ἁπλᾶ καί μόνο μηχανισμός πού ἐπιβάλλεται ἀπό τά πάνω ἀλλά μέ μιά σειρά ἰδεολογικές διαδικασίες ἐνσωματώνει ἤ προσπαθεῖ νά ἐνσωματώσει τό λαό, νά τόν κάνει νά τό ἀποδεχτεῖ. Ἔτσι ἐκτός ἀπό τούς μηχανισμούς ἐπιβολῆς (στρατός, ἀστυνομία), ἀναπτύσσει μιά σειρά ἰδεολογικούς μηχανισμούς (ἐκπαίδευση, τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος, μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης, κομματικές καί συνδικαλιστικές γραφειοκρατίες) πού στοχεύουν τήν ἐνσωμάτωση τῶν μαζῶν μέσα στό σύστημα καί τήν ἐξάλειψη τοῦ ταξικοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἀπό κεῖ καί πέρα ὅποιος ἐκφράζει τόν ταξικό ἀνταγωνισμό (πού φυσικά δέν παύει νά ὑπάρχει), πετιέται στό περιθώριο, ποινικοποιεῖται, χαρακτηρίζεται ἀντικοινωνικό στοιχεῖο, τρομοκράτης.

Τό κράτος προβάλλεται σάν ὑπερταξικό, στήν ὑπηρεσία τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Καί αὐτό φαίνεται πολύ καθαρά στήν Εὐρώπη, καί κύρια στή Γερμανία καί τήν Ἰταλία, ὅπου ἔχει ἐξαφανιστεῖ ἡ ἀντιπολίτευση σάν ἐκφραστής τοῦ κοινωνικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καί ἡ μόνη ἀντίθεση πού ἐκφράζεται εἶναι τό ποιός θά διαχειριστεῖ καλύτερα καί ἀποτελεσματικότερα τό ἀστικό κράτος. Καί στήν Ἑλλάδα εἶναι καθαρό ὅτι ἔχει ἐπέλθει μιά ποιοτική διαφορά στήν κατασταλτική πολιτική τοῦ κράτους. Δηλαδή, στήν προδικτατορική Ἑλλάδα ἡ καταπίεση ἀπευθυνόταν ἀδιάκριτα σέ ὁποιονδήποτε ἀπειλοῦσε τήν ἀπόλυτη κυριαρχία τῆς Δεξιᾶς, εἴτε αὐτή ἡ ἀμφισβήτηση προερχόταν ἀπό τό ἐργατικό κίνημα εἴτε ἀπό μικροαστικά στρώματα, εἴτε ἀκόμα καί ἀπό τμήματα τῆς ἴδιας τῆς ἀστικῆς τάξης (πού ζητοῦσαν νά ἐπιβάλουν ἄλλες ἐπιλογές γιά τό σύστημα). Καί, στό βαθμό πού ἡ ἀντιπολίτευση τῆς ἐποχῆς ἔκφραζε ἐκεῖνα τά στρώματα πού διεκδικοῦσαν μιά πιό οὐσιαστική συμμετοχή στό σύστημα, μέσα ἀπό τόν "ἐκσυγχρονισμό" του, καί ἄρα ἀπειλοῦσε τήν μονοπώληση τῆς ἐξουσίας ἀπό τή Δεξιά, δεχόταν καί σέ μεγάλη ἔκταση τά κτυπήματα τοῦ κράτους. Σήμερα ὅμως τά πράγματα ἔχουν ἀλλάξει. Ἡ κρατική καταστολή ἔχει ἐξειδικεύσει τούς στόχους της. Ἡ κοινοβουλευτική ἀντιπολίτευση ὄχι μόνο δέ χτυπιέται ἀλλά ἔχει γίνει ἀποδεκτή σά "ρυθμιστικός παράγων - τῆς ζωῆς τοῦ τόπου". Τά ΜΑΤ, οἱ αὖρες, τά δακρυγόνα ἀπευθύνονται προνομιακά στά κοινωνικά κινήματα (ἐργάτες, ἀγρότες, νεολαῖοι, κλπ.) ὁ χωροφύλακας τῆς γειτονιᾶς ἤ τῆς ἐπαρχίας παύει νά κυνηγάει τόν ἀναγνώστη τῆς "Αὐγῆς", καί βάζει στό μάτι τό νεαρό μακρυμάλλη, ὁ τρομοκρατικός νόμος ἔχει σά στόχο του αὐτούς πού ἐξακολουθοῦν νά πιστεύουν ὅτι ὁ ταξικός ἀνταγωνισμός ὑπάρχει καί ἐκφράζεται στήν καθημερινή μαζική καί δέν ἐξαντλεῖται στούς διαδρόμους τῆς Βουλῆς.

Φυσικά αὐτή ἡ τάση δέν ἀναπτύσσεται γραμμικά μέχρι νά φτάσει στήν ὁλοκλήρωση μιᾶς τέτοιας διαδικασίας. Ἡ Ἑλλάδα δέν εἶναι οὔτε, Γερμανία, οὔτε Ἰταλία. Παρά τήν τάση του νά ἐξελιχτεῖ σέ σύγχρονο, ἰσχυρό κράτος, τό ἑλληνικό κράτος ἐξακολουθεῖ νά εἶναι σέ ἕνα βαθμό μονοκομματικό "κράτος τῆς δεξιᾶς". Κι' αὐτό γιατί οἱ κοινωνικοί μετασχηματισμοί πού ἀπαιτοῦνται γιά τόν ἐκσυγχρονισμό του εἶναι τόσο τεράστιοι πού τό ὑποχρεώνουν νά βαδίζει διστακτικά γιά νά μή χάσει τήν κοινωνική του βά

ση. 'Η κυριαρχία του ἐξασφαλίζεται ἀκόμα κύ-
ρια μέσα ἀπό τή <u>βίαιη ἐπιβολή</u> καί λιγότερο μέ
σα ἀπό τήν <u>ἰδεολογική ἀποδοχή</u>.

'Η κοινοβουλευτική ἀντιπολίτευση παρόλοπού
πού ἔχει ἀποδεχτεῖ σέ μεγάλο βαθμό τό ρόλο -
της σά ρυθμιστή καί ὄχι σάν ἀντιπάλου τοῦ συ
στήματος,ὥστόσο συχνά εἶναι ἀκόμα ὑποχρεωμέ-
νη νά ἀντιπαρατίθεται στήν κυβέρνηση γιά νά
μήν ἀποξενωθεῖ ἀπό τίς μᾶζες πού δύσκολα ἀπο
δέχονται τούς κανόνες τοῦ κοινοβουλευτικοῦ
παιχνιδιοῦ, καί κάθε τόσο ξεσηκώνονται καί
βγαίνουν ἔξω καί ἐνάντια στή λογική τοῦ συσ-
τήματος(στήν 'Αγ. Βαρβάρα τά κόμματα ὑποχρεώ
θηκαν ν'ἀκολουθήσουν τό λαό στή βίαιη σύγκρου
σή του μέ τήν ἀστυνομία,στίς καταλήψεις ὑπο-
χρεώθηκαν νά συμμετέχουν ἔστω καί διαστρεβλώ
νοντας τό περιεχόμενό τους,τέλος ἔφτασαν μέ-
χρι νά συμμετέχουν σέ διαδήλωση ἐνάντια στήν
τρομοκρατία-10ο Πανσπουδαστικό,ΚΑΤΕ,κλπ).
Αὐτή ἡ κατάσταση,αὐτή ἡ ἀντιφατική πορεία
τοῦ κράτους πρός τόν ἐκσυγχρονισμό,ἀποτελεῖ,
καί τήν ἀδυναμία του.Δηλαδή, στό βαθμό πού δέ
μπορεῖ νά ἐπιβληθεῖ ἰδεολογικά,στό βαθμό πού
ὑποχρεώνεται νά καταφεύγει στήν ἀνοιχτή βία,
μαζικά καί ὄχι ἐπιλεκτικά,αὐτό πού περιορίζει
ὁλοένα τήν κοινωνική του βάση,τό κάνει ὅλο καί
πιό εὐάλωτο καί ἀσταθές.
Αὐτή ἡ ἀδυναμία ὅμως μπορεῖ καί ἐκδηλώνε-
ται μονάχα στό βαθμό πού ἀναπτύσσεται ἕνα κί
νημα ἐνάντια στήν κυρίαρχη τάση τοῦ κεφαλαί-
ου,δηλαδή ἕνα κίνημα ἀντικρατικό,ἀντι-καπιτα
λιστικό πού θά ἐκφράζει τόν ταξικό ἀνταγωνι-
σμό. Γιά παράδειγμα,τό κράτος ἀποδείχτηκε ὁ-
λότελα ἀδύναμο ν'ἀντιμετωπίσει τό κίνημα τῶν
καταλήψεων πού ἀρνιόταν ἀντικειμενικά τόν ἐ-
κσυγχρονισμό,καί ὑποχρεώθηκε ν'ἀποσύρει τό νό
μο 815,ἐνῶ ἀντίθετα τόσα χρόνια πρίν ὅταν τό
φοιτητικό κίνημα ἀναλωνόταν σ'ἕνα στεῖρο ἀ-
ντιφασισμό καί φλύαρο ἀντι-κυβερνητισμό,ὁ νό
μος ψηφιζόταν ἀνενόχλητα στή Βουλή.
Τό ἴδιο φαινόμενο βλέπουμε καί μέ τήν πά-
λη ἐνάντια στήν τρομοκρατία.Μονάχα στό βαθμό
πού βάζουμε τόν τόνο στήν πάλη ἐνάντια στήν
κρατική τρομοκρατία,μπορεῖ αὐτή νά εἶναι καί
ἀποτελεσματική. Μονάχα δηλαδή ἄν χτυπήσουμε,
τήν κυρίαρχη τάση τοῦ κεφαλαίου,τήν τάση του
νά περιθωριοποιήσει καί νά ποινικοποιήσειτίς
δυνάμεις πού ἐκφράζουν τόν ταξικό ἀνταγωνισ-
μό,μόνο τότε μποροῦν νά συσπειρωθοῦν καί νά
μαζικοποιηθοῦν αὐτές οἱ δυνάμεις καί νά συγ-
κροτηθοῦν σέ ἀνώτερο πολιτικό ἐπίπεδο.Διαφο-
ρετικά ἄν πέσουμε στήν ἀντίληψη τῆς ἀντιπολί
τευσης "ἐνάντια στό κράτος τῆς δεξιᾶς",τό μό
νο πού πετυχαίνουμε εἶναι <u>νά γινόμαστε μοχλός
πίεσης γιά τόν ἐκσυγχρονισμό τοῦ ἀστικοῦ κρά
τους, νά ἐνισχύουμε δηλαδή τήν κυρίαρχη τάση
τοῦ κεφαλαίου</u>.

Καί πραγματικά,αὐτό εἶναι πού κάνει σήμε-
ρα ἡ κοινοβουλευτική ἀντιπολίτευση.'Ιδιοποι-
εῖται πολιτικά τίς κοινωνικές ἀντιθέσεις πού
ἐκφράζονται ἀπό τίς μᾶζες(ἀλλά πού δέν ἔχουν
ἀκόμα τή δυνατότητα νά ἐκφραστοῦν καί πολιτι
κά ἀπ'αὐτές τίς ἴδιες),καί διαστρεβλώνει τό
περιεχόμενό τους μεταβάλλοντάς το ἀπό ἀντι -
καπιταλιστικό σέ ἀντι-δεξιό,ἀντι-κυβερνητικό
"Ετσι ἐκεῖνο πού κάνει στήν οὐσία εἶναι νά πιέ
ζει ἀκόμα περισσότερο πρός τήν κατεύθυνση τῆς
ὁλοκλήρωσης τοῦ σύγχρονου ἀστικοῦ κράτους πού
ὅμως θά πρέπει νά διαχειρίζεται καί ἡ ἀριστε
ρά καί ὄχι νά μονοπωλεῖται ἀπό τή δεξιά.
"Οταν ὅμως τό ἴδιο σύνθημα "ἐνάντια στό
κράτος τῆς δεξιᾶς" γίνεται καί σύνθημα τῆς ἀ
κρας ἀριστερᾶς τότε ἡ κατάσταση γίνεται ἀκό-
μα πιό τραγελαφική,στό βαθμό πού αὐτή ἡ τελε
υταία,μή διαθέτοντας καί τά φόντα γιά νά δια
χειριστεῖ κανενός εἴδους κράτος(ἐκτός ἀπό τή
μικρογραφία κράτους πού εἶναι γκρουπούσκουλο
τῆς κάθε ὀργάνωσης),μεταβάλλεται ἁπλά σέ προ
εκλογικό κράχτη τοῦ ΠΑΣΟΚ.
"Ετσι πιστεύουμε ὅτι τόσο τό σύνθημα "τρο-
μοκράτης εἶναι τό κράτος τῆς δεξιᾶς"ὅσο καί
τό "κάτω ὁ νέος 509" δέν ἀνταποκρίνονται κα-
θόλου σ'αὐτό τό νέο κίνημα πού ἀναπτύσσεται,
ἐνάντια στήν τρομοκρατία,πού εἶναι ἕνα κίνη-
μα ἀντι-καπιταλιστικό,ἀντι-κρατικό,ἀντι-ἱερα
ρχικό καί πού ἀπ'αὐτά τά τρία χαρακτηριστικά
εἶναι πού ἀντλεῖ τή δύναμή του σήμερα.
Μονάχα ἄν μπορέσει νά βαθύνει αὐτός ὁ χα-
ρακτήρας του θά κατορθώσει νά μαζικοποιηθεῖ,
νά ξαπλωθεῖ καί σ'ἄλλους κοινωνικούς χώρους
ἔξω ἀπό τό φοιτητικό,στίς γειτονιές,καί σέ τε
λική ἀνάλυση στήν καρδιά τοῦ καπιταλισμοῦ,στό
ἐργοστάσιο.
"Ηδη τά πρῶτα βήματα ἔχουν γίνει.Στήν ἐπα-
ρχία,στίς λαϊκές γειτονιές,ἕνας ἄλλος ἄνεμος
ἀρχίζει νά φυσσάει,ὅλο καί πληθαίνει ἡ νεο -
λαία πού ἀρνιέται τή λογική τοῦ μπάτσου, τῆς
τηλεόρασης,τοῦ ἀστικοῦ σχολείου. Στίς φυλακές
στήν πιό ὁλοκληρωμένη ἔκφραση τοῦ κράτους,σ'
αὐτό τό θεσμό πού ἀποτελεῖ μοντέλο γιά ὁλόκ-
ληρη τήν κοινωνία,οἱ κρατούμενες ξεσηκώθηκαν
κι αὐτή τή φορά δέ βρέθηκαν μόνες.Στά πανεπι
στήμια,μετά τήν πρώτη νίκη,μέ τήν κατάργηση
τοῦ 815,αὐτός ὁ κόσμος πού πάλεψε γιά νά τόν
καταργήσει,σήμερα ἀνεβάζει τό ἐπίπεδο τῆς πά
λης του ἐνάντια στίς ἴδιες τίς δομές τοῦ ἀ-
στικοῦ πανεπιστήμιου,ἐνῶ παράλληλα πολιτικο-
ποιεῖ τήν ἀντίθεσή του μέ τό σύστημα συμμετέ
χοντας μαζικά στήν πάλη ἐνάντια στήν τρομοκ-
ρατία τοῦ κράτους.
"Ολα αὐτά εἶναι δείγματα τοῦ νέου ἀντικαπι
ταλιστικοῦ κινήματος πού ἀρχίζει ν'ἀναπτύσσε
ται καί γιά τό ὁποῖο ἡ πάλη ἐνάντια στήν τρο
μοκρατία ἀποτελεῖ οὐσιαστικό στοιχεῖο γιά τή
παραπέρα συγκρότησή του. Τό νά τό ἐγκλωβί -
σουμε μέσα σέ πλαίσια κενῆς ἀντιδεξιάς καί ἀ
ντικυβερνητικῆς πολιτικῆς σημαίνει ὅτι τοῦ ἀ
φαιροῦμε τή δυναμική του,τό μεταβάλλουμε σέ
ἐκλογική οὐρά τοῦ ΠΑΣΟΚ,καί σέ τελική ἀνάλυ-
ση σημαίνει ὅτι ἀποδεχόμαστε τή λογική τοῦ ἀ
στικοῦ κράτους,ὅτι ἀποδεχόμαστε τό πέταγμα -
στό περιθώριο ὁποιου τό ἀντιπαλεύει σάν τέ-
τοιο.

Η ΝΕΑ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΑΞΗ – ΟΙ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΕΙΣ – Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Τόν τελευταῖο καιρό ξανάρχισε νά λειτουργεῖ ὁ "λόγος τοῦ πολέμου". Οἱ δυό ὑπερδυνάμεις ἀκονίζουν τά μαχαίρια τους, ἡ Εὐρώπη παραπαίει, τό ζήτημα τοῦ "μεγάλου" πολέμου μπαίνει καί πάλι. Οἱ δυό προηγούμενοι πόλεμοι εἶχαν ἕνα κοινό χαρακτηριστικό:ηταν πόλεμοι πού καθορίστηκαν ἀπό τή θέληση τῶν ἰμπεριαλιστῶν νά ξαναμοιράσουν τόν κόσμο, μέ ἐνεργό παράγοντα καί τίς δυό φορές τή Γερμανία, πού ἦταν "ριγμένη" στή μοιρασιά.

Ὁ δεύτερος πόλεμος ὅμως εἶχε ἕνα πιό ἔντονο "ὑποκειμενικό" στοιχεῖο.Παράλληλα μέ τό ἰμπεριαλιστικό του χαρακτήρα εἶχε κι ἕνα δευτερο χαρακτηριστικό : ἦταν ταυτόχρονα ἕνας πόλεμος ἐνάντια στό ἐργατικό κίνημα, ἐνάντια στόν "κομμουνισμό", καί σκόπευε στήν ἐπιβολή τῆς "τάξης" τοῦ καπιταλισμοῦ γιά "χίλια χρόνια". Ἐπί πλέον ἦταν μιά προσπάθεια ἀπάντησης στήν παγκόσμια οἰκονομική κρίση.

1. Η σημερινη κριση – Ο «Τριτος κοσμος»

Σήμερα τό "ὑποκειμενικό" στοιχεῖο εἶναι ἀκόμα πιό ἔντονο. Ἡ κρίση πού γεννιέται ἀνάμεσα στίς ὑπερδυνάμεις, ἡ διεθνής οἰκονομική κρίση, ἡ διατάραξη τοῦ παγκόσμιου STATUS QUO πού ὁδηγεῖ σέ τάσεις γιά ἕνα νέο μοίρασμα τοῦ κόσμου δέν ἔχει σάν κεντρική ἀφετηρία της τήν ἀλλαγή τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων ἀνάμεσα στά δυό μπλόκ, παρ' ὅλο πού ὑπάρχει καί κάτι τέτοιο, ἀλλά τήν ἀλλαγή τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στόν τρίτο κόσμο καί τόν ἰμπεριαλισμό ΕΞΩ, καί τήν ἀλλαγή τῶν ἐσωτερικῶν συσχετισμῶν δυνάμεων στίς ἰμπεριαλιστικές χῶρες, ΜΕΣΑ.

Δηλαδή ὁ τρίτος κόσμος, οι λαοί, δέν εἶναι τό παθητικό στοιχεῖο, τό ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλά εἶναι τό ἐνεργητικό στοιχεῖο, ἐκεῖνο πού προκαλεῖ τή μετατόπιση στούς διεθνεῖς συσχετισμούς δυνάμεων.

Ἡ οἰκονομική κρίση πού μαστίζει σήμερα τόν ἰμπεριαλιστικό κόσμο, πιά σέ Δύση κι Ανατολή, εἶναι ἡ πιό ΠΟΛΙΤΙΚΗ πού μπορεῖ νά φανταστεῖ κανείς.

Εἶναι μιά κρίση πού ἔχει τήν ἀφετηρία της σέ μιά διπλή ἐξέλιξη, πού χαρακτηρίζει ὅλη τή μεταπολεμική ἐποχή, ἀλλά ἐντείνεται μετά τό 1960. Πρωταρχικά, ΕΞΩ, τό ξεσήκωμα τῶν λαῶν τοῦ τρίτου κόσμου ἐνάντια στόν ἰμπεριαλισμό, πού ἄρχισε ἀπό πολιτικές ἐπαναστάσεις κι ἀνατροπές κι ἔφτασε μέχρι τήν ἐπιβολή νέων οἰκονομικῶν ὅρων στίς μεγάλες δυνάμεις, ὅπως ἔγινε μέ τό πετρέλαιο, καί ἕνα νέο τύπο ριζοσπαστικῶν ἐπαναστάσεων, ὅπως στή Νικαράγουα καί τήν Περσία. Αὐτό τό ξεσήκωμα πού εἶναι ἀκόμα μιά ἀτέλειωτη διαδικασία, ἀνάτρεψε κυριολεκτικά τήνπολιτική γεωγραφία τοῦ κόσμου ἀπό τή μιά, κι ἄρχισε νά προβάλει μιά ἀπειλη στά ἴδια τά οἰκονομικά θεμέλια τῆς ἰμπεριαλιτικῆς κυριαρχίας. Ὁ Τρίτος κόσμος ἄρχισε νά ἀνατρέπει τόν "πατροπαράδοτο" διεθνή καταμερισμό τῆς ἐργασίας ἀνάμεσα στίς μητροπόλεις καί τίς ἀποικίες, καταμερισμό πού πάνω του στηρίχτηκε γιά 400 χρόνια ἡ διεθνής σταθερότητα καί ἐξάπλωση τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος. Καταμερισμό ἀνάμεσα στούς ἐξαρτημένους παραγωγούς πρώτων ὑλῶν καί τίς ἰμπεριαλιστικές μητροπόλεις.

Κι αὐτή ἡ ἀνατροπή ἔχει σάν κέντρο της τό ζήτημα τοῦ πετρέλαιου, ἀλλά δέν περιορίζεται μόνο ἐκεῖ. Οἱ χῶρες τοῦ Τρίτου κόσμου τουλάχιστο ἕνας αὐξανόμενος ἀριθμός ἀναμεσά τους, περνᾶνε σέ μιά διαδικασία ἐκβιομηχάνισης πού ἀπειλεῖ σέ ἀρκετούς κλάδους τό βιομηχανικό μονοπώλιο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ,ἀπειλή πού στή σημερινή φάση τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσης γίνεται ὅλο καί πιό συγκεκριμένη καί ἐπίφοβη. Σ' ἕνα σύνολο ἀπό χῶρες τοῦ "τρίτου κόσμου", μέ κύριους ἐκφραστές τήν Βραζιλία Μεξικό, Κορέα, Φορμόζα, Κίνα, Ἰνδία, Περσία Τουρκία, Ἀραβικές χῶρες κλπ. ἐμφανίζεται μιά ἐπιτάχυνση τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης, ἔστω κι ἐξαρτημένης, μιά τάση γιά αὔξηση τῆς ἐσωτερικῆς συσσώρευσης πού ἀπειλεῖ ἄμεσα τουλάχιστον ὁρισμένους κλάδους τῆς "μητροπολιτικῆς" βιομηχανίας. Τό ζήτημα τῶν πρώτων ὑλῶν γίνεται κατ' ἐξοχήν πολιτικό ζήτημα, καί ἐξαρτᾶται ολο καί περισσότερο ἀπό τίς πολιτικές ἐξελίξεις στό Τρίτο κόσμο.

Φυσικά αὐτή ἡ κρίση ἀφορᾶ ἀκόμα σχεδόν ἀποκλειστικά τό Δυτικό ἰμπεριαλιστικό σύστημα, πού συγκεντρώνει τήν πλειοψηφία τῆς παγκόσμιας παραγωγῆς (πάνω ἀπό 50-60 °/ο) καί πού εἶχε τόν ἀποκλειστικό ἔλεγχό του τόν τρίτο κόσμο. Ἕνας ἄλλος λόγος γιά τό ὅτι τό Ανατολικό ἰμπεριαλιστικό σύστημα δέν ἔχει ἀκόμα παρόμοια προβλήματα εἶναι τόσο τό χαμηλότερο στάδιο ἀνάπτυξής του, καί ἄρα οἱ πολύ μικρότερες ἀνάγκες σέ πρῶτες ὕλες, ὅσο καί τό ὅτι ὁ κορμός του, ἡ Ρωσία, ἔχει ἀκόμα στήν διάθεσή της ἀχανή ἀποθέματα πρώτων ὑλῶν, μιά καί ἡ ἔκτασή της εἶναι τό 1/6 τοῦ πλανήτη.

Ἔτσι ἡ κρίση στίς σχέσεις ἰμπεριαλισμοῦ - Τρίτου κόσμου ἐμφανίζεται σάν κρίση ἀνάμεσα στό Δυτικό ἰμπεριαλιστικό σύστημα καί τόν Τρίτο Κόσμο. Αὐτό δίνει τή δυνατότητα στό Ανατολικό ἰμπεριαλιστικό σύστημα νά ἐμφανίζεται σάν ὑποστηρικτής τοῦ Τρίτου κόσμου καί

μάλιστα νά προσφέρει ένα μοντέλο οἰκονομικό
καί πολιτικό, τόν κρατικό καπιταλισμό,πού νά
μπορεῖ ν'ἀπαντήσει στίς ἀνάγκες μιᾶς πρωταρ-
χικῆς ἐσωτερικῆς συσσώρευσης ἔξω ἀπό τήν κυ-
ριαρχία τῶν Δυτικῶν ἰμπεριαλιστικῶν δυνάμεων
καί τῶν πολυεθνικῶν.

"Ομως εἶναι φανερό ὅτι ἡ ἔκταση αὐτῆς τῆς
δυνατότητας ἐναλλαγῆς τῆς Δύσης ἀπό τήν 'Ανα
τολή σάν οἰκονομικῆς στήριξης τῶν χωρῶν τοῦ
Τρίτου Κόσμου εἶναι περιορισμένη σέ χῶρες σχε
τικά μικρές καί φτωχές σέ πρῶτες ὕλες, γιατί
ἡ ἀγορά πρώτων ὑλῶν ἐξακολουθεῖ νά παραμένει
βασικά ἡ Δύση. "Ετσι ἐκτός ἀπό τέτοιες περι-
πτώσεις μικρῶν χωρῶν ἤ λίγο ἐνταγμένων στό
παγκόσμιο οἰκονομικό κύκλωμα - Αγκόλα, Βιετ-
νάμ, Αἰθιοπία, 'Υεμένη - ἡ κυριαρχία τοῦ 'Α-
νατολικοῦ μπλόκ στόν Τρίτο Κόσμο δέν μπορεῖ
νά προχωρήσει ἀποφασιστικά. Χῶρες ὅπως ἡ Λι-
βύη, ἡ 'Αλγερία κλπ. μπορεῖ νά στηρίζονται
στήν ὕπαρξη αὐτοῦ τοῦ μπλόκ, ἀλλά ἐπειδή οἱ
πωλήσεις πρώτων ὑλῶν τους κατευθύνονται στή
Δύση, ὑποχρεωτικά κρατᾶνε μιά αὐτονομία ἀπό
τήν 'Ανατολή.

Γι'αὐτό εἶναι ψεύτικη ἡ εἰκόνα πού προσ-
πάθησαν νά δώσουν οἱ Κινέζοι τά τελευταῖα χρό
νια γιά τόν Τρίτο Κόσμο, ὅπου ἔβλεπαν τίς πε
ρισσότερες ἐξεγέρσεις σά δάχτυλο τῶν Ρώσων.
Τό κυρίαρχο φαινόμενο εἶναι οἱ τάσεις αὐτονό
μησης τοῦ Τρίτου Κόσμου, ἐνῶ ἡ ἐπέμβαση τῶν
ὑπερδυνάμεων ἀποκτάει χαρακτήρα στρατιωτικῆς
βοήθειας καί πολιτικῆς κάλυψης. Γι αὐτό ἐξάλ
λου οἱ συμμαχίες μποροῦν καί ἀλλάζουν τόσο
εὔκολα. (Βλέπε 'Ιράκ καί Αἴγυπτο). Αρα τό κύ
ριο φαινόμενο παραμένει ἡ τάση γιά αὐτονόμη-
ση τοῦ Τρίτου Κόσμου.

Κεντρικό ρόλο ἐδῶ παίζει ἡ Κίνα, παρ'ὅλο
πού συχνά δέν παίρνεται ὑπ'ὄψη. 'Η πορεία τοῦ
Τένγκ Χσιαό Πίνγκ δέν εἶναι "ἀμερικανικη.Εἶ-
ναι μιά πορεία ποῦ ἔχει κέντρο της μιά αὐτό-
νομη ἀνάπτυξη,μέ διαφορετικές συμμαχίες κάθε
φορά,καί ταυτόχρονη σταδιακή ἔνταξη στή πα -
γκόσμια ἀγορά, γιατί ἡ Κίνα δέν ἔχει τήν πο-
λυτέλεια τῶν ἀχανῶν ἐκτάσεων καί τῶν πρώτων
ὑλῶν τῆς Σιβηρίας. "Αρα ἡ ἔνταξη στήν παγκό-
σμια ἀγορά εἶναι μεσοπρόθεσμα ἀναγκαία. Καί
στό βαθμό πού κεντρικός ἀνταγωνιστής της εἶ-
ναι ἡ Ρωσία, ἡ ἀντίθεση εἶναι ἐξόφθαλμη.Για-
τί ἡ Κίνα ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟΝ ΤΡΙΤΟ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΡΩ-
ΣΙΑΣ. Μέ τήν ἔννοια "οτι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κινέ
ζικου παραγωγικοῦ δυναμικοῦ θά σημάνει τή με
γαλύτερη ἀνατροπή στόν παγκόσμιο συσχετισμό
δυνάμεων, σ'ὅλη τή σύγχρονη ἱστορία. Γι'αὐτό
ὁ ἀνταγωνισμός μέ τή Ρωσία εἶναι σ'αὐτή τή
φάση ἀγεφύρωτος. Γι'αὐτό ἐξ'ἄλλου οι ρῶσοι
μέχρι πρόσφατα καλοῦσαν τούς 'Αμερικάνους νά
ἑνωθοῦν ἐνάντια στόν κινέζικο κίνδυνο.

"Ομως οἱ 'Αμερικάνοι καί ἡ Δύση, παρ'ὅλο
πού μακρόχρονα βλέπουν τόν κίνδυνο, σήμερα
δέν μποροῦν νἄχουν τήν πολυτέλεια ἀνταγωνισ-
μοῦ μέ τήν Κίνα, μπρός στά προβλήματα πού-
χουν στόν Τρίτο Κόσμο καί τόν κεντρικό ἀντα-
γωνισμό μέ τήν Ρωσία. Μιά "συνετή" Κίνα εἶ-
ναι ἀποφασιστικό ὅπλο στήν πάλη ἐνάντια στήν
Ρωσία καί γιά τήν συγκράτηση τοῦ Τρίτου Κόσ-
μου.

"Ομως ἡ ἔκρηξη πού θά προκαλέσει ἡ βραδυ-
φλεγής βόμβα μιᾶς αὐτόνομης κι ἐκβιομηχανιζό
μενης Κίνας δέν ἔχει ἀκόμα κατανοηθεῖ σ' ὅλη
της τήν ἔκταση, - τό Ι/4 τοῦ παγκόσμιου πλη-
θυσμοῦ- ἄν ἀναλογιστοῦμε ὅτι ὁλόκληρη ἡ ἰμπε
ριαλιστική Δύση δέν ξεπερνάει τά 800 ἑκατομ-
μύρια καί τό 'Ανατολικό ἰμπεριαλιστικό μπλόκ
τά 400 ἑκατομμύρια, ἐνῶ ἡ Κίνα μόνη της ξεπε
ρνάει τό Ι δισεκατομμύριο.

2. Η «ανελαστικοτητα» των μισθων

Τό δεύτερο στοιχεῖο, τό ἀπό τά ΜΕΣΑ, εἶ-
ναι ἡ "ἀνελαστικότητα τῶν μισθῶν" γιά νά χρη
σιμοποιήσουμε ἕναν πολύ τῆς μόδας ὅρο ἀνάμε-
σα στούς οἰκονομολόγους.

Εἶναι γνωστό πώς οἱ οἰκονομικές κρίσεις
τοῦ καιταλισμοῦ μέχρι σήμερα εἶχαν σάν συνέ-
πεια νά μειώνεται δραστικά τό ἐπίπεδο τῶν μι
σθῶν, ἔτσι ὥστε νά ἀνοίγονται νέα περιθώρια
κέρδους γιά τό κεφάλαιο, καί ἔτσι νά μπορεῖ
νά ξαναρχίσει ὁ κύκλος τῆς συσσώρευσης.

"Ομως αὐτό πού διαπιστώνεται στήν μεταπο-
λεμική περίοδο εἶναι πώς οἱ μισθοί γίνονται
ἀνελαστικοί, δηλαδή παύουν νά μειώνονται σέ
περίοδες οἰκονομικῆς ὕφεσης, ἐνῶ ἀντίθετα ἐμ
φανίζουν μιά μακρόχρονη τάση γιά ἄνοδο.Πρό -
κειται δηλαδή γιά ἕνα νέο ἀποφασιστικῆς σημα
σίας οἰκονομικό παράγοντα.'Η ἐργατική τάξη
ἔχει ὀργανωθεῖ κι ἀντιστέκεται σέ ὁποιαδήπο-
τε μείωση τῶν μισθῶν. 'Ιδιαίτερα μετά τό '65
σ'ὅλες τίς χῶρες τοῦ ἀναπτυγμένου καπιταλισ-
μοῦ ὑπάρχει μιά ἀνάπτυξη τῶν ἐργατικῶν ἀγώ -
νων καί μιά ταχύτερη αὔξηση τῶν μισθῶν.Τό ἀ-
ποτέλεσμα εἶναι νά πέφτουν σιγά - σιγά τά πε
ριθώρια κέρδους καί ἡ προσπάθεια νά στρέφε -
ται στόν πληθωρισμό γιά νά μειωθεῖ κάπως ἡ
ἐπίπτωση τῶν μισθολογικῶν αὐξήσεων.

"Ετσι γεννιέται τό φροῦτο τοῦ στασιμοπλη-
θωρισμοῦ, πού ἔχει στείλει στούς ψυχαναλυτές
τούς οἰκονομολόγους πού προσπαθοῦν νά τόν ἑρ
μηνέψουν "οἰκονομικά", ἐνῶ πρόκειται γιά κά-
τι πού εἶναι δεμένο μέ τήν εἰσβολή τῶν μαζῶν
στό πεδίο τῆς οἰκονομίας.

'Από τήν μιά στασιμότητα λόγω τῆς μείωσης
τῶν περιθώριων κέρδους, μείωση πού εἶναι ἀπο
τέλεσμα τόσο τῆς αὔξησης τῶν τιμῶν τῶν πρώ-
των ὑλῶν καί τῆς γενικότερης παρέμβασης τοῦ
Τρίτου Κόσμου, ὅσο καί τῆς πτώσης τῶν κερδῶν
μέσα ἐξ αἰτίας τῆς παρέμβασης τῆς ἐργατικῆς
τάξης.

Κι ἀπό τήν ἄλλη, πληθωρισμός γιά νά ἀντι
μετωπιστεῖ ὅσο γίνεται αὐτή ἡ ἄνοδος τοῦ κό-
στους τῶν πρώτων ὑλῶν καί τῆς ἐργατικῆς τά-
ξης.

Κατάληξη ὁ "στασιμοπληθωρισμός" :

"Ομως ἡ κρίση δέν περιορίζεται πιά μόνο
στό Δυτικό ἰμπεριαλιστικό σύστημα.'Αγκαλιά -
ζει καί τό 'Ανατολικό σύστημα.

Πράγματι τά τελευταῖα χρόνια ὀξύνεται ἡ
κρίση, οἰκονομική καί πολιτική, τοῦ ἀνατολι-
κοῦ συστήματος.

Μέχρι σήμερα σχεδόν σ'ὁλόκληρη τή μεταπο
λεμική περίοδο ἦταν κάτι τό δοσμένο ὅτι ὁ ρυ
θμός ἀνάπτυξης τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν ἦταν τα-
χύτερος ἀπό ἐκεῖνον τῆς Δύσης. "Ομως τά τε-
λευταῖα χρόνια αὐτός ὁ ρυθμός ἔχει μειωθεῖ
σέ παρόμοια μέ τῆς Δύσης ἐπίπεδα, καί ἔχουν
ὀξυνθεῖ τά οἰκονομικά, κοινωνικά καί πολιτι-
κά προβλήματα.

3. Η κριση της Ανατολης

'Εδῶ θά χρειαστεῖ νά ἐπιμείνουμε λίγο πε-
ρισσότερο. 'Από τή δεκαετία τοῦ '60 ἀρχίζει
μιά προοδευτική διαδικασία ἐνσωμάτωσης τῶν ἀ
νατολικῶν χωρῶν στήν παγκόσμια ἀγορά.Αὐτό σή
μαινε μιά προσπάθεια νά αὐξηθεῖ ἡ διεθνής ἀν
ταγωνιστικότητα τῆς ἀνατολικῆς οἰκονομίας,ἔ-
τσι ὥστε νά μπορεῖ νά τά βγάλει πέρα στόν ἀν
ταγωνισμό μέ τή Δύση. Κάτι τέτοιο ὅμως μπο -

ροῦσε νά γίνει μέ τήν ἑξῆς προϋπόθεση :

A: <u>Αὔξηση τῆς παραγωγικότητας</u> τῆς ἐργασίας. Δηλαδή οἱ Ἀνατολικές οἰκονομίες θά ἔπρεπε νά περάσουν ἀπό μιά κύρια ἐκτατική ἀνάπτυξη σέ μιά "ἐντατική" ἀνάπτυξη, πάει νά πεῖ θά ἔπρεπε νά αὐξηθεῖ ὁ βαθμός ἐκμετάλλευσης τῆς ἐργατικής τάξης, καί αὐτή νά ἀποδίδει περισσότερο, μιά καί εἶναι γνωστό ὅτι η παραγωγικότητα τοῦ "ἀνατολικοῦ" ἐργάτη εἶναι κάτω ἀπό τό μισό ἐκείνης τοῦ Δυτικοῦ, πράγμα πού εἶναι δεμένο τόσο μέ τήν ἐκτατική καί ἔξω ἀπό τήν παγκόσμια ἀγορά φάση ἀνάπτυξης, ὅσο καί μέ τόν τρόπο γέννησης αὐτῶν τῶν κρατῶν, σάν "ἐργατικῶν" κρατῶν.

"Ομως μιά τέτοια ἄνοδος τῆς παραγωγικότητας δέν εἶναι κάτι τό ἁπλό. Προϋποθέτει βαθύτατες ἀλλαγές σ'ὅλη τή δομή τῶν κοινωνιῶν τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ, εἰσαγωγή κέρδους στίς ἐπιχειρήσεις, αὐτονόμηση τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλαγή τοῦ κέντρου βάρους στό ἐσωτερικό τῆς κυρίαρχης τάξης ἀπό τήν κεντρική κομματική γραφειοκρατία στούς διευθυντές καί τεχνικούς τῆς οἰκονομίας καί ἀλλαγή συμπεριφορᾶς ἀπέναντι στήν ἐργατική τάξη.

Πάει νά πεῖ πώς αὔξηση τῆς παραγωγικότητας θά μποροῦσε νά γίνει δεκτή μόνο μέ τόν ὅρο τῆς μαζικῆς κατανάλωσης τῆς ἐργατικῆς τάξης, κάτι πού ἔγινε στήν δεκαετία τοῦ '20 στήν 'Αμερική καί στήν Εὐρώπη γύρω στό '60. Εντατικοποίηση τῆς παραγωγῆς μέ ταυτόχρονη διεύρυνση τῆς κατανάλωσης τῆς ἐργατικῆς τάξης. "Αρα μεταφορά ἑνός μεγάλου μέρους τῆς συσσώρευσης ἀπό τήν βαρειά στήν ἀλαφριά βιομηχανία καί ἑπομένως ἀκόμα παραπέρα μείωση τοῦ ρόλου τῆς κεντρικῆς γραφειοκρατίας πού εἶναι δεμένη μέ τήν βαρειά βιομηχανία, τούς ἐξοπλισμούς καί τό στρατό, καί παραπέρα ἀνάπτυξη τῶν νέων μεσαίων στρωμάτων, τῶν δεμένων μέ τήν διεύρυνση τῆς κατανάλωσης - καταστήματα, διαφήμιση, πιστωτικό σύστημα κλπ. Κάτι τέτοιο θά σήμαινε μιά ριζική ἀνατροπή τοῦ κέντρου βάρους τῆς ἐξουσίας, πού ἐξακολουθεῖ νά ειναι τό κόμμα.

'Η Τσεχοσλοβακία ἀποτελεῖ κλασσικό παράδειγμα γιά τήν ἔκφραση στό πολιτικό ἐπίπεδο αὐτῶν τῶν τάσεων, ὅπως καί ἀκόμα κλασσικότερη ἡ ἀντίδραση τῆς Ρωσίας πού δέν μποροῦσε νά ἐπιτρέψει μιά τέτοια ἐξέλιξη. "Αρα ἡ βελτίωση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας ἀντιμετωπίζεται σάν πρόβλημα κύρια ἀστυνομικοῦ ἐλέγχου καταπίεσης τῆς ἐργατικῆς τάξης καί μείωσης συχνά τῶν εἰσοδημάτων της μέ πληθωρισμό. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ αὔξηση τῶν ἐργατικῶν ἐξεγέρσεων καί τῆς ἀντίστασης τῶν ἐργατῶν, ὅπως στήν Πολωνία, τή Ρουμανία κλπ.

'Ο δεύτερος δρόμος γιά τήν αὔξηση τῆς παραγωγικότητας, μιά καί ὁ πρῶτος ἔμεινε κλειστός, ἦταν ενας κλασσικός τεχνοκρατικός δρόμος. 'Η τελειοποίηση τοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ. "Ομως αὐτό σήμαινε αὔξηση τῶν εἰσαγωγῶν ἀπό τή Δύση καί ἀνάπτυξη τοῦ δανεισμοῦ. Σήμερα τό 'Ανατολικό μπλόκ χρωστάει 60 δισεκατομμύρια δολλάρια στή Δύση πού κάθε χρόνο αὐξάνονται γιατί τό ἐμπόριό της ἔχει ένα χρονιάτικο ἔλειμμα ἀρκετῶν δισεκατομμυρίων δολαρίων.

"Ετσι ὁ περίφημος ἀνταγωνισμός μέ τή Δύση ὁδήγησε σέ οἰκονομική ἐξάρτηση ἀπό τή Δύση καί μεταβολή τῶν 'Ανατολικῶν χωρῶν σέ ἐξαγωγεῖς πρώτων ὑλῶν καί μισοκατεργασμένων προϊόντων.

'Η εἰσαγωγή τεχνολογίας ἀπό μόνη της δέν μπορεῖ νά λύσει κανένα πρόβλημα ἄν δέν ἀκολουθοῦν καί οἱ ἀναγκαῖοι κοινωνικοί μετασχηματισμοί, πράγμα πού θά σήμαινε χάσιμο τοῦ μονοπώλιου τῆς ἐξουσίας τοῦ κόμματος. 'Αντίθετα, ἡ αὔξηση τῶν ἀνταλλαγῶν μέ τή Δύση εἶχε σάν συνέπεια τήν ὄξυνση τῶν πληθωριστικῶν τάσεων καί ἔτσι ἡ 'Ανατολή πού μέχρι τώρα δέν εἶχε πληθωρισμό μπῆκε κι αὐτή σέ κάποιου εἴδους στασιμοπληθωρισμό !

Συνολικά λοιπόν τό σύνολο τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ κόσμου βρίσκεται μπρός σέ μιά κρίση πού ἄμεσος φορέας της εἶναι τό ἐργατικό κίνημα μέσα , καί ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος τοῦ τρίτου κόσμου, ἔξω.
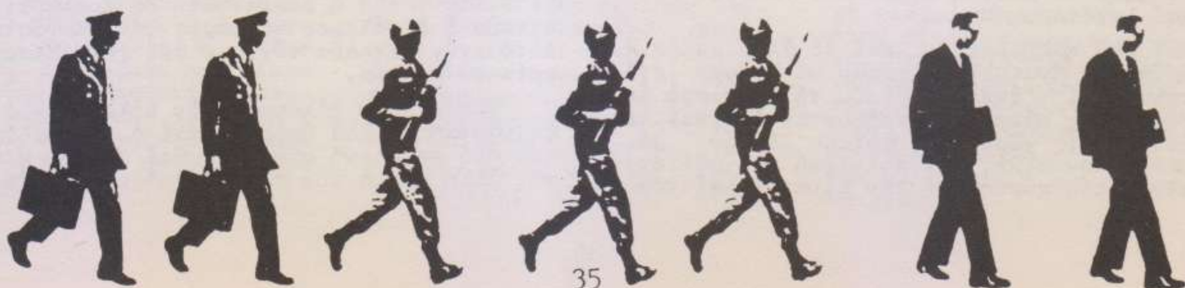
4. Η «νεα διεθνης ταξη»

'Η προσπάθεια ἀπάντησης τῆς ἀστικῆς τάξης καί τοῦ κεφάλαιου σέ παγκόσμια κλίμακα παίρνει τό ὄνομα τῆς νέας διεθνοῦς οἰκονομικῆς τάξης, ἤ "τάξης" καί μόνο. Δηλαδή τῆς ἀνατροπῆς αὐτῆς τῆς "συμμαχίας" ἀνάμεσα στήν ἐργατική τάξη μέσα καί τόν Τρίτο Κόσμο ἔξω, πού ἀπειλεῖ τή σταθερότητα καί τήν κυριαρχία τοῦ κεφάλαιου. Κι αὐτή ἡ νέα διεθνής τάξη σημαίνει γιά τόν Δυτικό ἰμπεριαλισμό τά ἑξῆς:

α. "Ενα νέο στάδιο στή συσσώρευση τοῦ κεφάλαιου καί τήν κατανομή τῆς παγκόσμιας παραγωγῆς. Δηλαδή πέρασμα τῆς παραγωγῆς τῶν μητροπόλεων σ'αὐτό πού ὀνομάζεται "μεταβιομηχανική ἐποχή". Στήν πράξη, σ'ἕνα νέο στάδιο τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης μέ μεγαλύτερο αὐτοματισμό, καί ἔτσι μείωση τῆς ἐργατικῆς δύναμης σάν ποσοστοῦ στό συνολικό κόστος τοῦ προϊόντος, μέ κέντρο ὁρισμένους νέους τομεῖς - ἠλεκτρονικά, πληροφορίες, ἀναπτυγμένη μηχανολογία, εἰδικευμένες ὑπηρεσίες - μέ ἀποδοχή τῆς βιομηχανοποίησης τοῦ Τρίτου Κόσμου σέ ὁρισμένους "παραδοσιακούς" βιομηχανικούς κλάδους - (ἐλαφριά βιομηχανία, ἐνδιάμεση-πρώτη ἐπεξεργασία τῶν πρώτων ὑλῶν) ἀλλά μέ "ἐξαρτημένο τρόπο". Δηλαδή μετατόπιση τοῦ παραδοσιακοῦ καταμερισμοῦ ἐργασίας (βιομηχανία - πρῶτες ὕλες) σ'ἕνα νέο καταμερισμό (τεχνολογική βιομηχανία - παραδοσιακή βιομηχανία) ἀνάμεσα σέ Τρίτο Κόσμο καί μητροπόλεις.

"Ομως ἡ πραγματοποίηση μιᾶς τέτοιας "κοσμοϊστορικῆς" ἀλλαγῆς στόν παγκόσμιο καταμερισμό ἐργασίας, πού θά ὁδηγοῦσε σέ νέα περιθώρια κέρδους καί μέσα (αὔξηση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας) καί ἔξω (αὐξανόμενες ἀνταλλαγές μέ τίς "κατώτερες" βιομηχανικές χῶρες) εἶναι κάτι πού δέν μπορεῖ νά γίνει ἀπό τήν μιά μέρα στήν ἄλλη.

'Η μετατόπιση ὁλόκληρων βιομηχανικῶν κλάδων ἀπό τίς μητροπόλεις στήν περιφέρεια, καί ἡ μεταβολή τῆς ἐσωτερικῆς παραγωγικῆς δομῆς δημιουργοῦν τεράστια ἄμεσα προβλήματα στίς

χῶρες τῆς Δύσης. Γιατί οἱ "παραδοσιακοί" κλάδοι ἐξακολουθοῦν νά ἀπασχολοῦν ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἤδη στήν κλωστοϋφαντουργία ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἄνεργοι. Γενικά ἡ ἀνεργία αὐξάνεται. Πρόκειται δηλαδή γιά μιά ἀλλαγή πού χρειάζεται δεκαετίες γιά νά ὁλοκληρωθεῖ. Ταυτόχρονα σημαίνει ἔνταση στίς σχέσεις τοῦ κεφάλαιου μέ ἕνα μεγάλο μέρος ἀπό τά παλιά μεσαῖα στρώματα καί νέους πού στό νέο μοντέλλο θά ἔχουν τό ρόλο τοῦ μοντέρνου προλετάριου.

Ἄρα ἄμεσα θά πρέπει νά ὑπάρξει ενα χτύπημα αὐτῶν τῶν στρωμάτων. Ἐπομένως ἄμεσα αὐξάνονται οἱ κοινωνικές ἐντάσεις στίς χῶρες τοῦ κέντρου. Γι'αὐτό ἡ νέα διεθνής τάξη παίρνει στό ἐσωτερικό τῶν μητροπόλεων τά χαρακτηριστικά τοῦ αὐταρχικοῦ κράτους, ἑνός κράτους καταστολῆς πού θά πρέπει νά ἀντιμτωπίσει τήν ἐργατική τάξη καί τή νεολαία σέ μιά περίοδο κρίσης καί μετάβασης. ΑΡΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ,ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ.

Καί τά πράγματα δέν εἶναι καλύτερα στό ἐξωτερικό. Ὁ νέος διεθνής καταμερισμός στηρίζεται στά χαμηλά μεροκάματα στόν Τρίτο Κόσμο καί τήν ἀποδοχή ὁρισμένων ορίων στή βιομηχανοποίηση. ὅριων τόσο στό βάθος της, δηλαδή οἱ χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου θά πρέπει νά μείνουν σέ χαμηλά στάδιο βιομηχανοποίησης, ὅσο καί ὁρίων στήν ἐπέκταση τοῦ φαινόμενου, δηλαδή περιορισμό του σέ ὁρισμένες χῶρες. Ὅμως οἱ ἐξελίξεις δέν προχωρᾶνε ὅπως θά ἤθελε τό κεφάλαιο.

α) Ἡ ἀνάπτυξη μιᾶς ἐργατικῆς τάξης σέ ὁρισμένες χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου ἔχει σάν ἀποτέλεσμα νά ὁδηγεῖ στήν γέννηση καί ἀνάπτυξη τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος σ'αὐτές, τήν τάση γιά αὔξηση τῶν μεροκάματων, ὅπως καί σέ κοινωνικές ἀνατροπές (βλ. Περσία).

β) Τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς ἀλλαγῆς στόν Τρίτο Κόσμο εἶναι ἤ σπάσιμο τῆς διασύνδεσης - Περσία - ἤ αὔξηση τοῦ κόστους τῆς ἐργατικῆς δύναμης(βλ. Κορέα, Βραζιλία) πού ἐπομένως βάζει τήν ἀναγκαιότητα νά περάσει ἡ βιομηχανία σέ τομεῖς μέ ἀνώτερη ὀργανική σύνθεση τοῦ κεφάλαιου, γιά νά μπορεῖ νά εἶναι ἀποδοτική καί ἐπομένως χτύπημα τοῦ βιομηχανικοῦ μονοπώλιου τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ σέ ὅλο καί περισσότερους τομεῖς.

γ) Ταυτόχρονα αὐτή ἡ διαδικασία βιομηχανοποίησης τοῦ Τρίτου Κόσμου δέν μπορεῖ νά περιοριστεῖ σέ μερικές χῶρες καί μόνο ἀλλά τείνει νά διευρύνεται, μέ ἀποτέλεσμα νά χάνεται ὅλο καί περισσότερο ὁ ἔλεγχος - πολιτικός κι οἰκονομικός- ἀπό τήν πλευρά τῆς Δύσης. Ἔτσι ἡ τάση βιομηχανοποιησης δέν περιορίζεται στή Λατινική Ἀμερική μόνο σέ ὁρισμένες ,ἀπό τή Δύση ἐπιλεγμένες χῶρες(ὅπως κύρια ἡ Βραζιλία) ἀλλά τείνει νά ἐπεκτείνεται σέ πολύ περισσότερες (Μεξικό, Βενεζουέλα κλπ, ἐνῶ στήν Μέση Ἀνατολή δέν περιορίστηκε στήν Περσία,Τουρκία, ἀλλά ἀγκαλιάζει τό Ἰράκ, τή Συρία, τή Σαουδική Αραβία, τή Λιβύη, τήν Ἀλγερία.Στήν Ασία δυό γίγαντες μπαίνουν στό χορό, ἡ Κίνα κι ἡ Ἰνδία δίπλα στά Χόγκ-Κόγκ καί τίς Φορμόζες. Πάει νά πεῖ, ἡ διαδικασία ἐλέγχεται ὅλο καί λιγότερο.

δ) Καί ἐδῶ παρεμβαίνει καί τό ἄλλο μπλόκ.Η ἀδυναμία τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν νά λύσουν στό ἐσωτερικό καί ν'ἀνταγωνιστοῦν τή Δύση στό ἐξωτερικό, τίς κάνει νά στρέφονται ὅλο καί περισσότερο στίς χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου σάν διέξοδο οἰκονομική, καί πολιτική καί μάλιστα σ'ἐκεῖνες τίς χῶρες πού δέν εἶναι ἰδιαίτερα ἀναπτυγμένες (Ἀφρική, Ὑεμένη, Ἀφγανιστάν, Καμπότζηκλπ) καί οἱ ὁποῖες μποροῦν ν'ἀποτελέσουν μιά ἀγορά τόσο γιά τήν βαρειά βιομηχανία τους, ὅσο καί γιά τούς ἐξοπλισμούς τους. Αὐτό τό στοιχεῖο τῆς παρέμβασης τῶν Ἀνατολικῶν δημιουργεῖ ἀκόμα μεγαλύτερες ἐπιπλοκές στή Δύση γιατί δυσκολεύει ἕναν ὀρθολογικό καταμερισμό τῆς ἐργασίας.

Γι'αὐτό σήμερα ἡ διεθνής τάξη πάει κατά διαόλου καί ἀντίθετα αὐξάνεται ἡ διεθνής "ἀταξία". ΕΤΣΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ,ΟΙ ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ.

5. Ο πολεμος

Τό ἀποτέλεσμα μιᾶς τέτοιας κατάστασης εἶναι ἡ ἀνάπτυξη ἀνάμεσα στίς ὑπερδυνάμεις, ὁ ὅλο καί σκληρότερος ἀνταγωνισμός τους στόν Τρίτο Κόσμο, τέλος ἡ ἀνάπτυξη τῶν συγκρούσεων ἀνάμεσα στίς ὑπερδυνάμεις καί τούς λαούς τοῦ Τρίτου Κόσμου, καί ἡ ἔνταση τοῦ ἐσωτερικοῦ πόλεμου σ'ὅλες τίς χῶρες τοῦ κόσμου.

Μπρός στό φαινόμενο τῆς ἀντίστασης μέσα καί τῆς ὄξυνσης ἔξω, ἡ τάση τῶν ὑπερδυνάμεων καί ὅλων τῶν ἰμπεριαλιστικῶν χωρῶν εἶναι νά αὐξάνουν τίς παρεμβάσεις ἔξω καί νά αὐξάνουν τίς παρεμβάσεις ἔξω καί νά συγκρούονται ἄμεσα πιά οἰκονομικά καί πολιτικά καί γιά τήν ὥρα μέσω τρίτων καί στρατιωτικά.

Δηλαδή ἀπό τήν μιά αὐξάνονται οἱ κεντρόφυγες δυνάμεις σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο καί ἀπό τήν ἄλλη ἀκριβῶς γι αὐτό ὀξύνεται ἡ σύγκρουση ἀνάμεσα στούς ἰμπεριαλισμούς .Καί τό ζήτημα πού μπαίνει "ἄν θά ἔχουμε ἕναν πόλεμο", μπαίνει λάθος. Βρισκόμαστε κι ὅλας σέ κατάσταση πολέμου πού διαρκῶς θά ξαπλώνεται χωρίς νά κάνουμε τόν προφήτη καί νά μιλᾶμε γιά "ὁλοκληρωτικό" πόλεμο. Σ'ὅλα τά μήκη καί τά πλάτη τῆς γῆς μέ τόν ἕνα ἤ ἄλλο τρόπο θά ξαπλωθεῖ ὁ πόλεμος, καί ταυτόχρονα οἱ ἐπαναστάσεις. Τό μεταπολεμικό στάτους κβό ὁδηγεῖται σέ ἀνατίναξη.

Τό ζήτημα πού μπαίνει εἶναι αὐτό πού ἔβαζε ὁ Μάο : "Ἤ ἡ ἐπανάσταση θά προλάβει τόν πόλεμο ἤ ὁ πόλεμος θά φέρει τήν ἐπανάσταση". Αὐτό στήν Ἑλλάδα τόχουμε δεῖ χειροπιαστά πρίν 40 χρόνια.

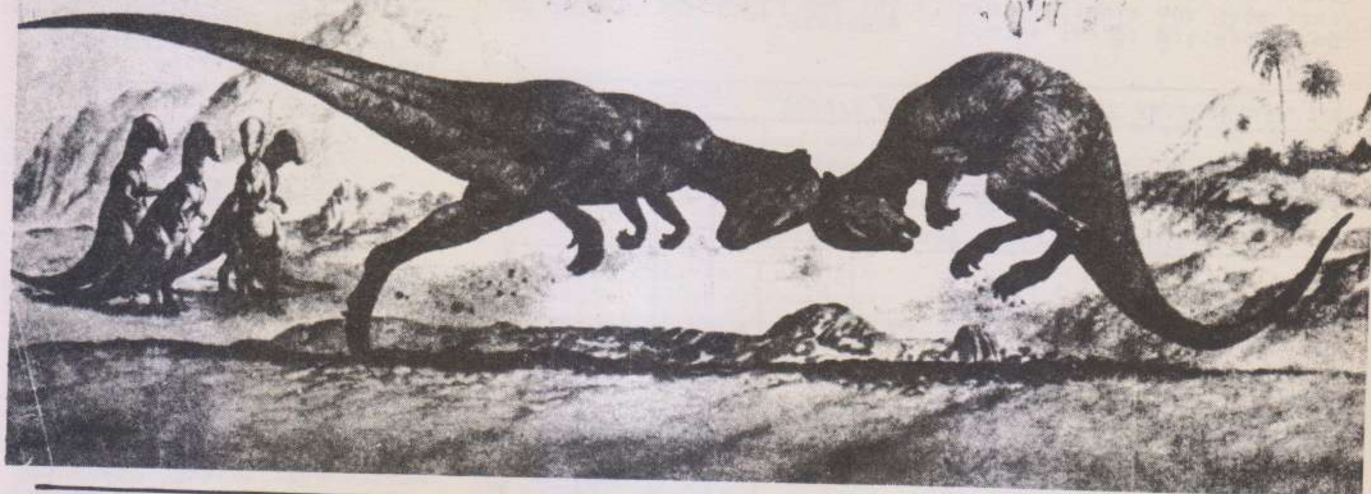
Φυσικά δέν θέλουμε τόν πόλεμο ἀλλά τήν ἐπανάσταση. Ἀλλά ὑπάρχει καί ὁ ἀντίπαλός μας πού στή σημερινή φάση προωθεῖ μέ τήν μιά ἤ τήν ἄλλη μορφή τόν πόλεμο γιά νά τήν ἀποφύ -

γει. Καί φυσικά εἶναι γνωστό πώς δέν θά πετύχει τίποτε ἄλλο ἀπό τό να'τήν κάνει ἀναπόφευκτη, νά κοινωνικοποιήσει σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο τούς ὅρους τῆς ἐπανάστασης.

Οὕτως ἤ ἄλλως λοιπόν ἡ ἱστορία μπαίνει σέ μιά ἐποχή ἐπιτάχυνσης. Καί ἡ βία εἶναι ἡ μαμμή πάντα τῆς ἱστορίας. Ἤ γιά τό κεφάλαιο πού μέσα ἀπ'αὐτή – ἐσωτερική καταπίεση μέσα, πόλεμος ἔξω – προσπαθεῖ νά ἀνανεωθεῖ στίς νέες συνθῆκες ἤ γιά τό προλεταριάτο –σάν ὁ ξεγεννητής τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ἄρα μπαίνουμε συνολικά σέ ἐποχή πολέμου. Ἤ μέσα ἤ ἔξω. Κι ὅποιος σ'αὐτές τίς συνθῆκες κοιμᾶται τόν ὕπνο τοῦ "δικαίου", ὅπως συμβαίνει σέ μεγάλο βαθμό μέ τό ἑλληνικό κίνημα, θά ξυπνήσει πολύ ἀπότομα καί ὀδυνηρά.

Κι ὁ πόλεμος πού ἔρχεται εἶναι ἄμεσα κατ εὐθεῖαν πόλεμος ἐνάντια στούς λαούς καί τά κινήματα, εἶναι ἕνας πόλεμος ἰμπεριαλιστικός, ὄχι πιά μέ τήν ἔννοια τοῦ "ἐνδο-ιμπεριαλιστικοῦ" ἀλλά μέ μιά διαφορετική, ὅτι δηλαδή στρέφεται ἄμεσα καί κατ'εὐθεῖαν ἐνάντια στήν ἐπανάσταση ἐνάντια στήν γενικευμένη τάση γιά τήν ἀνατροπή τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ καθεστῶτος. Ἀλλά ἡ εἰρωνία τῆς ἱστορίας, γιά τίς τάξεις πού πλησιάζουν στό τέλος τῆς ἱστορικῆς του πορείας εἶναι ὅτι συχνά τό μέσο πού χρησιμοποιοῦν γιά τήν ἀποφυγή τοῦ κινδύνου τῆς ἐπανάστασης τίς φέρνει πιό κοντά σ'αὐτήν.

Η προελευση των υπουργων

Ἄν κανείς σκύψει στήν σύνθεση τῆς νέας κυβέρνησης, θά προσέξει ἀμέσως ἕνα χαρακτηριστικό γεγονός. Γύρω ἀπό τήν κατανομή υπουργείων καί ὑφυπουργείων πού δείχνει τήν μεγάλη ἀλλαγή πού ἔχει συντελεστεῖ στή σύνθεση τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἄρχουσας τάξης. Σ'ὅτι ἀφορᾶ τά ὑπουργεῖα γενικῆς κατεύθυνσης, Συντονισμοῦ, Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν, Προεδρίας τό πολιτικό προσωπικό τους προέρχεται ἄμεσα ἀπό τίς παλιές παραδοσιακές "πολιτικές περιοχές", ἀντίστοιχα Μεσσηνία, Κρήτη, Αἰτολωακαρνανία, Ἀχαΐα, ἐκεῖ δηλαδή ὅπου παραδοσιακά ἡ ἄρχουσα τάξη ἀντλοῦσε τό πολιτικό της προσωπικό. Μέχρι ἐδῶ τίποτε τό ἰδιαίτερο. Ἀλλά ἄν περάσουμε πιό πέρα στά ὑπόλοιπα ὑπουργεῖα, ὁ καταμερισμός εἶναι σαφής. Ἡ Ἀθήνα ἔχει 16 Ὑπουργούς καί Ὑφυπουργούς, πού καταλαμβάνουν σχεδόν στό σύνολό τους τά Ὑπουργεῖα καί ὑφυπουργεῖα πού ἔχουν νά κάνουν μέ τά ἄμεσα παραγωγικά ὑπουργεῖα, ἤ τά ὑπουργεῖα ἐλέγχου τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ καί τῆς ὀργάνωσης τοῦ χώρου καί τῆς ζωῆς. Ὑπουργεῖο Βιομηχανίας, Οἰκονομικῶν, Ναυτιλίας, Ἐργασίας Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, Δημοσίων ἔργων, Χωροταξίας, Πολιτισμοῦ κλπ. ὅπως καί ἀντίστοιχα ὑφυπουργεῖα Παιδείας, Συγκοινωνιῶν κλπ. πᾶνε σέ πρωτευουσιάνους. Δηλαδή ἐκεῖ πού ἡ κυβέρνηση ἔχει νά κάνει μέ σχέσεις μέ ἐπιχειρηματίες βάζει τούς πιό κοντινούς τους ἀνθρώπους, ἤ ἐπιχειρηματίες τούς ἴδιους. Ἐπίσης σ'ὅτι ἀφορᾶ τίς σχέσεις μέ τό ἐργατικό δυναμικό, τήν ὀργάνωσή του, τήν οἰκοδομή κλπ. ἀκολουθάει τήν ἴδια τακτική. Δηλαδή πιά δέν πρόκειται γιά κομματάρχες ἀλλά γιά ἄμεσους ἐκπρόσωπους τῆς ἀστικῆς τάξης. Ἐπί πλέον εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι κατά μέσο ὅρο ἐκεῖ βρίσκονται καί οἱ νεώτεροι ὑπουργοί, δηλαδή ἐκεῖνοι πού ἀντιπροσωπεύουν τίς νέες "τεχνοκρατικές" δυνάμεις τῆς Δεξιᾶς. Τέλος ἀλλά ὄχι τελευταῖο ὁ 17ος Ἀθηναῖος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ πρωθυπουργός, ὁ Ράλλης, πού ἡ γυναίκα του εἶναι "γνωστή ἐπιτυχημένη ἐπιχειρηματίας". Καί πάρα πέρα. Στό ὑπουργεῖο Δημόσιας τάξης μπῆκε "φυσικά" ἕνας βουλευτής τῆς Λακωνίας. Ὅσο γιά τό ὑπουργεῖο πολέμου καί οἱτρεῖς – ὑπουργός καί ὑφυπουργοί – προέρχονται ἀπό τή Βόρεια Ἑλλάδα, ἐκεῖ δηλαδή πού κυριαρχεῖ ὁ στρατός, ἐνῶ ἀπό τή Λακωνία βγαίνει τό ἄνθος τῆς ἀστυνομίας. Μετά μερικοί ἀπό τή Θεσσαλονίκη – σέ παραγωγικά ὑπουργεῖα, καί τήν Καβάλα, ἕνας ἀπό τή Θεσσαλία, ἡ Γεωργία ἀπό τήν Ἠλεία, καί κλείνει ὁ πίνακας. Ἡ σύνθεση τῆς κυβέρνησης ἀντανακλάει τίς πραγματικότητες τῆς ἑλληνικῆς ἀστικῆς τάξης. "Παραδοσιακό", γενικό πολιτικό προσωπικό, ἀπό τούς "αἰώνιους χώρους", Κρήτη, Ἀχαΐα, Αἰτωλοακαρνανία, Μεσσηνία, παραγωγή, ὀργάνωση τοῦ χώρου καί τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀπό τό κέντρο τῆς ἀστικῆς τάξης, ὅπως εἶναι σήμερα διαμορφωμένη, ὑπουργεῖα τοῦ "ὁπλισμένου μπράτσου" Ἀστυνομία, στρατός, ἀπό τούς ἀντίστοιχους χώρους, ἤ χωροταξικῆς προέλευσης ἤ στάθμευσης. Πάει νάπεῖ δέν εἶναι καί τόσο τυχαία ἡ κατανομή.

Ο μυθος της ανυπαρξιας «ελληνικης» βιομηχανιας

Ένας άπό τούς πιό πανίσχυρους μύθους - ίδεολογικό όπλο τῆς μικροαστικῆς άριστερᾶς στή χώρα μας είναι η παντοδυναμία τοῦ ξένου κεφάλαιου στή βιομηχανία καί ή έλλειψη στήν ούσία ντόπιας μεγάλης βιομηχανίας καί άστικῆς τάξης. Αύτός ό μῦθος τούς είναι πολύ χρήσιμος πολιτικά γιατί πάνω του στηρίζουν όλη τήν θεωρία γιά τό ότι τό πρόβλημα τῆς Ελλάδας είναι οί "ξένοι" καί όχι τό ίδιο τό καπιταλιστικό σύστημα καί ή ντόπια άστική τάξη. Καί αύτός ό μῦθος είναι πανίσχυρος παρ' όλη τήν άντίθετη πραγματικότητα πού δείχνουν οί άριθμοί. Ας τούς ξαναδοῦμε λοιπόν γιά μιά άκόμα φορά, κάνοντας μιά σύγκριση τῆς έξέλιξης πού ύπῆρξε τήν τελευταία δεκαετία.

OI ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

	I968		I978		I968		I978	
	σύνολο έπιχειρ.	ξένες ή έλεγχόμ.	σύνολο έπιχει.	ξένες ή έλεγ	A	B	A	B
Έπιχειρ. μέ πάνω άπό 5δισε κεφάλαια	-	-	I7	I	-	-	5,8	7,7
έπιχειρ. μέ πάνω άπό 2δισε κεφάλαια	2	I	38	4	50	66	I0,5	I0,I
έπιχειρ. μέ πάνω άπό Iδισε κεφάλαια	I2	5	92	I4	38	425	I5,2	I2,I
έπιχειρ. μέ πάνω άπό 500 έκ. κεφ.	28	7	-	-	25	335	-	-

A - Ξένες πρός σύνολο %

B - Κεφάλαια Ξένων πρός κεφάλαια συνόλου %

ΠΗΓΗ. ΣΕΒ. "Πίνακας μεγαλυτέρων έλληνικῶν βιομηχανιῶν"

Νομίζουμε ότι ή έξέλιξη είναι χαρακτηριστική. Ένῶ τό I968 άκόμα στίς 28 μεγαλύτερες έλληνικές έπιχειρήσεις ύπῆρχαν 7 ξένες μέ σύνολο κεφαλαίων 33,5% τοῦ συνόλου τῶν μεγάλων έπιχειρήσεων, τό I978 στίς 92 μεγαλύτερες έπιχειρήσεις ύπῆρχαν I4 ξένες ή έλεγχόμενες (I5,2%) μέ κεφάλαια πού άντιπροσώπευαν τό I2,5 % τοῦ συνόλου. Δηλαδή τό ποσοστό τῶν ξένων έπιχειρήσεων ΜΕΙΩΘΗΚΕ. Καί κάτι άκόμη. Ή μείωση στά κεφάλαια ήταν άκόμα μεγαλύτερη γεγονός πού δείχνει ότι οί πολύ μεγάλες έπιχειρήσεις άνήκουν περισσότερο σέ έλληνες έπιχειρηματίες ένῶ τό I968 συνέβαινε τό άντίστροφο. Όσο άνέβαινα με στίς μεγαλύτερες έπιχειρήσεις τόσο άνέβαινε τό ποσοστό τῶν ξένων έπιχειρήσεων. Έτσι τό I968 στίς I2 μεγαλύτερες έπιχειρήσεις, μέ πάνω άπό I δισεκατομμύριο κεφάλαια, οί 5 ήταν ξένες καί άντιπροσώπευαν τό 38% τῶν έπιχειρήσεων καί τό 42,5 % τῶν κεφαλαίων. Άντίστροφα τό I978, στίς I7 μεγαλύτερες έπιχειρήσεις μέ πάνω άπό 5 δισεκ. κεφάλαια μόνο I ήταν ξένη, ή Πεσινέ. Δηλαδή οί ξένες έπιχειρήσεις τείνουν νάναι όλο καί περισσότερο ΜΕΣΑΙΕΣ έπιχειρήσεις, ένῶ οί πολύ μεγάλες καταλαμβάνονται άπό τίς ντόπιες έπιχειρήσεις. Έτσι μετά τήν είσοδο τοῦ ξένου κεφάλαιου άπό τό 63-64 καί μετά, πού άντανακλᾶται καί στήν άνοδο τοῦ ποσοστοῦ τῶν ξένων έπιχειρήσεων, στή συνέχεια, άπό τό 68 καί μετά ή πορεία άντιστρέφεται καί όδηγεῖ στήν άνάπτυξη τοῦ ντόπιου κεφάλαιου στήν βιομηχανία. Όσο γιά τά συμπεράσματα είναι προφανῆ. Ό μῦθος τῶν καημένων τῶν έλλήνων βιομηχάνων πού τρώγονται άπό τούς ξένους είναι σαφές ποιούς έξυπηρετεῖ. Τούς βιομήχανους.

Οι βιομηχανιες οπλων

Άν τά κυβερνητικά προγράμματα τῆς "βιομηχανοποίησης" πᾶνε σάν τόν κάβουρα ύπάρχει ένας τομέας όπου τά πράγματα "πᾶνε καλά". Οί βιομηχανίες όπλων. Έκτός άπό τό έργοστάσιο άεροπλάνων πού κιόλας άπασχολεῖ πάνω άπό δυό χιλιάδες άτομα, καί οί ύπόλοιπες βιομηχανίες δημιουργοῦνται καί έπεκτείνονται. Τό μπαρουτάδικο τοῦ Μποδοσάκη "έκσυγχρονίζεται" καί παράγει βλήματα πυραύλων καί γομώσεις, ένῶ φτιάχνεται καί νέο μεγάλο έργοστάσιο. Τό έργοστάσιο όπλων τοῦ Αίγίου αύξάνει τή παραγωγή καί έτοιμάζει καί νέο έργοστάσιο μέI,5 δισ. έπενδύσεις. Ή Στάγιερ άγοράστηκε άπό τό κράτος καί παράγει κύρια στρατιωτικά αύτοκίνητα. Τέλος έχουν δημιουργηθεῖ έργοστάσια γιά άνακατασκευή άρμάτων μάχης, καί τήν κατασκευή έρπυστριῶν, ένῶ έχει σταματήσει τό έργοστάσιο άρμάτων μάχης πού έτοιμαζόταν μέ τούς Έγγλέζους. Έτσι τό αίτημα τοῦ ΠΑΣΟΚ(;) γιά "έθνική βιομηχανία έξοπλισμῶν" άρχίζει σταδιακά νά παίρνει σάρκα καί όστά. Καί οί στρατιωτικοί άρχίζουν έκτός άπό τήν έξουσία τους πάνω στούς φαντάρους καί τίς παραγγελίες έξοπλισμοῦ νά βάζουν χέρι καί σ'ένα βιομηχανικό τομέα σέ πλήρη έπέκταση. Ένα μίνι στρατιωτικο-βιομηχανικό σύμπλεγμα δημιουργεῖται καί στήν Ελλάδα καί θά συνεχίσει νά έπεκτείνεται.

εργατικοι αγωνες

Οχτωβρης 79 — Μαης 80

Συνολικά στό ὀχτάμηνο, μέ βάση πάντα τίς ἀπεργίες πού καταγράφανε οἱ ἐφημερίδες, ἔγιναν Ι22 ἀπεργίες καί στάσεις σέ ἐργοστάσια, καί Ι03 ἀπεργίες σέ ὑπόλοιπους κλάδους, ἀπό τούς ὁποίους Ι5 σέ οἰκοδομές-τεχνικές ἑταιρίες, Ι3 στίς μεταφορές, Ι0 σέ τράπεζες, 4Ι σέ τομεῖς ὑπαλλήλων δημόσιων, ἰδιωτικῶν ἤκρατικῶν ἑταιριῶν, κλπ.

Σέ σύγκριση μέ τό προηγούμενο τετράμηνο πού εἶχαν γίνει Ι04 ἀπεργίες ἀπό τίς ὁποῖες μόνο 3Ι σέ ἐργοστάσια καί οἱ ὑπόλοιπες στούς ἄλλους τομεῖς, παρατηρεῖταιμιά κάποια αὔξηση τῶν ἀπεργιῶν συνολικά, ἀλλά πολύ μεγαλύτερη στή βιομηχανία, ὅπου τό ποσοστό τους διπλασιάζεται καί φτάνει σέ πάνω ἀπό μισό τοῦ συνόλου τῶν ἀπεργιῶν.

οι απεργιες σ' εργοστασια

Α. Πρῶτο χαρακτηριστικό λοιπόν ἡ αὔξηση τῶν ἀπεργιῶν σέ ἐργοστάσια. Δηλαδή, παρά τήν κρίση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἀρχίζει μιά κάποια ἄνοδος τῶν ἀπεργιῶν πού δείχνει πώς μέσα σέ συνθῆκες κρίσης, ἀρχίζει μιά πρώτη ἀπάντηση τῶν ἐργατῶν.

Ἀπό τίς Ι22 ἀπεργίες σέ ἐργοστάσια, οἱ 55 ἔγιναν σέ ἐργοστάσια μέ Ι00-Ι000 ἐργάτες, οἱ Ι2 σέ ἐργοστάσια μέ Ι000 ἐργάτες καί πάνω καί οἱ ὑπόλοιπες 55 σέ μικρότερα ἐργοστάσια.

Δεύτερο χαρακτηριστικό εἶναι σέ ποιούς κλάδους συγκεντρώθηκαν οἱ ἀπεργίες. 50 ἀπεργίες ἔγιναν σέ ἐργοστάσια μετάλλου πού, μαζί μέ τίς 9 σέ ἠλεκτρικά, εἶναι συνολικά 59, δηλαδή οἱ μισές σχεδόν ἀπεργίες. Σέ ροῦχα, ὑφάσματα, παπούτσια ἔγιναν 27 ἀπεργίες. Δηλαδή οἱ ἀπεργίες συγκεντρώνονται σέ ὁρισμένους κλάδους ὅλο καί περισσότερο, ἐκείνους τούς κλάδους πού ἀναπτύχθηκαν ἰδιαίτερα τά τελευταῖα χρόνια, καί μειώνεται, π.χ. τό ποσοστό τῶν ἠλεκτρικῶν καί τῶν ὀρυχείων πού στήν πρώτη περίοδο ἀποτέλεσαν τή βάση τῶν ἐργατικῶν σωματείων καί τῶν κινητοποιήσεων.

Ἰδιαίτερα μεγάλη εἶναι ἡ αὔξηση τῶν ἀπεργιῶν στή μεταλλουργία, τά μηχανουργεῖα, ναυπηγεῖα, κλπ., δηλαδή ἡ κινητοποίηση καί εἰδικευμένων στρωμάτων τῶν ἐργατῶν, σέ ἀντίθεση μέ τήν πρώτη περίοδο, πού κέντρο τῶν ἀπεργιῶν ἦταν ἀνειδίκευτοι ἐργάτες. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, οἱ ἀνειδίκευτοι ἐργάτες ἐκπροσωποῦνται σέ ὅλο καί μεγαλύτερο ποσοστό ἀπό τίς ἀπεργίες σέ ὑφαντουργεῖα, ροῦχα, παπούτσια, μέ πλειοψηφία γυναῖκες. Τά τελευταῖα χρόνια, αὐτοί οἱ δυό τομεῖς -μεταλλουργία, ὑφαντουργία- αὐξάνουν ἀδιάκοπα τό ποσοστό τους καί φτάνουν τώρα τό 70°/ο τῶν ἀπεργιῶν, πρᾶγμα πού ποτέ δέν εἶχε ξανασυμβεῖ.

Β. Ἡ γεωγραφική διασπορά: Ἀπό τίς Ι22 ἀπεργίες, οἱ 57 ἔγιναν στήν Ἀθήνα-Πειραιά-Ἐλευσίνα καί οἱ ὑπόλοιπες 65 ἀλλοῦ, ἀπό τίς ὁποῖες 23 στή Θεσσαλονίκη. Δηλαδή, αὐτό πού ἔχουμε ἐπισημάνει καί ἄλλοτε ἐξακολουθεῖ νά ἰσχύει τά δυό τελευταῖα χρόνια ἀρκετά σταθερά. Οἱ ἀπεργίες δέ γίνονται πιά μονάχα στήν Ἀθήνα, ἀλλά σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα, ἐνῶ τό ποσοστό τῆς Θεσσαλονίκης, ἀναλογικά, παραμένει ψηλότερο.

Τό καινούργιο χαρακτηριστικό εἶναι ἡ ἐμφάνιση ὁρισμένων νέων ἀπεργιακῶν κέντρων, ἔξω ἀπό τίς παραδοσιακές περιοχές (Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Θήβα, Κόρινθο, κλπ.) ὅπως ἡ Λάρισα, ὅπου ἔγιναν 7 ἀπεργίες, καθώς καί ἡ ἐκδήλωση ἀπεργιῶν σέ περιοχές πού δέν εἶχαν ὑπάρξει παλιότερα, Γιάννενα, Ἡράκλειο, Καλαμάτα, κλπ. Δηλαδή, ἡ ἀποκέντρωση πού δοκιμάζει τό κεφάλαιο ἐκφράζεται καί μέσα ἀπό τήν "ἀποκέντρωση" τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων.

Γ. Χαρακτηριστικά τῶν ἀπεργιῶν. Οἱ ἀπεργίες ἔχουν τριῶν εἰδῶν κεντρικά αἰτήματα: αὐξήσεις καί πληρωμή ἀπλήρωτων μεροκάματων (κάτι σχετικάκαινούργιο, δεμένο μέ τήν κρίση), ἐνάντια στίς ἀπολύσεις, καί συνθῆκες δουλειᾶς-40ωρο.

Πρόκειται συχνά γιά 24ωρες, 48ωρες καί στάσεις ἐργασίας, ἀλλά σίγουρα μεγαλύτερης διάρκειας ἀπ' ὅτι τήν προηγούμενη περίοδο.

Πάντως, ἐκεῖνο πού εἶναι χαρακτηριστικό εἶναι πώς οἱ ἀπεργίες δέν παίζουν πιά κάποιο σοβαρό πολιτικό ρόλο. Περιορίζονται στήν περιφέρεια τῶν πόλεων, δέν ἐπεμβαίνουν στό κέντρο, δέν τά βγάζουν συχνά πέρα καί δέν ὑπάρχει σημαντική συμπαράσταση.

Οι απεργιες στα πολεμικα εργοστασια

Ἕνα καινούργιο φαινόμενο εἶναι οἱ ἀπεργίες στά πολεμικά ἐργοστάσια. Στά ἐργοστάσια πού ἐξαρτῶνται ἄμεσα ἀπό τό ὑπουργεῖο Ἄμυνας -μέ πάνω ἀπό 20.000 προσωπικό- ἔγιναν τρεῖς συνολικά ἀπεργίες: 24ωρη τήν Ιη τοῦ Μάρτη, 48ωρη στίς 27 Μάρτη καί 6ήμερη στίς Ι0 Ἀπρίλη. Ἡ ἀπεργία ἔγινε στά Χανιά, Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο, Τανάγρα, Κρήτη, Ἀνδραβίδα, Καλαμάτα.

Ταυτόχρονα, τήν ἴδια περίοδο γίνονται 3 ἀπεργίεςστή ΠΥΡΚΑΛ τοῦ Μποδοσάκη, στόν Ὑμηττό.

Γιά πρώτη φορά ἔχουμε μιά τέτοια ἀπεργιακή κινητοποίηση ἀπό ἐργάτες πού, ὅπως αὐτοί τῶν πολεμικῶν ἐργοστάσιων, ἐλέγχονται ἄμεσα μέ πιστοποιητικά νομιμοφροσύνης, καί ἀδιάκοπη τρομοκρατία. Ἡ διόγκωση τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολεμικῶν ἐργοστάσιων δείχνει νά ἔχει κιόλας τά πρῶτα ἀποτελέσματα καί στό ἐπίπεδο τῶν κινητοποιήσεων.

οι υπολοιπες απεργιες

Ἐδῶ, αὐτή τήν περίοδο κυ

ριάρχησε ἡ μεγάλη ἀπεργίατῶν τραπεζιτικῶν, ἐνῶ αὐξημένες ἦταν οἱ ἀπεργίες σέ νοσοκομεῖα, γιατρούς,καί γενικότερα ὑπάλληλους.

Στούς οἰκοδόμους,ἐκτός ἀπό τίς 4 γενικές ἀπεργίες,ἔγιναν 9 ἀπεργίες σέ ἐργοτάξια, συχνά γιά πληρωμή καθυστερούμενων μεροκάματων.

Συνολικά στή χώρα μας, οἱ ἀπεργίες σέ τράπεζες, δημόσιους ὀργανισμούς, δημόσιες μεταφορές, ὑπαλλήλους γενικότερα, ἀποτελοῦν πάντα ἕνα σημαντικό ποσοστό τῶν ἀπεργιακῶν κινητοποιήσεων. Αὐτή ἡ πραγματικότητα, πού ἀντανακλάει τή μεγαλύτερη συγκέντρωση πού ὑπάρχει ἀναλογικά σ'αὐτούς τούς κλάδους (τράπεζες: 30.000 ἄτομα,ΔΕΗ: 25.000 ἄτομα, μεγάλα νοσοκομεῖα, Ὀλυμπιακή Ἀεροπορία: 7.000 ἄτομα, κλπ.), σέ σχέση μέ τή συγκριτικά μικρότερη συγκέντρωση πού παρατηρεῖται στήν βιομηχανία, δίνει τή δυνατότητα σ'αὐτούς τούς κλάδους νά ἐμφανίζονται σάν κυρίαρχοι στίς ἀπεργιακές κινητοποιήσεις, στό βαθμό μάλιστα πού πρόκειται γιά τομεῖς πού ἀφοροῦν ἄμεσα στήν καθημερινή ζωή ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ, καί δροῦν καί στά κέντρα τῶν πόλεων. Αὐτή ἡ πραγματικότητα τείνει νά ὑποβιβάζει τόν ρόλο τῶν ἀπεργιακῶν βιομηχανικῶν κινητοποιήσεων,καί μάλιστα πολύ περισσότερο ἀπό ὅτι εἶναι στήν πραγματικότητα. Ἔτσι, πολύ ἄνετα μπορεῖ νά περνάει ἡ ἄποψη γιά "μεσοστρωματική" φύση τῶν ἀπεργιακῶν κινητοποιήσεων καί ὄχι προλεταριακή. Ὅμως, ὅπως εἴδαμε, ἡ πραγματικότητα δέν εἶναι ἔτσι ἀκριβῶς. Τό ποσοστό τῶν ἀπεργιῶν σέ ἐργοστάσια τείνει καί πάλι νά ἀνεβαίνει, ἀποτελῶντας πάνω ἀπό τό μισό τοῦ συνόλου, χωρίς φυσικά νά ἀναιρεῖται τό γεγονός ὅτι σ'ὅλη αὐτή τήν περίοδο πού πέρασε, κεντρικότητα εἶχαν ἀπεργίες ὅπως τῶν τραπεζιτικῶν.

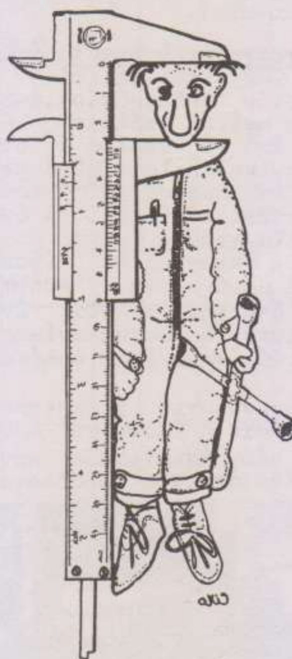
- - - - - - -

απολυσεις

Ἡ περίοδος πού ἐξετάζουμε εἶναι περίοδος μαζικῶν ἀπολύσεων, κύρια σέ παπούτσια ὑφαντουργεῖα, ροῦχα, ἔκφραση σχετικῆς κρίσης πού ἀρχίζει σ'αὐτούς τούς κλάδους ἐξ αἰτίας τοῦ περιορισμοῦ πού συναντᾶνε οἱ ἐξαγωγές στήν ΕΟΚ καί τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τους μέ προϊόντα τοῦ Τρίτου Κόσμου.

Πράγματι, τά τελευταῖα 7-8 χρόνια, ὁ κλάδος τῆς ὑφαντουργίας, ρούχων,παπουτσιῶν, εἶχε μιά τεράστια αὔξηση ἐξ αἰτίας τῶν ἐξαγωγῶν στή Δυτική Εὐρώπη, ὅπου ἀντίθετα ἡ παραγωγή, ἰδιαίτερα στά βαμβακερά ὑφάσματα, μειωνόταν, καί στόν κλάδο τῆς ὑφαντουργίας ἐμφανιζόταν μεγάλη ἀνεργία. Κι αὐτό γιατί πρόκειται γιά ἕναν κλάδο πού στηρίζεται πολύ στά ἐργατικά χέρια, καί μάλιστα τά ἀνειδίκευτα, ὁπότε ἡ τάση ἦταν νά μεταφερθοῦν αὐτοί οἱ κλάδοι σέ χῶρες μέ χαμηλότερα μεροκάματα

Ἔτσι εὐνοήθηκε καί ἡ Ἑλλάδα ἀπ'αὐτή τή μεταφορά τῆς ἐλαφριᾶς βιομηχανίας ἔξω ἀπό τήν Εὐρώπη, καί οἱ ἐξαγωγές σ'αὐτό τόν κλάδο ξεπέρασαν τά 20 δισεκατομμύρια δρχ. Αὐτό σήμαινε γρήγορη ἐπέκτασή του καί μεγάλες ἐπενδύσεις ἀπό τό κεφάλαιο. Ὅμως, ἤδη ἀπό τό 1979, ἡ ΕΟΚ ἔβαλε ποσοτικούς περιορισμούς στίς ἑλληνικές ἐξαγωγές, μέ ἀποτέλεσμα αὐτές νά πάψουν νά αὐξάνονται μέ μεγάλη ταχύτητα καί ν'ἀρχίσει νά ἐμφανίζεται πλεονασματική δυναμικότητα. Ἐπιπλέον, ὁ συναγωνισμός μέσα στήν εὐρωπαϊκή ἀγορά ἀπό χῶρες μέ μεροκάματα 2 μέ 8 φορές μικρότερα ἀπό τά ἑλληνικά, ἔχει κάνει πιό δύσκολη τήν πώληση τῶν ἑλληνικῶν ὑφαντουργικῶν.

Παράλληλα, οἱ ἀπολύσεις ἐπιταχύνονται καί στούς ὑπόλοιπους κλάδους ἐξαιτίας τοῦ συνολικοῦ περιορισμοῦ τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητας, πού τό 1980 πρόκειται νά φτάσει στό 0°/ο ἀνάπτυξη.

Ἔτσι, οἱ ἀπολύσεις ἐπιταχύνονται, καί μάλιστα γίνονται πιό μαζικές μέ τόκλεισιμο ἐργοστάσιων (π.χ. Εὐρωντρές στό Καματερό, Γκλαβάν στό Βόλο, κλπ.).

Συνολικά, γιά ὅλη τήν περίοδο περνᾶνε τίς 10 χιλιάδες, ἀριθμό πού δέν εἶχαν ξεναφτάσει ποτέ τά τελευταῖα χρόνια. Ἀπ'αὐτές, οἱ μισές περίπου εἶναι στήν ὑφαντουργία, ροῦχα, παπούτσια.

Παράλληλα ἀμείωτη παραμένει ἡ ἀπόλυση γιά συνδικαλιστικούς λόγους πού ξεπερνάει τίς 2.000 ἄτομα.

Συνολικά, τά τελευταῖαχρόνια, οἱ ἀπολύσεις γιά συνδικαλιστικούς λόγους πρέπει νά ἔχουν ξεπεράσει τίς 20.000 Καταλαβαίνει κανείς τί σημαίνει αὐτό γιά μιά ὁποιαδήποτε ἐργατική ὀργάνωση καί κινητοποίηση. Ὅλη ἡ δομή τοῦ ἐργατικοῦ συνδικαλισμοῦ γίνεται ἐξαιρετικά εὔθραυστη καί σέ τελική ἀνάλυση ὅλα σχεδόν τά ἐργατικά πρωτοπόρα στοιχεῖα τῶν πρώτων χρόνων μετά τή μεταπολίτευση ἔχουν ἀπολυθεῖ.

απολύσεις γυναικών

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ «ΑΠΩΝ»

Τόν τελευταῖο καιρό ἡ ἐργατική τάξη χάθηκε καί πάλι ἀπό τό προσκήνιο τῶν ἀγώνων τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων. Στά ἐργοστάσια βασιλεύει ἡ τρομοκρατία οἱ ἀπολύσεις γιά συνδικαλιστικούς λόγους ὅλα τά τελευταῖα, χρόνια ἔχουν πολλαπλασιαστεῖ καί τό κεντράρισμα ἔχει πέσει πιά στή νεολαία, τούς φοιτητές, τήν "ἀμφισβήτηση".

Ἡ ἐργατική "ἄνοιξη" τῶν χρόνων 75-77 μοιάζει νά'χει κλείσει. Ἡ πρώτη γενιά ἀγωνιστῶν ἐργατῶν ἔχει ἀπολυθεῖ ἀπό τά μεγάλα ἐργοστάσια, τό ἐργοστασιακό σωματεῖο φυτοζωεῖ καί μόνο οἱ οἰκοδόμοι μπρός τό φάσμα τῆς ἀνεργίας φαίνονται νά κινοῦνται ἔστω καί ἐλάχιστα.

Ἄρα ἡ μεταπρατική πολιτική σκέψη τείνει καί πάλι νά ἐπιστρέφει στά παραδεδεγμένα, ἔστω καί μέ ὁρισμένους ἐκσυγχρονισμούς. "Στήν Ἑλλάδα δέν ὑπάρχει ἐργατικό κίνημα ἐκτός ἀπό τούς οἰκοδόμους". " Τό κέντρο βάρους παραμένουν τά μεσαῖα στρώματα". Ἡ πολιτική μοιάζει νά ξανακλείνεται στά κεντρικά τετράγωνα, ἐκεῖ πού συσσωρεύονται Βουλής, "πολιτιστικά" κέντρα, Πανεπιστήμια. Ὅλοι οἱ ὑπολογισμοί τῶν διαφόρων στρατηγίσκων τῆς πολιτικής ποντάρουν καί πάλι στά " μεσαῖα στρώματα" καί τήν ἀντίθεση τους στήν κυβέρνηση.

Αὐτή ἡ ἐξέλιξη μάλιστα ἐγκλωβίζει καί σέ ἕνα μεγάλο βαθμό καί τό φοιτητικό καί νεολαιΐστικο κίνημα σέ ἕναν ριζοσπαστισμό χωρίς διέξοδο ταξικό, μιά καί μένει ἀπομονωμένο ἀπό τούς ἐργάτες, καί ἔτσι αὐτό τό κίνημα τείνει νά ἀναλώνεται σέ ἐσωτερικοποίηση ἀδιέξοδη.

Ὅμως ἄποψη μας εἶναι ὅτι ὁ μεγάλος ἀπών εἶναι μόνο πρόσκαιρα ἀπών, ὅτι ἀντίθετα μέσα στίς δυνάμεις του προετοιμάζεται ἡ "μεγάλη ἐπιστροφή", καί μάλιστα μιά ἐπιστροφή χωρίς δυνατότητα πιά πισωγυρίσματος.

Σέ ἀντίθεση μέ τή λογική πού θέλει ἡ Ἑλλάδα μιά χώρα "μεσοστρωματική" ἡ πραγματικότητα εἶναι διαφορετική.

Μέσα στήν τελευταῖα εἰκοσαετία ἡ μόνη συμπαγής τάξη πού αὐξήθηκε μέ ταχύτατο ρυθμό καί μεταβλήθηκε στήν κεντρική ταξική δύναμη τῆς χώρας μας εἶναι ἡ ἐργατική τάξη. Εἶναι ἡ τάξη πού σήμερα ἀγκαλιάζει τό 35÷40% τοῦ συνολικοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας, γιά πρώτη φορά μεγαλύτερη τόσο ἀπό τήν ἀγροτιά ὅσο καί ἀπό τά "μεσαῖα στρώματα". Ταυτόχρονα μεταβλήθηκε σέ τάξη περισσότερο συμπαγή μέσα ἀπό τήν ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανικῆς ἐργατικῆς τάξης, πού σήμερα πιά πλησιάζει τό μισό τῆς συνολικῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἔτσι "ἀνεπαίσθητα" ἡ ἐργατική τάξη μεταβλήθηκε σέ κεντρική δύναμη, τουλάχιστο ἀριθμητικά, τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀντίθετα τά λεγόμενα μεσαῖα στρώματα τῆς πόλης, παρ' ὅλο πού αὐξήθηκαν κι αὐτά ὅμως ὑποσκελίστηκαν ἀπό τήν ἐργατική τάξη, καί μάλιστα ἐμφανίζουν τεράστια ἐσωτερική ἀνομοιογένεια (ἀντιπροσωπεύουν περίπου 25% τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλά μέ μεγάλες ἐσωτερικές διαφοροποιήσεις.

Ἕνα ἀντίστοιχο ποσοστό ἀντιπροσωπεύει καί ἡ ἀγροτιά, μέ ὅμοια ἔντονες ἐσωτερικές διαφοροποιήσεις. Ἔτσι ἡ κεντρικότητα τοῦ προλεταριάτου εἶναι δοσμένη πιά.

Α. Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Ὅμως παρ' ὅλα αὐτά ἀπό τό 77 καί μετά παρατηροῦμε μιά ἔντονη κρίση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, πού δέν κατορθώνει νά ἀντιμετωπίσει τήν ἀστική ἐπίθεση. Καί οἱ αἰτίες γι' αὐτό δέν περιορίζονται ἁπλᾶ καί μόνο στό χτύπημα πού δόθηκε στό ρόλο τοῦ ΚΚεξ ἐνάντια στά ἐργοστασιακά σωματεῖα, στό φρέσκο χαρακτήρα τοῦ ἐργατικοῦ βιομηχανικοῦ κινήματος, τήν ἔλλειψη παραδόσεων, τήν τύφλωση τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, πού δέν κατανόησε ἔγκαιρα, μέ βάση τήν ἴδια της τήν ταξική δομή, τό νέο ἐργατικό κίνημα, ἀλλά πᾶνε πάρα πέρα.

α. Η πολιτικη της «αποκεντρωσης»

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος μετά τό 1974 εἶχε δύο κέντρα. Κατ' ἀρχήν τήν Ἀθήνα, καί κατά δεύτερο λόγο τή Θεσσαλονίκη, καί σάν δεύτερο κέντρο τά ὀρυχεῖα. Δηλαδή τά κέντρα ἦταν δύο εἰδῶν. Κατ' ἀρχήν, τό πολιτικό καί οἰκονομικό κέντρο τῆς χώρας πού ἦταν ἡ Ἀθήνα κύρια, μέ μεγάλη ἐπίδραση τῆς γενικῆς πολιτικῆς ἀτμόσφαιρας καί κέντρα τῆς ἐπαρχίας μέ ἀποκλειστικά προλεταριακό χαρακτήρα καί ψηλή ἐργατική συσσώρευση., Μαδέμ Λάκκο, Μαντούδι Λάρυμνα κλπ.

Ἡ πολιτική τῆς ἀστικῆς τάξης ἐδῶ καί χρόνια, ἤδη ἀπό τίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 70, ὅσο καί νά μή φαινόταν στρεφόνταν σέ μιά κάποια "ἀποκέντρωση". Δηλαδή τόσο τό ὑψηλότερο κόστος τῆς ἐργατικῆς δύναμης, καί τῆς γῆς στήν Ἀθήνα ὁδηγοῦσε σέ ἐπέκταση πρός τά ἔξω, ὅσο καί μετά τό 74, πού ἡ διαδικασία ἐντείνεται, καί τό ψηλό, **ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ** πού ἀντιπροσώπευε ἡ συγκέντρωση τῆς ἐργατικῆς τάξης στήν πρωτεύουσα.

Καί αὐτή ἡ διαδικασία τῆς ἀποκέντρωσης ἦταν σταδιακή. Ξε-

κίνησε ἀπό τήν μεταφορά τῆς βιομηχανίας ἔξω ἀπό τήν 'Αθήνα στό νομό 'Αττικῆς καί τή Θεσσαλονίκη.πέρασε στήν Βοιωτία,Κορινθία,Εὔβοια καί σήμερα τείνει νά φεύγει ὅλο καί πιό μακρυά.

Ἤδη τά στοιχεῖα τῆς περιόδου 1970-74 γιά τήν ὁποία ἔχουμε στοιχεῖα εἶναι χαρακτηριστικά.

	'Απογραφή 1969 Σύνολο βιομ.		1970-74 Νέες βιομηχ.πάνω ἀπό 10 ἄτ.	
	Καταστημ.	'Απασχόληση	Καταστήματα	'Απασχόληση
	%		%	
Νομ.'Αττικῆς	35,5	51	45,7	36,7
'Υπολ.Χώρα	64,5	49	54,3	63,3

'Η ἐξέλιξη εἶναι χαρακτηριστική. Πρόκειται γιά πλήρη ἀντιστροφή.'Ενῶ μέχρι τό 1969 στήν 'Αθήνα συγκεντρώνονταν οἱ μεγάλες βιομηχανίες(35,5% τῶν καταστημάτων καί 51% τῆς ἀπασχόλησης)ἤδη στήν περίοδο 70-74 ἡ τάση ἀναστρέφεται.45, 7% τῶν νέων καταστημάτων μέ πάνω ἀπό 10 ἄτομα ἀλλά μόνο 36, 7% τῆς ἀπασχόλησης.Δηλαδή στήν'Αττική συγκεντρώνονται πιά ΜΙΚΡΕΣ καταναλωτικές βιομηχανίες ἐνῶ τά μεγάλα ἐργαστάσια φεύγουν στήν ἐπαρχία.Καί ἄν σκεφτοῦμε μάλιστα ὅτι μιλᾶμε γιά τό σύνολο τῆς 'Αττικῆς καί ὄχι γιά τήν 'Αθήνα τό φαινόμενο θά ἦταν πιό ἔντονο,γιατί καί τά ἐργαστάσια πού γίνονται στήν 'Αττική εἶναι ὅλο καί πιό μακρυά ἀπό τήν 'Αθήνα.

Μερικά στοιχεῖα πού ἔχουμε, γιά τό 1977 εἶναι κιόλας πολύ πιό χαρακτηριστικά. Τό 1977 ἱδρύθηκαν σ'ὅλη τήν 'Ελλάδα902 νέες βιομηχανικές ἐπιχειρήσεις μέ συνολική κινητήρια δύναμη 90.483 ἵππους.'Απ'αὐτές ἔγιναν στήν Περιφέρεια τῆς Πρωτεύουσας 375(41,5% τοῦ συνόλου) μέ κινητήρια δύναμη 18.913ἵππους (20,9%) καί μόνο.'Η εἰκόνα εἶναι χαρακτηριστική.Στήν Πρωτεύουσα πιά συγκεντρώνονται μικρές βιομηχανίες καί βιοτεχνίες,καί μάλιστα σέ κλάδους ὅπως τά ροῦχα-παπούτσια(ὅπου ἡ πρωτεύουσα συγκέντρωνε τό 57% τῶν νέων ἐργοστασίων καί τό 77% τῆς κινητήριας δύναμης). Καί ἐπειδή κανείς θά μποροῦσε νά πεῖ πώς στήν πρωτεύουσα δέν δημιουργοῦνται νέες βιομηχανίες ἀλλά ἐπεκτείνονται οἱ παλιές ἄς δοῦμε καί τά στοιχεῖα γιά τίς ἐπεκτάσεις τήν ἴδια χρονιά."Αδεια ἐπέκτασης πῆραν τό 1977-551 ἐπιχειρήσεις καί πρόσθεσαν 67.563 νέους ἵππους κινήτριας δυναμης.'Απ'αὐτές στήν περιοχή τῆς Πρωτεύουσας ἔγιναν οἱ 244(44,3%)καί προστέθηκαν, 12.686 ἵπποι(18,6%).Δηλαδή καί οἱ ἐπεκτάσεις εἶναι ἀκόμα μικρότερες στήν 'Αθήνα.Κάθε νεοϊδρυομένη βιομηχανία στήν'Αθήνα ἔχει κατά μέσο ὅρο 50 ἵππους καί στήν ἐπαρχία 135,8 ἵππους, δηλαδή σχεδόν τό τριπλάσιο.Κάθε ἐπέκταση στήν 'Αθήνα προσθέτει 52 ἵππους ἐνῶ στήν ἐπαρχία 178,7 ἵππους,σχεδόν τό τετραπλάσιο.

Δέν νομίζουμε ὅτι χρειάζεται νά ἐπιμείνουμε παραπάνω. Σιγά σιγά ἡ'Αθήνα χάνει τόν χαρακτήρα της σάν τό ἀποκλειστικό, βιομηχανικό κέντρο τῆς χώρας. 'Αντίθετα μάλιστα τά μεγάλα ἐργοστάσια τῆς 'Αθήνας ΜΕΙΩΝΟΥΝ τό προσωπικό τους καί ἀναπτύσσεται μιά μικρή καταναλωτική, βιομηχανία.Χαρακτηριστική ἦταν ἡ τύχη ἐργοστασίων πού ἀποτέλεσαν κέντρο τοῦ ἐργοστασιακοῦ ἐργατικοῦ κινήματος,τῆς'Ιζόλα,τοῦ Πίτσου,τῶν Ναυπηγείων τοῦ'Ανδρεάδη,τῆς Βιαμάξ.'Η 'Ιζόλα μετακόμισε σούμπητη στή Θήβα,ὁ Πίτσος ἀπόλυσε τά 70 % τοῦ προσωπικοῦ,τά ναυπηγεῖα'Ανδρεάδη πάνω ἀπό 50%,ἐνῶ ἡ Βιαμάξ,πού μάλιστα ἦταν σέ φάση ἐπέκτασης,ἀνάπτυξε τά ἐργοστάσια στήν Θεσσαλονίκη καί πιό πρόσφατα στή Λάρισα.

Τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς"ἀποκέντρωσης"εἶναι φανερό.Χτύπημα τῆς δομῆς τῶν κεντρικῶν-πολιτικά ἐργοστασίων-ἀνάπτυξη , τῆς μικρῆς βιομηχανίας στήν'Αθήνα,ἀποσύνθεση τοῦ προλεταριάτου της 'Αθήνας.Καί ἐδῶ ἀποφασιστικό ρόλο παίζει ἡ μεταφορά τοῦ ἐργοστασίου ἔξω ἀπό τή πόλη,πού πιά ἔχει γενικευτεῖ, σέ τεράστια κλίμακα,δηλαδή ἡ κοινωνική ἀπομόνωση τοῦ ἐργοστασίου ἔξω ἀπό ὁποιονδήποτε χῶρο κατοικίας,μακρυά ἀπό τά κέντρα πολιτικῆς δραστηριότητας καί τά κέντρα πληροφοριῶν,πράγμα πού δυσκολεύει καί τήν συμπαράσταση καί τήν πολιτικοποίηση καί ἀπομονώνει τήν ἐργατική τάξη ἀπό τά ἄλλα στρώματα.

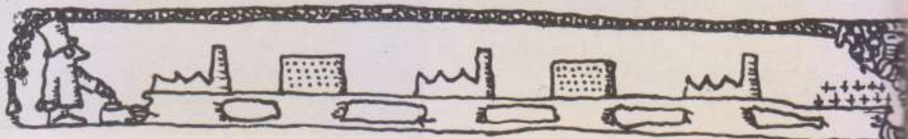
'Ο προσανατολισμός τῆς ἀστικῆς τάξης εἶναι σαφής:'Αποδυνάμωση τῆς 'Αθήνας σάν προλεταριακοῦ κέντρου,"γκετοποίηση" τοῦ ἐργοστασίου,μεταβολή τῆς 'Αθήνας ὅλο καί περισσότερο σέ κέντρο ὑπηρεσιῶν.Καί εἶναι φανερό πώς σ'ἕνα πρῶτο ἐπίπεδο. αὐτή ἡ πολιτική εἶχε ἐπιτυχία, ἀρκεῖ νά δοῦμε καί τήν κρίση τοῦ κινήματος καί τήν πολύ μικρότερη ἀπήχηση πού εἶχαν πάνταἀπεργίες πού ἔγιναν στούς "ἐθνικούς δρόμους",τήν μεγαλύτερη δυσκολία συντονισμοῦ κλπ.

Παράλληλα ὑπάρχει καί ἕνα σύνολο ἀπό ἄλλα μέτρα πού πῆρε τό κεφάλαιο.Αὔξηση τοῦ ποσοστοῦ τῶν γυναικῶν,μετατόπιση τοῦ βάρους τῆς παραγωγῆς σέ δουλειά στό σπίτι,σέ ροῦχα,παπούτσια κλπ.

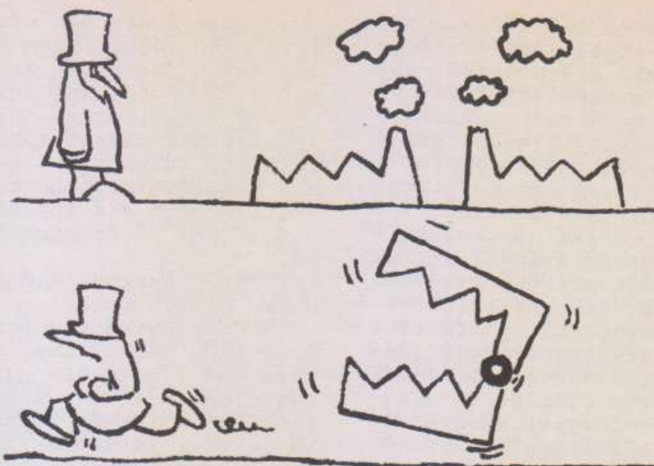
Γι'αὐτό ὅλα τά τελευταῖα χρόνια ἔγινε τόσο τῆς μόδας ἡ ἀποκέντρωση καί μέ τή βοήθεια τοῦ μικροαστικοῦ περιβαντολογισμοῦ ἡ τάση ἀπομάκρυνσης τῶν ἐργοστασίων ἀπό τίς πόλεις.

β. Το προβλημα των αναγκων

'Αποφασιστικό ρόλο ἔπαιξε σ' αὐτή τή φάση καί τό ζήτημα τῆς σύνθεσης τοῦ προλεταριάτου.Τό βιομηχανικό προλεταριάτο τῶν μεγάλων ἐργοστασίων καί τῶν ὀρυχείων εἶχε στήν πλειοψηφία, του ἀγροτική προέλευση καί σύνθεση,ὅπως καί μεγάλο ποσοστό γυναικῶν(οἱ γυναῖκες εἶναι συγκεντρωμένες περισσότερο στά μεγάλα ἐργοστάσια).Μέ βάση τήν κατάσταση πού ὑπῆρχε μέχρι τό74 ἦταν ἕνα προλετεριάτο χωρίς καμιά προηγούμενη παράδοση προλεταριακή καί μέ ἕνα συγκεκριμένο τῦπο προβλημάτων καί ἀναγκῶν.'Επρόκειτο γιά μιά ἐργατική τάξη πού μόλις 7 χρόνια πρίν βρισκόταν σ'ἕνα μεροκάματο 100-150 δραχμῶν καί μέ πρόσφατη ἀγροτική προέλευση.Αὐτό καθόριζε τόσο ἕνα ΤΥΠΟ ἀναγκῶν ὅσο καί ἕνα ἐπίπεδο συνείδησης,μέ δοσμένη μάλιστα τήν 7χρονη δικτατορία."Αρα ἡ διεκδίκηση καί τό ἐπίπεδο τῆς ὀργανοτικότητας ἦταν πολύ συγκεκριμένο.Δηλαδή ἡ διεκδίκηση . σκόπευε στήν ἱκανοποίηση ὁρισμένων βασικῶν ἀναγκῶν καί ἡ ὀργανοτικότητα δέν ξεπέρναγε, δύο βασικά πράγματα: Τήν ὀργάνωση μέσα στό ἐργοστάσιο,καί ὄχι ἔξω ἀπ'αὐτό,ὅπως καί τήν ἀδυναμία μιᾶς γενικότερης πολιτικῆς συνείδησης προλεταριακοῦ χαρακτήρα.'Εκεῖ σκόνταψε ἡ

παρά πέρα ἀνάπτυξη τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων. Η ἀρχική κάλυψη ἑνός κάποιου ἐπιπέδου ἀναγκῶν, γιατί τά πραγματικά μεροκάματα (ἀφαιρώντας τόν πληθωρισμό) ἀνέβηκαν γύρω στό 40%) καί ἡ ἀδυναμία μιᾶς διεργοστασιακῆς ὀργάνωσης ἀποτέλεσαν τό ὅριο, πάνω στό ὁποῖο σκόνταψε ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων, ἡ συνέχεια τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος.

Β. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

α. Η «εθνικοποιηση» του προλεταριατου

Μέχρι σήμερα ἡ ἀνάπτυξη ἐργατικῶν ἀγώνων ἦταν περιορισμένη σέ δύο τρία βιομηχανικά κέντρα καί μερικά ὀρυχεῖα. Οἱ ἐργατικοί ἀγῶνες εἶχαν κύρια, ἀναπτυχθεῖ στήν 'Αθήνα, τή Θεσσαλονίκη καί τίς γύρω ἀπό τήν 'Αθήνα περιοχές. Κι' αὐτό ἦταν δεμένο τόσο μέ τίς διαφορετικές πολιτικές δυνατότητες πού ἔδιναν αὐτές οἱ περιοχές γιά ἐργατική κινητοποίηση, ὅσο καί μέ τό ἀποφασιστικό γεγονός πώς σ' αὐτές τίς περιοχές ἦταν συγκεντρωμένο τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ἐργατικῆς τάξης καί ἰδιαίτερα τῆς βιομηχανίας. Ἔτσι τό 1973 τό 69% τῆς βιομηχανικῆς ἀπασχόλησης, 414 χιλ. ἄτομα ἦταν συγκεντρωμένα στούς νομούς 'Αττικῆς, Βοιωτίας, Εὐβοίας, Κορινθίας καί Θεσσαλονίκης καί μάλιστα στήν 'Αττική καί Θεσσαλονίκη 382 χιλ. δηλαδή τό 64% τῆς ἀπασχόλησης, ἐνῶ τό 1969 ἦταν 310 χιλιάδες δηλ. τό 62%.

Ἡ πρώτη ἐξάπλωση τῆς βιομηχανίας ἔξω ἀπό τά δύο κέντρα ἔγινε σέ γειτινικές περιοχές. Χαρακτηριστικό εἶναι τό παράδειγμα τῆς ἐπέκτασης στούς νομούς Βοιωτίας, Κορινθίας καί Πέλλας. Τό 1969 αὐτοί οἱ τρεῖς νομοί εἶχαν μιά βιομηχανική ἀπασχόληση 17 χιλ. ἀτόμων δηλαδή τό 3,4% τῆς συνολικῆς βιομηχανικῆς ἀπασχόλησης. Στή διάρκεια τῶν χρόνων 1970-74 στά νέα ἐργοστάσια μέ πάνω ἀπό 10 ἀπασχολούμενους συγκέντρωναν αὐτοί οἱ τρεῖς νομοί τό 13,7%!

Δηλαδή ταχύτατα ἡ βιομηχανία ἄρχιζε νά προσανατολίζεται, ἔξω ἀπό τά μεγάλα κέντρα, καί ἰδιαίτερα ἀπό τήν 'Αθήνα, γιατί ἡ Θεσσαλονίκη συνέχιζε τήν διεύρυνση της. Τό 1969 οἱ τρεῖς νομοί πού ἀναφέραμε καί ἡ Θεσσαλονίκη μαζί συγκέντρωναν 75 χιλ. ἄτομα δηλαδή 15% τῆς συνολικῆς ἀπασχόλησης ἐνῶ ὁ νομός 'Αττικῆς 251 χιλ., δηλαδή 50,1%. Στήν περίοδο 1970-74 στά νέα ἐργοστάσια ἡ 'Αττική συγκέντρωνε τό 36,8% καί οἱ 4 νομοί τό 36,4%! Δηλαδή ἔφτασαν τήν 'Αθήνα στήν καινούργια βιομηχανική ἀπασχόληση.

Ἡ πορεία εἶναι συγκεκριμένη. Σ' ὅλη τήν μεταπολεμική περίοδο, μέχρι τό 1970, σύγκέντρωση τῆς βιομηχανίας στήν 'Αθήνα. Στήν συνέχεια ἐπέκταση στή Θεσσαλονίκη καί στίς γύρω ἀπό τήν 'Αθήνα περιοχές. Τέλος ἀπό τό 1975 καί μετά ἐμφανίζεται ἕνα νέο φαινόμενο. Παράλληλα μέ τήν ἐνίσχυση τῆς Θεσσαλονίκης, Βοιωτίας, Πέλλας, Κορινθίας κλπ. καί τήν ἀκόμα μεγαλύτερη πτώση σάν ποσοστοῦ τῆς 'Αθήνας, ἡ βιομηχανία ἀρχίζει νά διαχέεται καί στήν ὑπόλοιπη 'Ελλάδα καί φτάνει μέχρι καί σέ ἀγροτικές περιοχές. Νέα βιομηχανικά κέντρα ἀναπτύσσονται. Ὁ Βόλος, ἡ Λάρισα, ἡ Καβάλα, ἡ Πάτρα, ἡ Πτολεμαΐδα, ἡ 'Αλεξανδρούπολη, ἡ Ξάνθη κλπ. κλπ. γνωρίζουν μιά σημαντική βιομηχανική ἀνάπτυξη. Ἡ βιομηχανία ὅμως δέν μένει μόνο στά μεγάλα κέντρα, φτάνει, ἔστω καί ἀσθενικά, σέ πόλεις ὅπως τό Καρπενήσι, ἀκόμα καί σέ χωριά.

Ἀπ' ὅσα στοιχεῖα ἔχουμε μέχρι σήμερα φαίνεται ξεκάθαρα, πώς ὑπάρχει μιά μεγάλη διάχυση τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης γιά πρώτη φορά. Πάει νά πεῖ ἡ ἀνισομετρία τῆς κατανομῆς τῆς ἐργατικῆς τάξης ἀρχίζει νά ξεπερνιέται. Ἡ ἐργατική τάξη ἀποκτάει μεγαλύτερη ὁμοιομορφία στό σύνολο τῆς χώρας, ἐνῶ παράλληλα αὐξάνεται ἀριθμητικά, ἀπό τό 1973 μέχρι τό 1979, περίπου 30%! Καί ἡ αὔξηση συγκεντρώνεται κύρια σ' αὐτές τίς νέες περιοχές. Ἔτσι ἡ ἀποκέντρωση πού ἐπιχειρεῖ τό κεφάλαιο, γιά νά σπάσει τήν πολιτική σύνθεση τοῦ προλεταριάτου τοῦ κέντρου δημιουργεῖ τούς ὅρους γιά μιά νέα πανεθνική ἑνότητα, τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων-τουλάχιστον ἀντικειμενικά, ὑλικά!

Καί αὐτή ἡ ἐξέλιξη ἔχει τεράστια σημασία γιά τό ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς συνείδησης τῆς ἐπαρχίας, γιατί παράλληλα μέ τήν παραδοσιακή πολιτική ἐπίδραση τῆς ἀγροτιᾶς καί τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων ἐμφανίζεται μία νέα δύναμη, ἡ βιομηχανική ἐργατική τάξη. Εἶναι φανερό πώς ἀπέναντι στήν παραδοσιακή συμμαχία καί ἡγεμονία τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων πάνω στήν ἀγροτιά δημιουργοῦνται οἱ ὅροι γιά μιά νέα συμμαχία ἐργατῶν, ἀγροτῶν καί γιά μιά νέα ἡγεμονία, τήν ἡγεμονία τοῦ προλεταριάτου. Συνήθειες, ὅροι καί ρυθμός ζωῆς θά τείνουν νά μεταβληθοῦν ριζικά.

Ἡ προσπάθεια ἑπομένως νά σπάσει ἡ δυνατότητα μιᾶς προλεταριακῆς ἡγεμονίας στό μεγάλο κέντρο-τήν 'Αθήνα-δέν μπορεῖ παρά νά ἔχει σάν ὑλικό ἀποτέλεσμα τήν δημιουργία τῶν ὅρων, μιᾶς πανεθνικῆς ἡγεμονίας-μιά καί ἐκ τῶν πραγμάτων δέν εἶναι δυνατό νά ἐξαφανιστεῖ ἡ βιομηχανία ἀπό τήν 'Αθήνα, πού ἐξακολουθεῖ νά συγκεντρώνει τήν μεγαλύτερη ἀγορά καί τό μεγαλύτερο κομμάτι τῆς εἰδικευμένης ἐργατικῆς δύναμης.

β. Οι νεες αναγκες

Καί τά πράγματα δέν μένουν μόνο στούς ἀριθμούς. Μέσα στήν ἐργατική τάξη ὡριμάζει ἕνα νέο ἐπίπεδο ἀναγκῶν, ταξικῆς καί κοινωνικῆς συνείδησης.

Ἡ διατήρηση καί ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανικῆς ἐργατικῆς τάξης, ἀποτελεῖ μιά τομή στήν παράδοση τῆς κοινωνικῆς κινητικότητας πού χαρακτήριζε τήν ἑλληνική κοινωνία. Ἀκόμα ἡ ἐξαφάνιση τοῦ φαινόμενου τῆς μετανάστευσης καί ἡ μείωση τῶν δυνατοτήτων μεσοστρωματοποίησης -ἀντίθετα ἀρχίζουν νά ἐμφανίζονται φαινόμενα κρίσης καί τῶν μεσοστρωμάτων-δέν ἐπιτρέπουν μιά μετακίνηση τῆς ἐργατικῆς τάξης πρός ἄλλα κοινωνικά στρώματα. Ἐπί πλέον ἡ ἐργατική τάξη, πού εἶχε διαμορφωθεῖ τά τελευταῖα δεκαπέντε χρόνια στά

μεγάλα κέντρα ἀπό τήν συρροή
ἀγροτικῶν πληθυσμῶν,ἀποκτάει έ
να χαρακτήρα μονιμότητας καί
τείνει νά ἀναπαράγεται σάν τέ
τοια. Δηλαδή ἡ προλεταριακή ὑ
πόσταση τείνει νά γίνει σταθε
ρό χαρακτηριστικό,οἱ παλιοί ἀ
γρότες νά συγχωνεύονται στήν
ζωή τῆς πόλης,νά ἀποκτοῦν νέ-
ες συνήθειες καί κύρια νέες Α
ΝΑΓΚΕΣ. Δηλαδή ἀνάγκες τῆς ζω
ῆς στήν πόλη καί ὄχι ἐπιβίωση
τῶν ἀναγκῶν τοῦ χωριοῦ.Κι'αὐ-
τές οἱ ἀνάγκες-σέ ἐκπαίδευση,
βιοτικό ἐπίπεδο,μεταφορές,πο-
λιτιστικές ἀνάγκες-δέν μποροῦν
νά καλυφθοῦν οὔτε μέ τό μερο-
κάματο πού ὑπάρχει,οὔτε μέ τή
διάρκεια τῆς ἐργασίας καί τήν
ἐντατικοποίηση. Σέ μιά πρώτη
φάση αὐτές οἱ ἀνάγκες καλύφθη
καν μέ τό μπάσιμο τῆς γυναίκας
στήν παραγωγή καί τίς διπλές
δουλειές. Ὅμως καί πάλι τά πρά
γματα ὁδηγοῦνται σέ κορεσμό.
Ἄρα νέες ἀνάγκες γιά ψηλότε-
ρο μεροκάματο,γιά λιγότερες ὥ
ρες δουλειᾶς,γιά κοινωνικές ὑ
πηρεσίες,ἐνάντια στήν ἐντατι-
κοποίηση καί τήν ἱεραρχία πού
τήν ἐπιβάλει,διαχέονται καί κυ
κλοφοροῦν μέσα στήν ἐργατική
ταξη. Σημαντικό γι'αὐτό εἶναι
καί τό ὅτι ἡ ἄνοδος τῶν ἀναγ-
κῶν καί τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου
τῶν ἀγροτῶν κάνει ὅλο καί δυ-
σκολότερη τήν προσέλκυση ἀπό
τόν ἀγροτικό χῶρο ἐργατικοῦ δυ
ναμικοῦ μέ πολύ χαμηλό ἐπίπε-
δο ἀναγκῶν. Ἔτσι οἱ ἰδέες τῆς
νέα ... γατικῆς ἔκρηξης θά τεί
νουν νά ξαπλώνονται.

γ. Η πολιτικη κριση

Καί ἡ πολιτική κρίση πού ἐν
τείνεται,σέ συνδυασμό μέ τήν
οἰκονομική καί κοινωνική κρί-
ση θά δημιουργοῦν τό εὐνοϊκό,
πλαίσιο γιά μιά νέα κίνηση τῆς
ἐργατικῆς τάξης. Μέσα σέ συνθῆ
κες πού ἡ πανεθνική πολιτική
κρίση ἀδυναμίας τῆς ἀστικῆς τά
ξης νά διαχειριστεῖ τήν κρίση
γίνεται καθημερινή πραγματικό
τητα,δημιουργοῦνται οἱ ὅροι γιά
μιά δυνατότητα νά ξαναμπεῖ ἡ ἐ
ργατική τάξη στό προσκήνιο.
Γιά νά μήν τό ἐγκαταλείψει πο-
τέ!
Καί δέν πρόκειται γιά ἐργατί-
στικο μεσσιανισμό.
Ἡ κοινωνική πυκνότητα τῆς
ἐργατικῆς τάξης εἶναι μιά τέ-
τοια πού τίποτε δέν μπορεῖ νά
ἐμποδίσει αὐτή τήν πορεία. Ἡ
ἑλληνική κοινωνία θά τείνει πιά
νά παλεύει ἀδιάκοπα γύρω ἀπό
τόν βασικό ἀνταγωνισμό.Μ'αὐτή
τήν ἔννοια ἡ ἐργατική "ἄνοιξη"
τοῦ 75-77 δέν ἦταν παρά τό πρε
λούδιο τῆς συμφωνίας πού ἔρχε
ται.

δ. Κατευθυνσεις της παρεμβασης

Ἐδῶ δέ θά ἐπιμείνουμε παρά
μόνο σέ μιά ἐπιγραμματική δια
τύπωση μερικῶν κατευθύνσεων -
πού θά πρέπει νά ἐπεξεργαστοῦ
με στή συνέχεια-μιά καί δέν ἔ
χουμε καί τό χῶρο.Κι'αὐτές εἶ
ναι:

α) Τό ζήτημα τοῦ ξεπεράσματος
τῆς "κορπορατίστικης συνείδη-
σης"-τῆς συνείδησης-"τό ἐργο-
στασιό μου καί μόνο"-καί ἄρα
προοπτικά τῆς διεργοστασιακῆς
ἑνότητας.
Αὐτό ἀποτελεῖ ἀποφασιστικό
σημεῖο γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐ
ργοστασιακοῦ κινήματος.

β) Ὁ καθορισμός τῶν νέων ἀνα
γκῶν καί αἰτημάτων τοῦ προλε-
ταριάτου.

γ) Ὁ ἀποφασιστικός ρόλος,σ'αὐ
τή τή φάση τῆς παρέμβασης στήν
ἐργατική νεολαία,σάν κύριο φο
ρέα μιᾶς νέας ἐργατικῆς συνεί
δησης.

δ) Ἡ σύνδεση μέ τούς ἐργατι-
κούς ἀγῶνες τῆς ἐπαρχίας.

ε) Ὁ ρόλος καί ὁ συγκεκριμέ-
νος τρόπος ἀλληλοσύνδεσης ἀνά
μεσα στή συνολική πολιτική κρί
ση καί τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐργα-
τικοῦ κινήματος.

στ) ΣΗΜΕΡΑ,καθορισμός τῆς ἀλ-
ληλοσύνδεσης ἀνάμεσα στή γει-
τονια,τά συνολικά κοινωνικά αἰ
τήματα-καί τό ἐργοστάσιο.

ζ) Διαμόρφωση μιᾶς πολιτικῆς
πρωτοπορίας-κίνημα τῆς νεολαί
ας καί ἀλληλεπίδραση μέ τό ἐ-
ργατικό κίνημα.

Πάντως ὁ "μεγάλος ἀπών" εἶναι
κι'ὅλας παρών. Πίσω ἀπό κάθε
σύγκρουση καί ἀντιπαράθεση κρύ
βεται ὁ ἀνταγωνισμός,ἔστω ὑπό
γεια ἤ ἔμμεσα. Γιατί γύρα ἀπό
κάθε πρόβλημα συγκρούονται δύο
στρατηγικές. Γύρω ἀπό τά ζητή
ματα τῆς ἐκπαίδευσης,τῆς πολε
οδομίας,τῆς μόλυνσης συγκρούο
νται ἡ θέληση ἀναδιοργάνωσης
τοῦ κεφαλαίου καί μιά ἀνταγω-
νιστική μαζί του. Θέλουμε δέ
θέλουμε,προλετάριοι ἤ ὄχι, οἱ
ἴδιοι ἐμεῖς βρισκόμαστε μέσα,
σ'αὐτό τόν ἀνταγωνισμό καί πιά
ὅλο καί πιό ξεκάθαρα. Ὅσο πιό
γρήγορα τό καταλάβουμε τόσο τό
καλύτερο.

Η ΚΡΙΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΛΕΚΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Είναι ένα μέτριο πλεκτήριο, μάλλον απο τα
μεγάλα του είδους. Απ'αυτα που δουλεύουν απο-
κλειστικα με παραγγελίες απο τη Γερμανία. Έ-
χει 6 μεγάλες μηχανες, ευθύγραμμες, και καμια
10αρια μικρες. Δουλεύει με ακρυλικο νήμα και
βγάζει κάτι μπλουζάκια απο εκείνα που οι Γερ
μανοι αγοράζουν για να τα φορέσουν μια φορα
και να τα πετάξουν.

Η οργάνωση είναι μάλλον αρκετα σύγχρονη.
Αποτη μια μερια είναι το πλεχτήριο και απο
την άλλη το ραφείο. Χωρίζονται με ένα χαμηλο
τοίχο, στο ύψος ενος ανθρώπου. Το ραφείο εί-
ναι όπως όλα τα ραφτάδικα, στο πλεχτήριο ό-
μως υπάρχουν ορισμένες ιδιομορφίες, έτσι που
όταν έπιασα αυτη τη δουλια, μου φάνηκε η κα-
λύτερη που είχα κάνει μέχρι τότε.

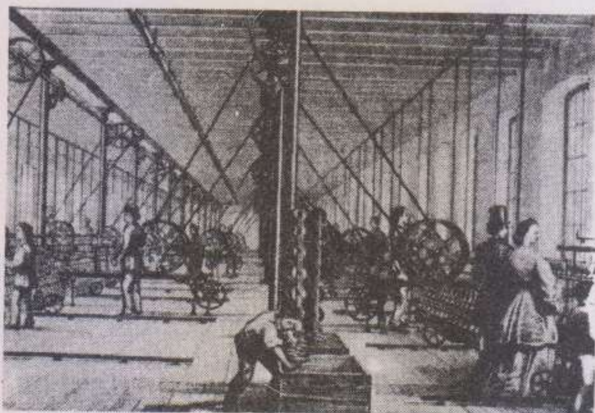
Ο καθένεας δουλεύει μια μηχανη. Όπως κα-
τεβαίνει το ύφασμα, σε ένα συγκεκριμένο μή-
κος, που το καθορίζεις ανάλογα με την εντολη
παραγωγης (ένα χαρτι τυπογραφείου με όλες τις
οδηγίες, χρώμα, νούμερο, μήκος, κλπ), πλέκει
μία ειδικη ναϋλον κλωστη που την τραβας και
παίρνεις το κομμάτι, που το χωρίζεις στα 3
με το ψαλίδι. Τα χωρίσματα τα κανονίζεις α-
νάλογα με το νούμερο που έχεις. Τρία απο τη
μια και τρία απο την άλλη, έξι φύλλα κάθε 5
λεπτα. Τα φύλλα πρέπει να τα τραβήξεις απο τη
μηχανη, να κάψεις και να διπλώσεις και να χτυ
πήσεις απάνω το νούμερο και ταυτόχρονα και
τον δικο σου αριθμο με ένα πιστολάκι σαν αυ
το που χτυπάνε τις τιμες στα τρόφιμα.

Είναι ένας ρυθμος αργος, που δεν αλλάζει
και που σου αφήνει περιθώρια να καθήσεις,για
τι κόβεις και διπλώνεις μόνο όταν μαζευτουν
αρκετα. Ή τ'αφήνεις να γίνουν πολλα και τα
κόβεις όλα μαζι. Όταν η μηχανη δουλεύει κα-

λα, θα βγάλεις στο 8ωρο 400-450 φύλλα.

Στο τέλος κάθε μέρας γράφεται η παραγωγη της κάθε μιας και το βάρος των ελαττωματικων (δικαιολογούνται μέχρι ένα κιλο) σε ένα χοντρο βιβλίο, ένα μαύρο κατάστιχο. Κάθε φορα γινόμουν εξω φρενων και έβριζα, αλλα κανεις δεν έδινε σημασία γιατι ποτε δεν γίνονταν παρατηρήσεις για την παραγωγη και γενικα ήταν λάσκα. Όταν περνούσε το αφεντικο και καθόσουν, σηκωνόσουν, αλλα και αν δεν σηκωνόσουν δεν έλεγε και τίποτα.

Όλα άλλαξαν κάπως ξαφνικα. Απο το Μάρτη ήδη έπρεπε νάχουν έρθει οι παραγγελίες για τα φθινοπωρινα και για τα χειμωνιάτικα ακόμα. Πήγαν και ξαναπήγαν στη Γερμανία, τίποτα. Βέβαια είναι γνωστο ότι την κρίση την πληρώνει ο εργάτης, αλλα όταν ζεις αυτη την αίσθηση ότι σε έχουν στο χέρι, ότι αν βάλλει αγγελία την άλλη μέρα θάχει 100 τηλεφωνήματα ενω εσυ ΑΝ βρεις δουλια, όταν νοιώθεις αυτη την αδυναμία, σε πιάνει λύσσα.

Και ποιος είναι αυτος που θα με διώξει, τι θα πει εργοστάσιό του, και εγω τι είμαι μηχανη, που τη σταματάει και την ξαναρχίζει;. Βέβαια ξέρεις πως είναι έτσι, αλλα όταν σου συμβαίνει εσένα, δεν μπορεις να το δεχτεις.

Εκει μέσα έγινε πια κόλαση . Άρχισαν συζητήσεις για το ποιοι και πόσοι θα απολυθουν. Δύο κοπέλες μάλλωναν και η μια που ήταν παλια είπε στην άλλη, που έβαλε τα κλάματα για τι είχε μεγάλη ανάγκη, "εσένα θα σε διώξουν".

Η εντατικοποίηση ξεπέρασε κάθε όριο, γιατι εντελως επιδεικτικα κύταζαν το βιβλίο παραγωγης και συζήταγαν και κοίταζαν και μας πίσω απο κείνο το τζάμι, όρθιοι με τα τσιγάρα και τα ποτήρια στα χέρια. Μας κύταζαν σαν νάμαστε σκουλήκια και τότε όλες έντρομες έτρεχαν σαν τρελλες γύρω απο τις μηχανες για να φαίνεται ότι δουλεύουν. Και εγω ένοιωθα διαλυμένη απο μια φοβερη αδυναμία, ένοιωθα τόσο έντονα αυτο το φασισμο, αυτη την τρομοκρατία, την χωρις φωνες, χωρις ξύλο αλλα και χωρις συντρόφους, το φασισμο να κυτάει πίσω απο το τζάμι και συ να μην μπορεις να κάνεις τίποτα, να σου πει φύγε και νασαι αναγκασμένος να φύγεις. Δεν είναι μόνο που χάνεις τη δουλια, είναι το γιατι να μπορει το αφεντικο να το κάνει και εσυ να μην μπορεις να αντισταθεις.

Λέγαμε πιο παλια, όταν πέσει πολυ δουλια να κάνουμε απεργία. Τώρα υπήρχε η φήμη ότι θάκλεινε για ένα μήνα. Σκεφτόμουν τι θα μπορούσε να γίνει, τίποτα. Κάθε φορα που στεκόταν κάποιος πίσω απο το τζάμι, με έπιανε αηδία, ναυτία, είχα δολοφονικες τάσεις, τόλεγα στις άλλες και με κύταζαν περίεργα, τόχαν δεχτει σαν φυσιολογικο.

Τώρα πια κάθε φορα που γινόταν λάθος, γινόταν το σώσε, και τα πιο μικρα ελατώματα τα γύρναγαν απο το ραφείο πίσω. Όχι, είναι στραβα διπλωμένα, όχι είναι στραβα χτυπημένα, τα νούμερα κοντα,μάκρια, της τρλλης.Ψιλο ελαττώματα που παλια περνούσαν, τώρα γύρναγαν πίσω. Κάθε μέρα φασαρία, κάθε μέρα φωνες.

Μέσα σε 2 μήνες απόλυσαν 15 άτομα απο το ραφείο σε σύνολο 40 και 4 απο το πλεχτήριο σε σύνολο 12. Φύγανε οι πιο καινούριες κοπέλλες. Είχα ενοχες που δεν απέλυσαν εμένα. Όλες εκείνες τις μέρες ήμουνα κατάκοπη αν και δεν ανέβασα την παραγωγη, δεν μπορούσα να κοιμηθω, όλες αυτες οι συζητήσεις ποιοι θα φύγουν και ποιοι θα μείνουν ήταν φοβερες, με έπιανε νευρικο κλάμα, το αλληλλοκάρφωμα, οι φίλες μάλλωναν, ένας φριχτος ανταγωνισμος μεταξυ μας ποια θα βγάλει τα πιο πολλα, νεύρα, μαλλώματα.Δεν μπορούσα να βγάλω άχνα και μούλεγαν πως είμαι ερωτευμένη και είμαι έτσι.

Ένα μήνα μετα τις απολύσεις περίπου, έγινε μία μεγάλη φασαρία. Βάλανε τις δυο κοπέλες της απογευματινης βάρδιας να δουλέψουν αντι για 2, 3 μηχανες, στην τρίτη όσα βγάλουν δεν τους ενδιέφερε η παραγωγη, κλπ. Οι κοπέλες έβγαλαν υπερπαραγωγη και στις τρεις.

Κάναμε μια μεγάλη συζήτηση την άλλη μέρα. Πως αν γίνει αυτο, θα απολύσουν και άλλες, πως και όσες μείνουν, θα σκοτώνονται. Ότι πρέπει, αν δεν μπορούμε να αρνηθούμε ανοιχτα, να βγάλουμε λιγότερη παραγωγη και πολλα ελατωματικα. Όλες συμφώνησαν κατ'αρχην. Αν επιχειρήσουν πάλι να αλλάξουν τον ρυθμο, ίσως γίνει κάτι. Μέχρι τώρα, δεν τόχουν ξανακάνει.

Είμαστε σε κατάσταση αναμονης, και ακόμα στην αρχη μιας κρίσης που συνέχεια μεγαλώνει, μιας ανεργίας που τώρα θα αρχίσει να γίνεται πρόβλημα.

ΟΙ ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ;

Οἱ τρεῖς τελευταῖες οἰκοδομικές συγκεντρωσεις,ἀπό τίς ὁποῖες ἡ πρώτη καί ἡ δεύτερη εἶχαν μεγάλη μαζικότητα, ὅπως καί ἡ αὐξανόμενη ἀντίθεση μέ τήν ΕΣΑΚτζήδικη μαφία τῶν σωματείων ἀπό ἕναν μεγάλο ἀριθμό οἰκοδόμων ξανάβαλαν τό ζήτημα τῶν οἰκοδόμων καί τοῦ ρόλου τους στό ἐργατικό κίνημα. Γιά πολλούς ξαναφάνηκε μιά ἐλπίδα γιά ἕνα νέο κίνημα τῶν οἰκοδόμων, πού μέσα στή συνολική πτώση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος θά λειτουργοῦσε σάν σπινθήρας γιά τό συνολικό ἐργατικό κίνημα. Γιά νά δοῦμε αὐτή τήν ἄποψη, κατά πόσο μπορεῖ νάστέκει καί τί ἀντιπροσωπεύει θά πρέπει νά κάνουμε μιά ἀναδρομή στόν ρόλο τῶν οἰκοδόμων στό σύγχρονο ἐργατικό κίνημα καί τίς ἀλλαγές πού ἔχουν ὑπάρξει στήν δομή τους.

α. Ο οικοδομος του 60. Ο «εργατης μαζα» της Ελλαδας

'Από τά τελευταία χρόνια τῆς δεκαετίαςτοῦ 50 ἀρχίζει μέ κέντρο τήν 'Αθήνα μιά μεγάλη ἀνάπτυξη τῆς τότε "σύγχρονης οἰκοδομῆς" τῆς πολυκατοικίας, ὅπως καί μιά τεράστια ἐξάπλωση στίς συνοικίες τῆς μονοκατοικίας καί τοῦ αὐθαίρετου. Αὐτή ἡ ἀνάπτυξη τῆς οἰκοδομῆςπού ἀπό τότε μέχρι καί σήμερα συνέχισε σέ μόνιμη βάση νά ἀπορροφᾶ τό 35ο/ο περίπου τῶν συνολικῶν ἐπενδύσεων ἀποτέλεσε στήν κυριολεξία τή βάση γιά τήν δημιουργία τοῦ ἑλληνικοῦ "θαύματος". Δηλαδή ἡ οἰκοδομή ἀποτέλεσε στήν ἑλλάδα τήν βάση τῆς ἐπέκτασης τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Αὐτή ἡ ἑλληνική"ἰδιομορφία" στηρίχτηκε στούς ἑξῆς παράγοντες:

Α. Στήν αὐξανόμενη ἀστικοποίηση – ἡ 'Αθήνα ἀπό ἕνα ἑκ. κατοίκους τό 1950 ἔφτασε στά 3,5 ἑκ.,ἐνῶ στήν συνέχεια ἀναπτ ύχθηκαν καί οἱ ἐπαρχιακές πόλεις.

Β. Στή φύση τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς μεταπολεμικῆς ἀνάπτυξης. Αὐτή ἦταν ἀνοικτή πρός τήν παγκόσμια ἀγορά καί ἄρα ἡ εἰσαγωγή ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων ἀποτελοῦσε ἕναν κίνδυνο γιά ἐκτεταμένη ἐπένδυση στή βιομηχανία. 'Αντίθετα ἡ οἰκοδομή ἀποτελοῦσε ἕνα κλάδο ἀσφαλή, στό βαθμό πού τά σπίτια δέν μποροῦν νά εἰσαχθοῦν, καί ἐξωτερικός ἀνταγωνισμός δέν ὑπῆρχε.

Γ. Στό χαρακτήρα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, δηλαδή τόν ἔντονα μικροαστικό – ἀγροτικό,παρασιτικό χαρακτήρα της,πού σήμαινε μικρά κεφάλαια σέ ἀναζήτηση"ἀσφαλοῦς" ἐπένδυσης. Ἔτσι ἡ οἰκοδομή ἀποτελοῦσε τό ἐπενδυτικό κέντρο τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων,καί ταυτόχρονα ἀποφασιστικός χῶρος γιά τήν ἴδια τήν ἀναπαραγωγή τους,σάν τάξης.

Δ. Στόν χαρακτήρα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίαςσάν ἰμπεριαλιστικῆς ἀπόφυσης τῆς Δύσης. Δηλαδή ἡ ὕπαρξη στό ἐξωτερικό ἑκατοντάδων χιλιάδων ἑλλήνων ἐμπόρων,ναυτικῶν μεταναστῶνκλπ. πού ἐπέστρεφαν στήν ἑλλάδα μέσω τῆς οἰκοδομῆς,δηλαδή μέ ἐπενδύσεις στήν οἰκοδομή. Ἔτσι ἡ πρώτη ἀνάπτυξη τῶν οἰκοδομικῶν ἐπενδύσεων ἔγινε τό 55-56 μετά τό διώξιμο τῶν ἑλλήνων ἀπό τήν Αἴγυπτο καί τήν Κωνσταντινούπολη. Καί στή συνέχεια οἱ ἐπενδύσεις τῶν "ὁμογενῶν"καί τῶν μεταναστῶν ἀντιπροσώπευαν τουλάχιστον τό 50ο/ο τῶν συνολικῶν ἐπενδύσεων στήν οἰκοδομή καί σέ μερικές περιοχές ξεπερνοῦσαν τό 80ο/ο.

'Ο συνδυασμός ὅλων αὐτῶν τῶν παραγόντων,ὁδήγησε τήν ἑλλάδα νά φτάσει τό 69 στήν πρώτη θέση ἀπό ἄποψη κατασκευῆς οἰκοδομῶν σ'ὅλο τό καπιταλιστικό κόσμο. Ἄν αὐτό τό οἰκοδομικό μπούμ τό συνδυάσουμε μέ τήν παράλληλη ἐπέκταση τοῦ συνόλου τῶν κατασκευῶν – δρόμοι, δημόσια ἔργα, φράγματα κλπ. καταλαβαίνουμε πῶς ὁ ἀριθμός τῶν οἰκοδομῶν πού τό 50 ἦταν γύρωστίς 50 χιλ. ἐμφάνιζε μιά τεράστια ἄνοδο μέχριτίς 250 χιλιάδες τοῦ 1971. Αὐτό πού τήν ἴδια ἐποχή γίνονταν στήν δυτική Εὐρώπη,ἡ ἀνάπτυξητοῦ "ἐργάτη μάζα" μέ κέντρο τήν αὐτοκινητοβιομηχανία καί τήν παραγωγή διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, στήν ἑλλάδα ἐμφανίστηκε μέ τήν μορφή ἑνός ἰδιότυπου"ἐργάτη μάζα" τοῦ οἰκοδόμου. Σάν ἐργάτη μάζα ἐννοοῦμε μιά ἐργατική τάξη χωρίς διαχωρισμούς εἰδίκευσης καί μισθῶν, πού δουλεύει κύρια στήν ἁλυσίδα παραγωγῆς. Στήν ἑλλάδα δημιουργήθηκε ἕνας ἰδιότυπος ἐργάτης μάζα, πού δέν εἶχε σχέση μηχανική μέ ἁλυσίδα παραγωγῆς,ἀλλά σχημάτιζε μιά ζωντανή "ἁλυσίδα",μέ τήν μεταφορά τῆς λάσπης τό κτίσιμο τό σοβάντισμα κλπ.

'Η παραγωγή τῆς οἰκοδομῆς τό 1960 δέν ἦ-

ταν καθόλου μηχανοποιημένη, ἀλλά στηριζόταν στήν μαζική χρησιμοποίηση ἐργατικῶν χεριῶν.

Αὐτός ὁ τρόπος παραγωγῆς δημιούργησε μιά μυθική ἐργατική φιγούρα, τόν μπετατζῆ, πού μέ τόν ντενεκέ στήν πλάτη πλημμύριζε τά γιαπιά. Ἔτσι παρ'ὅλο τό σχετικά μικρό μέγεθος τῆς οἰκοδομῆς στήν ἐλλάδα. πού στηρίζονταν στόν κατακερματισμό τῆς ἰδιοκτησίας καί τά μικρά κεφάλαια γιατί κάθε γιαπί ἀπασχολοῦσε πολλούς ἐργάτες, πού ἐκτός ἀπό μιά μειοψηφία μαστόρων δέν εἶχαν καμμιά ἰδιαίτερη εἰδίκευση.

Ἡ σύμπτωση ἀπό τήν μιά πλευρά αὐτοῦ τοῦ νέου ἐργάτη πού αὐξανόταν μέ μεγάλη ταχύτητα καί τῆς ἔντονης πολιτικοποίησης πού κυριαρχοῦσε στόν κλάδο ἐξ'αἰτίας τῆς καταφυγῆς σ' αὐτόν ὅλων τῶν παλιῶν ἀριστερῶν πού μέ τά πιστοποιητικά κοινωνικῶν φρονημάτων δέν μποροῦσαν νά βροῦν δουλειά ἀλλοῦ δημιούργησε τό ἐκρηκτικό μεῖγμα τῆς οἰκοδομῆς τήν ἐποχή τοῦ60. Ταυτόχρονα ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικό εἶχε ἰδιαίτερη σημασία. Οἱ οἰκοδόμοι ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς τῆς ἔλλειψης μεγάλων ἐπιχειρήσεων καί τῆς βιοτεχνικῆς ὀργάνωσης τῆς παραγωγῆς - κατασκευαστής, ἐργολάβοι, ὑπεργολάβοι κλπ. δέν στρέφονται ἐνάντια στόν "δικό τους" ἐργολάβο ἀλλά ἐνάντια στό σύνολο τῶν ἀφεντικῶν τοῦκλάδου καί τῶν ἀφεντικῶν γενικότερα, καί ἄρατοῦ κράτους. Ταυτόχρονα ἡ παρουσία τους στά κέντρα τῶν πόλεων ἔδινε στίς κινητοποιήσειςτους ἕναν ἔντονα πολιτικό χαρακτῆρα. Ἡ βασική κινητοποίηση τοῦ οἰκοδόμου δέν εἶναι τόσο ἡ ἀπεργία ὅσο ἡ <u>ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ</u>.

Καί οἱ κατακτήσεις αὐτοῦ τοῦ κινήματος ἦταν τεράστιες. Ἄνοδος τῶν μεροκαμάτων, μείωση τῶν ὡρῶν δουλειᾶς - 7ωρο - κατακτήθηκε μάλιστα μ'ἕνα πρωτοφανή σ'ἕνα παγκόσμιο ἐπίπεδο τρόπο. Οἱ οἰκοδόμοι μιά ὡραία μέρα σταμάτησαν στίς 7 ὧρες δουλειᾶς καί τό κράτησαν ἐνάντια σέ ἀφεντικά καί κράτος.

Παράλληλα ὑπῆρχε καί ἕνας ἄλλος εὐνοϊκός παράγοντας. Ἡ μείωση τῆς ἀνεργίας πού στήν δεκαετία τοῦ 60 σιγά-σιγά ἐξαφανίζεται ὅσο ὀγκώνεται ἡ μετανάστευση. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι μιά αὐξανόμενη ἐνίσχυση τῆς δύναμης τῶν οἰκοδόμων καί ἄνοδος τοῦ μεροκάματου.

Στό πολιτικό ἐπίπεδο οἱ οἰκοδόμοι ἀποτέλεσαν τή βασική δύναμη κρούσης γιά τό ρίξιμο τῆς δεξιᾶς καί τοῦ Καραμανλῆ τό 1963. Ὅμως, σ'αὐτή τήν ἐργατική συνείδηση τήν τόσο πολιτικοποιημένη ὑπῆρχαν ὁρισμένα ὅρια. Τά ὅρια πού καθόριζε ὁ ἴδιος ὁ τρόπος ὕπαρξης καί παραγωγῆς τοῦ οἰκοδόμου. Δηλαδή ἐνῶ ὑπάρχειμιά ἄμεση καί γρήγορη πολιτικοποίηση τῶν αἰτημάτων ὑπάρχει μιά ἔλλειψη ΒΑΘΟΥΣσέ μιά προλεταριακή συνείδηση πού μένει περισσότερο στήν ἐπιφάνεια. Δηλαδή ὁ οἰκοδόμος ἀπ'τόν ἴδιοτόν τρόπο τῆς ὑπαρξής του δέν δημιουργεῖ μιά ἀναπτυγμένη ταξική αἴσθηση, οὔτε μπορεῖ νά προβάλει ἕναν νέο τῦπο ὀργάνωσης προλεταριακῆς καί γι'αὐτό γιατί δέν δουλεύει σέ σταθερέςσυνθῆκες παραγωγῆς ἀλλά μετακινεῖται ἀπό τό ἕνα μέρος στό ἄλλο, μέ διαφορετικούς συντρόφους κάθε φορά. Ἔτσι δέν μπορεῖ νά παράγει ἕνα μοντέλλο προλεταριακῆς ὀργάνωσης, ἀλλά ἐκφράζεται μέσα ἀπό τό κλαδικό σωματεῖο καί τήν διαδήλωση. Ἔτσι ἐνῶ ἀποτελεῖ πολιτικήδύναμη κρούσης δέν μπορεῖ νά οἰκοδομήσει μιάαὐτόνομη προλεταριακή συνείδηση. Ἔτσι ἐξηγεῖται τό γεγονός ὅτι οἱ οἰκοδόμοι ἀποτέλεσαντή δύναμη κρούσης ἑνός κινήματος μεταρρυθμιστικοῦ μικροαστικοῦ - τοῦ"ἀνένδοτου"- χωρίς οἱ ἴδιοι νά παράγουν μιά ἄλλη ἰδεολογική ἀντίληψη πέρα ἀπό τήν ἀνάγκη τοῦ βίαιου καί σκληροῦ ἀγώνα. Ὁ οἰκοδόμος ἀπό τή φύση του δέν μποροῦσε νά ἀποκτήσει μιά <u>συγκεκριμένη</u> ἀντίληψη γιά τήν κατάκτηση τῶν μέσων παραγωγῆς, μιά καί ἐξ'ἄλλου στή δουλειά του τό κυρίαρχο δέν ἦταν κἄν τά μέσα παραγωγῆς. Αὐτός ὁ τρόπος κοινωνικῆς ὕπαρξης τοῦ οἰκοδόμου εἶχεκαί μιά ἄλλη συνέπεια : Τήν ἀδυναμία ξεπεράσματος τοῦ "κόμματος", μιά καί ἡ ταξική συνείδηση τοῦ οἰκοδόμου ἀναφέρονταν ὄχι στόν τόπο

δουλειᾶς, ὄχι στήν σύγκρουση μέ τό ἀφεντικό, ἀλλά στό σύνολο. Ἔτσι ἡ κοινωνική ἀλλαγή ἦταν κάτι πού ἐναποθέτονταν στό γενικό πολιτικό ἐπίπεδο καί ἄρα στό "κόμμα". Δηλαδή ἡ ταξική συνείδηση τοῦ οἰκοδόμου ἦταν ἔντονα ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ. Ἴσως φανεῖ παραδοξολογία ἀλλά δέν εἶναι. Ἡ ἀναρχοσυνδικαλιστική συνείδηση χαρακτηρίζεται ἀπό τήν ταύτιση οἰκονομικοῦ καί πολιτικοῦ ἀγώνα, ταύτιση συνδικάτου καί κόμματος. Εἶναι μιά συνείδηση πού χαρακτηρίζεται ἀπό μιά γενική συλλογικότητα καί μιά συγκεκριμένη ἀτομικότητα. Ὁ ἀτομισμός τοῦ οἰκοδόμου δέν εἶναι τυχαῖος. Εἶναι ἕνας ὁλόκληρος τρόπος ζωῆς καί δουλειᾶς πού τόν γεννάει. Καί δέν εἶναι καθόλου σύμπτωση ὅτι σέ χῶρες ὅπως ἡ Γαλλία καί ἡ Ἰταλία στά τέλη τοῦ περασμένου αἰώνα καί στίς ἀρχές τοῦ 20ου βάση τοῦ ἀναρχοσυνδικαλισμοῦ ἦταν οἱ οἰκοδόμοι, μέ τίς ἀντιλήψεις τους γιά τήν γενική πολιτική ἀπεργία καί τήν ταύτιση πολιτικῆς καί συνδικάτου. Στίς ἱστορικές συνθῆκες τῆς χώρας μας αὐτό δέν ἐμφανίστηκε μέ τή μορφή μιᾶς "ἀντιπολιτικῆς" ἀντίληψης καί μετατροπῆς τοῦ συνδικάτου σέ "κόμμα", ἀλλά ἀντίστροφα μετατροπῆς τῶν συνδικάτων σέ κομματικά παραρτήματα.

β. Η επεμβαση του κεφαλαιου. Καταστροφη του εργατη - μαζα

Αὐτή ἡ ἀναπτυσσόμενη οἰκονομική καί πολιτική δύναμη τοῦ οἰκοδόμου ἀποτελοῦσε ἕναν ἄμεσο κίνδυνο γιά τό κεφάλαιο. Τό κόστος τῆς οἰκοδομῆς ἀνέβαινε ταχύτατα τά περιθώρια κέρδους ἔπεφταν. Ἄρα γεννιόταν ὅλο καί πιό ἔντονα ἡ ἀνάγκη παρέμβασης στήν ἴδια τήν πολιτική σύνθεση τοῦ οἰκοδόμου. Καί ἡ ἀποφασιστική μέθοδος γιά κάτι τέτοιο ἦταν ἡ εἰσαγωγή ἀλλαγῶν τόσο στήν τεχνολογία τῆς παραγωγῆς ὅσο καί στόν ἴδιο τόν τρόπο τῆς ὀργάνωσής της διαδικασία πού συνεχίστηκε γιά πάνω ἀπό δέκα χρόνια καί προκάλεσε ριζικές ἀλλαγές στήν σύνθεση καί τήν πολιτική συμπεριφορά τῶν οἰκοδόμων.

Α. Τό πρῶτο ὅπλο πού χρησιμοποιήθηκε ἦταν ἡ εἰσαγωγή τεχνολογικῶν ἀλλαγῶν στήν παραγωγή. Καί ἡ πρώτη μέ τεράστια σημασία τότε ἦταν ἡ ἐγκατάσταση τοῦ ἀναβατώριου πού ἀνέβαζε τή λάσπη στούς ὀρόφους, καί εἶχε σάν ἀποτέλεσμα νά μειωθοῦν κατά πολύ οἱ μπετατζῆδες. Καί πού συνοδεύτηκε ἀπό πολλές ἄλλες πού ἀκολούθησαν (μπετονιέρα πού ἀνακατεύει τή λάσπη μηχανήματα μωσαϊκῶν κλπ.). Πρόκειται γιά τήν δεύτερη τεχνολογική ἀλλαγή πού ἔκανε τό κεφάλαιο στήν οἰκοδομή. Ἡ πρώτη στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 50 μέ τήν πολυκατοικία κατέστρεψε τόν παλιό μάστορα, πού κυριαρχοῦσε βάζοντάς μέ τήν πολυκατοικία τόν ἐργάτη μάζα. Ἡ δεύτερη πού ἀρχίζει στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 60 σκοπεύει πιά νά ξεφορτωθεῖ τόν ἐργάτη μάζα. Τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς τεχνολογικῆς ἀλλαγῆς ἦταν ἡ κατακόρυφη μείωση τῶν ἐργατῶν πού δουλεύουν σέ μιά πολυκατοικία, καί ἄρα μείωση τοῦ κόστους παραγωγῆς. Ταυτόχρονα ὅμως εἶχε καί μιά ἄλλη συνέπεια. Τήν αὔξηση τῆς εἰδίκευσης τοῦ οἰκοδόμου, πού πιά χειρίζεται ὅλο καί περισσότερο ἔστω καί στοιχειώδη ἐργαλεῖα καί μηχανήματα. Παράλληλα αὐξάνονται οἱ εἰδικότητες - μαραγκός καί πατωματζῆς, πλακάς καί μωσαϊκός - κλπ. κλπ. Τό ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ αὐξημένου καταμερισμοῦ ἐργασίας καί τῆς μείωσης τῶν οἰκοδόμων πού χρειάζονται γιά μιά πολυκατοικία ἦταν ἡ ἔνταση μιᾶς κορπορατίστικης λογικῆς καί ἡ σταδιακή καταστροφή τοῦ ἐργάτη μάζα.

Β. Τό δεύτερο ὅπλο γιά τήν μείωση τοῦ κόστους ἦταν ἡ σταδιακή ἀπόσπαση ἀπό τήν οἰκοδομή, ὅλο καί περισσότερων στοιχείων καί μεταφορά τους στή βιομηχανία - βιοτεχνία. Ἔτσι πιά τό μπετό ἔρχεται ἕτοιμο ἀπό ἐργοστάσια, τά κουφώματα γίνονται ὅλο καί περισσότερο ἀλουμινένια καί ἔρχονται ἕτοιμα ἀπό τό ἐργοστάσιο, τά σίδερα καί ἰδιαίτερα τά πλέγματα φτιάχνονται σέ μάντρες καί βιοτεχνίες κλπ. κλπ.. Ἔτσι ἕνα μεγάλο μέρος τῆς δουλειᾶς τοῦ οἰκοδόμου ἀρχίζει νά μεταφέρεται στό ἐργοστάσιο. Τέλος ἐμφανίζεται καί ἡ προκατασκευή. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν πάλι ἡ σχετική μείωση τοῦ εἰδικοῦ βάρους τοῦ οἰκοδόμου στήν κατασκευή.

Γ. Ἴσως ἀκόμη σημαντικότερη ἐξέλιξη συνδυασμένη μέ τίς παραπάνω ἦταν ἡ αὐξανόμενη "ἐργολαβοποίηση" τῶν οἰκοδόμων καί ἡ αὔξηση τῶν μισθολογικῶν διαφορῶν. Μέ τόν κατακερματισμό τῆς δουλειᾶς τό κεφάλαιο πραγμάτωνε καί μιά δεύτερη διαδικασία. Ἔντεινε τή διαδικασία μεταφορᾶς τῆς εὐθύνης γιά τήν παραγωγή σέ ἐργολάβους καί ὑπεργολάβους. Ἔτσι μέ δεδομένο τό ὅτι ἡ ὁμάδα παραγωγῆς μειώθηκε καί ἦταν σχετικά εὔκολο ἕνας τεχνίτης νά ἀναλαμβάνει δουλειές σάν ἐργολάβος, μιά καί στίς περισσότερες δουλειές δέν χρειαζόταν μεγάλο κεφάλαιο, αὐξήθηκε τόσο τό ποσοστό τῶν ἐργολάβων μέσα στούς οἰκοδόμους, ὅσο καί αὐξήθηκε ἡ κοινωνική ρευστότητα γιατί ἕνας δούλευε σήμερα σάν τεχνίτης καί αὔριο σάν ἐργολάβος. Ἐπί πλέον αὐτή ἦταν ἀποτελεσματική μέθοδος γιά τήν ἐντατικοποίηση τῆς δουλειᾶς πού χρόνο μέ χρόνο ἀνέβαινε.

Ὁ συνδυασμός αὐτῶν τῶν παραγόντων εἶχε σάν ἀποτέλεσμα νά σπάσει ὁ οἰκοδόμος - ἐργάτης μάζα, νά χαθεῖ σέ μεγάλο βαθμό ἡ ὁποιαδήποτε προλεταριακή συνείδηση νά ἀναγεννηθεῖ μιά ἐνδιάμεση μισο-προλεταριακή μισο-μικροϊδιοκτητική ἰδεολογία. Κι αὐτό ἐκφράστηκε πολύ καθαρά μετά τήν μεταπολίτευση μέ τήν ἐξέλιξη τῶν σωματείων πού μεταβλήθηκαν σέ ἐργολαβικά ὄργανα. Καί μόνο περίοδες κρίσης ὅπως τό 1975, πού ἡ οἰκοδομή εἶχε πέσει κατά 50%, μπόρεσαν νά προκαλέσουν ἔστω μιά σύγκρουση στό δρόμο στίς 23 Ἰούλη, πού ξαναθύμισε τίς παλιές καλές μέρες.

γ. Η σημερινη κριση

Ἄν ἡ τεχνολογική ἐξέλιξη πού δείξαμε παραπάνω εἶχε σάν ἀποτέλεσμα νά ξεπεράσει τήν κρίση πού ἄρχισε νά ἐμφανίζεται γύρω στό 65-66 καί νά ἀλλοιώσει τήν πολιτική καί κοινωνική σύνθεση τῶν οἰκοδόμων τά τελευταία χρόνια ἐντείνονται καί πάλι τά στοιχεῖα μιᾶς νέας γενικότερης κρίσης.

Ἡ οἰκοδομή, πού παλιώτερα πάνω της στηρίχτηκε ἡ σύγχρονη ἀνάπτυξη τοῦ ἑλληνικοῦ καπιταλισμοῦ γίνεται μέ τή σημερινή δομή καί λειτουργία της ἀντιπαραγωγική γιά τό ἑλληνικό κεφάλαιο. Τό κόστος ὄχι μόνο εἶναι ψηλό καί ἀποτελεῖ παράγοντα πληθωρισμοῦ γιά ὁλόκληρη τήν οἰκονομία, ἀλλά σέ ἐποχές κρίσης ἐνῶ γί-

νεται ἀντιπαραγωγική ἐξακολουθεῖ νά ἀποτελεῖ καταφύγιο τῆς ἀποταμίευσης τῶν μεσαίων στρωμάτων καί τῆς κοινωνικῆς τους ἀναπαραγωγῆς , τή στιγμή πού ἡ ἀστική τάξη θἄθελε νά κατευθύνει τίς ἐπενδύσεις σέ ἄλλους τομεῖς καί κύρια στή βιομηχανία.

Ἔτσι ξεκινάει μιά διαδικασία "ἐξυγίανσης" τῆς οἰκοδομῆς, πού στό ἐπίπεδο τῆς παραγωγῆς σημαίνει πέρασμα ἀπό τό βιοτεχνικό στό βιομηχανικό στάδιο,καί ἐκφράζει μιά πάλη τῶν τάξεων ἀνάμεσα στό μεγάλο κεφάλαιο καί τό μικρό-μεσαῖο, τό θρεμένο μέ τό οἰκοδομικό κύκλωμα.

Πάει νά πεῖ πώς τό κεφάλαιο καί τό κράτος παίρνουν μιά σειρά μέτρα χτυπήματος τῆς οἰκοδομῆς,τεκμήρια,ἀκάλυπτος χῶρος,ὄροφοι,πολεοδομικοί περιορισμοί,γκαράζ,αὔξηση τοῦ μεγέθους τοῦ ἄρτιου οἰκόπεδου κλπ. πού κάνουν ἐξαιρετικά δύσκολη ἄν ὄχι ἀδύνατη τήν ἐπιβίωση τοῦ μικροῦ κεφάλαιου καί ἀνεβάζουν τό κόστος σέ θεώρατα ὕψη. Ἄρα ἡ οἰκοδομή μπορεῖ νά ξαναγίνει ἀποδοτική μόνο μέ ἕναν ὅρο,τήν βιομηχανοποίηση τῆς παραγωγῆς σέ μεγάλη κλίμακα τήν ἀνάληψή της ἀπό οἰκοδομικές ἑταιρεῖες.

Οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης,ὅπως καί τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς κρίσης εἶναι ἡ ΚΡΙΣΗ στήν οἰκοδομή. Τί σημαίνει αὐτή ἡ κρίση γιά τούς οἰκοδόμους; Σέ πρώτη φάση ἀνεργία,πίεση στό μεροκάματο,ἐντατικοποίηση τῆς δουλειᾶς. Πάρα πέρα θά σημάνει σταδιακά τό μετασχηματισμό τους καί πάλι σ'ἕναν ἐργάτη νέου τύπου , ἐξαρτημένου ἀπό τήν ἐπιχείρηση,πιό κοντάστούς βιομηχανικούς ὅρους. Κι αὐτό ἤδη ἔχει ἀρχίσει νά γίνεται γιά ἕνα σημαντικό ποσοστό οἰκοδόμων. Ἀλλά τό κύριο σήμερα εἶναι ἡ κρίση τῆς παραδοσιακῆς δομῆς. Πάει νά πεῖ ἡ δουλιά νά γίνεται ὅλο καί πιό δυσεύρετη πράγμα πού ὁδηγεῖ στήν ἀρχή σέ στασιμότητα καί στή συνέχεια σέ μείωση τοῦ μεροκάματου. Μετά γίνεται ὅλο καί πιό δύσκολη ἡ κινητικότητα πρός τό ἐργολαβιλίκι μιά καί μειώνονται οἱ δουλειές , καί μάλιστα οἱ πιό ἀσθενικοί ἐργολάβοι δέντά βγάζουν πέρα. Τέλος ὀξύνεται ἡ ἐντατικοποίηση τῆς δουλειᾶς μιά καί τό φάσμα τῆς ἀνεργίας καί ἡ πίεση τῶν ἐργολάβων γίνεται ὅλο καί πιό μεγάλη.

Ἔτσι γιά πρώτη φορά ἀρχίζει νά ἀπειλεῖται ἡ ἑνότητα ΚΑΤΩ ἀπό τούς ἐργολάβους πού εἶχε οἰκοδομήσει τό ΚΚεξ στά οἰκοδομικά σωματεῖα.

δ. Δυο ανταγωνιστικες κατευθυνσεις

Πράγματι τό οἰκοδομικό κύκλωμα, κατασκευαστές - ἐργολάβοι προσπαθοῦν μέσω τῶν σωματείων νά ἐπιβάλουν στούς οἰκοδόμους μιά κατεύθυνση ὑπεράσπισης τοῦ οἰκοδομικοῦ κυκλώματος - ἐνάντια στά τεκμήρια, τά γκαράζ, τόν ἀκάλυπτο χῶρο κλπ.,δηλαδή μιά ἀντιδραστική φασιστοειδή κατεύθυνση, ὑπεράσπισης τοῦ παρασιτικοῦ κυκλώματος. Γι'αὐτό ἔκαναν συγκεντρώσεις μαζί μέ τούς κατασκευαστές,γι αὐτό ζητᾶνε νά μήν γίνονται γκαράζ, γι'αὐτό ἀπαιτοῦν ἀπό τούς οἰκοδόμους ὅλο καί περισσότερη δουλειά, γιά νά "βγοῦν" οἱ ἐργολάβοι,κι'ἔτσι νἄχουν δουλειά οἱ οἰκοδόμοι.

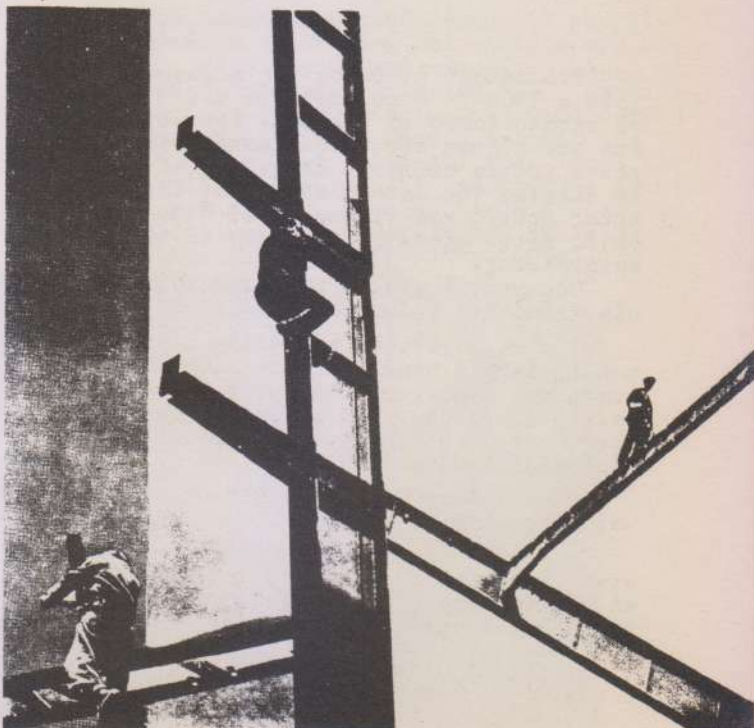
Ὅμως ὅσο θά βαθαίνει ἡ κρίση,ὅσο θά αὐξάνεται ἡ ἀνεργία καί ἡ ἐντατικοποίηση τόσο θά αὐξάνεται ὁ ἀριθμός ἐκείνων τῶν οἰκοδόμωνπού θά βλέπουν τήν ἀνγκαιότητα μιᾶς ἄλλης στρατηγικῆς. Μιᾶς στρατηγικῆς πού θά στρέφεται ἐνάντια στά ἀφεντικά καί τούς ἐργολάβους πούστή πάλη τους μέ τό μεγάλο κεφάλαιο ξεζουμίζουν ὅλο καί πιό ἔντονα τούς οἰκοδόμους.

Γι'αὐτό ἤδη ἀρχίζει νά βγαίνει μιά ἄλλη γραμμή ἔστω καί διάχυτα μέσα στούς οἰκοδόμους ἐνάντια στούς κατασκευαστές,ἐνάντια στούς ἐργολάβους καί τήν συμβιβαστική πολιτική.Γι'αὐτό ἦταν τόσο μεγάλη ἡ πίεση γιά πορεία ὥστε στό τέλος καί ἡ ΕΣΑΚ νά ἀναγκαστεῖ νά κάνει μιά ψευτοπορεία. Γι'αὐτό τά σωματεῖα ἀρχίζουν νά ἀδειάζουν καί ἡ ΕΣΑΚ νά ἔχει κρίση.

Αὐτή ἡ γέννηση τοῦ ταξικοῦ ἀνταγωνισμοῦ , ἀνάμεσα σέ ἕνα φασιστοειδή κορπορατισμό πού ζητάει τήν ὑπεράσπιση τοῦ "κλάδου" δηλαδή ἐκμεταλλευτῶν καί ἐκμεταλλευομένων μαζί ἀπό τούς ἄλλους "κλάδους" καί μιά ταξική προλεταριακή ἀντίληψη εἶναι ἡ μόνη πού θά ἀρχίσεινά μεταβάλει καί πάλι ἕνα κομμάτι τουλάχιστοτῶν οἰκοδόμων σέ προλεταριακό <u>ὑποκείμενο</u>,σέ ἀντίθεση μέ τά ἀφεντικά καί τό <u>κράτος</u>.

Φυσικά θάναι ὁλότελα λάθος νά περιμένεικανείς πώς οἱ οἰκοδόμοι θά μπορέσουν νά ξαναπαίξουν τό ρόλο τοῦ κέντρου τῆς τάξης,πού ἔπαιξαν στήν δεκαετία τοῦ 60 γιατί πιά τό βιομηχανικό προλεταριάτο μετά τό 74 ἔχει μπεῖ στό προσκήνιο ἐνῶ ταυτόχρονα ἡ παλιά δομήτῆς οἰκοδομῆς, τοῦ ἐργάτη μάζα δέν πρόκειται νά γεννηθεῖ σήμερα, παρά μόνο αὔριο μέ τή μορφή τοῦ βιομηχανοποιημένου ἐργάτη τῶν μεγάλων κατασκευῶν. Ὅμως σέ μιά ἐποχή ἀνεργίας καί κρίσης μποροῦν νά παίξουν ἕνα ρόλο σπινθήρα,ἕνα ρόλο πρωτοπορείας τοῦ δρόμου, καί ν'ἀρχίσουν νά τσακίζουν τήν οἰκοδομική μαφία τοῦ ΕΣΑΚ.

Στήν περίοδο ποὔρχεται συνθήματα ἐνάντια στήν ἐντατικοποίηση, γιά ἐπίδομα ἀνεργίας κάθε μήνα, ἡ συσπείρωση γιά τήν ἀντίσταση στό σπάσιμο τοῦ μεροκάματου θά ἀποτελέσουν τό γενικό περίγραμμα τῶν κατευθύνσεων μιᾶς προλεταριακῆς γραμμῆς σ'ἀντίθεση μέ τήν ἐργολαβική γραμμή.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ

Τα τελευταΐα δύο-τρία χρόνια έχουμε μιά ένταση τών άγροτικών κινητοποιήσεων καθώςκαί μιά πολιτική ριζοσπαστικοποίηση τής μάζας τών άγροτών πού τείνουν νά ξεπεράσουν τά δρια τής δεξιάς. Οί άγροτικοί σύλλογοι έχουν μεταβληθεί σ'ένα νέο χαρακτηριστικό φαινόμενο τής άγροτικής πραγματικότητας, έξω καί πέρα άπό τούς συνεταιρισμούς. Αύτό τό φαινόμενο δέν είναι άσχετο μέ τίς έξελίξεις τής κοινωνικής καί οίκονομικής κρίσης πού διαπερνάνε τούς άγρότες, κρίσης πού άρχίζει νά έκδηλώνεται άπό τό 1973-74 καί συνεχίζεται.

Παρακάτω δημοσιεύουμε ένα άπόσπασμα άπό τήν μπροσούρα "Τό πολιτικό πρόβλημα σήμερα" πού έτοιμάζεται άπό τή ΡΗΞΗ καί προσφέρει μερικά στοιχεΐα πάνω στήν κατάσταση κρίσης τής άγροτιάς.

'Εκεΐ δπου ίσως ύπήρξε ή βαρύτερη κρίση ήταν στόν άγροτικό τομέα. 'Εδώ, ένα σύνολο άπό προβλήματα όδήγησε σέ στασιμότητα στήν παραγωγή πού τό 1979 ήταν άκόμα κατά τι μικρότερη άπό τήν παραγωγή τοΰ 1974. 'Ιδιαίτερα στήν παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων καί κύρια κρέατος, πού ή κατανάλωση αύξανόταν ραγδαΐα, έμφανίζεται ή μεγαλύτερη καθυστέρηση.

"Ετσι, γιά παράδειγμα, άς δοΰμε τήν παραγωγή κρέατος τά τελευταΐα Ι5 χρόνια, σέ χιλιάδες τόννους.

	Ι964	Ι974	Ι979
Παραγωγή κρέατος	Ι90	444	49Ι
Παραγωγή κρέατος μοσχαριδΰ καί γιδοπροβάτων	[illegible]	223	2Ι7

'Ενώ δηλαδή ή αύξηση τής παραγωγής στά χρόνια Ι964-74 ήταν τεράστια καί κατόρθωνε σέ μεγάλο βαθμό νά καλύπτει ένα μεγάλο μέρος άπό τήν αύξηση τής κατανάλωσης, στά έπόμενα πέντε χρόνια αύξήθηκε έλάχιστα, διευρύνθηκε τό έλλειμα τής κατανάλωσης, καί ίδιαίτερα σέ κρέας βοδινό καί γιδοπροβάτων δπου οί είσαγωγές έχουν φτάσει τουλάχιστο τό 40°/ο τής κατανάλωσης.

"Οσο γιά τή φυτική παραγωγή, αύτή παρουσίασε άπόλυτη μείωση.

Οί αίτίες γι'αύτή τήν κρίση είναι πάρα πολλές άλλά ή σημαντικότερη είναι ή μικρή έκταση τοΰ άγροτικοΰ κλήρου, ή έλλειψη σημαντικών έπενδύσεων, ίδιαίτερα κρατικών(άρδεύσεις, κλπ.), ή άδυναμία συναγωνισμοΰ μέ τήν εύρωπαΐκή άγροτική παραγωγή.

"Οταν μιλάμε γιά μικρό κλήρο, τί έννοοΰμε καί τί συνέπειες έχει;

'Η μεγάλη μεταπολεμική άνάπτυξη τής έλληνικής άγροτικής παραγωγής, πού ύπήρξε μιά άπό τίς ταχύτερες στόν κόσμο, στηρίχτηκε, άπό τό Ι960 καί μετά, στά έξής δύο γεγονότα:

Α. Τήν είσοδο στήν άγροτική παραγωγή νέων καλλιεργητικών μεθόδων, μηχανών,αύξηση λιπασμάτων, κλπ. "Ετσι, μέσα σέ Ι5 χρόνια, ή έλληνική άγροτική παραγωγή έκμηχανίστηκε, οί άποδόσεις σχεδόν διπλασιάστηκαν κι άναπτύχθηκαν νέες, πιό άποδοτικές, καλλιέργειες.

Β. Στή μεγάλη έσωτερική καί έξωτερική μετανάστευση πού μείωσε τό ποσοστό τοΰ άγροτικοΰ πληθυσμοΰ στό μισό καί έπέτρεψε έτσι μιά άνοδο τών είσοδημάτων αύτών πού έμειναν στά χωράφια.

"Ομως, άπό ένα σημεΐο καί μετά, ή παραπέρα έπέκταση δέ μποροΰσε νά συνεχιστεΐ έξ αίτίας τής μικροϊδιοκτητικής φύσης τής έλληνικής άγροτιάς. Δηλαδή, δταν ό μέσος δρος τής άγροτικής έκμετάλλευσης είναι 32 (Ι96Ι) μέχρι 38 (τό Ι977) στρέμματα, είναι άδύνατο,άπό ένα σημεΐο καί μετά, νά γίνουν νέες τεχνικές βελτιώσεις, δταν μάλιστα, στή Δυτική Εύρώπη ό άντίστοιχος μέσος δρος είναι ΙΟΟ μέ 200 στρέμματα, καί έπιπλέον ή συγκέντρωση σέ καλλιέργειες μέ πάνω άπό 500 στρέμματα είναι πολύ μεγάλη (στήν 'Ελλάδα, τό Ι977, μόνο τό 3,Ι5 °/ο τοΰ συνόλου τών έκτάσεων). "Ετσι,άπό ένα σημεΐο καί μετά, είναι άδύνατο νά γίνουν νέες τεχνικές καί οίκονομικές βελτιώσεις -μεγαλύτερα μηχανήματα, αύξημένες έπενδύσεις κατά στρέμμα- γιατί δέν είναι άποδοτικές μέ βάση τά πολύ λίγα στρέμματα πού κατέχει ό κάθε Έλληνας άγρότης.

Παράλληλα, ή μετανάστευση πρός τό έξωτερικό σταμάτησε σχεδόν (περισσότεροι είναι έκεΐνοι πού έπιστρέφουν) καί δέ μπορεΐ νά άπορροφηθεΐ μ'αύτό τόν τρόπο ένα νέο μεγάλο κομμάτι τοΰ άγροτικοΰ πληθυσμοΰ. Άποτέλεσμα: κρίση. Δηλαδή, αύτό πού δείξαμε άλλοΰ συμβαίνει καί έδώ. Ή μικροϊδιοκτησία άποτελεΐ έμπόδιο στήν άνάπτυξη τοΰ καπιταλισμοΰ,καί μάλιστα, σέ συνθήκες κρίσης, αύτό γίνεται δλο καί πιό έντονο.

Καί έδώ μπαίνει άποφασιστικά τό ζήτημα τής ΕΟΚ. Γιά τόν έλληνικό καπιταλισμό είναι άνάγκη νά μειωθεΐ δραστικά ό άγροτικός πληθυσμός καί νά μεγαλώσει ό άγροτικός κλήρος. Άλλά κάτι τέτοιο θά σήμαινε δυνατότητες άπορρόφησης τοΰ πλεονασματικοΰ πληθυσμοΰ σέ άλλες άπασχολήσεις. δμως κι αύτές, τόσο στό έξωτερικό δσο καί μέσα στή χώρα, φτάνουν στά δριά τους.

μέ βάση τή γενικευμένη κρίση. 'Επομένως, ἄμεσα, δέν ὑπάρχει δυνατότητα νά ξεπεραστεῖ ἡ κρίση. Ὅμως ἡ εἴσοδος στήν ΕΟΚ θά *σημάνει* ὅλο καί μεγαλύτερο ἀνταγωνισμό μέ πιό καπιταλιστικοποιημένες γεωργίες καί ἑπομένως θά τείνει νά συμπιέζεται τό κόστος. 'Ωστόσο, κάτι τέτοιο δέ μπορεῖ νά γίνει μέ τή σημερινή δομή τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. 'Αποτέλεσμα : βαθύτατη κρίση.

Μέσα στήν κρίση φυσικά θά τείνει νά ὀξύνεται ἡ κοινωνική διαφοροποίηση καί νά αὐξάνονται οἱ μεγάλες μονάδες, ἀλλά μιά τέτοια διαδικασία θέλει πολλά χρόνια. Καί ἐξ ἄλλου, καθώς δέν ὑπάρχουν μεγάλες διέξοδοι ἔξω ἀπό τήν ἀγροτική παραγωγή, καί καθώς τό σταμάτημα τῆς ραγδαίας ἀνόδου τῆς βιομηχανοποίησης δέ *δημιουργεῖ πολλά κενά* ἀπό τήν ἄποψη ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἡ τάση θά εἶναι νά ὀξύνεται ἡ κοινωνική διαφοροποίηση καί ἡ καταστροφή τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν, χωρίς νά μπορεῖ νά ὑπάρξει οὐσιαστική διέξοδος ἔξω ἀπό τό χωριό. Ἄρα, οἱ ἀντιθέσεις καί ἡ κρίση δέ θά μποροῦν νά ΕΞΑΧΘΟΥΝ ἔξω ἀπό τό χωριό, γιά πρώτη φορά μετά ἀπό πολλά χρόνια, καί μάλιστα μιά ἐποχή πού ἡ κοινωνική διαφοροποίηση θά τείνει νά ὀξύνεται.

Κάτι τέτοιο εἶναι ἤδη ὁλοφάνερο καί μέ τά τελευταῖα (ἀτελή) στοιχεῖα πού διαθέτουμε:

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΣΕ °/ο

	I - 30 στρέμματα		30 - I00 στρέμ.		I00 στρέμ. καί ἄνω	
	'Αριθ.Νοικοκ.	'Εκτάσεις	'Αρ. Νοικοκ.	'Εκτάσεις	'Αρ.Νοικ.	'Εκτάσεις
I96I	59,5	24,7	34,9	55,I	4,I	20,2
I97I	58,0	22,76	35,5	50,3	5,0I	24,7
I977	58,3	20,60	34,6	48,3	6,48	30,8

Τά στοιχεῖα εἶναι χαρακτηριστικά. Οἱ φτωχοί ἀγρότες, πού ἀποτελοῦν σχεδόν τό 60°/ο τοῦ πληθυσμοῦ, δέν κατέχουν πιά παρά μόνο τό 20°/ο τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων, καί μετά τό I97I δέ μειώνονται σάν ποσοστό, ἀλλά ἀντίθετα αὐξάνονται ἐλαφρά. Οἱ μεσαῖοι ἀγρότες φτάνουν τό 35°/ο τῶν ἀγροτῶν καί ἡ γῆ τους μειώνεται σταδιακά ἀλλά ἐξακολουθεῖ νά ἀποτελεῖ τό 48°/ο τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων, ἐνῶ στούς πλούσιους καί καπιταλιστές ἀγρότες παρουσιάζεται ἕνα ἅλμα, ἰδιαίτερα μετά τό I97I. 'Αποτελοῦν πιά τό 6,5°/ο τῶν νοικοκυριῶν (ἀντί 4°/ο τό I96I καί 5°/ο τό I97I) καί κατέχουν τό 3I°/ο τῆς γῆς (ἀντί 20°/ο τό 6I καί 25°/ο τό 7I). Ἄν μάλιστα δοῦμε τή γῆ ἐκείνων πού ἔχουν πάνω ἀπό 200 στρέμματα -πού ὁπωσδήποτε βρίσκονται σέ κάποια μορφή καπιταλιστικῆς καλλιέργειας- αὐτοί περνᾶνε ἀπό 0,65°/ο τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν τό I96I, μέ 6,55°/ο τῆς καλλιεργούμενης γῆς, σέ I,46°/ο, μέ I3,05°/ο τῆς γῆς τό I977. Δηλαδή, εἶναι φανερό πώς, ἰδιαίτερα μετά τό I97I, ἐντείνεται μιά κοινωνική διαφοροποίηση στήν ἀγροτιά, ΜΕ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ὅμως τῆς φτωχῆς ἀγροτιᾶς στή γῆ. Κι εἶναι φανερό πώς οἱ ὅροι χειροτερεύουν. Ὁ ἀγρότης πού εἶχε 20 στρέμματα τό I96I, ἴσως καί νά μποροῦσε νά τά φευτοβγάλει πέρα, μέ βάση καί τίς τότε ἀνάγκες του. Σήμερα δέ μπορεῖ γιατί ἡ μηχανοποίηση καί ὁ ἀνταγωνισμός ἀπαιτοῦν πολύ μεγαλύτερες ἐκτάσεις. Ἄρα ἡ τεράστια μάζα τῆς ἀγροτιᾶς ὁδηγεῖται σέ ἀδιέξοδο.

Ὅλα αὐτά λοιπόν νομίζουμε ὅτι ἀρκοῦν γιά νά μᾶς δείξουν ὅτι ἡ ἀγροτική παραγωγή καί ἡ ἀγροτιά, στή συντριπτική της πλειοψηφία, ὁδηγεῖται σέ κρίση, κρίση πού μάλιστα, κάτω ἀπό τίς σημερινές συνθῆκες, εἶναι ἀδιέξοδη.

'Από κεῖ γεννιέται καί τό φαινόμενο τῆς πολιτικῆς ριζοσπαστικοποίησης τῆς ἀγροτιᾶς, πού ἐκφράζεται τόσο μέ τίς κινητοποιήσειςτης ὅσο καί μέ τή μετακίνησή της πρός τά κόμματα τῆς ἀντιπολίτευσης, καί ἰδιαίτερα τό ΠΑΣΟΚ.

Φυσικά, καμιά πολιτική δύναμη δέ μπορεῖνά λύσει αὐτά τά προβλήματα στά πλαίσια τοῦ συστήματος. Τό μάξιμουμ πού μπορεῖ νά κάνει εἶναι νά βελτιώσει τήν κατάσταση στό ἐπίπεδο τοῦ ἐμπόριου -δηλαδή χτύπημα τῶν μεσαζόντων- ἔτσι ὥστε νά δοθεῖ μιά κάποια ἀνακούφιση στούς ἀγρότες. 'Αλλά σέ καμιά περίπτωση δέν μπορεῖ ν' ἀλλάξει τά ΔΟΜΙΚΑ προβλήματα παρά μόνο μέ μιά καί μοναδική λύση πού ξέρει ὁ καπιταλισμός: τή μαζική καταστροφή τῆς μικροϊδιοκτησίας, ἐμπόδιο στήν ἀνάπτυξή του.

ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Γ : Βασικά λέγαμε νά γινόταν μιά κουβέντα πάνω στίς έμπειρίες καί τά προβλήματα πού ύπάρχουν σήμερα γύρω άπό τή γειτονιά καί τή δουλειά στή γειτονιά. Καί είχαμε δεῖ σάν θέματα: I) Ποιά φάση είναι σήμερα, δηλαδήπῶς έμφανίζεται ή δουλειά στή γειτονιά σήμερα σέ σχέση μέ παλιότερα, ἄρα τί σχέση ἔχει ή μπορεῖ νά ἔχει τό καινούργιο φοιτητικό καί μαθητικό κίνημα μ'αύτή· 2) Τή σχέση πολιτιστικοῦ-πολιτικοῦ· 3) Τό ρόλο πού μπορεῖ νά παίξει ή γειτονιά γιά τή γενική πολιτικοποίηση ένός κινήματος· 4) Τό σέ ποιούς στρέφεται σήμερα αύτή ή δουλειά, δηλαδή π.χ. στή νεολαία ή σ'ὅλο τόν κόσμο καί στά γενικά προβλήματα· 5) Ποιά είναι ή σημασία της στήν ίδιαίτερηπολιτική στιγμή πού βρισκόμαστε.

Α. Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΠΑΛΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Μ : Νά πῶ έγώ μερικά. Αύτό πού είναι βασικό σήμερα είναι πώς ή γειτονιά είναι κάτι διαφορετικό άπ'ὅτι ήταν κάποτε.Δηλαδή ούσιαστικά ἔχει άλλάξει ή διάρθρωσή της.Οί λαϊκές γειτονιές, πού κάποτε τέλος πάντων πάνω τους στηρίχτηκε ἕνα κίνημα, ἄς ποῦμε στόν πόλεμο, σήμερα δέν ύπάρχουν. Δηλαδή,σήμερα μποροῦμε νά ποῦμε πώς μιά γειτονιά είναι λαϊκή άλλά αύτό είναι σχετικό, παρουσιάζει μιά διαταξικότητα... Σέ σχέση μέ τά προβλήματα τῆς γειτονιᾶς, βλέπουμε ὅτι κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα μπορεῖ ν'άπασχολήσει τελικά ὄχι όλόκληρη τή γειτονιά, έκτός άπό συγκυρίες,πού μπορεῖ νά 'ναι ἕνας δρόμος ή ἕνα σχολεῖο,άλλά συνήθως, ξέρω γώ, στό Βύρωνα ύπάρχει μιά προϊστορία. Ὑπῆρχε ἕνα νταμάρι πού ζητοῦσαν τέλος πάντων νά τό κλείσουν. Σ'αύτό άσχολήθηκαν μόνο τά γύρω σπίτια πού είχαν τό πρόβλημα. Ἄρα, τέτοια προβλήματα είναι δύσκολο νά πιάσουν καί νά γίνουν προβλήματα ὅλης τῆς γειτονιᾶς.

Ἐκεῖ πού βλέπουμε ὅτι μπορεῖ νά στηριχτεῖ μιά δουλειά στό χῶρο τῆς γειτονιᾶς είναι περισσότερο άπό ἄποψη <u>ποιότητα ζωῆς</u>,προβλήματα ὅπως ή συγκοινωνία, ή κατοικία,ή καταπίεση πού δέχονται π.χ. στήν Καισαριανή ὅπου πάει νά χτιστεῖ ἕνα κτίριο τῆς Ἀσφάλειας κλπ. Κι έδῶ, τό ζήτημα τῆς νεολαίας είναι τό πιό εύαίσθητο. Είναι κι αύτό πού ἔχει τά προβλήματα τοῦ τρόπου ζωῆς, τήν καταπίεση άπό τήν οίκογένεια, τό σχολεῖο, κλπ. Είναι τό βασικό στοιχεῖο γιά μιά δουλειά στή γειτονιά, τουλάχιστο ἔτσι τό βλέπω.

Π : Ναί, κι αύτό ἔχει φανεῖ στό ὅτι μιά όλόκληρη λογική είχε δομηθεῖ στή βάση τῆς προβολῆς τῶν τοπικῶν προβλημάτων, εἴτε ήταν ή άποχέτευση εἴτε ότιδήποτε ἄλλο... Τώρα πιά αύτή ή δουλειά ἔχει έντελῶς έγκαταλειφθεῖ καί άπό τή μή συμμετοχή κόσμου άλλά καί άπό τήν προβολή μιᾶς ἄλλης κατάστασης, μιᾶς ἄλλης συγκυρίας.

Σίγουρα καί ἄλλα προβλήματα, ὅπως έμεῖς στόν Ὑμηττό πού ἔχουμε τό πρόβλημα τοῦ καλυκοποιείου, πού είναι γενικά,όπωσδήποτε μπαίνουν. Ἀλλά ό χῶρος πού διαμορφώνεταιστή γειτονιά, άπό νεολαίους, κύρια άπ'αύτούς,δέν ἔχει καμιά διάθεση νά τό κεντράρει έκεῖ.

Μ : Τώρα σέ σχέση μέ τά πολιτιστικά. Τό δικό μας τό κίνημα, μιά ζωή βάζει τά προβλήματα σ'ἕνα πάντα κεντρικό έπίπεδο, καί τελικά δέν μπορεῖς νά πλησιάσεις τόν κόσμο. Μιά δουλειά στή γειτονιά μπορεῖ τά κεντρικά προβλήματα

πού μπαίνουν στό φοιτητικό χῶρο ἤ ὁπουδήποτε ἀλλοῦ, νά τά πλησιάσει στόν κόσμο τῆς γειτονιᾶς, νά τόν πλησιάσει κάπως καλύτερα.

Π : Ναί, πάνω σ'αὐτό τό ζήτημα μπαίνει καθαρά τό σέ ποιό χῶρο ἀπευθύνεσαι... Δηλαδή πρέπει νά ξεκαθαρίσεις ἄν ἡ δουλειά σου ἔχει ἕνα διαμεσολαβητικό χαρακτήρα, δηλαδή μεταφέρει τό γενικό πολιτικό στή γειτονιά, πράγμα πού μοῦ φαίνεται προβληματικό, ἤ ἀντίθετα τείνει νά τό κεντράρει σ'ἕνα πιό κοινωνικό, δηλαδή ψυχαγωγία, πολιτιστικό, τρομοκρατία στή γειτονιά, βάζοντας μέσα καί τά ειδικά τοπικά προβλήματα.

....

Ζ : 'Εμεῖς στοῦ Ζωγράφου, ξεκινήσαμε μιά δουλειά βασικά γιά τήν τρομοκρατία, μέ μιά λογική μεταφορᾶς τῶν κεντρικῶν στή γειτονιά. Εἴχαμε ὅμως ἕνα συγκεκριμένο προγραμματισμό γιά τό πῶς τραβάει παραπέρα αὐτή ἡ ἱστορία. 'Από τήν ἀρχή ξεκινήσαμε σέ σχέση μέ τή νεολαία καί σχετικά μέ τά προβλήματα τῆς τρομοκρατίας, ὅπως ἔχουν ἐμφανιστεῖ μέσα στή γειτονιά. 'Επειδή εἶναι πραγματικά πρόβλημα ὄχι μόνο τό τί γίνεται στά σχολεῖα ἀλλά ἀκόμα καί στά καφενεῖα, στά ζαχαροπλαστεῖα, ἔχουμε ἐπανειλημένες ἱστορίες, μέ ἐφόδους πιασίματα νεολαίων καί κρατήσεις π.χ. μιά νύχτα στήν 'Ασφάλεια... Ἔτσι ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα νά πιαστεῖ ἡ τρομοκρατία γενικότερα καί ὄχι μόνο σέ σχέση μ'ἕναν πολιτικό χῶρο, τήν ἄκρα ἀριστερά, ἀλλά τό πῶς αὐτή περνάει σέ πλατιά στρώματα, καί κύρια στό κίνημα τῆς νεολαίας.

Κι ἐπειδή ἔχουν ὑπάρξει διάφορες ὁμάδες απο μαθητες, εχουν βγαλει και μια εφημεριδα στοῦ Ζωγράφου, τήν "Αντι-εφημερίδα", κάνανε ἕνα φεστιβάλ μαθητικῶν ἐντύπων, παίρνουμε τήν πρωτοβουλία καί τραβᾶμε σέ ἀνοιχτή συζήτηση μέ τίς διάφορες ὁμάδες καί κινήσεις πού ὑπάρχουν, γιά ν'ἀνοίξει ἕνας προβληματισμός ἀπό τή μιά καί ἀπό τήν ἄλλη νά δοῦμε τί πράγματα μποροῦμε νά προχωρήσουμε... Τό κυριότερο καί πιό καθαρό πού βγαίνει γιά τή γειτονιά εἶναι σέ σχέση μέ τή νεολαία...

Γ : Ναί, ἐγώ θά 'θελα νά κουβεντιάσουμε λίγο πάνω στίς παλιότερες ἐμπειρίες. Π.χ. τό 74-75 ὑπάρχει μιά προσπάθεια νά γίνει μιά δουλειά στή γειτονιά. Βλέπει κανείς καμιά διαφορά καί στόν ΤΡΟΠΟ πού γίνεται σήμερα ἡ δουλειά καί στή ΣΥΝΘΕΣΗ τοῦ κόσμου, καί στό ΠΟΥ απευθύνεται;

Μ : Νά, μιά ἐμπειρία ἀπό παλιότερα, μέ τό ΕΛΕΚ, πού εἶχε μιά γραμμή πού ἔλεγε: ἡ γειτονιά στό πλευρό τῆς ἐργατιᾶς, δηλαδή ἡ γειτονιά θά πρέπει νά συμπαραστέκεται στούς διάφορους ἐργατικούς ἀγῶνες... Σήμερα δέ μποροῦμε νά ποῦμε κάτι τέτοιο. Δηλαδή, δέ μπορεῖ νά νοηθεῖ, νά δημιουργηθεῖ κάποιο κίνημα στό χῶρο τῆς γειτονιᾶς ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ κάποιου ἄλλου, ἀλλά θά διαμορφωθεῖ μόνο σέ σχέση μέ τά δικά του προβλήματα. Καί ἄν θά 'ναι στό πλευρό τῆς ἐργατιᾶς ἤ ὄχι, αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπό πολλά πράγματα, μιά διαδικασία... Ἡ παλιά λογική ὄχι μόνο τότε ἦταν λάθος ἀλλά καί γενικά εἶναι λάθος. Σήμερα τελικά ὑπάρχει μιά διαφορετική κατάσταση, τότε δέν ὑπῆρχε τό νεολαιίστικο κίνημα πού ὑπάρχει σήμερα...

Τώρα σίγουρα μπαίνουν διάφορα προβλήματα μιά καί ὑπάρχει μιά γενικότερη κατάσταση πού βάζει ὁ κόσμος πού ἔχει περάσει ἕνα διάστημα ἀπό τό κίνημα, κι αὐτή τή στιγμή βρίσκεται μέ τό 'να πόδι μέσα καί τό ἄλλο ἔξω, ἔχει μιά διάθεση ἀλλά δέ βλέπει προοπτική... Ἄν ἔβλεπε μιά δουλειά στρωμένη, θά μποροῦσε νά συμμετάσχει. Αὐτά τά προβλήματα τά συναντήσαμε στό Βύρωνα. Γιά νά φτιάξουμε ἕνα σύλλογο, μετά ἀπό μιά βδομάδα ἐπαφές, συσπειρώσαμε γιά μιά πρώτη συνάντηση 120 ἄτομα, φτιάξαμε καταστατικό, κλπ., καί μετά ὁ κόσμος διάλυσε, χωρίς νά διαφωνεῖ, χωρίς νά βάλει κάτι ἄλλο, σηκώθηκε κι ἔφυγε, διάλυσε ἡ δουλειά.

....

Π : Ναί, μωρέ, σ'αὐτό τό θέμα πού λές γιά τήν ἄκρα ἀριστερά, ἐγώ ἀπό τήν ἐμπειρία πού εἶχα ὅταν δούλευα στό Βύρωνα, ὑπῆρχε μιά ἀντίληψη ὅτι ἀπό τή μιά βγαίνουμε καί πουλᾶμε τήν ἐφημερίδα μας, καί γιά καμιά δουλειά τοπική ἀναφερόμαστε στά πάγια προβλήματα, ἀποχέτευση, κλπ., πού δέν τραβάγανε. Καί ὅταν ἀργότερα, στόν 'Υμηττό δούλεψα στό σύλλογο (ΦΟΥ), συνεχίστηκε τό ἴδιο στύλ διαμεσολαβητικοῦ χαρακτήρα, δηλαδή δέν πήγαζε ἀπό τίς ἴδιες ἀνάγκες τοῦ χώρου. Εἶναι βασικό νά κάνεις μιά ἀνάλυση τῆς κατάστασης καί νά δεῖς ἄν ὁ χῶρος πού ἀναφέρεσαι εἶναι π.χ. ἡ νεολαία καί οἱ μαθητές. Εἶναι αὐτοί πού σήμερα θά τραβήξουν μιά τέτοια ὑπόθεση; Ἄν ὄχι, φτάνεις σέ ὁριακή δουλειά...

Γ : Νά ρωτήσω λίγο πάνω στή σύνθεση τοῦ κόσμου πού συμμετέχει στή δουλειά καί συμμετεῖχε καί παλιά. Δηλαδή τί ἀλλαγές ὑπάρχουν;

Π : Δέ μπορεῖς νά μιλήσεις γιά τόν ἴδιο κόσμο. 'Υπάρχει καί μιά διαφοροποίηση στίς ἀντιλήψεις καί στούς χώρους πού πιά μαζικοποιοῦν τή δουλειά. Νά, σήμερα στόν 'Υμηττό, ὁ χῶρος πού φτιάχνεται εἶναι νεολαῖοι ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΑ, μαθητές καί νεολαῖοι πού δέν ἔχουν μπεῖ στό πανεπιστήμιο, καί ἔχουν τελειώσει τό γυμνάσιο... Δέν ὑπάρχει συμμετοχή τοῦ ἄλλου τοῦ χώρου, τοῦ παλιοῦ, πού εἶχε καί μιά ἄλλη ἀντίληψη τῆς παρέμβασης.

Χ : Κι αὐτό δέ θά τό δεῖς μόνο σέ συλλόγους, σέ σχήματα πιό συγκροτημένα. 'Υπάρχουν ἐμπειρίες ἀπό ὁμάδες, αὐθόρμητες, πού δημιουργοῦνται καί πεθαίνουν μετά ἀπό λίγο καιρό. Κι αὐτοί εἶναι κύρια νεολαῖοι.

Ζ : Θέλω νά μεταφέρω μιά ἐμπειρία ἀπό τό 74. Τό βασικό χαρακτηριστικό τῆς ἀντίληψης τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς ἦταν ὅτι, ἔχοντας μιά σωστή ἐκτίμηση γιά τό ἐργατικό κίνημα, πού τότε βρισκόταν σέ ἔκρηξη, στράφηκε πρός τή γειτονιά, κηνυγώντας τίς ἐπαφές μέ τήν ἐργατική τάξη, δηλαδή τό πῶς μπορεῖ νά ἔρθει σέ ἄμεση σύνδεση μ'αὐτή τήν ἱστορία... Αὐτό τό πράγμα, αὐτόματα, ἔβαλε καί κάποια ὅρια στό τί μποροῦσε νά γίνει στή γειτονιά. Ἄν συγκρίνουμε μέ τό τί γίνεται αὐτή τή στιγμή, θά δοῦμε ὅτι, πάλι ἀπό τήν ἄκρα ἀριστερά ἔχουν ξεκινήσει ἀλλά νομίζω σέ σχέση μέ τίς ἀνάγκες ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ τῆς γειτονιᾶς...Νομίζω ὅτι αὐτό εἶναι τό κύριο χαρακτηριστικό, ὅτι ἔχει βγεῖ μιά ἀνάγκη μέσα ἀπό τό ἴδιο τό νεολαιίστικο κίνημα, καί σέ σχέση μ'αὐτό ὑπάρχει ἡ κίνηση ἀπό τήν πλευρά τῶν διάφορων πού θέλουν νά λειτουργήσουν σ'αὐτές τίς ἱστορίες.

Μ : Μιά διαφορά πού θά μπορούσαμε νά δοῦμε σέ σχέση μέ τόν κόσμο πού ἀσχολιότανε παλιά εἶναι ὅτι τότε ξεκίναγε μιά ἱστορία ἀπό μερικά καθαρά πολιτικοποιημένα ἄτομα πού βρίσκονταν μέσα σέ μιά ὀργάνωση καί προσπαθοῦσαν νά 'ρθουν σ'ἐπαφή μέ διάφορο κόσμο

καί νά τοῦ βάλουν μερικά προβλήματα, νά τόν εντάξουν σέ κάποιο σχῆμα. Σήμερα ἡ διαδικασία πού ἀντικειμενικά ἀκολουθιέται εἶναι ὅτι ὁ κόσμος ἔχει συνειδητοποιήσει τά προβλήματά του καί ψάχνει μιά διέξοδο, νά τά ἀντιμετωπίσει, κι αὐτή εἶναι μιά οὐσιαστική διαφορά. Ἡ διαδικασία εἶναι ἀνάποδη. Μπαίνουν τά προβλήματα στόν κόσμο καί ψάχνει νά τά λύσει. Αὐτή εἶναι ἡ μόνη διαφοροποίηση. Γιατί καί τότε νεολαῖοι ἦταν.

Γ : Μόνο πού νομίζω ὅτι τότε εἶχες κάτι τό διαφορετικό. Δέ μποροῦσες τότε νά μιλήσεις γι'αὐτό πού σήμερα λέμε ΚΙΝΗΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

Χ : Ἡ νεολαία δέν ἔβαζε τότε τά δικά της προβλήματα σάν τέτοια, ἐνῶ σήμερα τά βάζει. Ἔβαζε πολιτικά ζητήματα.

Β. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ – ΠΟΛΙΤΙΚΟ

Γ : Δηλαδή εἶχε μιά τάση νά βάζει προβλήματα τά ὁποῖα κάποτε θά πιάσει ὁπωσδήποτε ἡ γειτονιά, δηλαδή τά προβλήματα κατοικίας κλπ., ἀλλά πού ἀπαιτοῦσαν τελικά ἄλλο ἐπίπεδο καί ἀπ'αὐτή τήν ἐργατική τάξη πού ὑποτίθεται ὅτι τήν ἴδια ἐποχή κάτι ἔκανε στά ἐργοστάσια. Ὑπῆρχε μιά λογική ὅτι αὐτόματα αὐτό τό πράγμα θά πέρναγε στή γειτονιά. Ἐνῶ βλέπει κανείς ὅτι οἱ κρίσεις πού βγῆκαν στή γειτονιά ἦταν γύρω ἀπό αὐθαίρετα, ὅπως στό Πέραμα καί τή Θεσσαλονίκη, ἤ, ξέρω γώ, γιά τή χαβούζα, δηλαδή γιά χοντρά πράγματα. Τά ἄλλα ἀπαιτοῦσαν ἄλλο βάθαιμα τοῦ κινήματος, γιά νά φτάσει νά ὑπάρχει ἕνα κίνημα γειτονιᾶς πλατύ πού νά μήν τό πιάνουν οἱ δῆμοι ἤ τό ΚΚεξ ἤ διάφορα τέτοια.

Ἕνα ἄλλο θέμα πού θά 'θελα νά κουβεντιάσουμε εἶναι τό θέμα τοῦ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ. Μοῦ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε μιά διαφορά τότε σέ σχέση μέ τό πῶς π.χ. τό ΚΚΕ ἔκανε αὐτή τή δουλειά καί τήν ἄκρα ἀριστερά. Τό ΚΚΕ τό ἔδενε καί μέ διάφορα ψευδο-πολιτιστικά, τό ἴδιο καί οἱ ἐσωτερικοί καί οἱ λοιποί. Χαρακτηριστικό τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἦταν ὅτι δέν ἔβαζε πολιτιστικό στοιχεῖο, παρά μόνο σ'ἕνα ἐπίπεδο κάποιας προβολῆς ἀγωνιστικοῦ φίλμ, κλπ. Νομίζω ὅτι ἐκεῖ σήμερα μπαίνει κάποιος διαφορετικός προβληματισμός, στή σχέση πολιτικοῦ -πολιτιστικοῦ, πῶς ἀντιμετωπιζόταν τότε καί πῶς σήμερα.

Μα : Ναί, ἐμεῖς ἔχουμε κάποιες ἐμπειρίες ἀπό τέτοια πράγματα. Βρεθήκαμε διαδοχικά σέ δυό τέτοιους φορεῖς, ὁ ἕνας καθαρά πολιτιστικός, ὁ ἄλλος καθαρά πολιτικός. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι κι οἱ δυό σπάσανε τά μοῦτρα τους. Πιστεύω ὅτι πρέπει νά συμφηφίζονται καί τά δύο. Πιστεύω ὅτι ἡ νεολαία θέλει ἕνα χῶρο ψυχαγωγίας, ἕνα χῶρο πού νά βρίσκει ὁ ἕνας τόν ἄλλο καί νά συζητᾶνε τά προβλήματά τους, κι ἐκεῖ μέσα νά γίνονται διάφορα πολιτιστικά... ἀπό μουσική ρόκ, ἀπό προβολές προοδευτικῶν φίλμ, ἀλλά νά μήν κολλᾶς, νά μή μένεις μόνο σ'αὐτό. Ν'ἀσχολιέσαι καί μέ τά κοινωνικά προβλήματα καί μέ τά μαθητικά.

Γ : Μέ τήν πρώτη, τήν πολιτιστική κίνηση τί ἔγινε;

Μα : Νά, στό χῶρο πού λειτούργησε καθαρά πολιτιστικά, βάλαμε ἐμεῖς σά θέμα τή σύλληψη ἑνός μέλους τοῦ συλλόγου ἀπό τήν ἀστυνομία καί τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά διαλυθοῦ με μέ ἀφετηρία αὐτό τό γεγονός.

Μετά, φεύγοντας ἀπό κεῖ, θελήσαμε νά φιάξουμε ἕναν ἄλλο χῶρο, κύρια πολιτικό. Ἐκεῖ, οἱ διάφοροι νεολαῖοι πού ἐρχόντουσαν, κουράστηκαν τελικά γιατί δέν κάναμε τίποτε ἄλλο ἀπό τό νά συζητᾶμε, νά βγάζουμε καμιά ἐφημερίδα τοίχου, νά δίνουμε καμιά προκήρυξη. Δέ συνδυαζόταν ἡ συνάντηση τῶν μελῶν, ἡ ψυχαγωγία, τό πολιτιστικό, μαζί μέ τό πολιτικό. Καί δέ βλέπω διάφορες σαχλές πολιτιστικές δουλειές ἀλλά κάτι πού ἐνδιαφέρει τή νεολαία, κάτι πού δουλεύει Η ΙΔΙΑ γιά τό φέρει σέ πέρας.

Φυσικά δέ βλέπω ξεκομμένο τό πολιτιστικό. Ὄχι ἄν κατεβάζουνε τό γκάζι ἀπό τήν Ἀθήνα στό Αἰγάλεω, ἐσύ νά μήν κάνεις τίποτα. Ἀλλά δέ μπορεῖς νά καταπιαστεῖς μόνο μ'αὐτό, γιατί θά 'χεις περιστασιακά ἕναν κόσμο πού θά κάνει τό ντοῦ του, ἀλλά κάτι πρέπει νά δώσεις κι ἐσύ ὁ ἴδιος σ'αὐτό τόν κόσμο, δηλαδή τό χῶρο πού θά βρεθεῖ μετά τό σχολειό, μετά τή δουλειά, νά πεῖ πέντε πράγματα. Στεγανά, πολιτικό καθαρό ἤ πολιτιστικό καθαρό, νομίζω ὅτι εἶναι καί τά δυό λάθος.

Μ : Ὑπῆρχε μιά ἀντίληψη παλιά, πού μερικά στοιχεῖα της ἐξακολουθοῦν νά ὑπάρχουν ἀκόμη καί πού νομίζω ὅτι εἶναι λάθος. Τό πολιτιστικό χρησιμοποιούνταν σά ΜΕΣΟ γιά νά προωθήσεις μερικά πράγματα στό πολιτικό. Καί δέ βλεπόταν μιά δουλειά στό πολιτιστικό σάν αὐτό πού εἶναι τέλος πάντων. Σήμερα βέβαια ἔχουν διαφοροποιηθεῖ τά πράγματα, κύρια λόγω τοῦ κινήματος τῆς ἴδιας τῆς νεολαίας πού βάζει τέτοια προβλήματα. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἀκόμη ὑπάρχει πρόβλημα...

Αντιπαραθεση

περιοδικη εκδοση στο χωρο της Γειτονιας 2

Μα : Νά κοίταξε γιά τί μιλάω. Δέ λέω πολιτι- πολιτιστικό έκεῖνο πού θά κουβαλήσει μιά ταινία άπό τήν 'Αθήνα, μόνο αὐτό. 'Αλλά γιά κεῖνο πού θά συμμετέχει ὁ νεολαῖος Ξέρω γώ, ἕνα θεατρικό ἔργο, ἕνα συγκρότημα τῆς γειτονιᾶς μας. Αὐτά τά πράγματα πού εἶναι φτιαγμένα ἀπό τούς ἴδιους τούς κάτοικους τῆς συνοικίας καί ὄχι πού ἔρχονται ἀπ' ἔξω. Ξέρω γώ, νά φέρουμε τήν τάδε ταινία,καλό εἶναι κι αὐτό, ἀλλά καλύτερο εἶναι αὐτό πού τό γεννάει μόνη της ἡ συνοικία καί τό δίνει.Ετσι μπαίνει ἡ ἴδια σέ μιά διαδικασία γιά νάτό φέρει σέ πέρας. Καί δέ νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ἐξαίρεση τό Χαϊδάρι, ὅπου ὑπῆρξε κόσμος πού δούλεψε, κι ἔβγαλε δουλειές δικές του, θεατρικές ὁμάδες, καλλιτεχνικές, συγκροτήματα.

Κ : Συμφωνῶ ὅτι εἶναι ἡ ἐποχή πιά πού δέ σηκώνουνε καπελλαδοῦρες οἱ νέοι καί δέν εἶναι πιά κατευθυνόμενοι ἀπό κάποια κόμματα, καί ὅτι ἔχουν μιά τάση νά δημιουργοῦν δικές τους ἑνώσεις καί ὅτι τό πολιτιστικό ἔπαιζε ρόλο πάντα, καί ὅτι εἶναι δυνατό νά παίξει ἄν τό δοῦμε κάτω ἀπό ἄλλη ὀπτική, δηλαδή νά μήν τό χρησιμοποιοῦμε σάν τό χάπι πού θά φέρει τόν κόσμο... Καί ποτέ ἐμεῖς δέν κάναμε μιά δουλειά πολιτιστική πού νά μήν ὑπῆρχε ἀνταπόκριση... Σέ ποιά βάση; Στή βάση ὅτι ἐσύ πού δίνεις κάτι, πού προσφέρεις κάτι συγκεκριμένο, στηρίζεις τήν ἐπιτυχία σου στό ὅτι ἔχεις τή δυνατότητα νά ἔρχεσαι σ' ἐπαφή μέ ἕναν κόσμο πού δέ σέ ἤξερε, ἀπό τή μιά, ἤ ἕνα κόσμο πού σέ ἤξερε καί σέ νόμιζε γιά μπαμπούλα, γιά ἀποτραβηγμένο, κλπ... 'Εμεῖς χαρακτηριστικά, στό Χαϊδάρι, μιλᾶμε γιά μιά ἀποτυχία, ἀλλά μιά ἀποτυχία πού συνεχῶς συσπείρωνε κόσμο, ἔστω κι ἄν τόν διάλαγε μετά ἀπό λίγο. Δηλαδή πέντε χρόνια ἔχουν περάσει καί πέντε χρόνια γίνονται συσπειρώσεις πού χαλᾶνε. Πάντως ὑπάρχει μιά συνεχής διάθεση... Κι αὐτό ἤθελα νά πῶ, ὅτι ἡ ἐποχή αὐτή ἔβαλε βέβαια αὐτό τό καινούργιο στοιχεῖο, ὅτι ἡ νεολαία βάζει πιά τό δικό της τό πρόβλημα κι ὄχι τό πρόβλημα τοῦ κόμματος ἤ τῆς ἰδιαιτερότητας ὅπου ἀνῆκε. Καί εἶναι ἕνα καινούργιο στοιχεῖο. 'Αλλά τό ἄλλο εἶναι ὅτι ἐπειδή εἶναι πρωτοβουλιακή, δέν ξέρω τί διάολο, εἶναι καί σχήματα πού χαλᾶνε πολύ εὔκολα.

Γ : Τό πολιτιστικό εἶναι μιά ἀναγκαιότηταγιά ὅλο τόν κόσμο, δηλαδή ἄλλος πάει στό κέντρο, ἄλλος στόν κινηματογράφο, κλπ. Αὐτό τό πράγμα πού εἶναι ἀνάγκη, ΠΟΛΙΤΙΚΗ σέ τελευταία ἀνάλυση, ἀνάγκη πολιτική, κοινωνική ὅλου τοῦ κόσμου, θεμελιώνει τή δυνατότητα νά ἀντιμετωπίζεται τό πολιτιστικό μ' ἕνα μή ὕστερόβουλο τρόπο. Καί τό πρόβλημα εἶναι πῶς ὀργανώνεται συλλογικά καί γίνεται ἄρα μιά διαδικασία πού δέν ἔχει γιά στόχο τό "φάρεμα" ἀλλά εἶναι ὀργανικά δεμένη μέ τήν πολιτική διαδικασία πού ἔχει αὐτός ὁ χῶρος... Νά, στό Παλιό Φάληρο, ἔχουν κάνει μιά δουλειά μ' ἕνα κέντρο πού 'χουν ἀνοίξει ἀπό τό ὁποῖο περνᾶνε 70 μέ 80 ἄτομα κάθε μέρα. Ἔτσι; Ἔχουνε πετύχει ἤδη αὐτό σά μιά πρώτη βάση, πού μαζεύονται παιδιά, νέοι, μαθητές, καί πού ἦταν κι ἡ πρώτη ἐπαφή πού μπορέσανε νά 'χουνε ἔτσι καί μέ στρώματα πιό ἐργατικά ἀπό τήν περιοχή (κάτι ρέματα πού 'χουν ἐκεῖ...) Ἤδη κάνουν τήν πρώτη τους πολιτική ἐκδήλωση γιά τήν τρομοκρατία, παρουσιαστήκανε διάφορα συγκροτήματα ρόκ μαθητῶν καί νέων ἀπό τήν περιοχή, καί διάφορα τέτοια, δηλαδή ἀρχίζει κι ἔχει μιά κάπως ΟΡΓΑΝΙΚΗ σύνδεση...

Κ : Σ' αὐτή τή φάση μπόρεσαν μερικοί ἄνθρωποι νά δημιουργήσουν ἐκεῖνες τίς προϋποθέσεις πού νά ὑπάρξει αὐτό. Κι ἐμεῖς παλιότερα εἴχαμε δημιουργήσει τό χῶρο πού πέρναγαν 70–80 ἄνθρωποι κάθε βράδυ. Γιά ὅσο διάστημα αὐτός ὁ χῶρος εἶχε αὐτό τό χαρακτηριστικό, πού πιστεύω ἔχουν καί αὐτοί σήμερα : τή διάθεση ὁ χῶρος αὐτός νά 'ναι χῶρος γιά ὅλους, τήν προϋπόθεση πώς ὁ καθένας θά μποροῦσε νά... Ὅσο καιρό κράτησε αὐτή ἡ ἱστορία, εἴχαμε καί κόσμο...

....

Γ. ΦΟΙΤΗΤΕΣ – ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Γ : Ἕνα ἄλλο πράγμα πού θά 'θελα νά συζητήσουμε εἶναι ἄν βλέπει κανείς, ἐγώ ἀπό λίγες γειτονιές πού 'χω δεῖ, εἶναι ὅτι ὑπάρχει μιά τάση ἀπό τόν κόσμο, ἀπό τό φοιτητικό χῶρο, καί μάλιστα ἀπό κόσμο πού βγῆκε ΤΩΡΑ, καί ὄχι ἀπό τούς παλιούς, μιά τάση κάποιας δουλειᾶς στή γειτονιά. Πού νομίζω ὅτι εἶναι δεμένο ἀπό τή μιά καί μέ μερικά προβλήματα πού ἔχουν καί στό φοιτητικό χῶρο,δηλαδή δέν ἔχουν ἄμεσα παρέμβαση, ἀλλά πού... ξέρω γώ, ἄν πραγματικά εἶναι κάτι πού ὑπάρχει γενικά, εἶναι σημαντικό.

Μ : Ἡ δική μας ἐμπειρία εἶναι ἀκριβῶς ἀντίθετη. Δηλαδή, κάπιος κόσμος ἀπό τό φοιτητικό ἔχει ἐνδιαφερθεῖ ἀλλά, ἐπειδή ἀντικειμενικά τό φοιτητικό τοῦ δίνει περισσότερη δυνατότητα νά κάνει αὐτά πού θέλει, ἀποτραβιέται ἀπό τή γειτονιά καί πέφτει στό φοιτητικό, δηλαδή ἦταν καί ἡ κατάσταση τώρα μέ τίς καταλήψεις πού ἔδωσε ἕνα πιό ἔντονο ἐνδιαφέρον... Δέν ξέρω ἄν αὐτή εἶναι μιά γενικότερη ἐμπειρία.

Ζ : Ἡ δική μας ἱστορία πού ξεκίνησε γιά τή τρομοκρατία, ἔτσι κι ἀλλιῶς ξεκίνησε ἀπό κάποιους φοιτητές, ἀλλά κάποιους πολιτικοποιημένους, κεντρικά. 'Αλλά τό κυριότερο νομίζω ὅτι ἡ τοποθέτηση δέ θά 'ταν σέ σχέση μέ τούς φοιτητές, σωστό, ἀλλά θά πρέπει νά 'ταν σέ σχέση γενικότερα μέ τή νεολαία τῆς γειτονιᾶς, δηλαδή τό ὅτι κάποιοι φοιτητές κινοῦνται πρός αὐτή τήν ἱστορία εἶναι γιατί ὑπάρχει μιά δύναμη στήν ἴδια τή νεολαία τῆς γειτονιᾶς, πού δέν εἶναι οὔτε σε πανεπιστήμια, ἤ πού ἔχει τελειώσει γυμνάσιο καί βρίσκεται σέ μιά κατάσταση διάχυτη, δέν ξέρει τί νά κάνει, ἤ πού εἶναι στίς τελευταῖες τάξεις στό γυμνάσιο καί ἔχει προχωρήσει κάποιους προβληματισμούς, κάποιες ἐξεγέρσεις, κάποιες κινητοποιήσεις...

Κ : Δηλαδή, θές νά πεῖς ὅτι οἱ φοιτητές αὐτοί, τί; Πῶς ξεκινᾶνε δηλαδή γιά τή γειτονιά; Πῶς τούς ἐνδιαφέρει αὐτή; Βλέπουνε ὅτι ὑπάρχουν κάποιες δυνάμεις καί...

Ζ : Ὄχι, ἀπό τούς δικούς μας, ἄς ποῦμε, πού ὑπάρχουν ἐκεῖ γύρω, ὑπάρχουν καί οἱ φοιτητές, οἱ ὁποῖοι κάποιοι ἀπ' αὐτούς,ὅσοι δέν ἔχουν κάποια σχέση ἄμεσα μέ τό φοιτητικό ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ τώρα τελευταῖα, μετά τίς καταλήψεις, κι ἐδῶ εἶναι ἕνα σημεῖο πού ἀξίζει νά τό δοῦμε, τήν κοιλιά πού περνάει τό φοιτητικό, πού ἔχουν βρεθεῖ στή γειτονιά καί ὑπάρχει μιά ζωντάνια, ἐπειδή ὑπάρχει ἕνα γενικότερο νεολαιίστικο πρόβλημα πού ἔχει ἀρχίσει καί ἀναπτύσσεται. 'Αλλά ΑΥΤΟ εἶναι τό χαρα-

κτηριστικό καί όχι οί φοιτητές οί όποῖοι προ σπαθοῦνε νά...

Χ : Ναί, σίγουρα, μέ τήν ἔννοια ὅτι βλέπουν μιά ΑΛΛΗ προοπτική στή γειτονιά, ἐπειδή ἀκριβῶς ἔχει ἀρχίσει καί ὑπάρχει ἕνα τέτοιο κίνημα νεολαίας πού ἐκφράζεται καί στή γειτονιά, καί δένεται μ'ἕνα προσωρινό ἀδιέξοδο αὐτή τή στιγμή στό φοιτητικό.

Κ : Διέξοδος μᾶλλον εἶναι τοῦ φοιτητικοῦ ἡ γειτονιά. Γιά ν'ἁπλώσει αὐτό τό κίνημα..

Γ : Νά δοῦμε τί σημασία μπορεῖ νά ἔχει προοπτικά αὐτό, σέ σχέση καί μέ τή διεύρυνση τῶν ἴδιων τῶν στόχων τοῦ φοιτητικοῦ καί ἰδίως τοῦ νέου κόσμου ἀπό τό φοιτητικό, πού 'χε μιά ἀρκετά κορπορατίστικη, ἐνδοφοιτητική λογική, καί πού μιά τέτοια διαδικασία τόν φέρνει τελικά σέ ΑΛΛΕΣ σχέσεις μέ πράγματα, δηλαδή βγαίνει κάπως ἀπό τό Πανεπιστήμιο ἔστω ἀναγκαστικά.

Π : Ἐγώ, ἕνα ἄλλο πού θέλω νά βάλω εἶναι τό μαθητικό στή γειτονιά. Ὅτι, ὅσες ὁμάδες, ἀπό τήν ἐμπειρία πού ἔχουμε ἀπό τό μαθητικό, ὑπήρξανε καί ἄρχισαν νά λειτουργοῦν μέσα στά σχολειά αὐτές τίς περιόδους, δέ μπόρεσαν νά κρατήσουν καί νά βιώσουν ἄν δέ λειτούργησαν ΤΕΛΙΚΑ μέσα στό χῶρο τῆς γειτονιᾶς ἄν δηλ. δέν ἐνταχθήκανε μέσα σέ συσπειρώσεις τῆς γειτονιᾶς καί ἄν δέ λειτουργήσαμε σ' αὐτές... Κι αὐτό πού 'πες, ὅτι δηλ. εἶναι ΑΝΑΓΚΑΙΟ καί τό μαθητικό νά βγεῖ ΚΑΙ ἔξω ἀπό τό σχολειό καί, σά νεολαῖος, νά δουλέψει κιόλας στή γειτονιά. Γι' αὐτό ἀποτελεῖ ἕναν ἀπ'τούς κύριους μοχλούς στή γειτονιά. Συμμετέχει σέ ἕνα κάρο πράγματα, δηλ. αὐτό πού 'πες σέ σχέση μέ τό πολιτιστικό, κλπ., καί στή δική μας τήν ἐμπειρία στή γειτονιά, εἶναι ἀπαραίτητος.

Γ : Σέ σχέση μ'αὐτό πού λέγαμε γιά τό πολιτιστικό, ἔχετε καμιά ἐμπειρία, ἄποψη, ξέρω γώ, ἔχετε δεῖ τίποτα;

....

Π : Ἐμεῖς πάντως, ἡ πρώτη ἐπαφή πού 'χε σά χῶρος στή γειτονιά μέ τή νεολαία, ἦταν νά γίνει μιά δουλειά σέ σχέση μέ τό ρόκ καί μιά ἐκδήλωση γιά τό ρόκ. Αὐτό πού μάζεψε ἕνα χῶρο.

....

Ζ : Ἐσεῖς, κάτω, ξεκινήσατε νά φτιάξετε στέκι, σύλλογο, πῶς;

Μα : Ἐμεῖς ξεκινήσαμε ἀκριβῶς ὅπως ἐσεῖς, στή δεύτερη φάση, μετά ἀπό τό πολιτιστικό πού τό φάγαμε στή μάπα, στεγνά, ἄς ποῦμε, μπήκαμε σέ μιά διαδικασία καί ξεκινήσαμε γιά τό πρῶτο πρόβλημα πού βλέπαμε, καί ἦταν ἡ τρομοκρατία. Ἐντάξει, δουλέψαμε στή συνοικία μέ διάφορους τρόπους ἀλλά δέ μπορέσαμε νά 'χουμε μιά μαζικότητα πάνω σ'αὐτό. Ἐκεῖνοι πού ἤμασταν, ἐκεῖνοι μέναμε. Αὐτό ὅμως μᾶς ἔβαλε σέ μιά προβληματική. Ἐντάξει, ὑπάρχει τρομοκρατία, τήν κάνουμε γνωστή, δέν ἔχουμε ἀνταπόκριση, πρέπει νά προχωρήσουμε σέ κάτι ἄλλο. Δέν εἴμαστε δεμένοι, εἴμαστε ξεκομμένοι ἀπό τή συνοικία βάζοντας μόνο ἔτσι στεγνά τό πρόβλημα τρομοκρατία... Τώρα λέμε νά ξεκινήσουμε μέ νέες βάσεις, νά δέσουμε πολιτιστικό-πολιτικό.

Ν : Θά 'θελα νά βάλω ἕνα ζήτημα. Θέμα τρομοκρατίας τελικά στή γειτονιά: πῶς ἔχει μπεῖ σέ διάφορες γειτονιές καί πῶς ἔχει ἀντιμετωπιστεῖ τελικά ἀπό τόν κόσμο.

Δ. ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ — ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Π : Μπαίνει πάντως μ'ἕναν τρόπο, τό κεντρικό πού μπαίνει στή γειτονιά, καί ἔτσι διατηρεῖ στοιχεῖα ξεκόματος.

Χ : Ὄχι μωρέ, αὐτό ἔχει μπεῖ μέ διπλό τρόπο. Ἐξαρτᾶται κάθε φορά ἀπό τό ἄν... Ἄν θές, οἱ μόνες ἐκδηλώσεις πού γίνανε γιά τήν τρομοκρατία μέχρι τώρα, τουλάχιστον στή γειτονιά, εἶναι ἀπό χώρους πού ἔχουν μιά παρουσία στή γειτονιά, ἔτσι κι ἀλλιῶς. Ἄν δεῖς ξέρω γώ, στό Μπραχάμι πού 'γινε μιά ἐκδήλωση πού ἔχει ἕνα σύλλογο, πού εἶναι καί παραδοσιακοῦ στύλ, μέσα εἶναι ΠΑΣΟΚ, ἄκρα ἀριστερά κλπ., καί πού προωθήσανε τά παιδιά τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς μιά τέτοια ἐκδήλωση. Ἀλλά πού εἶναι ἕνας σύλλογος μέ μιά παρουσία, καλή, κακή δέν ξέρω, ἀλλά ἔχει μιά παρουσία στή γειτονιά. Μετά εἶναι αὐτοί στό Φάληρο, πού κάνουν μιά δουλειά στή γειτονιά καί φτιάξαν καί μιά ἐπιτροπή γιά τήν τρομοκρατία, δηλ. πού ἄρα γίνονται καί ἀλλιῶς ἀποδεκτοί ἀπό τόν κόσμο.

Ν : Μιλάω γιά τό θέμα τρομοκρατία, σήμερα πῶς μπαίνει καί ΠΩΣ τό βλέπει ὁ κόσμος. Δηλ. αὐτός ὁ νέος πού τό συζητάει, πού τό βλέπει, ΠΩΣ τό βάζει;

Γ : Ναί, μωρέ, νομίζω ὅτι μιά πρώτη ἀπάντηση στήν τρομοκρατία πού ἔχει εἶναι μιά τάση ... κάπου.

διαλογος

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Π. ΦΑΛΗΡΟΥ

Ἔτος Α' ἀρ. φύλλου 2 ΜΑΗΣ '80 δρχ. 20

Πολιτικό Σχόλιο ★ Συνεύντευξη μέ τό Δήμαρχο ★
Δημόσια Ὑγεία καί Σταθμός ΙΚΑ Ἀμφιθέας ★ Γνωστοί καί Ἄγνωστοι ★
Συγκοινωνιακό ★ ἡ κουλτούρα μας ★ Συναυλία ΡΟΚ ★ Ἀθλητικά ★
Γυναικεῖος διάλογος ★ τά σχολιανά ★ εἰδήσεις ἀπό τή γειτονιά...

Κ : Κοίτα πῶς τό βλέπω ἐγώ αὐτό τό πράγμα .
Βλέπω αὐτό πού 'πες ἐσύ ἀρχικά, ὅτι κά-
ποιοι ἄνθρωποι πού ἔτυχε νά βρίσκονται
σ'ἕνα χῶρο κεντρικό καί πού ἔτυχε νά ζοῦνε
σέ κάποια γειτονιά καί νά κολλᾶνε τίς ἀφίσ-
σες, σιγά-σιγά, ἄν ὄχι τίπτε ἄλλο εἶχαν ἐπι-
τυχία στό ἑξῆς γεγονός: ὅτι ὁρισμένους ἀνθρώ
πους τούς ἀνεβάσανε πάνω, στό κέντρο. Γιατί
καί πῶς ἐξηγεῖται τό φαινόμενο ὅτι γύρω ἀπό
τήν τρομοκρατία συσπειρώθηκε ἕνας κόσμος,πε-
ρισσότερος ἀπ'ὅτι μέ τό Σερίφη. Ἐγώ νομίζω
ὅτι πολύς κόσμος ἀπό τή γειτονιά εὐαισθητο-
ποιήθηκε ἀπ'αὐτές τίς δύσκολες δουλειές πού
γινόντουσαν γιά τήν τρομοκρατία. Κι ἐκεῖ ἀ-
κριβῶς βρίσκεται τό θέμα. Γιατί ὑπάρχει ἡ Α-
ΝΑΓΚΗ ἐπιστροφῆς στή γειτονιά; Δηλ. γιατί ὑ-
πάρχει ἡ ἀνάγκη τοῦ πλαταίματος τοῦ κινήμα-
τος τῆς νεολαίας στή γειτονιά. Ὅτι ὁ κόσμος
αὐτός θά κατεβάσει τό πρόβλημα ὄχι μόνο τῆς
τρομοκρατίας ἀλλά καί ἕνα σωρό προβλήματα ἄλ
λα, μέσα ἀπό τή δυνατότητα πού θά ἔχει νά δώ
σει μιά μορφή στό κίνημα τῆς νεολαίας τῆς
γειτονιᾶς...

Γ : Ἡ εὐαισθητοποίηση πού ἔχει ἕνας στή γει
τονιά ΚΑΙ γιά τό θέμα τό γενικό,τῆς τρο-
μοκρατίας, ἔχει κάποια σύνδεση τελικά μέ
τό τί ἀντιμετωπίζει στήν ἴδια τή γειτονιά,
δηλ. δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὅλο καί περισσότε-
ρο αὐτός ὁ κόσμος ἔχει μιά τάση νά τά βάλει
μέ τό κράτος, κλπ. καί νά βρίσκει ἕνα σημεῖο
ἀναφορᾶς...

Κ : Ναί, μωρέ, ἡ τρομοκρατία στή γειτονιά εἶ
ναι ἀποσπασματική, δέν εἶναι κύριο πράγ-
μα. Δέν εἶναι κάτι πού μπορεῖ νά κεντρα-
ριστεῖ, ἔτσι; Δηλ. ἐκφράζεται ἀπό τόν τροχο-
νόμο πού σταματάει ἕνα μηχανάκι μέχρι ἕναν
τσαμπουκά πού θά γίνει καί θά 'ρθει νά ἐπέμ-
βει ἡ ἀστυνομία, μέχρι πού ἡ ἀστυνομία θά ἔρ
θει νά σπάσει μιά πολιτική κίνηση, κλπ.

Μα : Ἐπειδή ἀκριβῶς δέν εἶναι καθημερινόφαι
νόμενο, γι'αὐτό χρειάζεται καί ἡ συσπεί
ρωση, πολιτιστική κλπ., ἡ συχνή συνάντη
ση.

Κ : Ὑπάρχουν ὅμως στοιχεῖα πού μπορεῖ νά ὑ-
πάρξει ἕνα κίνημα ἀντίστασης στή γειτο-
νιά. Νά φανταστεῖς, φτάνει ἕνας μπάτσος
νά γράφει ἕνα μηχανάκι γιά νά μαζευτοῦν 200
ἄνθρωποι καί νά γίνει ἱστορία, δηλ. νά τόν
γιουχάρουν. Πού σημαίνει ὅτι ὑπάρχει μιά βά-
ση τέτοια ἀντίστασης τοῦ κόσμου. Καί εἰδικό-
τερα αὐτή ἡ νεολαία πού κάνει καλαμπούριαστή
πλατεία. Ὑπάρχει μιά συγκεκριμένη νεολαία
πού παίζει "μακριά γαϊδούρα" καί ἔχει φτιά -
ξει δική της κουλτούρα στήν πλατεία.

Ν : Δέν κάνει μωρέ πλάκα στήν πλατεία. Ἐκεῖ
κάνει τή ζωή της, ἐκεῖ περνάει τή ζωή
της. Δηλ. τό σχολεῖο, τό φροντιστήριο,ὅ-
λα αὐτά γίνονται ἱστορίες στήν πλατεία.

Κ : Αὐτό πού ἐγώ βλέπω κυρίαρχο εἶναι τό ἑ-
ξῆς: αὐτός ὁ κόσμος, αὐτή ἡ νεολαία, ξε-
κινάει μ'ἕνα δεδομένο, ὅτι εἶναι ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ. Βλέπει τό μπάτσο ἀπό μακριά
καί βλέπεις ἀρχίζουν καί λένε: πέρασε ἡ πρα-
σινούλα, πέρασε τό μπατσάδικο...

Γ : Ἐγώ πιστεύω ὅτι σ'αὐτό πού λές μπορεῖνά
μήν ἔχουμε φτάσει ἀκόμα ἄμεσα, ἀλλά ἤδη
ἔχουν ὑπάρξει προβλήματα σέ σχέση μέ σχο
λειά. Δηλ. ἕνας τρόπος ἀντίδρασης μέχρι τώρα
ἦταν κινητοποιήσεις σέ σχέση μέ σχολειά, μέ
κορύφωμα τήν Ἁγ. Βαρβάρα, πού εἶναι ἀκριβῶς
μιά τέτοια περίπτωση συγκεκριμένης τρομοκρα-
τίας καί κορύφωσης ἐκεῖ. Νομίζω ὅτι ἄν δεῖς
μιά διαδικασία κινήματος, αὐτό πού σήμερα εἶ
ναι ΣΥΝΗΘΕΙΑ, δηλ. ὁ μπάτσος νά μπορεῖ νά ἐ-
λέγχει, νά πιάνει, κλπ., καί πού γι'αὐτό δέ
φαίνονται σά γεγονότα, ὅσο θά ἐντείνονται ὁ-
ρισμένες σχέσεις καί θά παίρνουν καί πιό πο-
λιτικό χαρακτήρα, θά παύει καί ὁ κόσμος νά
τό ἀντιμετωπίζει σά συνηθισμένο γεγονός. θά
γίνει θέμα ἀντιμετώπισης ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ καί ὄχι
ἀτομικῆς μόνο ἤ παρέας. Καί μ'αὐτή τήν ἔννοι
α,τό γενικό θέμα τρομοκρατίας βοηθάει σ'αὐτό
Δηλ. ἔχουν μιά ἀλληλοσύνδεση.

Κ : Ἐγώ θυμᾶμαι πέρσι, στή συνέλευση ἑνός
συλλόγου. Ἀλλά τί σήμαινε γι'αὐτό τόν
ἄνθρωπο πού ἀντιστάθηκε; σήμαινε ὅτι ὅλο
τό θάρρος τό πῆρε ἀπό τή συγκέντρωση κάποιου
κόσμου. Δηλ. μπῆκε ὁ μπάτσος μέσα καί "καλά,
ἔτσι ἦρθα, νά παρακολουθήσω, νά δῶ.Δέν εἶμαι
τίποτα, εἶμαι φίλος". Τοῦ λέει: "Βγές ἔξω,νά
μή σέ πετάξω μέ τίς κλωτσιές, παλιοπούστη".
Ἐντάξει; Καί σηκώθηκε κι ἔφυγε σά βρεγμένη
γάτα. Γιατί; Γιατί ἐκεῖ πέρα ἦταν ἕνας κό-
σμος. Δέ θά μποροῦσε νά τό κάνει στό δρόμο
μοναχός του.

Ν : Ὁ ἴδιος νεολαῖος ὅμως, αὐτό εἶναι τοπρο
βλημα, πού φωνάζει στό μπάτσο καί τόν
γιουχάρει, ἐντάξει; ὁ ἴδιος νέος μόνος
του κλείνεται σ'ἕνα λούκι, πού λέμε, μπαίνει
σ'ἕνα χῶρο καί περιμένει νά πάρει τά ναρκωτι
κά ἀπό τόν ἴδιο τό μπάτσο, καί τό ξέρει καλά
... Αὐτή ἡ ἀνία πού ἔχει πέσει στή γειτονιά,
τό νά μήν ἔχεις κάτι νά κάνεις τό βράδι, νά
γυρνᾶς ἄσκοπα καί νά μπαίνει ὁπουδήποτε,ἔτσι
γιά νά περάσει ἡ ὥρα σου, πέφτεις στό λούκι,
ἐντάξει; Δηλ. σέ χρησιμοποιοῦνε πάλι, πιό ἄ-
νετα, μ'ἕναν ἄλλο τρόπο. Τά στέκια πού 'χουν
φτιάξει τά διάφορα μαγαζιά στίς συνοικίες,οἱ
διάφορες καφετέριες, ξέρω γώ, πού μαζεύεσαι
ἐκεῖ μέ διάφορους καί, ἐντάξει; δέν ἀσχολεῖ-
σαι μέ τίποτ'ἄλλο, δέ συζητᾶς καθόλου, ἁπλά
παίρνεις μιά μπύρα, μιά πορτοκαλάδα, κάθεσαι
ἀπέναντί του, ξέρεις ὅτι ἔχεις ἕνα γνωστό,ἕ-
να δικό σου, καί τίποτ'ἄλλο. Τό πρόβλημα τοῦ
ναρκωτικοῦ πού ἔχει ξαπλωθεῖ τελευταῖα, εἶ-
ναι κι αὐτό ἕνα χοντρό πρόβλημα.

Μ : Κοίτα, τό νά ξεκινήσει μιά δουλειά στή
γειτονιά ἀπό τήν τρομοκρατία στή γειτο-
νιά εἶναι προβληματικό. Δηλαδή, ἀκριβῶς
ἐπειδή ἡ τρομοκρατία εἶναι καθημερινή, δέν
μπορεῖ νά κινητοποιηθεῖ ὁ κόσμος, καί εἶναι
καί πιό ἐκλεπτυσμένη. Δηλ. στήν Καισαριανή,
ὑπάρχει ἕνα παράδειγμα. Κατεδαφίζανε κάτι
προσφυγικά γιά νά χτίσουν τό κτίριο τῆς Α -
σφάλειας. Πάνω σ'αὐτό τό ζήτημα, πού ἔμπαινε
ΑΜΕΣΑ ζήτημα τρομοκρατίας, καί τό 'χε βάλει
ἀκόμα καί ὁ Δῆμος, δέν κινητοποιήθηκε κανέ-
νας ἐκτός ἀπ'αὐτούς πού ἐνδιαφέρονταν νά πά-
ρουν ἀποζημίωση γιά τά σπίτια τους.

Ζ : Νομίζω ὅτι εἶναι λάθος αὐτό. Διαφωνῶ δηλ
μέ αὐτή τήν ἀπόλυτη τοποθέτηση. Ἐγώ πι-
στεύω ὅτι, ἐπειδή εἴπαμε στήν ἀρχή ὅτι
βλέπουμε ἕνα κίνημα νεολαίας πού ἀναπτύσσε-
ται μέσα στή γειτονιά, εἴτε μέσα ἀπό τά σχο-
λεῖα, τήν ἀμφισβήτηση, ἀποχές, κλπ.,βάζει ἕ-
να καινούργιο πρόβλημα τρομοκρατίας πού δέν
εἶχε ὑπάρξει, μέσα στή γειτονιά καί σέ σχέση
μέ τή νεολαία. Μέχρι τώρα ἡ τρομοκρατία ἦταν
ἤ ἀπέναντι στόν ἀριστερίστικο χῶρο ἤ σέ σχέ-
ση μέ ἐργατικούς χώρους, κάποιες κινητοποιή-

σεις, τέτοιου τύπου τρομοκρατία. Σέ σχέση μέ αὐτό τό καινούργιο κίνημα τῆς νεολαίας, ἔχει ἀναπτυχτεῖ καί ἕνα κίνημα καταστολῆς ἀπό τήν πλευρά τοῦ κράτους. Καί νομίζω ὅτι ἄν δοῦμε ποιοί ἄνθρωποι κατεβαίνουν καί συγκρούονται αὐτή τή στιγμή, θά δοῦμε πολλούς μαθητές πού εἴτε σάν ὁμάδες εἴτε σάν ἄτομα κατεβαίνουν μέ μιά διάθεση σύγκρουσης. Καί ὄχι μόνο κεντρικά. Ἀπ'αὐτή τήν ἄποψη, παρότι ἔχω φάει στή μάπα ὅλη αὐτή τήν ἱστορία τῆς τρομοκρατίας, τό κυνηγητό, τό νά βγάζουμε ἀφίσες γιά προηγούμενα χτυπήματα καί νά ἔχουμε νέες συλλήψεις, νέα χτυπήματα, κ.ο.κ., πού ἦταν μιά ἱστορία τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς τέλος πάντων, καί προσπαθοῦσε νά ἀντιμετωπίσει αὐτά τά χτυπήματα σάν ἄκρα ἀριστερά, βλέπω ὅτι αὐτή τήν στιγμή ὑπάρχει ἡ δυνατότητα, ἐπειδή ὑπάρχουν αὐτά τά αὐτόνομα χτυπήματα ἀπό τήν πλευράτοῦ κράτους ἀπέναντι στή νεολαία, νά προωθηθεῖ καί νά ὑπάρξει σύνδεση σ'αὐτό τό σημεῖο τῆς τρομοκρατίας τῆς γενικότερης, ἀπέναντι στόν πολιτικό χῶρο, μέ τήν τρομοκρατία ἐνάντια στή νεολαία. Καί ἀπ'αὐτή τήν ἄποψη εἶναι κάτι πού θά βοηθήσει καί τή δουλειά στή γειτονιά, δηλ. θά βοηθήσει καί τήν αὐτοοργάνωση τῆς νεολαίας σέ σχέση μ'αὐτή τήν ἱστορία. Νομίζω ὅτι αὐτό πού ει[illegible]τώθηκε προηγουμένως, γιά τό ὅτι ἀντιστάθηκαν, στό Π. Φάληρο, τούς πέταξαν ἔξω καί κάνανε καί μιά ἐπιτροπή γιά τήν τρομοκρατία, εἶναι ἐνδεικτικό καί νομίζω ὅτι εἶναι μιά ἱστορία πού θά τήν ΔΟΥΜΕ προοπτικά, καί θά πρέπει νά δουλέψουμε πάνω σ'αὐτό. Γι' αὐτό νομίζω ὅτι αὐτή ἡ τρομοκρατία εἶναι καινούργιο στοιχεῖο. Δέν εἶναι ἡ κλασική τρομοκρατία τοῦ μπάτσου, τοῦ τροχονόμου, πού ὑπῆρχε μέχρι τώρα, ἀλλά εἶναι ἕνα χτύπημα ἀπέναντι στό καινούργιο κίνημα. Καί προπαγανδίζοντας καί συνδέοντας τήν ἱστορία τή δική μας μέ αὐτή, μπορεῖ νά προωθηθεῖ τό πράγμα.

Μ : Ἐγώ δέν εἶπα τίποτ'ἄλλο. Σίγουρα βλέπω μιά σύνδεση αὐτῶν τῶν δυό. Ἀλλά τό θέμα εἶναι τελικά ἀπό ποῦ ξεκινᾶς. Δηλ. μπορεῖς νά..

Γ : Δές ἀπό ποῦ ξεκινήσαμε ἐμεῖς: ἀπό τό κέντρο. Ἀλλά μπορεῖς νά δεῖς καί τήν ἀντίστροφη πορεία, ἀπό κόσμο ἐκεῖ, κατάλαβες; Τείνουν νά συνδεθοῦν αὐτά τά δυό. Κλασικό παράδειγμα ἡ Ἀγ. Βαρβάρα.

....

Κ : Τό κίνημα στή γειτονιά θά ἀναπτύσσεται ἐγώ ἔτσι τό βλέπω, γύρω ἀπό μιά τρομοκρατία κάθε φορά. Καί ἡ τρομοκρατία δέν εἶναι μονάχα τοῦ μπάτσου. Εἶναι ἡ τρομοκρατία τοῦ σχολείου, τοῦ πατέρα, τῆς καφετέριας καί τῆς ἀνίας, τοῦ ναρκωτικοῦ, κλπ. Τελικά, καταλήγουμε ἀπ'ὅλες αὐτες τίς τρομοκρατίες, ἄν τίς δεῖς δηλαδή, σέ μιά κοινωνικοποίηση τοῦ ἀγώνα τῆς νεολαίας, τό κατάλαβες; Φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχει μιά ἐπιστροφή, ἕνα ρεῦμα, ἀπό τό κεντρικό πρός τίς γειτονιές. Καί στό βαθμό πού τόσον καιρό ἔχει εὐαισθητοποιηθεῖ ἕνας κόσμος, γίνεται κάτι.

Μα : Ναί, ἀλλά πῶς θά εὐαισθητοποιηθεῖ; Μιλώντας ἔτσι ξεκάρφωτα καί στεγνά γιά τρομοκρατία; Δηλ. δέ μπορεῖς βέβαια νά μεταφυτεύσεις στή συνοικία τήν τρομοκρατία πού ἀσκεῖται στό κέντρο, ἀλλά κάνοντάς την γνωστή στή συνοικία, οἱ ἤδη εὐαισθητοποιημένοι μαθητές ἀπό τήν τρομοκρατία πού ἔχουν φάει στή μάπα μέσα στά σχολειά, ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἔρχονται αὐτοί καί μεταφυτεύονται στό κέντρο, καί σιγά-σιγά δημιουργεῖται ἕνα ρεῦμα ἀπό τό κέντρο στή συνοικία κι ἀπό τή συνοικία στό κέντρο.

Κ : Γι'αὐτό εἴπαμε ὅτι δέν ὑπῆρχε ἀποτυχία, ἄς ποῦμε. Ὅτι δέν προχωράει ἄλλο αὐτή ἡ μορφή, τό δέχομαι, ἀλλά τό ὅτι ἀπέτυχε ἡ μία ἤ ἡ ἄλλη μορφή, δέν τό δέχομαι.

Ε. ΓΕΙΤΟΝΙΑ – ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ – ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Γ : Ἕνα ἄλλο σημεῖο πού θά 'θελα νά δοῦμε εἶναι ἡ σημασία πού ἔχει σήμερα, δηλ. ἀπό δυό πλευρές: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ, θά ἔγαμε, τό θέμα τῆς γειτονιᾶς σήμερα, ἀπό δυο ἀπόψεις: δηλ ἀπό τή μιά σέ σχέση μέ τό πῶς, σήμερα, ὅπου ἔχει μιά φάση πτώσης τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων, καί πού δέ μπορεῖς νά πεῖς ὅτι ΑΜΕΣΑ, μέσα στά ἐργοστάσια, ὑπάρχει μιά κατάσταση πού νά ξαναπάρει ἐπάνω του τό ἐργατικό, καί πού, ἀπό τήν ἄλλη πλευρά εἶχες τήν ἐμφάνιση αὐτοῦ πού λέμε πιά κίνημα νεολαίας, φοιτητικοῦ, μαθητικοῦ, κλπ.: νά δοῦμε τί ρόλο θά μποροῦσε νά παίξει ἡ γειτονιά στό ΞΑΠΛΩΜΑ ὁρισμένων ἰδεῶν, ἀντιλήψεων, κλπ., πού ἀποτελοῦν μιά ΓΕΦΥΡΑ, καί σά φάση τοῦ κινήματος κατά τή γνώμη μου, μιά γέφυρα ἀνάμεσα σ'αὐτό πού, ἀπό τό 78, ἀρχίζει σάν κίνημα τῆς νεολαίας καί σέ κάτι ἄλλο πού αὔριο θά ξαναπεράσει καί σέ χώρους πλατύτερους, ἐργατικούς, κλπ. Δηλ. τό πῶς ἡ γειτονιά σήμερα, καί ἀπό τήν ἄποψη τοῦ κόσμου πού μένει καί ἀπό τήν ἄποψη τῶν λειτουργιῶν πού ἔχει, καί ἀπό κάτι παραπέρα κατά τή γνώμη μου: τό ὅτι σ'αὐτές τίς δουλειές στή γειτονιά θ'ἀρχίσει νά συμμετέχει καί ἕνα κομμάτι τῆς ἐργατικῆς νεολαίας (ἔχει ἤδη ἀρχίσει καί θά προχωράει πιστεύω ὅλο καί περισσότερο)· τό ποιό ρόλο ἄρα παίζει καί σέ σχέση μ'αὐτό τό ζήτημα, δηλαδή σά μιά ΟΛΟΚΛΗΡΗ φάση, τελικά, τοῦ κινήματος. Δηλ. πάνω σ' αὐτό δέν ξέρω ἄν ἔχουμε τίποτα. Αὐτό πού λές συμμετέχει, πῶς μποροῦμε νά τό δοῦμε; Ἔχουμε κάτι συγκεκριμένο πάνω σ'αὐτό;

Ν : Κατ'ἀρχήν πῶς εἶναι σήμερα. Ἡ συμμετοχή ξεκινάει ἀπό ἐπίπεδο φιλίας, ἄνθρωποι πού γνωρίζονται μεταξύ τους καί πού δέν εἶναι ἀναγκαστικά στόν ἴδιο χῶρο, μαθητές, ἐργάτες, εἶναι ἕνα μωσαϊκό. Ἔ, μέσα ἀπό κεῖ, κι ὁ ἐργάτης ὁ νεολαῖος συμμετέχει, κάνει κάτι μαζί μέ τό φοιτητή, τό μαθητή... Ὕστερα, ἄς ποῦμε μιλάει γιά τήν τρομοκρατία στό ἐργοστάσιο, εἶναι μιά κατάσταση ΑΦΟΡΗΤΗ, δέν ἀντέχει ἄλλο καί κάτι πρέπει νά γίνει, ἀλλά τί, δέν ὑπάρχουν...

Γ : Καλά, ἐγώ δέ λέω τί θά γίνει μέσα στά ἐργοστάσια γι'αὐτό τό ζήτημα. Ἀλλά βάζω ἀκριβῶς αὐτό πού λές: ἐπειδή σήμερα δέν μπορεῖ νά ἐκφραστεῖ μέσα στό ἐργοστάσιο, καί εἰδικά ὁ νέος ἐργάτης. Εἶναι παρατηρημένο, ἀκόμα καί ὅταν γίνονταν πράγματα στό ἐργοστάσιο, οἱ νέοι 16-17 χρονῶ συμμετεῖχαν μέ στήν ἀπεργία ἀλλά δέ συμμετεῖχαν σ'ἕνα ἐπίπεδο ὀργάνωσης. Ἀντίθετα, σ'ἕνα ἐπίπεδο γειτονιᾶς, εἶναι πολύ πιό εὐαίσθητοι, πολύ πιό κοντά, κι ἡ σύνδεση τελικά, ἄς ποῦμε, μιᾶς δουλειᾶς γειτονιᾶς, καί μέ βάση τά νέα ἰδεολογικά στοιχεῖα πού μπαίνουν, καί μέ βάση καί ἕναν τρόπο ζωῆς διαφορετικό πού ἀρχίζει νά ἔχει καί ὁ ἴδιος, νομίζω ὅτι εἶναι ἀποφασιστικό στοιχεῖο γιά μιά ἕνωση, ἕνα προχώρημα...

Χ : Δηλαδή, μωρέ, ἐγώ νομίζω ὅτι δέ θά τό
δεῖς πρῶτα ἄν ὑπάρχει συγκεκριμένα ἄμεση
συμμετοχή, δηλ. εἶναι καί πιό δύσκολογιά
τήν ὥρα. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἔχει ἀρχίσει καί ὑ
πάρχει μιά κοινή κουλτούρα, κοινές ἀναφορές
τῶν νεολαίων γενικά, δηλ. μαθητές,τελειωμένο
μαθητές πού δέ μπῆκαν σέ πανεπιστήμιο, ἐργά
τες. Ὑπάρχει δηλ. ἕνα ἀνακάτεμα πολύ πιό ἔν
τονο αὐτή τή στιγμή ἀπό παλιά πού ἦταν πολύ
πιό ξέχωρα τά πράγματα.

Κ : Μά ἡ ἀνάπτυξη ἐδῶ στή γειτονιά δέ θά δώ-
σει παρά τή δυνατότητα, τήν τεχνική ἐκεί
νη πού θά μεταφέρει τήν ἀνάπτυξη ἑνός κι
νήματος στό ἐργοστάσιο. Αὐτό τό κίνημα πού
θά τείνει νά φτάσει στά ὅριά του δέ θά ἔχει
τίποτε ἄλλο παρά νά περάσει στό ἐργατικό.

Πολλοί : Αὐτό εἶναι λίγο σχηματικό...

Κ : Νά σοῦ πῶ πῶς τό βλέπω. Ὁ νέος ἐργάτης
ἔχει τή διάθεση ἀλλά δέν ἔχει τή δυνατό-
τητα, δέν ξέρει πῶς νά προχωρήσει μιά
δουλειά στό ἐργοστάσιο. Ἡ συμμετοχή του μέ-
σα στό χῶρο τῆς νεολαίας τῆς γειτονιᾶς,γιατί
ἐκεῖ μπορεῖ νά ἐκφραστεῖ, θά τοῦ δώσει ἐκεῖ-
νες τίς γνώσεις πού χρειάζεται γιά συσπείρω-
ση μέσα στό ἐργοστάσιο. Καί φυσικά δέ λέμε
ὅτι σέ ὅλα τά ἐργοστάσια θά γίνει ἕνα μεγάλο
κίνημα. Ἀλλά ἄν λέμε ὅτι τό φοιτητικό βρί-
σκει διέξοδο στό κίνημα τῆς γειτονιᾶς,τό κί-
νημα τῆς γειτονιᾶς δέν ἔχει ὅρια; Ἔχει...

Γ : Ἐντάξει μωρέ, μιλᾶμε γιά ἕνα πνεῦμα πού
περνάει καί σέ ἄλλα στρώματα. Ὄχι αὐτός
πού δούλεψε σήμερα στή γειτονιά, αὔρ ι ο
στό ἐργοστάσιο...

Λ : Αὐτό τό πράγμα ἀναιρεῖ πώς τό πέρασμαστά
ἐργοστάσια θά 'ναι τό ὅριο. Ἐγώ πιστεύω
τό ἀντίθετο, πώς θά 'ναι κεντρική πολι-
τική ἀναφορά.

Μ : Εἶναι λίγο σχετικό. Ἐγώ δέ βλέπω πώς τό
κίνημα στή γειτονιά μπορεῖ νά παίξει ἕνα
καταλυτικό ρόλο, νά δημιουργήσει κίνημα
στά ἐργοστάσια. Αὐτό θά δημιουργηθεῖ μέ βάση
τίς δικές του ἀντιθέσεις. Τή σύνθεση πού βλέ
πω, καί πού θά παίξει ἀποφασιστικό ρόλο, εἶ-
ναι αὐτό: τό κίνημα στά ἐργοστάσια συνήθως
καταναλώνεται σέ διεκδικητικούς καί οἰκονο-
μικούς ἀγῶνες καί δέν ἔχει βάλει ζήτημα ποιό
τητας ζωῆς πού τό κίνημα στή γειτονιά τό βά-
ζει. Καί ἐκεῖ εἶναι τό ἐρέθισμα, ὅτι αὐτός
πού ἔχει ἀσχοληθεῖ στή γειτονιά καί τοῦ ἔ-,
χουν μπεῖ προβλήματα ποιότητας ζωῆς, θά μπο-
ρέσει, ὅταν ὀξυνθοῦν οἱ ἀντιθέσεις στό ἐργο-
στάσιο, νά βάλει καί αὐτό.

Χ : Ἐκεῖ πιστεύω βρίσκεται τό ζήτημα. Ἕνας
ἀπό τούς λόγους πού στόμωσε τό ἐργατικό κίνη
μα ἦταν καί ἡ ἀδυναμία νά περάσει ἀπό τά δι-
εκδικητικά, κύρια, αἰτήματα στά ποιοτικά τέ-
τοια. Αὐτή ἡ ἀδυναμία, μαζί καί μέ τήν ἐπί-
θεση πού δέχτηκε, τό ἔκανε νά μή μπορεῖ νά
προχωρήσει πέρα ἀπό ἕνα σημεῖο. Πιστεύω πώς
ἕνα κίνημα στή γειτονιά πού ἀκριβῶς στηρίζε-
ται στή νεολαία καί πού βάζει τέτοια αἰτήμα-
τα, μπορεῖ νά βοηθήσει. Δηλ. ἡ εὐκολία στήν
γειτονιά εἶναι πώς μπορεῖ κανείς νά λειτουρ-
γήσει ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΚΑ, δηλ. νά βρεῖ 5-10 ἀνθρώ-
πους πού συμφωνεῖ καί νά κάνει κάτι.Στό ἐρ-
γοστάσιο εἶναι πιό ἀπομονωμένος, καί μέ βάση
καί τήν τρομοκρατία πού ὑπάρχει αὐτή τή στιγ
μή, ἐκεῖ εἶναι πιό δύσκολο. Δηλ. ἕνα πνεῦμα

ΕΞΟΔΟΣ 1

ΜΑΡΤΗΣ 1980 ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ 20
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ ΚΟΥΚΑΚΙΟΥ.

πού ὑπάρχει ατή νεολαία, μπορεῖ νά διαχυθεῖ
νά ξαπλωθεῖ καί μ'αὐτή τήν ἔννοια λέει κα-
νείς σήμερα πώς θά παίξει κάποιο ρόλο.Σίγου-
ρα, μέ τίς δικές του ἀντιθέσεις θά ξεκινήσει
ἕνας ἀγώνας στό ἐργοστάσιο ἀλλά τό ζήτημα εἶ
ναι ὅτι τό κίνημα στή γειτονιά κοινωνικοποι-
εῖ καί μαζικοποιεῖ ὁρισμένα προβλήματα πού
μέχρι τώρα δέ μποροῦσαν νά μποῦν στό ἐργατι-
κό κίνημα.

Κ : Ναί, ἀλλά ἐγώ βλέπω ὅτι οἱ νέοι ἐργάτες
στή γειτονιά κυριαρχοῦνται ἀπό ἕνα διεκ-
δικητικό πνεῦμα καί βρίσκονται στά κόμματα.
Κάποιοι μαθητές, κάποιοι φοιτητές ἤ κάποιοι
πού δέ δουλεύουν καθόλου, αὐτοί εἶναι ἡ πρω-
τοπορία. Ἐγώ δέ βλέπω κανέναν ἐργάτη.

Γ : Ναί ἀλλά αὐτός πού σήμερα δέ δουλεύει,θά
δουλεύει μετά ἀπό δυό μῆνες. Δηλ. αὐτό
πού λέω ἐγώ ἐργατική νεολαία, τό βάζω μέ
ἕνα γενικότερο ὅρο, δηλ. προλεταριακή νεολαί
α, δηλ. ἐκείνη πού βρίσκεται σέ μιά κατάστα-
ση μετάβασης, ἤ ἔχει τελειώσει τό λύκειο ἤ
τό γυμνάσιο, πού δέ δουλεύει, καί ζεῖ μέσα
σ'αὐτά τά προλεταριακά στρώματα γι'αὐτό ἔ-
χεις κι αὐτό τό φαινόμενο· καί πού ἄν δεῖς
μιά ἀνάπτυξη δουλειᾶς στή γειτονιά, δέ σημαί
νει πώς αὔριο οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι θά κάνουνμιά
δουλειά στό ἐργοστάσιο. Ὅμως ἀλλάζει τό ἰδεο
λογικό κλίμα ὁλόκληρο στή γειτονιά καί μ'αὐ-
τή τήν ἔννοια λέω ὅτι περνᾶνε ὁρισμένα πράγ-
ματα.

Κ : Κι ἐγώ αὐτό λέω. Δηλ. ἀλλάζει ἡ νοοτρο-
πία πια πού θά ἐπηρεάσει καί τούς ἄλλους. Ἄ-
ρα ἡ ἀλλαγή κλίματος, δηλ. ἡ ἀλλαγή νοο-
τροπίας στή γειτονιά, βάζοντας ὄχι μόνο τά
διεκδικητικά αἰτήματα ἀλλά καί τόν τρόπο ζω-
ῆς, θά ἐπιδράσει καί στό ἐργατικό.

Μ : Θά ἐπιδράσει ἔτσι κι ἀλλιῶς, συμμετέχει
δέ συμμετέχει, γιατί αὐτά εἶναι τά προ-
βλήματα.

....

σπουδαστικα

ΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

"Αν οἱ καταλήψεις ἦταν ἡ κορύφωση μιᾶς φάσης τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ἀποτελοῦν ταυτόχρονα καί τήν ἀφετηρία μιᾶς διαδικασίας.

Εἶναι κορύφωση τῆς ἀντιπαράθεσης μέ τήν κυβέρνηση, πάνω στόν 8Ι5. Εἶναι ταυτόχρονα ἀφετηρία τοῦ "νέου κινήματος", ἐννοώντας μ'αὐτό τή γέννηση ἑνός ἀντικαπιταλιστικοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, τήν ἀλλαγή τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων μέ τήν ΚΝΕ, τήν ἀνάπτυξη μιᾶς νέας προβληματικῆς, γιά τίς ὀργανωτικές καί ἰδεολογικές κατευθύνσεις τοῦ κινήματος.

Αὐτός ὁ διπλός χαρακτήρας τῶν καταλήψεων-ἀπό τήν μιά συγκέντρωση τοῦ μάξιμουμ τῶν δυνάμεων γύρω ἀπό τόν κεντρικό στόχο τοῦ 8Ι5, κι'ἀπό τήν ἄλλη ἀφετηρία σέ ΜΑΖΙΚΗ κλίμακα ἑνός νέου προβληματισμοῦ-ἐκφράζεται καί στίς ἀντιφατικές ἐξελίξεις, πού παρατηροῦνται μετά τίς καταλήψεις.

'Από τήν μιά "πτώση" τῶν ἄμεσων κινητοποιήσεων, ἀκριβῶς γιατί ἐπιτεύχθηκε ὁ"κεντρικός στόχος" καί μιά κάποια "κοιλιά" στίς ἄμεσες ἐκδηλώσεις τοῦ κινήματος, ὅπως καί μιά κάποια ἀπογοήτευση, κι'ἀπό τήν ἄλλη ἕνας ἰδεολογικός ἀναβρασμός, μιά μετακίνηση δυνάμεων πρός τά ἀριστερώτερα, ἡ κυκλοφορία σέ μαζική κλίμακα ὁρισμένων ἰδεῶν ἡ ἀπαρχή ὁρισμένων νέου τύπου κινητοποιήσεων, πού ὅμως ἀκόμα δέν ἔχουν ἕνα κεντρικό χαρακτήρα καί συχνά δέν"φαίνονται" ἰδιαίτερα.

Αὐτή ἡ διπλή φύση μιᾶς κατάστασης μετά τίς καταλήψεις ἀντανακλάει καί ἐκφράζει βαθύτερα προβλήματα τῆς φοιτητικῆς ἰδεολογίας καίτοῦ φοιτητικοῦ κινήματος συνολικά."Ας τά δοῦμε.

Α. Αναμεσα στο παλιο και το νεο

Τό ὅτι τό σημεῖο "πύκνωσης" καί μαζικοποίησης τοῦ νέου κινήματος ἦταν οἱ καταλήψεις ἐνάντια στόν 8Ι5, καί ὅτι μετά ὑπῆρξε ἕνας κάποιος ἀποπροσανατολισμός δέν εἶναι κάτι τό τυχαῖο.'Εκφράζει μιά βαθύτερη πραγματικότητα τοῦ φοιτητικοῦ χώρου, τῆς μετάβασης του ἀπό τό παλιό στό νέο Τί ἐννοοῦμε μ'αὐτό.'Η κινητοποίηση γύρω ἀπό τόν 8Ι5 εἶχε ἕνα κέντρο, τά ἐξεταστικά.Γύρω ἀπό τό θέμα ἐξεταστικάπραγματοποιήθηκε μιά πλατύτερη συμμαχία δυνάμεων, μέ πολύ διαφορετικές ἀπόψεις σ' ἕνα σύνολο ἀπό προβλήματα. Μιά συμμαχία δυνάμεων, πού ἄρχιζε ἀπό μιά μειοψηφία πού ἔδενε τό ζήτημα τοῦ 8Ι5 μέ τήν πάλη ἐνάντια στό ἀστικό Πανεπιστήμιο, μέχρι μιά πλειοψηφία πού ἁπλᾶ ἔβλεπε τήν ἀνάγκη μιᾶς μαχητικότερης διεκδίκησης τῆς κατάργησης τοῦ 8Ι5."Ομως ἀκριβῶς ἡ φύση τοῦ αἰτήματος, κινητοποίηση ἐνάντια στά ἐξεταστικά ἔβρισκε τίς ρίζες του στό "παλιό"καί μποροῦσε ἁπλᾶ ν'ἀποτελέσει μιά γέφυρα γιά τό "νέο". Τί ἐννοοῦμε μέ παλιό καί νέο;

Τό ὅτι τό κεντρικό σημεῖο τοῦ ἀστικοῦ "ἐκσυγχρονισμοῦ" στό Πανεπιστήμιο ἔθιγε ἕνα ζήτημα-τά ἐξεταστικά-πού χτυποῦσε τήν ΠΑΛΙΑ δομή τοῦ Πανεπιστήμιου καί τίς κατακτήσεις πού εἶχε κερδίσει τό ΠΑΛΙΟ φοιτητικό κίνημα, ἀπό τό '73 καί μετά πάνω στά ἐξεταστικά, δηλαδή χτύπαγε τό ΕΥΚΟΛΟ ΠΤΥΧΙΟ. Τά ὑπόλοιπα σημεῖα τοῦ 8Ι5, τομεῖς κλπ, πού ἄνοιγαν τόν δρόμο γιάτόν "ἐκσυγχρονισμό" τῶν ἐσωτερικῶν δομῶν, δέν ἀποτελοῦσανπαρά ἀφηρημένες ἀρχές, πού δέν ἀπασχόλησαν τό κίνημα τῶν καταλήψεων.

Δηλαδή, ὁ 8Ι5 ἦταν"ἐκσυγχρονιστικός" ἀρνητικά- ἀπό τήν πλευρά καταπίεση καί μόνο. Προσπαθοῦσε δηλαδή νά ἐπιβάλει τήν ἐντατικοποίηση, σ'ἕνα Πανεπιστήμιο, πού ἔχει μεταβληθεῖ σέ ἐργοστάσιο παραγωγῆς χαρτιῶν, καί μέσαἀπό τήν ἐντατικοποίηση νά ὑποχρεώσει σέ "συμμετοχή" τῶν φοιτητῶν στήν ἰδεολογική καί γνωστική διαδικασία τοῦ Πανεπιστήμιου, ἀναγκαῖο ὅρο γιά ἕναν "οὐσιαστικό ἐκσυγχρονισμό".

Μ'αὐτή τήν ἔννοια ὁ 8Ι5 χτυποῦσε τήν παλιά δομή τοῦ Πανεπιστήμιου καί ἄρα ἐπέτρεψε τήν ἑνότητα καί τή συμμαχία ἑνός πλατειοῦ φάσματος δυνάμεων.'Ακριβῶς αὐτή ἡ φύση τοῦ 8Ι5 καί τῆς σύγκρουσης πού δόθηκε γύρω ἀπ'αὐτόν ἐπέτρεπε νά ὑπάρχει μιά βαθύτατη σύγχυση, γύρω ἀπό τά ἰδεολογικά χαρακτηριστικά τοῦ κινήματος τῶν καταλήψεων,καί ἀπό πολλούς νά συνδέεται μέ μιά προοπτική ΜΕΣΟΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ καί ὄχι ἀντικαπιταλιστική.Δηλαδή, νά ἐμφανίζεται δεμένη, μέ τήν ἀντίδραση τῶν μεσαίων στρωμάτων ἐνάντια στήν συνολική "ἐκσυγχρονιστική" πολιτική τῆς κυβέρνησης Καραμανλῆ καί ἄρα νά μήν ἔχει κανένα βαθύτερο περιεχόμενο. Γι' αὐτό ἐξ ἄλλου, πάντα σύμφωνα μέ τήν ἴδια ἄποψη, μετά τή νίκη πάνω στόν 8Ι5, τό φοιτητικό κίνημα θά περάσει σέ ὑποχώρηση-καί μάλιστα μακρόχρονη-καί θά κουνηθεῖ μόνο μέ ἕναν νέο 8Ι5.

"Ομως, ἄν δοῦμε τό κίνημα τῶν καταλήψεων, ὅσο καί τίς δυνάμεις πού ὁδήγησαν σ'αὐτό ὅπως καί τήν διάχυτη ἰδεολογία-ἐνάντια στό ἀστικό Πανεπιστήμιο-πού κυκλοφοροῦσε,θά δοῦμε πώς τά πράγματα δέν ἦταν τόσο ἁπλᾶ, ότι ἀντίθετα, τά στοιχεῖα τοῦ νέου ἦταν ἐκεῖνα πού ἀποτέλεσαν τό προ-

ζύμι γιά τήν κινητοποίησηκαί τίς καταλήψεις. Κι'ἄς τό δοῦμε πιό συγκεκριμένα.

Εἶναι γεγονός, πώς οἱ ἰδέες γιά ἕνα "νέο κίνημα"πού κυκλοφοροῦν στό φοιτητικό χῶρο ἀπό τό 1978 καί μετά δέν βγαίνουν όργανικά ἀπό τήν ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ τοῦ Πανεπιστήμιου, ἀλλά ἔρχονται ἀπό τά "ΕΞΩ", δηλαδή ἀπό μιά συνολική κοινωνική καί πολιτική κρίση πού ἀγκαλιάζει τή νεολαία. Οἱ πρῶτοι αὐτόνομοι πού δροῦν στό Πανεπιστήμιο , πολιτικοποιοῦνται ἔξω ἀπ'αὐτό μέ μιά "ἀντικαπιταλιστική ἰδεολογία". Δηλαδή, ἡ ἐσωτερική δομή τοῦ Πανεπιστήμιου, σάν ἐκπαιδευτικοῦ μηχανισμοῦ δέν γεννάει στήν καλύτερη περίπτωση παρά μιά γενικευμένη ἀδιαφορία καί ἀνία, κι'ὄχι ἀντιπαράθεση. Κι'αὐτό, γιατί οἱ φοιτητές δέν συμμετέχουν στόν ἐκπαιδευτικό μηχανισμό, παρά μόνο στίς ἐξετάσεις στή μεγάλη τους πλειοψηφία.

Ὅμως σ'ἕνα γενικό κοινωνικό ἐπίπεδο ὁ μετασχηματισμός προχωράει. Ἡ προοπτική τοῦ πτυχίου γίνεται ὅλο καί περισσότερο προοπτική ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΥ, μιά καί ἡ Ἑλλάδα μπαίνει μέ τή σειρά της, στήν ἐποχή, πού παλιά στρώματα τῆς διανόησης καί τῶν ἐλεύθερων ἐπαγγελμάτων περνᾶνε σέ κρίση, πού μάλιστα εἶναι πιό ἔντονη μέσα στή γενικευμένη οἰκονομική στασιμότητα. Ἔτσι ἡ ἀντίθεση στό Πανεπιστήμιο δέν ἐμφανίζεται σάν ἀντίθεση στή "γνώση" τοῦ Πανεπιστήμιου, σάν ἀντίθεση στό πτυχίο τοῦ Πανεπιστήμιου, πράγμα πού σέ μεγάλο βαθμό ἐμφανίστηκε στό φοιτητικό κίνημα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἀλλά σάν ἀντίθεση μέ τό Πανεπιστήμιο σάν μηχανισμό κενό, ἀνιαρό, ἐξεταστικό, πού προσφέρει ἕνα ὑποβιβασμένο πτυχίο, μέσα σέ κοινωνικές συνθῆκες αὐξανόμενης ἀποξένωσης τοῦ ἀτόμου, αὐξανόμενης μονοπωλοποίησης τῆς ζωῆς, αὐξανόμενης τρομοκρατίας. Γι' αὐτό τά στοιχεῖα τοῦ "νέου", στό Πανεπιστήμιο, ἐμφανίζονται , σάν νά ἀναφέρονται ἔξω ἀπ'αὐτό, σάν στοιχεῖα μιᾶς πολιτιστικῆς διαφορετικότητας-ρόκ, ψυχολογία-, ἀντίθεσης μέ τό κράτος, καί τέλος στό Πανεπιστήμιο κύρια ἀντίθεσης μέτήν ΚΝΕ περισσότερο παρά μέ τούς καθηγητές. Γιατί στό πεδίο τῆς κοινωνικῆς ζωῆς-πολιτικῆς, πολιτιστικῆς κλπ-, στό ὁποῖο συμμετεῖχαν οἱ φοιτητές στό Πανεπιστήμιο,δέν εὕρισκαν ἀπέναντί τους τούς καθηγητές ἀλλά τήν ΚΝΕ.

Αὐτά τά χαρακτηριστικά τῆς γέννησης τοῦ νέου σημάδεψαν τόν τρόπο παρέμβασης του στό Πανεπιστήμιο. Ἀντικνιτισμός, ἔντονο πολιτιστικόστοιχεῖο, ἀντιεκλογική λογική,θέληση γιά ἀντιπαράθεση μέ τήν κυβέρνηση κι'ὄχι μέ τούς καθηγητές κύρια. Ἀντίθετα εἶναι χαρακτηριστικό, ὅτι σέ σχολές πού ἔχουν ἔντονη ἐσωτερική λειτουργία-δηλαδή τίς ἐργαστηριακές σχολές,Χημικό, Πολυτεχνεῖο-ἦταν πολύ πιό ἀδύναμη ἡ παρουσία αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῶν αὐτόνομων καί πιό κεντρική ἡ σύγκρουση μέ τούς καθηγητές.

Χαρακτηριστικόν δείγμα 'Ανεξάρτητου συμμετέχοντος σὲ συνέλευση

Κι'ἀκριβῶς αὐτά τά στοιχεῖα τοῦ νέου κινήματος, πού σιγά-σιγά ἄρχισαν νά εἰσχωροῦν στό Πανεπιστήμιο, ἦταν ἐκεῖνα πού ἀποτέλεσαν τό ἰδεολογικό προζύμι, γιά νά ἐκδηλωθεῖ ἡ συνολική ριζοσπαστικοποίηση τοῦ φοιτητικοῦ χώρου καί νά περάσουμε στίς καταλήψεις. Γιατί χρόνια εὐχολόγιο τοῦ παλιοῦ φοιτητικοῦ κινήματος δέν ἄρκεσαν γιά νά ἀλλάξουν τήν κατάσταση. Ἡ αὐξανόμενη παρέμβαση τῶν "αὐτόνομων" πού οἱ ἰδέες τους κέρδιζαν ὅλο καί μεγαλύτερη ἀπήχηση, λειτούργησε σάν ὁ σπινθήρας.

Ὅμως ταυτόχρονα καί ἐκεῖ φάνηκαν οἱ ἀδυναμίες τοῦ"νέου". Δέν μπόρεσε σ'ὅλη τή διάρκεια τῶν καταλήψεων καί ἀμέσως μετά νά καθορίσει ἕνα πρόγραμμα παρέμβασης σέ σχέση μέ τό Πανεπιστήμιο, ἀκριβῶς γιατί δέν εἶχε μιά τέτοια προβληματική, πέρα ἀπό τήν γενική ἔκφραση "ἐνάντια στό ἀστικό Πανεπιστήμιο", πέρα ἀπό τό μίσος στό Πανεπιστήμιο καί ὅλους τούς πράχτορές του ΚΝΕ κλπ.

Γι'αὐτό εἶναι λάθος νά πιστεύουμε, ὅτι οἱ καταλήψεις ἦταν ἁπλᾶ ἡ ἔκφραση τοῦ ἴδιου παλιοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, πού ἁπλᾶ ὑπερασπίστηκε τό πτυχίο του. Ὅπως ἐπίσης θά ἦταν λάθος νά τίς θεωρήσουμε σάν τήν ὁλοκληρωμένη ἔκφραση τοῦ νέου. Ἦτανμιά κορύφωση συγκρούσεων ὅπου νέο καί παλιό συμβάδιζαν, συμμαχοῦσαν, τό νέο προσφέροντας τήν πρωτοβουλία, τήν περιρέουσα ἰδεολογία καί τό παλιό τήν μαζικότητα, τήν κατάκτηση τῆς συνδικαλιστικά ὁρισμένης πλειοψηφίας. Κι' ἀπό κεῖ ἀνοίχτηκε μιά καινούργια περίοδος.

Β. Απο την παλια στην «καινουργια» αυτονομια

Οἱ καταλήψεις στό βαθμό πού ἀποτέλεσαν μαζικό κίνημα σήμαναν τό τέλος μιᾶς ὁρισμένου τύπου "αὐτονομίας",ἐκείνων δηλαδή τῶν δυνάμεων, πού ἦταν ριζικά ἐξωτερικές ἀπό τό χῶρο τοῦ Πανεπιστήμιου. Ἀντίθετα προκάλεσαν τή ριζοσπαστικοποίηση σέ μεγάλη κλίμακα δυνάμεων ΜΕΣΑ στό Πανεπιστήμιο, κύρια στά πρῶτα ἔτη. Ριζοσπαστικοποίηση πού εὕρισκε τίς βάσεις της στό ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ τοῦ Πανεπιστήμιου , δυνάμεις πού ἦταν μέχρι τότε περισσότερο δεξιές καί κορπορατίστικες καί λιγότερο περιθωριακές.

Αὐτός ὁ μεταβολισμός εἶχε σάν ἀποτέλεσμα, ἀπό τήν μιά νά μαζικοποιηθεῖ καί νά χάσει τά ἔντονα περιθωριακά του χαρακτηριστικά ἕνας χῶρος καί ἀπό τήν ἄλλη νά πάει σέ μιά πρώτη φάση καί ἀπό πρώτη ἄποψη πιό "δεξιά"! Δηλαδή, ἐνῶ ἕνας τρόπος πολιτικῆς πού μέχρι τότε ἦταν ὁ τρόπος τῶν αὐτόνομων, ξαπλώθηκε, ἀπό τήν ἄλλη στό βαθμό πού ἐπρόκειτο γιά πολιτικοποίηση νέων στρωμάτων, χωρίς πολιτικές ἐμπειρίες καί καμμιά "ἐξωπανεπιστημιακή" πολιτική δραστηριότητα καί ταυτόχρονα δέν ὑπῆρχε ἕνα νέο πρόγραμμα στόχων, μιά νέα πολιτική παρέμβαση καί ΜΕΣΑ στό Πανεπιστήμιο καί ΕΞΩ ἀπ'αὐτό σέ μιά πρώτη περίοδο αὐτός ὁ χῶρος πῆγε "δεξιά" καί ἄρχισε νά βράζει στό ζουμί του.

Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης ἦταν ἡ ἐκλογομανία,πού

χαραχτήρισε αὐτό τό χῶροστίς φοιτητικές ἐκλογές-ἔστω κι' ἄν τά ἄκυρα καί τά λευκά αὐξήθηκαν κατά 50%- ὅπως καί μέ βάση τήν "ἀριστεροποίηση" τῶν φοιτητικῶν παρατάξεων ἡ ἀδυναμία του νά οἰκοδομήσει κάτι καινούργιο. Χαρακτηριστική ἦταν ἡ "ἀριστερότερη"κατεύθυνση πού πῆραν ὅλες οἱ φοιτητικές παρατάξεις μετά τίς καταλήψεις καί ἰδιαίτερα οἱ ἀριστερίστικες: ΠΠΣΠ, ΑΑΣΠΕ, Β'Πανελλαδική, καί ἡ πολιτική κεντρικότητα πού ἀπόκτησε ἡ Β'Πανελλαδική σάν μέσος ὅρος μιᾶς φοιτητικῆς ἰδεολογίας ἀνάμεσα στό παλιό καί τό νέο.'Ακόμα καί ἡ ἐξέλιξη τῆς ΚΝΕ, πού ἔκοψε κάθε τραμπουκισμό καί πού τό γύρισε στήν ἰδεολογική ἀντιπαράθεση εἶναι χαρακτηριστική."Ετσι τό νέο κίνημα ἔχασε μέ μιᾶς τούς στόχους του, τήν ΚΝΕ καί τόν 815."Αρα ἀναπόφευκτη κρίση.

"Ομως γιά τί κρίση πρόκειται. Γιά ὅλους ἐκείνους πού ποντάρησαν σ'αὐτή τήν κρίση, γιά νά ξανασταθοῦν στά ποδάρια τους-ΠΠΣΠ κύρια- καί γιά νά "οἰκοδομηθοῦν"-Β'Πανελλαδική-πρόκειται γιά μιά κρίση πού ἐκφράζει τή φύση καί τίς πραγματικότητες αὐτοῦ τοῦ νέου κινήματος,πού σέ τελική ἀνάλυση γι'αὐτούς εἶναι "νέο" μόνο γιατί μιλάει γιά ὁμοφυλοφιλία, χορεύει ρόκ κ' ἀσχολεῖται μέ τήν ψυχολογία, ἤ δέν "γουστάρει τά καπέλλα" ἐνῶ ἀπό τήν ἄποψη τοῦ ἰδεολογικοῦ του περιεχόμενου εἶναι ἤ πιό "ἀγωνιστικό" ἤ ἁπλά ἐνάντια στόν ἀστικό "ἐκσυγχρονισμό", χωρίς ὅμως νἆναι ἀντικαπιταλιστικό.

Γιά μᾶς πρόκειται γιά κάτι ριζικά διαφορετικό.Πρόκειται γιά κρίση ἀνάπτυξης. Δηλαδή, τό "νέο" ἰδεολογικά ἀντικαπιταλιστικό φοιτητικό κίνημα εἶναι μιά πραγματικότητα, πού στήν περίοδο πού ἔρχεται θά ἀναπτυχθεῖ πάρα πέρα καί θά ξεπεράσει τίς μεσοβέζικες ἰδεολογίες. Κι'αὐτό, γιατί οἱ ἀντιθέσεις που κουβαλάει μέσα του τόσο ἡ ἑλληνική κοινωνία, ὅσο καί τό Πανεπιστήμιο εἶναι ἀντιθέσεις, πού ὁδηγοῦν σέ σύγκρουση μέ τό καπιταλιστικό κράτος.Γιατί ἡ ἴδια ἡ ὑποκειμενικότητα ἡ ἰδεολογική συγκρότηση, τοῦ νέου κινήματος ἀναζητάει τό δρόμο, ψάχνει γιά νά διαμορφώσει νέους στόχους,γιατί τέλος ἕνα αὐξανόμενο κομμάτι τῶν φοιτητῶν συνθλίβεται ἀπό τό Πανεπιστήμιο καί ὑποβιβάζεται κοινωνικά. Τέλος γιατί δίπλα στούςφοιτητές ἀναπτύσσονται ἄλλα κινήματα, τό κίνημα τῆς νεολαίας γενικότερα μέ πιό ξεκάθαρη καί ριζοσπαστική ἀντικαπιταλιστική προοπτική, ὅπως καί θά συνεχίζει νά βαθαίνει ἡ πολιτική κρίση καί θά ἀναπτύσσονταιοἱ γενικές πολιτικές συγκρούσεις. Μέσα σ'αὐτό τό πλαίσιο τό νέο κίνημα θά συνεχίσεινά ἀναπτύσσεται, νά βαθαίνειἀπό τήν ἄποψη τῶν στόχων καί τῆς κοινωνικῆς συγκρότησης.Τό νέο κίνημα δέν εἶναι ἕνα πυροτέχνημα, πού θά ἐπιτρέψει σέ διάφορους πολιτικάντες νά"κάνουν τήν τύχη τους", στηρίζεται σέ βαθειές ἀντιθέσειςκαί ἀντίθετα θά τινάξει στόν ἀέρα πολλούς ἀκόμα.

"Ετσι, ἡ πρωταρχική ἔκφραση τοῦ νέου κινήματος σέ μαζική βάση σήμανε μιά μετατόπιση "πρός τά δεξιά", δηλαδή σέ μιά πιό ὀργανική σχέση μέ τό φοιτητικό μέσο ὅρο,πού θά μετακινεῖται πρός τά ἀριστερά μέσα ἀπό τήν ἀνάπτυξη τῶν συγκρούσεων.

ει, ἀναπτύσσεται ἀπό τά μέσα

Ταυτόχρονα, ἡ ἔλλειψη ἑνός ἰδεολογικοῦ ἀντικαπιταλιστικοῦ κέντρου, μέ βάση μιά ἀντίληψη γιά τό ἀστικό Πανεπιστήμιο,γιά τή φύση τῶν γνώσεων του, γιά τόν ἀστικό καταμερισμό ἐργασίας, γιά τόν χαρακτήρα τοῦ πτυχίου ὑποχρεώνει τό κίνημα νά προχωράει φαχουλευτά, ἀπό τήν "ἐπιφάνεια" πρός βαθύτερα αἰτήματα

Δηλαδή, δέν θά πρέπει νά φανταστοῦμε ἕνα κίνημα, πού νά ξεκινάει ἀπό μιά ἀμφισβήτηση καί κριτική τῆς ἀστικῆς γνώσης, ἀλλά ἀντίθετα ἕνα κίνημα, πού ξεκινώντας ἀπό πιό γενικά αἰτήματα-ἐξετάσεις-γενική πολιτική-τρομοκρατία,ζητήματα διαβίωσης τῶν φοιτητῶν, θά προχωράει ὅλο καί βαθύτερα, στό σύστημα τῆς ἱεραρχίας, τόν χαραχτήρα τῆς ἀστικῆς γνώσης τό διαχωρισμό τῆς σωματικῆς καί πνευματικῆς ἐργασίας καί πιό πέραστό βγάλσιμο ἔξω ἀπό τό Πανεπιστήμιο, σύνδεση μέ τή νεολαία στή γειτονιά καί μέ τό ἐργατικό κίνημα πάρα πέρα, τέλος ἀμφισβήτηση τοῦ συνολικοῦτρόπου ζωῆς πού ἐπιβάλλει ὁ καπιταλισμός.

Αὐτές εἶναι οἱ τρεῖςστρατηγικές κατευθύνσεις τῆς ἀνάπτυξης τοῦ κινήματος σ' αὐτή τή περίοδο.

Α. Παρέμβαση στό Πανεπιστήμιο γύρω ἀπό ἐξετάσεις-ἱεραρχία.

Β. Παρέμβαση στό γενικό πολιτικό μέ κέντρο τήν ἀντιτρομοκρατική πάλη.

Γ.'Επέμβαση σέ προβλήματα διαβίωσης-οἰκονομικά προβλήματα, ζητήματα διασκέδασης, σχέσης τῶν φύλων κλπ.

Κι'αὐτές οἱ κατευθύνσεις δέν βγαίνουν ἀπό τό κεφάλι μας. Βγαίνουν, ἔστω καί ἐμβρυακά ἀπό τήν ἴδια τήν πραγματικότητα.

Σέ σχέση μέ τό πρῶτο ζήτημα, οἱ δεκάδες διακοπές ἐξετάσεων, καταλήψεις ἐδρῶνμέ ἀποκορύφωμα τήν κατάληψη τοῦ Χημικοῦ γιά τόν Βασιλειάδη, δείχνουν τό δρόμο.

Γ. Μια φαση ανταρτοπολεμου

'Η ἔλλειψη ἑνός κέντρου , ἑνός προγράμματος ἀπό τό φοιτητικό κίνημα χαρακτηρίζειτή περίοδο πού πέρασε καί συνεχίζεται σάν φάση " ἀνταρτοπολέμου", καί σταδιακά ἰδεολογικοῦ βαθαίματος καί πολιτικοποίησης."Αν ἡ προηγούμενη φάση πολιτικοποίησης ἔρχονταν ἀπό τά ἔξω, τώρα προχωρά

Σέ σχέση μέ τό δεύτερο, ἡ γενίκευση τῆς ἀντιτρομοκρατικῆς πάλης μέσα στό Πανεπιστήμιο ὑπῆρξε χαρακτηριστική.

Σέ σχέση μέ τό τρίτο, ἔχουμε τίς κινητοποιήσεις γιά τίς λέσχες, στήν 'Αθήνα, τήν ἀνάπτυξη τῶν ὁμάδων γυναικῶν μέσα στίς φοιτήτριες, τίς προσπάθειες γιά συλλογικότερους τρόπους διασκέδασης.

ΜΑΗΣ '80

Πρόκειται δηλαδή γιά πραγματικές κατευθύνσεις τοῦ νέου κινήματος, πού μέσα ἀπ'αὐτές περνάει ἡ ἀνάπτυξή του, δηλαδή τό βάθαιμα στό Πανεπιστήμιο, τό ξάπλωμα πρός τά"ἔξω", τό πιάσιμο τῶν προβλημάτων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

'Επειδή γύρω ἀπ'αὐτά τά θέματα δέν ὑπάρχει σήμερα κάτι κεντρικό, ἡ πάλη ἔχει ἕνα χαρακτήρα "ἀνταρτοπόλεμου"δηλαδή δέν ὑπάρχει ἀκόμα ἕνας στόχος πού νά συνενώνει σέ κεντρική σύγκρουση ὅλο τό κίνημα.

Αὐτές τίς κατευθύνσειςθά πρέπει νά προωθήσουμε καί νά βαθύνουμε γιά νά πᾶμε πιό πέρα, νά ξεπεραστεῖ ἡ μεταβατική ἰδεολογική φάση, ἀνάμεσα στό παλιό καί τό καινούργιο, νά οἰκοδομηθεῖ πραγματικά ἕνα ὁλοκληρωμένο ἀντικαπιταλιστικό φοιτητικό κίνημα.

Κι'αὐτή ἡ κατεύθυνση δέν θάχει μόνο τά χαρακτηριστικά ἀλλαγῆς καί βαθαίματος τῶν στόχων τοῦ κινήματος. θά σημάνει ἐπίσης καί μιά ἀλλαγή τῶν ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ χαρακτηριστικῶν τοῦ νέου κινήματος.

Πιό συγκεκριμένα: Κάθε φοιτητικό κίνημα στή γέννηση του ξεκινάει ἀπό ἕνα ὁρισμένο τύπο κοινωνικῆς στρωματοποίησης. Δηλαδή, συνήθως ἀπό στρώματα πού προέρχονται ἀπό τά ἀνώτερα στρώματα τῆς μικροαστικῆς τάξης καί ἀπό τίς μεγάλες πόλεις, ἰδιαίτερατήν 'Αθήνα. Αὐτά τά στρώματα, στό βαθμό μάλιστα πού ἔχουν καί ἀνώτερο πολιτιστικό ἐπίπεδο, ξέρουν ξένες γλῶσσες, ἔχουν εἰκόνα καί ἀνταλλαγές μέ τήν Δυτική Εὐρώπη εἶναι πιό"μοντέρνα", καί νοιώθουν σέ μιά πρώτη φάση πιό ἔντονα τόν κοινωνικό τους ὑποβιβασμό μέσα στό Πανεπιστήμιο, μπόρεσαν νά ἀποτελέσουν τόν φορέα ἑνός τμήματος τῶν"νέων ἰδεῶν" καί μάλιστα μέ ἕνα ὁρισμένο τρόπο. Δηλαδή δέν εἶναι τυχαῖος ὁ ρόλος τῆς Β΄Πανελλαδικῆς, μέ τήν ἀντίστοιχη κοινωνική στρωμάτωση καί τήν προέλευσή της ἀπό τό 'Εσωτερικό.

Αὐτό πού χαρακτηρίζει αὐτή τήν κοινωνική στρωμάτωση, εἶναι ἀκριβῶς πολύ περισσότερο ὁρισμένα ἐξωτερικά χαρακτηριστικά τῆς"ἀμφισβήτησης"- ψυχολογία, ἀτομικά ζητήματα, φιλελεύθερη ὀργανωτική ἀντίληψη, ρόκ, ντύσιμο κλπ.- ἐνῶ ἀντίθετα, ὅπως φάνηκε καί στίς καταλήψεις, ἡ πραγματική πολιτική τοποθέτηση εἶναι ἀρκετά δεξιά καί ἀρνεῖται τή σύγκρουση. 'Η ΡΗΞΗ πού κυκλοφορεῖ πολύ σάν λέξη, εἶναι πολύ περισσότερο ρήξη μέ ἕναν ὁρισμένο "ἀπαρχαιωμένο" τρόπο πολιτικῆς, ρήξη μέ τήν"ἰδεολογία" καί ὄχι ΥΛΙΚΗ ρήξη μέ τό σύστημα. Αὐτή ἡ κοινωνική στρωμάτωση τῶν ἀπαρχῶν τοῦ νέου κινήματος εἶναι ἐκείνη πού τοῦ δίνει ἐν πολλοῖς τό χαρακτήρα ἑνός κινήματος "χρυσῆς νεολαίας", δηλαδή τῆς ριζοσπαστικοποίησης τῶν παιδιῶν τῆς ἀστικῆς τάξης. 'Αντίθετα ὅμως γιά ἕνα σημαντικό κομμάτι τοῦ νέουκινήματος ἡ ΡΗΞΗ δέν εἶναι μόνο φραστική, ἀλλά ὑλική. Καί αὐτό φάνηκε ξεκάθαρα σέ κινητοποιήσεις, ὅπως ἡ τρομοκρατία, ὅπου ἕνα κομμάτι τοῦ νέου κινήματος ἐπιζητοῦσε τή σύγκρουση σέ ἀντίθεση μέ τό ἄλλο πού τήν φοβότανε. Αὐτό φάνηκε καί στό ποιοί κινητοποιήθηκαν, γύρω ἀπό τά προβλήματα τῆς Λέσχης, ὄχι ἀσφαλῶς ἐκεῖνοι πού δέν ἔχουν τέτοια μπανάλ προβλήματα φαγητοῦ.

Ἔτσι προχώρημα τοῦ κινήματος θά σημάνει ὑποχρεωτικά καί ἀλλαγή στήν κοινωνικήτου στρωμάτωση, πρός κατώτερα μικροαστικά ἤ καί ἀγροτικῆς κ' ἐργατικῆς προέλευσης στρώματα τῶν φοιτητῶν, θά σημαίνει μείωση τοῦ "φολκλόρ" καί ἀνάπτυξη τῆς σύγκρουσης. Ὅποιος ἔχει τά μάτια του ἀνοιχτά, ἀπό σήμερα μπορεῖ νά δεῖ τίς ἀντίστοιχες ἐξελίξεις.

Συνολικά λοιπόν τό "νέο" κίνημα προετοιμάζει σήμερα τά ἰδεολογικά καί ὀργανωτικά του ὅπλα γιά τό προχώρηματου Κι'αὐτό μέσα στό Πανεπιστήμιο θά βοηθηθεῖ καί ἀπό τό ξάπλωμά του ἔξω ἀπ'αὐτό.

Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΣΤΑ ΚΑΤΕΕ

'Από τόν Γενάρη μέχρι σήμερα έχει άρχίσεικαί συνεχίζεται ένας άναβρασμός στήν τεχνική έκπαίδευση, πού ξεκινάει μέ άποχές άπό μαθήματα καί έξετάσεις τό Γενάρη-Φλεβάρη 1980 καί συνεχίζεται μέ καταλήψεις άπό τόν Μάρτημέχρι σήμερα.Δέν είναι μόνο ή χρονική διάρκεια(γύρω στούς 5 μήνες),άλλά καί τό γεγονός ότι ό άναβρασμός στήν τεχνική έκπαίδευση έμφανίζεται άμέσως μετά άπό τίς καταλήψεις καί τήν ούσιαστική κατάργηση τοῦ815 στά πανεπιστήμια πού δίνει έξαιρετικό ένδιαφέρον γιά τή κατανόηση τής κρίσης πού περνάει σήμερα ή τεχνική έκπαίδευση στήν 'Ελλάδα, τή στιγμή μάλιστα πού αύτή ή κρίση άρχίζει νά έμφανίζεται άκόμη καί στή μέση έκπαίδευση.Είναι λογικόνά γεννιοῦνται έρωτήματα τοῦ στύλ:Τί άκριβῶς ζητοῦν οί σπουδαστές τῶν ΚΑΤΕΕ; ή γιατί 5μῆνες καταλήψεις δέν έχουν φέρει τά άποτελέσματα πού έπέφεραν 20 μερῶν καταλήψεις στά ΑΕΙ;καί πολλά άλλα.

Τι ειναι τα ΚΑΤΕΕ

Τά ΚΑΤΕΕ είναι θεσμός πού πρωτοφτιάχτηκεάπό τόν Παπαδόπουλο στά 1972 καί άποσκοπεῖ στόνά δημιουργήσει ένα μισοειδικευμένο έργατικόπροσωπικό, πού νά καλύπτει τίς νέες άνάγκες γιά καλύτερη όργάνωση τής βιομηχανίας συμφωνα μέ τά δυτικά πρότυπα."Ετσι σχολές τοῦ τύπου στελέχη έπιχειρήσεων, Τεχνολόγοι τροφίμων, Παραϊατρικά έπαγγέλματα κ.ά είναι όργανωμένες έτσι ώστε οί γνώσεις πού νά παρέχονται στούς σπουδαστές νά είναι γνώσεις έντελῶς έφαρμόσιμες, τεχνοκρατικές θά λέγαμε πού νά τούς χρησιμεύουν στό νά παράγουν όσο τό δυνατόν περισσότερα προϊόντα μέ λιγότερη έργασία,όταν θά ένταχθοῦν στήν παραγωγή.Καί δέν είναι μόνοοί γνώσεις, άλλά καί όλόκληρο τό σύστημα παρακολούθησης μαθημάτων, έξετάσεων καί ίεραρχίας στά ΚΑΤΕΕ πού σοῦ δίνει τήν έντύπωση μιᾶς έκπαιδευτικής διαδικασίας έντελῶς αύταρχικής & άστυνομικής.Αύτή ή κατάσταση λοιπόν στάΚΑΤΕΕ ήταν έπόμενο νά δημιουργήσει άντιδράσεις άπό τήν μεριά τῶν σπουδαστῶν,άφοῦ σύγχρονα ύπάρχουν καί όρισμένες ίδιαίτερες συνθῆκες πού ριζοσπαστικοποιοῦν τούς σπουδαστές σέ σχέση μέ τή δομή όχι μόνο τῶν σχολῶν, άλλά καί όλόκληρου τοῦ κοινωνικοῦ περίγυρου πού τούς περιλαμβάνει.Οί ίδιαίτερες αύτές συνθῆκεςείναι:

α.Τό ότι είναι "ριγμένοι" σέ σχέση μέ αύτούς πού πέρασαν στά ΑΕΙ καί επομένως άπό τήπρώτη στιγμή πού θά βρεθοῦν στά ΚΑΤΕΕ, θά ύπάρχει ήδη ένα στοιχεῖο άντίθεσης μέ τή νέα τουςκοινωνική πραγματικότητα.

β.Τό ότι όλοι σχεδόν κατάγονται άπό κατώτερα κοινωνικά στρώματα καί ή οίκονομική τους εύχέρεια δύσκολη.'Απ'τήν άλλη οί περισσότεροι σπουδαστές είναι έργαζόμενοι.

γ.Τό ότι είναι έντελῶς άποξενωμένοι άπό τήν γνώση πού τούς παρέχεται, καί αύτό κανείς τό βλέπει άπό τό ρυθμό παρακολούθησης στά μή ύποχρεωτικά μαθήματα (τό πολύ-πολύ νάύπάρχουν 10 σπουδαστες σέ κάθε μάθημα).

'Η ριζοσπαστικοποίηση αύτή τῶν σπουδαστῶν γιά πρώτη φορά φέτος, πῆρε τή μορφή τής έντονης άμφισβήτησης τοῦ έξεταστικοῦ συστήματος, πού ίσχύει, σέ άντίθεση μέ άλλες χρονιές πού μιλοῦσαν γιά έπαγγελματική άποκατάσταση καί ύλικοτεχνική ύποδομή (ΚΝΕ),ένῶ άπό τήν άλλη ή άμφισβήτηση τοῦ ΚΑΤΕΕ γίνονταν στό έπίπεδο τοῦ νά παρατάνε τή σχολή ή νά λειτουργοῦν σέ άγῶνες πού γίνονταν έξω άπό τά ΚΑΤΕΕ('Ομάδες Σπουδαστῶν).

Τι εχει γινει

Τόν Δεκέμβρη-Γενάρη άρχίζει ένας έντονος κύκλος συνελεύσεων σέ όλες τίς σχολές πανελλαδικά μέ θέματα:α.Πρόοδοι προαιρετικές- θετικές- άπαλλακτικές πού σημαίνει ότι δίνουνπρόοδο όσοι θέλουν καί όσοι περνοῦν, νά μήν δίνουν τό κομμάτι τής ύλης πού έγραφαν,στίς τελικές έξετάσεις κάθε έξάμηνου, καί β.Μέθοδες άγῶνα γιά τήν κατάκτηση τοῦ στόχου αύτοῦ. Σέ όρισμένες σχολές τής 'Αθήνας περνάει ή άπόφαση νά μή γράφει κανείς πρόοδο, πράγμα πού γίνεται σέ όλες τίς σχολές.'Αποτέλεσμα είναιοί καθηγητές νά βαθμολογήσουν μέ μονάδα όλους όσους δέν έγραφαν.Μετά άπό αύτή τήν ένέργεια τῶν καθηγητῶν οί Γενικές Συνελεύσεις στήν Λάρισα, Σέρρες καί Καβάλα, άποφασίζουν: ΑΠΟΧΗ διάρκειας άπό τά μαθήματα πού ξεκινάει άπό τίς 15 Γενάρη.

Σύγχρονα στήν Άθήνα άρχίζουν νά άλλάζουνγραμμή οί ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ κάτω άπό τή πίεση τῶν σπουδαστῶν, γιά νά ξεκινήσει άγῶνας γιά τήν έπίλυση τοῦ έξεταστικοῦ.'Ιδιαίτερα ή ΠΑΣΠ έχοντας τήν έμπειρία τῶν καταλήψεων στά ΑΕΙ, έμφανίζεται σάν πιό άγωνιστική άποβλέποντας πάντα νά διατηρήσει τήν έπαφή της μέ τήν έκλογική βάση της."Ετσι στίς 28 Γενάρη ή ΑΣΣΕ

'Αθήνας ἀποφασίζει κι'αὐτή ἀποχή διάρκειας , καί σύγκληση Γενικῆς Συνε ευσης κάθε βδομάδα. 'Η ἀποχή αὐτή ἀποφασίζεται νά συνεχιστεῖ καί στίς ἐξετάσεις τοῦ Φλεβάρη, καί ἔχουμε ἔτσι γιά πρώτη φορά ἀποχή ἀπό ἐξετάσεις ἀπό ἀνώτερες σχολές μέ καθολική ἐπιτυχία.

Μετά τό τέλος τῆς περιόδου τῶν ἐξετάσεων ἀρχίζει νά μπαίνει ὁ προβληματισμός γιά καταλήψεις. 'Η ἀρχικά σκεπτόμενη ΠΑΣΠ πάν α μέ τό σκεπτικό τῆς ψηφοθηρίας, τελικά προτύνει ΚΑΤΑΛΗΨΗ στή Γ.Σ. τῆς ΑΣΣΕ (7-ΙΙ Μάρτη)πού τεποστηρίχτηκε ἀπό ΠΠΣΠ,'Αποχωρήσαντες ἀπό ΚΝΕ Δημ. Αγῶνα, ΑΑΣΠΕ καί Αὐτόνομους. 'Η ΚΝΕ στήν ἀρχή πρότεινε 3ωρες στάσεις καί μετά τό "γύρισε" ἀπότομα γιά καταλήψεις, γιά νά κατορθώ- ἔτσι νά ἐλέγχει μέσω τοῦ Δ.Σ. τήν κατάληψη μαζί μέ τή ΠΑΣΠ. Σχεδόν ἀμέσως ἀπόφαση γιά κατάληψη παίρνουν οἱ Παραϊατρικές σχολές, ἡ Λάρισα καί ἡ Πάτρα, ἐνῶ τά ὑπόλοιπα ΚΑΤΕΕ ἀποφασίζουν ἀποχή διάρκειας.

Βασική ἀδυναμία γιά τή παραπέρα πορεῖα τῶν καταλήψεων στά ΚΑΤΕΕ εἶναι ὁ ἔλεγχός τουςἀπό τίς ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ. Καί αὐτό δέν εἶναι μόνο τυπικό, τό ὅτι δηλαδή πῆρε περισσότερουςψήφους ἡ ἄποψη πού ἔλεγε νά ἐλέγχεται ἡ κατάληψη ἀπό τά Δ.Σ., ἀλλά εἶναι οὐσιαστικό. Εἶναι δηλαδή ἡ ἀδυναμία τῶν Αὐτόνομων καί γενικά τῆς ἀριστερας τοῦ σπουδαστικοῦ κινήματος νά ἐκφραστεῖ μέσα στή νέα κατάσταση πού εἶχε δημιουργηθεῖ στίς σχολές. Καί ἡ ἀδυναμία αὐτή εἶναι κύρια ἰδεολογική. Όταν δηλαδή δύο ὁλόκληρα χρόνια ἡ ἰδεολογική τοποθέτηση τῶν ὁμάδων σπουδαστῶν βρ σκονταν ἔξω ἀπό κάθε οὐσιαστική κίνηση πού γίνοντα μέσα στίς σχολές, ὅταν ἡ ἀντίστασή τους στή δομή καί ἱεραρχία τῶν σχολῶν ἦταν τό νά παρατήσουν τή σχολή ἤ τό πῶς νά κάψουν τό "μπουρδέλο", εἶναι ἀδύνατο νά μπορέσουν νά λειτουργήσουν μέσα σέ ἀγῶνες μέ περιεχόμενο τό ἐξεταστικό σύστημα, γιά τόν ἁπλούστατο λόγο ὅτι ποτέ δέν ἀσχολήθηκαν μέ αὐτό. Δεύτερος λόγος εἶναι ἡ ὀργανωτική ἀδυναμία τῶν αὐτόνομων. Οἱ ὁμάδες σπουδαστῶν πού κατάφερναν κάποτε νά μαζέβουν 300 ἄτομασέ κάθε "βαβούρα" πού γίνονταν στό Λεκανοπέδιοτῆς 'Αττικῆς ('Αγία Βαρβάρα, Καταλήψεις στά πανεπιστήμια κλπ.), δέν μποροῦσαν τελευταῖα νά μαζευτοῦν 10 ἄτομα γιά νά συζητήσουν γιά τό τί θά κάνουν παραπέρα κ.ἄ. Καί αὐτό γιατί ἡ νέα κατάσταση ἀπαιτοῦσε μεγαλύτερο ὀργανωτικό δέσιμο ἀνάμεσα στά ἑτερογενῆ στοιχεῖα πού βρίσκονταν γιά διάφορους λόγους στόν ἴδιο χῶρο (τῆς αὐτονομίας). Αὐτό θά φανεῖ καί στίς πορεῖες πού διοργάνοναν σέ τακτικά διαστήματα, ἀπό τά Προπύλαια στό ὑπουργεῖο, ὅπου σιγά-σιγά θά γίνεται μικρότερη ἡ παρέμβαση τῶν αὐτόνομων καί φυσικά οἱ πορεῖες θάκαταλήγουν σέ εἰρηνικούς περίπατους. Ἔτσι οἱ καταλήψεις ἀπό τό ἑξῆς θά ἐλέγχωνται ἀπό τίς ΚΝΕ-ΠΑΣΠ χωρίς οὐσιαστική παρέμβαση τῆς ἀριστερᾶς τοῦκινήματος. 'Η κατάσταση ὅμως ἀπό πλευρᾶς μαζικότητας καί περιεχόμενου στίς καταλήψεις θά εἶναι ὑποφερτή ἕως τό σημεῖο πού οἱ δυό αὐτές παρατάξεις θά προοθοῦν, ἔστω καί φαινομενικά ἕνα ἀγῶνα σέ σύγκρουση, ἔτσι ὥστε νά βγεῖκαί νά ἐκφραστεῖ τό κίνημα πρός τά ἔξω.

Στίς 14 Μάρτη γίνεται συγκέντρωση στά Προπύλαια καί πορεῖα στό ὑπουργεῖο Παιδεῖας, πού εἶχε ἐπιτυχία. Οἱ σπουδαστές σπᾶνε δύο φορές τόν κλοιότῶν ἀστυνομικῶν καί καταλήγουν στό ὑπουργεῖο μετά ἀπό μιά σειρά μικροσυμπλοκῶν καί ἀντιπαραθέσεων μέ ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ πυύἤθελαν περίπατο ἀνάμεσα στά στενά. 'Ηἀπάντηση τοῦ ἀρμόδιου τοῦ ὑπουργείου στά αἰτήματα τῶν σπουδαστῶν εἶναι ἀρνητική. Ἔτσι ἀπό 'δῶ καί πέρα καθιερώνεται τό να γίνεται πορεῖα τῶν σπουδαστῶν σχεδόν καθε βδομάδα, ἐνῶ σύγχρονα μέσα στίς σχολές οἱ καταλήψεις πάσχουν ἀπό μαζικότητα. Μάταια οἱ ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ προσπαθοῦν νἀπείσουν ὅτι τό πρόβλημα αὐτό ὀφείλεται στή μεγάλη ἀπόσταση πού ἔχουν οἱ σχολές ἀπότήν Αθήνα Οὐσιαστικά ὀφείλεται στήν ἀδυναμία τους νά ὁδηγήσουν τό σπουδαστικό κίνημα σέ ὁλοκληρωτική ρήξη μέ τήν κυρίαρχη ἰδεολογία στά ΚΑΤΕΕ.

'Η πορεῖααὐτή τῆς 21ης τοῦ Μάρτη ἦταν ἐκεῖνο τό ὀρόσημο πού ἔκρινε καί τή παραπέρα πορεῖα τῶν καταλήψεων τῶν σχολῶν. Ἐνῶ ἡ σύγκρουση στή δοσμένη κατάσταση στό κέντρο τῆς 'Αθήνας, θά ἦταν ἐκεῖνο τό στοιχεῖο πού θάμαζικοποιοῦσε τίς καταλήψεις στίς σχολές καίθά ἔκανε τούς σπουδαστές νά ἐνδιαφερθοῦν γιά τό τί συμβαίνει στίς σχολές τους, ἔγινε ἀκριβῶς τό ἀντίθετο. Οἱ ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ δέν τό ρισκάρησαν καθόλου. Προτίμησαν οἱ καταλήψεις νά γίνονται ἀπό 'δῶ καί πέ α "ἀντιπροσωπευτικά" μέ 10-20 ἄτομα ἀπό τίς παρατ ξεις τους νά "περιφρουρουν" τίς σχολές, παρά νά συγκρουστοῦν μέτήν ἀστυνομία. Ἔτσι ὁ κόσμος ἀπογοητευμένος, δέν εἶχε πιά καμμιά συμμετοχή στίς καταλήψειςπού συνεχιζότανε ἔστω καί τυπικά.

'Εδῶ ὑπάρχει ἀκόμα ἕνα πρόβλημα: Τό ὅτιἡ**ΚΝΕ** καί ἡ ΠΑΣΠ καί κύρια ἡ ΚΝΕ, ἔχου ἀλλάξει ἐντελῶς διαμετρικά τήν γραμμή πού εἶχαν. Ἐνῶ παλιά (καί ὅλοι θυμόμαστε) ἡ ΚΝΕ δέν συζητοῦσε κἄν γιά ὁποιαδήποτε κινητοποίηση ἤ μέθοδές πάλης σάν τίς καταλήψεις, σήμερα ἔχει γίνει θά λέγαμε πιό ἀγωνιστική καί "δημοκρατική", τή στιγμή πού ὄχι μόνο δέν σπάει τή κατάληψη ἀλλά καί ὑποτίθεται λειτουργεῖ σ'αὐτή ἀπό τά"μέσα". Πιά δέν μποροῦμε νά ἀντιπαρατεθοῦμε στήν ἰδεολογία τῆς ΚΝΕ μέ τούς παλιούς χαρακτηρισμούς "τραμπούκοι" ἤ "ἀπεργοσπάστες" κλπ. Γιατί ἀπό τή μιά, ἐδῶ καί ἀρκετούς μῆνες ἐμφανίζονται σάν "δημοκρατικοί","συζητήσιμοι" χωρίς νά ἔχουν καμμιά διάθεση γιά ξύλο, ἐνῶ ἀπό τήν ἄλλη σήμερα"τό παίζουν" καί πιό ἀγωνιστές, ἀφοῦ κρατοῦν τή κατάληψη στά ΚΑΤΕΕ , (παραδείγματα ὑπάρχουν καί ἀπό ἄλ ους χώρους) ἔστω καί "ἀντιπροσωπευτικά", ἀφο τσι πάντοτε ἐκφράζονται.

Στίς 28 τοῦ Μάρτη ξαναγίνεται πορεῖα στήΒουλή, σάν ἀπάντηση στό χτύπημα τῆς ἀστυνομίας. Αὐτή τή φορά ὅμως συμπαραστέκεται τό Πανσπουδαστικό συνέδριο τῶν ΑΕΙ καθώς καί ἔντονη παρουσία ἔχει καί ἡ ὁμάδα Πρωτοβουλίας ἐνάντια στή Τρομοκρατία. Ἔτσι ἡ πορεῖα ἔχει ἐπιτυχία

Μια καταληψη που δεν μοιαζει ναναι

Στίς 15 τοῦ Μάρτη ἡ Γ.Σ. Τεχνολόγωντροφίμων ἀποφασίζει κατάληψη μέ ἔλεγχο ἀπό Συντονιστική Ἐπιτροπή καί μέ αἰτήματα ἐνάντια στό ἐξεταστικό καί τήν ἐν ατικοποίηση, καί γιά πρώτη φορά μπαίνει τό ζήτημα τῆς ἀντίστασης στή τρομοκρατία τοῦ κράτους. Τήν ἀπόφαση ὑποστηρίζουν οἱ ΠΠΣΠ, Δ.Α., Αὐτόνομοι καί ΑΑΣΠΕ.

Στίς 21 τοῦ Μάρτη, ἄλλη μιά συγκέντρωση στά Προπύλαια καί πορεῖα στό ὑπουργεῖο, αὐτή τή φορά θά καταλήξει σέ φιάσκο. Στή διάρκεια τῆς πορείας καί ἐνῶ οἱ σπουδαστές εἴχανε σπάσει τό κλοιό τῶν ἀστυνομικῶν, τελικά ,οἱ ΚΝΕ καί ΠΑΣΠ μέ διαπραγματεύσεις θά ὁδηγήσουν τήν πορεῖα ἀπό τά στενά, γιά νά μή προκαλέσουμε τή ἀστυνομία. Συγχρονα οἱ μπάτσοι συλλαμβάνουν 2 σπουδαστές καί τούς περνοῦν ἀπό δίκη μέ τίς γνωστές κατηγορίες: ἀντίσταση κατά τῆς ἀρχῆς κλπ. Στό ὑπουργεῖο ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῶν σπουδαστῶν περιπαίζεται, καί ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ὑπουργείου δηλώνει ὅτι δέν θά γίνει καμμιά οὐσιαστική παραχωρηση στά αἰτήματα τῶν σπουδαστῶν.

καί τά συνθήματα πού κυριαρχοῦν εἶναι κύρια ἀντιτρομοκρατικά.

Μετά τίς διακοπές τοῦ Πάσχα, στίς σχολές κυριαρχεῖ ἔντονος προεκλογικός "ἀγώνας". Οἱ καταλήψεις πιά εἶναι καλές στό βαθμό πού βοηθοῦν τή καθε παράταξη νά κερδίσει περισσότερους ψήφους. Ὁ κόσμος ὅμως ἀδιαφορεῖ. Καί παπαρά τούς ἀριθμούς πού ἔδωσαν οἱ ἐφημερίδες, οἱ σπουδαστές πού ψήφισαν φέτος ἦταν πολύ λιγότεροι ἀπό πέρσι. Αὐτό γιατί στά φετινά ἀποτελέσματα, προστέθηκαν καί ἀρκετές σχολέςπού πέρσι δέν εἶχαν κάνει ἐκλογές ἤ δέν ἦταν ἀνώτερες δημόσιες (Χατζηδάκις-Πάλμερ κλπ.), καί δεύτερο γιατί μπῆκαν φέτος στά ΚΑΤΕΕ γύρω στίς 12.000 νέοι σπουδαστές, χωρίς οὐσιαστικά νά πάρει πτυχίο κανείς. Ἀποτέλεσμα, ἡ διαφορά ἀπό πέρσι νά εἶναι γύρω στούς 100 ψήφους περισσότεροι.

Τελευταῖα ἡ κατάσταση ἔχει χειροτερέψει γιά τά καλά. "Ἔγκυροι" κύκλοι τῆς ΕΣΕΕ λένε ὅτι μέ τή παραμικρή ἔνδειξη ὑποχωρησης ἤ ὑπόσχεσης ἀπό πλευρᾶς ὑπουργείου, οἱ καταλήψεις θά σταματήσουν. Ἀκόμα καί αὐτοί κατάλαβαν ὅτιεἶναι ἀνώφελο νά κρατοῦν κατάληψη γιά 100- 200 ἄτομα πού ἔχουν τή καλή διάθεση νά παρεβρίσκονται στίς σχολές.

Συμπερασμα

Μέ τίς καταλήψεις στά ΚΑΤΕΕ, ἡ ΚΑΤΑΛΗΨΗ, ἔχασε κάθε ἔννοια ἀντιπαράθεσης μέ τό κράτος, καί τά ἀφεντικά τῆς ἐκπαίδευσης. Εἶναι λοιπόν φυσικό αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ "καταλήψεις" νά μή πετύχουν, ἔστω καί ἄν διαρκοῦσαν χρόνια. Τό κράτος πάλι, φρόντιζε μέ τή διακριτική παρουσία στίς πορεῖες, νά μήν ὀξύνει τή κατάσταση κατορθώνοντας ἔτσι νά ἐκτονώσει τήν ἀγωνιστική διάθεση τῶν σπουδαστῶν. Ὁ κόσμος τῶν σπουδαστῶν δέν μπορεῖ πιά νά συμμετέχει σέ πράγματα πού γίνονται ἔξω καί πάνω ἀπό αὐτόν, χωρίς νά ἔχει μιά προοπτική ρήξης μέ τόν μηχανισμό καί τήν ἰδεολογία τοῦ ΚΑΤΕΕ. Χρειάζεται νά χαραχτοῦν νέοι στόχοι πού νά παλεύονταιμέ τέτοιες μορφές ἀντιπαράθεσης, πού νά εἶναι ἄμεσες καί νά συσπειρώνουν τή πλειοψηφία τῶν σπουδαστῶν. Καί αὐτές δέν μπορεῖ νά εἶναι ἄλλες ἀπό τή καθημερινή ἀντιπαράθεση μέ καθηγητές-διεύθυνση καί τή συνεχή καί ὀργανωμένη ΡΗΞΗ μέ τή κυρίαρχη ἰδεολογία τοῦ ΚΑΤΕΕ.

Μια γκρουπουσκουλιαρικη λογικη

Ἀπό τίς φοιτητικές ἐκλογές καί μετά διάφοροι "φίλοι" τῆς Β΄Πανελλαδικῆς ἔχουν ἀρχίσει μιά καμπάνια ἐνάντιασέ συντρόφους τῆς "ΡΗΞΗΣ", "αὐτόνομους" κλπ. πού παίρνει κύρια τό χαρακτήρα προσωπικῶν, κουτσομπολιῶν, καί ἀκαθόριστης λύσσας. Κι ὅλο αὐτό ξεκίνησε ἀπό τίς ἐκλογές στούς φοιτητές, ὅπου τά λευκά καί τά ἄκυρα πῆραν διπλάσιουςσχεδόν ψήφους ἀπό πέρισυ, σέ ἀντίθεση μέ τήν ἄποψη γιά κάθοδο στίς ἐκλογές πού ἦταν ἐκείνη τῆς Πανελλαδικῆς καί τῶν "συσπειρώσεων". Τότε μέσα στό κλῖμα τῆς ἐκλογομανίας ἐμφανίστηκε μιά πολύ περίεργη τοποθέτηση. " Γιατί προπαγανδίζετε τό ἄκυρο καί χαλᾶτε τήν ἐκλογική δύναμη τοῦ "χώρου"". Ἐπρόκειτο γιά μιά περίεργη λογική ἰδιοκτητική, πού θεωροῦσε πώς ἦταν ὑποχρέωση ἑνός χώρου, πού μέ ἄκυρα καί λευκά ἔφτασε τίς 4.000ψήφους, ἀφαιρώντας τούς ἑκατοντάδες πού δέν πῆγαν κἄν νά ψηφίσουν, ἔπρεπε νά ὑποταχτεῖ στήν ἐκλογοθηριακή λογική τῆς Πανελλαδικῆς γιά νά διατηρηθεῖ "ἑνωμένος" ὁ χῶρος.

Ἀπό τότε καί μετά ξεκίνησε μιά ἰδιότυπη καμπάνια πού ἔφτασε καί στίς θέσεις ἐνάντια στήν "Ὁμάδα Πρωτοβουλίας ἐνάντια στήν τρομοκρατία" καί σέ ἄπλετο κουτσομπολιό ἐνάντια στή "ΡΗΞΗ" καί σέ συντρόφους πού ἔχει σάν κύριο χαρακτηριστικό καί ἀφετηρια της ἀκριβῶς αὐτή τήν ἰδιοκτητική λογική. Ὁρισμένοι ἄνθρωποι, σάν "παλιοί συνδικαλιστές", "παράγοντες του χώρου", ἐπίσημοι ἐκφραστές τῆς "ἀμφισβήτησης" στίς ἐφημερίδες καί σέ κάθε συνέντευξη γιά "τή νεολαία" πού σέβεται τόν ἑαυτό της, δέν μποροῦν νά δεχτοῦν πώς ὑπάρχουν ἄλλοι ἄνθρωποι πού κινοῦνται σ΄αὐτό ἤ παραπλήσιο χῶρο, πού δέν ἔχουν τίς ἴδιες ἀπόψεις καί ἀποτελοῦν ἕνα διαφορετικό ΡΕΥΜΑ. Γιατί φυσικά τό πρόβλημα δέν εἶναι οἱ λιγοστοί σύντροφοι τῆς "ΡΗΞΗΣ" ἀλλά τό ὅτι ἡ "ΡΗΞΗ" ἀποτελεῖ κομμάτι ἑνός ρεύματος διαφορετικοῦ καί ἔξω ἀπό τό ρεῦμα πού ἀντιπροσωπεύει ἡ Πανελλαδική, σαφῶς πιό ἀριστερά, μέ διαφορετική κοινωνική καί πολιτική σύνθεση. Ἐπίπλέον δέν μποροῦν νά δεχτοῦνκαί νά καταλάβουν ὅτι αὐτό τό ρεῦμα ἔχει αὐτόνομη καί δικιά του ὕπαρξη καί ὅτι ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΑ θά τείνει νά ἀναπτύσσεται. Γι΄αὐτό συκοφαντίες καί κουτσομπολιά, κομπίνες, κλπ. μᾶλλον θἄχουν τό ἀντίθετο ἀποτέλεσμα σέ τελική ἀνάλυση. Θά βοηθήσουν τή διαμόρφωση αὐτοῦ τοῦ ρεύματος. Ἡ δικιά μας στάση ἀντίθετα ἔχει ὡς ἑξῆς. Τό ὅτι ἡ νεολαία ἑνός τμήματος τῆς μεσαίας ἀστικῆς τάξης ἐξεγέρθηκε ἐνάντια στό ἐσωτερικό καί σ΄ἕνα βαθμό τήν τάξη της καί προχώρησε μέ τόν τρόπο της στήν "ἀμφισβήτηση" αὐτό εἶναι καλό καί ὄχι κακό πράγμα. Γιατί τουλάχιστο σέ μιά φάση βοήθησε τήν ἀνάπτυξη ἑνός πράγματος στό Πανεπιστήμιο, καί στό κάτω-κάτω θά παράγει καί ἕναν ἀριθμό ἀπό "ἀμφισβητησιακούς" διανοούμενους, κάτι πού εἶναι ἐπίσης καλό. Πάνω σ΄αὐτή τή βάση ἡ ἀντίθεσήμας μέ τήν Πανελλαδική δέν ἔχει τό χαρακτήρα ἑνός ἀνταγωνισμοῦ γύρω ἀπό κάποιο πάπλωμα, γιατί ξέρουμε νά ἀναγνωρίζουμε τόσο τήν ὕπαρξη διαφορετικῶν πολιτικῶν ρευμάτων, ὅσο καί κάτι πάρα πέρα. Σκοπεύουμε καί ἀπευθυνόμαστε σέ διαφορετική κοινωνική σύνθεση ἀπό τήν δική τους, σέ διαφορετικά στρώματα, καί τουλάχιστο σ΄αὐτή τή φάση δέν πιστεύουμε ὅτι τό κοινωνικό στρῶμα πού ἀντιπροσωπεύει ἡ Πανελλαδική μπορεῖ νά βρεθεῖ μαζί μας. Ἀντίθετα γιά νά τά λέμε πιό καθαρά, ΔΕΝ ΤΟ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ. Ἄρα πρός τί ὁ κρετίνικος ἀνταγωνισμός. Ἀντίθετα ὅσο ταχύτερα κατανοήσουν καί οἱ ἴδιοι αὐτήν τήν ἀλήθεια, τόσο καλύτερα θά τά πᾶνε καί δέν θά προσπαθοῦννά ἁπλώσουν τά πόδια τους ἔξω ἀπό τό ταξικό τους πάπλωμα, προσπάθεια πού μᾶλλον θά προετοιμάσει μεγάλες διασπάσεις. Μή πιστεύετε κατά γράμμα τόν Ἀλθουσσέρ σύντροφοι τῆς Πανελλαδικῆς, μέ τήν θεωρίατου γιά τήν θεωρητική πραχτική, πού ξεπερνάει ἔτσι τίς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα σέ στρώματα καί τάξεις, ἀνάμεσα σέ κοινωνικές πραχτικές διαφορετικοῦ τύπου, λέγοντας πώς ἀρκεῖ νά κάνεις μαρξιστική θεωρητική "πραχτική" (!) γιά νά γίνεις προλετάριος. Πᾶρτε καί συνείδηση τῆς τάξης σας, κι ἴσως τότε θελήσετε νά τήν ἀλλάξετε. Ἤ τουλάχιστο στό μεταξύ θά σᾶς φύγει ἡ μεγάλη ζέση γιά νά καπελώνετε ὁτιδήποτε ἄλλο δέν συμφωνεῖ μέ τίς ἀπόψεις σας.

Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΙΣ ΛΕΣΧΕΣ

Φέτος, έδῶ στό πανεπιστήμιο τῆς Αθήνας μπῆκε γιά πρώτη φορά σέ μαζικό έπίπεδο τό πρόβλημα τῆς έλεύθερης σίτησης , δηλ. τοῦ φαγητοῦ στίς Λέσχες χωρίς κουπόνια.

Έπειτα άπό μῆνες παρέμβασης καί δράσης, στήν άρχή μιᾶς μικρῆς ομάδας φοιτητῶν πού στή συνέχεια όλο καί διευρύνεται, άναγκάστηκαν άκόμα κι αύτοί πού πρίν σαμπόταραν κ' προβοκατορολογοῦσαν, νά πείσουν τό άνώτατο όργανό τους τήν ΕΦΕΕ, νά κάνει συγκέντρωση καί πορεία στό ύπουργεῖο Παιδείας γιά"αὔξηση τῶν κονδυλιῶν γιά τήν παιδεία καί όχι γιά τό ΝΑΤΟ" (φυσικά :)ένῶ ταυτόχρονα ή Σύγκλητος άποφάσισε κι αύτή νά περιέλθουν άπό τοῦ χρόνου τά φοιτηκά εστιατόρεια στή διαχείρηση τοῦ Πανεπιστήμιου.

Δέν νομίζουμε ότι πρέπει νά σταθοῦμε καί πολύ σ'αύτούς τούς δύο φορεῖς. Εἶναι φανερό ότι άκόμα κι αύτές τίς μετριοπαθεῖς μεταρρυθμίσεις καί ήμίμετρα πού ζητᾶνε σήμερα, δέν θά τά έβαζαν κάν, άν δέν υπῆρχε η συνεχής καί μόνιμη πίεση ένός όλο καί πιό μεγάλου κομματιοῦ τοῦ κινήματος πού έδῶ καί άρκετό καιρό τόσο στήν Αθήνα άλλά καί στή Θεσσαλονίκη ,τά Γιάννενα κλπ, βάζει τό αἴτημα γιά ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΥΠΟΝΙΟΥ, ΠΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΙ ΥΓΙΕΙΝΟ ΦΑΓΗΤΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ .

Γιά μᾶς, αύτό πού'χει μεγαλύτερη σημασία εἶναι νά συστηματοποιήσούμε χοντρικά κάπως τά συμπεράσματα πού βγάλαμε άπό τόν άγώνα μας γιά τίς Λέσχες, έτσι ώστε νά μπορέσουμε πιά νά προχωρήσουμε παραπέρα στίς νέες άντιθέσεις πού μπαίνουν καί πού θά μᾶς καθορίσουν τό τί θά κάνουμε τοῦ χρόνου.

ΧΡΟΝΙΚΟ

Φλεβάρης 1980: 'Η Λέσχη τῆς Παντείου καταλαμβάνεται άπό όμάδα φοιτητῶν πού ζητοῦν κατάργηση τοῦ κουπονιοῦ κι έλεύθερη σίτηση.Οί Κνίτες καί οί Πασπίτες έπιτίθενται, καί ή κατάληψη τελειώνει μέ ξύλο

Τόν ἴδιο μῆνα, φοιτητές τῆς Εμπορικῆς έπειτα άπό άπόφαση Γενικῆς Συνέλευσης,κάνουν πορεία, βάζοντας τό είδικό αἴτημα τῆς σχολῆς νά ξαναφτιαχτεῖ καινούργια Λέσχη γιατί αύτή πού ύπάρχει εἶναι βρώμικη κι έτοιμόρροπη.

Στίς 20 μάρτη, μετά τή πορεία ένάντια στήν κρατική τρομοκρατία πού καλοῦσε τό Πανσπουδαστικό, 300 περίπου διαδηλωτές μπαίνουμε στή Λέσχη τῆς 'Ιπποκράτους. 'Ο Τζουμελέας, ίδιοκτήτης τῆς Λέσχης κλείνει τό ταμεῖο όργισμένος κάι "διατάζει" τούς μαγείρους νά μήν σερβίρουν.Νομίζει ότι θά άπογοητευτοῦμε καί θά φύγουμε. Λάθος του.Μιά ομάδα άπό μᾶς άναλαμβάνει τή διανομή τοῦ φαγητοῦ. Στό τέλος μαζεύουμε τούς δίσκους καί βοηθᾶμε στό πλύσιμο.

Οί Κνίτες κι οι Πασπίτες στήν άρχή παίρνουν άνοιχτά τό μέρος τοῦ Τζουμελέα: "Τί σᾶς φταίει αύτός; Ο έχθρός, μήν σᾶς διαφεύγει, είναι η κυβέρνηση καί ή μονόπλευρη λιτότητα". Απομονώνονται όμως καί τελικά παίρνουν κι αύτοί άπό ένα δίσκο καί τρῶνε άπό τό "γεῦμα τῶν προβοκατόρων".

21 Μάρτη : 'Ο Τζουμελέας,γιά άντίποινα στήν κατάληψη,κλείνει τή Λέσχη.

Άρκετοί άπό αύτούς πού συμμετείχαμε στήν κατάληψη, μαζευόμαστε σέ "γενική συνέλευση"μπρός στά νέα δεδομένα Βλέπουμε τήν άναγκαιότητα νά άποκτήσουν οί έπεμβάσεις μας μιά μονιμότητα, νά δώσουμε άρκετό βάρος στήν πληροφόρηση πρός τά έξω(μιά καί παρατηροῦμε άρκετή άκόμα δειλία καί άγνοια τοῦ κόσμου πάνω σ' αύτό τό ζήτημα). Τήν ἴδια μέρα, μαθαίνουμε ότι ό Τζουμελέας άπόλυσε εναν σερβιτόρο καί δέν πλήρωσε τό προσωπικό. Εἶναι φανερό ότι πιά δέν μποροῦμε νά προχωρήσουμε άν δέν συνδέσουμε τόν άγώνα μας μέ αύτόν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Λέσχης.

22 Μάρτη : Τό έστιατόρειο άνοίγει. Μιά όμάδα άπό μᾶς άνεβαίνει στό πάνω έστιατόρειο καί έλέγχει τήν ποσότητα κ' ποιότητα τοῦ φαγητοῦ.Μοιράζουμε τήν προκήρυξη καί συζητᾶμε μέ τό προσωπικό. Στό ταμεῖο, πολλοί άπό μᾶς άρχίζουν νά μή δίνουν κουπόνια.

27 Μάρτη: 'Ο Τζουμελέας,δέν άνέχεται τήν νέα κατάσταση καί κλείνει τό έστιατόρειο τοῦ 5ου ορόφου. Κατεβαίνουμε στό έστιατόρειο τοῦ ίσόγειου Απαιτοῦμε ν'άνοίξει η έπάνω αἴθουσα. Μπρός στήν άρνησή του, καταλαμβάνεται καί τό κάτω έστιατόρειο.

26 Μάρτη: Γίνεται ή πρώτη πορεία τῶν ΚΑΤΕΕ γιά τά έξεταστικά. Μόλις τελειώνει ή διαδήλωση, άνεβαίνουμε καί τρῶμε χωρίς κουπόνια. 'Η 3η κατάληψη τῆς λέσχης.

28 Μάρτη: Τρῶμε τώρα σταθερά 50 άτομα χωρίς κουπόνια. Μαθαίνουμε ότι ό Τζουμελέας έπαναπρόσλαβε τόν άπολυμένο σερβιτόρο καί ότι πλήρωσε τά μεροκάματα στούς ύπόλοιπους

- Μεσολαβοῦν οί διακοπές τοῦ Πάσχα. Αναγκαστικά, χανόμαστε, ή Λέσχη κλείνει.

10 Απρίλη: Τίς βδομάδες πού άκολουθοῦν άρχίζει νά παγιώνεται μιά κατάσταση όπου όλο καί περισσότεροι φοιτητές άρνοῦνται νά δίνουν κουπόνια στό ταμεῖο. Γίνονται βέβαια φασαρίες μέ τόν Τζουμελέα καί τούς άλλους έπιστάτες,άλλά έχουμε πιά καταφέρει νά τρῶμε καθημερινά 70-80 άτομα χωρίς κουπόνια. Καί δέν είναι μονάχα αύτό: όλη αύτή ή δουλειά πού'χουμε κάνει στή Λέσχη,στάθηκε ένα σημεῖο έπαφῆς καί γνωριμίας μεταξύ μας.

Τά μεσημέρια, τό φαγητό δέν εἶναι πιά ένα άτομικό πρόβλημα πού προσπαθεῖ νά τό λύσει μόνος του ό καθένας,όπως μπορεῖ, στή στενή του κουζίνα.Τό λύνουμε συλλογικά: τά τραπέζια μας έπικοινωνοῦνε, τά φαγητά καί οι COCA-COλες μοιράζονται σ'όλους, κουβεντιάζουμε, βγάζουμε τραγούδια

για τον... Τζουμελέα...Σπάμε καθημερινά τό κλίμα νεκροταφείου στό έστιατόρειο, καί πιά ή Λέσχη τοῦ 5ου όροφου είναι κάτι ζωντανό. Σπάμε τήν άπομόνωση τῆς μεσημεριάτικης(τουλάχιστον) μιζέριας, κάνοντάς την συλλογικό πρόβλημα. Βλέπουμε έτσι ότι τό ζήτημα δέν σταματάει μόνο στίς 70δρχ. τοῦ κουπονιοῦ καί τήν ά ρνησή τους. Από κεῖ ξε κινᾶνε όλα: μέ άφορμή τό κουπόνι, κοινωνικοποιήθηκαν, έστω σέ μικρό άκόμα βαθμό, τά οίκονομικά προβλήματά μας,προσπαθήσαμε νά τά δοῦμε νά λύνονται κάπως συλλογικά, βρεθήκαμε μεταξύ μας, άνθρωποι πού μέχρι πρίν εἴχαμε πεῖ 2-3 κουβέντες, ή πού ή "κοινότητά" μας τελείωνε, όταν τέλειωναν καί οί πορείες ή συγκεντρώσεις γιά τόν 815 ή τήν τρομοκρατία.

Ταυτόχρονα όμως, δέν θέλουμε καί δέν πιστεύουμε ότι όλα άρχίζουν καί τελειώνουν σέ μᾶς τούς 40-50 άνθρώπους πού τρῶμε χωρίς κουπόνια.(Κάτι τέτοιο άλλωστε θά βόλευε καί τον Τζουμελέα). Τό αίτημα γιά έλεύθερη κι πιό άνθρώπινη σίτηση πρέπει νά διευρυνθεῖ άκόμα περισσότερο.

Ἡ προπαγάνδιση κι ή πληροφόρηση συνεχίζεται. Έτσι βγάζουμε ψηφίσματα όπου άπαιτοῦμε τήν ίκανοποίηση τοῦ αίτήματός μας.Κάθε μεσημέρι, έξω ή πάνω στή Λέσχη μαζεύουμε υπογραφές καί συζητᾶμε μέ άρκετό κόσμο.

<u>20 Απρίλη</u> : Βλέπουμε τήν άναγκαιότητα νά βαθύνουμε πάνω στήν πολιτική σημασία ποὔχει ό άγώνας μας γύρω άπό τήν έλεύθερη σίτηση. Βγαίνει μιά καινούργια προκήρυξη πού βάζει αύτό τό θέμα καί έφημερίδες τοίχου πού καλοῦμε σέ άνοιχτή συζήτηση - συγκέντρωση στή Νομική, στίς 30Απρίλη

<u>27 Απρίλη</u> : Συνεχίζουμε κάθε μεσημέρι νά μαζεύουμε υπογραφές καί προπαγανδίζουμε τή συγκέντρωση τῆς Τετάρτης Ομως σήμερα παρατηροῦμε ίδιαίτερη κίνηση στήν είσοδο τῆς Λέσχης:"Ξύπνησαν"οί Κνίτες καί κυκλοφορᾶνε κι αύτοί ψήφισμα πού ζητᾶνε αύξηση τοῦ κουπονιοῦ κι άπομόνωση τῶν "προβοκατόρικων","έξωφοιτητικῶν" στοιχείων πού δημιουργοῦν ταραχές στή Λέσχη.(Εὐτυχῶς γιά τόν Τζουμελέα, υπάρχουν κι οί Κνίτες πού τόν καταλαβαίνουν). Τό κείμενο αύτό πού μαζεύουν υπογραφές,τή πρώτημέρα είναι άνυπόγραφο. Κι έπιπλέον: ποντάροντας στό ότι ό άλλος δέν κάθεται νά διαβάσει τό ψήφισμα, τό δίνουν γιά υπογραφές, λέγοντας "υπογράψτε παιδιά, είναι γιά τήν έλεύθερη σίτηση" : Τούς καταγγέλουμε γιά τήν πολιτική τους άνευθυνότητα καί ζητᾶμε άπό τούς φοιτητές νά διαβάζουν καλά τά ψηφίσματα προτοῦ τά υπογράφουν. Τήν άλλη μέρα οί Κνίτες υπογράφουν τό ψήφισμα σάν "επαρχιῶτες φοιτητές" :

<u>28 Απρίλη</u> : Ενῶ οί άψιμαχίες μέ τούς Κνίτες συνεχίζονται, βρίσκεται μιά <u>κάμπια</u> σ'ένα πιάτο άρακᾶ. Τό πηγαίνουμε στήν υγιειονομική υπηρεσία κ στέλνουμε φωτογραφίες μέ τό σκουλίκι καί καταγγελίες στίς έφημερίδες.(Ο Ριζοσπάστης ώς συνήθως δέν έβαλε τίποτε) Ολος ό κόσμος εἶναι άγανακτησμένος. Γι'αύτό κι έλάχιστοι δίνουν κουπόνια σήμερα.

<u>1, 2, 3 Μάη</u> : Μετά άπό τήν φασαρία πού δημιουργήθηκε μέ τό σκουλίκι, ό Τζουμελέας, κλείνει τό έστιατόρειο γιά 3 μέρες.Τό προσωπικό δέν πληρώνεται. Φημολογεῖται ότι ο Τζουμελέας θά κλείσει οριστικά τό έστιατόρειο.

<u>4, 5 Μάη</u> : Ἡ Σύγκλητος συνεδριάζει έκτακτα γιά τό πρόβλημα πού έχει δημιουργηθεῖ στή Λέσχη. Αποφασίζει νά άναλάβει τή διαχείρησή της άπό τοῦ χρόνου τό πανεπιστήμιο κι έπιβάλλει πρόστιμο στόν Τζουμελέα 150.000δρχ. γιατί έκλεισε τό έστιατόρειο. Ἡ κινδυνολογία καί ή προβοκατορολογία τῆς ΚΝΕ δέν πέρασε. Ακόμα κι ή Σύγκλητος βρίσκεται πιό ...άριστερά της, -δέν διστάζει νά χτυπήσει τόν Τζουμελέα.

Ταυτόχρονα, υποχρεώνεται κι ή ΕΦΕΕ τήν άλλη μέρα νά καλέσει σέ συγκέντρωση-πορεία στό υπουργεῖο Παιδείας, γιά πρώτηφορά άπό τήν μεταπολίτευση γιά τό θέμα τῆς σίτησης.

Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τα νεολαιιστικα αιτηματα

Το νοημα της κινητοποιησης στις λεσχες δεν βρισκεται σιγουρα στο αμεσο διεκδικητικο επιπεδο δυο πιατων φαγητου την ημερα δωρεαν. Συνηθως η πραγματικοτητα ειναι αντεστραμενη και βαθεια κρυμενη πισω απ'την επιφανειακη πεζοτητα και ρηχοτητα ενος αιτηματος.Ετσι το "πεζο" και πρωταρχικα βιολογικο αιτημα του φαγητου,στις συνθηκες,με τον τροπο και απο τους ανθρωπους που απαιτηθηκε,στις προοπτικες που ανηγει μοιαζει σαν βαθεια απελευθερωτικο και ανατρεπτικο μιας και μπορει να αποδιαρθρωνει μια σειρα απο κοινωνικους θεσμους απ'τους οποιους εξαρτιεται μια αρκετα μεγαλη μεριδα φοιτητων.

Τaση του καπιταλισμου ειναι η συγκεντρωποιηση μεγαλων ομαδων ατομων γυρω απ'την παραγωγη.Με το περασμα στην εποχη του κρατικομονωπολιακου καπιταλισμουβλεπουμε αυξημενες αναγκες για στρατιες ειδικευμενων στελεχωνπου θ'αναλαβουν να επανδρωσουν τη πυλυπλοκη κοινωνικη ιεραρχια.Ηδη παγκοσμια το συστημα περασε στη βιομηχανοποιηση της εκπαιδευσης στη συγκεντρωση σε διαφορες πολεις.Γεννηθηκαν οι μεγαλες Πανεπιστημιουπολεις με κοιτωνες και εστιατορια.Η ταση ειναι ωστε να δημιουργηθει πια ενα αυτονομο κοινωνικο συνολο με δικες του αποκλειστικα λειτουργιες και αξιες.

Φυσικα το οτι σε τραβουν απ'την οικογενεια και να σου παρεχουν τα απαραιτητα για να ζησεις δεν σημαινει πως ειναι και επαναστατικο Το κεφαλαιο μπορει και εισβαλει σε καθε πτυχη της ζωης,εμπορευματοποιει το συνολο των δραστηριοτητων του ατομου αρα καταστρεφειτις παλιες εξαρτησεις για να δημιουργησει νεες συμφωνα παντα ομως με τις αναγκες κερδουςτης βιομηχανιας.Δημιουργει λοιπον ενα συνολο απο δεσμευτικους κανονες τοσο στους κοιτωνες οσο και στα εστιατορια ωστε να μειωσει το κοινωνικο κοστος αφ'ενος, αφ'ετερου να διατηρησει το ακαμπτο πλαισιο ιεραρχια-πειθαρχια-υποταγη.Ετσι θα φανε και θα κοιμηθουν αυτοι πουθα ειναι βγαλμενοι απ'τα κατωτερα στρωματα ωστε να κινδυνευουν να πεταχτουν ευκολα εξω καινα τα χασουν ολα μαζι.Ετσι μπορει να εξηγηθει η κατ'αρχας συντηρητικοτητα αυτων των φοιτητων στο βαθμο που μπροστα τους η μονη εναλαχτικη λυση ειναι η καταστροφη τους.

Αυτη ομως η συγκεντροποιηση-βιομηχανοποιηση της εκπαιδευσηςδεν ειναι δυνατον να μεινει μονολογος του κεφαλαιου,μονοπλευρη υπαγορευση των ορων ζωης.Συνοδευεται απο μια αντιδραση των φοιτητων που στρεφεται εναντια στη στρατικοποιηση της ζωης στα ιδρυματα, τη διεκδικηση διευρυνσης των δικαιωματων τηςστεγης και τροφης.Και φυσικα σ'επιπεδο νεολαιας αυτα τα προβληματα παιρνουν εκρηκτικες διαστασεις μιας και προσφερεται η ευκαιρια για δημιουργια κοινωνικων σχεσεων κολλεκτιβας.

Στη Γαλλια η περιοδος του 67 ονομαστηκεσαν "χρονια των αγωνων της ελευθερης κυκλοφοριας-χρονια της μαχης για τους ξενωνες".Σ'ολες τις πανεπιστημιουπολεις ξεσπασαν ταραχες εναντια στους περιοριστικους κανονες διαμονης στο κληρικαλιστικο πουριτανικο πνευμαπου τους διακατειχε.Πριν το μαη ειχε επιτευχθει η αρση των περιορισμων και μετα απ'αυτον το ιδιο πετυχαν και οι ξενοι φοιτητες.Το φαινομενο αυτο επεκταθηκε και στις αλλες χωρεςτης Δυσης.Τις περισσοτερες φορες εβγαινε σαν προβλημα στεγης μιας και για την τροφη στα φοιτητικα εστιατορια πληρωνες ελαχιστα.Επεκταθηκε και σ'αλλα νεολαιΐστικα στρωματα με καταληψεις παλιων ακατοικοιτων σπιτιων στη βορεια Ευρωπη μεχρι τις κινητοποιησεις μαθητωνκαι ανεργων στην Ιταλια οπου μαζικα δεν πληρωναν εισητηριο στο μετρο και στη συγκοινωνια γενικα.Στη Γαλλια οι πολυγραφοι και αλλα παρομοια μηχανηματα του Πανεπιστημιου χρησιμοποιηθηκαν απ'τις διαφορες πολιτικες οργανωσεις κι ομαδες του κινηματος ενω οι αιθουσες δεν κλειδωνονταν ποτε και μπορουσαν εκει να κανουν τις συγκεντρωσεις τους διαφορες ομαδες αρκετες απ'τις οποιες τις χρησιμοποιουσανγια γραφεια τους.

Βλεπουμε δηλαδη ποσο στενα δεμενο και εντα γμενο ειναι το προβλημα στεγη-τροφη με τιςυπολοιπες διεκδικισεις του συνολικοτερου νεολαιΐστικου κινηματος και ποσο αυτες αναπτυσονταν παραλληλα.Και φυσικα διεκδικιοντουσταν απο ενα κινημα με αντικαπιταλιστικη ιδεολογια που η πραχτικη του κατα πολυ απειχε απ' το να ειναι διαπραγματευσεις και διαλογος με το συνολο του κρατικου σκυλολογιου.

Η κατασταση στην Ελλαδα

Στην Ελλαδα που μολις πριν απο λιγα χρονια αρχιζει μια εκπαιδευτικη μεταρυθμιση υπαρχουν ηδη Πανεπιστημιουπολεις στη Θεσσαλονικη-Γιαννενα-Πατρα ενω ακομα εκρεμουν για Αθηνα-Κρητη-Θρακη.Υπαρχουν τρεις ξενωνες στην Αθηνα και μια στη Θεσσαλονικη.Στη Θεσσαλονικη και Γιαννενα λειτουργουν μεγαλες λεσχες για ολο το πανεπιστημιο ενω στην Αθηνα που οι σχολες

ΟΧΙ ΣΤΟ ΚΛ ΣΙΜ ΤΟΥ ΣΙΤΙΑΤΟΡΙΟΥ
ΟΧΙΣΤΑ ΤΕΡΤΙΠΙΑ ΤΟΥ ΤΖΟΥΜΒΑΚΑ

αφου επανειλημενα μας ταΐσαν σκουληκια οι επιχειρηματιες αποφασισαν να κλεισουν και τη λεσχη προφασιζομενοι "επιχειρηματικω δικαιω". Απ'ο,τι ωριζουμε θελουν να καταγγειλουν τη συμβαση με το αιτιολογικο της ανωτερης βιας", οποτε δεν προκειται να πληρωσουν αποζημιωση. "Ανωτερη ια" ειναι κατα τη γνωμη τους ΟΧΙπυρκαγια σεισμος, λιμος, καταποντισμος επιδρομη αλλοφυλων, αλλα το γεγονος οτι μετα απο αλλεπαλληλες πιεσεις ν φοιτητων, μερικοι ειχαν κατορθωσει να τρωνε ακομα κι οταν δεν ειχαν ουπονια.

Για μια τετοια ρυθμιση του θεματος ειναι ομως απαραιτητη και η συμφωνη ωμη της Συγκλητου. Ηδη οι επιχειρηματιες απολυσαν το προσωπικο το οποιο χει συγκροτησει προσωρινη επιτροπη και βρισκεται σε επαφη μαζι μας, προυμο να βεβαιωσει οτι οι παρεμβασεις που μεχρι τωρα εγιναν στη λεσχη δεν ημιωσαν στο παραμικρο τους επιχειρηματιες - αλωστε ειναι γνωστα τα αστρομικα ποσα που με ληστρικο τροπο εχουν κερδισει εκμεταλευομενοι τους φοιτητες. Εξάλλου, ο διευθυντης του σισιτιου δηλωσε οτι το Πανεπιστημιο εν εχει κανενα λογο να καταγγειλει την συμβαση.

Η Π.Σ.Κ.(απ ' τη μερια της με την ανακοινωση της προσπαθει γι'αλλη ια φορα να απομονωσει καθε πρωτοβουλιακη προσπαθεια για την επιλυση του ροβληματος της σιτησης. Και ρωταμε: απο ποτε το αιτημα για ελευθερη σιηση (γιατι τι αλλο μπορει να σημαινει το"γευμα και δειπνο", οχι με ο δρχ φυσικα), επαψε ναναι αντιρεαλιστικο ;

Η ΕΦΕΕ αποφασισε κινητοποιηση . Εμεις λεμε οτι μεχρι στιγμης εχει δειι αμελεια (αν οχι αδιαφορια) για το θεμα απαξιωντας να συμμετασχει την επιτροπη ελεγχου του φαγητου με αποτελεσμα, καθε καταγγελια για σκουληκια κλπ να μενει στο "αρχειο". Απο δω και μπρος λεμε πως η ελτιωση της ποιοτητας του φαγητου δεν θα επιτευχθει μονο με την αυξηη των κονδυλιων , αλλα και με την καθημερινη μας παρεμβαση για τον ΕΓΧΟ της ποιοτητας του φαγητου.

Τελος, μια πιθανη λυση να μας στειλουν σε συμβεβλημενα εστιατορεια α σιτιζομαστε εστω και προσωρινα για φετος, θα μας βρει αντιθετους γιαδεν ειναι λυση του προβληματος, και θα μας περιπαιζουν οι διαφοροι πιχειρηματιες, βρισκοντας μας διασπασμενους.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΙΤΙΣΗ για αλλη μια φορα επιμενει στηότηματα για:
Ελευθερη κι ανθρωπινη σιτηση για ολους τους φοιτητες,
Ποιοτητα και ποσοτητα φαγητου, επαρκη και ικανοποιητικη για ολους
Να μην κλεισει η Λεσχη , και το πανεπιστημιο ν'αναλαβει τις ευθυνες του απεναντι στους φοιτητες και τους εργαζομενους της Λεσχης
Να καταργηθει η εξευτελιστικη διαδικασια του κουπονιου.
Να παψουν οι Λεσχες να ειναι κερδοσκοπικες επιχειρησεις που ανοιγουν και κλεινουν αναλογα με τα κεφια του καθε επιχειρηματια.

-5-80

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ειναιακομα διασπασεες καθεμμια εχει τη δικη της λεσχη.

Δεν αργησαν λοιπον να ξεσπασουν ταραχες γυρω απ'το προβλημα του φαγητου.Στη Θεσσαλονικη-Γιαννεναχρονολογουνται απ'το 76 και κορυφωθηκαν το 79.Η διαχειρηση ανοικει στο Πανεπιστημιο και δεν επιτρεπονταν να τρωνε ολοι οι φοιτητες αλλα μονο οσοι εκπληρωναν τα βιτσια λιτοτητας του Υπουργειου.Συμμαχος ακλονητος για τη διατηρηση της ταξης και η "Κ"ΝΕ που την παζαρευε για μια θεση συνδοικησης μιλοντας γενικολογα για αυξησεις.Καθε χρονο φασαριες στην αρχη του χρονου,διαφορες καταληφεις που τελικα εφεραν σαν αποτελεσμα να μπαινει και να τρωει οποιος θελει.Η "Κ"ΝΕ χαμενη πολιτικα δεν αργησε να χασει και στρατιωτικα και τελικα επιβληθηκε ελευθερη καιδωρεαν σιτηση.

Την ιδια χρονια (78-79) στα ΚΑΤΕ Αθηνας με σχετικη ευκολια (η "Κ"ΝΕ ηταν διαλυμενη) να τρωει οποιος θελει χωρις να πληρωνει.

Ακομα παλι αυτη τη χρονια στους ξενωνεστων φοιτητριων στα Ιλυσια δημιουργηθηκαν φασαριες για φιλελευθεροποιηση του κανονισμου και σεβασμο της προσωπικοτητας των κοριτσιων απ' τις υπαληλους.

Φετος το κινημα για την ελευθερη σιτηση επεκταθηκε και στην Αθηνα αμεσως μετα τις καταληφεις.Δεν ειναι τυχαιο αφου το προβλημα του φαγητου ειναι πολυ σημαντικο για τους περισσοτερους φοιτητες.Με το σημερινο ομως καθεστως,κουπονια για τις λεσχες δικαιουνται οσοι ειναι επαρχιωτες ή ειναι αποροι.Καιαυτοι ομως χανουν το δικαιωμα αν δεν περασουν την χρονια τους.Ετσι στους περιπου φοιτητε τρωνε καπου .Το κακο δεν σταματαει εδω. Ας υποθεσουμε πως και επαρχιωτης και φτωχος εισαι.Το κουπονι των 70δρχ για μεσημερι βραδυ που εχει παραχωρηθει απο κρατος και επιχειρηματιες δεν φτανει ουτε για ενα πληρες γευμα.(μερικες τιμες στο τελος του κειμενου).

Μ'αυτο το συστημα πετυχαινουν τρια πραγματα: α)συντηρειται,οξυνεται και διαιωνιζεταιο διαχωρισμος σε φτωχους και πλουσιους,αναλογα με την οικονομικη κατασταση του κηδεμονατους σε Αθηναιους και επαρχιωτες,σε καλους και κακους φοιτητες(για οσους χανουν χρονια). β)ουσιαστικα στερειται η δυνατοτητα να υπαρχουν οι φοιτητες σαν αυτονομα ατομα που ζουν μακρυα απ'την οικογενεια ,μιας και το απαραιτητο συμπληρωμα του οικονομικου προυπολογισμου του επαρχιωτη ειναι το δεμα απ'το χωριο και του αθηναιου ειναι απαραιτητο ενα γευμα στο σπιτι. γ)κατω απ'το πλεγμα αυτων των εμποδων και της εξαρτησης οι φοιτητες αποδεχωνται παθητικα την κατασταση τους συντηριτικοποιουνται στο φοβο να χασουν και αυτο το 70αρικου κυριολεκτικα αναστατωνει τη ζωη τους.Απ' την αλλη δενονται στενωτερα με τον αγωνα για το πτυχιο.

Με βαση τα παραπανω μπορουμε να καταλαβουμε αιτηματα την αυξηση του κοπονιου η "Κ"ΝΕ δεν καταφερε να σχηματισει κινημα και να πετυχει θετικη λυση μιας και ειτε οικονομικα η αυξηση υπερκαλυπτεται αμεσως απ'την μεγαλυτερη ποσοστιαια αυξηση του τιμαριθμου,ειτε πολιτικα οι διαφοροι διαχωρισμοι,οι εξαρτησεις οι περιορισμοι στο να παρεις κουπονια παραμενουν ανεπαφοι.

Οι φετινες επεμβασεις του κινηματος ειχαν διαφορετικα χαρακτηριστικα απ'οτι περσυ με τις αυτονομες ομαδες.Γινονται σε μονιμη και συστηματικη βαση.Αυτο οφειλεται σε δυο παραγοντες.Στη διευρηνση του κινηματοςκαιτο αγκαλιασμα των ιδεων και των πρακτικων τωνπερσινων αυτονομων ομαδων φοιτητων απο περισσοτερους φοιτητες μετα τις καταληφεις,καθως και την ελειφη κεντρικου πολιτικου στοχου οπως ο 815,που επιτρεπει να πιαστουν απο το κινημα και αλλα προβληματα της ζωης του φοιτητη.Πλεον οι νεες ιδεες και πραχτικες μπαινουν παντου οπου μεχρι τωρα κυριαρχουσε η λογικητης "Κ"ΝΕ.Αυτη αφου μετα τις καταληφεις καταλαβε πως δεν αποδιδει πια το χτυπημα των κινητοποιησεων απ'εξω ειτε πολιτικα χαρακτηριζοντας τις σαν αναρχοπροβοκατορικες και τυχοδιωχτικες,ειτε στρατιωτικα αφου καθε "νικη" αποδειχνεται πυρεια γιατι καταληγει στην απομονωση της απ'ολες τις πολιτικες δυναμεις και την περιθωριοποιηση της, προσπαθει να ελεγξει τα γεγονοτα και τις κινητοποιησεις απο τα μεσα.

Ετσι για τις λεσχες μια και το προβλημα ειναι οξυμενο πια ,το προωθει κοματιαστα, καθε σχολη μονη της,(πορεια ΑΣΟΕΕ,αφου πρωτα η"Κ"ΝΕ μειοψηφισε στη συνελευση) ή μεσω των σπουδαστικων συλλογων με φολκλορικες αμερικανικου τυπου πικετοφοριες(απ'τον αμερικανικοτροπο ζωης κραταει οτι την συμφερει).Περιοριζουν μ'αυτο τον τροπο το προβλημα μονο στους επαρχιωτες φοιτητες αλλα και μειωνοντας την δυνατοτητα κινητοποιησεων αφου οι σπουδαστικοι συλλογοι χρησιμευουν μονο σα σφραγιδες και μαζικοποιουνται μονο στις εκλογες μια φορατο χρονο-οσο μαζικοποιουνται-και καμμια ουσιαστικη επεμβαση δεν εχουν στη ζωη του επαρχιωτη φοιτητη.Η δε παρεμβαση της στις ιδιες τις λεσχες εκει που βρισκονται οι μαζες και μπορουν να νιωσουν τη δυναμη τους αμμεσα, εξαντλειται σε υπογραφες ψηφισματων.

Μια καινουργια συνθεση

Για να καταλαβουμε τη σημασια των κινητοποιησεων,θα πρεπει να σταθουμε σ'ενα σημειο που φαινεται δευτερευον απο πρωτη ματια.Γιατι αυτες ακολουθησαν τις καταληφεις δηλ.εχουμε αντιστροφη πορεια σε σχεση με αλλεςπολεις

Κεντρο των κινητοποιησεων οπως θα δουμε παρακατω αποτελει ενα κομματι φοιτητων με συγκεκριμενη κοινωνικη προελευση.παιδια που προερχονται απο εργατικες ή αγροτικες οικογενειες.Αυτο το κομματι στην αθηνα βρισκονταν και βρισκεται ακομα σε μεγαλο βαθμο κατω απ' την πολιτικη και ιδεολογικη κυριαρχια των μεσαιων στρωματων,εχει ενα χαμηλωτερο επιπεδο γνωσεων και υστερει στο λογο.Αποτελει παντα την βαση καθε ειδους"αριστερης" παραταξης ενω η στελεχωση ειναι προνομιο των μεσαιων.Ο συνδυασμος πως εδω οι σχολες ειναι διασκορπισμενες και πως δεν βαραινει ο παραγων πανεπιστημιο αλλα η οικογενεια,η επαρχιωτικη παρεα ή η γειτονια σαν κοινωνικος χωρος δραστηριοτητας οι ταξικες διαφοροποιησεις ειναι εντονες

Ο χαρακτηρας της μεχρι τωρα πολιτικης,αφηρημενος γενικοπολιτικος,η αμφισβητηση στο πολιτιστικο(νεο κυμα,λογοτεχνια,ποιηση),η αντιληψη των θεσμων κυρια απο την ψυχοκαταναγκαστικη πλευρα και μονο(οικογενεια,εκπαιδευση,κρατος) δεν μπορουσαν να διεισδυσουν και να αποτελεσουν απαντησεις στα προβληματα αυτης της νεολαιας που περιθωριοποιημενη θα διαβαζε,θα εβλεπε κινηματογραφο κακης ποιοτητας,θ'ακουγε λαικα ή λιγο ροκ.Θα ηταν ουσιαστικα αποκλεισμενη απ'την ελιτιστικη συμπεριφορα και ζωη του πανεπιστημιακου χωρου,πολλες φορες θα το εγκατελειπε.Η ιδεολογια της θαταν ειτε βαθια συντηριτικη ειτε βαθια αντιεξουσιαστικη,ενω η"πολιτικοποιημενη" ελιτ θα καταπιανονταν με την χειραγωγησηστης(κυρια η "Κ"ΝΕ) ή θα την συνομπαριζε ασχολουμενη με τα "λεπτα" και αιωνια υπαρξιακα αγχη των μικροαστων.

Θαπρεπε λοιπον να προηγηθει ενα γενικοτερο

επαναστατικο κλιμα που θα επετρεπε την πολιτικη ενεργοποιηση τους ενα κλιμα σαν των καταληψεων που αποτελει τη συμπυκνωση και την συγκεντρωποιηση των ρευματων της αμφισβητησης.Απο κει και περα οι νεες ιδεες γινονται κτημα σε μαζικο επιπεδο πολλων φοιτητων,επιρεαζουν αμμεσα τον προβληματισμο τους,προσαρμοζονται και εξειδικευονται σε πιο συγκεκριμενες περιπτωσεις και ο τροπος κινητοποιησης και διεκδικησης βαραινει απ'το δυναμικο χαρακτηρα των κινητοποιησεων που εγιναν στη διαρκεια των καταληψεων.Οι μαζες μπαινοντας στην ιστορια βαζουν τα δικα τους προβληματα που συνηθως ειναι καππως διαφορετικα απ'οτι τα φανταζονται διαφοροι διανοουμενοι.

Ηδη σ'ενα γενικωτερο επιπεδο δινεται η απαντηση με το ροκ που η προελευση του απο προλεταριακα και προλεταριοποιουμενα στρωματα δεν αμφισβητειταικαι που ηδη τεινει να αποτελεσει τη μουσικη που αγκαλιαζει τη νεολαια. Δεν ειναι του παροντος να εξετασουμε τις ιδιομορφιες της ελληνικης περιπτωσης και της εμπορευματοποιησης αυτης της μουσικης(αλλωστε αυτη ειναι και η συνηθησμενη απαντηση του συστηματος).

Ειδικωτερα τωρα **βλεπουμε πως** μετα τις καταληψεις γεννιεται ενας διαχωρισμοςστο κινημα. Ενα κομματι κατω απ'την επιρροη της Β'Πανελλαδικης παει στο πανσπουδαστικο και μενει παθητικοςακροατης σ'εναν ανουσιο μονολογο.Ειναι χαρακτηριστικο πως μετα τις πορειες για την τρομοκρατια,τη μονη πραγματικα αξιοσημειωτη παρεμβαση στο συνεδριο και που αποδειξε σ'αρκετους αντιεκλογικους και ακυρους υπεραριστερους πως δεν αρκει η ιδεολογικη καθαροτητα αλλα χρειαζεται και πολιτικη επεμβαση και πρωτοβουλια,ο κοσμος που παρακολουθουσε το συνεδριο μειωθηκε αρκετα.

Ενα αλλο κοματι στρεφεται στις λεσχες.Τρια ειναι τα χαρακτηριστικα του:
α)Το κυριο βαρος της δουλειας το αναλαμβανουν παιδια απο εργατο-αγροτικες οικογενειες που μενουν σε φτωχες συνοικιες, που ειναι ηδη υποβιβασμενα κοινωνικα.
β)Στενα δεμενο μ'αυτο ειναι και ο σε μονιμη και συνεχη βαση αγωνας που διαρκει αρκετους μηνες, και που δεν διακοπτεται και μετα τις διακοπες του Πασχα.
γ)Πιανεται η συγκεκριμενη εξαρτηση απ'την οικογενεια και για πρωτη φορα οί φοιτητες αντιστεκονται στην συγκεκριμενη λιτοτητα της κυβερνησης.

Σημερα στο κινημα υπαρχει μια ταση που μολις τωρα αρχιζει να εκφραζεται: να μπαινουν σ'αυτο στοιχεια παο κατωτερα στρωματα ενω οι παλιοι αμφισβητιες, οι"προδρομοι"του κινηματος ολο και λιγοστευουν, βολευονται στον ιδιωτικο βια μιας "θεωρητικης" πρακτικης για τον εαυτο τους, ειτε τραβουν στο δρομο της ταξης τους, συνεχιζουν ν'ασχολουνται με τα προβληματα της και διαχωριζονται αφου δε μπορουν να προσαρμοστουν. Αυτη η ταση ειναι σημαντικη αν σκεφτουμε πως τα κατωτερα στρωματα συμμετεχουν κατα 40°/ο στον αριθμο των ελληνων φοιτητων. Και διαγραφτηκε καθαρα στις λεσχες τοσο απο τη συνθεση του κινηματος και τη διαρκεια του. Η πειθαρχια και η συνεχεια στον αγωνα ειναι προλεταριακα στοιχεια. Και επικρατησαν γιατι οι φορεις της αμφισβητησης ζουν σ'ενα μονιμο κοινωνικο καθεστως, και δεν υπαρχουν προοπτικες κοινωνικης ανοδου. Ειναι ηδη ριγμενοι απ'το συστημα , δεν εχουν ψευδαισθησεις για το μελλον τους, το ρολο τους τις δυνατοτητες να τη βολεψουν. Γι'αυτο και τους ενδιαφερει στα σοβαρα η αντισταση μιας και δεν ειναι διατεθειμενοι να τη βγαλουν μια

ΛΕΣΧΕΣ χωρις κουπονια κ'σχολικια

ζωη ετσι.Γι αυτους η οικογενεια δεν ειναι το αφηρημενο βιωμα της παιδικης καταπιεσης, οι φαντασιωσεις και τα οιδιποδεια συμπλεγματα, αλλαενας μηχανισμος που σου επιβαλλει συγκεκριμενα μοντελλα ζωης μεσα απο την ανοιχτη βια της οικονομικης εξαρτησης και του ιδεολογικου καταναγκασμου.

Γιατι ειναι σιγουρο οτι η οικογενεια παιζει ενα "χοντρο παιγχνιδι" σε συνεργασια με το κρατος. Και οσο για την"ιδεολογικη" απελευθερωση που τοσο κοπτονται τα παιδια του Λαΐγκ, ξεκιναει μαλλον απο την υλικη απελευθερωση. Κατι που φυσικα τρομαζει τους καταρτιζμενους ψυχοτεχνικους μας, μιας και ποιος τελικα θα τους πληρωνει και θα συντηρει την ελευθερια τους να συζητουν, ν'αλλαζουν αποψεις,ή να κλαινε τη μιζερια τους πινοντας το ποτο τους σε γνωστα μπαρακια ή κατα το νεωτερον σε διαφορα σπιτια.

Στο κατω-κατω, η"γεωγραφικη απομακρυνση απο την οικογενεια" (ορος του Κουπερ) βαραινε παντα τον οικογενειακο προϋπολογισμο. Για αυτο και τα μεσαια στρωματα δεν προκειται ποτε ν'αμφισβητησουν θεμελιακα την οικογενεια και το κρατος, μιας και η υπαρξη τους ειναι στενα δεμενη μ'αυτην. Τι αλλ' μπορει να εξηγησει τη συνειδητη απουσια ους απο τις λεσχες;

Αντιθετα για αλλους, γι'αυτους που μισο-εργαζονται, ή μενουν μονοι η δωρεν σιτηση ειναι αλαφρωμα, τοσο χρηματικο, οσο και χρονου μιας και δεν εχουν την πολυτελεια να βρισκουν ετοιμο φαΐ σπιτι τους. Αποτελει οπλο τοσο απεναντι στην οικογενεια, οσο και απεναντι στο κρατος που αναγκαζεται να ξοδευει για να διατηρησει το επιπεδο ζωης σε ψηλοτερο επιπεδο απ'αυτο που θα ηθελε

Προοπτικες

Τόσο στή Θεσσαλονικη οσο και στην Αθηνα, κοινη εντυπωση ηταν πως αυτοι που κινητοποιουνταύ ηταν αρκετα λιγοι σε σχεση μέ τον αριθμο αυτων που ετρωγαν.Και οσο πιο παλια ανατρεχουμε -76-77 στη Θεσσαλονικη 77-78 στην Αθηνα- τοσο πιο εξωτερικες και μειοψηφικες ηταν.Αυτο εχει να κανει με το χαρακτηρα των αιτηματων.Εντελως ξενα στη μεχρι τοτε πολιτικοποιηση του Φ.Κ. που επεμβαινε παντα σε κεντρικα πολιτικα γεγονοτα(κυπριακο-εναντιαστη δεξια-εναντια στο φασισμο) και ζητουσε εκσυγ

χρονισμο δηλ.αυτο που γινεται απ'τη δεξια.Κι
η αναμειξη του με τροπο δυναμικο και μαζικο
στην εσωτερικη ζωη του πανεπιστημιου σε σχε-
Jη με τους φασιστες καθηγητες το 74-75 γρη -
γορα ξεφουσκωσε.Καμμια λοιπον πειρα δεν υπη-
ρχε γυρω απο τετοιου ειδους επεμβασεις.Ο εχ-
θρος συμφωνα με την παραδοσιακη αριστερη λο-
γικη υπηρχε στα υπουργεια και γενικα εξω απ'
το πανεπιστημιο.
Θαπρεπε να παγιωθει η ομαλη λειτουργια του
τα χρονια της μεταπολιτευσης και να φανουν
νεου τυπου αντιθεσειςκαι προβληματισμοι οσον
την ιεραρχια την πειθαρχια,το κοινωνικο ρολο
την ταξικη μορφωση,επακολουφα της μαζικης εισ
ροης φοιτητων και της απαρχης προλεταριοποιη
σηςτους.Οεχθρος λοιπον αρχισε να υπαρχει και
μεσα στο Πανεπιστημιο.Φυσικα επειδη μιλαμε
για εκσυγχρονισμο,νεο τροπο σκεψης,νεα συνει
δηση πρεπει να το βλεπουμε και ιστορικα σε
σχεση με μακροχρονες περιοδους,συγκριτικα με
το παρελθον.Ετσι μονο μπορουμε να καταλαβου-
με τους νεους τυπου αγωνες που εχουν αναπτυχ
θει στα πανεπιστημια τις νεες μορφες δρασης
και τον προβληματισμο εδω και 3-4 χρονια. Ι-
δωμενες ετσι,οι κινητοποιησεις στις λεσχες,
και κατα δευτερο λογο στους ξενωνες εχουν ε-
χουν εναν αυξανομενο ρυθμο,ο κοσμος που συμ-
μετεχει αυξανεται,ξεκαθαριζει τις αντιληψεις
του ειναι δεμενος με κινητοποιησεις και γυρω
απο αλλα θεματα(τρομοκρατια,φεμινισμος,οικο-
λογια κλπ).
Το κρατος σε μια πρωτη φαση στις λεσχες α-
πειλησε με κλεισιμο.Δεν τα καταφερε.Μετα με
το να τρωνε οι "ταραξιες"δωρεαν και να πλη -
ρωνουν οι υπολοιποι.Αυτο απεδωσε λιγο γιατι
το φαινομενο εξαπλωθηκε γρηγορα και αγκαλια-
σε κι αλλους φοιτητες.Οι φοβιες και οι ιδεο-
λογικες αναστολες κατεσεαν γρηγορα μπροστα
στη ζωντανη προπαγανδα και την υλικη πιεση.
Απ'τη στιγμη που τα αφεντικα νομιμοποιησαντο
προβλημα εχασαν.Σε μερικες σχολες ισως να α-
παντησουν με το να στειλουν φοιτητες στα ε-
στιατορια.Αυτο αν και γινεται στην Κρητη(νεο
πανεπιστημιο που δεν εχει λεσχη),στην Αθηνα
οπυ υπαρχει ο κινδυνος πιο αμμεσα φαινεται
μαλλον απραγματοποιητο αφου ηδη υπαρχουν
οι λεσχες αλλα υπαρχει και γενικοτερη ανοδος
του κινηματος που πιεζει.Γιατι στις επι με-
ρους διεκδικισεις θα πρεπει να βλεπουμε το
ρολο που παιζει ο γενικωτερος συσχετισμοςτου
κινηματος.Και σιγουρα σημερα αν και δεν γινο
νται συγκλονιστικες μαχες εχουμε οχυρωθει πο
λυ πιο μπροστα απ'οτι πριν τις καταληψεις.
Βρισκομαστε σε μια περιοδο που η νεολαια
οργανωνεται και αγωνιζεται οχι μονο στο πα-
νεπιστημιο αλλα και στη γειτονια.Διαφοροισυλ
λογοι ηδη εχουν ξεπηδησει σε συνοικιες τηςΑ-
θηνας με αξονες δουλειας-τρομοκρατια-προβλη-
ματα νεολαιας-τοπικα προβληματα-ποιοτητα ζω-
ης.Οι νεοι δουλευουν σε δυο επιπεδα συναντι-
ουνται μεταξυ τους και πλουτιζουν τον προβλη
ματισμο τους.Οι καταληψεις δουλεψαν αργα,υπο
γεια αλλα σταθερα προς αυτη την κατευθυνση.
Το πολιτιστικο προβλημα δεν συζυτιεται μονο
στο πανεπιστημιο.Αγκαλιαζει τους νεους της
γειτονιας.Οπως ο φεμινισμος,οι σχεσεις των
των δυο φυλλων,η ποιοτητα της ζωης.Η τρομο -
κρατια που στρεφεται πια οχι μονο εναντια
στους Λαμπρακηδες αλλα εναντια σ'ενα κοινωνι
κο στρωμα: την νεολαια.Απ'αυτη τη νεα συνθε-
ση πολλα πραγματα θα βγουν.Οι κινητοποιησεις
στις λεσχες δεν ειναι παρα ενα κομματι των
προβληματων,των κινητοποιησεων,των διεκδικη-
σεων που ξαφνιαζουν πολλους που μεχρι τωρα
ειχαν συνηθισει στο τριπτυχο οικογενεια-σπου
δες-δουλεια.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ:

Στις οχθες του εκσυγχρονισμου

Τρία χρόνια ἀπό τήν ἵδρυ-
σή της, τρία χρόνια λειτουργ-
ίας της, τρία χρόνια τώρα ἀ-
κούγονται πολλά γιά τό νέο
πείραμα τῆς ἀστικῆς τάξης.
Πραγατικά, πρόκειται γιά ἕνα
πείραμα πού γίνεται σέ σχέση
μέ τίς νέες ἀνάγκες τοῦ ἀστι
κοῦ κράτους νά ἐκσυγχρονίσει
τίς δομές του προκειμένου νά
κατοχυρώσει τήν ἐπιβίωσή του.
Γιά νά μπορέσουμε νά ἀνα
λύσουμε αὐτό τό φαινόμενο
πού λέγεται "μοντέρνο πανεπι
στήμιο", ξεκινῶντας ὄχι ἀπό
πρόθεση νά γνωρίσουμε ἀκαδη-
μαϊκά, ἀλλά νά γνωρίσουμε
γιά νά παρέμβουμε, εἶναι ἀνά
γκη νά πάρουμε ὑπόψη μας τό
χρόνο πού συμβαίνει, τό χῶρο
πού γίνεται καί τίς λειτουρ-
γίες στίς ὁποῖες οἰκοδομεῖ -
ται -καί οἰκοδομεῖ.

Ἡ ἵδρυση τῆς σχολῆς συμ-
πίπτει μ'ἐκείνη τή χρονική
περίοδο πού ὁ ἑλληνικός καπι
ταλισμός διενεργοῦσε τήν εἴ-
σοδό του στήν ΕΟΚ. Ἡ ἐπιλογή
αὐτή τῆς ἑλληνικῆς ἀστικῆς
πάλης, τό πείραμα δηλαδή ἀπό
τό καθεστώς τῆς ὑπό ἀνάπτυξη
χώρας στό καθεστώς τοῦ προη-
γμένου καπιταλισμοῦ προϋπέθε
τε τέτοιες διαρθρωτικές ἀλλα
γές πού θά ἐξασφάλιζαν τόν
προσανατολισμό τῶν κρατικῶν
δομῶν σέ μιά τέτοια ἀνάπτυξη.
Τέτοιες ἀλλαγές ἔπρεπε νά γί
νουν τόσο στό χῶρο τῶν παρα-
γωγικῶν σχέσεων καί τῆς οἰκο
νομίας, ὅσο καί στό ἐπίπεδο
τῆς κοινωνικῆς δομῆς καί τῆς
παιδείας.

Ἡ νέα σχολή λοιπόν-ἀλλά
καί ἄλλες σχολές στό Ἡράκλ-
ειο καί τό ὑπό ἵδρυση Πολυτε
χνεῖο στά Χανιά - ἔπρεπε νά
καλύψει τήν ἀναγκαία ἀλλαγή
στό χῶρο τῆς παιδείας, στό
χῶρο τῆς ἰδεολογίας στήν Παι
δεία.

Ἔτσι φαίνεται καταρχήν
σαν μιά καινουργιοδομημένη
σχολή, ἐντελῶς διαφορετική ἀ
πό τίς "διαλυμένες" πανεπισ-
τημιακές σχολές πού ὑπάρχουν
στόν ἑλληνικό χῶρο, πού ἔρχε
ται νά καλύψει τή νέα τ΄τάση
στήν ἀνώτατη παιδεία:τό συν-
δυασμό τῆς μόρφωσης καί τῆς
ἀναπαραγωγῆς τῶν κοινωνικῶν-
οἰκονομικῶν κι ἐπαγγελματι
κῶν ρόλων.Σίγουρα ἀπό μιά ἀ-
νάγκη νά βγαίνουν μορφωμένοι
ἐπιστήμονες- που θά ξέρουν
δηλ. καλά τό ἀντικείμενο τῆς
ἐποστήμης τους- ἀλλά σέ ἕναν
τέτοιο προσανατολισμό πού θά
ἐξασφαλίζεται ἡ παραγωγή στε
λεχῶν γιά τή χρησιμοποίησή

τους ἀπό τό κράτος.

Προσανατολισμένη σ' αὐτή τή νέα τάση ἡ ἀστική ἐκπαιδευτική διαδικασία ἔρχεται νά λειτουργήσει πρός δυό κατευθύνσεις πού βρίσκονται μεταξύ τους παράλληλα. Στήν κατεύθυνση τῆς παροχῆς τῶν ἀπαραίτητων γνώσεων γιά τό μελλοντικό ἐπάγγελμα τοῦ φοιτητῆ, καί στήν κατεύθυνση τῆς κοινωνικοποίησής στίς ἀξίες καί τόν τρόπο ζωῆς τῆς ὑπάρχουσας κοινωνικῆς πραγματικότητας.

Αὐτό βέβαια σημαίνει κατακερματισμό τῆς γνώσης, γιά νά συντηρηθεῖ ἡ κοινωνική ἱεραρχία, καταστροφή κάθε δημιουργικότητας καί κάθε δυνατότητας ἀμφισβήτησης, ξέκομμα ἀπό κάθε ἄλλη κοινωνική δραστηριότητα, ξεμάκρεμα τῆς γνώσης ἀπό τήν πραγματικότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ὁ τρόπος εἶναι ἡ ἐπιλογή ἐκείνων τῶν φοιτητῶν πού θά ἀφομοιωθοῦν ἱκανοποιητικά, καί τό τίμημα τό πτυχίο - σίγουρη ἀνταλλαχτική ἀξία στήν ἀγορά τῆς ἐργασίας.

Συγχρόνως συμβαίνει νά λείπουν οἱ αὐταρχικοί τρόποι μάθησης καί διδασκαλίας, ἡ κατά πρόσωπο ἀστυνόμευση καί ἡ ἄμεση καταστολή. Ἀντίθετα ἡ σχολική τρομοκρατία δίνει τή θέση της σέ "ἐκδημοκρατισμένες" καί φιλελευθεροποιημένες διαδικασίες ἐνσωμάτωσης καί ἀλλοτρίωσης, ἐνῶ ὁ ἔλεγχος ἐπιτυγχάνεται μέ μιά αὐστηρή ἐπιλογή, μέσα ἀπό τό φόβο τοῦ κοψίματος, τό κυνήγι τοῦ βαθμοῦ, τό ἄγχος τῆς ἐπιτυχίας. Ἀποτέλεσμα: Ἕνα ἐξατομικευμένο γρανάζι τοῦ συστήματος, φιλελεύθερα δημιουργημένο νά ε-ιναι παραγωγικό καί πειθήνιο.

ΟΣΑ ΔΕΝ ΦΤΑΝΕΙ Η ΑΛΕΠΟΥ, ΠΗΔΑΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΦΤΑΝΕΙ

(Φοιτητική παροιμία)

Ἡ προηγούμενη συζήτηση μέ τούς καθηγητές κατέληξε στή προσφορά τεράστιων καί νόστιμων κοκκάλων ἀπό τή πλευρά τους.

«Ὑπό τή προϋπόθεση ὅτι δέν θά καταργήσετε τά ἑξάμηνα......» θά μειωθοῦν οἱ ὧρες διδασκαλίας, θά ὑπάρχει ἐλεύθερη ἐπιλογή μαθημάτων (ἀρκεῖ νά μή συμπίπτουν οἱ ὧρες!!!) οἱ ἐξετάσεις ὅμως οἱ πολλαπλές θά παραμείνουν καί οὔτε λόγος γιά γ' ἐξεταστική. Δηλαδή τό σύστημα τῶν ἑξαμήνων ἀπείραχτο.

Δέν μᾶς εἶπαν ὅμως τί θά γίνει ὅταν αὐτοί πού εἶναι "καλοί καί προοδευτικοί" θά φύγουν. Ἤ αὐτό πού λένε συνήθως ἔξω καί tête-a-tête μέ τούς φοιτητές: «Ἡ ἐπιστήμη μου εἶναι σοβαρή καί θέλει στρώσιμο γιά νά τή μάθεις»

Μόνο μᾶς εἶπαν γιά "ποιότητα", γιά ἐπίπεδο σπουδῶν, γιά κατάργηση τῆς ἕδρας καί διάφορες ἱστορίες, λές καί τό πανεπιστήμιο ἀλλάζει στόχους ἄν ἡ Ἐπιστήμη πάρει "στρατευμένη" ἤ "οὐδέτερη" μορφή, ἀνεβεῖ στά ὕψη τῆς "ποιότητας", ποιότητα πού ὑπαγορεύει τό ἐπίπεδο τῆς δημοκρατικῆς!!!! κοινωνικῆς μας ζωῆς καί τῆς ἄψογης!!!!! δικαιοσύνης πού ἀπολαμβάνουμε. (Ὁμιλία τοῦ καθηγητῆ Σηφάκη στό Ἡράκλειο)

Νά μή γελιώμαστε. Τό σύστημα τῶν ἑξαμήνων εἶναι ἕνα καλοβελτιωμένο στήριγμα τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄν γιά μιά στιγμή (ἀλλοίμονο βέβαια) ξεχάσουμε τήν "οὐδέτερη" προσφορά μας σάν ἐπιστήμονες, ποτέ δέν μποροῦμε νά ξεχάσουμε πώς τώρα θά γίνουμε γυμνασιόπαιδα. Σχετικά τώρα μέ τίς ἐπιλογές καί τά ἄλλα διάφορα καλά τῶν ἑξαμήνων, σίγουρα μποροῦν νά γίνουν καί σέ σύστημα τοῦ ἔτους.

Ἐμεῖς λέμε: Νά ὑπάρχει ἕνας ἀριθμός μαθημάτων, ὁ ὁποῖος θά περιλαμβάνει τά ἀναγκαῖα γιά τό πτυχίο τοῦ Φιλόλογου καί τά ἀπαραίτητα γιά τίς διάφορες εἰδικεύσεις σέ Φιλοσοφική καθώς καί τά διάφορα ἐπιλεγόμενα πού προσφέρει τό πρόγραμμα τῶν σπουδῶν. Ὁ φοιτητής θά διαλέγει τί θέλει νά κάνει στή διάρκεια τῶν 4 ἐτῶν τῶν σπουδῶν του.

Νά μή ξεχνοῦμε γιά τή γ' ἐξεταστική καί τίς μεταφορές καθώς καί τίς προαιρετικές ἐξετάσεις τοῦ Φλεβάρη.

- ΤΑ ΕΞΑΜΗΝΑ ΘΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ
- Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Ὁμάδα Φοιτητῶν Φιλοσοφικῆς

Μια «μοντερνα» σχολη

Τό Ρέθυμνο, ἐπαρχιακή πόλη, χῶρος ἔξω ἀπό σημαντικές κρίσεις τῆς ἀστικῆς ἰδεολογίας, ἔξω ἀπό μεγάλες κοινωνικές ἀντιθέσεις μιᾶς καί τό περιεχόμενο τῆς ἀπασχόλησης τῶν κατοίκων του εἶναι παρασιτικό (τουριστικά ἐπαγγέλματα κυρίως), μέ τήν παραδοσιακή μίζερη ζωή του, εἶναι εὔκολο νά δεχτεῖ σάν προοδευτικό τό νέο μοντέλλο τῆς ἀστικῆς παιδείας.

Σέ ἀντίθεση μέ τό κέντρο πού ἡ καθημερινή ζωή βγάζει πιό πολλές ἀντιθέσεις μέ ἀποτέλεσμα νά ἐμφανίζονται κρίσεις ἰδεολογίας καί ρεύματα ἀμφισβήτησης, τό Ρέθυμνο στερεῖται τέτοιων χαρακτηριστικῶν, κι ἔτσι ἀποτελεῖ εὐνοϊκό περιβάλλον γιά μιά σχολή πού θα πειραματιστεῖ στόν κατακερματισμό, τήν ἐξειδίκευση καί τήν γκετοποίηση τῆς γνώσης. Σ' ἕνα κλίμα πού τίποτε δέν ἐνοποιεῖται μά οὔτε κι ἀντίθετα ὁ ρόλος τοῦ φοιτητῆ εἶναι ἀποδεκτός, ὄχι μόνο ἀπό τούς ἴδιους τούς φοιτητές, ἀλλά καί ἀπό τόν κοινωνικό περίγυρο.

Καί ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλά κατευθύνεται σέ τέτοιο σημεῖο πού νά γίνεται πλατιά ἡ ἀντίληψη, πώς ἡ ἀμφισβήτηση ἑνός τέτοιου "εὐρωπαϊκοῦ" καί "δημοκρατικοῦ" συστήματος σπουδῶν, ἀποτελεῖ κακόβουλη ἐπιχείρηση "ἐξτρεμιστικῶν στοιχείων".

Μιά φιλοσοφική σχολή πού εἶναι ἀπό τή φύση της θεωρητική, τή νέα τάση στήν ἀνώτατη παιδεία δέν εἶναι σωστό νά τήν καλύψει τόσο τεχνοκρατικά ὅσο βέβαια οἱ θετικές σχολές. Κι ἐνῶ τό ζήτημα τῆς ἐκπαίδευσης βαραίνει πιό πολύ στό ἰδεολογικό, αὐτό καθόλου δέν μπορεῖ νά ἀναιρέσει τήν ἀνάγκη τοῦ κράτους γιά παραγωγή στελεχῶν.

Ἄς μήν ξεχνᾶμε πώς οἱ φοιτητές μιᾶς φιλοσοφικῆς σχολῆς εἶναι αὐριανοί καθηγητές τῆς μέσης ἐκπαίδευσης κι μάλιστα μέ τέτοιο μεγάλο ρόλο στήν ἐκπαίδευση τῶν μαθητῶν ἀνάλογο μέ τήν ποσοστιαία ὕλη τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων. Καί μιᾶς καί τό κράτος ἐνδιαφέρεται γι' αὐτούς τούς καθηγητές δέν εἶναι καθόλου τυχαῖο πώς ἡ μόρφωση, οἱ γνώσεις καί ἡ ἐπαγγελματική προοπτική πού τούς δίνει βασίζονται στο νέο πρόγραμμα τῶν σπουδῶν.

῎Ετσι ἡ νέα σχολή,ἐνῶ διατηρεῖ τούς παραδοσιακούς κλάδους τῶν φιλολογικῶν ἐπιστημῶν, ἀποφεύγει νά συγκρίνεται ὡς πρός τούς ἀντίστοιχους παρόμοιων ἑλληνικῶν σχολῶν, προβάλλοντας μιά ἀνανεωτική διαδικασία τόσο σέ ἐπίπεδο μαθημάτων ὅσο καί σέ ἐπίπεδο καθηγητῶν καί διδασκαλίας. Καί ὄχι μόνο αὐτό , ἀλλά δημιουργεῖ νέους κλάδους ἐπιτρέποντας τήν εἴσοδο νέων ἐπιστημόνων. Στόν κανονισμό σπουδῶν πού συντάχτηκε ἀπό τή Διοικοῦσα Ἐπιτροπή τοῦ Πανεπιστήμιου Κρήτης καί τό ὑπουργεῖο,προβλέπονται 4 εξάμηνα γενικῶν σπουδῶν σέ μαθήματα ὅπως Ἀρχαῖα, Λατινικά, Νεοελληνική Φιλολογία, Ἀρχαιολογία, Γλωσσολογία, Ἱστορία ἀλλά ἀκόμη καί σέ μαθήματα ὅπως ἱστορία τῆς τέχνης, παιδαγωγική, ψυχολογία,κοινωνιολογία, κ.ἄ., καί 4 ἐξάμηνα εἰδικῶν σπουδῶν στούς ἀνάλογους τομεῖς: Κλασσικός, Μεσαιωνικῶν καί νεώτερων σπουδῶν, Ἀρχαι[illegible]λογικός, Ἱστορικός, Φιλο[illegible]ίας, Ψυχολογίας, καί Παιδα[illegible]γικῆς, μέ ἀπαραίτητες γνώσεις γιά τήν ἐπαγγελματική προοπτική τῶν φοιτητῶν.

Τό φιλελεύθερο καί δημοκρατικό κλίμα τῆς διδασκαλίας, χωρίς αὐτό νά σημαίνει πώς ὁ ἑλληνικός πανεπιστημιακός αὐταρχισμός πέθανε,διδασκαλία πού ἀρκετές φορές ἐμπεριέχει νέες καί δελεαστικές ἀντιλήψεις (γιά παράδειγμα, ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας κάτω ἀπό ταξικές θεωρήσεις), "προοδευτικές" ἀκόμα ("ἀντιαμερικανισμός",λαογραφία, ἑλληνική σουρρεαλιστική ποίηση), ἤ πού ἐξαγοράζει ριζοσπαστικές ἀντιλήψεις (Μαρξισμός, Κοῦπερ, Ἴλλιτς), πληρώνεται μέ τό σύστημα τῶν ἐξάμηνων, τίς ἐπιλογές καί τήν ἐντατικοποίηση ἐνῶ προάγεται ἡ "ποιότητα" τῶν σπουδῶν καί ἡ καθημερινή ἐπαφή μέ τό μάθημα καί τόν καθηγητή (ὁ κανονισμός τῆς σχολῆς προβλέπει σύμβουλο καθηγητή γιά κάθε φοιτητή).Καί ὅλα αὐτά, γιά νά μπορέσουννά λειτουργήσουν συνθῆκες ἐξατομίκευσης, ὁπότε οἱ διαδικασίες τῆς ἐνσωμάτωσης καί τῆς ἀφομοίωσης στούς ρόλους τοῦ φοιτητή καί τοῦ αὐριανοῦ γραναζιοῦ τοῦ συστήματος, νά ἀποδώσουν καρπούς στό κλίμα μιᾶς ἀτάραχης ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας, μακριά ἀπό τίς δραστηριότητες τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Καί ἐνῶ οἱ σχέσεις φοιτητῶν καί καθηγητῶν χτίζονται κάτω ἀπό τόν διάλογο καί τή συνεργασία (γιά παράδειγμα, στίς αἴθουσες τῶν τομέων τά θρανία εἶναι σέ κυκλικό στύλ καί ἡ ἕδρα δέ χρησιμοποιεῖται -SIC:-), ἀλλάζοντας τή μορφή τῆς σχέσης, σίγουρα ὅμως ὄχι καί τήν οὐσία της, ἀντίθετα αὐξάνει τό ἄγχος, ὁ ἀνταγωνισμός καί τό κυνήγι τοῦ βαθμοῦ, μέ τήν παράλληλη προσφορά βαθμοῦ ἀπό πλευρᾶς Πανεπιστήμιου.Γιά νά ἀμβλύνονται οἱ ἀντιθέσειςκαί νά μή δημιουργεῖται ρεῦμα ἀμφισβήτησης, ἡ σχολή ἔχει φροντισει γιά τήν ὕπαρξη φιλελεύθερων καθηγητῶν ἀπό τό ἐξωτερικό, τή σταδιακή ὀργάνωση χώρων συσπείρωσης καί γκετοποίησης τῶν φοιτητῶν,μέ ἀπαραίτητους τεχνικούς ἐξοπλισμούς, ψυχαγωγική λέσχη,σπουδαστήρια, ἀναγνωστήρια, ξενόγλωσση καί ἑλληνόγλωση βιβλιοθήκη μέ ἀρκετά "προοδευτικά" συγγράμματα καί βιβλία φωτογραφικό ἐργαστήρι, κλπ.

Στό κλίμα αὐτό ἡ ἐκπαιδευτική λειτουργία ἔχει νά δώσει συγκεκριμένα μοτίβα συμπεριφορᾶς τῶν πανεπιστημιακῶν φορέων.

Στό πεδίο τῆς διδασκαλίας ἔρχονται ν'ἀλλάξουν οἱ τρόποι τῆς ἐκπαίδευσης-σίγουρα ὄχι ὅμως ἡ φύση καί ἡ οὐσία της- μέ ἀρκετά φιλελεύθερες μεθόδους: μάθημα διαλογικό (τουλάχιστο στούς τομεῖς καί σ'ὁρισμένα μαθήματα), προσέγγιση σύγχρονων θεωριῶν, σέ ἀρκετές περιπτώσεις ἕνα φαινομενικό σπάσιμο τῆς αὐθεντίας τοῦ καθηγητή ἀπό τόν ἴδιο, σέ ὅρια ὅμως πού δέν "ἐπιτρέπεται" ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ ρόλου του.Συμβαίνει βέβαια οἱ καθηγητές νά μήν εἶναι μόνιμο ἐκπαιδευτικό προσωπικό στή σχολή. Οἱ περισσότεροι ἀπ'αὐτούς -οἱ ἀπό τό ἐξωτερικό κύρια- θεωροῦνται "εἰδικοί ἐπιστήμονες" καί διδάσκουν μέ σύμβαση ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶναι ἀποσπασμένοι ἀπό ἀνάλογες σχολές τῆς Ἑλλάδας. Προσπάθειεςγιά ἐπιστημονική καί κριτική προσέγγιση τοῦ γνωστικοῦ ἀντικείμενου εἶναι φροντισμένονά μήν ξεφεύγουν ἀπό ἕνα οὐδέτερο κλίμα. Τέλος, ἡ τάσηγιά διδασκαλία ξένων γλωσσῶν -μικρές προσπάθειες ἔχουν γίνει μέ καθηγητές ἀπό τό ἐξωτερικό- δείχνει τήν ἀνάγκη νά καλυφθεῖ τό πρόβλημα τῆς βιβλιογραφίας καί ταυτόχρονα τόν προσανατολισμό στήν εὐρωπαϊκή βιβλιογραφία μιά καί στήν Ἑλλάδα δέν ὑπάρχει σοβαρή ἀντίστοιχη.

Εντατικοποιηση

Καί ἐνῶ οἱ τρόποι αὐτοί τῆς ἐκπαίδευσης ἐσωτερικοποιοῦνται στίς συνειδήσεις σάν προοδευτικοί τρόποι,ἕνας κανονισμός σπουδῶν (ὑπουργική ἀπόφαση) ἔρχεται νά καλύψει νομικά καί νά κατοχυρώσει τήν ἐκπαιδευτική διαδικασία. Καί γιά νά μήν παρεξηγηθοῦμε, τό φιλελεύθερο δέ σημαίνει ἐλευθεριακό·πέρα ἀπό τήν εἰσαγωγή τῶν ἐξαμήνων σά σύστημα σπουδῶν, χωρίζουν τά μαθήματα σέ ἀσκήσεις (ἀσκήσεις θεωροῦνται οἱ πιό ἀπαραίτητες γνώσεις,ἀφετηριακές γιά κάθε ἐπιστήμη: π.χ. Συνταχτικό, Γραμματική ἀρχ. ἑλληνικῆς, μέθοδοι ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, μέθοδοι ἀνάλυσης λογοτεχνικῶν κειμένων,ξένη γλώσσα, κλπ.), παραδόσεις (δηλαδή διδασκαλία ἀπό τόν καθηγητή) καί σεμινάρια (ἐρευνητική, ὑποτίθεται,διαδικασία "διδασκόντων καί διδασκομένων" πάνω στήν οὐσίατῆς ἐπιστήμης). Ἡ εἰδίκευση γίνεται ἀπό τό Γ' Ἑξάμηνο.

Οὐσιαστικά ἡ ἐντατικοποίηση προωθεῖται στό ἔπακρο, οἱ ἀσκήσεις, οἱ παραδόσεις καί τά σεμινάρια ὁρίζονται ἀπόλυτα ἀπό τόν καθηγητή -εἶναι ὑποχρεωτικά- καί τό περιεχόμενό τους ἀποκτᾶ ἐνδιαφέρον ἀκαδημαϊκό καί ἐλιτίστικο.Κι ἐνῶ τά ἐξάμηνα " "μεγαλώνουν τήν ἐπαφή τῶν φοιτητῶν μέ τά μαθήματα καί τούς καθηγητές" δέν ἀφήνουν χρόνο γιά τήν ἐνασχόληση μέ ὁτιδήποτε ἄλλο. Μιά ἀποχή ἀπό τά μαθήματαγιά ὁτιδήποτε πολιτικό ἤ κοινωνικό ζήτημα ἤ φοιτητικό πρόβλημα μπορεῖ νά σημαίνει τήν ἀπώλεια τοῦ ἐξαμήνου, ἐνῶ ἡ ἐπιλογή γιά τούς "καλούς πτυχιούχους" σκληραίνει στόν ἀνηφορικό δρόμο τῶν "ἐπιτυχῶν παρακολουθήσεων" στίς παραδόσεις, τῶν ὑποχρεωτικῶν ἀσκήσεων καί σεμιναρίων.

Ὡστόσο, οἱ ὁμαλές οἰκογενειακές σχέσεις πού ὁρίζονται ἀνάμεσα σέ καθηγητές,φοιτητές, πανεπιστημιακό προσωπικό γίνονται πόλος ἄμβλυνσης τῆς διάθεσης γιά ὁποιοδή

ποτε ἀγῶνα. Ἡ ἀνακοίνωση τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς, στίς μέρες τῆς κατάληψης, ἔκφραζε τή λύπη της πού οἱ φοιτητές τοῦ Ρεθύμνου συμμετέχουν ἐνῶ δέν ἔχουν προβλήματα: "γιατί ἄραγε εἶναι ἀπαραίτητο ἀφοῦ ἐδῶ εἶναι καλά", θέλοντας ἔτσι νά κατοχυρώσουν τό ἀκαδημαϊκό καί ἐλιτίστικο κλίμα τῶν σπουδῶν, μακριά ἀπό τήν ζωή καί τά προβλήματά της, νά ἐσωτερικεύσουν τήν ἀντίληψη ὅτι ὁ ἐπιστήμονας "δέ μιλάει τή γλώσσα τοῦ πεζοδρόμιου", νά τονίσουν πώς χρειάζεται "προσθετική" προσπάθεια γιά νά μπορέσει νά περάσει κανείς στίς ἐξετάσεις αὐτή τήν "ἀφαιρετική γνώση": "Ἔ. δέ βαριέσαι, ἐδῶ εἴμαστε πάλι, μέ τή θάλασσά μας, τά ταβερνάκια μας· πάλι ἡ ζωή γλυκειά εἶναι...". Στόχος, ἡ ἱκανοποιητική ἐπαφή μέ τό γνωστικό "ἀντικείμενο". Ἡ οὐσία τῆς ἐνσωμάτωσης, τῆς παθητικοποίησης, τῆς ἀλλοτρίωσης.

Αντιφασεις του «εκσυγχρονισμου»

Ὅμως, τό ἐκσυγχρονισμένο αὐτό μοντέλο σπουδῶν δέν ἔχει τήν ἀπόλυτη συμπαράσταση ὅλου τοῦ πανεπιστημιακοῦ χώρου. Ὑπάρχουν κόσμοι διαφορετικοί μεταξύ τους, ὁ παλιός καί ὁ καινούργιος, πού συγκρούονται. Κι αὐτοί οἱ κόσμοι ὑπάρχουν εἴτε ἀνάμεσα στούς ἴδιους τούς κύκλουςτῆς Σχολῆς (καθηγητές παραδοσιακοί πού ὑπεραμύνονται τοῦ παλιοῦ συστήματος κατ'ἀναλογία πρός τούς παραδοσιακούς καί μή ἐκσυγχρονιστικούς κύκλους τῆς ἀστικῆς τάξης) εἴτε ἀνάμεσα στούς φοιτητές πού δέν μποροῦν νά ἀνταποκριθοῦνστίς νέες ἀπαιτήσεις τῆς ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας μιᾶς καί συνήθισαν ἐκείνη τήν παραδοσιακή πού προϋπῆρχε: "διαβάζω-δίνω ἐξετάσεις-περνάω τό μάθημα." Κι αὐτά τά χαρακτηριστικά τῆς παλιᾶς ἐκπαίδευσης λειτουργοῦν σάν ἀνασταλτικοί παράγοντες στά νέα σχέδια τῆς κυβέρνησης.

Ἡ ἐπιστημονική δεοντολογία, προσανατολισμένη ὅμως σ'ἕνα οὐδετεροποιημένο καί ἐλιτίστικο περιεχόμενο σπουδῶν, πού ἐκφράζεται ἀπό τούς ἐκσυγχρονιστικούς κύκλους, εἶναι ἀντίθετη μ'ἐκείνη τήν παραδοσιακή ἠθική δεοντολογία στό χῶρο τῶν σπουδῶν πού ἐκφράζεται ἀπό ἕνα κομμάτι τῶν καθηγητῶν. Ἐκεῖ διακρίνει κανείς περισσότερο τήν ἰδεολογία τῆς προγονοπληξίας, τῆς ἠθικῆς ἀντιμετώπισης τῶν πολιτισμικῶν ζητημάτων, ἀκόμη καί τίς ἀξίες ἑνός πουριτανοῦ φεουδάρχη στό χῶρο τῆς γνώσης. Ἡ ἀντιϊστορικότητα, ἡ μεταφυσική τῶν αἰτιῶν καί τῶν ἀποτελεσμάτων, εἶναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα παραδοσιακοῦ γυμνάσιου ἤ ἀκόμη καί σύγχρονου ἑλληνικοῦ πανεπιστήμιου.

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά, οἱ ἴδιοι οἱ φοιτητές, προσανατολισμένοι στήν ἰδεολογία τοῦ πτυχίου, ἤ μᾶλλον τοῦ εὔκολου πτυχίου, δέν ἔχουν καμιά ὄρεξη νά συμμετέχουν στό γνωστικό πεδίο (παρεμβαίνοντας ἤ κριτικάροντας) πού προσφέρει τό ἐκσυγχρονισμένο σύστημα σπουδῶν. Ἡ κλασική λύση τῆς παπαγαλίας, ἡ ἔλλειψηκριτικῆς παρέμβασης, ἡ παθητική στάση καί ἡ ἀδράνεια δικαιώνονται καί ἀπό, τόν τρόπο ζωῆς πού τούς ἔχει ἐπιφυλάξει τό Ρέθυμνο: διασκέδαση καί ἀδιαφορία. Ὡστόσο καί μ'αὐτή τή λογική, τά προβλήματα ὑπάρχουν. Δέ μπορεῖς νά παπαγαλίσεις μεγάλες ποσότητες ὕλης. Καί οἱ ἐξετάσεις, σιγά-σιγά δυσκολεύουν. Θά ἀποχωριστεῖς πολλά, ἀκόμα καί ἐκείνη τή διασκέδαση, γιατί δέν εἶναι ἀρκετό, τρεῖς μῆνες πρίν τίς ἐξετάσεις, νά διαβάζεις, προκειμένου περί "γρήγορου καί ἐξασφαλισμένου πτυχίου".

Ἄν ἤθελε νά ἐκτιμήσει κανείς τή μέχρι τώρα πορείατοῦ "πειράματος", δέ θά ἔβρισκε ξεκάθαρους δρόμους καί προοπτικές. Γιατί ἀκριβῶς ἡ Σχολή ἐκσυγχρονίζεται πάνω σέ ἀντιφατικές προϋποθέσεις(συγκρούσεις ἐκσυγχρονιστικῶνκαί μή ἐκσυγχρονιστικῶν στοιχείων), στήν ἔλλειψη ἀκαδημαϊκῆς βάσης ἀπό πλευρᾶς φοιτητῶν, στόν, ἐκ τῶν πραγμάτων, ἀργό καί ἀνοργάνωτο ρυθμό. Ἡ ὕπαρξη παραδοσιακῆς νοοτροπίας ἀνάμεσα στούς καθηγητές ἡ παπαγαλία καί ἡ ἀδυναμία συμμετοχῆς στό γνωστικό πεδίο ἀπό πλευρᾶς τῶν φοιτητῶν δέ βοηθάει καθόλου σέ μιά ἐνσωματωμένη συνέχεια τῆς ἐκσυγχρονιστικῆς προσπάθειας τοῦ κράτους. Διαλύει κυριολεκτικά ἐκείνη τήν παραδοσιακή ἀντιφατική λειτουργίαστήν ὁποία στηρίζεται τό κράτος : ἐπιλογή-ἀποκλεισμός, συγχρόνως ὅμως καί ὁλόπλευρη συμμετοχή στήν κοινωνική διαδικασία γιά τήν ἐνσωμάτωση καίτή βελτίωση ἀπό τά μέσα κάποιου σχέδιου παραγωγῆς, ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας, θεσμῶν, κλπ Στό βαθμό βέβαια πού αὐτή ἡ ἀντιφατική λειτουργία δέ βαθαίνει μέ τήν ἀμφισβήτηση, τό κράτος προλαβαίνει καί τήν μπαλώνει μέ διάφορες προτάσεις, ἀλλάζοντας ἀκόμη κι ἐκεῖνο τό ἀρχικό ἐκσυγχρονιστικό σχέδιο.

Η κατασταση του κινηματος

Ἄν μιλήσουμε ἀπό τή πλευρά καί τό ἐπίπεδο τοῦ κινήματος ὅσον ἀφορᾶ τά προβλήματα πού βάζει ὁ ἐκσυγχρονισμός, εἶναι δυνατό νά γεννηθοῦν ἀντιθέσεις πού ὅμως ἀπό μόνες τους δέν ἐγγυοῦνται πώς θά φτάσουν στήν ἄρνηση τοῦ πανεπιστήμιου σάν ταξικοῦ θεσμοῦ. Χρειάζεται μιά συνολική συνειδητοποίηση τοῦ ρόλου τοῦ πανεπιστήμιου. Γιά παράδειγμα δηλαδή, ἡ αὐθεντία τοῦ καθηγητή μπορεῖ νά δημιουργήσει αἴτημα στούς φοιτητέςγιά "δημοκρατικό" καθηγητή, μιᾶς καί τό ὑπόλοιπο περιβάλλον εἶναι "δημοκρατικό". Γιά νά προχωρήσεις ὅμως, χρειάζεται νά ἀμφισβητήσεις καί αὐτό τό "δημοκρατικό" περιβάλλον, ἀφοῦ συνειδητοποιήσεις τό ὕπουλο καπιταλιστικό παιχνίδι τῆς ἐνσωμάτωσης καί τῆς ἀφομοίωσης. Ἀκόμα, ἡ παπαγαλία σέ σχέση μέ τήν ἐντατικοποίηση, μπορεῖ νά βγάλει ἀντίθεση (ἤ ἀκόμα μπορεῖ νά τραβήξει τό δρόμο τῆς ἐξατομικευμένης λύσης) γιά τήν ὕπαρξη μεγάλης ποσότητας ὕλης πού ὁ φοιτητής θά ἀναγκαστεῖ νά παπαγαλήσει γιά νά περάσει τίς ἐξετάσεις, καί τό αἴτημα γιά λιγότερη ὕλη νά τραβήξει τό δρόμο τῆς πιό εὔκολης δημιουργίας γραναζιῶν τοῦ συστήματος καί ὄχι τήν ἄρνησήτους.

Τό μεγαλύτερο κομμάτι τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος τῆς Σχολῆς εἶχε καί ἔχει χαρακτήρα συνδικαλιστικό καί διεκδικητικό. Διεκδικήσεις καί συνδικαλιστικά αἰτήματα πού σταδιακά ἡ ἴδια ἡ Σχολή σκοπεύει νά πραγματοποιήσει (κτιριακά, προγράμματα σπουδῶν, κλπ.), ἄν ἐξαιρέσει κανείς τό ἐξεταστικό πού κι αὐτό παζαρεύτηκε καί παζαρεύεται ἀκόμα μέ μεταρρυθμισεις ἀπότή πλευρά τῶν ρεφορμιστῶν. Τό κίνημα τοῦ Φλεβάρη γιά τήν κατάργηση τῶν ἐξαμήνων δέν εἶχε κάποια προοπτική γιά ἀντικειμενικούς καί ὑποκειμενικούς λόγους. Ἀντικειμενικούς λόγους ἀπό τήν ἄποψη τῆς ἰσχυρῆς ἐπίδρασης τῆς συνδιοίκησης (λειτουργεῖ κανονικά στή Σχολή), ὑποκειμενικούς λόγω τῆς ἔλλειψης πολιτικοποίησης καί ἀδυναμίας προέκτασης τοῦ αἰτήματός ἀπό κορπορατί-

στικο καί συνδικαλιστικό σέ πολιτικό, μέ διαστάσεις έξω από τό πανεπιστήμιο.

Τό απολίτικο κλίμα στήσχολή καί ή γενικευμένη αδράνεια δέν κάνει αμέτοχα έκεϊνα τά "άγωνιστικά κομμάτια" τοῦ κινήματος, μέ κύρια όργανωμένη έκφραση έκείνη τῆς ΠΠΣΠ πού οί παρεμβάσεις καί οί αναλύσεις της δέν προχωρᾶνε σ'ένα βάθαιμα τῶν καινούργιων καταστάσεων, δέ δίνουν καμιά προοπτική καί παραμένουν παραδοσιακές καί αφηρημένες, συγχρόνως δέ δημαγωγικές αντιμετωπίσεις κάποιου μυθικοῦ ίμπεριαλιστικοῦ έχθροῦ. Από τήν άλλη μεριά, ή άνυπαρξία ρεύματος άμφισβήτησης δέ βοηθάει τή συγκρότηση ένός αύτόνομου κινήματος πού νά μπορεῖ νά παρέμβει δυναμικά καί νά τραβήξει σέ άντικαπιταλιστικές προοπτικές.

Ή απολίτικη παραταξιοποίηση γίνεται σιωπηλά καί ψηφοθηρικά ένῶ καμιά κουβέντα δέ γίνεται ανάμεσα στούς φοιτητές παρά μόνο στίς συνελεύσεις καί όταν τό πρόβλημα έρχεται από τήν πανεπιστημιακή αρχή ή από τήν ΕΦΕΕ. (Η κατάληψη τοῦ Δεκέμβρη δέν πάλευε κανένα ζήτημα τῆς Σχολῆς -τά έξάμηνα είχαν πιά περάσει- καί γινόταν χάριν συμπαράστασης στήν ΕΦΕΕ).

Ωστόσο τό ζήτημα τῆς παρέμβασης παραμένει ανοιχτό. Καί πρέπει νά κατευθυνθεῖ στή δημιουργία ένός τέτοιου χώρου πού δέ θά μπαλώνει πιά τίς κρίσεις τοῦ έκσυγχρονισμοῦ παρεμβαίνοντας στά μαθήματα καί τίς λειτουργίες τοῦ πανεπιστήμιου, απομυθοποιώντας τήν "ποιότητα" τοῦ περιεχομένου τῶν σπουδῶν, χτυπώντας τή λογική τῆς "συνδιοίκησης" καί τῆς "κοινῆς συναίνεσης", άντιπαραθέτοντας βουλειές καί έκδηλώσεις πού σέ έπαναστατικές προοπτικές τή συνολική κριτική τοῦ πανεπιστήμιου σάν ταξικοῦ θεσμοῦ, τῆς έπιστήμης σάν αστικῆς κουλτούρας, τό πρόβλημα τῆς σύνδεσης τῆς γνώσης μέ τή ζωή, τό ρόλο τοῦ έπιστήμονα καί τοῦ φοιτητή, συνολικά καί γενικευμένα τίς ύπάρχουσες ανθρωποκοινωνικές σχέσεις. Σά συγκεκριμένη ανάγκη πρός τήν παραπάνω κατεύθυνση μπαίνει ή δημιουργία ομάδων καί πυρήνων γιά τήν απελευθέρωση τῆς έκφρασης τῶν πραγματικῶν προβλημάτων, τό χτύπημα τῆς αδράνειας καί τῆς οίκειοποίησης τῆς κρατικῆς λογικῆς, τῆς σιωπηλῆς συμμετοχῆς, τό χτύπημα τῆς προβατοποίησης καί τοῦ κονφορμισμοῦ τήν αρχή τῆς ύπαρξης ύπεύθυνης γνώμης.

Γιά νά ξεκινήσει κάτι έπιτέλους μέ συνέχεια καί προοπτική.

Απόσπασμα από τό λόγο στή συγκέντρωση στή Θεσσαλονίκη στό Χημεῖο στίς 30-1-78:

"Ουσιαστικά, αύτή ή στρατιωτική δομή τοῦ έπαγγέλματος έξυπηρετεῖ ένα καί μοναδικό σκοπό. Έξυπηρετεῖ τίς ανάγκες τοῦ έφοπλιστικοῦ κεφάλαιου, ανάγκες πού έχουν σχέση μέ τόν άμεσο έλεγχο τοῦ ναυτεργατικοῦ κινήματος. Κι ακόμα καθαρότερα, λόγω τῆς ίδιορρυθμίας αύτοῦ τοῦ τομέα τῶν μεταφορῶν οί δυνατότητες έλεγχου τοῦ έφοπλιστή καί τοῦ έπιτελείου του είναι έλάχιστες αφοῦ τά βαπόρια ταξιδεύουν μακρυά απ τήν έδρα τῆς έπιχείρησης. Έτσι ό έλεγχος αύτός διασφαλίζεται μέσα απ τήν ίδια τή διαρθρωτική έπαγγελματική δομή, δηλ. ό καπετάνιος πού έχει τό γενικό πρόσταγμα καί αναλαμβάνει διοικητικά καθήκοντα μέ δικαιοδοσίες. οί αξιωματικοί πού δέχονται έντολές απ τόν καπετάνιο καί τίς δίνουν στό πλήρωμα καί τέλος οί ναυτεργάτες πού δέν έχουν κανένα περιθώριο αντίστασης στό καταπιεστικό έκμεταλλευτικό καθεστώς τῆς έπιχείρησης. Έτσι ό έφοπλιστής διασφαλίζει τήν πλήρη χειραγώγηση τοῦ ναυτεργατικοῦ κινήματος καί πετυχαίνει έτσι τήν μάξιμουμ συσσώρευση κέρδους. Αύτό ακριβῶς έννοοῦν οί έφοπλιστικοί καί κρατικοί παράγοντες όταν λένε ότι έμεῖς θά διοικοῦμε στά βαπόρια.

Εννοοῦν νά γίνουμε δραγάτες καί αστυνόμοι τῶν ναυτεργατῶν αλλά καί τοῦ ίδιου τοῦ έαυτοῦ μας, αφοῦ καί μεῖς μοιραζόμαστε τή ζωή, τήν καταπίεση, καί τήν έκμετάλλευση, κάτω απ τίς ίδιες συνθῆκες μέ τούς ναυτεργάτες όταν βουλιάζει ένα βαπόρι. Τά κύματα τῆς θάλασσας δέν έξαιροῦν τούς αξιωματικούς. Όταν καίγεται ένα βαπόρι οί φλόγες δέν αλλάζουν πορεία μπροστά στά γαλόνια καί τά καπέλλα.

Αλλά άς δοῦμε, απ τήν άλλη μεριά, ποιοί είμαστε έμεῖς οί σπουδαστές, κι από ποῦ προερχόμαστε.

Βασικά ή πλειοψηφία είναι παιδιά ναυτεργατικῶν οίκογενειῶν ή παιδιά τῶν φτωχότερων στρωμάτων τῆς κοινωνίας. Κατά συνέπεια κράτος καί έφοπλιστές πετυχαίνουν νά αστυνομεύουν τούς πατεράδες καί τ' αδέρφια ναυτεργάτες μέ τά ίδια τά παιδιά τους."

"ΜΠΟΥΣΟΥΛΑΣ"

Εκδίδεται: Από την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ της σχολής Εμπορικού Ναυτικού Ν. Μηχανιώνας-Θεσσαλονίκης

ΑΠΡΙΛΗΣ - ΜΑΗΣ
Θεσσαλονίκη:
ΤΕΥΧΟΣ :1
Τιμή: ΔΡΧ 30

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Αν περσυ μπορουσαμε να μιλαμε με βαση προαναγγελτικες ενδειξεις, να επισημαινουμε τα στοιχεια εκεινα,που στο αμεσσο μελλον θα οδηγουσαν στη συγκροτηση και αναπτυξη ενος νεου κινηματος στο μαθητικο - φετος μπορουμε να μιλησουμε για τα πρωτα βηματα, τις πρωτες παρεμβασεις και πραχτικες που προβαλλε ο "χωρος της αμφισβητησης" στο μαθητικο.

Αν περσυ το καινουργιο επισφραγιζε την παρουσια του μεσα απ'την εμφανιση δεκαδων αυτονομων ομαδων ,πυρηνων και επιτροπων,που ξεφυτρωναν σ'ολες τις πολεις και τις συνοικιες σκορπια και ασυντονιστα, απ'τις μαζικες αποχωρησεις απ'τις παραταξεις, απ'την αγια βαρβαρα και τις υπολοιπες κινησεις

φετος η παρουσια αυτου του ρευματος εγινε πολυ πιο ξεκαθαρη με τη συμμετοχη και την αντιπαραθεση του σα ξεχωριστου μπλοκ σ'ολες τις κινητοποιησεις για τις πανελληνιες , με την παρεμβαση στο πολυτεχνειο , στις καταληψεις, μεσα απ'τα εντυπα που κυκλοφορησαν ομαδες μαθητων αλλα και σε αποχες σημαντικες οπως στη καλλιθεα, στο βαρβτ ειο, στοI5ο,στην αμαλιαδα κιαλλου.

Μπορουμε να μιλαμε λοιπον για ενα προχωρημα στο μαθητικο χωρο;

Πιστευουμε πως ναι!!

Εντατικοποιηση και καταστολη

Η κατασταση που διαγραφεται σημερα στα σχολεια διακρινεται απο ενα προχωρημα της πολιτικης πραχτικης , τοσο απ'τη μερια των αφεντικων οσο και απ' αυτη του κινηματος.

Απ'τη μερια της κυβερνησης, φετος στα σχολεια κατοχυρωθηκαν τα ειδη απο περσυ εξαγγελμενα μετρα για τις απουσιες, για τις ποινες, για τη διαγωγη, μετρα που προσπαθουν να κατοχυρωσουν το καθεστως της εντατικοποιησης, να εδραιωσουν το μοντελλο του "μοντερνου σχολειου" βιαια πια για οσους δεν το σηκωνουν με το μαλακο.

Ετσι οι απουσιες κατεβηκαν στις 75(πιο παλια ηταν I5I) και ηδη απ'οσα στοιχεια υπαρχουν , διπλασιος αν οχι τριπλασιος κοσμος,συγκριτικα με περσυ, εχει χασει τη χρονια του.

Η παρουσια μας δηλ. στο σχολειο εχει γινει υποχρεωτικη.

Η κοπανα και η εξιλεωση που εδινε παλιοτερα, σ'οσους πνιγονταν μεσα στα σχολικα ντουβαρια αντισταθμιζεται σημερα με το χασιμο ετους-κ' σιγουρα θελει πολυ σκεψη για να καταφυγεις σ'αυτη.

Η εντατικοποιηση και η βαθμολογικη επιθεση ενταθηκε. Το □γχος για το κυνηγι του βαθμου εκανε φετος φαντασμαγορικες εμφανισεος.

Σε πολλα σχολεια απαγορευτηκε να καπνιζουν οι μαθητες(τωρα πια γινονται και εφοδοι στους καμπινεδες που συνηθως στα γυμνασια χρησιμοποιουνται σαν καπνιστηρια), απαγορευτηκε οι μαθητες να φορανε τσοκ□ρα ,σκουλαρικια,να αγοραζουνε τυροπιττες εξω απ'τα σχολικα καγκελα να μιλανε με αγοριαοι μαθητριες απεξω απ' το γυμνασιο, να θελεις να κατουρησεις σε ωρα μαθηματος....ενω στην Ηλιουπολη επικυρηχτηκαν και οι αθεοι μαθητες (2οοο το κεφαλι) ???

Κατοχυρωθηκε στην πραξη η κατασταλτικη εξουσια του γυμνασιαρχη και του καθηγητη, που εχτος απ'τους βαθμους (σπουδαιοτατο οπλο) εχει τωρα το αναιφερετο δικαιωμα - υποχρεωση της αποβολης για καθε απροσαρμοστο και αχαριστο θαμωνα αυτου του επιγειου παραδεισου που ονομαζεται σχολειο.

Σε μια ατμοσφαιρα που γινεται ολο και πιο ασφυκτικη βασιλεψαν σιγα-σιγα ο χαβαλες και η αυθορμητη καζουρα για να δωσουν τη θεση τους στο αποβλακωτικο 24ωρο διαβασμα, στο σεβασμο απεναντι στο μαθημα και το προσωπο του καθηγητη - που αλλωστε σημερα ειναι νεος , προοδευτικοςκαι συζητησιμος(τι αχαριστοι που ειμαστε αληθεια).

Ολα μεσα σ'αυτα τα χτιρια οδηγουν στο μετρο που καταστελεται η εξεγερση, στην ατομικοποιησηκαι στο παθητικο κλεισιμο γυρω απ'τον εαυτο σου,δηλαδη στον ανταγωνισμο και στην καταστροφη οποιασδηποτε συντροφικοτητας μεταξυ μας που βοηθα να αντιμετωπισουμε την εντατικοποιηση και τα εξεταστικα σφαγεια δυναμικα και αρα αποτελεσματικα.

Με χαρα και απεραντη ευτυχια λοιπον σε πολλα γυμνασια, οι τοπικοι λυκοι και οι λυκαινες παινευονται για την εξημερωση των "αγριογατων" που τωρα πια εχουν γινει ηρεμοι και υπακουοι σπιτογατοι αν και διατηρουν ακομα πολλες απ'τις αξεστες και αναρχικες τους συνηθειες !

Ο... αντιλογος

Η παραπανω κατασταση ειναι η μια πλευρα του νομισματος- οσον αφορα τη συνολικη κατασταση στο μαθητικο . Δυστυχως για τ'αφεντικα, υπαρχει και η αλλη.

Ειναι εκεινη του αντιλογου που κι αυτη εχει κανει μερικα σημαντικα βηματα μπροστα σχετικα με περσυ .

Να μιλησουμε πιο συγκεκριμενα:

Περα απ'τις εκρηξεις που κατα καιρους εγιναν σε επιμερους σχολεια (καλιθεα -ηλιουπολη-κυψελη-βαρβακειο-αμαλιαδα κλπ) εναντια στην τρομοκρατια και την εντατικοποιηση και που διατηρησαν το περιθωριακο τους χαρακτηρα εγινε ιδαιτερη αισθητη η παρουσια ομαδων και η εκδοση μιας σειρας μαθητικων εντυπων(τουβλο σε κεντρικο επιπεδο, αντιεφημεριδα ζωγραφου, ο κουκος στο 3ο, το θρανιο στα εξαρχεια), οι προσπαθειες για συντονισμο του χωρου εκεινου που κινειται εναντια στην εξωραιστικη και αναπτυξιακη γραμμη των ρεφορμιστων για την εκπαιδευση, εναντια στην αστικη γνωση και το αστικο σχολειο.

Στο πολυτεχνειο μετην αφισσα ,τα ταμπλω και τις προκηρυξεις που οι αυτονομοι μαθητες κυκλοφορησαν και κολη σαν στο κεντρο και σε διαφορα σχολεια, μετα συνθηματα εναντια στο

Φλεβαρης '80 - εντυπο ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

πανηγυρι της εφεε ,που φωναξε και υποστηριξε μεγαλο κομματι μαθη-των που συμμετειχε : στα μπλοκ των σχολειων τους καθως κατεβαιναν την πατησιων.
Στις καταληψεις μετις συναντησεις που ιραγματοποιηθηκαν στην νομικη και που συμμετειχαν πανω απο 250 μαθητες απο 29 σχολεια της αθηνας.
Τελος και πιο καθοριστικα , με την παρεμβαση που εκανε αυτος ο χωρος στα "αγωνιστικα καπελλα " της κνε και της παμκ στα προπυλαια για τις πανελληνιες, οπου οι 2 αντιληψεις(κνε παμκ- χωρου) συγκρουστηκαν και εδειξαν τη φυση των αντιθεσεων τους.

Προβλήματα

Δυο πραγματα πρεπει να επισημανθουν εδω σε σχεση με την μεχρι σημερα πορεια αυτου του χωρου στο μαθητικο , πουχουν αμεσση επιδραση αναμεταξυ τους και αλληλοκαθοριζονται. ουσιαστικα:
α) Ο χωρος αυτος μεχρι τα τωρα , ενοποιηθηκε πανω στην αντιθεση του με το αστικο σχολειο που ειναι μια αναφορα γενικη και κινηθηκε ,όπου κινηθηκε, κεντραρωντας, σαν συνολο, εκει.
η καθημερινη πραχτικη και η πολιτικη παρεμβαση σ'ολες τις παραπανω φασεις καταδειξαν αρκετα ευδιακριτα σ'ολους την αναγκη μιας τοποθετησης μεσα στα πλαισια αυτης της γενικης αναφορας- που θα εχει ομως σαν στοχο της ,να εξιδικεψει και να" αγκαλιασει " ολους τουςτομεις οπου εχει οικοδομησει την κυριαρχια του το αστικο εκπαιδευτικο συστημα , προσπαθωντας να κανει πιο καιρια τα χτυπηματα του.
Προβαλλει δηλ. η αναγκη του να ομοιογενοποιηθει (οσο γινεται βεβαια) ο χωρος πανω σε μια πολιτικη αντιληψη που θα κινειταιμε αξονα την γενικη αντικαπιταλιστικη -αντιιεραρχικη ιδεολογικη του αφετηρια και που θα συγκεκριμενοποιει αυτη του τη ν ταυτοτητα στα επιμερους προβληματα που υπα[illegible] και αντιμετωπιζουμε ολοι μας μεσα στο σχολειο απο εξεταστικα σφαγεια-ωρολογια προγραμματα.
Το συνθημα" η λυση ειναι μονο μια : καψτε τωρα τα σχολεια" παραμενει ουτοπικο και θα παραμενει οσο το κινημα συνεχιζει να εχει μεσα του εικονες απ'το φοιτητικο -ετσι που να φωναζει αντιπαραθετοντας στους κνιτες:6ο χρονια βελουτε-, εικονες που προσπαθει ακαρπανα να μεταφυτεψει στο μαθητικο , οσο συνεχιζει να λειτουργει σεχταροντας, χωρις να δεχεται να ασχοληθει με τα αμεσσα μαθητικα προβληματα που ειναι και αυτα που μπορουν να συσπειρωσουν και να δημιουργησουν ενα μαζικο κινημα.
β) Μονο τοτε μπορουν να αναληφθουν πρωτοβ ουλιες και να εδραιωσει τη συγκροτηση του το νεο κινημα.
Οι 2 συγκεντρωσεις που εγιναν στα προπυλαια εφεραν το χωρο σε μια κατασιαση , να τρεχει πισω απ'τις παραταξεις τη στιγμη πουχε δυνατοτητες τουλαχιστον απο αποψη κοσμου να τραβηξει μονος του το ανοιγμα μιας μπανιας εναντια στις πανελληνιες , στις αποφδιες και τους βαθμους.
Αυτο που εμποδισε μια τετοια πρωτοβουλια ηταν η αδυναμια πολλων να δουν την αναγκαιοτητα αναληψης μιας τετοιας ευθυνης και η προσκοληση τους σε σεχταριστικες σχηματοποιησεις που κατεληγαν στο σημειο να βριζουν τους μαθητες μαλακες επειδη δεν χρονουνται τοκοινωνικο τους ρολο και επειδη δεν γαμανε τους καθηγητες(ειπατε τιποτε για μεταφορα φοιτητικου στο μαθητικο;)
Ο φετεινος χρονος εδειξε τις δυνατοτητες και τις αδυναμιες του νεου κινηματος στους μαθητες.
Αυτες του οι αδυναμιες πρεπει να επισημανθουν και να συζητηθουν , για να προχωρησει ο αντιλογος με πιο σταθερα βηματα στη διαρκεια της καινουργιας χρονιας, για να χτυπηθει η ατομικοποιηση που προωθουν τ'αφεντικα και η παθητικη καταστολη που μας επιβαλουν

«ΔΙΑΜΑΘΗΤΙΚΑ» ΚΑΙ «ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ» ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ

Στις 28 Μαρτη και στις 25 Απριλη πραγματοποιηθηκαν στην Αθηνα "2παμμαθητικες αγωνιστικες κινητοποιησεις" απο 2 διαφορετικες συντονιστικες επιτροπες.
Η πρωτη συγκεντρωση οργανωθηκε απ'τα " ΓΣ 50 σχολειων της Αθηνας" και προωθηθηκε απ'την ΚΝΕ,που ελεγχει τα περισσοτερα απ'αυτα.
Οι συναντησεις προετοιμασιας της ολης κινητοποιησης κρατηθηκαν μυστικες απ'τη μεγαλη μαζα των μαθητων και εγινανσε καποιο λυκειο της μακρινης κ' κατ'εξοχην κνιτοκρατουμενης καισαριανης, προσιτες μονο στους "εκλεχτους" προεδρους-μελη της ΚΝΕ που ηταν και οι μονοι που ειχαν δικαιωμα λογου.
Αργοτερα οι επιτροπες αυτες αφου αυτοανακυρηχτηκαν εκπροσωποι των μαθητων, διαπραγματευτηκαν με τον υπουργομια σειρα απο αιτηματα που τους μο - νους που καλυπταν ηταν τους ιδιους τους ......δηλ.τη ΚΝΕ.

Αιτηματα δηλ. οπως:
- οι πανελληνιες να γινονται μονο στη γ'λυκειου.
- οι ωρες κορμου να μειωθουν και στη θεση τους να γινονται φροντιστηριακα μαθηματα (για τη καλυτερη και πλειρεστερη εμπεδωση των γνωσεων)
- τα ωρολογια προγραμματα να γινουν "συγχρονα και δημοκρατικα"
- οι δασκαλοι να παρακολουθουν ετιμορφωτικα.... προγραμματα.
- οι μαθητες να αποκτησουν (επιτελους, καιρος τους ηταν ...) .....δημοκρατικο κανονισμο μαθητικων κοινοτητων ....
φυσικα ελευθερο συν[illegible]

ΝΑ ΧΤΥΠΗΣΟΥΜΕ
την εντατικοποιηση και το αγχος των εξετασεων με συλλογικους τροπους αντιδρασης

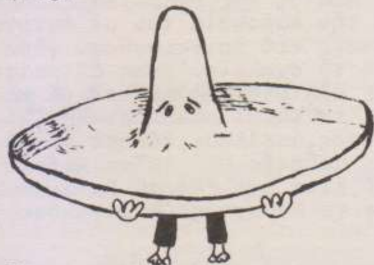
με μαζικες & οργανωμενες αντιγραφες

ΤΟΥΒΛΟ
ΕΝΤΥΠΟ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

σμο κλπ. κλπ.
-ολα αυτα βεβαια μαζι μετο γνωστο ρεζουμε για αυξηση των δαπανων για τη παιδεια, για να λειψουν οι φραγμοι που ορθωνονται εμποδια στη μορφωση μας ...

Η συγκεντρωση συγκριτικα με τη κινητοποιηση που τα κνιτικα γενικα συμβουλια εκαναν σ' ολη την αθηνα, με τις προηγουμενες συγκεντρωσεις που διοργανωθηκαν τα πρωτα μεταδικτατορικα χρονια και με την συνθεση του κοσμου που συμμετειχε, ηταν μικρη (3οοο περιπου γονεις , φοιτητες και .....μαθητες)

Βασικο της χαρακτηριστικο (οπως και σε καθε αλλη παρομοια συγκεντρωση) οι αλλεπαληλες αλυσιδες,με τις οποιες γνωστοι φοιτητοτραμπουκοι εμποδισαντο μπλοκ των αυτονομων,αντεξουσιαστωνκαι αναρχικων μαθητωνπου προσπαθησε να αντιπαραθεσει στην κνιτικη λογικη των προεδρειων, τη δικη του, να "συμμετασχει" στη συγκεντρωση.

Μετα την συγκεντρωση που εληξε με την απολυτη κυριαρχια της ΚΝΕ, η ΠΑΜΚ(μαθητικο τμημα της ν.ΠΑΣΟΚ) διαχωριζει τη θεση της- μεχρι εκεινη τη στιγμη συμμετειχε στο καπελλο-κ' διοργανωνει ενα "διαμαθητικο" με"συμμετοχη αντιπροσωπων και απλων μαθητων" στην ΑΣΟΕΕ.
Παρευρισκονταν μαθητες απο5Ι σχολεια (60-Ι00).
Αυτο εγινε με βαση την αντιθεση της ΠΑΜΚ στην ηγεμονια της ΚΝΕ και την διαφωνια της με την μερικη καταργηση τωνπανελληνιων που η τελευταια διεκδικουσε.
Καινουργια συγκεντρωση λοιπον αυτη τη φορα εξω απ'τα γενικα συμβουλια,μεσα ομως στην λογικη της αντιπροσωπευσης-μιας κ' μονο οιεκπροσωποι της παμκ ειχαν το δικαιωμα λογου- και σε πλαισια απλησιαστου μυστικισμου(οσοι μαθητες εμαθαν για τη συγκεντρωση τομαθαν απ'τις εφημεριδες).
Συμμετοχη μαθητων.....500 περιπου.
Ομως το χατιρι της ΠΑΜΚ δεν εγινε ουτε αυτη τη φορα γιατι ο κοσμος που μαζευτηκε εκει δεν ηταν καθολου διατεθειμενος να υιοθετησει την λογικη και τα συνθηματα της.

Αποτελεσμα:
Κατω απο τα συνθηματα της πλειοψηφιας των συγκεντρωμενων .....ΝΑ ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΛΛΑΓΗ κ' αφου ειχε πεσει το σχετικο ξυλο, αναμεσα στους πρασινους προστατες των μαθητων (που δεν ηταν ,τι συμπτωση, ουτε αυτοι μαθητες)και σ'αυτους που διεκδικουσαν το λογο, η ΠΑΜΚ με καμμια 5οαρια ατομα αποχωρει αφου διαλυει αρον -αρον τη συγκεντρωση και φυγαδευει και τις μικροφωνικες εγκαταστασεις

Λιγες μερες πριν τους διαγωνισμους οι κνιτες οργανωσαν καινουργια συγκεντρωση μπροστα στο υπουργειο μεσημερι μαλιστα (προφανως ,για να προλαβουν οι μαθητες τους τα απογευματινα μαθηματα) με τα αρχικα αιτηματα , κι έτσι η παρουσια 1000 μαθητων εκλεισε για φετος η αυλαια του μαθητικου "αγωνιστικου" κινηματος της.
Οι τελευταιες αυτες κινητοποιησεις αποδειξαν πολυ καθαρα την αδυναμια αυτου του χωρου που πιο παλια εκοβε και εραβε στους μαθητες να επαναποκτησει τη χαμενη δυνατοτητα ελεγχου και καθορισμου του μκ.
Ο χωρος σουρθηκε στις 2 κινητοποιησεις , τοσο της παμκ οσο και της κνε,χωρις να μπορεί να συγκροτηθει και να προωθησει μια αυτονομη πρωτοβουλια.

Στη πρωτη συγκεντρωση η παρουσια μας πωλοθηκε σε μια λογικη " χαβαλε" που εκφραστηκε τοσο με την κυριαρχια συνθηματων " 6ο χρονια βελουτε" οσο και με την ουσιαστικη αποδεκατιση μας σαν ενιαιου μπλοκ μεσα στην εκδηλωση μετα τους τραμπουκισμους της ΚΝΕ.
Στη δευτερη τα πραγματα ηταν διαφορετικα οσον αφορα τη πρακτικη μιας και ο συσχετισμος δυναμεων ηταν διαφορετικος (το μπλοκ ηταν και η πλειοψηφια της συγκεντρωσης) αλλα η ουσια δεν αλλαξε.
Η αδυναμια του "αυτονομου χωρου" να συγκεκριμενοποιησειτη γενικη θεωρητικη του αναφορα και αντιθεση με το αστικο σχολειο στα ιδιαιτερα προβληματα που προβαλουν και να ενο ποιηθειπανω σε συγκεκριμενες θεσεις σταθηκε ο βασικος λογος που δεν μπορεσε να λειτουργησει ο χωρος αυτος σαν εναλλαχτικη λυση.
Η αναγκη του μαθητικου κοσμου να προωθησει εναν αγωνα εναντια στις πανελληνιες ,στους βαθμους και τις απουσιες -τις συγκεκριμενες εκφρασεις του αστικου σχολειου- βαζει σημερα το προβλημα της αναλυσης και πωθησης θεσεων ενταγμενων σε μια γενικοτερη λογικη παλης εναντια σ'αυτο πιο επιταχτικα παρα ποτε .-

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΗΜΕΡΟ

Συμμαθητες - συμμαθητριες

Το μαθητικό πενταημερο, σημαντικη κατακτηση, υστερα απο πολλους αγωνες, της ελευθερης μαθητικης εκφρασης στο τοπο μας εχει καταντησει νεκρη φολκλορικη εκδηλωση. Οι παραταξεις της ΚΝΕ και της ΠΑΜΚ καπελώνοντάς το, εχουν προδωσει το αρχικο περιεχομενο του.

Τό μαθητικο πενταημερο ξεκινησε γιά να προωθησει την επιθυμια ολων των μαθητων να εκφρασουν ολες τις πολιτιστικες τους αναγκες (θεατρο, κινηματογραφος, βιβλιο, φωτογραφια, μουσικη κλπ). Να μιλησουν για τα προβληματα τους σε αναφορα με την Παιδεια. Νά δειξουν τη διαθεση τους για τη δημιουργια ενος μαθητικου κινηματος οπου θα συμμετεχουν ολοι οι μαθητες και θα αποφασιζουν οι ιδιοι για την τυχη τους και οχι οί "πρωτοποροι μπαμπαδες,, του κινηματος, οι Κνιτες κι οι ΠΑΜΚΙΤΕΣ.

Σημερα το μαθητικο πενταημερο «Κνιτημερο δεν ειναι εκφραση ολων των μαθητων. Ειναι καπελο πολιτικων στοχων των ρεφορμιστων του κινηματος (ΚΝΕ, ΠΑΜΚ). Κι αυτο φαινεται απο το γεγονος οτι οι ομαδες δουλειας δεν θά ζητησουν εγκριση της δουλειας τους απο συνελευση ολων των μαθητων αλλα θά ελεγχθουν - θα λογοδοτησουν δηλ. στη "συντονιστικη,, (που ανηκει πλειοψηφικά σ'αυτες τις δυο παραταξεις). Σημερα η ΚΝΕ ανασκουμπωνεται για να αντικαταστησει επαξια το Υπουργειο στο δυσκολο εργο του φιμωματος των μαθητων.
Εμεις πιστευουμε, επί τη ευκαιρια του "Κνιτημερου,, πως το μονο σχημα που θα εκφραζει τους μαθητες θα εκλεγεται και θα κατευθυνεται απ'αυτους, δεν θα παιρνει αποφασεις, αλλα θα συντονιζει τη μαζικη κι'αυτονομη δραση των μαθητων, ειναι σημερα οι επιτροπες δρασης, που θα δημιουργουνται οταν το κρινει αναγκαιο η γενικη συνελευση των μαθητων ή οταν ξεσπασει ενας αγωνας γιά την αντιμετωπιση ενος συγκεκριμμενου προβληματος και μετα θα αυτοδιαλυονται. Τό μονο σχημα που θα παιρνει αποφασεις θα ειναι η γενικη συνελευση που προτεινουμε να γινεται συχνα.

Εμεις συγκροτησαμε τις Αυτονομες Μαθητικες ομαδες για ν'αγωνιστουμε για τον παραπανω στοχο, πιστευοντας πως η πολιτικη δεν βγαινει στα κομματικά γραφεια αλλα στη διαρκεια του αγωνα εναντια στη παιδεια της καταπιεσης και της εκμεταλλευσης για ενα ριζοσπαστικο αυτονομο Μαθητικο κινημα

- ΟΧΙ ΣΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΤΗΣ ΚΝΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΜΚ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΝΤΑΗΜΕΡΟ
- ΕΜΠΡΟΣ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ

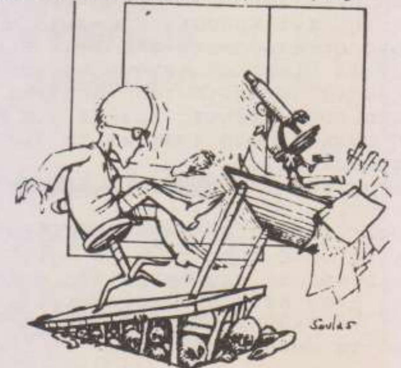
ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
ΡΕΘΥΜΝΟ

Η ΑΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΙΕ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ

'Η γέννηση τοῦ καινούριου μαθητικοῦ κινήματος φέτος φάνηκε μέ κινήσεις μέσα στούς μαθητές καί ἀποχές σχολείων μέ πιό οὐσιώδη τώρα αἰτήματα.
Μιά τέτοια ἀποχή ἦταν αὐτή πού ἔγονε ἀπό τούς μαθητές καί μαθήτριες τοῦ ΙΕ΄λύκειου Κυφέλης.
Εἶναι ἡ δεύτερη χρονιά πού ἡ λυκειάρχισσα Μαρία Κατσανεβάκη εἶναι σ'αὐτό τό σχολεῖο καί ἔχει δημιουργήσει κλῖμα ὤξυνσης πού πέρισυ κορυφώθηκε μέ μιά ἀποχή σάν ἀπάντηση σέ δύο ἀποβολές πού δόθηκαν μέ τήν ἐπέτειο τοῦ Πολυτεχνείου.Φέτο ἡ κατάσταση ἦταν ὠξυμμένη ἀπό τήν ἀρχή τοῦ χρόνου (εἶχαν δοθεῖ ἀποβολές,κύρια σέ σταμπαρισμένα ἄτομα μέ γελοῖες ἀφορμές,ἄσκηση τρομοκρατίας σέ ἀτομικό καί ὁμαδικό ἐπίπεδο,κλπ).'Η ἀφορμή δόθηκε ἀπό δύο ἀκόμα ἀποβολές καί στήν ἀρχή τό αἴτημα ἦταν ἡ ἀνάκληση τῶν ἀποβολῶν.Σύντομα ὅμως μές ἀπό τίς διαδικασίες τῆς ἀποχῆς ὁ τελικός στόχος ξεκαθάρισε καί μπῆκε σάν αἴτημα ἡ ἀπομάκρυνση τῆς λυκειάρχισσας.Κάτι τέτοιο δέ θά σήμαινε καί τό τέλος τῆς τρομοκρατίας τοῦ σχολείου ἀλλά πάντως θά ἦταν ἕνα σημαντικό βῆμα καί θά ἔδινε στά παιδιά τή σιγουριά ὅτι μέ τόν ἀγώνα τους μποροῦν νά πετύχουν καί παραπάνω πράγματα.'Εξάλλου οἱ μαθητές καί οἱ μαθήτριες ἔλεγαν τώρα ὅτι δέν τούς ἀρέσει ἡ διευθύντρια τοῦ σχολείου,ἄρα ὅτι θέλουν νά διαλέγουν αὐτοί τούς λυκειάρχες καί τούς καθηγητές τους,καί κατά συνέπεια καί τό σχολεῖο καί τό εἶδος σχολείου πού θέλουν.Καί αὐτό εἶναι ἕνα σημαντικό βῆμα.Ξεφεύγει ἐπίσης ἀπό τά συνδικαλιστικά πλαίσια,για τί μέχρι τώρα ἡ σχέση κράτους & πολιτῶν μέσα στό σχολεῖο ἦταν ἡ σχέση διεύθυνσης-μαθητῶν.Τώρα ὅμως βγῆκε παραπέρα σέ ἀπαίτηση ἀπό τό κράτος τῆς ἀλλαγῆς προϊσταμένου.
Στήν ἀρχή ἡ κατάσταση ἦταν πολύ ρευστή.Μετά ὅμως,μέσα ἀπό τίς διαδικασίες τῆς ἀποχῆς τά παιδιά συνειδητοποίησαν τόν ἀγώνα τους καί τί ζητοῦσαν καί ἔμειναν σταθεροί στήν ἀπόφασή τους,τουλάχιστον ἔτσι φάνηκε στήν ἀρχή.
Στήν ἀρχή ὑπῆρχε μιά χαώδης γενική συνέλευση πού συζητοῦσε ὑποτίθεται ὑποτίθεται τά θέματα τῆς ἀποχῆς,ἐνῶ κάθε ἄλλο παρά συζήτηση γινόταν.Κατόπι,καί αὐτό εἶναι μία ἀπό τίς βασικές καταχτήσεις τῆς ἀποχῆς,ἔγιναν συνελεύσεις κατά τμήματα ἔτσι πού ὅλα τά παιδιά μποροῦσαν νά ποῦν τή γνώμη τους καί νά ξεκαθαρίσουν μερικά πράγματα.
Τά παιδιά ἔγραφαν μαζικά ἐφημερίδες τοίχου καί χαρτοπανώ, τά κόλλησαν μαζικά,καί γενικά ἡ ὅλη ὑπόθεση βασίστηκε στή μαζικότητα,γι'αὐτό καί κράτησε τόσο.Τυπώθηκαν πάρα πολλές προκηρύξεις,τοποθετήθηκαν μία ἤ δύο ντουντοῦκες μπροστά στό σχολεῖο στόν κεντρικό δρόμο τῆς Κυφέλης καί τοποθετήθηκε τραπεζάκι πού μάζευε ὑπογραφές συμπαράστασης καί χρήματα γιά οἰκονομική ἐνίσχυση.
Από τήμ πρώτη μέρα ἄρχισαν διαπραγματεύσεις μέ τή διεύθυνση,πού ὅμως δέν ἔβγαλαν πουθενά.'Ο σύλλογος γονέων ἔπαιξε ἀρνητικό ρόλο,καί ἀκόμα καί στήν ἐπιθεωρήτρια τῆς κυβέρνησης ἡ διεύθυνση ἔπαιξε θέατρο παρουσιάζοντας δικούς της γονεῖς πού ἔλεγαν "τά παιδιά μας εἶναι ἀλῆτες","τιμωρῆστε τα".
Τό κράτος τῆς καταστολῆς ἔκανε τήν παρουσία του μέ ἀστυνομικούς πού τριγυρνοῦσαν γύρω ἀπό τό σχολεῖο."Ενας ἀξιωματικός μάλιστα προσπάθησε νά πάρει τό κουτί οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης,ἀπείλησε,θέλησε νά πάρει μαθητές στό τμῆμα καί,ἀφοῦ εἶπε ὅτι "θά τά ξαναποῦμε" εφυγε ἄπραχτος.'Ο μεγαλύτερος

ὅμως ἐχθρός,πού ἦταν καί ὁ βασικότερος παράγοντας διάβρωσης τῆς ἀποχῆς,ἦταν οἱ καθοδηγητές στό σχολεῖο τῶν μεγάλων κομματικῶν νεολαιῶν (ΚΝΕ,ΠΑΣΟΚ) πού ἀπό τήν ἀρχή τοῦ ἀγώνα ἔπαιξαν ἀρνητικό ρόλο,ἀμφισβήτησαν ὅτι ὑπῆρχε τό αἴτημα νά φύγει ἡ λυκειάρχισσα καί ὑποστήριξαν ὅτι πρέπει νά σπάσουμε τήν ἀποχή ἐπειδή εἶχε ἐκπληρωθεῖ τό βασικότερο αἴτημά μας,ἡ δικαιολόγηση τῶν ἀπουσιῶν!!!(πού ἀκόμα κι αὐτό φάνηκε στό τέλος πώς ὄχι) καί τελικά ἔβαλαν τούς μαθητές στίς τάξεις μέ τό πρόσυνελεύσεων,καί ἔσπασε ἡ ἀποχή
Πέσαμε στήν παγίδα τους ἐπειδή δέν εἶχε γίνει ἡ προπαγάνδα πού ἔπρεπε προηγουμένως στά παιδιά.'Η ἀποχή ἔσπασε τήν 5η μέρα,ἐνῶ συζητιόταν τό θέμα πορείας στόν κεντρικό δρόμο τῆς Κυφέλης.Διδαχτήκαμε ὅμως πολλά πράγματα πού θά χρησιμοποιήσουμε στόν ἐπόμενο ἀγώνα μας.

ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

'Η πορεία τῶν μαθητῶν ἀπό τό Χημεῖο στό Υπ. Βορ. Ελλάδας, ἔγινε ἀπό μιά Σ.Ε. πού ἀποτελοῦ σαν Κνίτες καί Πασοκτζήδες. Πρίν ἀπ'αὐτήν εἶχε φτιαχτεῖ μιά ἄλλη ἐπιτροπή χωρίς τήν ΚΝΕ, πού ὅμως διαλύθηκε ἀπό τήν ΠΑΣΠ. Η πορεία εἶχε πολύ κόσμο, ἔβλεπε κανείς πανώ ἀπό διάφορα γυμνάσια, ἀκόμα κι ἀπό μέρη ἔξω ἀπό τή Θεσσαλονίκη (Λύκειο Διαβατῶν κλπ)

Στήν πορεία συμμετεῖχε γιά πρώτη φορά μπλόκ αὐτόνομων μαθητῶν, κάπου 200 ἄτομα Βέβαια, μή ἔχοντας γίνει καμμιά προηγούμενη δουλειά στά σχολειά(οἱ προκηρύξεις πού βγῆκαν,μοιράστηκαν μονάχα στή συγκέντρωση),πολύς κόσμος δέ ἤξερε κάν τί γινόταν, κατέβηκαν μέ τά σχολειά τους καί μαντρώθηκαν ἀπό τούς Κνίτες κάτω ἀπό τούς ἤχους τῶν μεγαφωνων πού καλοῦσαν τόν κόσμο νά ἀπόμονώσει τούς διασπαστές, νά μήν φωνάζει τά συνθήματά τους, νά μήν παίρνει προκυρήξεις.

Ετσι καί τό μπλόκ τῶν αὐτόνομων φτιάχτηκε ἀπό παιδιά πού δέν εἶχαν μεγάλη σχέση μεταξύ τους.

Τελικά, καμμιά 200αριά Κνίτες φοιτητές κι Εσακτζῆδες πού παρίσταναν τούς κηδεμόνες πῆγαν νά κόψουν τό μπλόκ νά

μήν μπεῖ στήν πορεῖα." Έπεσε ένα ξύλο μπροστά στό Χημεῖο, τά κορδόνια έσπασαν κι ή ἱστορία συνεχίστηκε μέ κορδόνια πού ὑποχωροῦσαν, έσπαζαν, ξαναφτιάχνονταν παρακάτω, σ'όλη τήν Αγ. Δημητρίου ὥς τό ὑπουργεῖο, ὅπου έπεσαν καί μερικά γιαούρτια για ἐπιδόρπιο.

Όμως, μ'ὅλες τίς ἀδυναμίες, ήταν μιά ἱστορία θετική. Τό ὅτι γιά πρώτη φορά, ὑπῆρξαν αὐτόνομοι σάν μπλόκ καί τό ξύλο πού έπεσε, εἶναι κάτι πού συζητήθηκε πολύ στά γυμνάσια καί σίγουρα θἄχει καί παραπέρα συνέπειες.

Από την πορεία των μαθητών Θεσ σαλονίκης

ΑΜΑΛΙΑΔΑ

Στίς 27-3-80 ὁ σύλλογος καθηγητῶν τοῦ [illegible] Λυκείου 'Αμαλιάδας μέ ὁμόφωνη ἀπόφαση του ἀπέβαλε 2 μαθητές ἐπειδή δέν έλαβαν μέρος στήν παρέλαση.

Οἱ μαθητές βλέποντας τή διάκριση πού έγινε σέ βάρος τῶν μαθητῶν αὐτῶν (ήταν κι'ἄλλοι πού δέν έλαβαν μέρος στήν παρέλαση), κατέβηκαν σέ ἀποχή, ερχόμενοι σέ σύγκρουση μέ τούς καθηγητές καί τό σχολειό, ἀποκαλύπτοντας τό ρόλο καί τῶν δυό, πού εἶναι ἡ ἀναπαραγωγή τῶν κοινωνικῶν τάξεων καί τῆς ἰδεολογίας τῆς ἀρχουσας τάξης.

Οἱ καθηγητές, μαζί μέ τόν ἐπιθεωρητή, προσπάθησαν ἀπό τήν πρώτη μέρα νά σπάσουν τήν ἀποχή μέ διάφορα μέσα. Οἱ μέν καθηγητές μέ "συμβουλές" καί ἀπειλές, ὁ δέ ἐπιθεωρητής -έχοντας καί μεγαλύτερη ἐξουσία- μέ ἀπειλές, δωροδοκίες (έταξε διήμερη ἐκδρομή στή β'λυκείου καί 100.000 δραχμές γιά τήν ἐκδρομή τῆς γ'λυκείου) καί μέ τρομοκρατικές ἐνέργειες ὅπως: μίλα, ἀλλά θά συνεχίσεις σχολεῖο στή Ζάκυνθο.

Οἱ μαθητές, συνεχίζοντας τήν ἀποχή τους καί μετά ἀπό συνελεύσεις, ἀποφάσισαν νά γίνει πορεία καί νά μοιράσουν προκηρύξεις γιά νά πληροφορηθεῖ ὁ κόσμος τά γεγονότα.

Παρ'ὅλο πού ὁ τελικός σκοπός τῶν μαθητῶν δέν ἐπιτεύχθηκε, οἱ μαθητές έδειξαν ὅτι έχουν δύναμη καί ὅτι δέν ἀνέχονται ἄλλο σιωπηλά τίς τρομοκρατικές ἐνέργειες τοῦ σχολείου. 'Επίσης φάνηκε ἡ ἀδυναμία τῶν μαθητῶν νά ἐλέγξουν τήν ἐξέλιξη τοῦ ἀγώνα πού εἶναι ἀπόρροια τῆς μή συνειδητοποίησης τοῦ τί εἶναι σχολεῖο καί ποιούς σκοπούς ἐξυπηρετεῖ.

'Η ἀποχή αὐτή ἐπειδή ήταν δυναμική -πορεία εἶχε νά γίνει χρόνια στήν 'Αμαλιάδα- τάραξε τά ἥσυχα νερά τῆς ἐπαναστατικῆς συνείδησης πολλῶν πού βγῆκαν νά καταγγείλουν τήν ἀποχή. 'Η τρομοκρατία πού ἐξαπολύθηκε ἀπό τήν ἀστυνομία δείχνει τή μεγάλη σημασία πού δόθηκε στήν κίνηση αὐτή.

ΕΜΠΡΟΣ

ΝΑ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΟΥΜΕ ΕΜΠΡΑΚΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Οἱ ἐξετάσεις πλησιάζουν. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πᾶμε γιὰ ἐξετάσεις χωρὶς νὰ ξέρουμε τί εἶναι οἱ ἐξετάσεις, γιατί ἀπὸ τὸ δημοτικὸ μέχρι σήμερα μᾶς συνοδεύουν καὶ τί πετυχαίνουν.;

Εἶναι καιρὸς λοιπὸν σήμερα νὰ σκεφτοῦμε πῶς οἱ ἐξετάσεις καταφέρνουν νὰ μᾶς ρίχνουν. Πῶς οἱ ἐξετάσεις εἶναι η καρμανιόλα πάνω στὴν ὁποία χάνονται κάθε χρόνο χιλιάδες μαθητές.

Καὶ οἱ ἀντιδράσεις τῶν μαθητῶν; 'Αγῶνες γιὰ νὰ κλείσουμε τὸ γυμναστήριο γιὰ χορό, ἀγῶνες γιὰ νὰ μαζέψουμε λεφτὰ γιὰ τὴ σχολική μας ἐκδρομή, ἀγῶνες γιὰ τὴ «καλυτέρευση τοῦ σώματος» Κατὰ τ' ἄλλα περισσότερο διάβασμα γιὰ ν' ἀνταπεξέλθουμε τὸ συναγωνισμὸ μέσα στὶς τάξεις, φροντιστήρια καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἕνα ξέφρενο κυνήγι τοῦ βαθμοῦ, ποὺ ἐκφράζεται μὲ διάφορα μέσα ὅπως π.χ. συνηθέστερο: τὸ γλέψιμο.

Μ' ἄλλα λόγια δεχόμαστε μέχρι σήμερα σιωπηλὰ ΝΑ ΜΑΣ ΕΞΕΤΑΖΟΥΝ, ΝΑ ΜΑΣ ΚΡΙΝΟΥΝ, ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΣ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΠΟΙΟΙ ΑΛΛΟΙ, κάποιοι ποὺ μᾶς ἑτοιμάζουν γιὰ [illegible] «χρήσιμα» καὶ παραγωγικὰ μέλη στὸ θαυμαστὸ κόσμο ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙ[illegible] ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ. Καὶ μᾶς ἀκολουθοῦμε σὰν τὰ πρόβατα [illegible] τὶς ἐπιθυμίες μας, ἀπαλλοτριώνοντας ὁριστικὰ τὰ ὄνειρά μας.

ΚΑΤΩ Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ
ΟΧΙ ΣΤΑ ΞΕΠΟΥΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΤΟΝΩΣΕΙΣ
ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Χίλιοι τρόποι νά τίς ἀντιμετωπίσουμε καί ἄλλοι τόσοι γιά νά τίς δεχτοῦμε. Τί εἶναι ὅμως οἱ ἐξετάσεις; Εἶναι λέει ένα μέτρο πού θεσπίστηκε στά σχολεῖα γιά νά ἐλέγχει τήν πρόοδο τῶν μαθητῶν. 'Εξακριβώνουν δηλαδή πόσο πειθάρχησε ένας μαθητής στή γνώση πού τοῦ ἐπιβλήθηκε μιά ὁλόκληρη χρονιά. Καί ἐπειδή οἱ ἐξετάσεις εἶναι ένας θεσμός δημιουργημένος στήν κοινωνία τῆς καταστολῆς πού τ'ἀφεντικά ἐπιβάλλουν γιά νά μήν ὑπάρξει ἄνθρωπος έξω ἀπό τά κουτιά τους έχουν ή ἀναπαράγουν ὅλα τά χαρακτηριστικά τῆς κοινωνικῆς καταστολῆς.

'Η ἐποχή τῶν ἐξετάσεων εἶναι ἡ πιό δύσκολη, ἰδιαίτερα φέτος πού γίνονται οἱ ἐξετάσεις μ'ένταση. Όλοι έχουν πέσει μέ τά μοῦτρα στό διάβασμα. Κανείς αὐτές τίς μέρες δέν μιλάει γιά προβλήματα, γιά ἀνάγκες, γιά ἐπιθυμίες. Καμμιά κουβέντα γιά αὐταρχικό σύστημα ἐκπαίδευσης, γιά πνευματική καταπίεση, γιά ἱεραρχικές σχέσεις στό σχολεῖο. Όλα αὐτά μετά τίς ἐξετάσεις.

Οἱ ἐξετάσεις πέρα ἀπό τό ὅτι ἀποτελοῦν ένα θεσμό καταπίεσης μέ τό δοσμένο περιεχόμενό του ἀποτελοῦν βασικά καί ένα ὄργανο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καταναγκασμοῦ. 'Από τήν μιά ἄν δέν συμμετέχεις σ'αὐτές χάνεις τήν ἰδιότητα τοῦ μαθητή καί ἀπό τήν ἄλλη σέ ἀναγκάζουν μέ τόν τρόπο αὐτό νά δεχτεῖς κ νά ἀφομοιώσεις τίς γνώσεις πού σοῦ προσφέρουν. Αὐτή ἡ διαδικασία ἀφομοίωσης έχει σάν ἀποτέλεσμα τήν ἰδεολογική διαμόρφωση τοῦ μαθητή. Γιατί δέν βόσκει κανείς ἀτιμώρητα στά λειβάδια τῆς ἀνώτερης τάξης, δέν σπουδάζει ἀτιμώρητος στά σχολειά της, δέν διαβάζει ἀτιμώρητος τά βιβλία της, δέν χρησιμοποιεῖ ἀτιμώρητος τίς ἐπιστῆμες της, τά προνόμιά της. Σέ μικρές-μικρές δόσεις σχεδόν ἀνεπαίσθητα, καταπίνει τό δηλητήριό της παραλύει.

ΚΑΤΩ ΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

'Ομάδα Μαθητῶν 'Αμαλιάδας.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ζοῦμε σήμερα τό λυκόφως τῆς Δύσης. Μαζί της φαίνεται νά βυθίζεται καί ἡ ἴδια ἡ λογική τοῦ δυτικοῦ ρασιοναλισμοῦ καί ντετερμινισμοῦ. Τήν ἐποχή τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας, τοῦ αὐταρχικοῦ κράτους, τῆς σταδιακῆς καταστροφῆςτοῦ "κράτους δικαίου", τῆς καταστροφῆς τῆς πίστης τοῦ διαφωτισμοῦ καί τοῦ Ι9ου σέ μιά ἀδιάκοπη πρόοδο, τῆς πίστης στήν 'Επιστήμη, μοιάζει σάν ὁ λόγος νά βυθίζεται σ'ἕνα ἀτέλειωτο λυκόφως. Κι'ὅταν ταυτόχρονα τό κίνημα πού γεννήθηκε σάν ἀπάντηση στήν ὑπάρχουσα τάξη πραγμάτων, τό κίνημα τοῦ μαρξισμοῦ μοιάζει νά καταλήγει στά ρώσικα ψυχιατρεῖα, τόν Τένγκ Σιάο Πίνγκ, τήν Καμπότζη, τό Βιετνάμ, τό 'Αφγανιστάν, μοιάζει σάν ὁ λόγος τοῦ ρασιοναλισμοῦ - ἔστω καί στόν ἀντίποδά του-τό μάρξισμό- νἆναι ἀνίκανος νά προσφέρει μιά ὁποιαδήποτε λύση. 'Ακόμα καί ὁ Μάης τοῦ '68, πού τόσο παραμορφωμένα μεταφέρθηκε στήν 'Ελλάδα, μοιάζει πιά τόσο ἀπόμακρος. Μοιάζει σάν τό ρολόϊ τῆς 'Ιστορίας νά ἔχει σταματήσει, μοιάζει σάν ὁ καλολαδωμένος τροχός πού γύριζε σύμφωνα μέ τή κατεύθυνση τῶν 'Εννοιῶν τοῦ Χέγγελ, νά ἔχει ξεφύγει ἀπό τούς ἁρμούς καί τά γρανάζια του, νά γυρίζει τρελλά ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΠΟ.

Κριση του Δυτικου ορθολογισμου

Ποιός, πρίν 20 ἤ καί ΙΟ χρόνια, θά μποροῦσε νά συλλάβει αὐτό πού συμβαίνει σήμερα στό 'Ιράν, ἤ στό 'Αφγανιστάν, ὅπου οἱ μάζες γυρνάνεστό 'Ισλάμ. Ποιός θά μποροῦσε νά φανταστεῖ, πώς στή Δύση θά βασίλευαν οἱ "νέοι φιλόσοφοι", οἱ οἰκολογιστές, οἱ ἀνατολικές θρησκεῖες, ὁ Τζίμμυ Μόρρισον καί πώς τά ὑπολείμματα τοῦ '68 θἄπαιρναν τόν ἄλογο δρόμο τῆς τρομοκρατίας.

Μοιάζει νἄχει τελειώσειἡ βασιλεία τοῦ λόγου, τό βασίλειο τοῦ ντετερμινισμοῦ καί ἡ ἀνθρωπότητα νά βυθίζεταισέ ἄναρχους σπασμούς, χωρίς στόχο καί κατεύθυνση.

Αὐτό πού χαρακτήριζε τήν ρασιοναλιστική σκέψη, ὅπωςγεννήθηκε ἀπό τήν 'Αναγέννηση καί μετά εἶναι ὁ ΣΤΟΧΟΣ, τό ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ. 'Η "ἀνθρωπότητα", πάει νά πεῖ οἱ κοινωνικές τάξεις, ὁμάδες, κόμματα, ἔβαζαν μπροστά τους στόχους καί προγράμματα. Καί κάθε φορά πού μιά κοινωνική τάξη, ὁμάδα ἤ κόμμα ἔχανε τήν ἱκανότητα νά δημιουργήσει ἕνα συνεκτικό πρόγραμμα, ἕνα στόχο ἀποδεκτό ἀπό τήν ὑπόλοιπη κοινωνία, τόν ὑπόλοιπο κόσμο, μπαίναμε σέ μιά ἐποχή κοινωνικῶν καί πολιτικῶν ἀλλαγῶν, ὅπου μιά ἄλλη ὁμάδα, τάξη ἤ κόμμα πρότειναν νέους στόχους καί προγράμματα, σέ ἀντικατάστασητῶν παλιῶν-γερασμένων, καί ἔτσιδημιουργιόταν μιά νέα ἰσορροπία. 'Ο μαρξισμός ἀκριβῶς χαρακτηρίστηκε ἀπό τό ὅτι ἀποτέλεσε ἕνα ρασιοναλιστικό πρόγραμμα, ἕνα στόχο γιά μιά τάξη καί ταυτόχρονα γιά ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα, πού στόχευε ἀπό ἕνα κόσμο στόν ὁποῖο βασίλευε ἡ ἀναρχία καί ὁ ἀνταγωνισμός, νά ὁδηγηθεῖ σέ ἕνα νέο κόσμο χωρίς ἀνταγωνισμούς, κρίσεις καί πόλεμους, ἕναν κόσμο μέ ἕναν ἀνώτερολόγο, τόν κόσμο τῆς "οὐράνιας ἁρμονίας". Ἄς θυμηθοῦμε μιά φράση, πού χαρακτήριζε πάντα, τόσο τό μαρξισμό τῆς Βης, ὅσο καί τῆς Γης Διεθνοῦς: "ἡ ἱστορία βαδίζει μπροστά", καί πού μᾶς ἐπαναλαμβάνει κάθε τόσο ὁ Μπρέζνιεφ καί οἱ ντόπιοι πράκτορές του. Αὐτή ἡ πίστη σέ μιά προσωποποιημένη ἱστορία, πού ἔχει σάν καθῆκον(!) νά βαδίζει μπροστά, αὐτή ἡ πίστη στήν "λογική" ἱστορία, κληρονομημένη ἀπό τόν Χέγκελ χαρακτήριζε, τόσο τήν φιλοσοφία τοῦ ἀστικοῦ Ι9ου αἰώνα, ὅπως καί τήν ἐπίσημη ἰδεολογία τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. 'Η "πρόοδος" ἦταν ἡ κοινή μητέρα ὅλων μας! 'Ο λόγος τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασης ὁ λόγος ὅλων μας. Αὐτή ἡ "πίστη στήν ἱστορία" ἐκφράζει γιά κάθε ἀνερχόμενη τάξη τήν πίστηστόν ἑαυτό της, πού μέ μιά ἰδεολογική ἀναστροφή μεταβάλλεται σέ ἱστορικό "πεπρωμένο". Μ' αὐτό τό τρόπο αὐτό πού εἶναι δημιούργημα τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἱστορία τους, μεταβάλλεταισέ κάτι ὑπερβατικό, σέ κάτι ΞΕΝΟ ἀπ'αὐτούς, πού ἀπό κάποιες οὐράνιες νεφέλες ΕΠΙΤΑΣΣΕΙ μιά κάποια πορεία.

Βρισκόμαστε μέ τά μπούνια μέσα στήν φιλοσοφία τοῦ Χέγκελ, δηλαδή τήν ἀνώτερη ἔκφραση τῆς ἀστικῆς ἰδεολογίας. 'Η συγκεκριμένη ἱστορική πραγματικότητα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό τίς ὑλοποιήσεις τῆς ΙΔΕΑΣ(τῆς ἱστορίας στήν περίπτωσή μας) ἡ ὁποία ὁδηγεῖται σέ ὅλο καί ἀνώτερες μορφές, μέχρι τήν ὁλοκλήρωσή της. 'Αντίθετα ὁ ΜάρξδένΑναζητάει τήν ὁλοκλήρωση τῆς ΙΔΕΑΣ, ἀλλά ψάχνει μέσα στήν κοινωνική πραγματικότητα νά δεῖ ἐκεῖνες τίς κοινωνικές ἀντιθέσεις, πού βάζουν τούς ἀνθρώπους σέ κίνηση, ψάχνειμέσα στήν κοινωνία νά βρεῖ τόν 'Ανταγωνισμό. Μ'αὐτή τήν ἔννοια ὁ κομμουνισμός δέν εἶναι ἡ πραγματοποίηση κάποιας προδιαγραμμένης "ἁρμονίας", ἀλλά συγκεκριμένο ἀποτέλεσμα καί λύση τῶν ὑπαρκτῶν ἀντιθέσεων τῆς σημερινῆς κοινωνίας μέ φορέα τούς ἴδιους τούς ἀνθρώπους, ὑποκείμενα τῆς ἱστορίας. 'Η θετικιστική καί μηχανιστική ἑρμηνεία, πού ἐπέβαλε ἡ Β'Διεθνής στό μαρξισμό, πού μετέβαλε τήν ἱστορική κίνηση σέ μηχανιστικό καί προδιαγραμμένο ἀποτέλεσμα ἱστορικῶν "νόμων", εἶχε σάν ἀποτέλεσμα νά μεταβάλει τό μαρξισμό σέ μιά ἰδεολογία τῆς "ἀντικειμενικῆς" ἱστορικῆςκίνησης, στήν ὁποία οἱ ἄνθρωποι δέν εἶναι παρά ἀθέλητοι πράχτορες. 'Η ἴδια θετικιστική καί μηχανιστική ἀντίληψη χαρακτηρίζει καί τήν Γ'Διεθνή, ἀπό τό Ι930 τουλάχιστον καί μετά, ἀπόλυτα. Καί πάνω ἀπό τά "ὕδατα" ἐπικρέμαται ὄχι πιά τό πνεῦμα, ὁ Κύριος ἤ ἡ 'Ιδέα, ἀλλά ἐπικρέμαται ἡ

ἱστορία καί ὁ πράχτοράς της ἐπί τῆς γῆς-τό κόμμα. Χαρακτηριστικό κάθε ἰδεολογίας , πού όδηγεῖ τελικά στήν καταπίεση τῶν μαζῶν, εἶναι, ὅτι τούς ἀφαιρεῖ τό λόγο, λόγο, πού τόν μεταφέρει σέ κάτι ὑπερβατικό, τόν μεταφέρει σέ ἕνα Λόγο ὁλοκληρωτικό, ἔξω καί πάνω ἀπ'αὐτούς, πού τούς κυβερνάει. Αὐτός ὁ λόγος ἦταν ὑπερκόσμιος κάποτε- ὁ θεός, καί πράχτορές του ἐπίτῆς γῆς οἱ παπάδες καί οἱ ἡγεμόνες. Στόν Χέγκελ, πού ἐκφράζει τή νέα τάξη, τήν ἀστική, αὐτός ὁ λόγος γίνεται ἡ'Ιδέα καί ἐγκόσμιοι, ὑλικοί ἐκφραστές του, τό Κράτος, οἱ Ναπολέοντες καί Φρειδερίκοι, τό Πρωσσικό κράτος,κάθε κράτος. Στόν φευδομαρξισμό τῆς νέας τάξης-τῆς νέας γραφειοκρατικῆς ἀστικῆς τάξης-,αὐτός ὁ Λόγος γίνεται ἡ 'Ιστορία καί ἐκφραστής του τό κόμμα, τό κόμμα-κράτος, τό κόμμα πού εἶναι κι'ὅλας κράτος.

Η «καταστροφη»

Καί σήμερα τήν ἐποχή πού παντοῦ φαίνεται νά κυβερνάει αὐτός ὁ Λόγος-τό κράτος, πού ὁδηγούμαστε στήν ἐποχή τῶν "ἠπειρωτικῶν ὁλοκληρωτισμῶν" πού ὁ ὁρίζοντας φαίνεται παντοῦ κλεισμένος ἀπό τίς πυρηνικές κεφαλές-τό Λόγο τῶν ὑπερδυνάμεων,ἔ! ἀκριβῶς αὐτή τή στιγμή μοιάζει νά καταστρέφεται ὁ λόγος.'Ο Λόγος πού διέπει τόν πλανήτη, ὁ Λόγος τῶν ἠπειρωτικῶν ἑνώσεων ὁ λόγος τῶν μεγάλων ἰδεολογιῶν. Βιετνάμ, Παλαιστίνιοι,'Ιράν, Νικαράγουα,'Αφγανιστάν, Πολιτιστική 'Επανάσταση, Τσεχοσλοβακία, Πολωνία, Μάης τοῦ '68 εἶναι οἱ σταθμοί τῆς καταστροφῆς ἑνός ὁρισμένου λόγου. Τοῦ λόγου πού ἀνατολικός καί δυτικός καπιταλισμός Χέγκελ καί φευδομαρξισμός εἶχαν ὀρθώσει στήν πράξη καί τά μυαλά τῶν ἀνθρώπων. Μέσα ἀπ'αὐτά τά κινήματα ξεπροβάλλει ἕνα νέο ἱστορικό καί φιλοσοφικό ὑποκείμενο-ὁ ἀγωνιζόμενος ἄνθρωπος, ὁ μικρός λαός, ὁ ἀμφισβητίας, πού ἀπειλεῖ τό Λόγο τῶν ὑπερδυνάμεων, τόν μπερδεύει, ἀρχίζει νά τόν κάνει ὅλο καί πιό ἀκατανόητο, νά τόν ἀποκαλύπτει σ'ὅλη τήν τερατωδία του. 'Ο λόγος τῆς Δύσης σκόνταψε στό Βιετνάμ, τή Παλαιστίνη, τό "πετρέλαιο", τή Περσία,τή Νικαράγουα. Πιά ἡ Δύση δέν μπορεῖ νά κάνει οὔτε χρονιάτικα προγράμματα."Ολος ὁ κόσμος γίνεται ἕνας Χάρτης ἀστάθειας. Κι'ὅσο περισσότερους ἠλεκτρονικούς ὑπολογιστές συσσωρεύει, τόσο λιγότερο μπορεῖ νά καταλάβει. Καί τό πρόβλημα δέν εἶναι πιά νά καταλάβει, εἶναι ὅλο καί περισσότερο νά ἐπιβιώσει. Στό ἐσωτερικό τῆς Δύσης, τό κίνημα τῆς νεολαίας, τό κίνημα τῶν ἐργατῶν τῆς ἀλυσίδας, ἡ ἐμφάνιση μιᾶς νέας αὐτονομίας τῶν μαζῶν, τῶν γυναικῶν τόν ὑπονομεύει ἀδιάκοπα. Καί ὁ λόγος του καταρρέει καθημερινά. 'Η οἰκονομία του ἔχει τρελλαθεῖ Παλιά ἤξερε, πώς σέ περίοδες οἰκονομικῆς στασιμότητας μποροῦσε νά τά βγάλει πέρα μέ αὔξηση τῶν πιστώσεων, χρηματοδότηση καί ἀνά πτυξη τοῦ πληθωρισμοῦ. Σέ περίπτωση"ὑπερθέρμανσης"ἀντίστροφα ἔκοβε τίς πιστώσεις, περιόριζε τήν νομισματική κυκλοφορία, καί ἔτσι περιόριζε τόν πληθωρισμό."Ηταν ἡ περιβόητη Κεϋνσιανή "ἐπανάσταση". Σήμερα ὅμως ἔχει καί στασιμότητα καί πληθωρισμό. Οἱ οἰκονομολόγοι καί οἱ πολιτικοί ἔχουν γίνει οἱ καλύτεροι πελάτες τῶν ψυχαναλυτῶν. Δέν καταλαβαίνουν τίποτα! Τά προγράμματα καί τά σχέδια διαδέχονται τό ἕνα τό ἄλλο, τό ἴδιο ἄσκοπα καί ἀνεπαρκῆ, ὅπως καί τά προηγούμενα.

Καί τέλος οἱ δύο ὑπέρτατες ἀρχές τοῦ δυτικοῦ ρασιοναλισμοῦ-ἡ κυριαρχία πάνωστή φύση-ἡ ἐπιστήμη καί ἡ κυριαρχία πάνω στούς ἀνθρώπους- ἡ ἱεραρχία μοιάζουν ν'ἀμφισβητοῦνται ὅλο καί περισσότερο. 'Η κυριαρχία πάνω στή φύση ὁδηγεῖ στήν καταστροφή τῆς φύσης-καί ἄρα καί τοῦ ἀνθρώπου πού κι'αὐτό εἶναι τό ὅριότου δέν μπορεῖ νά ξεφύγει ἀπότήν φυσική του ὑπόσταση.'Η κυριαρχία πάνω στούς ἀνθρώπους-ἡ ἱεραρχία- εἶναι ὅλο καίπερισσότερο ἀντικείμενο ἀμφισβήτησης τόσο ἀπ'τούς ὑποταγμένους λαούς-τόν"τρίτο κόσμο"- ὅσο καί ἀπό τά ἐσωτερικά ὑποκείμενα-ἐργάτες,νέους,γυναῖκες, πού ἔχουν μιά καί μόνη πολεμική κραυγή-τό θάνατοτῆς ἱεραρχίας. Καί τά δύο αὐτάθέματα τῆς ἀμφισβήτησης-τό ζήτημα τῆς κυριαρχίας πάνω στή φύση,τό ζήτημα τῆς κυριαρχίας πάνω στούς ἀνθρώπους-ἀμφισβητοῦν τό ἴδιο τό ἄδυτο τῶν ἀδύτων, τήν καπιταλιστική ἐκμετάλλευση, τό νόμο τοῦ κέρδους. Γι'αὐτό ὁ Λόγος τοῦ συστήματος παύει ὅλο καί περισσότερο νἆναι ἡ συναίνεση-ἡ ἀποδοχή τῶν στόχων καί τῆς ἰδεολογίας του-καί γίνεται λόγος ἀστυνομικός. Τό λεγόμενο πέρασμα στό αὐταρχικό κράτος δέν εἶναι παρά ἡ καταστροφή τοῦ δυτικοῦ ρασιοναλισμοῦ.'Ο μόνος λόγος του εἶναι πιά ἡ μέ τά νύχια καί δόντια διατήρησή του.

'Αλλά καί στό στρατόπεδο τῶν ἄσπονδων φίλων τῆς Δύσης -τοῦ ἀνατολικοῦ καί δῆθεν μαρξιστικοῦ λόγου-τά πράγματα δέν πᾶνε καλύτερα. Καί δέν εἶναι μόνο ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἀμφισβήτησης στήν καρδιά τοῦ τέρατος-ἐργατικές ἐξεγέρσεις καί ἐπαναστατικές καί ἐργατικές ὀργανώσεις στήν Πολωνία,

ἀμφισβήτηση καί ἐλεύθερα συνδικάτα στή Ρωσία-ἀμφισβήτηση τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ ἀπό τήν πολιτιστική ἐπανάσταση στήν Κίνα, ἀντίσταση τῶν μουσουλμάνων στό 'Αφγανιστάν, εἰσβολή τοῦ Βιετνάμ στήν Καμπότζη, Κινεζοβιετναμέζικες συγκρούσεις, συμμαχία τῆς Κίνας τοῦ Τέγκ μέ τήν 'Αμερική κλπ 'Αλλά ἡ κρίση πάει πιό πέρα. 'Αποτυχία τοῦ "εὐρωκομμουνισμοῦ" στήν Εὐρώπη-κυβέρνηση τῆς "ἀριστερᾶς" στή Γαλλία, "ἱστορικός συμβιβασμός" στήν 'Ιταλία-κρίση τοῦ δυτικοῦ "μαρξισμοῦ". Ποῦ βρίσκεται πιά ὁ Λόγος τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ. Ποιόν μπορεῖ νά κινητοποιήσει, ἐκτός ἀπό ἐκλογές καί παράτες. Ποιόν μπορεῖ νά πείσει, ὅτι εἶναι "ἐπανάσταση". Ποιόν μπορεῖ νά πείσει, ὅτι ἀποτελεῖ τό βασίλειο τῆς "ἐλευθερίας" καί τῆς κυριαρχίας τῶν ἐργαζόμενων, ἤ ἀκόμα καί μιᾶς πιό ἄνετης ζωῆς, τουλάχιστο στή Δύση, ὅπου καί ὁ ἄνεργος ἐργάτης ἔχει ἀνώτερο βιωτικό ἐπίπεδο ἀπό τόν Ρῶσσο συνάδερφό του καί ἀσύγκριτα περισσότερα δικαιώματα. Ὅταν ὁ μόνος λόγος πού τοῦ ἔχει ἀπομείνει εἶναι ὁ ρώσσικος στρατός.

Πρίν λίγα χρόνια ἡ Κίνα τοῦ Μάο, ἡ Παλαιστίνη, τό Βιετνάμ φαίνονταν ν' ἀποτελοῦν μιά κάποια λύση. 'Αλλά ἡ Κίνα τοῦ Μάο ἔγινε Κίνα τοῦ Τένγκ ἡ Παλαιστίνη δέν σημαίνει πιά τίποτε ἄλλο ἀπό ἕνα ἐθνικό κίνημα, ὅσο γιά τό Βιετνάμ... καλύτερα νά μή μιλάμε. Ἔτσι, ἡ κρίση χτύπησε καί ἐκεῖνες τίς δυνάμεις, πού προσπαθοῦσαν νά ξεφύγουν ἀπό τόν παραδοσιακό κρατικοκαπιταλιστικό λόγο-τίς δυνάμεις τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς. Καταστροφή τοῦ λόγου καί ἐδῶ. 'Από τήν μιά ναρκωτικό, λησμονιά, κουλούριασμα στόν ἑαυτό κι' ἀπό τήν ἄλλη τρομοκρατία, πού ἀναπαριστᾶ σάν καρικατούρα -τραγική- τό ὅραμα τῆς ἐπανάστασης.

Κι'ἔτσι, μοιάζει σάν νά μήν ὑπάρχει πιά κανένας λόγος, κανένα πρόγραμμα, κανένας ὁλοκληρωμένος στόχος. Μιά ὁλόκληρη γεννιά, στήν καλύτερη περίπτωση παραπαίει ἀνάμεσα σ'έναν ἀγνωστικό ἐμπειρισμό καί μιά γκεττοποιημένη ἀπομάκρυνση

Ἔτσι μόνο μποροῦμε νά ἐξηγήσουμε ἕνα σύνολο ἀπό ἰδεολογικά καί πολιτιστικά φαινόμενα, πού χαρακτηρίζουν τόν ἀνακτυγμένο κόσμο-ἀνατολή καί δύση-στίς μέρες μας.

«Εξεγερση» χωρις επανασταση

'Η θεωρητικοποίηση τοῦ τέλους τοῦ λόγου δίνεται σήμερα ἀπό τήν ἄνθιση τοῦ μυστικισμοῦ σέ ὅλες τίς μορφές του. Ὅλα τά ἄνθη τῆς ἀστικῆς ἰδεολογίας, τήν ἐποχή τῆς κατάπτωσης τοῦ ρασιοναλισμοῦ της, ξαναζοῦν καί μάλιστα μέσα στούς ἀπογοητευμένους ἐπαναστάτες ἤ σχεδόν ἐπαναστάτες. Βιταλισμός, μυστικισμός, νιτσεϊσμός, ἀνατολικές θρησκεῖες, ἀκόμα καί καθολικισμός. Καί τό πιό σοβαρό ἄνθος αὐτῆς τῆς ἰδεολογίας-οἱ "νέοι φιλόσοφοι" ἔβαλαν σάν κεντρικό στόχο τῆς κριτικῆς τους τό Λόγο καί τόν ὁποιοδήποτε ρασιοναλισμό. 'Ο 'Αντρέ Γκλυκσμάν, ὁ σοβαρότερος καί "φιλοσοφικότερος" ἀπό ὅλους, βάζει ἀκριβῶς σάν στόχο τόν ρασιοναλισμό καί τήν ὁποιαδήποτε συγκροτημένη σκέψη. Στό "OPUS MAGNUS" του, τούς "κύριους τῆς σκέψης", δείχνει ξεκάθαρα τόν ἐχθρό. 'Ο ἐχθρός εἶναι τό ὁποιοδήποτε ΣΥΣΤΗΜΑ σκέψης, ἡ ὁποιαδήποτε προσπάθεια ἐκλογίκευσης, γιατί σάν τέτοια σημαίνει ἐπιβολή πάνω στούς ἀνθρώπους. Ἄρα, ἡ μόνη στάση εἶναι ἡ ἐξέγερση, ἡ ἐξέγερση ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΧΟ, ὁ "ἐξεγερμένος ἄνθρωπος". Καί ἡ ἐξέγερση πρέπει νἄχει σάν ἕνα ἀπό τούς κεντρικούς της στόχους τόν Μάρξ. 'Ο Σολτζενίτσιν, ὁ νέος τοῦ Μάη, ὁ ἐπαναστάτης ἐργάτης ἔχουν ἕνα κοινό χαρακτηριστικό, ἐξεγείρονται! Μακάριοι οἱ πτωχοί τῶ πνεύματι.

Τά ναρκωτικά, πού ἐπιτρέπουν νά ταξιδέψεις σ'ἕναν "ἄλλο" κόσμο γίνονται εἶδος μαζικῆς κατανάλωσης. 'Η ἐπιστημονική φαντασία ἀναζητάει τό πνεῦμα καί τό ξεπέρασμα τῆς ὕλης στό διάστημα, ἐνῶ ὁ Καστανέδα κοντά στό μεγάλο δάσκαλο. Τό πολιτικό βιβλίο καταποντίζεται καί κυριαρχεῖ καί πάλι τό μυθιστόρημα-καί μάλιστα ἕνα συγκεκριμένο μυθιστόρημα- Μουζίλ μαρκήσιος ντέ Σάντ, τά UFO πολλαπλασιάζονται, κάθε εἴδους μυστικισμός κάνει θραύση-ἀπό τό μυστικισμό τῆς ἕνωσης μέ τή φύση-οἱ ἀνατολικές θρησκεῖες, μέχρι τόν πιό "πολιτικοποιημένο" μυστικισμό τῆς δράσης- τήν τρομοκρατία. Τό τέλος τοῦ λόγου ἐκφράζεται στήν πολιτική μέ τήν "ἀμφισβήτηση", πάει νά πεῖ μέ μιά πολιτική ἀντίληψη, πού δέν βάζει στόχους. Ἔτσι ἡ παιδική ἡλικία τοῦ κινήματος μεταβάλλεται σέ ἀξεπέραστο παιδισμό. 'Ο καθ'ἡμᾶς παιδισμός τοῦ ἀδιάκοπου "χαβαλέ". Κι'ὅταν αὐτή ἡ ἀμφισβήτηση δέν μπορεῖ νἄναι κἄν κοινωνικο-πολιτική γίνεται μουσική! Στό φιλοσοφικό πεδίο δέν εἶναι περίεργη ἡ νέα ἐξάπλωση τοῦ Νιτσεϊσμοῦ-τῆς ἀναζήτησης, δηλαδή, τῶν αἰτίων καί τῶν κινήτρων τῆς ζωῆς στόν "μέσα μας ἄνθρωπο", τήν ἀτομική θέληση. Σέ μᾶς ὅλα αὐτά τά φαινόμενα, λόγω ἀγραμματοσύνης, ἐκφράζονται περισσότερο μέσα ἀπό τό μυθιστόρημα, τήν ἐπιστημονική φαντασία, τή μουσική, τήν ψυχολογία, τήν ἄρνηση ὁποιουδήποτε συγκροτημένου πολιτικοῦ λόγου, τή μουσική.

Ἄρα λοιπόν ἔχει ἀληθινά πεθάνει ὁ λόγος. Μπαίνουμε σέ μιά ἐποχή "αὐτάρχικοῦ ἰρρασιοναλισμοῦ", ὅπου τό μόνο πού μᾶς μένει νἄμαστε εἶναι "πράχτορες τοῦ χάους";

Ενας νεος «ορθος λογος»

Τήν ἔχουμε "πατημένη" λοιπόν. Ἤ "πράχτορες τοῦ χάους" ἤ συνειδητά καί ἀσυνείδητα παλινορθωτές τοῦ παλιοῦ Λόγου, τοῦ Λόγου τοῦ συστήματος;

Πιστεύουμε, πώς ὑπάρχει μιά ἄλλη πορεία, ἡ οἰκοδόμηση ἑνός "νέου" ρασιοναλισμοῦ "Νέου", ὄχι μέ τήν ἔννοια, ὅτι πρόκειται γιά κάποια καινούργια "ἀνακάλυψη", ἀλλά γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν τάσεων, πού ἐνυπάρχουν στή σημερινή πράξη καί ζωή μας. Γιά τήν παλινόρθωση τοῦ Λόγου τοῦ Μαρξισμοῦ, ξεκινώντας ὅμως, ὄχι ἀπό ἀφηρημένα σχήματα; ἀλλά ξαναφέρνοντας τό Μαρξισμό στό πραγματικό του ὑποκείμενο, τό ἀγωνιζόμενο ἄνθρωπο- τόν προλετάριο, τόν ἀγωνιζόμενο λαό. Γιά νά ξεπεράσουμε τό Λόγο τοῦ ψευτομαρξισμοῦ-ἤ ἄν θέλετε ἑνός συγκεκριμένου μαρξισμοῦ-πού μετάβαλε σέ ὑποκείμενο τῆς ἱστορίας, τήν ὁποιαδήποτε "ἱστορία" καί κόμμα καί τούς λαούς σέ ἀντικείμενο, πρέπει τό κέντρο νά ξαναμπεῖ στό πραγματικό ὑποκείμενο, τό δρῶν ἐπαναστατημένο ἄτομο καί τάξη. Θά πεῖ κανείς, γιατί ἐπιμένουμε στό μαρξισμό. Κι'ἡ ἀπάντηση εἶναι ἁπλή: Γιατί ὁ μαρξισμός

εἶναι ὁ μόνος πού ἀναλύει τή πραγματικότητά μας, ξεκινώντας ἀπό τή ρίζα, ξεκινώντας ἀπό τόν ταξικό ἀνταγωνισμό, πού διαπερνάει τήν κοινωνία μας, καί πού ἐπομένως μπορεῖ νά προσφέρει ἕνα πλαίσιο γιά τήν ἔνταξη καί τό φωτισμό τῶν ἀτομικῶν ἤ μερικῶν προβλημάτων σέ μιά συνολική ἀντίληψη. Ἀλλά τό πρόβλημα δέν εἶναι νά ἀναστηλώσουμε τά κείμενα" τοῦ μαρξισμοῦ, ἀλλά τό πνεῦμα του. Κι'αὐτό ἕνας καί μόνο τρόπος ὑπάρχει γιά νά γίνει. Κι'αὐτός εἶναι τό νά ξεκινήσουμε ἀπό τά προβλήματα πού μπαίνουν σήμερα, τίς τάσεις πού βγάζει σήμερα ἡ πράξη μας. Δηλαδή, τό ζήτημα δέν εἶναι νά πετάξουμε μαζί μέ τά ἀκάθαρτα νερά τῆς μπανιέρας καί τό μωρό. Τό ζήτημα δέν εἶναι ν'ἀπορρίψουμε τήν πολιτιστική ἐπανάσταση κ τό Μάη, τήν ἐξέγερση τῶν λαῶν τοῦ τρίτου κόσμου καί τήν νέα ἐνασχόληση τῆς πολιτικῆς μέ τό ἄτομο, τήν ψυχολογία του κλπ. Ἀντίθετα, ἀπό 'κεῖ ἀναγκαστικά θά ξεκινήσουμε. Ἀπό τήν μεγάλη πολιτιστική ἐπανάσταση, πού διαπέρασε ὁλόκληρο τόν κόσμο, τίς δύο τελευταῖες δεκαετίες. Αὐτή εἶναι ἡ βάση μας. Ἀπό 'κεῖ θά ξεκινήσουμε, γιά νά οἰκοδομήσουμε τόν καινούργιο λόγο μας πού δέν θἄναι ὁ Λόγος ΤΟΥ μαρξισμοῦ(δέν εἶναι ὁ μαρξισμός πού ἔχει-προσωποποιημένος- ἕναν ὁποιοδήποτε Λόγο), ἀλλά τό μαρξιστικό Λόγο τοῦ προλεταριακοῦ κινήματος τῆς ἐποχῆς μας.

Καί τό πεδίο τῆς ἔρευνας εἶναι ἀτελείωτο. Ποιά εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ προλεταριάτου σήμερα, ἡ φύση καί ὁ χαρακτήρας τῆς ὀργάνωσης καί τοῦ κόμματος, ἡ σχέση μέ τά μαζικά κινήματα. Τό ζήτημα τῆς ἄμεσης δημοκρατίας. τό ζήτημα τοῦ κράτους. Τό γυναικεῖο κίνημα, τό οἰκολογικό κίνημα. Τό ἄτομο καί ἡ πολιτική. Ἡ φύση τῆς ἐπιστήμης, τό ζήτημα τῆς βίας κλπ κλπ. Καί πάρα πέρα ζητήματα, ὅπως τρίτος κόσμος καί μητρόπολη, δικτατορία τοῦ προλεταριάτου καί κομμουνισμός, φύση τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ κλπ.

Πάει νά πεῖ ὁ νέος Λόγος τῆς ἐποχῆς μας δέν μπορεῖ παρά νά ξεκινάει ἀπό ἐκεῖνα τά προβλήματα, πού ἔβαλε ἡ πρακτική μας, τίς δύο τελευταῖες δεκαετίες καί ἡ πεῖρα τῆς ἱστορίας τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, παλιώτερα. Μέσα ἀπό 'κεῖ, ἀπό τίς ἐπιτυχίες καί ἀποτυχίες μας, θά ξεκαθαρίσουμε τούς λογαριασμούς μας μέ τόν πεθαμένο Λόγο τοῦ καπιταλισμοῦ καί τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ καί θά οἰκοδομήσουμε τόν Ἐπαναστατικό Λόγο τοῦ σήμερα. Κι'ὅσο, ἄν σήμερα φαίνεται, πώς τά πράγματα πάνε ἄσχημα, ὅσο κι'ἄν ὑπάρχει μιά παροδική ὑποχώρηση, ὅμως μέσα ἀπ'αὐτά ὅλα τά πράγματα, πού δημιούργησε σ'ὅλο τόν πλανήτη ἡ νέα γενιά, μπῆκαν οἱ βάσεις ἑνός νέου Λόγου. Σήμερα, τό ζήτημα εἶναι νά τόν ἀναγνωρίσουμε σάν τέτοιο, νά ὁλοκληρώσουμε ἐκείνη τήν ἰδεολογική καί θεωρητική ἐπανάσταση, πού θά μᾶς ἐπιτρέψει νά πάμε μπροστά.

Ὁ θάνατος τοῦ λόγου δέν εἶναι παρά ὁ θάνατος ἑνός συγκεκριμένου λόγου. Εἶναι ὁ θάνατος τοῦ Λόγου τῶν κυρίων. Τοῦ λόγου τῆς καταπίεσης καί τῆς κυριαρχίας τους πάνω στίς μάζες. Τό πρόβλημα πού ἔχουμε εἶναι, πώς εἴχαμε μάθει καί μεῖς νά μιλάμε τήν ἴδια γλώσσα, γι'αὐτό ἡ κρίση τους φαίνεται καί δική μας κρίση.

Μέσα ἀπό τήν πράξη ξεπήδησε ἕνας ἄλλος λόγος, ὁ Λόγος τῆς ἐξέγερσης. Αὐτόν, σέ ἀντίθεση μέ ὁποιονδήποτε ἐξεγερσιακό θεωρητικό, μένει νά ἀναπτύξουμε, νά τόν κάνουμε ἕνα νέο ἐργαλεῖο στά χέρια τῶν καταπιεζόμενων.

Ο «πολυφωνικος» λογος

Ἡ καταστροφή τοῦ λόγου εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ λόγου τῶν ὑπερδυνάμεων. Ἡ καταστροφή τοῦ λόγου τῶν "συστημάτων" Πάει νά πεῖ, τῆς θεωρητικοποίησης τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ, τῶν μεγάλων ἀφηρημένων χεγγελιανῶν κατηγοριῶν-κράτος γενικά, τάξη γενικά κλπ. Κι'ἀπέναντι σ'αὐτά τά συστήματα-κατηγορικές ἐπιταγές-ξεπροβάλλει μιά νέα φιγούρα, ὁ Σαντινίστας ἀντάρτης, ὁ Τοῦρκος ἐπαναστάτης, ἡ γυναίκα, πού μέσα ἀπό τήν πρακτική τους βάζουνε τό ζήτημα ἑνός νέου ὁρισμοῦ τῆς τάξης καί τῶν μεγάλων κατηγοριῶν-κόμμα, κράτος κλπ, πού ἔρχονται σήμερα νά ξαναορίσουν συγκεκριμένα, καί ὄχι μέσα ἀπό τίς σελίδες τοῦ κεφάλαιου-τό λόγο τοῦ Μάρξ. Γι'αὐτό ὁ νέος λόγος τῆς ἐπανάστασης δέν εἶναι ὁ-ΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, δέν εἶναι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου-θεοῦ, κόμματος, κράτους, δέν εἶναι ὁ λόγος τῆς κατηγορίας, εἶναι ὁ λόγος τοῦ ὑποκείμενου!

Δηλαδή, δέν ὑπάρχει μιά ἀλήθεια, πού ἐκπορεύεται ἀπό τήν ὁποιαδήποτε κεφαλή, ὑπάρχει μιά ἀλήθεια πού ἔρχεται ἀπό τά κάτω, μέσα σέ ἕνα μωσαϊκό ὑποκείμενων, ὁμάδων, ἀτόμων, πού ἐξεγείρονται. Μ'αὐτό δέν σημαίνει, πώς ὁ νέος λόγος εἶναι λιγότερο συνολικός Ὄχι, ἀντίθετα μάλιστα. Δέν ὑπάρχει τομέας, πού νά μήν πιάνεται. Ἀρχίζοντας ἀπό τήν προσωπική ζωή μέχρι τό ζήτημα τῆς ἐπιστήμης. Ἡ διαφορά εἶναι, πώς, ἐπειδή ἔρχεται ἀπό τά κάτω, εἶναι ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΟΣ, βγαίνει μέσα ἀπό μιά ποικιλία ἀπόψεων, πρακτικῶν, ὑπο-

κειμένων. Πάει νά πεῖ, μπορεῖ νᾶναι ἕνας λόγος κομμουνιστικός, ἕνας λόγος πού ἐμπεριέχει τήν καταστροφή τοῦ κράτους, τήν καταστροφή τῶν ἠπειρωτικῶν συστημάτων, τήν ἄρνηση τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ!

Κι'αὐτό εἶναι τό ζήτημα. Μέχρι σήμερα, ὁ ἐπαναστατικός λόγος πορεύονταν ἀνάμεσα στόν κίνδυνο τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ καί τήν ἀναποτελεσματικότητα τῆς ἀναρχίας. Σήμερα, σέ μιά ἐποχή πού ὡριμάζει ἡ ἀνάγκη τῆς καταστροφῆς τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ συστήματοςσέ παγκόσμιο ἐπίπεδο καί ἀναπτύσσεται ἡ ἀνάγκη τοῦ κομμουνισμοῦ, μέσα σέ ὅλο καί πλατύτερες μάζες, γεννιέται ἕνας πολυφωνικός ἐπαναστατικός λόγος, χωρίς ἕνα καί μοναδικό κέντρο, πού μέσα ἀπό τά πρῶτα βήματά του, ὁδηγεῖ στή σύνθεση μιᾶς νέας ἁρμονίας, μέ δεκάδες, ἑκατομμύρια ὄργανα, ΧΩΡΙΣ ΜΑΕΣΤΡΟ, ἤ τουλάχιστο χωρίς μόνιμο μαέστρο, γιατί οἱ μάζες καί τά κινήματα μαθαίνουν, μέσα ἀπό τήν πείρα τους νά ἁρμονίζουν τό βηματισμό καί τίς νότες τους.

Ἔτσι, μέσα ἀπ'αὐτό πού γιά τήν τυπική λογική, μοιάζει γιά χάος ἀπερίγραπτο, δοκιμάζονται τά νέα ὅπλα, οἱ νέες πρακτικές μιᾶς πρωτόγνωρης σύνθεσης.

ΣΑΡΤΡ — ΜΑΡΚΟΥΖΕ — ΦΡΟΜ — ΜΠΛΟΧ

'Από πέρυσι μέχρι φέτος πέθαναν τέσσερις στοχαστές πού γιά πολλούς ἐνσάρκωναν ἰδεολογικά τό "νέο κίνημα". Ὁ Ζάν Πώλ Σάρτρ, ὁ Ἔριχ Φρόμ, ὁ Χέρμπερτ Μαρκοῦζε, ὁ Ἔρνστ Μπλόχ 'Ιδιαίτερα ὁ Σάρτρ καί ὁ Μαρκοῦζε φάνταζαν γιά ἰδεολογικοί πατέρες τοῦ νέου κινήματος σέ ἑκατομμύρια ἀνθρώπους. Ὅμως καί ἡ ἐπιρροή τοῦ Φρόμ σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο, καί τοῦ σχετικά ἄγνωστου στή χώρα μας Μπλόχ δέν ἦταν μικρότερη.

'Εδῶ δέν μποροῦμε νά κάνουμε μιά ἐξαντλητική παρουσίαση σ'αὐτούς τούς τρεῖς στοχαστές οὔτε νά ἐπιμείνουμε στά " θετικά καί ἀρνητικά" τους. Θέλουμε ἁπλᾶ νά δώσουμε μερικές σκέψεις πάνω στήν ἰδεολογική τους λειτουργία.

Τρεῖς ἀπό αὐτούς, οἱ Φρόμ, Μαρκοῦζε καί Μπλόχ γνώρισαν τήν ἰδεολογική τους διαμόρφωση κάτω ἀπό τή δημοκρατία τῆς Βαιμάρης, στή Γερμανία τοῦ μεσοπολέμου καί ἔφυγαν ἀπό αὐτήν μετά τήν ἄνοδο τοῦ Χίτλερ στήν ἐξουσία. Οἱ δύο, οἱ Φρόμ καί Μαρκοῦζε ἔμειναν γιά πάντα στήν 'Αμερική ὅπου καί πέθαναν, κι'ὁ τρίτος ὁ Μπλόχ μετά τόν πόλεμο ἔζησε μέχρι τό 1957 στήν 'Ανατολική Γερμανία ὅπου εἶχε ἀναλάβει στό νέο καθεστώς ἰδεολογικά καθήκοντα, "τήν ἐνσάρκωση τῆς Γερμανίας τῶν Μάρξ καί Λούξεμπουργκ" ὅπως αὐτοονομάζόνταν, ἐνῶ στήν συνέχεια πέρασε στή Δυτ. Γερμανία, ὅπου καί πέθανε τό 1979 Κι'οἱ τρεῖς ἦταν μαρξιστές σέ μιά Γερμανία πού τό 1930 φαινόταν ἀκόμα σάν ἡ χώρα πού θά κυριαρχοῦσε ἡ προλεταριακή ἐπανάσταση, κι'ἦταν λιγώτερο ἤ περισσότερο δεμένοι μέ τή λεγόμενη σχολή τῆς φρανκφούρτης μαζί μέ τούς 'Αντόρνο, Χορκχάιμερ κλπ.

Γιά τόν Σάρτρ τά πράγματα εἶναι πιό γνωστά. Ὁ Σάρτρ δέν ξεκίνησε σάν μαρξιστής ἀλλά σάν ὑπαρξιστής, μεταφέροντας τόν ὑπαρξισμό τοῦ Χάιντεγκερ στή Γαλλία καί προσαρμόζοντας τον στίς γαλλικές πνευματικές συνθῆκες. 'Από τόν πόλεμο καί μετά πλησίασε τό ἐργατικό κίνημα τῆς χώρας του καί τό μαρξισμό, καί μέχρι τό 1968 ἔμεινε κοντά στό γαλλικό κομμουνιστικό κόμμα χωρίς ὅμως ποτέ νά γίνει μέλος του.

Ποιό ὅμως εἶναι τό κοινό στοιχεῖο, ἐκεῖνο πού τούς ἔκανε νά ἀποτελοῦν μαζί μιά ὁλόκληρη ἀντίληψη μέσα στή σύγχρονη σκέψη καί νά παίξουν ἕνα τόσο σημαντικό ἰδεολογικά ρόλο σ'ὅλη τή μεταπολεμική περίοδο καί ἰδιαίτερα ἀπό τήν δεκαετία τοῦ 60 καί μετά; Τό ὅτι, ὁ καθένας μέ διαφορετικόν τρόπο ἔβαλε σάν κέντρο τοῦ προβληματισμοῦ του τόν ἄνθρωπο. Καί ἐκεῖ βρίσκεται ἡ προδρομική τους λειτουργία. Σέ μιά ἐποχή, ἀπό τό 1930 καί μετά πού τό ἐπίσημο ἐργατικό κίνημα προωθεῖ ὅλο καί περισσότερο μιά μηχανιστική ἀντίληψη τοῦ μαρξισμοῦ ἀπό τόν ὁποῖο ἐξαφανίζεται ἡ κεντρικότητα τοῦ ἀνθρώπου καί ἀντικαθίσταται ἀπό τήν σχεδόν φαταλιστική ἀντίληψη τῶν οἰκονομικῶν, καί κοινωνικῶν "νόμων" ὁρισμένοι μαρξιστές ἤ μή διανοούμενοι ἐπιμένουν, ἔστω καί ξεκομένοι ἀπό ὁποιαδήποτε πραχτικήν στήν ἐπανεβεβαίωση τοῦ ρόλου τοῦ ἀνθρώπου στήν ἱστορία, ὅπως καί τοῦ ρόλου τοῦ ἐποικοδομήματος. Ἔτσι ὁ Σάρτρ βάζει σάν κέντρο του τόν ἄνθρωποκαί τήν εὐθύνη του, ὁ Φρόμ προχωράει σέ μιά προσπάθεια σύνθεσης μαρξισμοῦ καί ψυχολογίας, ὁ Μαρκοῦζε στόν ρόλο τοῦ " ἔρωτα" καί τήν πάλη ἐνάντιαστό "μονοδιάστατο" ἄνθρωπο καί ὁ Μπλόχ μέ τήν ἀρχή τῆς "ἐλπίδας" τό ζήτημα τῆς ἀνθρώπινης βούλησης στήν ἱστορία.

Σέ μιά ἐποχή, ὅπου ἰδίως μετά τόν πόλεμο σ'ὅλη τήν Δύση βασίλευε σ'ὁλόκληρο τό ἐργατικό κίνημα ἡ θεωρητική καρικατούρα τοῦ μαρξισμοῦ, ἡ μηχανιστική λογική, σέ τελική ἀνάλυση θεωρητική δικαιολόγηση τοῦ κρατικοῦ καπιταλισμοῦ, ὁρισμένοι διανοητές προσπαθοῦσαν νά ξανασυνδέσουν ἔστω σ'ἕνα θεωρητικό ἐπίπεδο καί ξεκομμένο ἐπίπεδο τόν ἄνθρωπο, μέ τήν ἱστορία του, σάν ἐνεργό στοιχεῖο της.

Κι'αὐτή εἶναι ἡ τραγωδία τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος ἀπό τό 1930 καί μετά. Θεωρία καί πράξη διαχωρίζονται, ἡ θεωρία, περνάει στά χέρια ὁρισμένων διανοουμένων ξεκομμένων ἀπό τίς πραγματικές διαδικασίες τοῦ κινήματος καί τό ἐργατικό κίνημα μένει στά χέρια διαφόρων ἐκφραστῶν τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ κόμματος, ἔξω ἀπό τήν ζωντανή σχέση μέ τήν μαρξιστικήν θεωρία. Μόνο στήν Κῖνα, μέ κεντρικό ἐκφραστή τόν Μάο μπόρεσε νά ὑπάρξει μιά ἄλλη πορεία σύνδεσης αὐτῶν τῶν δύο στοιχείων, σέ τελική ἀνάλυση θεωρίας καί πραχτικῆς, πού χωρίς τήν ἕνωση τους ἡ ἐπανάσταση εἶναι ἀδύνατη. Στή Δύση κάτι τέτοιο δέν ἔγινε δυνατό. Μόνο ἡ γέννηση ἑνός νέου κινήματος πού συμβολίζεται μέ τόν Μάη τοῦ 68 μπόρεσε νά ξαναβάλει μπρός τή διαδικασία. Μόνο

στή δεκαετία τοῦ 60 μέ τήν εἰσβολή τοῦ νέου ὑποκείμενου, τῆς ἐπανάστασης, τοῦ Τσέ Γκεβάρα, τοῦ βιετναμέζου ἀντάρτη τοῦ Κινέζου κόκκινου φρουροῦ τοῦ εὐρωπαίου ἐργάτη καί φοιτητῆ, μπόρεσε ὁ "ἄνθρωπος νά ξαναπεράσει ἀπό τή θεωρία στή πράξη, μπόρεσε ἄρα νά ξαναμπεῖ μπρός ἡ διαδικασία μιᾶς νέας ἐποχῆς τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος καί τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας.

Στό μεταξύ ὁ ρόλος τῶν διανοουμένων καί θεωρητικῶν ὅπως οἱ παραπάνω ὑπῆρξε ἀποφασιστικός. Γιατί σέ μιά "μαύρη" ἐποχή ἀπετέλεσαν σημεῖα στήριξης, γιατίβοήθησαν ἀποφασιστικά μέ τό θεωρητικό τους ἔργο, γιατί ἀπετέλεσαν στή συνέχεια καί ἀποτελοῦν ἀκόμα καί σήμερα μιά βάση γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς θεωρίας καί τῆς πρακτικῆς τοῦ νέου κινήματος. Καί ἐδῶ ἀποφασοστικός ἦταν ὁ ρόλος τοῦ Σάρτρ. 'Απόστήν δεκαετία τοῦ 40κιόλας μέ τήν ἔκδοση τῶν "μοντέρνων καιρῶν" δημιούργησε μιά δαση στήν ἀποπνιχτική ἀτμόσφαιρα τῆς ἐποχῆς, μιά βάση γιά τήν καταγγελία τῆς Ρώσικης ἐπέμβασης στή Βουδαπέστη τό 1956, μιά βάση γιά τό κίνημα ἐνάντια στό πόλεμο τῆς 'Αλγερίας, μιά ἰδεολογική βάση γιά τό κίνημα πού ἄρχισε νά γεννιέται στά χρόνια πρίν τό 68.

Φυσικά τό 1968 ἀπετέλεσε τή βάση γιά νά γίνουν παγκόσμια γνωστοί αὐτοί οἱ διανοητές, καί νά ταυτιστοῦν μάλιστα μέ τήν τεράστια διάδοση τῶν ἔργων τους μέ αὐτό τό κίνημα. "Ομως τό 1968, ἀπετέλεσε παράδοξα καί τό ὅριο τῆς προσφορᾶς τους, ἀποκαλύπτοντας καί τίς ἀδυναμίες τους Τό ὅτι δηλαδή γιά δεκαετίες κινοῦνταν σέ ἕνα θεωρητικό ἐπίπεδο ἔκανε τήν ἴδιατους τή θεωρητική προσφορά νά μή μπορεῖ νά ἀνταποκριθεῖ ἀπόλυτα, στίς ἀνάγκες ἑνός κινήματος, πού ἤθελε νά ξανασυνδέσει θεωρία καί πράξη, καί πού ἔτεινε νά βάζει καί πάλι τό προλετάριο ἄνθρωπο στό ·έντρο τῆς διαδικασίας. 'Α· ετα, αὐτοί ἔτειναν περισσοτερο νά βάζουν κέντρο ἕναν πιό ἀφηρημένο ἄνθρωπο, τόν ἄνθρωπο, γενικώτερα πράγμα πού γίνεται κατανοητό ἀπό τήν ἴδια τους τή θέση, ἔξω ἀπό τό πρακτικό ἐπίπεδο τῆς πάλης τῶν τάξεων. Αὐτό εἶχε σάν ἀποτέλεσμα ἕνα διαχωρισμό ἀνάμεσα σέ θεωρία καί πολιτική πού οἱ ἴδιοι ἔτειναν νά ἀναπαράγουν. Χαρακτηριστική εἶναι σ' αὐτό ἡ στάση τοῦ Σάρτρ, πού μέχρι τό 68 εἶχε μιά διπλή στάση. Πολιτικά ὑποστήριζε τό κομμουνιστικό κόμμα Γαλλίας ἐνῶ θεωρητικά παρέμενε ἀνεξάρτητος. Αὐτή ἡ διχοτόμηση ἦταν γέννημα τῆς ἴδιας τῆς φύσης τους σάν θεωρητικῶν. 'Ο Μαρκοῦζε μέ τόν μονοδιάστατο ἄνθρωπο θεωρητικοποίησε τόν ρόλο τῶν περιθωριακῶν φορέα τῆς ἐπανάστασης, ὁ Μπλόχ ἔπαψε νἄχει ὁποιάδηποτε πολιτική δραστηριότητα. Μ' αὐτή τήν ἔννοια ἐνῶ σ'ἕνα βαθμό ἦταν πρόδρομοι τοῦ νέου κινήματος ταυτόχρονα δέν μποροῦσαν νά ταυτιστοῦν μαζί του. Γιά ἄλλη μιά φορά χαρακτηριστική εἶναι ἡ θέση τοῦ Σάρτρ πού ὅπως διηγήθηκε ὁ ἴδιος ἀργότερα δέν εἶχε καταλάβει τόν Μάη τοῦ 68 καί ἀντίθετα ἀποφάσισε νά κόψει μέ τό "κόμμα" μόνο μετά τόν αὔγουστο τοῦ 68, δηλαδή μέ τήν εἰσβολή στή τσεχοσλοβακία. Δηλαδή ἡ λειτουργία του ὑπῆρξε περισσότερο μέ τήν ἀντίδραση τῆς διανόησης πού ὑποστήριζε τήν ἄνοιξη τῆς Πράγας καί δέν μπόρεσε νά κατανοήσει τήν ἀνατροπή πού ἔφερνε ὁ Μάης. 'Αργότερα φυσικά, μετά τό 69-70 μπρός στήν καταπίεση πού χτύπησε τούς μαοικούς προχώρησε πιό πέρα συνδεόμενος μαζί τους συμμετέχοντας ἔστω καί συμβολικά στό πούλημα ἐφημερίδων στούς δρόμους. "Ομως, μετά τό 73 ὅταν ἀρχίζει ἡ κρίση τοῦ νέου κινήματος στή Γαλλία κάνει πάλι μιά στροφή κάτω μάλιστα καί ἀπό τήν πίεση τῶν νεαρῶν "μαοικῶν" φίλων του πού πέρασαν στούς νέους φιλόσοφους ἤ περίπου, δηλώνει δέ ὅτι πείστηκε γιά τό ξεπέρασμα τοῦ μαρξισμοῦ.

Συνολικά αὐτοί οἱ διανοητές ἀπετέλεσαν μιά ὁλόκληρη περίοδο τῶν "μεγάλων" διανοημένων, πού ἀντιπροσώπευσαν μιά ἐποχή. Μιά ἐποχή περασμένη, σήμερα πού διανόηση καί πράξη τείνουν νά ἑνωθοῦν.

Φυσικά ὅλα αὐτά δέν ἀναιροῦν τήν λειτουργία καί τό ρόλο πού ἔπαιξαν αὐτοί οἱ διανοητές, ἀλλά ἐπισημαίνουμε τά ὅρια τους.

'Η προσφορά τους, ἡ ἰδεολογική προετοιμασία τοῦ νέου κινήματος, ἦταν τεράστια χωρίς φυσικά νά μπορέσουν νά ἀποτελέσουν κομμάτι αὐτοῦ τοῦ κινήματος. "Εμειναν οἱ πρόδρομοι του. Κι' αὐτό δέν εἶναι λίγο:

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ — ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΖΩΗ

Τό παρακάτω κείμενο άποτελεί δρισμένες σημειώσεις πάνω στό βιβλίο τοῦ Ελι ΖΑΡΕΤΣΚΙ μέ τόν δμώνυμο τίτλο, πού κυκλοφόρησε άπό τίς έκδόσεις "Στοχαστής".

Στίς περισσότερες "πρωτόγονες" κοινωνίες- έκεϊ δπου ή παραγωγή είναι λιγώτερο άναπτυγμένη κοινωνικά - ή ύλική άναγκαιότητα τῆς οίκογένειας, δ ρόλος της στή διατήρηση τῆς ζωῆς, ήταν τεράστια. Ή οίκογένεια τόσο στήν προκαπιταλιστική, δσο καί στήν καπιταλιστική ίστορία ήταν ή βασική μονάδα τῆς "οίκονομικῆς παραγωγῆς : άπό τή μιά μεριά ύπῆρχε τεράστια διαίρεση έργασίας μέσα στήν οίκογένεια στή βάση τοῦ φύλου, τῆς ήλικίας καί τῆς θέσης μέσα στήν οίκογένεια. Από τήν άλλη δμως δέν ύπῆρχε καμμιά διαίρεση άνάμεσα στήν οίκογένεια καί τόν κόσμο τῆς παραγωγῆς έμπορευμάτων, τουλάχιστον δχι πρίν τόν 19ο αίῶνα.

Καπιταλισμος και οικογενεια

Στήν μεσαιωνική κοινωνία ή οίκογένεια ήταν άντικείμενο περιφρόνησης σάν χῶρος παραγωγῆς άλλά καί σεξουαλικότητας. Στόν

Στόν 17ο αίῶνα στήν 'Αγγλία, ό Πουριτανισμός, μέ τήν παραδοχή μιᾶς ζωῆς καθορισμένης άπό τήν υλική άναγκαιότητα, δέχτηκε τόν γάμο κι έξύψωσε τήν οίκογένεια σάν κομμάτι τῆς φυσικῆς (θεόσταλτης) τάξης τῆς παραγωγικῆς καί πνευματικῆς δράσης. Άλλωστε ό Προτεσταντισμός εύλογησε σάν ίερή , τήν ύλική έργασία πού γινόταν στήν οίκογένεια.

Ή μόλις τότε άναπτυσσόμενη άστική τάξη πίστευε δτι ή κοινωνία άποτελεῖται δχι άπό άτομα άλλά άπό οίκογένειες, πού ή κάθε μιά τους ήταν ένα συμπαγές κύτταρο. Κι άν μιλοῦσαν γιά άτομικά δικαιώματα , ήταν έξ αίτίας τῆς παντοδυναμιας τῆς πατρικῆς έξουσίας. Πίσω άπ'αύτές τίς άλλαγές βρισκόταν μιά νέα άντίληψη γιά τήν άνθρώπινη φύση : τοῦ κτητικοῦ άτομικισμοῦ .

Στό ίδεολογικό έπίπεδο, ό Πουριτανισμός κι οί άλλες αίρέσεις συνέτειναν ώστε νά γεννηθεῖ μιά βαθύτερη αύτο - συνείδηση, μιά έπίγνωση τῆς έσωτερικῆς ψυχολογικῆς ζωῆς, πράγμα άλλωστε πού κι ό Χριστιανισμός ένθάρρυνε. (Είναι ένδεικτικό δτι αύτή τήν έποχή (17ος) άνακαλύπτεται ό καθρέφτης, διαδίδεται ή αύτο βιογραφία, κατασκευάζονται καρέκλες άντί γιά πάγκους, διαδίδονται οί ίδιωτικές κατοικίες, καί πληθαίνουν οί αύτοπροσωπογραφίες).

Όλες αύτές οί έξελίξεις σχημάτισαν ένα νέο ίδεῶδες οίκογενειακῆς ζωῆς. Ό γάμος άρχισε νά θεωρεῖται σάν σχέση βασισμένη στήν άγάπη καί στήν έργασία· ή σύζυγος έγινε σύντροφος ή"συνεργάτης". Ή γυναικεία σπιτική δουλειά γιά τούς Πουριτανούς ήταν "άποστολή" καί θεάρεστο έργο. Ή γυναίκα άντιμετωπίζεται μέ σεβασμό (χαρακτηριστικό δτι άπαγορεύεται ό ξυλοδαρμός τῶν γυναικῶν).

Έτσι οί γυναίκες έφτασαν νά βλέπουν τόν έαυτό τους σχεδόν σαν άνεξάρτητα άτομα, ένῶ συγχρόνως περιορίζονταν δλο καί περισσότερο μέσα στήν οίκογένεια. (Τό θέμα τῆς γυναικείας ίσότητας συζητήθηκε γιά πρώτη φορά πολιτικά στή διάρκεια τῆς 'Αγγλικῆς έπανάστασης).

Βέβαια τό άστικό αύτό οίκογενειακό ίδεῶδες πού άναπτύχτηκε μαζί μέ τήν νεογέννητη άστική τάξη, συγκάλυψε ήδη άπό τήν άρχή δυό άντιφάσεις πού έμφανίστηκαν στήν πορεία τῆς καπιταλιστικῆς άνάπτυξης: τήν καταπίεση τῶν γυναικῶν καί τήν καθυπόταξη τῆς οίκογένειας στίς ταξικές σχέσεις.

Μέχρι τόν 18ο αίῶνα, στά βιοτεχνικά έργαστήρια, οί οίκογένειες δούλευαν σάν μονάδες. Οί οίκογενειακές καί φιλικές σχέσεις ήταν μέρος τῆς μεταβατικῆς όργάνωσης τῆς παραγωγῆς στίς πρῶτες έκεῖνες έπιχειρήσεις.

Σύντομα δμως τό άστικό ίδεῶδες γιά τήν οίκογένεια θά παρακμάσει· κι αύτό γιατί δσο προχωροῦσε ή βιομηχανοποίηση, τόσο πιό καθαρά φαινόταν ή έξάρτηση τῆς οίκογένειας άπό τίς ταξικές σχέσεις τῶν μελῶν της. Πιά οί οίκογένειες στό κοινό έργαστήρι δέν είχαν γιά έπιστάτη τόν πατέρα, άλλά τό άφεντικό. Ή δουλειά γινόταν σύμφωνα μέ τήν συστηματική πειθαρχία πού άπαιτοῦσε ό συντονισμένος καταμερισμός τῆς έργασίας.

Έδῶ ό Μεθοδισμός έγινε ή κυρίαρχη "θρησκεία" τόσο γιά τήν άστική, δσο καί τήν έργατική τάξη. Άντίθετα μέ τήν ένότητα τῆς οίκονομικῆς καί πνευματικῆς ζωῆς πού διακήρυττε ό Προτεσταντισμός τόν προηγούμενο αίῶνα, οί Μεθοδιστές πίστευαν στόν αύστηρό διαχωρισμό άνάμεσα στήν καταπίεση, τήν πειθαρχία καί τήν οίκονομική ύποταγή τῆς καθημερινῆς ζωῆς άπό

τή μιά, καί ἀπό τήν ἄλλη, στούς καθιερωμένους παροξυσμούς συναισθηματισμοῦ, τίς Κυριακές.

Κι ὅσο ἡ παραγωγή κοινωνικοποιόταν (19ος αἰώνας), ὅλο καί περισσότερο ἡ ἀστική τάξη εἶχε διαμορφώσει ἕνα πολύ διαφορετικό ἰδεῶδες γιά τήν οἰκογένεια: τοῦ καταφύγιου πού ἦταν προστατευμένο ἀπό τήν βιομηχανική κοινωνία. Τό σπίτι βρισκόταν σ'ἀντίθεση μέ τόν τρομερό, ἀνώνυμο κόσμο τοῦ ἐμπόριου καί τῆς βιομηχανίας: σ'αὐτήν τήν ἀτμόσφαιρα, ἡ Βικτωριανή ἀστική τάξη ἐξιδανίκευσε τήν καινούργια προστατευμένη οἰκογένεια, <u>ἔξω</u> ἀπό τή φύση καί <u>ἔξω</u> ἀπό τήν παραγωγή.

Ὁ Βικτωριανός ἰδεαλισμός ἀντιπροσώπευε μιά παρακμή ἀπό τήν ἀρχική ἀστική ἀντίληψη γιά τήν οἰκογένεια. Ὅπως οἱ ἀστοί μεταμορφώνονταν σέ παρασιτική τάξη μέσα στό σύστημα παραγωγῆς, ἔτσι κι ἡ ἰδεολογία τους γιά τήν οἰκογένεια γινόταν ἀφηρημένη καί ἰδεαλιστική. Μέσα σ'αὐτή τήν παρακμή, τά καινούργια κοινωνικά κινήματα στό τέλος τοῦ 18ου αἰώνα ἀμφισβήτησαν τήν ἀστική οἰκογένεια. Ἔτσι συγγραφεῖς καί καλλιτέχνες ἀρνοῦνται τό ἀστικό ἰδεῶδες τῆς οἰκογένειας στό ὄνομα τοῦ ἐλεύθερου ἔρωτα, ἐνῶ στήν Ἀγγλία ἐμφανίζεται τό φεμινιστικό κίνημα ἐνάντια στήν κοινωνική καταπίεση τῶν γυναικῶν.

Οἱ σοσιαλιστές ἑνώνουν κι αὐτοί τή φωνή τους μέ τήν ἐπίθεση πού ἔκαναν οἱ φεμινίστριες στό βικτωριανό ἰδεῶδες. Γιά τόν Μάρξ καί τόν Ἔνγκελς, τά πρῶτα ἀστικά ἰδανικά γιά τήν οἰκογένεια - ἀγάπη, ἰσότητα καί κοινή δουλειά - δέν μποροῦσαν νά πραγματοποιηθοῦν, ἐφ'ὅσον ἡ κοινωνία ἦταν ὀργανωμένη μέ βάση τήν ἀτομική ἰδιοκτησία.

Η προλεταριοποιηση και η εμφανιση του υποκειμενισμου

Ὅπως εἴδαμε καί παραπάνω, ἡ ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς σέ μεγάλη κλίμακα, κατάστρεφε τό ἀρχικό ἀστικό ἰδεῶδες ὅπου ὁ ἰδιοκτήτης περιουσίας καί ἡ ἱεραρχική του οἰκογένεια (μιά μικρή πολιτεία) εἶναι τό κέντρο μιᾶς καλά ὀργανωμένης κοινωνίας.

Τόν 19ο αἰῶνα πιά, ἡ δουλειά μέ τή μορφή τῆς μισθωτῆς ἐργασίας, ξέφυγε ἀπό τό ἐπίκεντρο τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς κι ἔγινε τό μέσο γιά τή διατήρηση τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς. Ἡ κοινωνία χωρίστηκε καί ἡ οἰκογένεια ἔγινε ὁ χῶρος τῆς "ἰδιωτικῆς ζωῆς", ἐνῶ συγχρόνως ἡ <u>σύγκρουση</u> ἀνάμεσα στό ἄτομο καί τήν κοινωνία ἀπόχτησε καινούργιο νόημα: ἀπό τή μιά πλευρά, ἐμφανίστηκε ἡ "κοινωνία - ἡ καπιταλιστική οἰκονομία, τό κράτος, ὅπου τό ἄτομο δέν ἔχει θέση · ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἦταν η προσωπική ταυτότητα πού δέν καθοριζόταν πιά ἀπό τή θέση της στήν κοινωνική διαίρεση τῆς ἐργασίας: σέ ἀντίθεση μ'αὐτόν τόν σκληρό κόσμο ὅπου κανένα ἄτομο δέν ἔλπιζε νά ἐπιδράσει, δημιουργήθηκε ὁ σύγχρονος κόσμος τοῦ ὑποκειμενισμοῦ.

Ὁ 19ος αἰώνας, μ'ὅλες τίς κοσμοϊστορικές κοινωνικές ἀλλαγές πού σήμανε, σφραγίστηκε ἀπό δυό ἀντίστοιχα κινήματα. Τοῦ ρομαντισμοῦ καί τοῦ σοσιαλισμοῦ. Πιό συγκεκριμένα, ὁ ρομαντισμός μέ τήν ἔμφαση πού ἔδωσε στά συναισθηματα, στήν ἀθωότητα καί τήν παιδική ἡλικία, στήν ἀγάπη καί στήν ὀμορφιά, ἐπικαλέστηκε ἕναν κόσμο ὅπου οἱ ἄνθρωποι δέν καθορίζονταν ἀπό τήν καθημερινή πειθαρχία τῆς παραγωγῆς. Ἀπό τήν ἄλλη, τό σοσιαλιστικό κίνημα, πού ἐμφανίστηκε περίπου τόν ἴδιο καιρό, ἦταν στενά δεμένο μ'αὐτή τήν ρομαντική παράδοση καί εἰδικώτερα μέ τούς οὐτοπικούς προδρόμους του, διαχωρίζοντας ταυτόχρονα καί τή θέση του ἀπ'αὐτή τήν ρομαντική κι οὐτοπιστική παράδοση.

Ὅταν τό σοσιαλιστικό κίνημα ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα τῆς οἰκογένειας τόν 19ο αἰώνα, περίμενε ὅτι μιά ἐπανάσταση στήν παραγωγή ἐμπορευμάτων θά μεταμόρφων αὐτόματα καί τήν

οἰκογένεια. Οἱ πρῶτοι σοσιαλιστές δέν θεωροῦσαν τήν οἰκογένεια "χωριστό" πολιτικό πρόβλημα. Καθρεφτίζοντας τόν ἀγώνα ἐπιβίωσης πού χαρακτήριζε τήν προλεταριακή οἰκογένεια τοῦ 19ου αἰώνα, ὁ Μάρξ κι ὁ Ἔνγκελς δέν εἶδαν τήν ἀνάγκη γιά χωριστό πρόγραμμα γιά τήν "προσωπική" ζωή πού νά περιλαμβάνει τήν καταπίεση τῶν γυναικῶν ἀπό τούς ἄντρες μέσα στήν οἰκογένεια. Ὅταν θάπαυε ἡ οἰκονομική ἐκμετάλλευση, τά ἄτομα θά μποροῦσαν ν'ἀπελευθερωθοῦν καί νά ὁλοκληρωθοῦν. Ὅμως ἡ ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ κατάστρεφε αὐτήν τήν ἐλπίδα καί σέ μεγάλο βαθμό "χώρισε" τό σοσιαλιστικό κίνημα ἀπό τήν μετέπειτα ἐξέλιξη τῆς οἰκογένειας καί τῆς προσωπικῆς ζωῆς τοῦ προλεταριάτου.

Ἔτσι κατά τό τέλος τοῦ 19ου αἰώνα, μαζί μέ τόν ἐργάτη ἐμφανίζεται ἡ νοικοκυρᾶ - οἱ δυό ἐργαζόμενοι πού χαρακτηρίζουν τήν ἀναπτυγμένη καπιταλιστική κοινωνία (μόνο πού ἡ δεύτερη καταδικάζεται ἐπιπλέον καί σάν περιθωριακή ἐργατική δύναμη σέ σχέση μέ τήν καπιταλιστική παραγωγή). Τά καθήκοντα τῆς νοικοκυρᾶς ἐκτός ἀπό τήν ὑλική ἐργασία τῆς οἰκογένειας, ἐπεκτάθηκαν καί στή εὐθηνη γιά τίς "ἀνθρώπινες ἀξίες" πού θεωροῦνταν ὅτι διατηροῦσε ἡ οἰκογένεια: ἀγάπη, προσωπική εὐτυχία, οἰκιακή ἁρμονία. Οἱ γυναίκες ταυτίστηκαν μέ τήν συναισθηματική ζωή καί οἱ ἄντρες μέ τόν ἀγώνα ν τῆς ἐπιβίωσης.

Ἔτσι καθώς ἀναπτυσσόταν ὁ καπιταλισμός, ἡ οἰκογένεια ἔχασε τήν κεντρική της ταυτότητα σάν παραγωγική μονάδα μέ βάση τήν ἀτομική ἰδιοκτησία. Ἡ ὑλική παραγωγή μέσα στήν οἰκογένεια, ἡ ἐργασία τῶν μητέρων καί τῶν νοικοκυρῶν ὑποτιμήθηκε. Συγχρόνως ἡ οἰκογένεια ἀ-

πόκτησε καινούργιες λειτουργίες σάν χῶρος προσωπικῆς ζωῆς - ὁ κυριότερος θεσμός ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἀναζητοῦσαν τήν προσωπική εὐτυχία, τήν ἀγάπη καί τήν ὁλοκλήρωση.

Ἡ ἴδια αὐτή ἀλλαγή θόλωσε καί συγκάλυφε τή θέση τῆς νοικοκυρᾶς στήν καπιταλιστική παραγωγή. Οἱ σοσιαλιστές καί διάφοροι ἄλλοι θεωροῦσαν ὅτι ἡ ταξική της θέση ἦταν ἴδια μέ τοῦ συζύγου της, καί δέν ἀμφισβήτησαν αὐτήν τήν ἰδεολογική ἄποψη γιά τήν προσωπική ζωή καί τήν ἐργασία τῶν γυναικῶν μέσα στό σπίτι Η βάση αὐτῆς τῆς ἰδεολογίας εἶναι ἡ ἄποψη ὅτι ἡ παραγωγή καί ἡ οἰκονομία περιορίζονται στό χῶρο τῆς παραγωγῆς ἐμπορευμάτων καί τῆς ἀνταλλαγῆς.

'Αποκλείοντας τήν οἰκογένεια ἀπό τήν θεωρία τους γιά τήν καπιταλιστική παραγωγή, οἱ σοσιαλιστές δέν μπόρεσαν νά ξεχωρίσουν τήν εἰδική καταπίεση τῶν γυναικῶν ἀπό τήν γενική καταπίεση τῆς ἐργατικῆς τάξης, ξεχνῶντας ἔτσι ἕνα βασικό στοιχεῖο: τήν ἀπομόνωση τῶν νοικοκυρῶν καί τῶν παιδιῶν ἀπό τήν κοινωνικοποιημένη παραγωγή καί τήν ἐμφάνιση μιᾶς χωριστῆς περιοχῆς προσωπικῆς ζωῆς πού κάλυπτε τήν σπιτική ἐργασία τῶν γυναικῶν.

'Αποκλείοντας τήν οἰκογένεια ἀπό τήν ἀντίληψη τῆς κοινωνικῆς παραγωγῆς, οἱ σοσιαλιστές ἔτειναν νά ἀποδεχτοῦν τήν ἰδεολογική ὄψη τῆς προσωπικῆς ζωῆς πού ἐπικρατεῖ στήν ἀστική κοινωνία - ὅτι δηλαδή ἡ προσωπική ζωή εἶναι ἕνα ἐντελῶς ὑποκειμενικό φαινόμενο, πού ἔχει νόημα μόνο γιά τό ἄτομο.

῎Εξω κι ἀνταγωνιστικά μέ τό σοσιαλιστικό κίνημα τοῦ 20ου αἰώνα ἀναπτύχτηκαν διάφορα κοινωνικά κινήματα πού βασίστηκαν πάνω στήν ἐμφάνιση ἑνός χώρου προσωπικῆς ζωῆς πού δέν ὑποτάχτηκε ἐντελῶς στό κεφάλαιο. Οἱ οὐτοπιστές, οἱ χίππιδες, οι ὑπαρξιστές, οἱ μποέμ, οἱ ριζοσπάστες μέ ψυχαναλυτικό προσανατολισμό, οἱ κοινοβιακοί κι οἱ ὑποστηρικτές τῆς σεξουαλικῆς ἐλευθερίας τόνισαν τόν βασικό ρόλο τῆς βαθύτερης ψυχολογικῆς ἀλλαγῆς καί τῶν ἄμεσων προσωπικῶν σχέσεων γιά τό ξεπέρασμα ἄν ὄχι τόν μετασχηματισμό τῆς κοινωνίας.

Ὁ φεμινισμός γεννήθηκε ἀπό τήν ἴδια διαδικασία τῆς καπιταλιστικῆς βιομηχανοποιήσης- τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τό σπίτι. (Ἀπό τό 1880 ὥς τό 1910 ο ἀριθμός τῶν γυναικῶν πού δούλευαν ἔξω ἀπό τό σπίτι, ἀνέβηκε ἀπό τά 2,6 ἑκατομμύρια στά 8 ἑκατομμύρια. ῞Ομως ἡ πραγματικά μαζική εἴσοδος τῶν γυναικῶν στήν κοινωνικοποιημένη παραγωγή ἔγινε ἀπό τά 1920 καί μετά, σέ μιά περίοδο πού ἡ ἀνεργία καί ἡ ὑποαπασχόληση ἔγιναν στοιχεῖα τῆς δομῆς τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας). Εμφανίστηκε πρῶτα ἀνάμεσα στίς αστές τοῦ 19ου αἰώνα πού εἶχαν φρίξει μέ τήν ἀπομόνωση τοῦ κουκλόσπιτου, καί μετά, πιό πλατιά, στόν εἰκοστό αἰώνα. ῎Ετσι ὁ φεμινισμός στίς ἀρχές τοῦ αἰώνα μας καί πρίν τήν ἐμφάνιση τοῦ σύγχρονου γυναικείου κινήματος, προσπάθησε ν'ἀπελευθερώσει τίς γυναίκες δίνοντας ἔμφαση στήν ἴση ἀμοιβή, στίς δουλειές, στή μόρφωση καί κυρίως στήν ψῆφο. Τό ἀποτέλεσμα, ὅπως στήν ρώσικη ἐπανάσταση ἤ στόν ἀμερικάνικο φεμινισμό τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰώνα μας, ἦταν ὅτι ἄλλαξε ἡ θέση τῶν γυναικῶν σάν μισθωτές ἐργαζόμενες ἤ στήν πολιτική ζωή ἀλλά ἡ θέση τους μέσα στήν οἰκογένεια ἔμεινε σχετικά ἀνέπαφη.

Τό κενό καί τίς ἐλλείψεις αὐτοῦ τοῦ "παραδοσιακοῦ" φεμινισμοῦ ἀλλά καί τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνάλυσης γιά τήν οἰκογένεια καί εἰδικώτερα γιά τήν θέση καί καταπίεση τῆς γυναίκας προσπάθησε νά καλύφει ὁ ριζοσπαστικός φεμινισμός πού ἐκφράστηκε κύρια στό ἀμερικάνικο καί ἀγγλικό γυναικεῖο κίνημα, ζητῶντας οὐσιαστικά νά ὑπερασπιστεῖ τό προσωπικό καί νά κατοχυρώσει τήν ἐγκυρότητα τοῦ ὑποκειμενικοῦ

Αλλά ἡ ὑπεράσπιση τοῦ ὑποκειμενισμοῦ τοῦ ριζοσπαστικοῦ φεμινισμοῦ δέν ἀμφισβήτησε, παρά θεώρησε δεδομένη τήν ἄποψη ὅτι ἡ οἰκογένεια καί ἡ προσωπική ζωή εἶναι ἕνας διαφορετικός χῶρος πού κυβερνᾶται ἀπό τούς δικούς του νόμους, ἀναπαράγοντας ἔτσι μέ τή σειρά του τήν ἀντίθεση ἀνάμεσα σ'αὐτόν καί τόν σοσιαλισμό ἀντίθεση πού ἔχει τίς ρίζες της στήν διάσπαση τῆς δομῆς τῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας.

Ο διαχωρισμος του προσωπικου και του πολιτικου

Οἱ ἀγρότες καί οἱ ἄλλοι προκαπιταλιστικοί ἐργαζόμενοι καθορίζονταν ἀπό τίς ἴδιες κοινωνικές σχέσεις "μέσα" κι "ἔξω" ἀπό τήν δουλειά. Οἱ προλετάριοι ἀντίθετα, εἶναι "ἐλεύθεροι" ἄντρες καί γυναίκες ἔξω ἀπό τή δουλειά. Σάν ἀποτέλεσμα, ἡ ἐνδοσκόπηση πῆρε διαστάσεις καί βάθυνε καθώς οἱ ἄνθρωποι ἔψαχναν μέσα τους νά βροῦν τή μόνη συνοχή, συνέπεια κι ἑνότητα ἱκανή νά συμβιβάσει τόν κατακερματισμό τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ἡ προλεταριοποίηση γέννησε καινούργιες ἀνάγκες, πχ γιά ἐμπιστοσύνη, οἰκειότητα κι αὐτογνωσία, πού ἐνίσχυσαν τή σημασία τῶν προσωπικῶν σχέσεων στήν οἰκογένεια. Ἡ ὀργάνωση τῆς παραγωγῆς σέ σχέση μέ τήν ἀλλοτριωμένη ἐργασία προκάλεσε τή δημιουργία ἑνός ἄλλου χώρου, ὅπου οἱ προσωπικές σχέσεις ἦταν αὐτοσκοπός.

Δημιουργήθηκε ἔτσι μιά πολυποίκιλη συλλογική συνείδηση. Ενῶ βιώνεται σάν ἀτομική καί μοναδική, συγχρόνως διαμορφώνεται ἀπό τήν καπιταλιστική ἀνάπτυξη κι εἶναι ἀναπόσπαστο τμῆμα της.

Οὐσιαστικά, ὁ ἀναπτυγμένος καπιταλισμός ἔχει παράγει μαζικά συγκεκριμένες μορφές προσωπικῆς ζωῆς κι ἀτομικότητας, οἱ ὁποῖες ἐνισχύουν καί συγχρόνως ἀπειλοῦν τήν καπιταλιστική ἡγεμονία.

Ἡ σύγχρονη οἰκογένεια, ὅλο καί πιό ξεκομμένη ἀπό τήν παραγωγή, ἀπειλεῖ νά γίνει μιά τρύπα ὑποκειμενισμοῦ χωρίς κανένα κοινωνικό νόημα.Μέσα της ἔχει ἀναπτυχτεῖ ἕνας κόσμος τρομερῆς ψυχολογικῆς περιπλοκότητας, σάν ἀντιστάθμισμα στό φοβερά ὀρθολογικό καί ἀπρόσωπο χαρακτήρα πού ἔδωσε τό κεφάλαιο στόν χῶρο τῆς παραγωγῆς ἐμπορευμάτων. Οἱ ἀτομικιστικές ἰδέες πού τράφηκαν ἀπό αἰῶνες ἀστικῆς ἀνάπτυξης- αὐτοσυνείδηση, μανία τελειότητας, ἀνεξαρτησία, πῆραν πιά καινούργιο σχῆμα μέσα ἀπό τήν ἀπληστία τῆς προσωπικῆς ζωῆς στήν ἀναπτυγμένη καπιταλιστική κοινωνία. Ἡ ἐσωτερική ζωή τῆς οἰκογένειας καθορίζεται ἀπό μιά ἀναζήτηση προσωπικῆς ὁλοκλήρωσης γιά τήν ὁποία δέν φαίνεται νά ὑπάρχουν κανόνες , ἕνα ἀνεξήγητο μπέρδεμα. ῞Ενα μεγάλο μέρος αὐτῆς τῆς ἀναζήτησης ἔγινε σέ βάρος τῶν γυναικῶν

Αὐτή ὅμως ἡ διαδικασία διαμόρφωσε καί τίς ἐπαναστατικές δυνατότητες τοῦ καιροῦ μας

Τούς προηγούμενους αἰῶνες, μόνο μιά χούφτα ἄτομα ἀναγνωρίζονταν γιά τίς ἰδιαίτερες ἀξίες τοῦ μυαλοῦ τους καί τοῦ χαρακτήρα τους

Οἱ ὑπόλοιποι, ἄντρες καί γυναίκες συνθλίβονταν σέ μιά γενική ὁμοιομορφία στόν ἀγώνα γιά τήν ἐπιβίωση.

Σήμερα, στήν ἀναπτυγμένη καπιταλιστική κοινωνία εἶναι ὅτι ἡ ἔμφαση στήν ἀτομική ἐξέλιξη καί μοναδικότητα ἔχει γίνει μιά τάση πού χαρακτηρίζει ὁλόκληρη τήν κοινωνία. Ωστόσο, αὐτή ἡ διαδικασία ἐκφράζει καί κάτι πού εἶναι ρεαλιστικό: τήν πιθανότητα μιᾶς κοινωνίας ὅπου ἡ παραγωγή ἀναγκαίων εἰδῶν εἶναι δευτερεῦον μέρος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καί ὅπου ὁ σκοπός καί ὁ χαρακτήρας τῆς παραγωγῆς καθορίζεται ἀπό τίς ἀνάγκες τῶν συγκεκριμένων μελῶν τῆς κοινωνίας.

Μέσα ἀπό τίς βασανισμένες συχνά σχέσεις τῆς σύχγρονης προσωπικῆς ζωῆς μποροῦμε νά διακρίνουμε τήν τελευταία καί δημοκρατικότερη μορφή μιᾶς παλιᾶς ἐλπίδας : ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα μπορεῖ νά προχωρήσει σέ μιά ζωή πού δέ θά ὑποτάσσεται πιά στίς σχέσεις παραγωγῆς.

Σήμερα τά διάφορα σοσιαλιστικά φεμινιστικά κινήματα προσπαθοῦν νά ξεπεράσουν αὐτές τίς καταβολές καί ἀντιθέσεις μιά καί εἶναι πιά φανερό ὅτι οἱ γυναίκες ἀπό μόνες τους δέ μποροῦν ν'ἀλλάξουν τήν οἰκογένεια. Ἡ οἰκογένεια δέν μπορεῖ ν'ἀλλάξει παρά μόνο σάν μέρος ἑνος γενικότερου μετασχηματισμοῦ καί καταστροφῆς τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας. Αὐτό απαιτεῖ βέβαια τήν ἑνωμένη προσπάθεια ὅλων τῶν ἐργαζόμενων, μαζί καί τῶν νοικοκυρῶν

Ἔτσι ἕνα σοσιαλιστικό πρόγραμμα πρέπει νά περιλαμβάνει καί τά δυό ἄκρα τῆς διχοτόμησης ἀνάμεσα στήν κοινωνική καί προσωπική σφαίρα. Ένα τέτοιο πρόγραμμα γιά τήν οἰκογένεια θἄπρεπε νά πάρει ὑπόψη του ὅλες τίς διαστάσεις τῆς προσωπικῆς ζωῆς - οἰκονομικές, κοινωνικές, ψυχολογικές - καί θἄπρεπε νά προσπαθήσει νά τίς συνδέσει. Ἡ κυριότερη ἀρχή του πρέπει νά εἶναι ἡ βελτίωση τῆς προσωπικῆς ζωῆς μέσα ἀπό τήν βελτίωση καί τόν μετασχηματισμό τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Συγχρόνως πρέπει ν'ἀναπτύξουμε μιά κριτική ἀντιμετώπιση τῆς προσωπικῆς ζωῆς, πού στό καπιταλισμό βιώνεται σαύ ὑποκειμενική. Ε Ενα μέρος αὐτοῦ τοῦ προβλήματος εἶναι ὅτι οἱ σοσιαλιστές τείνουν νά παραμένουν σέ συντηρητικές κι ἀνεπαρκεῖς ψυχολογικές ἑρμηνεῖες, σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦνται οὐσιαστικά ἀπό σκέψη κι ἐργασία. Ἀλλά ἡ ἀνθρώπινη ἀνάγκη ν'ἀγαπᾶμε καί νά μᾶς ἀγαποῦν εἶναι ἐξίσου θεμελειώδης, ὅσο καί η ἀνάγκη γιά ἐργασία. Χρειαζόμαστε μιά πιό ἐλαστική καί πειραματική στάση ἀπέναντι στήν συναισθηματική ζωή. Πρέπει νά καταλάβουμε ὅτι τό αἶσθημα, ἡ διαίσθηση, οἱ αἰσθήσεις, ἔχουν μιά δική τους ἰδιαίτερη ἀξία καθώς καί ὅρια, ἀκριβῶς ὅπως καί ἡ λογική σκέψη.

Ἔτσι ἴσως δημιουργοῦνται σήμερα οἱ δυνατότητες μιᾶς διαλεχτικῆς πραγμάτωσης: ἡ δυνατότητα γιά μιά κοινωνία ὅπου ἡ παραγωγή ἀναγκαίων εἰδῶν εἶναι δευτερεῦον στοιχεῖο τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, καί ὅπου ὁ σκοπός κι ὁ χαρακτήρας τῆς ἐργασίας καθορίζονται ἀπό τά συγκεκριμένα μέλη τῆς κοιωνίας. Τό ὄνειρο μιᾶς ζωῆς πού δέν θά ρυθμίζεται ἀπό τίς σχέσεις παραγωγῆς ἦταν παλιό καί πάντα διαθέσιμο στήν ἐλίτ: στό χῶρο του κινήθηκαν φιλόσοφοι, ἀριστοκράτες, αὐλικοί, μυστικιστές, καί κατόπιν στόν 19ο αἰώνα, καλλιτέχνες καί διανοούμενοι. Στή σύγχρονη κοινωνία ἔχει γίνει μιά διαστρεβλωμένη, παραποιημένη πραγματικότητα για ὁλόκληρη τήν ἐργατική τάξη. Ὁ σοσιαλισμός θά δώσει τή δυνατότητα νά πραγματοποιηθεῖ τό ὄνειρο αὐτό σέ δημοκρατική καί καθολική βάση.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Πρόκειται γιά ἄρθρο πού δημοσιεύτηκε στό περιοδικό τῆς ὀργάνωσης BIG FLAME, στήν 'Αγγλία, τό 1978

Τό γεγονός ὅτι οἱ "Νέοι Σοσιαλιστές"(νεολαία τοῦ W.R.P."μητρικῆς τῆς ΕΔΕ)στή συνδιάσκεψή τους δέχτηκαν μιά πρόταση νά καταδικάσουν τό Punk-Rock σάν καπιταλιστική συνομωσία, ἦταν ἕνα ἀπό τά πιό παράξενα ἀλλά καί τά πιό θλιβερά γεγονότα τῆς περισυνῆς χρονιᾶς. Ὅπως κι οἱ ἄλλες ἀπολαύσεις (ποδόσφαιρο,πιοτό κλπ) μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπό τήν ἀληθινή πάλη ἐνάντια στό σύστημα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς αὐτό ἐδῶ εἶναι σχετικά ἀκραῖο παράδειγμα.Μπορεῖ ὅμως κανείς νά ρίξει μιά ματιά στό μουσικό καίτόν ἀριστερό τῦπο τῆς περασμένης χρονιᾶς γιά νά βρεῖ σοβαρότατες συζητήσεις γιά τό ἄν τό Punk Rock εἶναι σοσιαλιστικό-ἐπαναστατικό-προοδευτικό ἤ καπιταλιστικό-παρακμιακό-ἀνασταλτικό. Αὐτός εἶναι ἐντελῶς λαθεμένος τρόπος γιά νά προβληματιστεῖ κανείς πάνω στή φύση τῶν Punk ἤ ὁποιασδήποτε ἄλλης κουλτούρας τῶν νέων.. Κι αὐτό ὄχι μόνο γιατί τό ἔχει ἐσωτερι- διαχωρισμούς (ὅπως παρατηρεῖ ενα πρόσφατο ἄρθρο τοῦ Leveller ἀλλά κύρια γιατί αὐτή ἡ προβληματική ἀντιμετωπίζει αὐτό τό φαινόμενο μέσα ἀπό μιά ἰδεολογική σκοπιά πού δέν εἶναι - οὔτε μπορεῖ νά εἶναι - σωστή.'Απ'τή στιγμή πού δέν ὑπάρχει ἕνα μαζικό σοσιαλιστικό κίνημα μέ τή δικιά του ἰσχυρή πολιτιστική ἐπίδραση καμιά νεολαΐστικη κουλτούρα,τό ἤ ὅτιδήποτε ἄλλο-πρόκειται νά εἶναι "σοσιαλιστικό" οὔτε καμμιά ἑρμηνεία,ὅσο κι ἄν εἶναι βαθειά, τῶν στίχων ἤ τοῦ στύλ τοῦ μπορεῖ νά τό κάνει τέτοιο. Ἔχω παρατηρήσει ἀκόμα μιά προσπάθεια νά παρουσιαστεῖ τό στύλ τῆς ἐποχῆς δουλείας πού χρησιμοποιοῦν στό ντύσιμο μερικοί σάν σύμβολο τῆς καπιταλιστικῆς καταπίεσης.

Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ἡ ἀριστερά ἀγωνιᾶ γιά τή φύση τῆς νεολαΐστικης κουλτούρας κι αὐτό δείχνει μιά σειρά πολιτικά προβλήματα. Σ'αὐτή τή χώρα δέν ὑπάρχει κάποια ἀνεξάρτητη ὀργάνωση ἤ κίνηση πού νά προσδιορίζει τό σοσιαλισμό σύμφωνα μέ τή δική του ὀπτική. Ὑπάρχουν μόνο παραρτήματα κομμάτων πού βλέπουν τόν κόσμο ἀρχικά μέσα ἀπό τά μάτια τῶν "μητρικῶν" τους ὀργανισμῶν. Ἡ κομματική κυριαρχία εἶναι μιά μόνο πλευρά τοῦ προβλήματος: αὐτό πού ἐπίσης μετράει εἶναι ἡ προοπτική πού τείνει νά ἔχει γιά τήν νεολαία ἡ ἀριστερά καί ὄχι μόνο οἱ ὀργανώσεις.Πρόσφατα βρισκόμουν σάν ἀντιπρόσωπος στό τοπικό συμβούλιο τῆς ἕνωσής μου ὅταν παραδόθηκε μιά ἐπιταγή σ'ἕνα νεαρό οἰκοδόμο σάν ἐνίσχυση στήν καμπάνια γιά τούς Dire Workers . Φανερά τρακαρισμένος ἐκεῖνος μουρμούρισε ὁλόκληρο κατεβατό εὐχαριστίες. Ὕστερα τοῦ ζήτησαν νά φύγει ἀπό τήν ἱερή αἴθουσα. Ἕνας ἀντιπρόσωπος διαμαρτυρήθηκε καί εἶπε πώς θά μποροῦσαν νά τοῦ ἐπιτρέψουν νά μείνει σάν παρατηρητής. Ὁ πρόεδρος εἶπε μέ σοβαρότητα πώς ὁ κανονισμός δέν τό ἐπιτρέπει ἀλλά πώς ἦταν βέβαιος πώς θά τόν ξαναβλέπαμε σέ μερικά χρόνια σά κανονικό ἀντιπρόσωπο. Τό πρόβλημα μέ τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ἀριστερᾶς εἶναι πώς βλέπει τούς νεολαίους μόνο σά μελλοντικούς ἐργάτες,συνδικαλιστές ἤ κομματικά μέλη. Καί λέω "μόνο" γιατί σίγουρα θά γίνουν στό μέλλον ὅλα αὐτά καί δέν ἔχω κανένα πρόβλημα. Ἀλλά θά πρέπει νά ἀναγνωρίσουν καί τήν ειδική καταπίεση καί θέση τῆς νεολαίας:ὑλικά,πολιτιστικά,πολιτικά. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία πώς νεολαῖες τῶν ἀριστερῶν ὀργανώσεων διαθέτουν ζῶνες ἐσωτερικῆς ἀσφάλειας.

Ὅταν ἤμουνα στήν Ἕνωση τῆς Κομμουνιστικῆς Νεολαίας αὐτό ἐξασφαλιζόταν μέ τό νά ὑπάρχει ἕνας 30άρης πρόεδρος.Οἱ συγκεντρώσεις περιλάμβαναν μιά ἀνάγνωση ἀπό τόν πρόεδρο,φλογερῶν

ἀποσπασμάτων ἀπό τό Βρετανικό δρόμο γιά τό Σοσιαλισμό (ἀπαρχαιωμένη καί ρεφορμιστική ἐκδοχή). Ἔχοντας δοσμένη τή δραστική μείωση τῶν μελῶν τῆς σημερινῆς Ε.Κ.Ν. ἀμφιβάλλω ἄν τά πράγματα ἔχουν ριζικά ἀλλάξει. Λίγα χρόνια ἀργότερα ἤμουνα δραστήριο μέλος στό Rebel μιά μίνι κίνηση πού ὑποστηριζόταν ἀπό τούς I.S. International Socialists (Διεθνεῖς Σοσιαλιστές). Αὐτή εἶχε μεγαλύτερη φαντασία καί καθοδήγησε μερικές καλές καταλήψεις σπιτιῶν, τοπικά, γιά διευκόλυνση τῶν νέων, κι ἀκόμα εἶχε μιά ζωντανή καί συνήθως ὑποφερτή ἐφημερίδα. Ὁ δικός μας τομέας στό Liverpool δέν εἶχε καθόλου μέλη τοῦ I.S (τούς εἶχαν διώξει) καί εἶχε ἀρκετούς μαθητές. Ζητήσαμε νά ἀνεξαρτητοποιηθοῦμε ἀπό τό I.S. μιά θέση πού ὑποστηρίχτηκε καί ἀπό πολλούς νεολαίους τοῦ ἴδιου τοῦ I.S. . Δυστυχῶς, τά καταφέραμε τόσο καλά πού οἱ I.S. μᾶς ἔκλεισε τόν τομέα ἀποσύροντας τήν οἰκονομική καί ὀργανωτική βοήθεια πού παρεῖχε. Μᾶς εἶπαν πῶς "δέ στρατολογούσαμε ἀρκετά μέλη γιά τό I.S. ".

Σήμερα λίγα πράγματα ἔχουν ἀλλάξει. Οἱ δύο ὀργανισμοί πού παίρνουν τή νεολαία στά σοβαρά σά μιά ἰδιαίτερη κατηγορία (τουλάχιστο γιά νά στρατολογοῦν μέλη) εἶναι οἱ Νέοι Σοσιαλιστές (W.R.P.). Στρατολογοῦν ἕνα σωρό ἀφοσιωμένους νέους διψασμένους γιά δράση καί τή γνώση τοῦ σοσιαλισμοῦ σάν ἐναλλακτική κοσμοθεωρία. Προωθοῦν ἐπίσης διάφορες κοινωνικές δραστηριότητες καί πολιτιστικά γεγονότα. Σέ κανένα ἐπίπεδο ὅμως αὐτά πού κάνουν δέν εἶναι ἐπαρκῆ. Ἐνῶ ἡ φροντίδα γιά τήν ἐκπαίδευση εἶναι καλή, τό περιεχόμενο καί τό στύλ της δέν εἶναι. Πολύ συχνά ἀντιγράφει τή σχολικοῦ τύπου ἐκπαίδευση,, τήν ἀποστήθιση-παπαγαλία. Ὅποιος ἔχει κουβεντιάσει μέ μέλη αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων θά ξέρει πώς δέν εἶναι καθόλου ὑπερβολικό νά περιγράψει πολλούς ἀπ' αὐτούς σάν νεανικά "ὑποζύγια". Εἶναι ἀπελπιστικό νά τούς ἀκοῦς νά ἐπιχειρηματολογοῦν μέ ἄλλους νεαρούς μ' ἕνα τρόπο βίαιο καί πομπώδη. Εἶναι καλουπωμένοι στή γραμμή τοῦ κόμματος ὅπως καί πολλοί ἐνήλικες στρατολογημένοι στήν ἀριστερά, καί συχνά χάνουν τήν ἐπαφή μέ τούς φίλους τους. Ἡ κουλτούρα συχνά χρησιμοποιεῖται σάν ὕπουλο μέσον: ντίσκο μέ μιά δόση Τρότσκυ.

Ἀλλά ἡ κουλτούρα δέν εἶναι πάντα ἡ ἐναλλακτική λύση στίς καπιταλιστικές φόρμες. Στίς δραστηριότητες τοῦ Νέου Σοσιαλιστῆ ἔχουν συμπεριληφτεῖ καλλιστεῖα καί διαγωνισμοί μωρῶν. Ἡ γενική ἀνταγωνιστικότητα καί ὁ διαχωρισμός τῶν ρόλων τῶν δύο φύλων, ξεκάθαρη ἐπίδραση τῆς κυρίαρχης κουλτούρας, ἔχουν ἐλάχιστα ἀμφισβητηθεῖ. Μιά ἐναλλακτική λύση δέ μπορεῖ νά μπεῖ καταναγκαστικά ἀλλά πρέπει ν' ἀρχίσει μ' ἕνα προοδευτικό τρόπο. Τό τελευταῖο τόλμημα τοῦ SWP, τό Κίνημα Νεολαίας τῶν Σοσιαλιστῶν Ἐργατῶν, ἄν κρίνει κανείς ἀπ' τίς ἀναφορές τῆς τελευταίας συνέντευξης, δέν φαίνεται νά ἔχει ξεφύγει ἀπό τά τετριμένα. Τέτοια νεολαιΐστικα κινήματα κρατᾶνε τά πράγματα στά σίγουρα, κανάλια, προσφέροντας μερικές ἐναλλακτικές λύσεις-πού παρακάμπτουν πολλά εὐαίσθητα σημεῖα. Σημεῖα μάλιστα πού στό κεφάλι τῶν Νέων ἔχουν κεντρική σημασία, ὅπως εἶναι ἡ σεξουαλικότητα καί ἡ οἰκογένεια. Τέτοια θέματα πρέπει νά βγοῦν στό φῶς καί νά τούς δώσουμε τή βαρύτητα πού δίνουμε στό ζήτημα τῆς ἀνεργίας, τῆς στράτευσης καί σ' ἄλλα παρόμοια. Γιά μιά πληρέστερη ἐξήγηση πρέπει νά δεῖ κανείς τό ἔργο τό Βίλχελμ Ράϊχ στίς δεκαετίες 1920-1930 στή Γερμανία, ἔργο πού πρόσφατα καί πολύ σωστά ξανά ἀνακαλύφτηκε ἀπό μιά καινούργια γενιά τῆς ἀριστερᾶς.

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΙΣΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

Τό ἄρθρο αὐτό ἄρχισε δείχνοντας πώς ἡ ἀδυναμία τῆς ἀριστερᾶς νά κατανοήσει τήν κουλτούρα τῆς νεολαίας εἶναι δείκτης πλατύτερων πολιτικῶν προβλημάτων. Εἰδικότερα, δέ μπορεῖ ν' ἀναπτυχτεῖ ἕνα ἀνεξάρτητο καί βιώσιμο Σοσιαλιστικό Κίνημα Νεολαίας παρά μόνο ὅταν ἡ ἀριστερά ἀρχίσει νά καταλαβαίνει τήν κολτούρα της. Εἶμαι πεισμένος πώς ἡ δύναμη καί ἡ σημασία τῆς "νεολαιΐστικης" κουλτούρας στή Βρετανία ἔχει λειτουργήσει καί σάν ἐνδιάμεσο καί σάν ὑποκατάστατο τῆς "πολιτικῆς" κουλτούρας μέσα στή νεολαία. Παρ' ὅλο πού ἡ νεολαιΐστικη κουλτούρα ὑπῆρξε καί σέ ἄλλες χῶρες δέν φαίνεται νά ἔπαιξε ἕνα ρόλο τόσο σημαντικό ὅσο στή Βρετανία (2). Σέ χῶρες βέβαια ὅπως ἡ Ἰταλία καί ἡ Γαλλία, ἡ ἐκφραζόμενη πολιτική συνείδηση τῆς νεολαίας εἶναι πολύ ψηλότερη. Τά πολιτιστικά καί τά πολιτικά προβλήματα εἶναι δεμένα. Ὄχι μόνο στά χτυπητά παραδείγματα τῆς Γαλλίας τοῦ '68 καί τῆς Ἰταλίας τοῦ '69, ἀλλά π.χ. στήν Ἰταλία στίς καμπάνιες τῶν νέων γιά τά κοντσέρτα τοῦ free rock συνέβηκαν καί πραγματικές μάχες μέ τήν ἀστυνομία ἔξω ἀπ' τά στάδια.

Σήμερα στήν Ἰταλία ἡ Προλεταριακή Νεολαία καί οἱ Ἰνδιάνοι τῶν Μητροπόλεων εἶναι ἀπόγονοι αὐτῶν τῶν παραδόσεων. Οἱ ταξικές ἀντιθέσεις κι ὁ καπιταλισμός σ' αὐτές τίς χῶρες ἀντανακλοῦνται εὐθέως στή συμπεριφορά τό στύλ καί τή συνείδηση τῆς νεολαίας. Τό μαθητικό κίνημα εἶναι πάρα πολύ δυνατό, συνεχίζοντας τήν μακρυά παράδοση τῆς πολιτικῆς συνειδητότητας καί ἀναφέρεται στό σύνολο μιᾶς κοινωνίας πού χαρακτηρίζεται ἀπ' τήν πολιτική κουλτούρα τῆς ἐργατικῆς τάξης. Τό γεγονός ὅτι αὐτές οἱ παραδόσεις ἐλέγχονται ἀπ' τά Κομμουνιστικά κόμματα, δέν εἶναι πρόβλημα. Αὐτό πού ἔχει σημασία εἶναι πώς ὑπάρχει μιά πολιτική κουλτούρα μέ τήν ὁποία ἡ νεολαία βρίσκεται σέ σχέση ἀλληλεπίδρασης.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Στή Βρετανία ὑπάρχει πλήρης ἀπουσία μιᾶς σοσιαλιστικῆς καί Μαρξιστικῆς πολιτικῆς κουλτούρας. Ἐνῶ ἔχουμε μιά κοινωνία μέ αὐστηρό ταξικό διαχωρισμό καί δυνατή ταξική συνείδηση, αὐτή εἶναι κύρια κορπορατίστικη δηλαδή ἡ ἐργατική τάξη ὁριοθετεῖ τόν ἑαυτό της ἀπ' τίς ἄλλες τάξεις χωρίς νά προτείνει λύσεις στό ἐπίπεδο τῆς κοινωνίας συνολικά. Αὐτό ἀντανακλιέται σίγουρα στήν κουλτούρα τῆς νεολαίας ἡ ὁποία σημαδεύεται ἀπ' αὐτή τήν κορπορατίστικη ἀντίληψη.

Μπορεῖ νά ὁρίσει κανείς τίς διάφορες κουλτοῦρες σάν φόρμες πού ἐκφράζεται τό ὕφος καί ὁ συμβολισμός τά ὁποῖα δημιουργοῦν ἀλλά καί ἐπικυρώνουν ἕνα μοντέλο ζωῆς, ἀνάλογο μέ τίς διάφορες κοινωνικές καί ὑλικές πραγματικότητες καί πού θά πρέπει νά ἐξηγηθεῖ μέ ἀναφορές καί στήν "μητρική" κουλτούρα τῆς ἐργατικῆς τάξης καί σ' αὐτήν τῆς κυρίαρχης τάξης. Εἶναι ἀναγκαῖο νά μιλήσει κανείς γι' αὐτό γιά νά διαλύσει αὐτόν τόν μῦθο τῶν μεταπολεμικῶν κοινωνιῶν, "τό χάσμα τῶν γενεῶν". Κατά βάθος ὁ ρόλος τοῦ ἐπιχειρήματος "Χάσματῶν γενεῶν" ἦταν νά ὑποκαταστήσει τήν ταξική συνείδηση τῶν γενεῶν. Ὁποσδήποτε μιά σοβαρή ἔρευνα μέσα στίς νεολαιΐστικες κουλτοῦρες, ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ τάξεις καί ὄχι ἡ ἡλικία εἶναι τό κύριο καθοριστικό στοιχεῖο τῆς μορφῆς τους καί τῆς ἱστορικῆς τους ἐξέλιξης.

Πρίν τέσσερα χρόνια έγραφα σ'ένα άρθρο: "Μπορεῖ νά ὑπάρχουν διαφορετικοί τρόποι συμπεριφορᾶς σέ πράγματα ὅπως ἡ διάκριση τῶν φύλων ἡ ἠθική καί ἡ μουσική ἀνάμεσα σέ γονεῖς προσκολημένους στήν παράδοση καί στά παιδιά τους."Ομως οἱ λύσεις πού υἱοθετοῦν οἱ νέοι στίς διάφορες ὁμάδες κουλτούρας τους, δείχνουν τό βαθμό σύνδεσή τους μέ τήν κοινωνική θέση τῶν γονιῶν τους, τήν τάξη, τό ἐπάγγελμα, τόν τόπο καταγωγῆς, τή φυλή καί τό φῦλο τους. Χωρίς νά λειτουργοῦν καθόλου μέ τήν ἄχρηστη ἔννοια χάσμα γενεῶν, οἱ κουλτοῦρες τῆς νεολαίας προσπαθοῦν νά ἐπεξεργαστοῦν στό ἐπίπεδο τῆς ἡλικίας τους καί μέ τό δικό τους τρόπο (ντύσιμο, χορό, μάλωμα κλπ.) Τά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τήν τάξη τους ἤ τήν κοινωνική τους ὁμάδα".

"Η-ὅπως τό τοποθέτησαν ἄλλοι-μιά καί ἔχουν τά ἴδια βασικά προβλήματα ὅπως ὁλόκληρη ἡ τάξη τους στίς καπιταλιστικές κοινωνίες, οἱ νεολαιΐστικες κουλτοῦρες τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐκφράζονται μέ συγκεκριμένες μορφές ὑπο-κουλτούρας. Θά ξανατονίσω ἕνα προηγούμενο σημεῖο: Οἱ ταξικές ἀντιθέσεις πού ἐκφράζονται μέσα ἀπό τέτοιες μορφές ὑποκουλτούρας, εἶναι μόνο ἔμμεσα πολιτικές ἐξ αἰτίας τοῦ κορπορατίστικου χαρακτήρα τῆς ἐργατικῆς ταξικῆς συνείδησης. Αὐτό μᾶς βοηθάει νά ἑρμηνέψουμε π.χ. τήν ἔλλειψη προχωρήματος καί ἀνάπτυξης τοῦ μαθητικοῦ κινήματος. Ἐνῶ ὑπάρχει ἀναμφίβολα ἡ ἐχθρότητα γιά τό σχολεῖο, πού ξεσπάει κάθε τόσο μέσου συγκεκριμένες ἐνέργειες, σέ ἐλάχιστες περιπτώσεις ἔχει πάρει μιά πιό ὀργανωμένη, πιό γενική καί συνειδητή μορφή. Αὐτό ὡς ἕνα βαθμό ὀφείλεται στή σχέση τῆς ἐργατικῆς τάξης μέ τούς ἐκπαιδευτικούς θεσμούς. Δέ συμβαίνει τό ἴδιο σέ ἄλλες χῶρες ὅπου τέτοια κινήματα εἶχαν στό παρελθόν πολύ τεταμένες σχέσεις μέ τήν καπιταλιστική παιδεία. Τό Βρετανικό κίνημα τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐξ αἰτίας τῆς κορπορατίστικης ἀντίληψης του ἔχει ἐλάχιστα ἀμφισβητήσει τή φύση καί τή λειτουργία τῆς ἐκπαίδευσης. Τουλάχιστο ἀπό τόν πόλεμο καί μετά ἀπαιτοῦσε "περισσότερα" δηλαδή ἦταν μέσα στά σοσιαλδημοκρατικά καί ἀτομικά πλαίσια τῆς "ἰσότητας τῶν εὐκαιριῶν". Μέσα σ'αὐτά τά πλαίσια, ἔμμεσης ἀντίστασης καί παθητικῆς ἀπόρριψης, λειτούργησε καί ἡ ἀντίδραση τῶν μαθητῶν μέ ἐργατική προέλευση. Αὐτό πού προχώρησε, πού βγῆκε ἔξω ἀπ'τό σχολεῖο, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς νεολαιΐστικης κουλτούρας, ἦταν ἁπλούστατα πολύ πιό σημαντικό.

TEDS KAI MODS

Ρίχνοντας μιά σύντομη ματιά στήν ἐμπειρία τῆς νεολαιΐστικης κουλτούρας στή Βρετανία μπροροῦμε νά ἐξειδικεύσουμε περισσότερο τό παραπάνω ἐπιχείρημα. Παρ'ὅλο πού οἱ Teds δέν ἦταν ἡ πρώτη νεολαιΐστικη κουλτούρα τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἦταν σίγουρα ἡ πρώτη πού ἔγινε φανερή. Ἦταν μιά ἀνοιχτή ἀντίδραση ἐνάντια στά ὅρια καί τίς ἀντιφάσεις τοῦ καταναλωτικοῦ καπιταλισμοῦ. Ἦταν ἡ χρονική ἀφετηρία τοῦ "you have never had it so good" στό Torry Fifties.

Οἱ Teds ἦταν μιά διερεύνηση τοῦ καταναλωτικοῦ στύλ ἀλλά τά ὅριά τους καί ἡ ταξική τους καχυποψία ἀντανακλοῦταν στήν ἐπιστροφή πρός τά πίσω στό στύλ τῆς Ἐδουαρδιανῆς ἐποχῆς. Αὐτά ὅρια βέβαια καθορίστηκαν ἀπό τό γεγονός πώς οἱ Teds ἦταν ἀνειδίκευτοι ἐργάτες ἤ μισο-ειδικευμένοι ἐργάτες. Εἰδικότερα οἱ Teds ἀντιπροσώπευαν μιά κριτική τῶν πολιτιστικῶν ὁρίων τοῦ καταναλωτικοῦ καί τοῦ νεκρώματος τῆς κυρίαρχης κουλτούρας. Αὐτό ἀκριβῶς πού σοκάρισε πολύ κόσμο ἦταν ἡ ἔμμεση πρόκληση στήν ἰδεολογία καί τήν πρακτική τοῦ καταναλωτισμοῦ.

Ἕνα τραγούδι τοῦ Carl Perkins δίνει τό ζουμί:

" Καλά λοιπόν, μπορεῖς νά κάψεις τό σπίτι μου,
νά κλέψεις τ'αὐτοκίνητό μου,
νά πιεῖς τό μηλόκρασό μου ἀπ'τήν παλιά κανάτα μου,

Κάνε ὅτι θέλεις
Ὅμως γλύκα μου, μακρυά ἀπ'τά παπούτσια μου,
Μήν χώνεσαι στά μπλέ σουέντ παπούτσια μου."

Οἱ Teds ἔδιναν ἕνα νόημα στά πράγματα, πού χρησιμοποιοῦσαν φτιάχνοντας ἔτσι ἕνα ξεχωριστό στύλ, πράγμα πού ἐπαναλαμβάνεται σήμερα στούς Punks. Ὅμως ἡ πιό σημαντική διερεύνηση τῶν ὁρίων τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας ἦταν αὐτή πού ἔκαναν οἱ Mods. Αὐτοί (ὅπως δείχνει καί ἡ λέξη) εἶχαν μιά πιό ἄμεση καί ζωντανή σχέση μέ τόν μεταπολεμικό καπιταλισμό. Τά στυλιζαρισμένα ροῦχα καί ἡ συμπεριφορά ἔδειχναν μιά προσπάθεια νά πραγματώσουν τό μῦθο τῆς κοινωνικῆς ρευστότητας, τήν ἄποψη πώς ἡ ἐργατική τάξη γινόταν μεσαία τάξη καί ὅτι μποροῦσε νά τά καταφέρει κανείς ἄν δούλευε σκληρά ἤ ἄν ἦταν "ἔξυπνος". Τό μηχανάκι ἦταν τό σύμβολό τους. Ὅπως εἶπε κάποιος, τό μηχανάκι δέν τό ἤθελαν γιά νά μετακινοῦνται ἀλλά γιά νά δείχνουν καλοί-καλοί μέ τόν τρόπο τους.

Ὅλ'αὐτά ξεκαθαρίστηκαν περισσότερο στήν ἀντίθεση μέ τούς Ρόκερς. Αὐτοί ἦταν ἕνα στατικό καί ὀπισθοδρομικό γκρούπ πού ἡ πρωταρχική τους ἀπόρριψη τοῦ καταναλωτισμοῦ ἀντανακλοῦσε τήν κοινωνική τους βάση. Μιά κοινωνική βάση πού ἀρχικά ἦταν κάτι ἀνάμεσα σέ ἡμιαγροτική καί ἀνειδίκευτη νεολαία τῶν μικρῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων ἀντίθετα ἀπό τούς Mods πού ἡ βάση τους ἦταν ἡ ἡμιειδικευμένη νεολαία τῶν ἀστικῶν κέντρων. Μή ἐμπορεύσιμοι (μέ τούς καπιταλιστικούς ὅρους) καί συχνά παρασυρμένοι, ἀπό ἀντιδραστικές ὀργανώσεις, στό ὄνομα τοῦ "νόμου καί τῆς τάξης" οἱ Ρόκερς ἔμειναν ἴδιοι μέχρι σήμερα πράγμα πού δέν μᾶς ἐκπλήσσει. Ἡ καρακμή τῶν Mods ἀντανακλοῦσε ἀκριβῶς τή φθορά αὐτῆς τῆς φανταστικῆς κοινωνικῆς ρευστότητας. Ζοῦσαν συνέχεια μέ τήν ἐλπίδα πώς τό ἑπόμενο Σαββατοκύριακο θά ἦταν καλύτερο ἀλλά ἡ ἀμετάλλακτη ὑλική τους πραγματικότητα γκρέμισε τελικά τούς μύθους. Αὐτά ἐκτίθενται μέ κάποια εὐαισθησία στό ἄλμπουμ τῶν WHO "Κουαντροφήνια". Ὁ δίσκος ἀρχίζει μέ τούς στίχους:

"Κάθε χρόνος εἶναι ἴδιος
Κι'αὐτό τό νοιώθω πάλι
Εἶμαι ὁ χαμένος δέν ἔχω εὐκαιρία νά κερδίσω
Ἀλλά εἶμ'ὁ μοναδικός
Θά τό δεῖτε ὅλοι σας, εἶμ'ὁ μοναδικός ".

('Απ'τό τραγούδι I'm the one).

"Όλο καί πέφτω
 όλο καί σπρώχνομαι
 όλο καί χτυπιέμαι κάθε μέρα,
 ή ζωή μου μαραίνεται
 άλλά τά πράγματα άλλάζουν
 δέν πρόκειται νά κάτσω νά κλάψω πάλι.

('Απ'τό τραγούδι "dirty jobs").

Καί τελειώνει μέ τή διαπίστωση:

"Είχες τήν έντύπωση πώς:
Μιά καί προχωρούσες
Θά τέλειωνες κάπου πιό μπροστά.
'Αλλά τά πράγματα δέν είναι τόσο άπλά ".

('Απ'τό "I've had enough")

Ήταν άναπόφευκτο πώς κάτι σάν τούς θά ήταν ή άντίδραση σ'αύτά. Τή διερεύνηση τών είκόνων τής κοινωνικής ρευστότητας, άκολούθησε ή στροφή πρός τά πιό άσφαλή έστω καί τραβηγμένα στερεότυπα τής έργατικής τάξης. Έντελώς άντίθετα μέ τούς Mods αύτοί έδώ ήταν ντυμένοι σάνά γύριζαν άπ'τή δουλειά. Ή μουσική ήταν περισσότερο όμοιόμορφη καί πειθαρχημένη άπ'τούς Reggae ώς τούς Slade . Τά " ξένα" στοιχεία τόσο στό ντύσιμο όσο καί στή μουσική άποκλείστικαν σιγά-σιγά. Οί "Skins " προσπάθησαν άκόμα ν'άποκλείσουν τήν παρουσίακαί άλλων"ξένων"στοιχείων .Ξανά δημιουργήθηκε άντίθεση μέ τούς-κύρια άπ'τή μεσαία τάξη-Χίππυς.(2).Αύτούς οί "Skins" τούς περιφρονούσαν γιά τή χαλαρότητα, τήν άδιαφορία τους καί τήν άναζήτηση τής εύτυχίας στήν ήδονή.Οί "Skins" ύποστήριζαν ξανά τόν πουριτανισμό καί τό σωβινισμό σάν χαρακτηριστικά τής κουλτούρας τής έργατικής τάξης. Αύτή ή κίνηση στή νεολαιΐστικη κουλτούρα προχωράει παράλληλα μέ τήν πτώση τού είδώλου τής άφθονίας μέσα στό σύνολο τής έργατικής τάξης. Στά μέσα τής δεκαετίας, τού 60,είδαμε τήν χύθαρχή τής μαζικής άνάπτυξης τών άνεπίσημων άπεργιών καθώς καί άλλων μορφών άντίστασης τής έργατ. τάξης τόσο στό έργοστάσιο όσο καί έξω άπ'αύτό,τή στιγμή άκριβώς πού πρωτοάρχιζε ή οίκονομική κρίση. Παρ'όλ'αύτά είναι άξιοσημείωτο πώς λίγοι άπό τούς Mods προσχώρησαν στούς Skins .Πολλοί άπ' τούς Mods πού ήταν μεγαλύτεροι,πιό εύποροι, καί πιό μορφωμένοι πήγαν στούς "SMOOTHIES" ή άκόμα έγιναν ένα είδος Χίππυς τής έργατικής τάξης.Γιά νά φανεί γιά μιά φορά άκόμα πώς ή τάξη είναι τό κύριο καθοριστικό στοιχείο πάνω στίς άλλαγές τής νεολαιΐστικης ύποκουλτούρας ή άρχική κοινωνική βάση τών Skins ήταν στά φτωχότερα στρώματα τής έργατ.τάξης

Μετά άπ'αύτή τήν ταξική πόλωση,ύπήρξε μιά μεγάλη περίοδος μέ κύρια χαρακτηριστικά τήν διαφοροποίηση καί τόν κατακερματισμό στήν διάρκεια τής όποίας παράκμασαν οί όμάδες τής μαζική νεολαιΐστικη κουλτούρας πού είχαν συγκεκριμένο προσανατολισμό. Αύτός ό καταμερισμός έπηρεάστηκε άπό δύο μακροπρόθεσμες τάσεις στήν κοινωνική σύνθεση τής νεολαίας. Ό πληθυσμός, άπό 15 ώς 24 χρόνων αύξήθηκε κατά 24% άνάμεσα στό 1959-69: τώρα φτάνουν περίπου τά 8 έκατομμύρια μέ 1 έκατομμύριο στήν άνώτερη καί άνώτατη έκπαίδευση.......

Δεύτερο,ή αύξημένη έπιρροή τής νεολαιΐστικης κουλτούρας σχετίζεται έν μέρει μέ τήν μεταβαλόμενη ταξική δομή. Οί λιγώτερο όξυμένες διαφορές στά γούστα όσον άφορά τήν μουσική καί τό ντύσιμο καί ίδιαίτερα τό γεγονός ότι πολλοί έργαζόμενοι νέοι είναι τώρα μέ τό σκληρό Ρόκ καί παίρνουν έλαφρά ναρκωτικά όλ'αύτά είναι ένδεικτικά τής άλλαγής. Τό πιό σημαντικό είναι ότι οί θέσεις τών κατώτερων τεχνικών καί ύπαλλήλων καλύπτονται πιά άπό νεολαίους μέ έργατική προέλευση.

Αύτό τό άνακάτεμα μέ στοιχεία τών χαμηλωτερων στρωμάτων τής μεσαίας τάξης(πού άντανακλιέται καί στήν άνώτερη έκπαίδευση)έχει προωθήσει καί τήν άλλαγή τόσο στά γούστα όσο καί στό στύλ. Σίγουρα,ή ύφεση πού παρουσιάζει ή κουλτούρα τής νεολαίας συνεπάγεται άναπόφευκτα μπλοκαρίσματα καθώς καί άναβιώσεις καταστάσεων. Τή στιγμή πού ή νεολαιΐστικη κουλτούρα άποτελεί μιά έκφραση τών εύρύτερων ταξικών άντιθέσεων,ή άπομόνωσή της δέν μπορεί νά λύσει κανένα πρόβλημα. Τά άκραία μοντέλα-πλούσιος άπ'τή μιά καί ύπερπρολετάριος άπ'τήν άλλη-είχαν διερευνηθεί καί ή δημιουργία τού άδιεξόδου ήταν άναπόφευκτη. Αύτό τό άδιέξοδο, έπηρεάζεται άπό τό γεγονός ότι ή νεολαιΐστικη κουλτούρα τής έργατικής τάξης έκφράζει(όπως δείχνει καί ό COHEN)τήν άντίφαση στό ίδεολογικό έπίπεδο,άνάμεσα στόν παραδοσιακό, πουριτανισμό τής έργατ.τάξης καί στήν καινούρια ίδεολογία τής κατανάλωσης.

Ή άντίφαση αύτή ύπάρχει καί μέσα στήν καρδιά τής νεολαιΐστικης κουλτούρας ή όποία έχει σπάσει τούτο τό άδιέξοδο-τό Punk . Δέν έχουμε τόν άπαιτούμενο χώρο γιά μιά λεπτομερειακή άνάλυση τού Punk, όμως παρ'όλο πού δέν είναι μιά μαζική καί παγκόσμια νεολαιΐστικη κουλτούρα,άξίζει νά τήν πάρει κανείς στά σοβαρά. Οί ρίζες τού Punk είναι μέσα στήν"τάξη" καί τήν"κουλτούρα".Οί ύλικές συνθήκες τής νεολαίας έχουν χειροτερέψει σημαντικά τά τελευταία λίγα χρόνια.Παρόλο πού αύτό φαίνεται ξεκάθαρα καί άπό τόν ύψηλό δείκτη τής άνεργίας τής νεολαίας έχει κάποια σχέση καί μέ τήν αύξανόμενη έπιδείνωση πολλών έπαγγελμάτων,τίς συνθήκες ζωής καί τίς πολιτιστικές έπιλογές. Πολλοί παρατηρητές έχουν έρευνήσει τόν τρόπο πού πιάνονται αύτά τά θέματα (τής έπιδείνωσης καί τής άβεβαιότητας γιά τό μέλλον) μέσα στά τραγούδια τών Punks . Κι'άκόμα πώς πολλά άπ'τά συγκροτήματα τών Punks έχουν ξεκινήσει άπό έργατικές περιοχές όπως τό Wythenshawe τού Manchester (π.χ. Τό Slaughter and Dogs κλπ.)"Ολ'αύτά μπορεί νά έξηγούν τά κίνητρα τού Punk άλλά δέν μπορούν νά έξηγήσουν καί τήν πολιτιστική μορφή του. Τό τελευταίο πρέπει νά συσχετιστεί κατά ένα μέρος μέ τίς παλιότερες μορφές τής νεολαιΐστικης κουλτούρας. Τά τελευταία λίγα χρόνια ύπήρχε μιά σχετική άπραξία. Τά ρούχα,ή μουσική κι άλλες μορφές κουλτούρας γίνονται όλο καί λιγότερο, εύδιάκριτα. Ίδιαίτερα ή μουσική στηρίζεται περισσότερο στά στούντιο,τονίζει τήν τεχνική τελειότητα περισσότερο άπ'τή ζωντανή έμφάνιση, καί τήν άξία. Αύτό μάς βοηθάει νά έξηγήσουμε τήν ώμότητα καί τήν έλειψη τής έπιτήδευσης στή μουσική καί τό χορό τών Punk . Τά ρούχα, καί άλλα στοιχεία στή συμπεριφορά, θυμίζουν, τούς Mods καί τούς Skinheads άλλά ό Punk παρ'όλο πού έχει κάποιο στύλ δέν μοιάζει μέ κείνο τό πληθωρικό καί ύπεροπτικό τών Mods. Τό στύλ τών Punks φαίνεται σάν έκλεκτική παρωδία τής καταναλωτικής κουλτούρας γεμάτο παράξενα πράγματα(παραμάνες,σεξουαλικά φετίχ στά ρούχα κλπ.)κι άκόμα τά πιό συνηθισμένα στενά παντελόνια καί τά παράξενα χτενίσματα.Κι'αύτά έκφράζονται καλίτερα άπ'ότιδήποτε άλλο στά όνόματα μερικών άπό τούς Punks όπως τής Polystyrene ή όποία καί στά τραγούδια της χρησιμοποιεί είρωνικά πολλά όνόματα - σήματα.

.Οί στίχοι τών τραγουδιών τών Punks δέν έπιδέχονται εύκολα άνάλυση."Ενας χαώδης κυκεώνας άπό είκόνες (ίδιαίτερα στά τραγούδια τών

Sex Pistols) ἡ μουσική σέ ὑψηλή συχνότητα ἀναποδογυρίζει τήν ὑπάρχουσα κουλτούρα μέ ἕναν,τουλάχιστον προσωρινά,ἀνατρεπτικό τρόπο. Τό πρόβλημα δέν εἶναι τόσο προοδευτικό ἤ σοσιαλιστικό περιεχόμενο ἔχουν αὐτοί οἱ στίχοι ἀλλά,ἁπλούστατα διαπιστώνει κανείς τήν ἀνατρεπτική τους ἐπίδραση πού δηλώνεται μέ τήν ἄρνηση τοῦ ἔρωτα καί τῶν ἄλλων παρόμοιων πού εἶναι τά πιό συνηθισμένα θέματα στά περισσότερα τραγούδια ."Εχοντας διερευνήσει τά ἀκραῖα μοντέλα ὁ ἀντίστροφος καταναλωτισμός τῶν Punks ἀναγνωρίζει πώς δέν ὑπάρχει πισω γύρισμα στή νεολαιΐστικη κουλτούρα."Αν τό εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς ὑποκουλτούρας ἑνός συστήματος πού βρίσκεται σέ κρίση καί παρακμή τότε ἡ στάση τῶν σοσιαλιστῶν,τό καταδικάζουν, προκαλεῖ κατάπληξη. Πέρα ὅμως ἀπ'τό γενικά ἀνατρεπτικό περιεχόμενο ὑπάρχουν πάρα πολλά γκρούπ μέ σαφέστατα ἀντικαπιταλιστικά-ἀντιφασιστικά καί ἀντιρατσιστικά μηνύματα ἔτσι πού νά μποροῦν νά κάνουν τό Punk τήν πιό προοδευτική νεολαιΐστικη κουλτούρα πού γνώρισε ποτέ ἡ Βρετανία. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ἡ νεολαιΐστικη κουλτούρα ἔχει πιθανότητες νά ἔχει ἄμεση πολιτική ἐπιροή. Δέ θέλουμε νά ποῦμε πώς ἕνα σοσιαλιστικό κίνημα νεολαίας θά στηριζόταν στό Punk ,κάτι τέτοιο θά τό ἔκανε στενό καί ἡττοπαθές.ἁπλᾶ τό μπόλιασμα τοῦ Punk ἀνοίγει ἀληθινά τό δρόμο γιά τήν ἀνάπτυξη ἑνός τέτοιου κινήματος.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Παρ'ὅλη τήν ὡρίμανση τῶν συνθηκῶν ὑπάρχουν πολλά προβλήματα καί ἐμπόδια στήν ἀνάληψη τοῦ ἐπιτακτικοῦ καθήκοντος τῆς ὀργάνωσης τοῦ νεολαιΐστικου κινήματος,μερικά εἶναι θεωρητικά, καί μερικά πρακτικά. Περισσότερο θεωρητικό εἶναι τό πρόβλημα τί ἀκριβῶς ἀντιπροσωπεύει ἡ καταπίεση τῶν νέων σήμερα,ἔτσι ὥστε νά στρέψουμε τίς ὀργανωτικές μας προσπάθειες στίς πιό ἀποδοτικές κατευθύνσεις. Μιά ἀπάντηση σ'αὐτό τό πρόβλημα εἶναι ἡ ἄποψη τῆς "ἡλικιότητας",πού πρόσφατα ἐκφράστηκε μέ τήν μπροσούρα " Γιά ἕνα ἐπαναστατικό κίνημα τῆς νεολαίας".

Αὐτή ἡ ἄποψη τείνει νά συμπεριλάβει τήν καταπίεση τῆς νεολαίας σέ ἕνα τρίο παράλληλα μέ τό σεξισμό καί τό ρατσισμό. Σίγουρα ὑπάρχουν μερικές ἐπιφανειακές ὁμοιότητες. Στερεότυπες διατυπώσεις ἐκφράζονται γιά ἀνθρώπους μόνο καί μόνο μέ βάση τήν ἡλικία τους καί στά δύο ἄκρα τῆς κλίμακας τῶν ἡλικιῶν-"δέν εἶσαι παρά ἕνα παιδί","στήν ἡλικία σου δέν μπορεῖ κανείς νά περιμένει ὅτι θά καταλάβεις"κλπ. Καί αὐτό συνδέεται μέ τήν ἄννιση κατανομή τῆς ἐξουσίας.'Υπάρχουν ὁρισμένα δομικά χαρακτηριστικά γιά τήν καταπίεση τῆς νεολαίας.Αὐτά συμπεριλαμβάνουν τήν ὑπερεκμετάλευση τῶν μαθητευομένων καί τῶν ἄλλων νέων ἐργατῶν σάν φτηνῆς καί διαθέσιμης ἐργατικῆς δύναμης.'Από τήν ἄλλη πλευρά οἱ ἡλικιωμένοι ἐργάτες συχνά παραμελοῦνται. Κι'αὐτή τή στιγμή τούς ζητᾶνε νά παραχωρήσουν τή θέση τους στούς νεώτερους μέσα ἀπό τήν πρόωρη συνταξιοδότηση,πού σκοπεύει νά βοηθήσει τό σύστημα νά ξεπεράσει τήν κρίση του. 'Υπάρχει ἐπίσης τό ζήτημα τοῦ συνεχιζόμενου περιορισμοῦ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν νέων.'Αλλά ἀποτελεῖ μιά ἀσθενή δόκιμη βάση γιά μιά ἰδιαίτερη καταπίεση. Δέν μπορεῖ νά συγκριθεῖ στά περισσότερα πράγματα μέ τήν φυλή καί τό φύλο,γιατί κατ'ἀρχήν ἔχει ἕνα <u>ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ</u> χαρακτήρα.'Ακόμα καί γιά τούς οἰκότροφους ἐκεῖνοι πού ὑποφέρουν αὐτό γίνεται κύρια μέ βάση τήν ταξική τους θέση. Καί ἄν εἶναι κάτι πού μπορεῖ νά μᾶς διδάξει ἡ ἱστορία τῆς κουλτούρας τῶν νέων εἶναι πώς τό ταξικό στοιχεῖο ἀποτελεῖ τό βασικό κλειδί. Ποιά εἶναι ἡ χρησιμότητα τῆς ἄποψης τῆς "ἡλικιότητας" γιά τήν κατανόηση αὐτῆς τῆς ἱστορίας;

Τό πολιτικό πρόβλημα πού μπαίνει μέ τήν ἀντίληψη τῆς ἡλικιότητας εἶναι ὅτι μπορεῖ νά ὁδηγήσει σέ ὑπερ'ἀριστερές ὑπερβολές. Η προμετωπίδα τοῦ πρόσφατα ἐκδομένου ἔντυπου" Εξω

ἀπό τό σχολειό" γράφει ξεκάθαρα –" Κανένας δέν εἶναι ἀρκετά μεγάλος γιά νά γνωρίζει καλύτερα ". Αὐτή ἡ ἀντίληψη τῆς προκατάληψης, γιά τούς ἐνήλικες εἶναι κατανοήσιμη, ἀλλά γελοία ἀπό μαρξιστική ἄποψη. Ἐνῶ ἡ ἡλικία δέν ἐξασφαλίζει τίποτε ἡ Μαρξιστική ἀντίληψη τῆς θεωρίας καί τῆς πραχτικῆς στηρίζεται στήν ἐμπειρία καί πολλά μποροῦμε νά μάθουμε ἀπό τούς πιό ἡλικιωμένους συντρόφους. Ἡ ἀνάλυση ἡ στηριγμένη στήν ἡλικία τείνει ἀκόμα νά μεταθέσει τίς συγκρούσεις σέ μιά ἀποκλειστική βάση κύρους καί ἐξουσίας. Ἔτσι μ'ἕνα ἀδιαφορο ροποίητο τρόπο ὁ ἐχθρός γίνεται ὁ δάσκαλος ἤ ὁ γονιός.

Ἐνῶ ὑπάρχουν ἰδιαίτερες μή ἀνταγωνιστικές ἀντιθέσεις ἀνάμεσα σ'αὐτές τίς δυνάμεις ἡ στρατηγική τῆς "ἡλικίας" τείνει νά τοποθετεῖ τά σημεῖα τῆς ἑνότητας σέ μιά ἀποκλειστική βάση ἀνταγωνισμοῦ. Καί ἐνῶ ἡ πυρηνική οἰκογένεια, ἔχει καταπιεστικά χαρακτηριστικά ἡ ἄποψη τῆς "ἡλικιότητας" τείνει νά τά ὑπερεκτιμᾶ καί νά ὑποτιμάει τίς συναισθηματικές καί πρακτικές χρησιμότητες πού ἔχει ἡ οἰκογένεια γιά νέους καί ἰδιαίτερα τούς νέους ἀπό τήν ἐργατική τάξη. Ἡ τελευταῖα καί ἀκρότατη συνέπεια τοῦ σοῦπερ-ἀριστερισμοῦ ἔρχεται ἀπό τήν Ἰταλία, ἀπό τούς "μητροπολιτικούς Ἰνδιάνους" καί τήν "Προλεταριακή νεολαία".

Τό Μανιφέστο τους περιλαμβάνει αἰτήματα ὅπως– " Τήν κατάργηση τοῦ ὁρίου τῆς ἐνηλικίωσης ἔτσι ὥστε ὅσα παιδιά θέλουν νά μποροῦν νά ἐγκαταλείπουν τό σπίτι τους ἐλεύθερα, ἀκόμα κι ἄν μόλις μποροῦν νά μπουσουλᾶνε" καί "ἀντί-οἰκογενειακές πολιτιφυλακές γιά τήν ἀπελευθέρωση τῶν νέων ἀπό τήν πατριαρχική τυραννία". Κανένα σχόλιο.

Ἡ "ἡλικιότητα" δέν ὑποτιμάει μόνο τίς ταξικές ἀλλά καί τίς σεξουαλικές καί φυλετικές διακρίσεις. Πρέπει νά 'μαστε πολύ προσεχτικοί μέ τά αἰτήματα καί τήν ὀργάνωση ὅσον ἀφορᾶ τά κορίτσια καί τή μαύρη νεολαία. Τά κορίτσια στή νεολαιΐστικη κουλτούρα ἔχουνε πάντα ὑποτελῆ ρόλο. Τό στύλ καί ἡ συμπεριφορά συχνά φτιάχνονται σέ ἀρσενικά καλούπια παρόλλο πού ἡ ἐπίδραση τοῦ γυνεκείου κινήματος ἀλλάζει σιγά-σιγά τήν κατάσταση. Μέ δοσμένους αὐτούς τούς παράγοντες πολλά ἀπό τά αἰτήματα ἔχουν μάλλον ἀρσενικό προσανατολισμό. Γιά παράδειγμα τό αἴτημα γιά τούς τόπους ὅπου οἱ νέοι μποροῦν νά πᾶνε καί νά κάνουν ἔρωτα καθώς καί γενικότερα τό αἴτημα γιά περισσότερη σεξουαλική ἐλευθερία ἀφοροῦν καί τά δύο φύλα. Τά κορίτσια σ'αὐτές τίς κατα στάσεις ὑφίστανται συχνά σεξουαλική ἐκμετάλευση κι ἀκόμα θέλουν τή δυνατότητα νά καθορίσουν τή δική τους σεξουαλικότητα. Πρᾶγμα πού περιλαμβάνει τό δικαίωμα καί τή δύναμη νά ποῦν ὄχι ἀκόμα καί σέ "ἀπελευθερωμένους" λεβέντες. Ἐπίσης ἡ μαύρη νεολαία δέ μπορεῖ νά καλυφθεῖ ἀπό τά "συνηθισμένα" νεολαιΐστικα αἰτήματα. Ἡ ἴδια ἡ ὕπαρξη ἰδιαίτερης κουλτούρας τῆς μαύρης νεολαίας εἶναι ἀπόδειξη τῶν ἰδιαιτέρων ἀναγκῶν της. Ἡ ἑνότητα ἀνάμεσα σ'ὅλους τούς μαύρους (ὅπως γιά παράδειγμα τά κινήματα τῶν "Μαύρων Γονιῶν" καί τῶν "Μαύρων Σπουδαστῶν"), συχνά παρουσιάζεται νά ὑπερβαίνει τούς διαχωρισμούς, τῆς ἡλικίας. Αὐτό τό ἄρθρο δέν προτείνει μαγικές φόρμουλες γιά τήν κατανόηση τῆς καταπίεσης τῆς νεολαίας· πρέπει ὅμως νά ξεκαθαριστεῖ πῶς ὁποιαδήποτε ἀνάλυση καί πραχτική πρέπει νά ἀναγνωρίσει τήν πολύπλευρη φύση αὐτῆς τῆς καταπίεσης. Ποιά πλευρά κυριαρχεῖ ἐξαρτᾶται ἀπό τήν συγκεκριμένη περίπτωση. Ἡ ἀντίληψη, τῆς "ἡλικιότητας" τείνει νά διαλύσει ὅλες αὐτές τίς πλευρές μέσα σέ μιά ἡ ὁποία εἶναι κυρίαρχη μόνο κάτω ἀπό ὁρισμένες περιστάσεις.

Ὑπάρχουν ἐπίσης σοβαρά προβλήματα πολιτικῆς ταχτικῆς. Ὁποιοσδήποτε ἤτανε ὀργανωμένος μέ νέους ξέρει τό ψηλό ἐπίπεδο φυσικῆς καταπίεσης πού ὑπάρχει. Οἱ νέοι πού ἔχουν πολιτική δραστιριότητα χτυποῦνται καί συχνά διώχνονται ἀπό τά σχολεῖα τους. Ὁρισμένες οἰκογένειες τούς ἀντιμετωπίζουν μέ μεγάλη σκληρότητα καί ἡ ἀστυνομία ἔχει ὅλων τῶν εἰδῶν τά νομιμα μέσα γιά νά συντρίψει τήν πολιτικοποιημένη νεολαία. Ἡ πάλη γιά τή δημιουργία αὐτοελεγχομένων κέντρων νεότητας εἶναι ἕνας τρόπος γιά νά καλυφθοῦν κοινωνικές καί πολιτικέ ἀνάγκες. Τό νά κερδίσεις ὅμως ἕνα τέτοιο αἴτημα εἶναι φοβερά δύσκολη δουλειά. Οἱ καταλήψεις πετυχαίνουν μέν ἄμεσα, ἀλλά ἀντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα μέ τό νόμο. Ἡ ἀνάπτυξή τους περιορίζεται ἐπίσης ἀπό τούς ἐσωτερικούς διαχωρισμούς καί τήν ἔλλειψη ἐμπειρίας. Ἕνα τέτοιο παράδειγμα εἶχε γραφτεῖ στό χρονικό τοῦ φύλλου τοῦ Αὐγούστου '77 τῆς Big Flame "Ἕνα γκρούπ πού αὐτοαποκαλοῦνταν "Ἀνεξάρτητη Νεολαία" κατάλαβε ἕνα παλιό τετράγωνο καί κράτησε τήν κατάληψη μέ ἐπιτυχία. Τελικά ὅμως ἔσπασε ὅταν τό συμβούλιο ὑποσχέθηκε νά βρεῖ μιά συμβιβαστική λύση. Ἀλλά καί πρίν ἀπό αὐτό ἀκόμα, εἶχε ἀρχίσει νά φθείρεται. Ἡ κατάληψη εἶχε γίνει ἀπό νεολαίους τῆς περιοχῆς καί ὑπῆρχε μεγάλο πρόβλημα ἐσωτερικῆς δημοκρατίας–τά κορίτσια ἔκαναν τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, ὑπῆρχε διαχωρισμός ἡλικίας κλπ. Ἡ ἔλλειψη ἐμπειρίας. πάνω σέ μορφές ὀργανώματος εἶναι συχνά ἀποφασιστική. Ὅταν ὅμως δίνουν τίς συμβουλές τους μεγαλύτεροι ἀκόμα καί μέ τίς καλύτερες προθέσεις ἀρχίζει νά ἀναπτύσσεται μιά κατάσταση ἐξάρτησης. Τέτοιου εἴδους προβλήματα θάχουμε πάντα, ἀλλά μποροῦν νά βρεθοῦν λύσεις ἄν φτιάξουμε ἕνα ἐγγλέζικο καί πολύ μά πάρα πολύ πραχτικό ἐγχειρίδιο πάνω στό πρόβλημα!' Ὀργάνωμα τῶν Σπουδαστῶν καί γενικά τῆς Νεολαίας!

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Παρ'ὅλα αὐτά τά προβλήματα οἱ προοπτικές γιά ἕνα σοσιαλιστικό κίνημα νεολαίας δέν ἤτανε, ποτέ καλύτερες; Παράλληλα μέ τό φαινόμενο Punk εἶναι πολύ ἐνθαρρυντικές ἡ ἐπιτυχία τοῦ "Rock Against Racism "(ἀντιρατσιστικό Ρόκ) γιατί, κινητοποιεῖ ἕνα πλατύτερο κομμάτι τῆς νεολαίας. Ἡ συμμετοχή τῆς νεολαίας στό "Δικαίωμα Στή Δουλειά" πέρα ἀπό τίς προθέσεις χειραγώγησης τοῦ S.W.P. ἤτανε ἕνας πολύ ἀποφασιστικός, παράγοντας. Βρίσκεται ἐπίσης σέ ἀνάπτυξη ἡ ἀντιρατσιστική καί ἀντιφασιστική δραστηριότητα ἀπό τήν νεολαία καί πρός αὐτήν. Πάντως πρέπει νά ντρεπόμαστε γιά τό ὅτι ἡ ἐφημερίδα Bulldog τοῦ Ε.Μ. ἐμφανίστηκε πώς ἔδειξε στήν ἀριστερα τήν 'ἀναγκαιότητα τῆς δραστήριας πάλης μέσα στή νεολαία στούς χώρους πού ζεῖ: τά σχολεῖα καί τίς κοινότητες; Οἱ φασίστες δέν ἀμφισβήτησαν ποτέ τήν ἀνάγκη τοῦ ὀργανώματός τῆς νεολαίας. Ἀκόμα κα ί στά μέσα ἐνημέρωσης ἔχουνε αὐξηθεῖ οἱ καμπάνιες γιά τή δραστηριότητα τῶν μαθητῶν πού ξεκινοῦν ἀπό τήν ἑνοτική δραστηριότητα ἐνάντια στή λιτότιτα μέχρι τά ἤσυχα καί βασικά αἰτήματα γιά δημοκρατικά δικαιώματα· εἶναι ἀξιοσημείωτο πῶς παρουσιάζονται να 'ναι ἐνάντιον στή σωματική τιμωρία, τή σχολική ποδιά καί τό γενικό δικαίωμα τῆς ὀργάνωσης. Σ'αὐτόν τόν τομέα ἡ N.U.S.S. (ἐθνική ἕνωση μαθητῶν) δέν εἶχε τήν ἐπιτυχία πού περίμενε. Τά μέλη της εἶναι ἐλάχιστα καί κύρια

στό Λονδίνο καί εἶναι ξεκάθαρη ἡ προσπάθεια,
νά φτιαχτεῖ ἡ ἕνωση κατ'εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς ἑ
νωσης φοιτητῶν καί πάνω στόν κανένα"ὄχι πολι
τική"πού προτείνεται ἀπό τήν ἡγεσία τῆς **Ενωσης Νέων Κομμουνιστών**. Υπάρχουν ἐπίσης νεολαιί-
στικες ἐφημερίδες πού ξεκινᾶνε σέ μέρη ὅπως
τό Aberdeen

Στήν περίοδο πού ἔρχεται ἡ προτεραιότητα,
στό ὀργάνωμα τῆς νεολαίας θά ἐμφανιστεῖ ὅπως
παρακάτω:

'Αντιφασιστική καί ἀντιρατσιστική δραστηρι
ότητα. Κανονικό μοίρασμα προκηρήξεων,συναυλί
ες συμπαράστασης κλπ.

Προπαγάνδα ἐνάντια στή στράτευση συνδεμέ
νη μέ τό Κίνημα 'Ενάντια στό Στρατό.

Πληροφόρηση,ἐνασχόληση καί ὀργάνωση πάνω
στά προβλήματα τῆς ἔκτρωσης καί τῆς ἀντισύλη
ψης.

Μιά ἐθνική νεολαιίστικη ἐφημερίδα καί συ-
στηματική παρέμβαση στό μουσικό τύπο.

'Η πάλη γιά τά κέντρα νεότητας.

'Οργάνωση σχολικῶν κτιρίων καί ἄν εἶναι δυ
νατόν μαζί μέ τήν N.U.S.S

"Ολες αὐτές οἱ ἐνθαρρυντικές μέν ἀλλά περιο-
ρισμένες δραστηριότητες δέν μποροῦν νά φτια-
χτοῦν σέ ὀργάνωση ἤ ἀκόμα καί σέ κίνημα ἐν
μιᾶ νυκτί.

'Υπάρχουν πολλές χρόνιες ὀργανωτικές ἀνάγκες
πού πρέπει νά καλυφτοῦν,πρᾶγμα πού εἶναι ἀν-
τίθετο καί μέ τίς ἀφηρημένες ἐκλήσεις γιά δρά
ση καί μέ τά δύσκολα νά κερδιθοῦν(καί ἄρα ἀ-
ποθαρρυντικά)αἰτήματα.

Πρόσφατα ἔγινε μιά συγκέντρωση ἀνθρώπων πού
ἔχουν σχέση μέ τήν ἐφημερίδα πού ἀναφέραμε
πιό πάνω "Schools out ".Αὐτή ἡ ἐφημερίδα,
φιλοδοξεί νά γίνει μιά ἐθνική ἐφημερίδα νεο-
λαίας πού θά λειτουργεῖ προωθητικά στό ὀργά-
νωμα τῆς νεολαίας.'Ελπίζουν πῶς φτιάχνοντας,
ενα δίχτυ ἀπό δραστηριότητες καί ὀργανωτές
μποροῦν νά φτιάξουν ἕνα ἀνεξάρτητο σοσιαλισ-
τικό κίνημα νεολαίας.'Η Big Flame ὑποστη
ρίζει αὐτή τήν προοπτική καί εἶναι ἕτοιμη νά
δῶσει δυνάμεις γιά αὐτήν.Αὐτό τό τελευταῖο δη
μιουργεῖ πρόβλημα ἀνεξαρτησίας.'Οποιαδήποτε
ὀργάνωση νεολαίας εἶναι ἀναγκαῖο να'ναι πρά-
χτικά καί τυπικά ἀνεξάρτητη ἀπό ὁποιαδήποτε
ὀργάνωση, Εἶναι ἐπίσης ξεκάθαρο ὅτι δέ μπο-
ρεῖ νά ἐπιζήσει οὔτε νά αὐξηθεῖ χωρίς τή βοή
θεια τῶν ἀριστερῶν ὀργανώσεων. Πρέπει νά πε-
ρπατήσομε πάνω στό τεντωμένο σχοινί.'Οποιαδή
ποτε νεολαιίστικη ὀργάνωση διεκδικεῖ τήν ἀνε
ξερτησία μ'ἕναν ἀντιοργανωτικό τρόπο ἤ πιστε
ύει πώς μπορεῖ νά ὑπολογίζει σέ ὑποστήριξη χω
ρίς δυνατότητα κριτικῆς,θά πέσει ἀπό τό σχοι
νί.-

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ROCK

Κείμενο πού μᾶς ἔδωσε φίλος
τῆς ΡΗΞΗΣ.... καί τοῦ ROCK.

Τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ
ἀποτελεῖ μιά πρώτη μόνο προ-
σπάθεια προσέγγισης στό κίνη
μα τῆς νεολαίας τῆς δεκαετί-
ας τοῦ '60 καί πώς αὐτό ἐκφ-
ράστηκε μέσα ἀπό τήν μουσική
ROCK.

Εἶναι γεγονός πώς τό ROCK
ἀποτελεῖ ἕνα κοινωνικό, πολι
τιστικό καί ἠθογραφικό φαινό
μενο τῶν τελευταίων 25 χρό-
νων.'Η ROCK εἶναι ἡ μουσική
πού χαρακτηρίζει μιά ἐποχή
καί πού προσδιορίζει τίς ση-
μαντικές ἀλλαγές ὅσον ἀφορᾶ
τήν κοινωνική θέση τῶν νέων,
τήν συμπεριφορά τους ἀπένα -
ντι στήν κοινωνία τόν τρόπο
πού ντύνονται, πού μιλᾶνε καί
γενικότερα τόν τρόπο ἔκφρα -
σής τους.

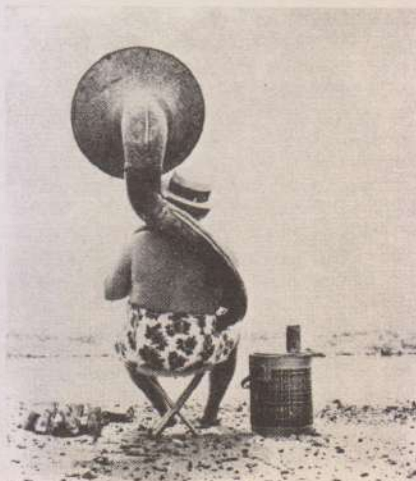
-'Η ROCK γεννήθηκε στήν 'Α
μερική σάν ἡ μουσική τῆς ἐξέ
γερσης μετά τόν πόλεμο τῆς
Κορέας.
Μουσικά ἔχει τίς ρίζες της
στά RYTHM AND BLUES τήν μου-
σική πού ἔπαιζαν καί τραγου-
δοῦσαν οἱ νέγροι πού τούς εἶ
χαν φέρει σκλάβους στίς φυ -
τεῖες τοῦ "νέου κόσμου" - ἄν
καί οὐσιαστικά ἀποτελεῖ ἕνωση
στοιχείων κύρια RYTHM AND
BLUES ἀλλά καί COUNTRY ἀκόμα
καί POP μουσικῆς.

Στίς ἀρχές τῆς δεκατίας
τοῦ '60 ἡ γενιά τοῦ '50 - '60
κουβαλάει τίς ἀναμνήσεις ἑ-
νός παγκόσμιου πολέμου - ζεῖ
σέ ἕνα κλῖμα ψυχροπολεμικῆς
ἀτμόσφαιρας καί γενικά βρί -
σκεται στό κέντρο τῶν κοινω-
νικῶν ἀντιθέσεων. Ψάχνει γιά
νά βρεῖ ἕνα τρόπο ἔκφρασης,ἕ
να τρόπο πού νά τήν ἀντιπρο-
σωπεύει, ἕνα τρόπο πού νά δί
νει λύση στά ἄμεσα καθημερι-
νά προβλήματα. Καί τόν βρί-
σκει μέσα ἀπό τό ROCK.

Στήν ἀρχή τό κίνημα περιο
ρίζεται στήν ἁπλή καταγγελία
καί τήν ἀκίνδυνη γιά τό σύ -
στημα διαμαρτυρία. Δημιου -
ργεῖται τό κίνημα τῶν χίππυς
τό POWER FLOWER. Κινεῖται κύ
ρια ἐνάντια στόν ρατσισμό τή
βία ἀπό ὅπου κι ἄν προέρχε -
ται.

Χαρακτηριστικές εἶναι οἱ
καταλήψεις Πανεπιστημίων στήν
'Αμερική ὅπου οἱ φοιτητές πε
ριμένουν σκυμένοι τούς μπά-
τσους νά τούς συλλάβουν (CO-
LUMBIA).
Χρησιμοποιοῦν τά ναρκωτικά .

'Αρχίζει η ἔκρηξη BEATLES.Τό
κίνημα περιορίζεται στά ALL
YOU NEED IS LOVE, I WANNA
HOLD YOUR HAND καί ἄλλα παρό
μοια.'Αναζητάει τήν προσωπι-
κή ἀπελευθέρωση.'Αρνεῖται τίς
κατεστημένες μορφές κοινωνι-
κῆς ὀργάνωσης, φτιάχνει κοι-
νόβια καί ἔχει σάν αἰχμή στίς
ἐπιθέσεις του τόν πόλεμο στό
Βιετνάμ.

Παράλληλα μέ τίς Η.Π.Α. ή ROCK άρχίζει νά έξαπλώνεται στήν Εύρώπη, κύρια στήν 'Αγγλία πού καί λόγω τής γλώσσας καί λόγω τοῦ ὅτι οἱ συνθῆκες πού ἐπικρατοῦν ἐκεῖ εἶναι παρόμοιες μέ αὐτές τῆς Αμερικῆς "πιάνει". Ἡ Βρεττανική αὐτοκρατορία βρίσκεται όριστικά πλέον ὑπό διάλυση ἔχει ἀρχίσει νά χάνει σιγά-σιγά τίς ἀποικίες της. Βρισκόμαστε στήν ἐποχή τῆς οἰκονομικῆς κρίσης. Οἱ τραγουδιστές αὐτῆς τῆς ἐποχῆς βρίσκονται κοντά στό κατασκευασμένο εἴδωλο πιά "βασιλιά τοῦ ROCK" PRESLEY, οἱ P. ANKA, NEIL SEDAKA κ.ἄ. Παράλληλα ἡ κλασσική μορφή ROCK η ROLL ἐπιζεῖ ἀκόμα μέ τόν L. RICHARD ὅπου ἀπό τήν ὀρχήστρα του θά ξεπηδήσουν οἱ πιό πολιτικοποιημένοι μαῦροι καλλιτέχνες τοῦ '60 J. BROWN, OTIS REDDING JOE TEX, J. HENDRIX. Ἡ βιομηχανία τῆς διασκέδασης προσπαθεῖ νά μετατρέψει τό ROCK σέ πηγή νέων χορῶν ὅπως τουΐστ, χάλλυ-γκάλυ.

Πολλά συγκροτήματα κάνουν τήν ἐμφάνισή τους πού μετέπειτα θά παίξουν σημαντικόρόλο στήν ROCK σκηνή. ROLLING-STONES, YARBIRDS, ANIMALS, KINKS καί λίγο ἀργότερα οἱ PRETTY THINGS καί οἱ SPENCER DAVIS GROUP.
Εἶναι σίγουρο πάντως πώς ἡ ρόκ κουλτούρα δέν ἦταν μόνο ψυχεδέλεια καί ναρκωτικά. Ἤδη ὁ F. ZAPPA ἀπό τό '68 παρωδοῦσε τό POWER FLOWER μέ τό τραγούδι ABSOLUTELY FREE τραγουδώντας εἰρωνικά "εἶμαι κάλπης στ'ἀλήθεια/μά συγχωρεῖστε με γιατί εἶμαι μαστουρωμένος". Οἱ VELVER UNDERGROUD οἱ DOORS, οἱ STOOYES ὁ καθένας μέ τό δικό του τρόπο μιλοῦσαν γιά τήν πραγματικότητα.
Ὅσοι ἀπό τό POWER FLOWER ἀντιμετώπισαν τά ρόπαλα, τά δακρυγόνα, τά ντουφέκια τῆς ἀστυνομίας καί τίς φυλακές (χειμώνας '64-65 στό Μπερκλεϋ, Ἰούνης '67 καί Πάσχα '68 στό Βερολίνο, Μάης '68 στόΠαρίσι Αὔγουστος '68 στό Σικάγο, Μάης '69 ξανά στό Μπέρκλεϋ, Μάης '70 στό Κέντ τοῦ Ὀχάϊο κλπ.) αὐτοί κατάλαβαν πώς ἡ ἀγάπη δέν θά ἔβγαζεπουθενά.
Ἔχουμε ἔτσι μιά νέα περίοδο γιά τό ROCK κίνημα ἡ ὁργή τῶν ROLLING STONES εἶναι γεγονός. Οἱ STONES κραύγαζαν τήν βία καί τήν ἀπελπισίαπού προσφέρει τό σύστημα. Ἡ βασίλισσα παρασημοφορεῖ τούς BEATLES!!! ἡ ἀστυνομία συλλαμβάνει γιά ἀνακρίσεις τούς STONES, ὁ κόσμος τούς ἀποθεώνει καί ὁ ἀστικός βρεττανικός τύπος ἀνοίγει πυρά ἐναντίον τους. Μιά σειρά ἀπό συγκροτήματα μέ καθαρά ἐπαναστατημένο στίχο βρίσκονται τότε στό προσκήνιο. Οἱ MCS πού πρωτοεμφανίστηκαν τό '68 CCW τό οἱκεῖο γκρουπ τοῦ κόμματος τῶν ἄσπρων πανθήρων WHITE PANTHER PARTY. Σέ κάθε συναυλία τους ἀποκαλοῦσαν τό κοινό "ἀδέλφια" καί τοῦ ζήταγαν νά ἐπαναστατήσει ἐδῶ καί τώρα. Κυκλοφοροῦσε τό πρῶτο τους ἄλμπουμ μέ τίτλο KICK OUT THE JAMS MOTHER FUCKERS πού σημαίνει "κλωτσεῖστε πέρα τούς φραγμούς γαμιόληδες". Ὁ μάνατζερ τους Τζων CINKLAIR καί ἡγέτης τοῦ W.P.P. συλλαμβάνεται τό '69 μέ πρόσχημα τήν κατοχή μαριχουάνας καί φυλακίζεται μέ τήν ἐξοντωτική ποινή τῶν IO χρόνων. Ἡ ἐξουσία λυσσάει πού ἡ κατάσταση ἔχει ξεφύγει ἀπό τά χέρια της. Κάνει ὅτι μπορεῖ γιά νά μετατρέψει αὐτή τήν νέα ἐξέγερση σέ μόδα - ρίχνει ὅλο καί μεγαλύτερο βάρος στό ἐμπόριο τῶν ναρκωτικῶν, ἀλλά πρός τό παρόν χάνει τό παιχνίδι. Ἐμφανίζονται οἱ DOORS μέ τόν JIM MORISON πού προσπαθοῦννά κρατήσουν τό ρόκ σέ κατάσταση διαρκοῦς ριζοσπαστικοποίησης. Ὁ MORISON κατάλαβε πολύ καλά τί σημαίνει ροκ - μεγαλοβιομηχανία καί μάρκετιγκ ἰδεολογίας. Σέ συνεντεύξεις του γύρω στό '66 ἔλεγε :" Οἱ κύριοί μας κατευνάζουν μέ εἰκόνες, μᾶς δίνουν βιβλία, κονσέρτα, γκαλερί, σόου, κινηματογράφους ειδικά κινηματογράφους. Μέ τήν τέχνη θολώνουν τά νερά καί μᾶς κάνουν νά μή βλέπουμε τή σκλαβιά μας. Ἡ τέχνη στολίζει τούς τοίχους τῆς φυλακῆς μας, μᾶς κρατάει σιωπηλούς καί ἀπασχολημένους καί ἀδιάφορους".

Τό '67 συλλαμβάνεται ἀπό τήν ἀστυνομία στό NEW HAVEN, γιά πρόκληση ταραχῶν. Ἐνάμισυ χρόνο ἀργότερα θά ξαναδιωχθεῖ στό Μαϊάμι γιά δῆθενπροσβολή τῆς δημόσιας αἰδοῦς. Τήν ἴδια ἐποχή κυρήσει " τό γκρέμισμα κάθε καταπιεστικοῦ θεσμοῦ". Ὁ ἴδιος ἀνακοινώνει τή φιλοσοφία τῶν DOORSμέ προσωπικούς του ὅρους :" Ἐνδιαφέρομαι γιά κάθε τί σχετικό μέ τήν ἐπανάσταση - ἀναστάτωση - χάος ἰδιαίτερα σχετικό μέ ἐνέργειες δίχως νόημα. Μοῦ φαίνεται πώς αὐτόςεἶναι ὁ δρόμος γιά τήν ἐλευθερία".

"Κουραστήκαμε νά περιμένουμε
ἄσκοπα
νά περιμένουμε ἄσκοπα μέ κατεβασμένα
τά κεφάλια στό χῶμα
Ἀκούω ἕνα ἁπαλό ἦχο
Τί ἔχουν κάνει στή γῆ ;
Τί ἔχουν κάνει στή δίκαια ἀδελφή μας ;
Τήν ἐρήμωσαν, καί τή λεηλάτησαν, καί τή ξέσκισαν
καί τήν χτύπησαν, καί τή δέσανε μέ φράχτες,
καί τήν ὑποτίμησαν
Ἀκούω ἕνα ἁπαλό ἦχο
Μέ τό αὐτί σου, κάτω στό χῶμα
ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΩΡΑ"

Ἀπό τό "WHEN THE MUSIC IS OVER"

Γρήγορα ὅμως καταλαβαίνει πόσο περιορισμένη μπορεῖ νά εἶναι ἡ ἔκφραση ἑνός καλλιτέχνη καί πόσο καναλιζαρισμένη εἶναι αὐτή. Ἔτσι ἀποσύρεται καί πεθαίνει ἀπό καρδιακήπροσβολή στό μπάνιο του.

Τό '70 οἱ JEFFERSON AIRPLANE μαζί μέ τούς STEVEN STILLS, NIKY HOPKINS, JERRY GARCIA, καί DAVID CROSBY στό δίσκο VOLUNTEERS βρίσκονταν ἤδη πολύ μακρυά ἀπό τό HIPPIE καί προχωροῦνε στό δρόμο τῆς ἐξέγερσης λέγοντας "η ἀτομική σας ἰδιοκτησία εἶναι ὁστόχος τοῦ ἐχθροῦ σας καί ὁ ἐχθρός σας εἴμαστε ἐμεῖς" στό τραγούδι WE CAN BE TOGETHER. Καί οἱ STEPPENWOLF συμπλήρωναν στό MOVE OVER
"θά πρέπει νά ξέρεις ὅτι ἀρχίσαμε ἕνα πόλεμο πού θά πρέπει νά εἶναι ἀρκετά ἄσχημος"

Ἀξιόλογες μουσικές προσπάθειες τῆς ἐποχῆς ἦταν οἱ CANNED HEAT, IRON BUTTERFLY, BLOOD SWEAT AND TEARS. Καθώς καί ὁ J. HENDRIX. Σιγά - σιγά ὅμως ἦρθε ἡ ἀπογοήτευση καί τά ναρκωτικά - τό σύστημα πῆρε πάλι τό πάνω χέρι. Ὁ ἐκφυλισμός ἑνός κινήματος μέ ἐπαναστατικό περιεχόμενο, σέ ἁπλή μόδα ἔγκειται στήν ἐμπορική ἐκμετάλλευσή του. Δέν ἐνδιαφέρει τό σύστημα τί ἐκφράζει, ἐνδιαφέρει ὅμως ὅτι ἀρέσει. Ἤδη ἀπό τήν ἐποχή 75 76 βλέπονται ἀνθρώπους σάν τόν ROD STEWART τούς E.L.O, τούς STONES καί τίς μεταξωτές πυτζάμες τοῦ JAGGER βλέπαμε πώς πραγματικά τό ροκεῖχε πεθάνει.
Κάτι σπασμωδικές προσπάθειες μέ τό PUNK ἤ καί τόNEW WAVE δέν φάνηκαν νά φέρνουν ἀποτέλεσμα. Τάξη ἐπικρατεῖπαντοῦ.
Τό λάθος τοῦ κινήματοςτῆς νεολαίας τῆς δεκαετίας 60-70 ἦταν τό ὅτι δέν προχώρησε περισσότερο ἀπό μιά γενικόλογη ἀμφισβήτηση στήν ὁποία παρέμεινε καί αὐτοκαταναλώθηκε.

Είναι σίγουρο πώς τό κράτος έχει όλα τά μέσα στή διάθεσή του νά μάς πολεμήσει. Ας μήν τού ξαναδώσουμε τήν ευκαιρία

" Οί γέροι γερνάνε, καί οί νέοι γίνονται δυνατώτεροι Μπορεί νά μάς πάρει μιά βδομάδα, μπορεί περισσότερο Αύτοί έχουν τά όπλα, άλλά εμείς είμαστε περισσότεροι θά νικήσουμε - ναί - αρχίζουμε τόν αγώνα."

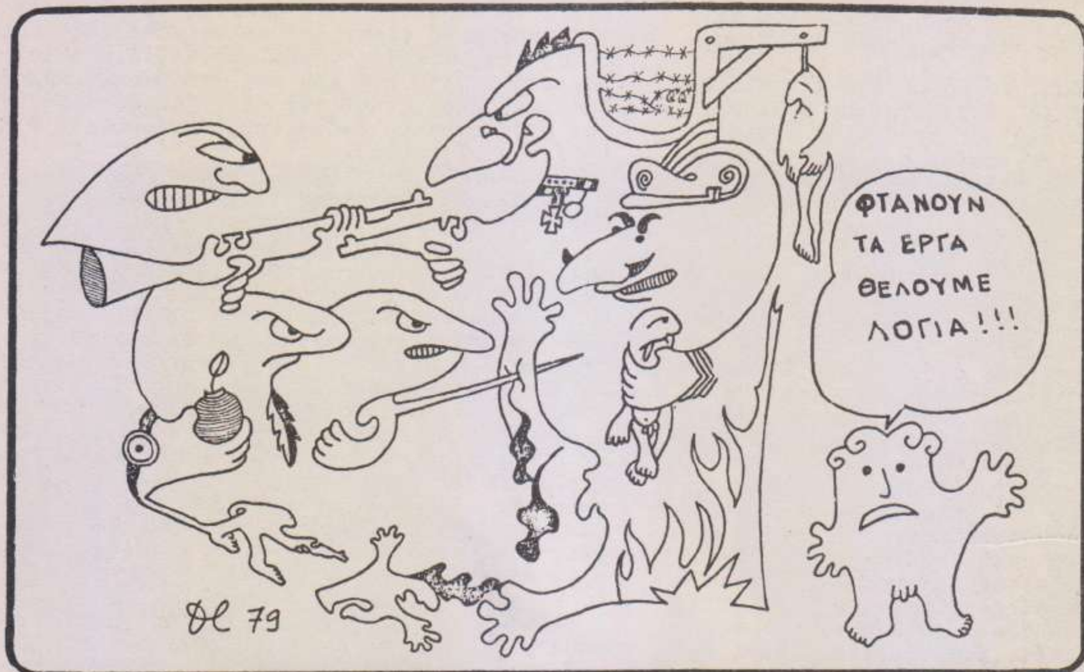
DOORS από τό "FIVE TO ONE".

ΣΗΜ: Είναι γεγονός πώς πολλά σημαντικά συγκροτήματα καίκαλλιτέχνες έχουν αμεληθεί, δέν έχουν ειπωθεί καθόλου. Ας μή ξεχνάμε όμως πως τό κείμενο δέν αποτελεί παρά μιά πρώτη ματιά. Θά επανέλθουμε.

ΙΤΑΛΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΚΕΥΩΡΙΑΣ

Ἡ Ἰταλία τοῦ 1980 βρίσκεται στά πρόθυρα τοῦ 1984 τοῦ Ὄργουελ. Παρατηρῶντας τήν πολιτική ζωή τῆς χώρας τά τελευταία χρόνια νομίζης ὅτι βλέπεις ἀστυνομικό φίλμ, πολιτικοῦ τύπου ἐποχῆς "νουάρ", μέ πολύ καλή σκηνοθεσία, συσπάνς, καί γραφικότατους ἥρωες καί ἀντιήρωες.

Στή χώρα πού τό '68 κράτησε πάνω ἀπό δέκα χρόνια καί, πού ἀναπτύχθηκε τό μεγαλύτερο μαζικό πολιτικό κίνημα τοῦ ἀναπτυγμένου καπιταλισμοῦ ἡ τρομοκρατία τοῦ Κράτους καί κείνα τοῦ ἔνοπλου κόμματος, δίνουν τή χαριστική βολή καί τό τελειωτικό κτύπημα σ'ὅτι ἔχει ἀπομείνει.

Τό Ἰταλικό Κράτος, ὅτι δέν εἶχε πετύχει, ἐδῶ καί δέκα χρόνια μέ τήν ἀντίσταση σ'ὅλα τά ἐπίπεδα τοῦ κινήματος, τό πέτυχε τώρα ἀνακαλύπτοντας τό ὅπλο πού λέγεται "τρομοκρατία". Ἔτσι ἀφαίρεσε ὅ,τι εἶχε καταχτηθεῖ καί κερδιθεῖ ἀπ'ὅλες ἐκεῖνες τῆς κοινωνικές καί πολιτικές δυνάμεις μέ πρωτοπορία τό προλεταριάτο μέσα σ'ἐλάχιστο χρόνο.

Ἰσχυροποίησε ὅλους του τούς μηχανισμούς σ'ὅλα τά ἐπίπεδα. Ποινικοποίησε ὄχι μόνο τήν πολιτική πράξη ἀλλά καί τήν πολιτική ἰδεολογία. Μετέτρεψε τό "Κράτος δικαίου"(παλιοῦ φιλελευθερου ἀστικοῦ τύπου)σέ "Δίκηο τοῦ Κράτους"(νέου αὐταρχικοῦ τύπου)μέ τή συμμετοχή καί τοῦ ρεβιζιονισμοῦ σάν ἀναπόσπαστο κομμάτι του. Μέ πρόσχημα τήν"τρομοκρατία"κατάργησε σιγά-σιγά ὅλο τό νομικό ἐπικοδόμημα τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας πού στηρίζεται στήν ὑπεράσπιση τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἑνός παραπτώματος γιά νά τό στηρίξει στήν"ὑποψία", στίς ἰδέες καί τή σκέψη πού μπορεῖ νά προκαλέσει-παράπτωμα.

Ἔτσι κατάργησε τό δικαίωμα ὑπεράσπισης, ἀφοῦ, ἕνας δικηγόρος πού ὑπερασπίζεται ἕναν τρομοκράτη θεωρεῖται ὕποπτος ἐγκωμιασμοῦ. Κατάργησε τά ἐντάλματα σύλληψης τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, παραδίνοντας τα στά χέρια τῆς ἀστυνομίας, μέ τό δικαίωμα προανάκρισης τῶν πρώτων ἡμερῶν·καί, Αὔξησε τό ὅριο προφυλάκισης, τοῦ πολιτικοῦ κρατούμενου πού θεωρεῖται εὔκολα τρομοκράτης σέ 12 χρόνια πρίν ὁριστεῖ ἡ δίκη του. Παράλληλα ψήφησε μέσα ἀπ'τή Βουλή μιά σειρά μέτρων, μέ τήν ὑποστήριξη ὅλων ἀνεξαιρετων τῶν πολιτικῶν κομμάτων, πού στήν οὐσία καταργοῦν μιά σειρά ἄρθρων, αὐτοῦ τοῦ πιό δημοκρατικοῦ συντάγματος-ὅπως θέλουν νά λένε, (κατάργηση τῆς παραβίασης τοῦ ἀσύλου, τῶν ἐπιστολῶν, τηλεφωνημάτων κλπ.) Καί μέσα σ'αὐτό τό κυνήγι τῶν μαγισῶν τοῦ φόβου καί τοῦ τρόμου, πού θεωρεῖ ὕποπτη τήν πολιτική ἰδεολογία, ἐφ-

τασε νά ἐνσωματώσει μέσα στήν κρατική του ἰδεολογία ἕνα μεγάλο μέρος λαϊκῶν μαζῶν περνώντας γιά παράδειγμα ἐντελῶς ἀνώδυνα καί πολύ γρήγορα μέσα στά ἐργοστάσια τήν ἄποψη τοῦ ΚΚΙ ὅτι κάθε ἐκλεγμένος ἀντιπρόσωπος εἴτε ἐργοστασιακῆς ἐπιτροπῆς, εἴτε τοῦ συνδικάτου θά κάνει δήλωση ἐνάντια στήν τρομοκρατία.

Γιατί ὅμως ὅλα αὐτά ἀπό τήν πλευρά τοῦ Κράτους, μόνο μέ τό πρόσχημα τῆς τρομοκρατίας; Γιά νά καταλάβουμε καλύτερα πρέπει νά ρίξουμε μιά μικρή ματιά στήν ἄλλη πλευρά, τοῦ κινήματος τῆς δεκαετίας καί τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς.

Ἡ ἰταλική κρίση, μιά κρίση ἀπό τίς πιό βαθειές στήν καρδιά τοῦ ἀναπτυγμένου καπιταλισμοῦ γέννησε μέσα ἀπό τίς τεράστιες ἀντιθέσεις τῆς ἰταλικῆς κοινωνίας ἕνα ἀπό τά ἰσχυρότερα κινήματα τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς, σέ μιά χώρα μέ τό μεγαλύτερο ρεβιζιονιστικό κόμμα, καί μέ τίς καλύτερες παραδόσεις τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος στίς ἀρχές τοῦ αἰώνα.

Τό "68 στήν Ἰταλία δέν γέννησε μόνο πολιτικές πρωτοπορίες ἄλλά καί κοινωνικά κινήματα πού συνδέθηκαν μ'αὐτά καί γι'αὐτό δέν ἔγινε 'αὐτό πού ἔγινε π.χ. στήν Γαλλία ἕνα-δύο χρόνια μετά. Οἱ μεγάλες ἀντιθέσεις γέννησαν ξεσπάσματα κοινωνικά πού συνδεδεμένα μέ πολιτικές πρωτοπορίες ἔδωσαν μιά συνέχεια σ'αὐτό - πού λέμε δεκαετία τοῦ κινήματος τοῦ "68. Ἡ ἱστορική παράδοση τοῦ ἐργατίστικου κινήματος, στά χρόνια τοῦ "60 πού ἐκφραζόταν μέσα ἀπό τά "Κόκκινα Τετράδια" βοήθησε τήν ἰδεολογική ζύμωση ἀρκετά γιά νά κατανοηθεῖ αὐτό τό νέο ὑποκείμενο τοῦ προλεταριάτου πού ὀνομάστηκε "ἐργάτης-γραμμῆς-ἐργάτης-μάζα".
Οἱ ἀγῶνες πού ἀκολούθησαν στό ἐργοστάσιο, στή συνοικία γιά τό σπίτι, γιά τήν αὐτομείωση, γιά τό πανεπιστήμιο, τό σχολεῖο κλπ. γέννησαν μιά σειρά πολιτικῶν ὀργανώσεων καί ὁμάδων πού ἀμφισβήτησαν τόν ρεβιζιονισμό παράλληλα μέ τήν "ἀστική δημοκρατία" σ'ὅλα τά ἐπίπεδα. Ἄλλοτε μέ ἀναφορά στή διάσπαση τοῦ παγκόσμιου κινήματος, στό "56, εἴτε στήν πολιτιστική ἐπανάσταση τῆς Κίνας, τό Βιετνάμ, στό 'Αντάρτικο τῆς Λατινικῆς 'Αμερικῆς κι ἄλλοτε μέ ἀναφορά στήν πολιτική κατάσταση τῆς χώρας, διαμορφώθηκαν ἀφοῦ συνδέθηκαν μέσα ἀπό τήν πολιτική σέ κάθε κίνημα ὅπου καί νά βρισκόταν σ'ὅλη τή χώρα, καί πού ἔκφραζε τήν ἐξέγερση καί τήν ἐπανάσταση ἐνάντια στό κατεστημένο.

'Εκτός ἀπό τίς Μαρξιστικές, Λενινιστικές, Κινεζόφιλες, καί Τροτσκιστές καθιερώθηκαν σάν οἱ πιό σημαντικές μέ πολιτικό βάρος παρέμβασης τό "Μανιφέστο" ἀπό τό σχίσμα τοῦ Κ.Κ.Ι., ἡ Ἐργατική πρωτοπορία" ἀπό σχίσματα τροτσκιστικά καί Μαρξιστικά-Λενινιστικά, καί ὁ "Συνεχής ἀγώνας" καί ἡ "Ἐργατική 'Εξουσία" μέ καταγωγή τό ἐργατίστικο κίνημα.

Στή νέα ἀναδίπλωση καί ἀντεπίθεση τοῦ κεφαλαίου ν'ἀντιμετωπίσει τήν κρίση καί τήν ἐπίθεση τοῦ κινήματος οἱ ὀργανώσεις τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς μπαίνουν σέ κρίση. Ἄλλες ἀπό δογματική προσήλωση σέ παληές ἰδέες, ἄλλες ἀπό ἔλλειψη μιᾶς ὁλοκληρωμένης ἀντίληψης γιά τήν 'Ιταλική κοινωνία, ἡ ἀνάλυση τῆς ταξικῆς πάλης κι ἄλλες ἀπό ἔλλειψη κατανόησης τῶν νέων κινημάτων (γυναῖκες, νέοι, περιθωριακά στρώματα κλπ.) παίρνουν τήν κάτω βόλτα. Ἄλλες ἀργοπεθαίνουν ἐδῶ καί τρία χρόνια, "συνεχής ἀγώνας" αὐτοδιαλύεται μέσα στό νέο κίνημα καί ἡ "ἐργατική ἐξουσία" ἀπό παλιότερα αὐτοδιαλημένη παίρνει τήν μορφή τοῦ κινήματος τῆς Αὐτονομίας μέ τίς θεωρητικές ἀναλύσεις, γιά τήν αὐτοαξιοποίηση τοῦ ὑποκείμενου προλεταριάτου ἀπό "ἐργάτης γραμμῆς" σέ "κοινωνικό προλετάριο". Ἔτσι τό κίνημα τῶν γυναικῶν, τῶν φυλακῶν, τῶν ἀνέργων, τῶν νέων, τῶν ψυχιατρείων, ὁδηγοῦν στό ἀποκορύφωμα τοῦ κινήματος τοῦ "77, ὅπου βασιλεύει ἡ αὐτονομία αὐτῶν τῶν κινημάτων, μέ διάφορες ὁμάδες, δουλειᾶς, κοινόβια κοινότητες, συλλόγους καί κέντρα νέων, ἀλλά ὄχι μέ ὀργανώσεις παληοῦ τύπου.
'Αρχίζει νά ἐγκαταλείπεται ἡ πολιτική καί νά δίνει τή θέση της στίς θεωρίες τῶν ἀναγκῶν, "τό προσωπικό εἶναι καί πολιτικό" στούς "ποινικούς ἐπαναστάτες", στήν ψυχολογία, στό λογοτεχνικό βιβλίο, στή Ρόκ καί στά ναρκωτικά, στίς ὁμαδικές κλοπές πού τίς λένε "ἀπολοτριώσεις" καί στίς ἔνοπλες ἐνέργειες, μέ σύμβολο τό P38 (38άρι περίστροφο).

Παράλληλα ἐκτός ἀπό τίς ὀργανώσεις - Μανιφέστου καί Προλεταριακῆς Δημοκρατίας πού ἔχουν μπεῖ σέ κρίση μετά τίς ἐκλογικές ἀποτυχίες τους, δημιουργεῖται ἕνα νέο κίνημα τῶν Ριζοσπαστῶν πού στηρίζεται πιό πολύ σ'ἐκεῖνα τά στρώμματα πού βρίσκουν ἕνα διέξοδο στή πάλη μέσα ἀπό δημοψηφίσματα οἰκολογικά προβλήματα, διαμαρτυρίες γιά τήν πείνα στόν τρίτο κόσμο κλπ. Ταυτόχρονα ὁ χῶρος τῆς Αὐτονομίας αὐτοκαθορίζεται σέ διάφορα ρεύματα μέ διάφορα ἔντυπα πού κυκλοφορεῖ, σάν "ὀργανωμένη αὐτονομία", "διάχυτη αὐτονομία" κλπ. καί πού ὅλο καί χάνει τίς ἐπιρροές τις μέσα στούς χώρους τῆς παραγωγῆς, τά ἐργοστάσια πού θύμιζαν τίς παλιές δόξες τῆ1 "'Εργατικῆς 'Εξουσίας", ἐνῶ κινῆται μέσα στούς νέους μέ ἔνοπλες ἀνατρεπτικές διαθέσεις.

Αὐτή ἡ μικρή σχηματική ἀπεικόνιση τοῦ κινήματος τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ἔχει κι ἕνα μικρό παράλληλο συνοδοιπόρο τόν χῶρο τοῦ ἔνοπλου κόμματος τῶν "Κόκκινων Ταξιαρχιῶν" τῆς "Πρώτης Γραμμῆς" τῶν Ν.Α.Π. καί ἄλλων μικρότερων ἔνοπλων παράνομων ὁμάδων.

Οἱ Κόκκινες Ταξιαρχίες πού γεννήθηκαν τά χρόνια τοῦ "70 ἀπό ἐργάτες καί διανοούμενους ἀπό τό ἐργοστάσιο καί τό Πανεπιστήμιο ἔκφρασαν τήν ἐπαναστατική διάθεση τοῦ "68 μέ τό δικό τους τρόπο. 'Επιρρεασμένοι ἀπό τό ἀντάρτικό πόλης τῆς Λατινικῆς 'Αμερικῆς, τήν 'Ιρλανδία καί τήν Γερμανία καί προηγούμενα τήν τριτοδιεθνιστική ἀντίληψη περί κόμματος ἀντικατέστησαν τήν πολιτική ἀνάλυση καί παρέμβαση τοῦ μαζικοῦ κινήματος μέ τό τουφέκι - τῆς παράνομης ὁμάδας μπαίνοντας στή λογική τοῦ ἀντικράτους ἐνάντια στό κράτος. Ἔνοπλες ἐνέργειες, ἐνάντια σέ διευθυντές ἐργοστασίων, φωτιές, ἀπαγωγές, ληστεῖες κατέληξαν σέ δολοφονίες πολιτικῶν, ἀκόμη καί ἐργατῶν συνδικαλιστῶν, ἀναπτύσσοντας τήν θεωρία τοῦ ταξικοῦ ἐμφύλιου πολέμου. Χτυποῦσαν ἀκόμη καί τήν ἐποχή τοῦ μαζικοῦ κινήματος, ἀλλά τότε ἦταν τό ἴδιο τό κίνημα μέ τή λογική του πού ἔδινε ἀπάντηση στό κράτος καί στήν προσπάθεια του, νά τό κτυπήσει, καί ἡ ταξική πάλη μέ τήν δική της δυναμική ἦταν αὐτή πού καθόριζε τίς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ὅταν ὅμως μετά τό κίνημα τοῦ "77 ἄρχισε ἡ καθοδική πορεία τῆς αὐτοδιάλυσης ἕνα κομμάτι του ἀφοῦ ἔχασε τό ὅραμα τῆς μεγάλης νύχτας, τοῦ μαζικοῦ κινήματος, τῆς ἐπανάστασης προσχώρησε στό χῶρο τοῦ ἔνοπλου κόμματος, τῆς ἰδεολογικῆς αὐτοκτονίας τοῦ "ἐπανάσταση ἐδῶ καί τώρα" μέ τά ἴδια ὅπλα τοῦ ἐχθροῦ, τά τουφέκια καί τό κράτος..

Τό δυνάμωμα αὐτοῦ τοῦ χώρου ἦταν καί τό,

κύκνειο ἄσμα τοῦ μαζικοῦ κινήματος τῆς δεκαετίας. Ἡ τρομοκρατία τοῦ κράτους εἶχε κερδίσει τό παιχνίδι, πρίν καλά-καλά ἡ τρομοκρατία τοῦ ἔνοπλου κόμματος ἀντιπαραταχθεῖ στή μάχη. Κάθε χτύπημα στήν καρδία τοῦ Κράτους ἦταν καί ἕνα χτύπημα τοῦ μαζικοῦ κινήματος - πού ἀντί νά ὀρθοποδώσει, ἄρχισε νά ἐνσωματώνεται στή λογική τοῦ θεατή πού ὅλο καί ἀναδιπλώνεται στόν ἑαυτό του γιά ν'ἀμυνθεῖ.

Μέ τό πρόσχημα αὐτό τῆς τρομοκρατίας, τῆς ἐξουσίας τοῦ κεφαλαίου στήν Ἰταλία, ὄχι μόνο, πῆρε πίσω ὅτι εἶχε ἀναγκαστεῖ νά δώσει ὅλα αὐτά τά χρόνια ἀλλά κέρδισε ἔδαφος, ἀφοῦ τέλειωσε μέ τό κίνημα τοῦ "77, κτύπησε τό χῶρο τῆς Αὐτονομίας μέ τήν μεγαλύτερη σκευωρία τῆς μεταπολεμικῆς Ἰταλίας, καί ἀνενόχλητη τώρα πιά ξηλώνει καί τό χῶρο τοῦ ἔνοπλου κόμματος. Κτύπησε τίς περισσότερες ὀργανώσεις τῶν Κόκκινων Ταξιαρχιῶν τῆς πρώτης γραμμῆς καί ἄλλων. Μπορεῖ νά κέρδισε μιά μάχη ἀλλά ὄχι τόν πόλεμο, Μπορεῖ νά ἔφτιαξε ἕνα κρατικό μηχανισμό σέ - χρόνο πού πρίν μερικά χρόνια θά τόν ὀνειρεύοταν, μπορεῖ νά καθήλωσε τά μεροκάμματα-πάνεπάνω ἀπό τέσσερα χρόνια πού οἱ ἐργάτες δέν κατέβηκαν στούς παραδοσιακούς ἀγῶνες τους γιά τίς συλλογικές συμβάσεις-ἀλλά δέν ἐξομάλυνε, ἀκόμη τίς τεράστιες ἀντιφάσεις τοῦ Ἰταλικοῦ καπιταλισμοῦ. Τό προλεταριάτο μόλις τώρα ἀξιοποιεῖ τήν πείρα τοῦ κινήματος τῆς δεκαετίας, καί μέ τήν τρομοκρατία, θά καθυστερήσει ἀκόμη περισσότερο. Τήν δύναμή του ὅμως στήν παραγωγή καί τήν ἰδεολογία δέν τήν πτοεῖ κανένα αὐταρχικό κράτος, γιατί αὐτή εἶναι δύναμη πολιτική πού κανένα κατασταλτικό μέτρο δέν μπορεῖ νά τήν καθηλώσει.

Υποθεση 7 Απριλη

Μέσα σέ ἕνα χρόνο, ἔγιναν 4 μπλόκα ἐρευνῶν, Ι27 ἐντάλματα, 64 συλλήψεις. Καί συνεχίζουν τίς ἀνακριτικές τους ἔρευνες 20 δικαστές, σέ 6 διαφορετικές πόλεις.

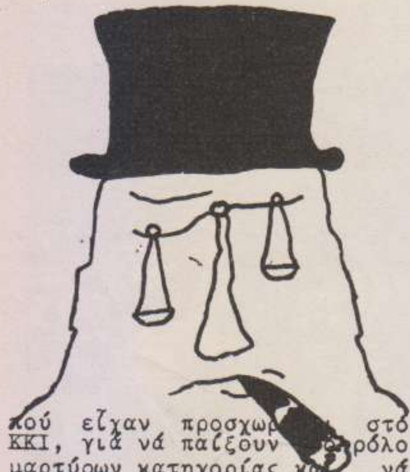
Πέρασε ἤδη, πάνω ἀπό ἕνας χρόνος στή φυλακή, γι'αὐτούς πού συλλήφθηκαν, στίς "7 Ἀπρίλη", στό μεγάλο δίκτυο συλλήψεων τοῦ Πάσχα τοῦ '79, ὅταν ἐπιχειρώντας ἕνα αἰφνιδιαστικό κτύπημα ὁ δικαστής τῆς Πάντοβα, Πιέτρο Καλογκέρο ὑπέγραφε 22 ἐντάλματα, γιά νά κτυπήσει τήν ἡγεσία τῆς "αὐτονομίας" καί τῆς "στρατηγικῆς καθοδήγησης" τῶν Κόκκινων Ταξιαρχιῶν. Ἀπό τότε μέχρι σήμερα τά πράγματα ἀντί νά ξεκαθαρίζουν, μπλέκονται ὅλο καί περισσότερο.

Μετά τό πρῶτο κύμα συλλήψεων, ἀκολούθησαν ἄλλα τρία, στίς 2Ι Δεκέμβρη τοῦ '79, στίς 24 Γενάρη τοῦ '80 καί στίς ΙΙ Μάρτη. Γιά πρώτη φορά κινητοποιήθηκαν τεράστιες δυνάμεις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας γιά νά κτυπήσουν, μέ τό πρόσχημα τῆς τρομοκρατίας, ὅτι εἶχε ἀπομείνει ἀπό τό κίνημα τῆς αὐτονομίας.

Γιά τίς ἀνακρίσεις κινητοποιήθηκαν 20 δικαστές, 6 διαφορετικῶν πόλεων: 8 ἀπό τήν Ρώμη, 6 ἀπό τήν Πάντοβα, 3 ἀπό τό Μιλάνο καί 3 ἀπό τό Τορίνο, τήν Τεργέστη καί τό Ρέτζιο Ἐμίλια. Τά ἐντάλματα συλλήψεων ἔφτασαν τά Ι27(μόνο ὁ Νέγκρι εἶχε 9), ἐνῶ οἱ κατηγορίες εἶναι ἀμέτρητες. Προφυλακισμένοι εἶναι ἤδη 64 Φυγόδικοι καί καταζητούμενοι καμμιά 20ριά, οἱ ἀποφυλακισμένοι, μέχρι στιγμῆς-ἀπό ἔλλειψη στοιχείων-μόνο 8. Ἡ βασική κατηγορία πού μέχρι στιγμῆς συγκεντρώνει ὅλες τίς ἄλλες δευτερεύουσες, εἶναι ἡ "ἔνοπλη ἐξέγερση ἐνάντια στίς ἐξουσίες τοῦ Κράτους". Ἤδη ὁ δικαστής Καλόγκερο ζήτησε νά γίνουν τό συντομότερο οἱ δίκες πού ἀφοροῦν "συγκεκριμένες" κατηγορίες (ληστεῖες, κλοπές, ἤ ἄλλες βιοπραγίες) καί νά μείνουν γιά ἀργότερα κατηγορίες, ὅπως "ἔνοπλη συμμορία" ἤ "ἔνοπλη ἐξέγερση".

Γιά νά καταλάβουμε ὅμως, πώς γεννήθηκε αὐτή, ἡ πιό μεγάλη δίκη(ὅπως τήν ἀποκαλοῦν οἱ δικαστές) τῆς μεταπολεμικῆς Ἰταλίας, πρέπει ν'ἀρχίσουμε ἀπό τήν ὑπόθεση Μόρο. Ἀμέσως μετά τήν δολοφονία, τῆς βία Φάνι στή Ρώμη, ὁ ὑπουργός ἐσωτερικῶν Φραντσέσκο Κοσίγκα διέταξε νά συλληφθοῦν, περί τούς 200, πρώην ἀγωνιστές τῆς Πότερε Ὀπεράϊο (ὀργάνωση, "ἐργατική ἐξουσία") Ὅλοι φυσικά ἀφέθηκαν ἐλεύθεροι ἀπό ἔλλειψη στοιχείων. Κ' αὐτό ἦταν ἕνα σόκ γιά τόν "πολιτικό κόσμο", πού ἀκολούθησε μέ κατηγορίες ἐνάντια στή κυβέρνηση, γιά ἔλλειψη ἀποτελεσματικότητας στίς ἔρευνες καί συλλήψεις τῶν πραγματικῶν δραστῶν. Σ'αὐτή τή δεδομένη στιγμή, οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ γραφείου κρατικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΚΚ Ἰταλίας, μέ τούς εἰδι

κούς καί πεπειραμένους δικαστικούς αποφάσισαν νά δοῦν πιό "καθαρά" καί πιό "βαθειά" τόν χῶρο τοῦ "ένοπλου κόμματος". Έτσι άρχισαν μέ μεγαλύτερη αποφασιστικότητα τίς έρευνες. Ή κομματική οργάνωση τῆς Πάντοβας ανάλαβε ειδική συνεργασία μέ δικαστές καί ανακριτές. Δόθηκαν στόν δικαστή Καλογκέρο μιά σειρά ονόματα πρώην αγωνιστῶν τῆς "έργατικῆς έξουσίας" καί πρώην συμπαθούντων τῆς Αὐτονομίας,

πού είχαν προσχωρ[illegible] στό ΚΚΙ, γιά νά παίξουν [illegible]ρόλο μαρτύρων κατηγορίας κα[illegible] νά γίνουν οί πρῶτες συλλήψεις, στίς 7 'Απρίλη. Μέ τόν καιρό μερικές απ' αὐτές...τίς κατηγορίες αποδείχτηκαν....ακριβεῖς, άλλες...αστεῖες καί άλλες μένει...ν' αποδειχτοῦν. Μερικές κατηγορίες "έπεσαν" καί μερικοί από τούς κρατούμενους αποφυλακίστηκαν. Οί περισσότεροι όμως μένουν ακόμα προφυλακισμένοι, παρά τίς έντονες ὑποψίες τῆς κοινῆς γνώμης, ότι πρόκειται περί σκευωρίας, αποδιοπομπαίων τράγων κλπ.

Τόν Δεκέμβρη όμως ένα νέο γεγονός μπαίνει στήν ὑπόθεση. 'Από τίς φυλακές Ματέρα, "μιλᾶ" ό πρώην αγωνιστής τῆς "έργατικῆς έξουσίας", πρώην φίλος τοῦ Φελτρινέλι καί απαγωγέας τοῦ Σαρόνιο, Κάρλο Φιορόνι, πού...κατηγορεῖ Ι40 περίπου πρώην συντρόφους του, γνωστούς καί φίλους. Έτσι ακολουθοῦν οί συλλήψεις στίς 2Ι Δεκέμβρη καί αμέσως μετά τήν κατάθεση τοῦ Κάρλο Καζιράτι (πού είχε καταδικαστεῖ κι' αὐτός μαζί μέ τόν Φιορόνι γιά τήν απαγωγή τοῦ Σαρόνιο) άλλες συλλήψεις, στίς 24 Γενάρη. Στή διάρκεια αὐτῶν τῶν μηνῶν, ή προανάκριση συνεχιζότανε καί...εμπλουτιζότανε, μέ όλο καί περισσότερα στοιχεῖα. Στήν αρχή ή ανάλυση τοῦ δικαστή Καλόγκερο έτεινε νά δέσει μεταξύ τους τά γεγονότα, αναγνωρίζοντας μιά "ανατρέπτική συνέχεια", μιά "ὑπόγεια κόκκινη γραμμή", πού συνδέει, στή διάρκεια τῆς δεκαετίας μετά τό '68, τήν ηγετική ομάδα τῆς "έργατικῆς έξουσίας" μέ τήν κορυφή τῆς Αὐτονομίας καί τῶν Κόκκινων Ταξιαρχιῶν. Αὐτή όμως ή " ὑποθετική κατηγορία" τοῦ δικαστή, τοῦ ιστορικοῦ συμβιβασμοῦ, Καλόγκερο φάνηκε πολύ "σχηματική" στούς ανακριτές καί εγκαταλήφτηκε. Σήμερα οί δικαστές Παλομπαρντίνι, Φαμπιάνι, 'Ιμποζιμάτο, Σίκα, 'Αμάτο κλπ στοχεύουν πιό πολύ νά ξεκαθαρίσουν τόν ρόλο μιᾶς σειρᾶς "παράνομων οργανωμένων μηχανισμῶν", μέ συγκεκριμένα στοιχεῖα καί μέ συγκεκριμένες κατηγορίες. Αὐτό σημαίνει, ότι απομακρύνονται από τήν κατηγορία πού αφορᾶ τή δολοφονία τοῦ Μόρο, από έλλειψη στοιχείων. 'Ακόμα οί ανακριτές εξετάζουν τή δυνατότητα νά αναστείλουν τήν κατηγορία τῆς "ομάδας τῆς Ρώμης", γιά "ένοπλη εξέγερση", μιά κατηγορία από τίς πιό βαρειές στόν ιταλικό ποινικό κώδικα, πού προβλέπει ισόβεια (στήν 'Ιταλία δέν ὑπάρχει ή θανατική ποινή) καί πού μέχρι σήμερα έχει εφαρμοστεῖ μόνο μιά φορά, κατηγορία πού δέν αποδόθηκε ούτε στόν πραξικοπηματία πρίγκιπα Βαλέριο Μποργκέζε, όταν αποπειράθηκε στρατιωτικό πραξικόπημα, ούτε στούς αρχηγούς τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν, Ρενάτο Κούρτσιο καί 'Αλμπέρτο Φραντσεσίνι.

Η υπερασπιση

Τό πόσοι ακριβῶς είναι οί δικηγόροι τῆς ὑπεράσπισης, κανείς δέν μπορεῖ νά τό πιστοποιήσει, ίσως γιατί γίνονται συνεχῶς αλλαγές. Πάντως, είναι περίπου πάνω από 40 μέχρι στιγμῆς.

'Αμέσως μετά τίς πρῶτες συλλήψεις, φτιάχτηκε μέ κέντρο τήν Πάντοβα μιά ομάδα δικηγόρων ὑπεράσπισης από όλη τήν 'Ιταλία. Οί διαφορετικές όμως αντιλήψεις τῶν δικηγόρων δέν άργησαν νά φανοῦν καί νά καθορίσουν βαθμιαία διαφορετικές γραμμές. 'Ο δικηγόρος Τομάζο Μαντσίνι πχ από τήν ὑπεράσπιση τοῦ Σκαλτσόνε Πιπέρνο καί κείνων τοῦ περιοδικοῦ "Μετρόπολι" δέν συμφώνησε ποτέ μέ τήν γραμμή τῶν δικηγόρων τοῦ Νέγκρι (Μπροῦνο Λεούτσι Σινισκάλτσι καί Τζουλιάνο Σπατσάλι) πού αφήνουν τόν κατηγορούμενο νά μιλάει επί 8 ῶρες μέ τόν δικαστή Πολομπαρντίνι σάν "ελεύθερος μάρτυρας". Οί δικηγόροι τοῦ Νέγκρι από τήν πρώτη κι' όλας μέρα τῶν συλλήψεων, αγωνίστηκαν νά δώσουν στό φῶς τῆς δημοσιότητας, όλα τά στοιχεῖα τῆς δικογραφίας, δείχνοντας έτσι πιό ανοιχτά τόν χαραχτήρα τῆς σκευωρίας πρός τά έξω. 'Από τήν άλλη όμως πλευρά ή επιτυχία τοῦ δικηγόρου 'Αντόλφο Γκάττι, ν' αποφυλακίσει, μέσα σ' ελάχιστο χρόνο, τόν δημοσιογράφο Γκιουζέππε Νικότρι πού είχε κατηγορηθεῖ σάν ό τηλεφωνητής στήν ὑπόθεση Μόρο τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν, έπεισε κι' άλλους ν' ακολουθήσουν μιάν άλλη τακτική. Τακτική τῆς "τεχνικῆς" καί ατομικῆς ὑπεράσπισης.

Συνολικά καί έν συντομία μποροῦμε νά μιλᾶμε γιά δύο γραμμές ὑπεράσπισης.

Ι) 'Εκείνη τοῦ Λεούτσι-Σπατσάλι, πού τείνει ν' απαντάει σέ κάθε κατηγορία καί ν' αντεπιτίθεται παίρνοντας τήν πρωτοβουλία στή φάση τῆς προανάκρισης.

2) 'Εκείνη τῶν Μαντσίνι-Γκάττι-Πιζάνι, πού τείνει νά έχει μιά τακτική πιό συντηρητική, συμβουλεύοντας τούς κατηγορούμενους ν' απαντοῦν μόνο σέ συγκεκριμένες κατηγορίες, παίρνοντας στήν προανακριτική φάση μόνο πρωτοβουλίες, πού μποροῦν νάχουν άμεσα θετικά αποτελέσματα.

Παράλληλα ὑπάρχουν διάφορες αποχρώσεις γιά τίς πιθανές κινήσεις τῆς ὑπεράσπισης, όσον αφορᾶ τήν προανακριτική φάση, πού ποικίλλουν από τό ποῦ θά ζητηθεῖ νά γίνει ή δίκη (Πάντοβα ή Ρώμη), άν θά πρέπει νά ζητηθεῖ ν' αρχίσουν τό συντομότερο οί δίκες γιά τίς πολύ συγκεκριμένες κατηγορίες (κλοπές, απαγωγές κλπ) ή άν θά μηνυθεῖ ό ψευδομάρτυρας καταδότης Φιορόνι καί οί δικηγόροι του. Όπως καί νάχει, κατά τόν δικηγόρο Τ. Μαντσίνι, σέ μιά τόσο μεγάλη πολιτική δίκη δέν μποροῦν νά γίνουν καί πολλά πράγματα από πλευρᾶς ὑπεράσπισης, στήν προανακριτική φάση. 'Η μάχη θά δοθεῖ στά δικαστήρια, μ' ανοιχτές τίς πόρτες στήν κοινή γνώμη καί όπου ό έλεγχός τους θάναι μικρότερος.

Οι μαρτυρες κατηγοριας

Λίγο καιρό πρίν τίς 7'Απρίλη, ἡ ἡγεσία τῆς κομμουνιστικῆς ὀργάνωσης τῆς Πάντοβα ἀφοῦ πρῶτα συμβουλεύτηκε τό γραφεῖο κρατικῶν ὑποθέσεων τοῦ ΚΚ'Ιταλίας, μαζί μέ τόν είδικό δικηγόρο τοῦ κόμματος στά θέματα δικαίου παραδίδει στόν δικαστή Καλόγκερο ἕνα κατάλογο πιθανῶν μαρτύρων, διαλεγμένων ἀπό πρώην μέλη τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" καί τῆς " Αὐτονομίας" πού προσχώρησαν στό ΚΚΙ!!! 'Ο πρῶτος πού ἔδωσε κατάθεση, στίς 27 Μάρτη, εἶναι ὁ 'Α ν τ ό ν ι ο Ρ ο μ ί τ ο, γραμματέας τοῦ συνδικάτου C.G.I.L.(τοῦ κομμουνιστικοῦ καί σοσιαλιστικοῦ κόμματος)!!! Μέ βάση τήν μαρτυρία του, διατάχτηκαν τά πρῶτα 22 ἐντάλματα σύλληψης ἀπό τόν Καλόγκερο.'Αργότερα, γιά νά ἐνισχυθεῖ ἡ κατηγορία μέ νέα στοιχεῖα, προσφέρθηκαν κι'ἄλλοι, ὅπως ἡ Λουΐζα καί ὁ Λούκα Παρανέλλο, ὁ Σεβερίνο Καλάντε, ἡ Τζουλιάνα Τόμαθ, ὁ Σίλβιο Κετσινάτο...

Οἱ μαρτυρίες σέ σχέση μέ τίς κατηγορίες ἦταν πολύ ἀντιφατικές καί ἡ κοινή γνώμη ἄρχισε ν'ἀμφιβάλει.

Τόν Δεκέμβρη, ἀνοίγει τό στόμα του ὁ Κάρλο Φιορόνι μέσα ἀπό τήν φυλακή, ἀφοῦ πρῶτα ἐγγυᾶται γι'αὐτόν ὁ δικηγόρος τοῦ ΚΚΙ Ταρσιτάνο. Γιά τήν "μετάνοιά" του,πού πολλοί ἀναφέρθηκαν, ἀκούστηκαν πολλές γνῶμες."Οπως καί νἄχει κι'ἄλλοι μπορεῖ νά μετάνοιωσαν γιά τήν τρομοκρατική τους δράση, ὅπως ὁ Τζοακίμ Κλάϊν καί ὁ Μπόμμι Μπαουμαν, ἀλλά βέβαια αὐτό δέν σήμαινε ὅτι κατάδωσαν τούς πρώην συντρόφους τους. Γιά νά ἐνισχύσει τίς καταγγελίες τοῦ Φιορόνι,τόν Γενάρη, μιλάει κι'ἄλλος ἕνας ἀπό τήν φυλακή,σύντροφος του, ὁ Κάρλο Καζινάτι κατηγορώντας είδικά τόν Νέγκρι καί τόν Λιβεράνι, γιά τήν ἀπαγωγή καί δολοφονίατοῦ Κάρλο Σαρόνιο. Γιά τόν Καζινάτι ἡ ὑπεράσπιση ἀπόδειξε, ὅτι εἶναι ψευδομάρτυρας σέ δύο ἄλλες του καταθέσεις. I) ἐνῶ ἀνάφερε, ὅτι ὅταν σκότωσαν δύο φασίστες στήν Πάντοβα,τόν 'Ιούλη τοῦ '74, ἦταν μαζί του ὁ Κάρλο Πιτσιούρα, αὐτός ἐκείνη τήν ἡμέρα βρίσκονταν σέ ἀπομόνωση,σ'ἕνα κελί τοῦ στρατόπεδου πού ὑπηρετοῦσε.2)κατηγόρησε τόν Τόνι Τεμίλ ὅτι βρίσκονταν στό Μιλάνο στήν ἀπαγωγή τοῦ Γκιουζέππε Ντουίνα: ἐνῶ αὐτός ἐκείνη τήν ἡμέρα παντρεύονταν στήν Πάντοβα...

Οι αποφυλακισθεντες

Οἱ ἀποφυλακισθέντες, μέχρι στιγμῆς, εἶναι 8. "Εξι ἀπό τήν ὑπόθεση τῶν συλλήψεων τῆς "7 'Απρίλη" καί δύο ἀπό τήν ὑπόθεση τῶν συλλήψεων τῆς "2I Δεκέμβρη".

'Η πρώτη πού ἄφησε τίς φυλακές,εἶναι ἡ Καρμέλα ντί Ρόκκο, γιατρός τῶν σιδηρόδρομων τοῦ Κράτους, στήν Πάντοβα.'Η μαρτυρία τοῦ συνδικαλιστή τοῦ ΚΚΙ καί πρώην μέλους τῆς"ἐργατικῆς ἐξουσίας", Τόνι Ρομίτο ἀποδείχτηκε φάλτσα, ἀφοῦ στηρίζονταν στό ὅτι ἡ "κατηγορούμενη" εἶχε πάρει μέρος σέ μιά συνάντηση τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας", στήν πόλη Ροζολίνα, ἐνῶ ἀπό τό βιβλίο ἑνός ξενοδοχείου στό Καργκάνο ἀποδεικνύοταν, ὅτι συμμετεῖχε σ'ἕνα συνέδριο ἰατρικῆς,σ'αὐτή τήν πόλη.

Πέντε μέρες ἀργότερα, βγαίνει ὁ δημοσιογράφος Γκιουζέπε Νικότρι.'Η ἀποφυλάκισή του ἦταν ἔκπληξη, γιατί ἦταν ὁ ὑπ'ἀριθμόν 2 κατηγορούμενος τῆς ὑπόθεσης "7 'Απρίλη", μέ τήν βαρειά κατηγορία "συμμετοχῆς σέ ἔνοπλη συμμορία" καί παρουσιάζονταν σάν ὁ αὐτουργός τῶν 5 τηλεφωνημάτων,πού ἔκαναν οἱ κόκκινες ταξιαρχίες στό σπίτι τοῦ Μόρο, μέ τό ψευδώνυμο "δόκτωρ Νικολάϊ".'Αποδείχτηκε, ὅτι ὅταν ἔγιναν τά τηλεφωνήματα,αὐτός βρίσκονταν στήν Πάντοβα, ἐνῶ αὐτά ἔγιναν ἀπό τήν Ρώμη."Ετσι, βγῆκε, πρίν γίνει σύγκριση τῆς φωνῆς του μέ τήν μαγνητοφωνημένη φωνή τῶν τηλεφωνημάτων. Γι'αὐτήν τήν ὑπόθεση, τό ἑβδομαδιαῖο περιοδικό,L'ESPRESSO κυκλοφόρησε, μέ ἐνσωματωμένο μικρό δίσκο τῆς φωνῆς του (πού ἠχογράφησε στό ἐξωτερικό) σέ ἀντιπαράθεση μέ τά τηλεφωνήματα τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν, γιά νά κρίνουν οἱ ἀναγνῶστες του. Σημειωτέον, ὅτι γι'αὐτή του τήν ἐνέργεια μηνύθηκε ἀπό τίς ἀρχές.

Στίς 8 Σεπτέμβρη, βγαίνουν ἀπό τίς φυλακές τῆς Πάντοβα καί τοῦ Πομπίνιο, ὁ Γκίντο Μπιαντσίνι καί ὁ Σάντρο Σεραφίνι, καί οἱ δύο βοηθοί τοῦ Νέγκρι στό Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβα, στό τμῆμα πολιτικῶν ἐπιστημῶν.'Η ἐναντίον τους κατηγορία ἦταν, ὅτι ἦταν ταμίες τῆς ὀργάνωσης"Αὐτονομία". 'Αποδείχτηκε ὅμως, ὅτι τά στοιχεῖα πού στήριζαν τήν κατηγορία ἦταν...οἰκονομικοί προϋπολογισμοί γιά ἔξοδα ἐρευνῶν τῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστήμιου!

Τόν Δεκέμβρη βγαίνει ἡ 'Αλίζα ντέλ Ρέ(κι'αὐτή βοηθός τοῦ Νέγκρι) καί ὁ Μασίμο Τραμόντε. Γιά τήν πρώτη, ἡ κατηγορία, ὅτι διέπραξε ἔνοπλη ληστεία στή Βιτσέντα, ἀνατράπηκε, γιατί ἀποδείχτηκε, ὅτι βρίσκονταν στήν Πάντοβα. Γιά τόν δεύτερο, ἀνακάλεσε, κατά λάθος, ὁ χαφιές μάρτυρας,συνδικαλιστής τοῦ ΚΚΙ.

Τόν Φλεβάρη, βγαίνουν ἀπό τίς φυλακές καί ὁ Φράνκο Γκαρατσένι καί ὁ Φραντσέσκο Σκατολίν, ἀπό τήν ὑπόθεση τῶν συλλήψεων τῆς 2I Δεκέμβρη. Γιά τούς τελευταίους φαίνεται, ὅτι ἔπαιξε ρόλο ἡ διάθεσή τους νά "συνεργαστοῦν" μέ τούς δικαστές στήν ἀνάκριση. Πάντως 5 ἀπό τούς 8 ἀποφυλακισθέντες κινδυνεύουν νά ξαναπροφυλακιστοῦν, γιατί βρίσκονται ἀκόμη στήν διάθεση τῆς προανάκρισης.

ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ (ἀπό τήν ἐφημερίδα LOTTA CONTINUA)

Οι κατηγορουμενοι

7 Απριλη 79

ANTONIO NEGRI: 47 χρονῶν, καθηγητής πολιτικῶν ἐπιστημῶν, στό Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβα Γιά τίς ἀνακριτικές ἀρχές είναι ὁ ὑπ' ἀριθμόν Ι, ὁ μεγάλος πρωταγωνιστής τῶν τελευταίων Ιο χρόνων ἱστορίας τῆς ἐξέγερσης καί τῆς ἀνατροπῆς στήν 'Ιταλία. Έχει συγκεντρώσει, μέχρι στιγμῆς, 9 ἐντάλματα σύλληψης κ'τρεῖς μηνύσεις. Οἱ κατηγορίες εἶναι πάνω ἀπό 80, πού ἀρχίζουν ἀπό τήν μή κατοχή ἄδειας κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκίνητου πού βρέθηκε νεκρός ὁ Μόρο καί φτάνουν μέχρι τήν "ἔνοπλη ἐξέγερση ἐνάντια στίς ἐξουσίες τοῦ Κράτους". 'Η ἐκστρατεία τῶν μέσων πληροφόρησης τοῦ καθεστῶτος τόν παρουσίασε σάν τόν "ἔνοπλο προφήτη" "διάβολο μέ τά γυαλιά", "ἰδεολόγο τοῦ θανάτου" μηχανή τῆς ἀνατοπῆς καί τῆς ἐξέγερσης".

Τόν συλλάβανε σπίτι του στό Μιλάνο, κατά τήν διάρκεια μιᾶς ἔρευνας, μόλις είχε γυρίσει ἀπό τό Παρίσι πού ἔδινε μαθήματα στήν Σορβόννη, πάνω στά ἔργα τοῦ Μάρξ. Εἶναι ὁ πρῶτος πού μεταφέρθηκε στή Ρώμη γιά προανάκριση καί ὁ μοναδικός πού τοῦ ἀπαγγέλθηκε κατηγορία, γιά τήν δολοφονία τοῦ Μόρο. 'Η διάθεση του νά μιλάει ὧρες μέ τούς ἀνακριτές, ἦταν ἔκπληξη γιά τόν δικαστικό κόσμο, καθώς καί ἡ ἐξιστόρηση τῆς τελευταίας δεκαετίας τοῦ ἐργατίστικου κινήματος, ἀπό τήν "ἐργατική ἐξουσία" στήν Αὐτονομία, προσπαθώντας νά δώσει τίς διαφορές τῆς σκέψης του ἀπό ἐκείνη τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν. Κατά τήν τρίτη ἀνάκριση, ἀναφέρεται στά ὑλικά τοῦ Κέντρου τῆς ἱστορίας τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος Φελτρινέλλι. Πράγματα πού δίνουν στούς ἀνακριτές νέα στοιχεῖα γιά νέες κατηγορίες, ποινικοποιώντας κάθε τί πού ἔχει σχέση μέ τήν πολιτική στό παρελθόν. Μίλησε σάν "ἐλεύθεροςμάρτυρας" καί ὄχι κατηγορούμενος, 6 φορές, ἀλλά ὅταν τοῦ ζήτησαν νά μιλήσει ἐνώπιον δικαστῶν 5 διαφορετικῶν πόλεων, ἀρνήθηκε μέ τό αἰτιολογικό, ὅτι κι'ἐκεῖνοι θά ἔπρεπε νά ξεκαθαρίσουν τή θέση τους γιά τίς κατηγορίες, πού τοῦ ἀπεύθυναν.

"Ηδη κατηγορεῖται, βασικά: Ι)Γιά τό βιβλίο του " Κυριαρχία καί Σαμποτάζ", ἔκδοση Φελτρινέλλι Ι978 καί τίς ἀπόψεις του γιά τή βία 2)ὅτι ἦταν ὁ τηλεφωνητής τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν στήν ὑπόθεση Μόρο 3)ὅτι ἦταν ὁ δολοφόνος τοῦ δικαστή 'Αλεσαντρίνι πού σκότωσε ἡ "πρώτη γραμμή" τό '79 4)γιά τήν ἀπαγωγή τοῦ φίλου του Σαρόνιο, τόν 'Απρίλη τοῦ '75 5)γιά τήν ἀπόπειρα ἀπαγωγῆς τοῦ βιομήχανου Ντουίνα, τόν Δεκέμβρη τοῦ 74 6)γιά τήν ἀπαγωγή τοῦ διευθυντή βιομήχανου Λαμπάτετόν Φλεβάρη τοῦ '73 7)γιά τήν φωτιά στήν Φάτσε Στάνταρ, τόν 'Οκτώβρη τοῦ '74 8)γιά τήν δολοφονία τοῦ ἀγωνιστή τῆς "Λόττα κοντίνουα" Καμπανίλε, τόν 'Ιούνη τοῦ '75 9)γιά τήν ὀργάνωση τῶν " ἔνοπλων συμμοριῶν", "Λαβόρο ίλεγκάλε", "Σέντσα τρέγκουα", "σέντρο νόρ", κλπ. Ι0)γιά τήν μεταφορά ἑνός ὅπλου αὐτόματου "σκόρπιον" ἀπό τήν Αὐστρία ΙΙ)γιά τήν κλοπή πινάκων ζωγραφικῆς ἀπό μιά βίλλα τοῦ Κομάσκο Ι2)γιά τήν αἱματηρή ἀπαγωγή τοῦ'Αργκελάτο, τόν Δεκέμβρη τοῦ '74 καί φυσικάγιά ὅτι ἄλλα μικρότερα παραπτώματα συνδέονται, μέ αὐτά τά ἐπεισόδια.

Στό διάστημα τῆς προφυλάκισης του ὁ Νέγκρι ἄλλαξε 6 διαφορετικές φυλακές. Έδωσε πολλές συνεντεύξεις, ἔχει ἀλληλογραφία μέ πολλούς συντρόφους του καί φίλους τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς στήν Εὐρώπη καί 'Αμερική. Μελετάει 6 ὧρες τήν ἡμέρα καί τελειώνει ἕνα δοκίμιο πάνω στόν Σπινόζα. Στίς φυλακές ὀργάνωσε σεμινάρια καί ὁμάδες μελετῶν καί τελευταῖα σέ μιά ἐπιστολή του στήν ἐφημερίδα "Ρεπούμπλικα" ζητάει ἐγγυήσεις πάνω σέ τρία πράγματα: Ι)νά γνωρίζει πιό θἆναι τό δικαστήριο, πού θά τόν δικάσει, 2)νά μπορεῖ νά καταθέσει ἀνοιχτά στή δίκη στό 'Εφετεῖο γιά τήν ὑπόθεση Σαρόνιο πού ἔχει κατηγορηθεῖ καί ἀφορᾶ τούς καταδότες Φιορόνε καί Καζινάτι, καί3)νά δικαστεῖ τό συντομότερο γιά τήν ὑπόθεση Μόρο πού κατηγορεῖται, χωρίς νά περιμένει Ι2 χρόνια...πιθανῆς προφυλάκισης ὅπως προβλέπει ὁ ἰταλικός νόμος.

FRANCO PIPERNO: 38 χρονῶν, διευθυντής τοῦ τμήματος φυσικῆς, στό Πανεπιστήμιο τῆς Καλαβρίας. Στίς 7 'Απρίλη, ξέφυγε τή σύλληψη, ἐπειδή ἄργησε νά πάει στή σύσκεψη τῆς σύνταξης τοῦ περιοδικοῦ τῆς αὐτονομίας "Μετρόπολι". Γιά ἕνα μήνα μένει παράνομος στή Ρώμη καί τόν 'Ιούνη φεύγει στό Παρίσι, ὅπου κάνει δημόσιες παρουσίες, δίνει συνεντεύξεις σέ περιοδικά, γράφει ἄρθρα, φωτογραφίζεται σάν κλόουν γιά τό σατυρικό περιοδικό τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς "Μάλ" καί δημοσιεύει ἄρθρο στήν ἐφημερίδα "Λόττα κοντίνουα", προτείνοντας γενική ἀμνηστεία τῶν κρατούμενων πολιτῶν. σάν "πιθανή διέξοδο νά σταματήσει ἡ βάρβαρη σύγκρουση μέ τούς τρομοκράτες". Στίς Ι7 Αὐγούστου, γίνεται μιά ἔνοπλη σύγκρουση στή Βιαρέτζιο καί καταθέτουν μάρτυρες, ὅτι βρίσκονταν ἐκεῖ ἔνοπλος ὁ Πιπέρνο. Έτσι ἀρχίζει ἡ διαδικασία ἔκδοσης του ἀπό τήν Γαλλία. Προστίθενται νέες κατηγορίες γιά τήν ὑπόθεση Μόρο, μετά τίς συλλήψεις τῶν ταξιαρχιτῶν Μοροῦτσι καί Φαράντα, ἀπό ἄλλους μάρτυρες, τοῦ ἀποδίδεται ἐπίσης ὁ ρόλος τοῦ διάμεσου σέ σχέσεις τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν μέ τό σοσιαλιστικό κόμμα 'Ιταλίας.

'Ανακρίθηκε τρεῖς φορές καί ἀρνήθηκε, μιά σάν "ἐλεύθερος μάρτυρας", ἀπαντώντας μόνο στίς συγκεκριμένες κατηγορίες πού τοῦ ἀπευθύνουν.

LANFRANCO PACE: 38 χρονῶν, ἐρευνητής κ'συγγραφέας κοινωνιολογίας καί οἰκονομίας. Στίς 6 'Ιούνη, ἐκδίδεται ἐναντίον του ἔνταλμασύλ

ληψης μαζί μέ άλλους τρεῖς συντάκτες τοῦ περιοδικοῦ τῆς αὐτόνομίας "Μετρόπολι",τόν Πάολο Βίρνο, Λίμπερο Μαεζάνο καί Λούτσιο Καστελλάνο. Ξεφεύγει καί πάει στό Παρίσι,ὅπου ἀφοῦ ἔδωσε μιά δημόσια συνέντευξη, παρουσία τοῦ ριζοσπάστη βουλευτή Μάρκο Παννέλλα,στίς Ι4 Σεπτέμβρη παραδίδεται στίς γαλλικές ἀρχές, ἀπ'ὅπου ἐκδίδεται στήν 'Ιταλία, στίς 7 Νοέμβρη. Τοῦ ἔχουν ἀπευθύνει τίς ἴδιες κατηγορίες μέ τόν Πιπέρνο.

ORESTE SCALZONE: 33 χρονῶν,εἶναι ἀπό ὅλους τούς κατηγορούμενους ἡ πιό γνωστή καί λαϊκή προσωπικότητα τῆς γενιᾶς τοῦ κινήματος τοῦ '68.'Ηταν αὐτός πού ἐκείνη τή χρονιά ἐκπροσώπησε τό σπουδαστικό κίνημα σέ συζήτηση μέ τόν γραμματέα τοῦ ΚΚΙ Λουίγκι Λόνγκο. Ἔξω ἀπό τήν μεγάλη του ἐνεργητικότητα στό κίνημα ὅλα αὐτά τά χρόνια, ἦταν ὁ μόνος ἀπότούς παλιούς, πού στό κίνημα τοῦ'77 κατόρθωσε νά δημιουργήσει ἀπό τούς αὐτόνομους ἕνα ρεῦμα ἐνάντια σ'ἐκείνους τοῦ ἔνοπλου σχήματος Ρ38 (ὀνομάστηκαν ἔτσι ἀπό τό τριανταοχτάρι περίστροφο πού ἦταν τό σύμβολό τους).

Τόν συλλάβανε στά γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ "Μετρόπολι" καί τό ἔνταλμα τόν προσδιορίζει σάν ἕνα ἀπό τά ἡγετικά στελέχη τῆς"ἐργατικῆς ἐξουσίας" πού στή συνάντηση τῆς Ροζολίνα, τό '73, αὐτοδιαλύθηκε, γιά νά δημιουργήσει παράνομες ὁμάδες τῆς Αὐτονομίας μέ στόχο τήν ἔνοπλη δράση πού ἀκολούθησε τά ἑπόμενα χρόνια.

Οἱ κατηγορίες πού τοῦ ἀπευθύνουν εἶναι οἱ πιό βαρειές.

'Ανακρίθηκε τρεῖς φορές καί ἀρνήθηκε,ὅτι ἡ συνάντηση τῆς Ροζολίνα ἦταν τό πέρασμαἀπό τήν δραστηριότητα τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας", στήν παρανομία τῆς Αὐτονομίας. Κατηγορήθηκε ἐπίσης,ὅτι,στίς Ι2 Μάρτη τοῦ '77,πυροβολοῦσε στήν Μπολώνια, ἐνῶ αὐτός ἀπόδειξε, ὅτι βρίσκονταν σέ διαδήλωση στή Ρώμη, ὅπου τόν εἶχε φωτογραφία ἡ ἐφημερίδα "Παέζε Σέρα".

Μετά ἀπό μεγάλη συγγραφική δραστηριότητα τῶν πρώτων μηνῶν στίς φυλακές τῆς Ρεμπίμπια, μεταφέρθηκε σέ εἰδικές φυλακές, ὅπου οἱ σκληρές συνθῆκες τοῦ ἔχουν χειροτερέψει τήν ὑγεία.

περιοδικό "METROPOLI"(LUCIO CASTELLANO, LIBERO MAESANO, PAOLO VIRNO)

Καί οἱ τρεῖς πρώην ἀγωνιστές τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" συλλήφτηκαν, στίς 6 'Ιούνη τοῦ '79. Συμμετέχουν στή σύνταξη τοῦ περιοδικοῦ "Μετρόπολι" καί κατηγοροῦνται γιά δημοσιεύματά του. Συγκεκριμένα γιά τό"κόμικς" πού δημοσιεύτηκε μέ τήν ἀναπαράσταση τῆς ἀπαγωγῆς τοῦ Μόρο.

EMILIO VESCE: 40 χρονῶν, καθηγητής κα. πρόεδρος τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολῆς τοῦ Πιόβεντί Σάκκο συλλήφτηκε στήν Πάντοβα, μέ τήν κατηγορία ὅτι εἶναι τό κυριότερο στέλεχος τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" καί ὅτι πέρασε, μέ τήν γραμμή τοῦ Νέγκρι, στήν Αὐτονομία,φτιάχνοντας "ἔνοπλη συμμορία". Κατηγορεῖται ἐπίσης σάν ὑπεύθυνος τοῦ τύπου τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" καί τοῦ περιοδικοῦ "κοντροῖμφορματσιόνε"(ἀντιπληροφόρηση) πού θεωρεῖται ἡ νόμιμη φωνή τῶν κόκκινων ταξιαρχιῶν καί σάν ὁ "πολιτικός ἐπίτροπος" διάφορων μικροομάδων τῆς Αὐτονομίας. Μέχρι στιγμῆς ἀρνήθηκε νά ἀ

ταξικη πολιτικη: κινητηρας και μορφη

(ἀπό τήν τελευταία μπροσούρα πού ἔβγαλε ὁ Νέγκρι στή φυλακή).

"Ας κλεισουμε κάθε πιθανή ἐπαφή μέ τό ἔνοπλο κόμμα,αὐτή τήν "κυμαινόμενη τρέλλα" πού κινδυνεύει νά καταστρέψει 20 χρόνια ἀγώνων.

'Ο ἔνοπλος ἀγώνας μέχρι πού νά αὐτοπροσδιοριστεῖ σάν τρομοκρατία δημιούργησε ἕνα φοβερό σχίσμα. Τό βάρος τοῦ καταπιεστικοῦ μηχανισμοῦ πού ἔπεσε ἀπό τίς δυνάμεις τῆς κυριαρχίας τοῦ καπιταλισμοῦ δείχνουν σ'αὐτούς πούδιάλεξαν αὐτό τό δρόμο ὅτι εἶναι ἀδιάβατος.

Στήν ὑψηλή σφαίρα τῆς κορυφῆς,εἶναι τό σύστημα τῶν κομμάτων,ἡ ἐθνική ἑνότητα,τό σύστημα τῆς κυριαρχίας. Στή βάση εἶναι ὁ χῶρος τοῦ αὐτόνομου κινήματος καί ὁ χῶρος τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα. Τώρα ἐνῶ τό σύστημα τῶν κομμάτων καί τῆς κρατικῆς κυριαρχίας γίνεται ὅλο καί πιό συμπαγές στή βάση τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα καί τοῦ αὐτόνομου κινήματος ὑπάρχει ἕνα χάσμα. Κι'αὐτό εἶναι ἀναπόφευκτο.

'Ο χῶρος τῆς Αὐτονομίας ἀναδιπλώθηκε στόν ἑαυτό του ἐνῶ οἱ στόχοι τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα εἶναι ἀφηρημένοι καί εὔκολη λεία στό παιχνίδι - τῆς ἐξουσίας.

Χρειάζεται μιά αὐτοκριτική τῆς πείρας τῶν ἀγώνων στά Ι0 τελευταία χρόνια,καί τῶν δύο χωρῶν,καί εἰδικά ἐκείνου τοῦ λεγόμενου "μαρξιστικοῦ-λενινιστικοῦ" πού μπροστά στήν κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ λαδώνει καί ξεσκουριάζει τά ξεθαμένα ὅπλα τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου πιστεύοντας ὅτι ὁ οὐρανός εἶναι ἕτοιμος νά πέσει καί σέσυνέχεια οἱ μᾶζες νά ἐξεγερθοῦν.

'Η κατάσταση αὐτή πρέπει νά σταματήσει.'Η "εἰρηνική περίοδος"σάν ὅπλο,σάν θανατηφόρο - στοιχεῖο γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦπρέπει νά χρησιμοποιηθεῖ ὄχι μέ τό τουφέκι ἀλλά μέ τήν ἐργασία. 'Η πραγματική φύση τῆς ἐξουσίας δέν εἶναι ὁ "Θεός" ἤ ὁ "δαίμονας"ἀλλά μυστικοποιημένη καθαρή καί ἁπλή σχέση δύναμης. Κάθε μέρα σκοτώνονται.'Αλλά ἐγώ προσπερνάω , βάζω τόν μάλινο σκοῦφο μου καί τόν κατεβάζω μέχρι τά μάτια ὑπενθυμίζοντας στούς καλῶςσκεπτόμενους τῆς τρομοκρατίας τοῦ Κράτους, καί τῆς τρομοκρατίας γενικά ὅτι εἶναι ἴδιοι. Δέν τούς ἀρέσει; Πολύ καλά τούς τό ξαναυπενθυμίζω ὑποδείχνοντάς τους ἐκεῖνο τό μαζικό ὅπλο, πού εἶναι ἡ ἀποχή ἀπό τή δουλειά,τό σαμποτάζ τῆς παραγωγῆς τοῦ 'Ανιέλι τῆς Φίατ,τοῦ Μπέλβα,τοῦ Κιαραμόντε Οσκουραβάλλε καί ἄλλων.Αὐτοί οἱ ἄθλιοι,βρωμεροί γίγαντες,τ'ἀφεντικάδέ θά περάσουν.'Οσο γιά τούς λάτρες τῆς παρανομίας,ἀληθινά μᾶς πρίξατε τ'ἀρχίδια.Τό παράδοξο καί γελεῖο μόλις πού ἀγγίζει τό τραγικό , δέν μπορεῖ νά τό φτάσει,γιατί ἡ τραγωδία πού ἐκπροσωπεῖτε εἶναι βρώμικη,δέν εἶναι κομμουνιστική. Εἶναι πολύ ὡραῖο καί ἐνθουσιαστικό, γιά τ'ἀφεντικά καί τούς λακέδες τους νά μιλᾶς γιά πόλεμο,νά χρησιμοποιῆς τήν ψυχολογία τοῦ πολέμου καί τήν νομοθεσία τοῦ πολέμου,"ἀρκεῖ ὁ πόλεμος νά μήν ὑπάρχει".

Οὔτε λοιπόν,μέ τό Κράτος,οὔτε μέ τίς"Ταξιαρχίες". Τό σύνθημα,ἐπαναλαμβάνεται,φωνάζεται,οὐρλιάζεται. Μποροῦμε νά νικήσουμε. Στήν τανάλια τῆς τρομοκρατίας δέν θέλουμε νά βρεθοῦμε.'Η τανάλια αὐτή κλείνει καί σέ λειώνει. Νά βάλουμε τόν μάλλινο σκοῦφο λοιπόν μέχριτά μάτια, νά βροῦμε τή θέληση νά ξεφύγουμε,νά ξανακατακτήσουμε τήν πολιτική....

παντήσει στίς κατηγορίες τοῦ καταδότη Φιορό νε καί ἔχει ἀλλάξει 7 φυλακές. Ἔχασε 12 κιλά ἀπό ἀπεργία πείνας καί ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του εἶναι πολύ ἄσχημη.

LUCIANO FERRARI BRAVO: Βοηθός τοῦ Νέγκρι στό Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβα, θεωρεῖται, τό "δεξί του χέρι". Τοῦ ἀπευθύνονται οἱ ἴδιες κατηγορίες μέ τούς ἄλλους, σύν ἡ κατοχή ἑνός ντοκουμέντου πού βρέθηκε σπίτι του καί ἀναφέρεται στίς βόμβες πού ἔσκασαν στά χέρια τριῶν αὐτόνομων, στό Τιένε. Οἱ δικηγόροι του Μαντσίνι καί Γκάττι ἰσχυρίζονται, ὅτι ἔκοψε μέ τήν πολιτική τό '71.

Το ΚΚΙ χρειάζεται αναπηρικά τακούνια (από την εφημερίδα LOTTA CONTINUA)

LAUSO ZAGATO: Καθηγητής λύκειου, στήν Πάντοβα, συλλήφθηκε μαζί μέ τόν Σκαλτσόνε, στά γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ "Μετρόπολι". Μέ βάση τήν κατηγορία τοῦ χαφιέ συνδικαλιστή τοῦ ΚΚΙ Ρομίτο, παρουσιάζεται σάν ὁ γραμματέας τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" στό Βένετο καί τήν Ἐμίλια. Κατηγορεῖται γιά τήν κατοχή ἑνός ντοκουμέντου πού ἀναφέρει τούς "ἐπαναστατικούς ἀγῶνες" τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" τό'71 καί ὅτι εἶχε σχέσεις μέ τίς κόκκινες ταξιαρχίες μέσω τοῦ Πιαντσόνε πού συλλήφθηκε σέ μιά μάχη μέ τήν ἀστυνομία, στό Τορίνο τό'77

MARIO DALMAVIVA: 40 χρονῶν, πτυχιοῦχος μιᾶς διαφημιστικῆς σχολῆς, κατηγορεῖται μέ τίς ἴδιες βασικές κατηγορίες ἐκείνων τῆς 7 'Απρίλη. Ἐπίσης γιά τήν κατοχή ἑνός γράμματος πού ἔλαβε ἀπό τόν Σκαλτσόνε τό '74, ὅπου ἀναφέρεται ἡ πολιτική κατάσταση τῆς ἐποχῆς καί ἡ δυνατότητα ἐξέγερσης στήν Εὐρώπη. Μετά τίς δηλώσεις τοῦ καταδότη Φιορόνι, δέχτηκε ἄλλα δύο ἐντάλματα μέ τίς πιό βαρειές κατηγορίες "ἔνοπλη συμμορία"κλπ.

IVO GALLIMBERTI: Πολιτικός μηχανικός καί καθηγητής ἠλεκτρονικῆς, κατηγορεῖται γιά τήν προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν του(τῆς εἰδικότητάς του) σέ "ἔνοπλη συμμορία ἐνάντια στίς ἐξουσίες τοῦ Κράτους". Ἡ ψυχοφυσική του κατάσταση εἶναι ἄθλια ἀφοῦ ἔχασε 16 κιλά ἀπό ἀπεργία πείνας. Ἔχει χάσει τήν ἰσορροπία του κ' σχεδόν τή φωνή του. Παρότι ἔχουν γίνει πολλές αἰτήσεις ἀποφυλάκισης του, γιατί οἱ κατηγορίες πού τοῦ ἀπευθύνουν δέν εἶναι συγκεκριμένες, παραμένει προφυλακισμένος στή νευρολογική κλινική τῆς Πάντοβα.

GIANFRANCO PANCINO: Πρώην γιατρός στό Μιλάνο, εἶναι καταζητούμενος ἐδῶ καί τρία χρόνια. Μετά τόν Νέγκρι εἶναι αὐτός πού ἔχει τίς πιό πολλές κατηγορίες. Εἰδικά κατηγορεῖται καί γιά τήν πυρκαγιά τῆς Φάτσε-Στάνταρ καί γιά ἄλλες ἀνατρεπτικές ἐνέργειες,ὅπως κόψιμο τηλεφωνικῶν γραμμῶν τῆς ἀστυνομίας, ἔκρηξη σ'ενα ἀστυνομικό τμῆμακλπ.

Στίς 7 'Απρίλη τοῦ '79, ἐκτός ἀπό τούς παραπάνω συλλήφτηκαν καί ὁ Πάολο Μπενβενιού (καθηγητής πολιτικῶν ἐπιστημῶν), ὁ Μάρτσιο Στουράτο(καθηγητής σέ λύκειο) καί ὁ Λουτσιάνο Μιόνι(φοιτητής).

Καταζητοῦνται ὁ Νάννι Μπαλεστρίνι(συγγραφέας, ποιητής-στά ἑλληνικά κυκλοφόρησε πέρσι τό βιβλίο του "Τά θέλουμε ὅλα"ἀπό τίς ἐκδόσεις "στοχαστής"), ὁ Ρομπέρτο Φεράρι(πολιτικός μηχανικός), ὁ Τζιοβανμπατίστα Μαρονγκιν(ἐπιμελητής στό Πανεπιστήμιο), ὁ Τζιάνι Μποέττο(ποδοσφαιριστής) καί ὁ Πιέρο Ντεσπάλι(διπλωματοῦχος πολιτικῶν ἐπιστημῶν) πού συλλήφτηκε στίς 11 Μάρτη.

21 Δεκεμβρη 79

ANTONIO LIVERANI: 'Ενῶ ἀνακρίνονταν σάν μάρτυρας στήν ὑπόθεση Νέγκρι, μετατράπηκε σέ κατηγορούμενο, ἐπειδή γνώριζε πολλά σέ σχέση μέ πολλούς. Ἡ δικαιολογία βρέθηκε πολύ σύντομα, ἀφοῦ τόν κατηγόρησε ἐκ τῶν ὑστέρων ὁ καταδότης Φιορόνι, σάν τόν εἰδικό στίς πλαστογραφίες ντοκουμέντων, στό χῶρο τῆς Αὐτονομίας.

EGIDIIO MONFERDIN: 36 χρονῶν, γιατρός στό νοσοκομεῖο τοῦ γεροκομείου τῆς Βενετίας. Κι' αὐτός βαρύνεται ἀπό τίς κατηγορίες τοῦ Φιορόνι, ὅπως ὅλοι οἱ κατηγορούμενοι τῆς 21 Δεκέμβρη: γιά τήν ἀπαγωγή καί δολοφονία τοῦ Σαρόνιο, καθώς καί γιά τήν δολοφονία τοῦ νέου ἀγωνιστή τῆς "Λόττα κοντίνουα",'Αλτσέστε Καμπανίλε, ἐπειδή-ὅπως ἰσχυρίζεται ἡ ἀστυνομία-τόν σκότωσαν γιατί ἤξερε πολλά γιά τήν ὑπόθεση Σαρόνιο.

MAURO BORROMEO: 50 χρονῶν, διαχειριστής τοῦ καθολικοῦ Πανεπιστήμιου τοῦ Μιλάνου. Ἡ σύλληψή του ἦταν ἡ μεγάλη ἔκπληξη πού ἔγινε μεγαλύτερη, ὅταν ὁ ἴδιος κατάθεσε, ὅτι συμπαθοῦσε τό κίνημα τῆς αὐτονομίας καί πρόσφερε ὅ,τι ἐξοχικά σπίτια εἶχε, στή διάθεση συσκέψεων τοῦ Νέγκρι καί τῶν συντρόφων του.

ANTONIO TEMIL: Φοιτητής τῆς ἠλεκτρονικῆς στή Πάντοβα. Κατηγορεῖται ἀπό τόν Φιορόνι σάν ὁ εἰδικός γιά τά ἐκρηκτικά, ἠλεκτρονικά ὁλόκληρης τῆς αὐτονομίας. Ἤδη ἦταν γνωστό, ὅτι τό ράδιο τῆς αὐτονομίας στό Βένετο "RADIO SHERWOOD" τό εἶχε φτιάξει αὐτός. Στόν ἀνακριτή δήλωσε ὅτι ἔχει ἀποσυρθεῖ ἀπό τό κίνημα, τήν ἄνοιξη τοῦ '74. Σέ μιά δεύτερη κατηγορία τοῦ καταδότη Καζιράτι ὅτι στίς 20-12-74, βρίσκονταν στό Μιλάνο στήν ἀπόπειρα ἀπαγωγῆς τοῦ βιομήχανου Ντουίνα, ἀπόδειξε, ὅτι τήν ἴδια μέρα καί ὥρα παντρεύονταν στήν Πάντοβα.

ALBERTO MAGNAGHI: 'Αρχιτέχτονας καί καθηγητής τοῦ Πολυτεχνείου στό Μιλάνο, ὑπεύθυνος τοῦ περιοδικοῦ " Τετράδια τῆς γειτονιᾶς γύρω ἀπό τό ἐργοστάσιο". Ἐκτός ἀπό τίς γενικές κατηγορίες τοῦ Φιορόνι, κατηγορεῖται εἰδικότερα ὅτι ἦταν ὁ ὀργανωτής καί κατασκευαστής βομβῶν μολότωφ τῆς διαδήλωσης τῆς 12 Δεκέμβρη '71, στό Μιλάνο, πού ὅπως ἔγινε γνωστό δέν πραγματοποιήθηκε, γιατί ἀπαγορεύτηκε ' ' τήν ἀστυνομία.

JARO NOVACK: 36 χρονῶν, ὑπάλληλος μιᾶς δισκογραφικῆς ἑταιρίας. Κατηγορεῖται εἰδικά ἀπό τόν Φιορόνε ὅτι ἔφτιαξε τήν παράνομη ὁμάδα τῆς "ἐργατικῆς ἐξουσίας" "φοέρο".

Στίς 21 Δεκέμβρη, συλλήφτηκαν ἐπίσης ἡ Τζιανμαρία Μπαγιέτα(τυπογράφος), ὁ 'Αουγκοῦστο Φίντζι(ὑπάλληλος τῆς μοντέντισον), ὁ Τζιόρτζιο Ραϊτέρι(γιατρός), ἡ Σιλβάνα Μαρέλλι, 'Αρρίγκο Καραλλίνα, 'Αλμπέρτο Φουράνο(δημοσιογράφος), Ντομένικο Ζίνγκα καί Φραντσέσκο Σκατολίν(στίς φυλακές ἀπό τό '73 γιά μιά ληστεία Τράπεζας), 'Ορέστε Στράνο(ἐργάτης), Ρομάνο Μαντέρα(καθηγητής), Μάρεο Μπελλαβίτα (φωτογράφος-δημοσιογράφος), Φράνκο Τόμμεϊ, 'Αντριάνα Σερβίντα, Φράνκο Γκαβατζένι, Κατερίνα Πιλέγκα(προγραμματίστρια στήν τηλεόραση τοῦ Μιλάνου). Κανείς δέν καταζητεῖται.

24 Γεναρη 80

Μετά τίς 21 Δεκέμβρη, οἱ συλλήψεις συνεχίζονται μέ βάση πάντα τίς καταθέσεις πού ἐξακολουθοῦν νά κάνουν οἱ Φιορόνι καί Καζιράτι. Ἔτσι, προφυλακίζονται οἱ Μιλανέζοι Ρολάντο Στράνο καί Μαριέλλα Μαρέλλι(ἀδέρφια αὐτῶν πού συλλήφτηκαν τόν Δεκέμβρη), Τζιόρτζιο Σοφερνάχερ, Τζιοβάννι Καλόβια(καθηγητής τοῦ 'Ινστιτούτου τυφλῶν στό Μιλάνο), Κουίντο Καφάλντο(ἐργάτης τῆς ALFA), οἱ βενετσιάνοι Τζιάννι Σμπρότζιο, Μασσίμο Παβάν(ἐργάτης), Φάμπιο Βεντοράτο(γιατρός).

Καταζητοῦνται ἀκόμη τρεῖς καθηγητές τοῦ Πανεπιστήμιου τῆς Τεργέστης: Τζιάνι Σερένο, Τζιάννι Ζαμπόν καί Μαρίνα Καταρούτζα. Γιά ὅλους ἡ κατηγορία εἶναι ἡ "ἔνοπλη συμμορία" καί ἐμπόριο ὅπλων ἀπό τήν Αὐστρία. Ἔκπληξη ἦταν ἡ σύλληψη τοῦ Τζιάννι Καλόρια πού εἶναι ἐκ γεννετῆς τυφλός.

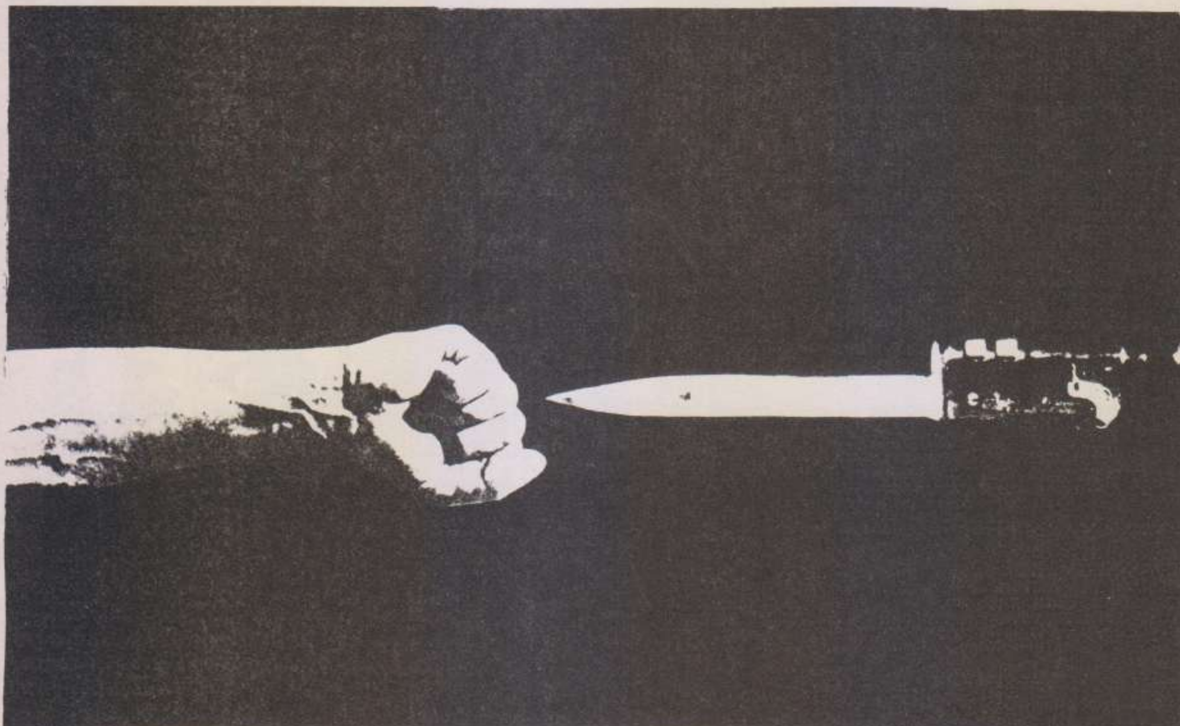
11 Μαρτη 80

Αὐτή εἶναι ἡ τέταρτη ἡμερομηνία συλλήψεων αὐτῆς τῆς τεράστιας σκευωρίας καί πιθανόν ὄχι ἡ τελευταία. Αὐτή τή φορά κτυπήθηκε ἀποκλειστικά ἡ αὐτονομία τῆς Πάντοβα, μέ τίς ἴδιες βαρειές κατηγορίες τῶν προηγούμενων.

Οἱ συλληφθέντες εἶναι 23: Ντανιέλα Σαρινοῦτο, Τζιοβαννέλλα Ματσακουράτι, Τζιάκομο Ντεσπάλι, 'Αντρέα Μινιόνε καί ἡ γυναίκα του Μίριαμ, Τιτσιάνο Κρέμε, Γκιουζέππε Περότσο, Μαρίνα Ματσάρι, Μάρεο Καποῦτσο, Σουζάννα Σκότι, Ρομπέρτο Οὐλάργκι, Μαουρίτσιο Μολινάρι, Σέρτζιο Σαρτσινέλλι, Ντιέγκο Μποσκαρόλο, Τζιανφράνκο Φέρρι, 'Αουγκοῦστο Ρόσσι, Μάρεο Ριγκάμο, Μάσσιμο Σκαπόλο, Λορεντάνα 'Ομέττο 'Αντρέα Νέζε, Κεκίλια Ζοκάλι, 'Ενρίκο Γκρασέτο, 'Αλμπέρτο Τζόρτσι.

Οἱ καταζητούμενοι εἶναι πάνω ἀπό 10 καί οἱ δικαστές ἔχουν ἕτοιμα ἀκόμα ἄλλα 10 ἐντάλματα καθώς καί καμμιά τριανταριά ὀνόματα, πού δίνουν οἱ καταδότες πού "μετανοοῦν" στή φυλακή.

Ὅπως καί νάχει μ'αὐτές τίς συλλήψεις ὁ δικαστής Καλόγκερο ζήτησε ν'ἀρχίσουν τό συντομότερο οἱ δίκες γιά συγκεκριμένα"ποινικά" ἀδικήματα καί νά παραμείνουν γιά ἀργότερα τά "πολιτικά" ἀδικήματα περί τρομοκρατίας, πού ὅπως εἶναι γνωστό, μετά τή τροποποίηση τοῦ κώδικα καί τή ψήφιση τῶν νέων μέτρων νομοθεσίας, μπορεῖ νά μείνει κανείς προφυλακισμένος 12 χρόνια καί μετά νά δικαστεῖ.

Η γενικη ταση γινεται και παλι η επανασταση;

"Οταν τό φθινοπωρο τοῦ 1978 ξέσπαγαν οἱ ἐξε
γέρσεις τῆς Περσίας καί τῆς Νικαράγουας, κα-
νείς δέν πίστευε ὅτι ἐπρόκειτο γιά γεγονότα
πού θά εἶχαν κάποια καθοριστική συνέπεια. Καί
ὅμως, μερικούς μῆνες ἀργότερα, τό Φλεβάρη τοῦ
1979, γκρεμιζόταν τό πανίσχυρο καθεστώς τοῦ
Σάχη, ἐνῶ τό Φθινόπωρο τοῦ ἰδιουχρόνου τσακι-
ζόταν ἡ σαραντάχρονη δυναστεία τοῦ Σομόζα κά-
τω ἀπό τά χτυπήματα τῶν Σντινιστῶν καί τήν ἐ-
ξέγερση τοῦ λαοῦ τῆς Νικαράγουας.'Από τότε τά
πράγματα ἔχουν ἀλλάξει πολύ.

Γιά πρώτη φορά μετά τήν δεκαετία τοῦ "60",ὁ
Τρίτος κόσμος ἀναταράζει καί πάλι τόΠαγκόσμι-
ο στάτους κβό καί φαίνεται νάκλονίζει σοβαρά
τό ἰμπεριαλιστικό σύστημα.Καί τά παραδείγματα
εἶναι πάρα πολλά γιά νά θεωρηθοῦν μεμονωμένα.

Μετά τή Νικαράγουα πῆρε φωτιά τό σύνολο σχε
δόν τῶν χωρῶν τῆς Κεντρικῆς 'Αμερικῆς, μέ ση-
μεῖο αἰχμῆς τό Ελ-Σαλβαντόρ.Στή Βραζηλία, γιά
πρώτη φορά μετά τό πραξικόπημα τοῦ 64,ἕνα νέο
κίνημα φαίνεται νά γεννιέται σέ πολύ πιό στα-
θερές βάσεις.'Αφοῦ ξεκίνησε τήν προηγούμενη
χρονιά μέ μαζικές φοιτητικές διαδηλώσεις, σή-
μερα ξαπλώνεται στήν ἴδια τήν ἐργατική τάξη.
"Ετσι τόν περασμένο μῆνα 500 χιλιάδες ἐργάτες
τῆς μεταλλουργίας ξεκίνησαν μιά πρωτοφανή ἀ-
περγία πού τίναξε στόν ἀέρα τήν περίφημη "φι-
λελευθεροποίηση" τοῦ καθεστῶτος, δηλαδή τήν ἀ
λλαγή φρουρᾶς μέ τόν πλήρη ἔλεγχο τοῦ λαϊκοῦ
κινήματος.

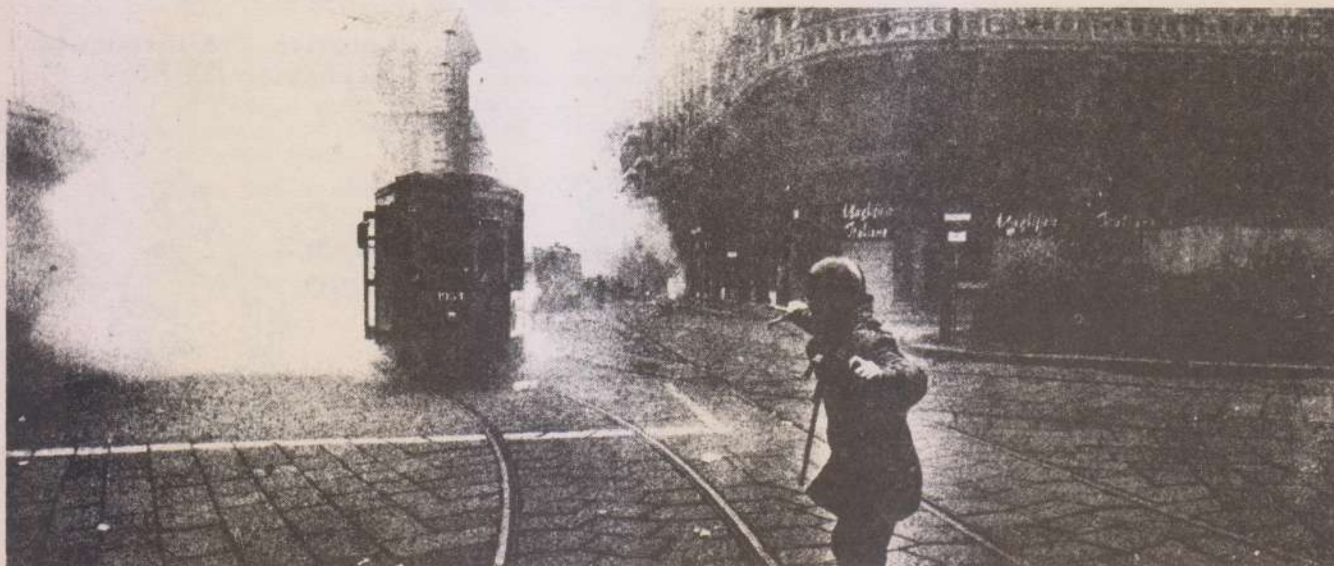
Στήν ἄλλη ἄκρη τοῦ πλανήτη, στήν ΝότιαΚορέα
ἐδῶ καί ἕνα μῆνα περίπου,ἔχει ξεσπάσει μιάπρα
γματική λαϊκή ἐξέγερση ἐνάντια στό φασιστικό
καθεστώς.Κι ἐκεῖ εἶναι πρώτη φορά μετά τή πτώ
ση τοῦ δικτάτορα Σῆγκμαν Ρή, τό 1960, πού ξε-
σπάει ἕνα τόσο πλατύ κίνημα ἐνάντια στό καθε-
στώς.Κι αὐτή τή φορά δέν εἶναι μόνο οἱ φοιτη-
τές πού ἔχουν ξεσηκωθεῖ, ὅπως θέλουν νά μᾶς
τ' παρουσιάσουν ἐφημερίδες καί τηλεόραση. Πα-
ράλληλα μέ τίς φοιτητικές διαδηλώσεις (πού σί
γουρα ἔχουν παίξει καθοριστικό ρόλο),ἔχουν ξε
σπάσει ἐργατικές ἀπεργίες ἐνάντια στά μεροκά-
ματα πείνας, ἀπεργίες πού γίνονται ἔξω καί ἐ-
νάντια στά ἐπίσημα συνδικάτα καί πού συχνά ὁ-

δηγοῦν σέ βίαιες συγκρούσεις μέ τήν ἀστυνομί-
α.Σήμερα πιά, τά πράγματα ἔχουν προχωρήσει πο
λύ πιό πέρα, ἔχουν ἐξελιχθεῖ σέ παλλαϊκή ἐξέ-
γερση μέ τήν κατάληψη ὁλόκληρης τῆς πόλης Κου
αντσού ἀπό τούς διαδηλωτές καί τήν ἀπειλή κα-
τάληψης καί ἄλλων πόλεων.

Δίπλα μας ἡ Τουρκία βυθίζεται ὅλο καί περισ
σότερο σέ μιά ἀθεράπευτη κρίση μέ κύριο ὑπεύ-
θυνο καί πάλι τό λαϊκό καί ἐπαναστατικό κίνη-
μα.

Στό 'Ιράν ἡ ἐπαναστατική κρίση ὀξύνεται κα-
θημερινά καί δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τίς φολ
κλορικές παραφιλολογίες πού διαβάζουμε στίς
ἐφημερίδες.Τά αἰτήματα τῆς ἐπανάστασης βαθαί-
νουν καί μαζί μ'αὐτά καί τά κινήματα πού προ-
ωθοῦν αὐτά αἰτήματα."Ετσι ἡ σύγκρουση ἀνάμεσα
στήν ἀριστερά τοῦ κινήματος (τόσο τή μαρξιστι
κή ὅσο καί τήν ἰσλαμική) καί τή δεξιά ὀξύνε-
ται ἐνῶ τό δημοκρατικό κίνημα τῶν Κούρδων, πα

ΤΟΥΡΚΙΑ

ρά τήν ἄγρια σφαγή (πού τελευταία ἔχειἐνταθεῖ σέ ἀσσύληπτο βαθμό) ὁλοένα ὀγκώνεται.

Στό 'Αφγανιστάν ὄχι μόνο συνεχίζεται ἡ ἀντίσταση ἐνάντια στό Ρώσικο ἱμπεριαλισμό ἔνοπλα, ἀλλά καί οἱ πόλεις συνταράζονται ἀδιάκοπα ἀπό γενικές ἀπεργίες, φοιτητικές καί μαθητικές διαδηλώσεις, κι'αὐτό παρά τά ναπάλμ, τά χημικά ἀέρια, τίς ἑκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς καί πρόσφυγες, τήν ἐξαφάνιση ὁλόκληρων χωριῶν ἀπό τούς νέους ναζί.

Πάντως ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζει τήν κατάσταση στόν τρίτο κόσμο εἶναι συνολικά μιά νέα περίοδος ἀναβρασμοῦ καί ριζοσπαστικοποίησης,πού ἐκδηλώθηκε ἀκόμα πιό πρόσφατα μέ τήν ἀνατροπή τῶν ἀντιδραστικῶν καθεστώτων στά νησιά τῆς Καραϊβικῆς.

'Εκτός ἀπό τήν περίπτωση τοῦ 'Αφγανιστάν, & τῆς Νικαράγουας ἐν μέρει, ὅπου τό σημερινό κίνημα μοιάζει ἀπό τήν ἄποψη τῆς κοινωνικοοικονομικῆς βάσης του μέ τό κίνημα τοῦ τρίτου κόσμου καί τῶν προηγούμενων δεκαετιῶν, τό νέο κίνημα πού ἀναπτύσσεται σέ χῶρες σάν τήν Περσία, Τουρκία, Βραζηλία, Σαλβαντόρ, Κορέα,ἔχει ριζικά διαφιρετικά χαρακτηριστικά. Πρόκειται γιά ἕνα κίνημα πού στηρίζεται σέ διαφορετική οἰκονομικο-κοινωνική βάση, ἕνα κίνημα πού στηρίζεται ἀποφασιστικά στήν ἐργατική τάξη πού ἀναπτύχθηκε σ'αὐτές τίς χῶρες τίς δύο τελευταῖες δεκαετίες, μέσα ἀπό τή βιομηχανοποίηση, πού ξαπλώθηκε σέ μερικές χῶρες τοῦ τρίτου κόσμου, στηριγμένη στά χαμηλά μεροκάματα, καί πού ἀνάτρεφε ὅλη τήν παλιά κοινωνική δομή.

Γι'αὐτό καί τό καινούργιο κίνημα τοῦ τρίτου κόσμου ἀγκαλιάζει χῶρες πού τά τελευταῖα χρόνια ὑπῆρξαν τά ἄνθη τῆς παγκόσμιας καπιταλιστικῆς ἀνάπτυξης -Περσία. Βραζηλία. Κορέα,μέ ρυθμούς πού ξεπέρναγαν συχνά τό 20ο/ο τόχρόνο Ἔτσι οἱ μᾶζες τοῦ τρίτου κόσμου ἀρχίζουν νά ἀπαντᾶνε καί στή νέα προσπάθεια τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, τῆς ἀνάπτυξης ἐπιλεγμένων χωρῶν τοῦ τρίτου κόσμου μέ βάση τή μεταφορά ἑνός τμήματος τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἀπό τίς μητροπόλεις σ'αὐτές.Πρῶτα δόθηκε ἡ ἀπάντηση στή Περσία,ὅπου ἡ ἐπανάσταση συνεχίζεται καί τώρα ἔρχεται ἡ σειρά τοῦ ἄλλου"θαύματος",τῆς Κορέας.

Ταυτόχρονα μέσα σέ συνθῆκες κρίσης τοῦ "κεντρικοῦ καπιταλισμοῦ", τῶν μητροπόλεων τῆς Δύσης, ὑπάρχουν σημάδια γιά μιά νέα ἀνάπτυξητοῦ κινηματος.

Στή Γαλλία γιά πέντε μῆνες συνεχίζεται ἡφοιτητική ἀναταραχή, πού σέ πολλά σημεῖα ἔχει τά χαρακτηριστικά μιᾶς ἀναγέννησης τοῦ κινήματος στή Γερμανία 10.000 διαδηλωτές στή Βρέμμη ἀπόκλεισαν τόν πρόεδρο τῆς δημοκρατίας καί τό γιορτασμό τοῦ ΝΑΤΟ, μέσα σέ ἕνα γήπεδο καί συγκρούστηκαν γιά πάρα πολλές ὧρες μέ τήν ἀστυνομία, προκαλώντας της δεκάδες τραυματίες. Στήν 'Ολλνδία κατέβασαν τάνξ γιά νά ἀντιμετωπίσουν τούς διαδηλωτές πού ὑποστήριζαν τίς καταλήψεις σπιτιῶν.Τέλος στήν 'Αμερική μετά πολλά χρόνια, στό Μαϊάμι ἔκανε καί πάλι τήν ἐμφάνισή του μαζικά καί βίαια τό κίνημα τῶνμαύρων Γενικότερα δηλαδή στή Δύση ὑπάρχουν σαφή σημάδια γιά τή τάση γέννησης καί πάλι ἑνός κινήματος οὐσιαστικῆς ἀντιπολίτευσης, μέσα σέ μιά κατάσταση ὅπου τά παραδοσιακά κόμματα ἔχουν ἀποτύχει παταγώδικα, εὐρωκομμουνισμός, ἕνωση τῆς ἀριστερᾶς, ὅπου ἡ κρίση καί ἡ ἀνεργία ἀγκαλιάζουν τό 20 μέ 30ο/ο τῶν νέων.

'Η"καταπληκτική σύμπτωση" τοῦ 68, Βιετνάμ, Πολιτιστική 'Επανάσταση, Μαῦροι Πάνθηρες, Παλεστίνιοι, δέν ἀποτέλεσε ἕνα ἱστορικό"παράδοξο".Οἱ ἴδιες δυνάμεις ἐξακολουθοῦν νά δροῦν, καί μάλιστα ἴσως πολύ πιό ὥριμες ἀπό τότε.Φυσικά δέν εἴμαστε ἀκόμη παρά στήν ἀρχή ἑνός νέου κύκλου.Κι'αὐτή τή φορά στό "παιγνίδι' θά βρίσκεται καί ἡ 'Ελλάδα.Πάντως ὅλο καί πληθαίνουν ἐκεῖνοι πού σκέφτονται πώς ἴσως καί πάλι "ἡ γενική τάση εἶναι ἡ ἐπανάσταση".

Μήν υποχωρείς πιά !

Αντιμετώπισέ τους !

ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΤΑΞΕΙ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ...

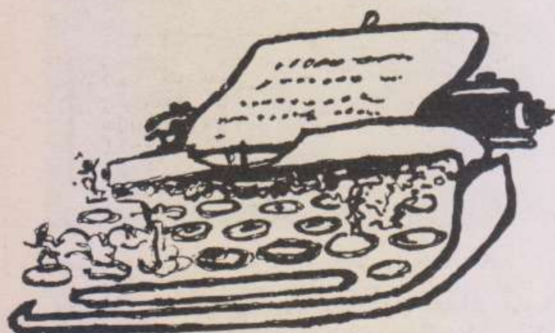

...οἱ συγγραφεῖς

...οἱ ρεπόρτερς

... οἱ δακτυλογράφοι

...οἱ φωτογράφοι

...
διευθύνεται
ἀπό συντακτική
ἐπιτροπή

ὑπεύθυνη γιά τό νόμο

Χριστίνα Σταματοπούλου
Δερβενίων 39 Αθήνα

Κεντρική διάθεση
Δερβενίων 39
Εξάρχεια - Αθήνα Τ.Τ. 148
τηλ. 3602644

...τιμή
δρχ.50

α. Τή δημιουργία καί τή δράση ""αὐτόνομων ὁμάδων" ἀπό παλιούς ἀγωνιστές τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς σέ κρίση ("Ἐπιτροπή Σερίφη", αὐτόνομες ὁμάδες στά πανεπιστήμια καί τίς γειτονιές, τό Ι977-79). Ἠταν ἡ ἐποχή πού ἰδέες διαμορφωμένες ἀπό τήν κρίση τῶν ὀργανώσεων προσπαθοῦσαν νά εἰσχωρήσουν καί νά ἐπηρεάσουν τούς μαζικούς χώρους. Αὐτές οἱ ὁμάδες ἀπευθύνονται σέ μαζικούς χώρους, ἀλλά εἶναι ταυτόχρονα "ἐξωτερικές" ἀπ'αὐτούς, γενικοπολιτικές. Γι'αὐτό καί ἡ ἀπήχησή τους εἶναι περισσότερο γενική-ἰδεολογική, δέ μπορεῖ ἀκόμα νά διαμορφώσει μαζικά κινήματα ἀλλά ξαπλώνει ἰδέες, δημιουργεῖ ἕνα γενικό ἰδεολογικό κλίμα.

β. Ἡ δεύτερη φάση, τό Ι979-80 ἦταν ἡ φάση τῆς μαζικοποίησης τοῦ φαινόμενου τῆς "αὐτονομίας", μέσα ἀπό τούς ἴδιους τούς κοινωνικούς χώρους. Τώρα πιά βγαίνει,σά δημιούργημα ἄμεσο τῶν ἀντιθέσεων τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἕνα μαζικό ἀντικαπιταλιστικό κίνημα,ἰδιαίτερα στό φοιτητικό χῶρο καί τή νεολαία γενικότερα. Ἐκδήλωση αὐτῆς τῆς μαζικοποίησης ὑπῆρξαν καί οἱ καταλήψεις.

Μάλιστα, ἡ παλιά"αὐτονομία" ξεφτίζει καί περιθωριοποιεῖται στό μεγαλύτερο ποσοστό της γιατί σάν ἐξωτερική στούς κοινωνικούς χώρους δέ μπορεῖ νά προσαρμοστεῖ στίς καινούργιες ἀνάγκες.

Σήμερα μπαίνουμε στήν ἀναγκαιότητα μιᾶς νέας περιόδου. Μιᾶς περιόδου πού μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ σάν περίοδος περάσματος ἀπ'τήν "αὐτονομία" στήν ὀργάνωση.

Πιό συγκεκριμένα:

Ι. Μέσα ἀπό τό ξάπλωμα τοῦ κινήματος ἔξω ἀπό τό πανεπιστήμιο, στίς γειτονιές, στά σχολειά καί παραπέρα σέ ἄλλους κοινωνικούςχώρους, γεννιέται ἡ ἀνάγκη γιά ἕνα πιό ὁλοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης, γιά ἕνα βάθαιμα τοῦ ἰδεολογικοῦ περιεχόμενου τοῦ κινήματος.

2. Τό ἴδιο τό προχώρημα τοῦ κινήματος μέσα στούς χώρους, πανεπιστήμια, κλπ.,ἀπαιτεῖ ἕνα πιό ἐπεξεργασμένο καί βαθύτερο πρόγραμμα. Γιατί δέν εἶναι δυνατό νά ξαναϋπάρξει κίνημα ἁπλά καί μόνο πάνω στή βάση τοῦ ὁποιουδήποτε 8Ι5 καί μόνο ἀλλά πρέπει νά ἀποκτήσει ἕνα βαθύτερο ἰδεολογικό περιεχόμενο

3. Οἱ ἀνάγκες τῆς γενικῆς πολιτικῆς σύγκρουσης, ὅπως φάνηκε ἤδη μέ τήν τρομοκρατία, βάζουν τό ζήτημα μιᾶς πιό ἑνιαίας ἀντίληψης, τό ξεπέρασμα τοῦ κορπορατισμοῦ καίτοῦ "ὁ καθένας στό χῶρο του".

4. Τό βάθαιμα τοῦ κινήματος συνδυάζεται καί μέ τήν ἀλλαγή τῆς κοινωνικῆς του βάσης, μέ τό πέρασμα σέ πιό λαϊκά κοινωνικά στρώματα, πράγμα πού ἀπαιτεῖ μιά περισσότερο ἑνοποιημένη ἀντίληψη, μιά περισσότερο ὀργανωμένη δουλειά.

5. Τέλος, οἱ ἴδιες οἱ προσπάθειες πού πολλές πολιτικές δυνάμεις κάνουν σήμερα γιά νά ξαναφέρουν τό νέο κίνημα κάτω ἀπό τήν αἰγίδα τῶν παλιῶν ξεπερασμένων συνταγῶν, ἀλλά σέ βελτιωμένη ἔκδοση, πράγμα πού φτάνει καί μέχρι τήν ἴδια τήν ΚΝΕ πού τό ρίχνει στήν "ἰδεολογική ἀντιπαράθεση" καί κάνει "συναυλίες ρόκ", ὑποχρεώνει τό πραγματικά ἀντικαπιταλιστικό-ἐπαναστατικό κομμάτι τῆς αὐτονομίας νά ἀνεβάσει τήν ὀργανωτικότητά του καί τό ἰδεολογικό του ξεκαθάρισμα.

6. Καί ἄν ὅλα αὐτά μποῦν στό πλαίσιο τῆς ὄξυνσης τῆς οἰκονομικῆς καί πολιτικῆς κρίσης τοῦ καθεστῶτος, εἶναι φανερό πώς δέ μπορεῖ νά ὑπάρξει καμιά καθυστέρηση. Ἀνοίγεται μιά περίοδος ὀξυμένων συγκρούσεων καί τό ἐπίπεδο τῆς παρέμβασής μας πρέπει ν'ἀνέβει.

7. Καί φυσικά, ἐδῶ, ὁ ρόλος τῆς τρομοκρατίας δέν εἶναι ἀμελητέος. Ἔχει γίνει πιά φανερό ὅτι τό κράτος δέ μποροῦμε νά τό ἀντιμετωπίσουμε σκόρπιοι. Ἡ τρομοκρατία τοῦ κράτους βάζει τήν ἀνάγκη γιά μιά ἀνώτερη ὀργανωτικότητα, ἄν δέ θέλουν οἱ διάφορες αὐτόνομες συσπειρώσεις νά διαλυθοῦν, νά πᾶνε σπίτι τους ἤ νά περιθωριοποιηθοῦν πολιτικά.

γ) Ο ρολος της ΡΗΞΗΣ

Φυσικά δέν πιστεύουμε ὅτι ἔχει κιόλας φτάσει ἡ στιγμή γιά τή δημιουργία μιᾶς ὀργάνωσης. Καί μέ ὀργάνωση δέν ἐννοοῦμε φυσικά ἕνα κάποιο γκρουπούσκουλο. Κάτι τέτοιο θά μπορέσει νά γίνει ἀργότερα, μόνο ὅταν ὑπάρξει μιά σύμπτωση, ἔστω καί μ'ἕνα μικρό κομμάτι τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος καί ὅταν θ'ἀποτελεῖ θέληση ἑνός συνολικοῦ ρεύματος. Ἀλλά πιστεύουμε ὅτι βαδίζουμε πρός τά κεῖ.

Θά πρέπει ἄρα ν'ἀλλάξει ἡ λειτουργία μας, νά μεταβληθεῖ σέ λειτουργία ἑνός πολιτικοῦ πόλου μέσα σ'ἕνα ρεῦμα, δηλαδή ἑνός κέντρου πρωτοβουλιῶν πού θά βοηθάει στή συγκρότηση καί τήν ὀργάνωση τοῦ ρεύματος συνολικά, πού θά βοηθήσει στήν ἐπεξεργασία ἑνός προγράμματος σέ κάθε χῶρο παρέμβασης, πού θά παίξει ἐνεργό ρόλο στό γενικό πολιτικό ἐπίπεδο. Καί αὐτό σημαίνει:

Α. Πρωτοβουλία γιά τό ξεπέρασμα τοῦ κορπορατισμοῦ τοῦ "χώρου" καί πολιτικοποίησή του. Βάθαιμα τῆς ἰδεολογίας του.

Β. Ἄνοιγμα τῆς δουλειᾶς πρός ἄλλους κοινωνικούς χώρους. Κι αὐτή τή στιγμή, κεντρικό ρόλο παίζει ἡ γειτονιά. Σταδιακά, προετοιμασία μιᾶς νέας παρέμβασης στό ἐργατικό κίνημα.

Γ. Ἐπεξεργασία ἑνός προγράμματος δουλειᾶς σέ κάθε χῶρο, προσπάθεια συγκρότησης καί πάλι τῶν ὁμάδων πού ἔχουν διαλυθεῖ, σέ μιά πιό ξεκάθαρη βάση πιά.

Ἔτσι βλέπουμε τή δουλειά μας σά ΡΗΞΗ σήμερα.

δρχ. 50